

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö	Sivu
	I <i>Tiedonantoja</i>	
	II <i>Valmistavat säädökset</i>	
	Komissio	
2001/C 213 E/01	Ehdotus neuvoston asetukseksi asetusten N:o 136/66/ETY ja (EY) N:o 1638/98 muuttamisesta tukijärjestelmän soveltamisen jatkamisen ja oliiviöljyn laatustrategian osalta (KOM(2000) 855 lopull. – 2000/0358(CNS))	1
2001/C 213 E/02	Ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisön ja Turkin tasavallan sopimuksen tekemisestä Turkin osallistumisesta Euroopan ympäristökeskuksen ja ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston toimintaan (KOM(2000) 873 lopull. – 2000/0350(CNS))	5
2001/C 213 E/03	Ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisön ja Latvian tasavallan sopimuksen tekemisestä Latvian osallistumisesta Euroopan ympäristökeskuksen ja ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston toimintaan (KOM(2000) 876 lopull. – 2000/0354(CNS))	13
2001/C 213 E/04	Ehdotus neuvoston asetukseksi yhteisön lainsäädännön soveltamisesta Kanariansaariin (KOM(2000) 891 lopull. – 2000/0353(CNS))	21
2001/C 213 E/05	Ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisöjen ja sen jäsenvaltioiden sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan yhteisön puolesta (KOM(2001) 90 lopull. – 2001/0049(AVC))	22

2001/C 213 E/06	Ehdotus neuvoston ja komission päätökseksi Euroopan yhteisöjen ja sen jäsenvaltioiden sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen tekemisestä (KOM(2001) 90 lopull. – 2001/0049(AVC))	23
2001/C 213 E/07	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyriytysten ja sijoituspalveluyriytysten lisävalvonnasta ja neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta (KOM(2001) 213 lopull. – 2001/0095(COD)) ⁽¹⁾	227
2001/C 213 E/08	Ehdotus neuvoston asetukseksi yhteiseen kalastuspolitiikkaan sovellettavasta valvontajärjestelmästä annetun asetuksen (ETY) N:o 2847/93 muuttamisesta (KOM(2001) 201 lopull. – 2001/0096(CNS))	245
2001/C 213 E/09	Ehdotus neuvoston direktiiviksi rehukasvien siementen, viljakasvien siementen ja siemenperunoiden pitämisestä kaupan annettujen direktiivien 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 66/403/ETY muuttamisesta (KOM(2001) 186 lopull. – 2001/0089(CNS)) ⁽¹⁾	246
2001/C 213 E/10	Ehdotus neuvoston asetukseksi riisin yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EY) N:o 3072/95 muuttamisesta (KOM(2001) 169 lopull. – 2001/0085(CNS))	248
2001/C 213 E/11	Ehdotus neuvoston asetukseksi siemenalan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 2358/71 muuttamisesta ja siemenalalla myönnettävän tuen määrän vahvistamisesta markkinointivuosi 2002/03 ja 2003/04 (KOM(2001) 244 lopull. – 2001/0099(CNS))	249
2001/C 213 E/12	Ehdotus neuvoston päätökseksi otsonikerrosta heikentävistä aineista tehdyn Montrealin pöytäkirjan neljännen muutoksen tekemisestä (KOM(2001) 249 lopull. – 2001/0101(CNS)) ⁽¹⁾	251
2001/C 213 E/13	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi bensiinin ja dieselpolttoainesten laadusta ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta (KOM(2001) 241 lopull. – 2001/0107(COD)) ⁽¹⁾	255
2001/C 213 E/14	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tiettyjen vaarallisten aineiden ja valmisteiden markkinoille saattamisen ja käytön rajoituksista annetun neuvoston direktiivin 76/769/ETY muuttamisesta kahdennenkymmenennenkolmannen kerran (syöpää tai perimän muutoksia aiheuttaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi luokiteltavat aineet – c/m/r) (KOM(2001) 256 lopull. – 2001/0110(COD)) ⁽¹⁾	263
2001/C 213 E/15	Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta (KOM(2001) 226 lopull. – 2001/0098(COD)) ⁽¹⁾	266
2001/C 213 E/16	Ehdotus neuvoston asetukseksi yksityisoikeutta koskevan Euroopan oikeudellisen alueen toteuttamista helpottavien yhteisön toimien yleisistä puitteista (KOM(2001) 221 lopull. – 2001/0109(CNS))	271

2001/C 213 E/17	Ehdotus neuvoston asetukseksi lampaan- ja vuohenliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä (KOM(2001) 247 lopull. – 2001/0103(CNS))	275
2001/C 213 E/18	Ehdotus neuvoston asetukseksi Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta annetun asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 muuttamisesta (KOM(2001) 253 lopull. – 2001/0104(CNS))	285
2001/C 213 E/19	Ehdotus neuvoston direktiiviksi turvapaikanhakijoiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vähimmäisvaatimuksista (KOM(2001) 181 lopull. – 2001/0091(CNS))	286
2001/C 213 E/20	Muutettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tiettyjen vaarallisten aineiden ja valmisteiden markkinoille saattamisen ja käytön rajoituksia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 1976/769/ETY muuttamisesta kahdennenkymmenennen kerran (lyhytketjuiset klooratut parafiinit) (KOM(2001) 268 lopull. – 2000/0104(COD)) ⁽¹⁾	296
2001/C 213 E/21	Muutettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lentoliikenteen harjoittajien korvausvastuusta onnettomuustapauksissa annetun asetuksen (EY) N:o 2027/97 muuttamisesta (KOM(2001) 273 lopull. – 2000/0145(COD)) ⁽¹⁾	298

II

(Valmistavat säädökset)

KOMISSIO

Ehdotus neuvoston asetukseksi asetusten N:o 136/66/ETY ja (EY) N:o 1638/98 muuttamisesta tukijärjestelmän soveltamisen jatkamisen ja oliiviöljyn laatustrategian osalta

(2001/C 213 E/01)

KOM(2000) 855 lopull. — 2000/0358(CNS)

(Komission esittämä 22 päivänä joulukuuta 2000)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 37 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Rasva-alan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen 136/66/ETY muuttamisesta 20 päivänä heinäkuuta 1998 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1638/98 ⁽¹⁾ säädetään markkinointivuosina 1998/99, 1999/2000 ja 2000/01 sovellettavista toimenpiteistä. Komission pitäisi voida näiden kolmen markkinointivuoden aikana kerätä ja arvioida tiedot, joita tarvitaan edellä mainitun yhteisen markkinajärjestelyn uudistusta koskevan, neuvostolle esitettävän ehdotuksen laatimiseksi markkinointivuonna 2000. Kyseisessä asetuksessa käyttöön otettujen toimenpiteiden avulla yhteistä markkinajärjestelyä on voitu parantaa, mutta ensimmäisiltä kahdelta markkinointivuodelta saadut tiedot ja kokemukset eivät ole täydellisiä eivätkä riittäviä, jotta komissio voisi tehdä perusteelliset ja lopulliset päätelmät rasva-alan yhteisestä markkinajärjestelystä, joka otetaan käyttöön 1 päivästä marraskuuta 2001.
- (2) Jotta saataisiin markkinointivuodesta 1998/99 toteutettujen toimenpiteiden kaikki tulokset ja jotta alaa koskevia tietoja ja arvioita voitaisiin syventää, on välttämätöntä jatkaa nykyisten säännösten ja etenkin rasva-alan yhteisestä markkinajärjestelystä 22 päivänä syyskuuta 1966 annetun asetuksen 136/66/ETY ⁽²⁾ säännösten soveltamista markkinointivuoden 2002/03 loppuun.
- (3) Tuottajille myönnettävän tuen valvontajärjestelmä riippuu suuresti asetuksessa (EY) N:o 1638/98 tarkoitettusta maantieteellisestä tietojärjestelmästä ja sen moitteettomasta toi-

minnasta. Maantieteellinen tietojärjestelmä on välttämätön tarkasteltaessa eräitä tulevaisuutta koskevia vaihtoehtoja ja vähintäänkin hyödyllinen tarkasteltaessa muita vaihtoehtoja. Olisi syytä täsmentää jo nyt, että olipa uusi tukijärjestelmä millainen tahansa, se koskee tarvittaessa 1 päivästä marraskuuta 2003 ainoastaan valmiiksi todettuun maantieteelliseen tietojärjestelmään kirjattuja oliivipuuta.

- (4) Oliiviöljymarkkinoiden kehitys osoittaa, että laajassa merkityksessä käsitetty, ympäristönäkökohdat sisältävä tuotteen laadunparantamisstrategia on välttämätön. Siihen on sisällyttävä erityisesti kannustimia asianomaisten toimijoiden järjestäytymiselle ja toiminnalle sekä oliiviöljyjen ja uutettujen oliiviöljyjen luokittelun muutoksia.
- (5) Alan moitteettoman toiminnan varmistamiseksi on säädettävä järjestelmästä, jossa hyväksytyjä toimijaorganisaatioita kannustetaan toteuttamaan parannusohjelmia, laatimaan laatutodistuksia sekä parantamaan oliiviöljyalan hallintoa ja markkinoita. Tällaisen järjestelmän eräitä näkökohtia koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen laatimiseksi, asianomaisten organisaatioiden ja ohjelmien perustamiseksi, niiden arvioimiseksi sekä jäsenvaltion niille antaman hyväksynnän antamiseksi tarvittaneen aikaa noin kaksi vuotta. Tämän vuoksi olisi säädettävä jo nyt 1 päivästä marraskuuta 2003 sovellettavaksi kaavailun järjestelmän perusteista, jotta konkreettisia toimia voidaan toteuttaa mahdollisimman pian.
- (6) Oliiviöljyjen ja uutettujen oliiviöljyjen nimitykset ja määritelmät ovat joskus epätydyttäviä ja voivat aiheuttaa sekaannusta kuluttajien ja alan toimijoiden keskuudessa. On syytä välttää niiden markkinoita häiritsevää vaikutusta ja vahvistaa uudet nimitykset ja määritelmät, joilla korvataan asetuksen 136/66/ETY liite.
- (7) Asetuksen 136/66/ETY liitteessä olevassa 1 kohdassa tarkoitettu nimitys "neitsytoliiviöljy" koskee kaikkia öljyjä, jotka on saatu suoraan oliivipuun hedelmästä, sekä kyseisen 1 kohdan b alakohdassa kuvattua luokkaa. Sekaannusten välttämiseksi on aiheellista antaa kaikille kyseisessä 1 kohdassa tarkoitetuille luokille nimitys "jalostamaton oliiviöljy" ja varata nimitys "neitsytoliiviöljy" nykyisin b alakohdassa tarkoitettulle öljylle. Koska nimitystä "jalostamaton oliiviöljy" ei käytetä vähittäiskaupassa, muutoksella ei ole vaikutusta kuluttajan kannalta.
- (8) Jalostamattomien oliiviöljyjen luonnollisten ominaisuuksien säilyttämiseksi olisi kiellettävä sellaisten apuaineiden käyttö, joilla on kemiallinen tai biokemiallinen vaikutus.

⁽¹⁾ EYVL L 210, 28.7.1998, s. 32.⁽²⁾ EYVL 172, 30.9.1966, s. 3025/66. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2702/1999 (EYVL L 327, 21.12.1999, s. 7.)

- (9) Tuottajien ja puristamojen kehityksen ansiosta neitsytoliiviöljy- ja ekstra-neitsytoliiviöljyluokkiin kuuluvien öljyjen määrä on lisääntynyt, kun taas yleisen kauppalaadun oliiviöljyluokkaan ja oliivilamppuöljyluokkaan kuuluvien öljyjen määrä on vähentynyt. Jotta jalostamattomien oliiviöljyjen luokittelussa otettaisiin huomioon markkinoiden kehitys ja jotta kuluttajille olisi tästä luokittelusta hyötyä, on asianmukaista vähentää ekstra-neitsytoliiviöljyn enimmäishappopitoisuutta sekä poistaa yleisen kauppalaadun neitsytoliiviöljyluokka liittämällä se oliivilamppuöljyn luokkaan
- (10) Yleisnimitystä "oliiviöljy" käytetään nykyään asetuksen 136/66/ETY liitteessä olevassa 3 kohdassa tarkoitetusta luokasta eli öljystä, joka on valmistettu sekoittamalla puhdistettua oliiviöljyä ja neitsytoliiviöljyä, ei kuitenkaan oliivilamppuöljyä. Tämä aiheuttaa sekaannusta, joka voi johtaa kuluttajaa harhaan ja häiritä markkinoita. Tämän vuoksi sekoittaminen olisi määriteltävä ilman, että tämän luokan arvoa alennetaan, sillä huomattava osa markkinoita arvostaa tällaisen öljyn laatua.
- (11) Jalostusteollisuuden kehittymisen ansiosta puhdistettujen oliiviöljyjen määritelmää voidaan mukauttaa ja alentaa suurinta sallittua happopitoisuutta.
- (12) Jalostamattoman uutetun oliiviöljyn määritelmään on sisällyttävä mekaanisesti saatavat öljyt, jotka vastaavat oliivilamppuöljyä – tiettyjä määriteltyjä ominaisuuksia lukuun ottamatta – sillä kyseisillä öljyillä on jalostamattoman uutetun oliiviöljyn tyypilliset ominaisuudet.
- (13) Jotta ala voisi mukautua uusiin säännöksiin, on syytä säätää kahden vuoden määräajasta ennen uusien nimitysten ja määritelmien pakollisen soveltamisen aloittamista.
- (14) Koska asetuksen 136/66/ETY täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet ovat menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY (1) 2 artiklassa tarkoitettuja hallintotoimenpiteitä, ne olisi hyväksyttävä kyseisen päätöksen 4 artiklassa säädetyn hallintomenettelyn mukaisesti,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus 136/66/ETY seuraavasti:

1. Korvataan 4 artiklan 2 kohdassa ilmaisu "markkinointivuosi 1998/99–2000/01" ilmaisulla "markkinointivuosi 1998/99–2002/03".
2. Muutetaan 5 artikla seuraavasti:

- a) Korvataan 2 kohdassa ilmaisu "markkinointivuosi 1998/99–2000/01" ilmaisulla "markkinointivuosi 1998/99–2002/03";
  - b) Korvataan 9 kohdan toisessa alakohdassa ilmaisu "markkinointivuosi 1998/99–2000/01" ilmaisulla "markkinointivuosi 1998/99–2002/03".
3. Korvataan 20 d artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ilmaisu "markkinointivuosi 1998/99–2000/01" ilmaisulla "markkinointivuosi 1998/99–2002/03".
  4. Poistetaan 37 artikla.
  5. Korvataan 38 artikla seuraavasti:

"38 artikla

    1. Komissiota avustaa jäsenvaltioiden edustajista muodostuva rasva-alan hallintokomitea, jonka puheenjohtajana toimii komission edustaja.
    2. Viitattaessa tähän kohtaan sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 4 artiklassa säädettyä hallintomenettelyä ja otetaan huomioon mainitun päätöksen 7 artiklan 3 kohta.
    3. Päätöksen 1999/468/EY 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu ajanjakso on yksi kuukausi."
  6. Korvataan liite tämän asetuksen liitteellä.

2 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 1638/98 seuraavasti:

1. Muutetaan 2 artikla seuraavasti:
  - a) Korvataan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa ilmaisu "markkinointivuosi 1998/99–2000/01" ilmaisulla "markkinointivuosi 1998/99–2002/03";
  - b) Korvataan 2 kohdan toisessa alakohdassa ilmaisu "kunakin markkinointivuonna 1998/99–2000/01" ilmaisulla "kunakin markkinointivuonna 1998/99–2002/03" ja
  - c) Korvataan 4 kohdassa ilmaisu "markkinointivuosi 1998/99–2000/01" ilmaisulla "markkinointivuosi 1998/99–2002/03".
2. Lisätään 2 a artikla seuraavasti:

"2 a artikla

Sellaiset oliivipuut ja vastaavat alat, joita ei ole kirjattu tämän asetuksen 2 artiklan mukaisesti käyttöön otettuun maantieteelliseen tietojärjestelmään, tai niistä saatu oliiviöljytuotanto eivät voi olla perusteena oliivin tuottajille tarkoitettulle oliivintuotantotuella osana 1 päivänä marraskuuta 2003 voimaan tulevaa rasva-alan yhteistä markkinajärjestelyä."

(1) EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

3. Korvataan 3 artiklan 2 kohdassa ilmaisu "vuoden 2000" ilmaisulla "vuoden 2002" ja ilmaisu "1 päivästä marraskuuta 2001" ilmaisulla "1 päivästä marraskuuta 2003".

4. Lisätään 4 a artikla seuraavasti:

"4 a artikla

1. Oliiviöljyn tuottajajäsenvaltiot voivat 1 päivänä marraskuuta 2003 voimaan tulevan rasva-alan yhteisen markkinajärjestelyn yhteydessä varata tietyissä komission päätöksen 1999/468/EY 4 artiklassa säädettyä hallintomenettelyä noudattaen vahvistamissa rajoissa osan tuista – joista on tarvittaessa säädetty oliiviöljyn tuottajille – rahoittaakseen toimintaohjelmia, joita hyväksytyt toimijaorganisaatiot tai niiden liitot ovat laatineet seuraavilla aloilla:

- a) oliiviöljyalan ja -markkinoiden hallinnointi;
- b) tuotannon laadun ja ympäristövaikutusten parantaminen;
- c) oliiviöljyn laadun varmentaminen ja puolustaminen.

2. Yhteisön rahoituksen enimmäisosuus 1 kohdassa tarkoitetuista toimista on vahvistetuissa rajoissa yhtä suuri kuin asianomaisen jäsenvaltion varaama osa tuista. Kyseisen rahoituksen enimmäisosuus ohjelmien tukikelpoisista menoista on 100 prosenttia a alakohdassa tarkoitettulla alalla, 75 prosenttia b alakohdassa tarkoitettulla alalla ja 50 prosenttia c alakohdassa tarkoitettulla alalla.

Loppurahoituksesta vastaa asianomainen jäsenvaltio siten, että huomioon otetaan toimijoiden rahoitusosuus, joka on pakollinen 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettujen alojen ohjelmissa, ja vähintään 25 prosenttia c alakohdassa tarkoitettujen alan ohjelmissa.

3. Komissio vahvistaa asetuksen 136/66/ETY 38 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen:

- a) toimijaorganisaatioiden ja niiden liittojen hyväksymisedellytykset;
- b) tukikelpoisten ohjelmien toimintatyytit 1 kohdassa tarkoitetuilla kolmella alalla;
- c) ohjelmien hyväksymiseen jäsenvaltioissa liittyvät menettelyt;
- d) valvontaa ja seuraamuksia koskevat toimenpiteet;
- e) muut yksityiskohtaiset säännöt, jotka ovat tarpeen kyseisten ohjelmien nopeaksi täytäntöönpanemiseksi 1 päivästä marraskuuta 2003 alkaen."

5. Korvataan 5 artiklan ensimmäisessä kohdassa ilmaisu "1 päivästä marraskuuta 2001" ilmaisulla "1 päivästä marraskuuta 2003".

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä marraskuuta 2001. Kuitenkin 1 artiklan 6 kohtaa sovelletaan 1 päivästä marraskuuta 2003.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

LIITE

"LIITE

35 ARTIKLASSA TARKOITETUT OLIIVIÖLJYJEN JA UUTETTujen OLIIVIÖLJYJEN NIMITYKSET JA MÄÄRITELMÄT**1. Jalostamattomat oliiviöljyt**

Öljyt, jotka on saatu oliivipuun hedelmistä ainoastaan mekaanisia tai muita fysikaalisia valmistusmenetelmiä käyttäen sellaisissa olosuhteissa, jotka eivät johda öljyn laadun heikkenemiseen, ja joita ei ole käsitelty muuten kuin pesemällä, dekantoinnalla, sentrifugoimalla tai suodattamalla, mutta ei kuitenkaan öljyt, jotka on valmistettu liuottimilla uutamalla; käyttämällä apuainetta, jolla on kemiallista tai biokemiallista vaikutusta; tai uudelleen esteröimällä, tai oliiviöljyn ja muiden öljyjen keskinäiset seokset.

Jalostamattomista oliiviöljyistä käytetään yksinomaan seuraavia luokkia ja nimityksiä:

a) ekstra-neitsytoliiviöljyt:

jalostamaton oliiviöljy, jonka vapaiden rasvahappojen pitoisuus öljyhappona ilmaistuna saa olla enintään 0,8 g/100 g ja jonka muut ominaisuudet ovat kyseiselle luokalle säädettyjen ominaisuuksien mukaiset.

b) neitsytoliiviöljyt:

jalostamaton oliiviöljy, jonka vapaiden rasvahappojen pitoisuus öljyhappona ilmaistuna saa olla enintään 2 g/100 g ja jonka muut ominaisuudet ovat kyseiselle luokalle säädettyjen ominaisuuksien mukaiset.

c) oliivilamppuöljyt:

jalostamaton oliiviöljy, jonka vapaiden rasvahappojen pitoisuus öljyhappona ilmaistuna on enemmän kuin 2 g/100 g ja jonka muut ominaisuudet ovat kyseiselle luokalle säädettyjen ominaisuuksien mukaiset.

2. Puhdistettu oliiviöljy

Jalostamatonta oliiviöljyä puhdistamalla saatu oliiviöljy, jonka vapaiden rasvahappojen pitoisuus öljyhappona ilmaistuna saa olla enintään 0,3 g/100 g ja jonka muut ominaisuudet ovat kyseiselle luokalle säädettyjen ominaisuuksien mukaiset.

3. Standardioliiviöljy

Puhdistettua oliiviöljyä ja jalostamatonta oliiviöljyä, ei kuitenkaan oliivilamppuöljyä, sekoittamalla saatu oliiviöljy, jonka vapaiden rasvahappojen pitoisuus öljyhappona ilmaistuna saa olla enintään 1 g/100 g ja jonka muut ominaisuudet ovat kyseiselle luokalle säädettyjen ominaisuuksien mukaiset.

4. Jalostamaton uutettu oliiviöljy

Öljy, joka on valmistettu liuottimilla uutamalla oliivirouhetta tai öljy, joka tiettyjä ominaisuuksia lukuun ottamatta vastaa oliivilamppuöljyä; ei kuitenkaan öljyt, jotka on valmistettu uudelleen esteröimällä tai sekoittamalla muita öljyjä ja joiden muut ominaisuudet ovat kyseiselle luokalle säädettyjen ominaisuuksien mukaiset.

5. Puhdistettu uutettu oliiviöljy

Jalostamatonta uutettua oliiviöljyä puhdistamalla saatu öljy, jonka vapaiden rasvahappojen pitoisuus öljyhappona ilmaistuna saa olla enintään 0,3 g/100 g ja jonka muut ominaisuudet ovat kyseiselle luokalle säädettyjen ominaisuuksien mukaiset.

6. Uutettu oliiviöljy

Puhdistettua uutettua oliiviöljyä ja jalostamatonta oliiviöljyä, ei kuitenkaan oliivilamppuöljyä, sekoittamalla saatu oliiviöljy, jonka vapaiden rasvahappojen pitoisuus öljyhappona ilmaistuna saa olla enintään 1 g/100 g ja jonka muut ominaisuudet ovat kyseiselle luokalle säädettyjen ominaisuuksien mukaiset."

Ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisön ja Turkin tasavallan sopimuksen tekemisestä Turkin osallistumisesta Euroopan ympäristökeskuksen ja ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston toimintaan

(2001/C 213 E/02)

KOM(2000) 873 lopull. — 2000/0350(CNS)

(Komission esittämä 22 päivänä joulukuuta 2000)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 174 artiklan 4 kohdan yhdessä 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen ja 300 artiklan 3 kohdan kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon Euroopan ympäristökeskuksen sekä ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston perustamisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1210/90 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 933/1999 ⁽²⁾,

ottaa huomioon komission tiedonannon ”Ehdokasmaiden osallistuminen yhteisön ohjelmiin, komiteoihin ja virastojen toimintaan”, KOM(1999) 710 lopullinen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Luxemburgin Eurooppa-neuvosto (joulukuu 1997) antoi Keski- ja Itä-Euroopan maille mahdollisuuden nopeuttaa liittymistä valmistelevaa strategiaa osallistamalla yhteisön ohjelmiin ja erillisvirastojen toimintaan. Eurooppa-neuvoston päätelmissä todettiin: ”Osallistumisesta on päätettävä tapauskohtaisesti, ja jokaisen hakijavaltion on osallistuttava rahoitukseen omalla osuudellaan, joka kasvaa asteittain. PHARE-ohjelmasta voidaan tarvittaessa edelleen kattaa osa hakijavaltioiden kansallisesta rahoitusosuudesta.”

(2) Luxemburgin Eurooppa-neuvosto (joulukuu 1997) vahvisti Kyproksen osalta liittymistä valmistelevan erityisstrategian, johon sisältyy osallistuminen tiettyihin yhteisön ohjelmiin ja tiettyjen yhteisön erillisvirastojen toimintaan jäsenyyttä hakeneisiin Keski- ja Itä-Euroopan maihin sovellettavan lähestymistavan mukaisesti.

(3) Helsingin Eurooppa-neuvosto (joulukuu 1999) vahvisti, että liittymisprosessi käsittää nyt kaikki 13 ehdokasvaltiota, jotka kuuluvat yhtenäisen puitejärjestelmän piiriin, ja että kaikki ehdokasvaltiot osallistuvat liittymisprosessiin tasavertaisina.

(4) Neuvosto valtuutti 14 päivänä helmikuuta 2000 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 300 artiklan 1 kohdan nojalla komission käymään neuvotteluja liittymistä hakeneiden maiden osallistumisesta Euroopan ympäristökeskuksen toimintaan,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Hyväksytään Euroopan yhteisön puolesta yhteisön ja Turkin tasavallan sopimus Turkin osallistumisesta Euroopan ympäristökeskuksen ja ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston toimintaan.

Sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

⁽¹⁾ EYVL L 120, 11.5.1990, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 117, 5.5.1999, s. 1.

Euroopan yhteisön ja Turkin tasavallan sopimus Turkin tasavallan osallistumisesta Euroopan ympäristökeskuksen ja ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston toimintaan

EUROOPAN YHTEISÖ ja

TURKIN TASAVALLA, jäljempänä "Turkki", jotka

OTTAVAT HUOMIOON Turkin hakemuksen Euroopan ympäristökeskuksen toimintaan osallistumiseksi jo ennen sen Euroopan unioniin liittymistä,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että Luxemburgissa vuoden 1997 joulukuussa kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa annettiin tilaisuus nopeuttaa liittymistä valmistelemaa strategiaa osallistumalla yhteisön ohjelmiin ja sen virastojen toimintaan,

OTTAVAT HUOMIOON Euroopan ympäristökeskuksen sekä ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston perustamisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1210/90 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 933/1999 ⁽²⁾, ja

TUNNUSTAVAT sen tosiasian, että Turkin perimmäisenä tavoitteena on tulla Euroopan unionin jäseneksi ja että osallistuminen Euroopan ympäristökeskuksen toimintaan auttaa Turkkiä saavuttamaan tämän tavoitteen,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Turkki osallistuu täysimääräisesti neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1210/90, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (ETY) N:o 933/99, perustettujen Euroopan ympäristökeskuksen, jäljempänä "ympäristökeskus", ja ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston, jäljempänä "tieto- ja seurantaverkosto", toimintaan.

2 artikla

Turkki rahoittaa 1 artiklassa tarkoitettua toimintaa (keskus ja verkosto) seuraavasti:

— Rahoitusosuus kasvaa asteittain kolmen vuoden aikana, jona Turkki lisää asteittain osallistumistaan kyseiseen toimintaan. Tarvittavat rahoitusosuudet ovat:

— 1. vuonna: 2 033 000 euroa

— 2. vuonna: 2 596 000 euroa

— 3. vuonna: 3 127 000 euroa.

Sopimuksen voimaantuloa seuraavasta neljännessä vuodesta alkaen Turkki vastaa kokonaisuudessaan rahoitusosuudestaan, joka on 3 127 000 euroa.

Yhteisön avustusohjelmista mahdollisesti maksettavasta taloudellisesta tuesta sovitaan erikseen asianomaisten yhteisön ohjelmien mukaisesti.

Turkin rahoitusosuuden yksityiskohtaiset ehdot ovat tämän sopimuksen liitteessä I, joka on sopimuksen erottamaton osa.

⁽¹⁾ EYVL L 120, 11.5.1990, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 117, 5.5.1999, s. 1.

3 artikla

Turkki osallistuu täysimääräisesti ilman äänioikeutta ympäristökeskuksen johtokunnan toimintaan; tämän lisäksi se osallistuu myös ympäristökeskuksen tieteellisen komitean työskentelyyn.

4 artikla

Turkki ilmoittaa kolmen kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta ympäristökeskukselle kansallisten tietoverkostojensa tärkeimmistä osista neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1210/90, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 933/1999, 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

5 artikla

Turkki erityisesti nimeää 4 artiklassa tarkoitettujen laitosten joukosta tai muista sen alueelle sijoittautuneista elimistä kansallisen tietokeskuksen koordinoimaan ja/tai välittämään kansallisen tason tietoja ympäristökeskukselle sekä laitoksille ja elimille, jotka muodostavat osan tieto- ja seurantaverkostoa, sekä 6 artiklassa tarkoitetuille teemakeskuksille.

6 artikla

Turkki voi 4 artiklassa asetetussa määräajassa myös nimetä ne alueelleen sijoittautuneet laitokset tai muut elimet, joiden erityistehtäväksi voitaisiin osoittaa yhteistyön harjoittaminen ympäristökeskuksen kanssa erityisen kiinnostuksen kohteena olevissa asioissa. Näin nimetyn laitoksen olisi voitava tehdä sopimus ympäristökeskuksen kanssa siitä, että se verkoston teemakeskuksena huolehtii tietyistä tehtävistä. Nämä keskuksat toimivat yhteistyössä muiden osan verkostoa muodostavien laitosten kanssa.

7 artikla

Ympäristökeskuksen johtokunta tarkastelee verkoston tärkeimpiä osia kolmen kuukauden kuluessa 4, 5 ja 6 artiklassa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta Turkin osallistumisen huomioon ottamiseksi.

8 artikla

Turkki toimittaa tietoja ympäristökeskuksen työohjelmassa vahvistettujen velvollisuuksien ja käytännön mukaisesti.

9 artikla

Ympäristökeskus voi sopia 4, 5 ja 6 artiklassa tarkoitettujen, osan verkostoa muodostavien Turkin nimeäminen laitosten kanssa tarvittavista järjestelyistä ja etenkin sopimuksista, joiden avulla ne voivat huolehtia onnistuneesti ympäristökeskukselta saamistaan tehtävistään.

10 artikla

Ympäristökeskukselle toimitettuja ja siltä peräisin olevia ympäristötietoja voidaan julkaista ja ne annetaan yleisön käyttöön edellyttäen kuitenkin, että luottamuksellisia tietoja suojataan Turkissa samalla tavoin kuin yhteisössä.

11 artikla

Ympäristökeskuksella on Turkissa oikeussubjektin asema ja laajin sen lainsäädännön mukaan oikeussubjekteilla oleva oikeuskelpoisuus.

12 artikla

Turkki soveltaa ympäristökeskukseen Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehtyä pöytäkirjaa, joka tämän sopimuksen liitteenä II on sen erottamaton osa.

13 artikla

Poiketen siitä, mitä Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavista henkilöstösäännöistä sekä muuta henkilöstöä koskevistä

palvelussuhteen ehdoista annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68⁽¹⁾ 12 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään, Turkin kansalaisia, joilla on täydet kansalaisoikeudet, voidaan ottaa palvelukseen ympäristökeskuksen johtajan tekemällä sopimuksella.

14 artikla

Sopimuspuolet toteuttavat yleisiä tai erityisiä toimenpiteitä tästä sopimuksesta johtuvien velvollisuuksiensa täyttämiseksi. Ne huolehtivat, että tässä sopimuksessa määrätyt tavoitteet saavutetaan.

15 artikla

Tämä sopimus tehdään määräämättömäksi ajaksi, kunnes Turkista tulee Euroopan unionin jäsen. Kumpi tahansa sopimuspuoli voi irtisanoa sopimuksen ilmoittamalla siitä toiselle sopimuspuolelle. Tämän sopimuksen soveltaminen päättyy kuuden kuukauden kuluttua kyseisestä ilmoituksesta.

16 artikla

Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön, Euroopan atomienergiayhteisön ja Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksia näissä perustamissopimuksissa määrätyin edellytyksin, sekä Turkin alueeseen.

17 artikla

Tämä sopimus laaditaan kahtena kappaleena englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalilain, ranskan, ruotsin, saksan, suomen, tanskan ja turkin kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

18 artikla

Sopimuspuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omia menettelyjään noudattaen. Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona viimeinen sopimuspuoli on ilmoittanut ensimmäiselle sopimuspuolelle menettelyjensä päätökseen saattamisesta.

⁽¹⁾ EYVL L 56, 4.3.1968, s. 1.

LIITE I

TURKIN RAHOITUSOSUUS EUROOPAN YMPÄRISTÖKESKUKSELLE

1. Voidakseen osallistua Euroopan ympäristökeskuksen toimintaan Turkki maksaa rahoitusosuutenaan Euroopan unionin talousarvioon:
  - 1. osallistumisvuonna: 2 033 000 euroa
  - 2. osallistumisvuonna: 2 596 000 euroa
  - 3. osallistumisvuonna: 3 127 000 euroa.Neljännessä vuodesta alkaen Turkki vastaa itse kokonaisuudessaan rahoitusosuudestaan, joka on 3 127 000 euroa.
2. Yhteisön avustushjelmista mahdollisesti maksettavasta taloudellisesta tuesta sovitaan erikseen asianomaisten yhteisön ohjelmien mukaisesti.
3. Turkin rahoitusosuutta hallinnoidaan Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen mukaisesti.

Euroopan ympäristökeskus maksaa Turkin edustajien ja asiantuntijoiden matka- ja oleskelukulut, jotka aiheutuvat osallistumisesta ympäristökeskuksen toimintaan tai sen työohjelman täytäntöönpanoon liittyviin kokouksiin, samoin perustein ja samoja menettelyjä noudattaen kuin kulloinkin on voimassa Euroopan unionin jäsenvaltioiden osalta.
4. Tämän sopimuksen tultua voimaan ja kunkin seuraavan vuoden alussa Euroopan komissio pyytää Turkkiä maksamaan sen tämän sopimuksen mukaista Euroopan ympäristökeskuksen rahoitusosuutta vastaavat varat. Turkki maksaa osallistumisensa ensimmäisenä kalenterivuotena rahoitusosuuden, joka lasketaan suhteellisesti osallistumisen alkamis-päivästä kyseisen vuoden loppuun. Seuraavien vuosien rahoitusosuus on sopimuksen mukainen.
5. Rahoitusosuus ilmoitetaan euroina, ja se maksetaan komission euromääräiselle pankkitilille.
6. Turkki maksaa rahoitusosuutensa rahoituspyynnön mukaisesti:
  - viimeistään 1 päivänä toukokuuta itse maksettavan osuuden osalta, jos komissio on esittänyt rahoituspyynnön ennen 1 päivää huhtikuuta, tai 30 päivän kuluessa rahoituspyynnön esittämisestä.
7. Jos osuuden maksu viivästyy, Turkki maksaa korkoa maksamattomasta määrästä eräpäivästä alkaen. Viivästyskorkona käytetään eräpäivänä voimassa olevaa Euroopan keskuspankin euromääräisiin toimiinsa soveltamaa korkoa korotetuna 1,5 prosenttiyksiköllä.

LIITE II

PÖYTÄKIRJA

Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista

KORKEAT SOPIMUSPUOLET,

JOTKA KATSOVAT, että Euroopan yhteisöjen yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta tehdyn sopimuksen 28 artiklan mukaisesti näillä yhteisöillä sekä Euroopan investointipankilla on jäsenvaltioiden alueella sellaiset erioikeudet ja vapaudet, jotka ovat tarpeen niiden tehtävien toteuttamiseksi,

OVAT SOPINEET seuraavista määräyksistä, jotka liitetään tähän sopimukseen:

I LUKU

EUROOPAN YHTEISÖJEN OMAISUUS, VARAT JA LIIKETOIMET

1 artikla

Yhteisöjen tilat ja rakennukset ovat loukkaamattomia. Niihin ei saa kohdistaa etsintää, takavarikkoa, menettämisseuraamusta tai pakkolunastusta. Yhteisöjen omaisuus ja varat eivät voi olla minkään hallinnollisen tai oikeudellisen pakkotoimenpiteen kohteena ilman yhteisön tuomioistuimen lupaa.

2 artikla

Yhteisöjen arkistot ovat loukkaamattomia.

3 artikla

Yhteisöt, niiden varat, tulot ja muu omaisuus on vapautettu kaikista välittömistä veroista.

Jäsenvaltioiden hallitusten on toteutettava aina kun se on mahdollista aiheelliset toimenpiteet hyvittääkseen tai maksaakseen takaisin irtaimen tai kiinteän omaisuuden hintaan sisältyvät välilliset verot ja myyntiverot, kun yhteisöt suorittavat virkakäyttöön huomattavia hankintoja, joiden hintaan sisältyy tällaisia veroja. Näiden määräysten soveltaminen ei kuitenkaan saa johtaa kilpailun vääristymiseen yhteisöissä.

Vapautus ei koske sellaisia veroja ja maksuja, jotka ovat ainoastaan korvausta yleishyödyllisistä palveluista.

4 artikla

Yhteisöt on vapautettu kaikista tulleista, tuonti- ja vientikielloista sekä tuonti- ja vientirajoituksista yhteisöjen virkakäyttöön tarkoitettujen tavaroiden osalta; tämän vapautuksen nojalla maahan tuotuja tavaroita ei saa luovuttaa maksua vastaan eikä ilmaiseksi sen maan alueella, johon ne on tuotu, muuten kuin tämän maan hallituksen kanssa sovituin edellytyksin.

Myös yhteisöjen julkaisut on vapautettu tulleista, tuonti- ja vientikielloista sekä tuonti- ja vientirajoituksista.

5 artikla

Euroopan hiili- ja teräsyhteisö saa pitää hallussaan kaikenlaista valuuttaa, ja se voi pitää tilejä missä tahansa valuutassa.

II LUKU

VIESTINTÄYHTEYDET JA KULKULUVAT

6 artikla

Kunkin jäsenvaltion alueella yhteisöjen toimielimet saavat virallisissa viestintäyhteyksissään sekä kaikkien asiakirjojensa toimitamisessa saman kohtelun, jonka kyseinen valtio myöntää diplomaattisille edustustoilleen.

Yhteisöjen toimielinten virallista kirjeenvaihtoa ja muita virallisia tiedonantoja ei saa sensuroida.

7 artikla

1. Yhteisöjen toimielinten puheenjohtajat ja presidentit voivat myöntää yhteisöjen toimielinten jäsenille ja muulle henkilöstölle kulkulupia, joiden muodosta neuvosto päättää ja jotka jäsenvaltioiden viranomaiset tunnustavat päteviksi matkustusasiakirjoiksi. Näitä kulkulupia annetaan virkamiehille ja muulle henkilöstölle Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavissa henkilöstösäännöissä ja yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevissa palvelussuhteen ehtoissa vahvistetuin edellytyksin.

Komissio voi tehdä sopimuksia näiden kulkulupien tunnustamiseksi päteviksi matkustusasiakirjoiksi kolmansien valtioiden alueella.

2. Kunnes tämän artiklan 1 kohdan määräyksiä sovelletaan, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 6 artiklan määräyksiä sovelletaan kuitenkin edelleen sellaisiin toimielinten jäseniin ja muuhun henkilöstöön, joilla on tämän sopimuksen voimaan tullessa kyseisessä artiklassa tarkoitettu kulkulupa.

III LUKU

EUROOPAN PARLAMENTIN JÄSENET

8 artikla

Euroopan parlamentin jäsenten vapaalle liikkuvuudelle heidän matkustaessaan Euroopan parlamentin kokouspaikkaan tai heidän palatessaan sieltä ei aseteta hallinnollisia tai muita esteitä.

Euroopan parlamentin jäsenet saavat tullien ja valuutanvaihtovalvonnan osalta:

- a) omalta hallitukseltaan samat helpotukset, jotka myönnetään ulkomailla tilapäisissä virkatehtävissä matkustaville korkeille virkamiehille;
- b) toisten jäsenvaltioiden hallituksilta samat helpotukset, jotka myönnetään vieraiden valtioiden edustajille tilapäisissä virkatehtävissä.

9 artikla

Euroopan parlamentin jäseniä ei voida alistaa tutkittavaksi, pidättää tai haastaa oikeuteen heidän tehtäviään hoitaessaan ilmaisemiensa mielipiteiden tai äänestystensä perusteella.

10 artikla

Euroopan parlamentin istuntojen ajan sen jäsenillä on

- a) oman valtionsa alueella kansanedustajille myönnetty koskemattomuus;
- b) toisen jäsenvaltion alueella vapaudenriistoa koskeva koskemattomuus sekä lainkäyttölinen koskemattomuus.

Koskemattomuus koskee jäseniä myös silloin kun he matkustavat Euroopan parlamentin istuntoihin tai palaavat niistä.

Koskemattomuuteen ei voida vedota silloin, kun jäsen tavataan itse teosta, eikä se estä Euroopan parlamenttia käyttämästä oikeuttaan pidättää koskemattomuuden yhden jäsenen osalta.

IV LUKU

JÄSENVALTIOIDEN EDUSTAJAT, JOTKA OSALLISTUVAT EUROOPAN YHTEISÖJEN TOIMIELINTEN TYÖHÖN

11 artikla

Jäsenvaltioiden edustajilla, jotka osallistuvat yhteisöjen toimielinten työhön, sekä näiden neuvonantajilla sekä teknisillä asiantuntijoilla on tavanomaiset erioikeudet, vapaudet ja helpotukset heidän hoitaessaan tehtäviään sekä matkustaessaan kokouspaikalle ja palatessaan sieltä.

Tätä artiklaa sovelletaan myös yhteisöjen neuvoa-antavien toimielinten jäseniin.

V LUKU

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRKAMIEHET JA MUU HENKILÖSTÖ

12 artikla

Yhteisöjen virkamiehillä ja muulla henkilöstöllä on kansallisuudesta riippumatta jokaisen jäsenvaltion alueella seuraavat erioikeudet ja vapaudet:

- a) lainkäyttölinen koskemattomuus heidän virallisessa ominaisuudessaan suorittamiensa toimien osalta, mukaan lukien heidän suulliset lausumansa sekä kirjalliset esityksensä, jollei sellaisissa perustamissopimusten määräyksissä, jotka toisaalta koskevat virkamiesten ja muun henkilöstön vastuuta yhteisöjä kohtaan ja toisaalta tuomioistuimen toimivaltaa yhteisöjen ja niiden virkamiesten ja muun henkilöstön välisissä riidoissa, toisin määrätä. Tämä koskemattomuus jatkuu heidän tehtäviensä päättymisen jälkeenkin;
- b) maahanmuuttoa koskevat rajoitukset tai ulkomaalaisten rekisteröintiä koskevat muodollisuudet eivät koske heitä, heidän puolisoitaan eikä heidän huollettavanaan olevia perheenjäseniään;
- c) valuutta- ja valuutanvaihtosääntelyssä samat helpotukset, jotka tavallisesti myönnetään kansainvälisten järjestöjen virkamiehille;
- d) oikeus tuoda maahan tullitta huonekalunsa ja henkilökohtainen käyttöomaisuutensa, kun he ensimmäisen kerran ryhtyvät hoitamaan tehtäviään kyseisessä maassa, ja heillä on oikeus viedä uudelleen nämä huonekalut ja tämä omaisuus tullitta virkatehtävien päättyessä, jollei sen valtion hallitus, jossa tätä oikeutta käytetään, aseta tuonnille tai viennille tarpeelliseksi katsomiaan ehtoja;

- e) oikeus tuoda maahan tullitta henkilökohtaiseen käyttöön auto, jonka he ovat hankkineet kyseisen maan sisämarkkinoita koskevin ehdoin joko siinä maassa, jossa he ovat viimeksi asuneet, tai maassa, jonka kansalaisia he ovat, sekä viedä se uudelleen tullitta, jollei kyseisen valtion hallitus aseta tuonnille tai viennille tarpeelliseksi katsomiaan ehtoja.

13 artikla

Niillä edellytyksin ja noudattaen sitä menettelyä, jotka neuvosto komission ehdotuksesta vahvistaa, yhteisöjen virkamiehet ja muu henkilöstö ovat velvollisia maksamaan yhteisöille veroa yhteisöjen heille maksamista palkoista ja palkkioista.

He eivät maksa kansallista veroa yhteisöjen maksamista palkoista ja palkkioista.

14 artikla

Sovellettaessa tuloverotusta, varallisuusverotusta ja perintöverotusta sekä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi yhteisöjen jäsenvaltioiden välillä tehtyjä yleissopimuksia yhteisöjen niiden virkamiesten ja sen muun henkilöstön kotipaikan, jotka hoitakseen tehtävänsä yhteisöjen palveluksessa muuttavat asumaan muun jäsenvaltion alueelle kuin siihen jäsenvaltioon, jossa heidän verotuksellinen kotipaikkansa oli heidän ryhtyessä hoitamaan tehtäviään yhteisöissä, katsotaan sekä maassa, jossa he tosiasiallisesti asuvat että maassa, jossa heillä on verotuksellinen kotipaikka, olevan edelleen viimeksi mainitussa maassa, jos se on yhteisöjen jäsenvaltio. Tätä määrystä sovelletaan myös puolisoon, jos tämä ei harjoita omaa ansiotoimintaa, sekä tässä artiklassa tarkoitettujen henkilöiden huollettavina oleviin lapsiin.

Edellisessä kohdassa tarkoitetuille henkilöille kuuluva irtain omaisuus, joka sijaitsee siinä maassa, jossa nämä henkilöt oleskelevat, on vapautettu perintöverosta kyseisessä maassa; määrättäessä perintöveroa tällaisen omaisuuden katsotaan olevan jäsenvaltiossa, jossa kyseisillä henkilöillä on verotuksellinen kotipaikka, jollei kolmansien maiden oikeuksista ja kaksinkertaista verotusta koskevien kansainvälisten yleissopimusten määräysten soveltamisesta mahdollisesti muuta johdu.

Tämän artiklan määräyksiä sovellettaessa ei oteta huomioon sellaista kotipaikkaa, joka on hankittu ainoastaan tehtävien hoitamiseksi muiden kansainvälisten järjestöjen palveluksessa.

15 artikla

Neuvosto vahvistaa yksimielisesti komission ehdotuksesta yhteisöjen virkamiehiä ja muuta henkilöstöä koskevan sosiaalietuusjärjestelmän.

16 artikla

Neuvosto määrittää komission ehdotuksesta ja kuultuaan muita toimielimiä, joita asia koskee, ne yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmät, joihin sovelletaan kokonaisuudessaan tai osittain 12 artiklan, 13 artiklan 2 kohdan sekä 14 artiklan määräyksiä.

Virkamiesten ja muun näihin ryhmiin kuuluvan henkilöstön nimet, ura-alueet ja osoitteet toimitetaan määrääjain tiedoksi jäsenvaltioiden hallituksille.

VI LUKU

KOLMANSIEN MAIDEN EUROOPAN YHTEISÖIHIN PERUSTETTujen EDUSTUSTOJEN ERIOIKEUDET JA VAPAUDET

17 artikla

Jäsenvaltio, jonka alueella yhteisöjen päämaja sijaitsee, myöntää kolmansien maiden yhteisöihin akkreditoituille edustustoille tavanomaiset diplomaattiset erioikeudet ja vapaudet.

VII LUKU

DISPOSITIONS GÉNÉRALES

18 artikla

Yhteisöjen virkamiehille ja muulle henkilöstölle myönnetään erioikeudet, vapaudet ja helpotukset yksinomaan yhteisöjen etuun liittyen.

Kunkin yhteisöjen toimielimen on kumottava virkamiehelle tai muulle henkilöstölle myönnetty vapaus silloin kun toimielin katsoo, että tämä kumoaminen ei ole ristiriidassa yhteisöjen edun kanssa.

19 artikla

Tämän pöytäkirjan soveltamiseksi yhteisöjen toimielimet toimivat yhteistyössä kyseisten jäsenvaltioiden vastuussa olevien viranomaisten kanssa.

20 artikla

Komission jäseniin sovelletaan 12–15 artiklaa sekä 18 artiklaa.

21 artikla

Yhteisön tuomioistuimen tuomareihin, julkisasiamiehiin, kirjaajaan sekä avustaviin esittelijöihin sovelletaan 12–15 artiklaa sekä 18 artiklaa, tämän kuitenkin rajoittamatta tuomioistuimen perussääntöä koskevien pöytäkirjojen 3 artiklan soveltamista, joka koskee tuomareiden ja julkisasiamiesten lainkäyttölistä koskemattomuutta.

22 artikla

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan myös Euroopan investointipankkiin, sen toimielinten jäseniin, sen henkilöstöön sekä sen toimintaan osallistuviin jäsenvaltioiden edustajiin, tämän kuitenkin rajoittamatta pankin perussääntöä koskevan pöytäkirjan määräysten soveltamista.

Euroopan investointipankki vapautetaan myös kaikista veroista ja veronluonteisista maksuista sen pääomaa korotettaessa sekä erilaisista niihin mahdollisesti liittyvistä muodollisuuksista valtiossa, jossa pankin päämaja sijaitsee. Pankin lakkauttamisen tai selvitystilaan asettamisen yhteydessä ei kanneta veroa. Pankin tai sen toimielinten perussäännön mukaisesti harjoittama toiminta ei liioin ole liikevaihtoveron alaista.

23 artikla (*)

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan myös Euroopan keskuspankkiin, sen toimielinten jäseniin ja sen henkilöstöön, tämän kuitenkin rajoittamatta Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan määräysten soveltamista.

Euroopan keskuspankki vapautetaan kaikista veroista ja veronluonteisista maksuista sen pääomaa korotettaessa sekä erilaisista siihen mahdollisesti liittyvistä muodollisuuksista valtiossa, jossa pankin päämaja sijaitsee. Pankin ja sen toimielinten Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussään-

nön mukaisesti harjoittama toiminta ei ole liikevaihtoveron alaista.

Edellä olevia määräyksiä sovelletaan myös Euroopan rahapoliittiseen instituuttiin. Instituutin lakkauttamisen tai selvitystilaan asettamisen yhteydessä ei kanneta veroa.

TÄMÄN VAKUUDEKSI alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Brysselissä kahdeksantena päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataakuusikymmentäviisi.

Paul Henri SPAAK

Kurt SCHMÜCKER

Maurice COUVE DE MURVILLE

Amintore FANFANI

Pierre WERNER

J. M. A. H. LUNS

(*) Amsterdamin sopimuksen 9 artiklan 5 kohdalla lisätty artikla.

Ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisön ja Latvian tasavallan sopimuksen tekemisestä Latvian osallistumisesta Euroopan ympäristökeskuksen ja ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston toimintaan

(2001/C 213 E/03)

KOM(2000) 876 lopull. — 2000/0354(CNS)

(Komission esittämä 22 päivänä joulukuuta 2000)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 174 artiklan 4 kohdan yhdessä 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen ja 300 artiklan 3 kohdan kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon Euroopan ympäristökeskuksen sekä ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston perustamisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1210/90 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 933/1999 ⁽²⁾,

ottaa huomioon komission tiedonannon ”Ehdokasmaiden osallistuminen yhteisön ohjelmiin, komiteoihin ja virastojen toimintaan”, KOM(1999) 710 lopullinen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Luxemburgin Eurooppa-neuvosto (joulukuu 1997) antoi Keski- ja Itä-Euroopan maille mahdollisuuden nopeuttaa liittymistä valmistelevaa strategiaa osallistumalla yhteisön ohjelmiin ja erillisvirastojen toimintaan. Eurooppa-neuvoston päätelmissä todettiin: ”Osallistumisesta on päätettävä tapauskohtaisesti, ja jokaisen hakijavaltion on osallistuttava rahoitukseen omalla osuudellaan, joka kasvaa asteittain. PHARE-ohjelmasta voidaan tarvittaessa edelleen kattaa osa hakijavaltioiden kansallisesta rahoitusosuudesta.”
- (2) Luxemburgin Eurooppa-neuvosto (joulukuu 1997) vahvisti Kyproksen osalta liittymistä valmistelevan erityisstrategian,

johon sisältyy osallistuminen tiettyihin yhteisön ohjelmiin ja tiettyjen yhteisön erillisvirastojen toimintaan jäsenyyttä hakeneisiin Keski- ja Itä-Euroopan maihin sovellettavan lähestymistavan mukaisesti.

- (3) Helsingin Eurooppa-neuvosto (joulukuu 1999) vahvisti, että liittymisprosessi käsittää nyt kaikki 13 ehdokasvaltiota, jotka kuuluvat yhtenäisen puitejärjestelmän piiriin, ja että kaikki ehdokasvaltiot osallistuvat liittymisprosessiin tasavertaisina.
- (4) Neuvosto valtuutti 14 päivänä helmikuuta 2000 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 300 artiklan 1 kohdan nojalla komission käymään neuvotteluja liittymistä hakeneiden maiden osallistumisesta Euroopan ympäristökeskuksen toimintaan,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Hyväksytään Euroopan yhteisön puolesta yhteisön ja Latvian tasavallan sopimus Latvian osallistumisesta Euroopan ympäristökeskuksen ja ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston toimintaan.

Sopimuksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

⁽¹⁾ EYVL L 120, 11.5.1990, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 117, 5.5.1999, s. 1.

Euroopan yhteisön ja Latvian tasavallan sopimus Latvian tasavallan osallistumisesta Euroopan ympäristökeskuksen ja ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston toimintaan

EUROOPAN YHTEISÖ ja

LATVIAN TASAVALLA, jäljempänä "Latvia", jotka

OTTAVAT HUOMIOON Latvian hakemuksen Euroopan ympäristökeskuksen toimintaan osallistumiseksi jo ennen sen Euroopan unioniin liittymistä,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että Luxemburgissa vuoden 1997 joulukuussa kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa annettiin Keski- ja Itä-Euroopan maille tilaisuus nopeuttaa liittymistä valmistelevaa strategiaa osallistumalla yhteisön ohjelmiin ja sen virastojen toimintaan,

OTTAVAT HUOMIOON Euroopan ympäristökeskuksen sekä ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston perustamisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1210/90 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 933/1999 ⁽²⁾, ja

TUNNUSTAVAT sen tosiasian, että Latvian perimmäisenä tavoitteena on tulla Euroopan unionin jäseneksi ja että osallistuminen Euroopan ympäristökeskuksen toimintaan auttaa Latviaa saavuttamaan tämän tavoitteen,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

Latvia osallistuu täysimääräisesti neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1210/90, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (ETY) N:o 933/1999, perustettujen Euroopan ympäristökeskuksen, jäljempänä "ympäristökeskus", ja ympäristöä koskevan Euroopan tieto- ja seurantaverkoston, jäljempänä "tieto- ja seurantaverkosto", toimintaan.

2 artikla

Latvia rahoittaa 1 artiklassa tarkoitettua toimintaa (ympäristökeskus sekä tieto- ja seurantaverkosto) seuraavasti:

— Rahoitusosuus kasvaa asteittain kolmen vuoden aikana, jona Latvia lisää asteittain osallistumistaan kyseiseen toimintaan. Tarvittavat rahoitusosuudet ovat:

- 1. vuonna: 59 000 euroa
- 2. vuonna: 75 000 euroa
- 3. vuonna: 90 000 euroa.

Sopimuksen voimaantuloa seuraavasta neljännessä vuodesta alkaen Latvia vastaa kokonaisuudessaan rahoitusosuudestaan, joka on 90 000 euroa.

— Ensimmäisten kolmen vuoden ajan Latvia voi osittain käyttää yhteisön apua rahoitusosuutensa maksamiseksi ympäristökeskukselle; tällöin Phare-ohjelmasta saatavan rahoituksen

enimmäisosuus on 75 prosenttia ensimmäisenä vuonna, 60 prosenttia toisena vuonna ja 50 prosenttia kolmantena vuonna.

Neljännessä vuodesta alkaen Latvia vastaa kokonaisuudessaan ympäristökeskuksen rahoitusosuudestaan.

Latvian rahoitusosuuden yksityiskohtaiset ehdot ovat tämän sopimuksen liitteessä I, joka on sopimuksen erottamaton osa.

3 artikla

Latvia osallistuu täysimääräisesti ilman äänioikeutta ympäristökeskuksen johtokunnan toimintaan; tämän lisäksi se osallistuu myös ympäristökeskuksen tieteellisen komitean työskentelyyn.

4 artikla

Latvia ilmoittaa kolmen kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta ympäristökeskukselle kansallisten tietoverkostojensa tärkeimmistä osista neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1210/90, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 933/1999, 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

5 artikla

Latvia erityisesti nimeää 4 artiklassa tarkoitettujen laitosten joukosta tai muista sen alueelle sijoittautuneista elimistä kansallisen tietokeskuksen koordinoimaan ja/tai välittämään kansallisen tason tietoja ympäristökeskukselle sekä laitoksille ja elimille, jotka muodostavat osan tieto- ja seurantaverkostoa, sekä 6 artiklassa tarkoitetuille teemakeskuksille.

⁽¹⁾ EYVL L 120, 11.5.1990, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 117, 5.5.1999, s. 1.

6 artikla

Latvia voi 4 artiklassa asetetussa määräajassa myös nimetä ne alueelleen sijoittautuneet laitokset tai muut elimet, joiden erityistehtäväksi voitaisiin osoittaa yhteistyön harjoittaminen ympäristökeskuksen kanssa erityisen kiinnostuksen kohteena olevissa asioissa. Näin nimetyn laitoksen olisi voitava tehdä sopimus ympäristökeskuksen kanssa siitä, että se verkoston teemakeskukseksi huolehtii tietyistä tehtävistä. Nämä keskuksat toimivat yhteistyössä muiden osan verkostoa muodostavien laitosten kanssa.

7 artikla

Ympäristökeskuksen johtokunta tarkastelee verkoston tärkeimpiä osia kolmen kuukauden kuluessa 4, 5 ja 6 artiklassa tarkoitettujen tietojen vastaanottamisesta Latvian osallistumisen huomioon ottamiseksi.

8 artikla

Latvia toimittaa tietoja ympäristökeskuksen työohjelmassa vahvistettujen velvollisuuksien ja käytännön mukaisesti.

9 artikla

Ympäristökeskus voi sopia 4, 5 ja 6 artiklassa tarkoitettujen, osan verkostoa muodostavien Latvian nimeäminen laitosten kanssa tarvittavista järjestelyistä ja etenkin sopimuksista, joiden avulla ne voivat huolehtia onnistuneesti ympäristökeskuksesta saamistaan tehtävistään.

10 artikla

Ympäristökeskukselle toimitettuja ja siltä peräisin olevia ympäristötietoja voidaan julkaista ja ne annetaan yleisön käyttöön edellyttäen kuitenkin, että luottamuksellisia tietoja suojataan Latviassa samalla tavoin kuin yhteisössä.

11 artikla

Ympäristökeskuksella on Latviassa oikeussubjektin asema ja laajin sen lainsäädännön mukaan oikeussubjekteilla oleva oikeuskelpoisuus.

12 artikla

Latvia soveltaa ympäristökeskukseen Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehtyä pöytäkirjaa, joka tämän sopimuksen liitteenä II on sen erottamaton osa.

13 artikla

Poiketen siitä, mitä Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavista henkilöstösäännöistä sekä muuta henkilöstöä koskevista palvelussuhteen ehdoista annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 ⁽¹⁾ 12 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään, Latvian kansalaisia, joilla on täydet kansalaisoikeudet, voidaan ottaa palvelukseen ympäristökeskuksen johtajan tekemällä sopimuksella.

14 artikla

Sopimuspuolet toteuttavat yleisiä tai erityisiä toimenpiteitä tästä sopimuksesta johtuvien velvollisuuksiensa täyttämiseksi. Ne huolehtivat, että tässä sopimuksessa määrätyt tavoitteet saavutetaan.

15 artikla

Tämä sopimus tehdään määräämättömäksi ajaksi, kunnes Latviasta tulee Euroopan unionin jäsen. Kumpi tahansa sopimuspuoli voi irtisanoa sopimuksen ilmoittamalla siitä toiselle sopimuspuolelle. Tämän sopimuksen soveltaminen päättyy kuuden kuukauden kuluttua kyseisestä ilmoituksesta.

16 artikla

Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön, Euroopan atomienergiayhteisön ja Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksia näissä perustamissopimuksissa määrätyin edellytyksin, sekä Latvian alueeseen.

17 artikla

Tämä sopimus laaditaan kahtena kappaleena englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen, tanskan ja latvian kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

18 artikla

Sopimuspuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omia menettelyjään noudattaen. Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona viimeinen sopimuspuoli on ilmoittanut ensimmäiselle sopimuspuolelle menettelyjensä päätökseen saattamisesta.

⁽¹⁾ EYVL L 56, 4.3.1968, s. 1.

LIITE I

LATVIAN RAHOITUSOSUUS EUROOPAN YMPÄRISTÖKESKUKSELLE

1. Voidakseen osallistua Euroopan ympäristökeskuksen toimintaan Latvia maksaa rahoitusosuutenaan Euroopan unionin talousarvioon:

- 1. osallistumisvuonna: 59 000 euroa
- 2. osallistumisvuonna: 75 000 euroa
- 3. osallistumisvuonna: 90 000 euroa.

Neljännestä vuodesta alkaen Latvia vastaa itse kokonaisuudessaan rahoitusosuudestaan, joka on 90 000 euroa.

2. Ensimmäisten kolmen vuoden ajan Latvia voi osittain käyttää yhteisön apua rahoitusosuutensa maksamiseksi Euroopan ympäristökeskukseen; tällöin Phare-ohjelmasta saatavan rahoituksen enimmäisosuus on 75 prosenttia ensimmäisenä vuonna, 60 prosenttia toisena vuonna ja 50 prosenttia kolmantena vuonna. Jollei Phare-ohjelman erillisestä ohjelmointimenettelystä muuta johdu, pyydetty Phare-varat siirretään Latvialle erillisellä rahoituspöytäkirjalla.

Latvia vastaa itse rahoitusosuutensa loppuosasta. Neljännestä vuodesta alkaen Latvia vastaa itse kokonaisuudessaan ympäristökeskuksen rahoitusosuudestaan.

3. Latvian rahoitusosuutta hallinnoidaan Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen mukaisesti.

Euroopan ympäristökeskus maksaa Latvian edustajien ja asiantuntijoiden matka- ja oleskelukulut, jotka aiheutuvat osallistumisesta ympäristökeskuksen toimintaan tai sen työohjelman täytäntöönpanoon liittyviin kokouksiin, samoin perustein ja samoja menettelyjä noudattaen kuin kulloinkin on voimassa Euroopan unionin jäsenvaltioiden osalta.

4. Tämän sopimuksen tultua voimaan ja kunkin seuraavan vuoden alussa Euroopan komissio pyytää Latviaa maksamaan sen tämän sopimuksen mukaista Euroopan ympäristökeskuksen rahoitusosuutta vastaavat varat. Latvia maksaa osallistumisensa ensimmäisenä kalenterivuotena rahoitusosuuden, joka lasketaan suhteellisesti osallistumisen alkamispäivästä kyseisen vuoden loppuun. Seuraavien vuosien rahoitusosuus on sopimuksen mukainen.

5. Rahoitusosuus ilmoitetaan euroina, ja se maksetaan komission euromääräiselle pankkitilille.

6. Latvia maksaa rahoitusosuutensa rahoituspyynnön mukaisesti:

- viimeistään 1 päivänä toukokuuta itse maksettavan osuuden osalta, jos komissio on esittänyt rahoituspyynnön ennen 1 päivää huhtikuuta, tai 30 päivän kuluessa rahoituspyynnön esittämisestä,
- viimeistään 1 päivänä toukokuuta Phare-varoista maksettavan osuuden osalta, jos vastaavat määrät on toimitettu Latvialle tähän mennessä, tai 30 päivän kuluessa kyseisten varojen toimittamisesta Latvialle.

7. Jos osuuden maksu viivästyy, Latvia maksaa korkoa maksamattomasta määrästä eräpäivästä alkaen. Viivästyskorkona käytetään eräpäivänä voimassa olevaa Euroopan keskuspankin euromääräisiin toimiinsa soveltamaa korkoa korotettuna 1,5 prosenttiyksiköllä.

LIITE II

PÖYTÄKIRJA

euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista

KORKEAT SOPIMUSPUOLET,

JOTKA KATSOVAT, että Euroopan yhteisöjen yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta tehdyn sopimuksen 28 artiklan mukaisesti näillä yhteisöillä sekä Euroopan investointipankilla on jäsenvaltioiden alueella sellaiset erioikeudet ja vapaudet, jotka ovat tarpeen niiden tehtävien toteuttamiseksi,

OVAT SOPINEET seuraavista määräyksistä, jotka liitetään tähän sopimukseen:

I LUKU

EUROOPAN YHTEISÖJEN OMAISUUS, VARAT JA LIIKETOIMET

1 artikla

Yhteisöjen tilat ja rakennukset ovat loukkaamattomia. Niihin ei saa kohdistaa etsintää, takavarikkoa, menettämisseuraamusta tai pakkolunastusta. Yhteisöjen omaisuus ja varat eivät voi olla minkään hallinnollisen tai oikeudellisen pakkotoimenpiteen kohteena ilman yhteisön tuomioistuimen lupaa.

2 artikla

Yhteisöjen arkistot ovat loukkaamattomia.

3 artikla

Yhteisöt, niiden varat, tulot ja muu omaisuus on vapautettu kaikista välittömistä veroista.

Jäsenvaltioiden hallitusten on toteutettava aina kun se on mahdollista aiheelliset toimenpiteet hyvittääkseen tai maksaakseen takaisin irtaimen tai kiinteän omaisuuden hintaan sisältyvät välilliset verot ja myyntiverot, kun yhteisöt suorittavat virkakäyttöön huomattavia hankintoja, joiden hintaan sisältyy tällaisia veroja. Näiden määräysten soveltaminen ei kuitenkaan saa johtaa kilpailun vääristymiseen yhteisöissä.

Vapautus ei koske sellaisia veroja ja maksuja, jotka ovat ainoastaan korvausta yleishyödyllisistä palveluista.

4 artikla

Yhteisöt on vapautettu kaikista tulleista, tuonti- ja vientikielloista sekä tuonti- ja vientirajoituksista yhteisöjen virkakäyttöön tarkoitettujen tavaroiden osalta; tämän vapautuksen nojalla maahan tuotuja tavaroita ei saa luovuttaa maksua vastaan eikä ilmaiseksi sen maan alueella, johon ne on tuotu, muuten kuin tämän maan hallituksen kanssa sovituin edellytyksin.

Myös yhteisöjen julkaisut on vapautettu tulleista, tuonti- ja vientikielloista sekä tuonti- ja vientirajoituksista.

5 artikla

Euroopan hiili- ja teräsyhteisö saa pitää hallussaan kaikenlaista valuuttaa, ja se voi pitää tilejä missä tahansa valuutassa.

II LUKU

VIESTINTÄYHTEYDET JA KULKULUVAT

6 artikla

Kunkin jäsenvaltion alueella yhteisöjen toimielimet saavat virallisissa viestintäyhteyksissään sekä kaikkien asiakirjojensa toimitamisessa saman kohtelun, jonka kyseinen valtio myöntää diplomaattisille edustustoilleen.

Yhteisöjen toimielinten virallista kirjeenvaihtoa ja muita virallisia tiedonantoja ei saa sensuroida.

7 artikla

1. Yhteisöjen toimielinten puheenjohtajat ja presidentit voivat myöntää yhteisöjen toimielinten jäsenille ja muulle henkilöstölle kulkulupia, joiden muodosta neuvosto päättää ja jotka jäsenvaltioiden viranomaiset tunnustavat päteviksi matkustusasiakirjoiksi. Näitä kulkulupia annetaan virkamiehille ja muulle henkilöstölle Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavissa henkilöstösäännöissä ja yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevissa palvelussuhteen ehtoissa vahvistetuina edellytyksin.

Komissio voi tehdä sopimuksia näiden kulkulupien tunnustamiseksi päteviksi matkustusasiakirjoiksi kolmansien valtioiden alueella.

2. Kunnes tämän artiklan 1 kohdan määräyksiä sovelletaan, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 6 artiklan määräyksiä sovelletaan kuitenkin edelleen sellaisiin toimielinten jäseniin ja muuhun henkilöstöön, joilla on tämän sopimuksen voimaan tullessa kyseisessä artiklassa tarkoitettu kulkulupa.

III LUKU

EUROOPAN PARLAMENTIN JÄSENET

8 artikla

Euroopan parlamentin jäsenten vapaalle liikkuvuudelle heidän matkustaessaan Euroopan parlamentin kokouspaikkaan tai heidän palatessaan sieltä ei aseteta hallinnollisia tai muita esteitä.

Euroopan parlamentin jäsenet saavat tullien ja valuutanvaihtovalvonnan osalta:

- a) omalta hallitukseltaan samat helpotukset, jotka myönnetään ulkomailla tilapäisissä virkatehtävissä matkustaville korkeille virkamiehille;
- b) toisten jäsenvaltioiden hallituksilta samat helpotukset, jotka myönnetään vieraiden valtioiden edustajille tilapäisissä virkatehtävissä.

9 artikla

Euroopan parlamentin jäseniä ei voida alistaa tutkittavaksi, pidättää tai haastaa oikeuteen heidän tehtäviään hoitaessaan ilmaisemiensa mielipiteiden tai äänestystensä perusteella.

10 artikla

Euroopan parlamentin istuntojen ajan sen jäsenillä on

- a) oman valtionsa alueella kansanedustajille myönnetty koskemattomuus;
- b) toisen jäsenvaltion alueella vapaudenriistoa koskeva koskemattomuus sekä lainkäyttölinen koskemattomuus.

Koskemattomuus koskee jäseniä myös silloin kun he matkustavat Euroopan parlamentin istuntoihin tai palaavat niistä.

Koskemattomuuteen ei voida vedota silloin, kun jäsen tavataan itse teosta, eikä se estä Euroopan parlamenttia käyttämästä oikeuttaan pidättää koskemattomuuden yhden jäsenen osalta.

IV LUKU

JÄSENVALTIOIDEN EDUSTAJAT, JOTKA OSALLISTUVAT EUROOPAN YHTEISÖJEN TOIMIELINTEN TYÖHÖN

11 artikla

Jäsenvaltioiden edustajilla, jotka osallistuvat yhteisöjen toimielinten työhön, sekä näiden neuvonantajilla sekä teknisillä asiantuntijoilla on tavanomaiset erioikeudet, vapaudet ja helpotukset heidän hoitaessaan tehtäviään sekä matkustaessaan kokouspaikalle ja palatessaan sieltä.

Tätä artiklaa sovelletaan myös yhteisöjen neuvoa-antavien toimielinten jäseniin.

V LUKU

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRKAMIEHET JA MUU HENKILÖSTÖ

12 artikla

Yhteisöjen virkamiehillä ja muulla henkilöstöllä on kansallisuudesta riippumatta jokaisen jäsenvaltion alueella seuraavat erioikeudet ja vapaudet:

- a) lainkäyttölinen koskemattomuus heidän virallisessa ominaisuudessaan suorittamiensa toimien osalta, mukaan lukien heidän suulliset lausumansa sekä kirjalliset esityksensä, jollei sellaisissa perustamissopimusten määräyksissä, jotka toisaalta koskevat virkamiesten ja muun henkilöstön vastuuta yhteisöjä kohtaan ja toisaalta tuomioistuimen toimivaltaa yhteisöjen ja niiden virkamiesten ja muun henkilöstön välisissä riidoissa, toisin määrätä. Tämä koskemattomuus jatkuu heidän tehtäviensä päättymisen jälkeenkin;
- b) maahanmuuttoa koskevat rajoitukset tai ulkomaalaisten rekisteröintiä koskevat muodollisuudet eivät koske heitä, heidän puolisoitaan eikä heidän huollettavanaan olevia perheenjäseniään;
- c) valuutta- ja valuutanvaihtosääntelyssä samat helpotukset, jotka tavallisesti myönnetään kansainvälisten järjestöjen virkamiehille;
- d) oikeus tuoda maahan tullitta huonekalunsa ja henkilökohtainen käyttöomaisuutensa, kun he ensimmäisen kerran ryhtyvät hoitamaan tehtäviään kyseisessä maassa, ja heillä on oikeus viedä uudelleen nämä huonekalut ja tämä omaisuus tullitta virkatehtävien päättyessä, jollei sen valtion hallitus, jossa tätä oikeutta käytetään, aseta tuonnille tai viennille tarpeelliseksi katsomiaan ehtoja;

- e) oikeus tuoda maahan tullitta henkilökohtaiseen käyttöön auto, jonka he ovat hankkineet kyseisen maan sisämarkkinoita koskevin ehdoin joko siinä maassa, jossa he ovat viimeksi asuneet, tai maassa, jonka kansalaisia he ovat, sekä viedä se uudelleen tullitta, jollei kyseisen valtion hallitus aseta tuonnille tai viennille tarpeelliseksi katsomiaan ehtoja;

13 artikla

Niillä edellytyksin ja noudattaen sitä menettelyä, jotka neuvosto komission ehdotuksesta vahvistaa, yhteisöjen virkamiehet ja muu henkilöstö ovat velvollisia maksamaan yhteisöille veroa yhteisöjen heille maksamista palkoista ja palkkioista.

He eivät maksa kansallista veroa yhteisöjen maksamista palkoista ja palkkioista.

14 artikla

Sovellettaessa tuloverotusta, varallisuusverotusta ja perintöverotusta sekä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi yhteisöjen jäsenvaltioiden välillä tehtyjä yleissopimuksia yhteisöjen niiden virkamiesten ja sen muun henkilöstön kotipaikan, jotka hoitakseen tehtävänsä yhteisöjen palveluksessa muuttavat asumaan muun jäsenvaltion alueelle kuin siihen jäsenvaltioon, jossa heidän verotuksellinen kotipaikkansa oli heidän ryhtyessä hoitamaan tehtäviään yhteisöissä, katsotaan sekä maassa, jossa he tosiasiallisesti asuvat että maassa, jossa heillä on verotuksellinen kotipaikka, olevan edelleen viimeksi mainitussa maassa, jos se on yhteisöjen jäsenvaltio. Tätä määrystä sovelletaan myös puolisoon, jos tämä ei harjoita omaa ansiotoimintaa, sekä tässä artiklassa tarkoitettujen henkilöiden huollettavina oleviin lapsiin.

Edellisessä kohdassa tarkoitetuille henkilöille kuuluva irtain omaisuus, joka sijaitsee siinä maassa, jossa nämä henkilöt oleskelevat, on vapautettu perintöverosta kyseisessä maassa; määrättäessä perintöveroa tällaisen omaisuuden katsotaan olevan jäsenvaltiossa, jossa kyseisillä henkilöillä on verotuksellinen kotipaikka, jollei kolmansien maiden oikeuksista ja kaksinkertaista verotusta koskevien kansainvälisten yleissopimusten määräysten soveltamisesta mahdollisesti muuta johdu.

Tämän artiklan määräyksiä sovellettaessa ei oteta huomioon sellaista kotipaikkaa, joka on hankittu ainoastaan tehtävien hoitamiseksi muiden kansainvälisten järjestöjen palveluksessa.

15 artikla

Neuvosto vahvistaa yksimielisesti komission ehdotuksesta yhteisöjen virkamiehiä ja muuta henkilöstöä koskevan sosiaalietuusjärjestelmän.

16 artikla

Neuvosto määrittää komission ehdotuksesta ja kuultuaan muita toimielimiä, joita asia koskee, ne yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmät, joihin sovelletaan kokonaisuudessaan tai osittain 12 artiklan, 13 artiklan 2 kohdan sekä 14 artiklan määräyksiä.

Virkamiesten ja muun näihin ryhmiin kuuluvan henkilöstön nimet, ura-alueet ja osoitteet toimitetaan määrääjain tiedoksi jäsenvaltioiden hallituksille.

VI LUKU

KOLMANSIEN MAIDEN EUROOPAN YHTEISÖIHIN PERUSTETTUIJEN EDUSTUSTOJEN ERIOIKEUDET JA VAPAUDET

17 artikla

Jäsenvaltio, jonka alueella yhteisöjen päämaja sijaitsee, myöntää kolmansien maiden yhteisöihin akkreditoituille edustustoille tavanomaiset diplomaattiset erioikeudet ja vapaudet.

VII LUKU

DISPOSITIONS GÉNÉRALES

18 artikla

Yhteisöjen virkamiehille ja muulle henkilöstölle myönnetään erioikeudet, vapaudet ja helpotukset yksinomaan yhteisöjen etuun liittyen.

Kunkin yhteisöjen toimielimen on kumottava virkamiehelle tai muulle henkilöstölle myönnetty vapaus silloin kun toimielin katsoo, että tämä kumoaminen ei ole ristiriidassa yhteisöjen edun kanssa.

19 artikla

Tämän pöytäkirjan soveltamiseksi yhteisöjen toimielimet toimivat yhteistyössä kyseisten jäsenvaltioiden vastuussa olevien viranomaisten kanssa.

20 artikla

Komission jäseniin sovelletaan 12–15 artiklaa sekä 18 artiklaa.

21 artikla

Yhteisön tuomioistuimen tuomareihin, julkisasiamiehiin, kirjaajaan sekä avustaviin esittelijöihin sovelletaan 12–15 artiklaa sekä 18 artiklaa, tämän kuitenkin rajoittamatta tuomioistuimen perussääntöä koskevien pöytäkirjojen 3 artiklan soveltamista, joka koskee tuomareiden ja julkisasiamiesten lainkäyttölistä koskemattomuutta.

22 artikla

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan myös Euroopan investointipankkiin, sen toimielinten jäseniin, sen henkilöstöön sekä sen toimintaan osallistuviin jäsenvaltioiden edustajiin, tämän kuitenkin rajoittamatta pankin perussääntöä koskevan pöytäkirjan määräysten soveltamista.

Euroopan investointipankki vapautetaan myös kaikista veroista ja veronluonteisista maksuista sen pääomaa korotettaessa sekä erilaisista niihin mahdollisesti liittyvistä muodollisuuksista valtiossa, jossa pankin päämaja sijaitsee. Pankin lakkauttamisen tai selvitystilaan asettamisen yhteydessä ei kanneta veroa. Pankin tai sen toimielinten perussäännön mukaisesti harjoittama toiminta ei liioin ole liikevaihtoveron alaista.

23 (*) artikla

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan myös Euroopan keskuspankkiin, sen toimielinten jäseniin ja sen henkilöstöön, tämän kuitenkin rajoittamatta Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan määräysten soveltamista.

Euroopan keskuspankki vapautetaan kaikista veroista ja veronluonteisista maksuista sen pääomaa korotettaessa sekä erilaisista siihen mahdollisesti liittyvistä muodollisuuksista valtiossa, jossa pankin päämaja sijaitsee. Pankin ja sen toimielinten Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussään-

nön mukaisesti harjoittama toiminta ei ole liikevaihtoveron alaista.

Edellä olevia määräyksiä sovelletaan myös Euroopan rahapolitiiseen instituuttiin. Instituutin lakkauttamisen tai selvitystilaan asettamisen yhteydessä ei kanneta veroa.

TÄMÄN VAKUUDEKSI alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty Brysselissä kahdeksantena päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataakuusikymmentäviisi.

Paul Henri SPAAK

Kurt SCHMÜCKER

Maurice COUVE DE MURVILLE

Amintore FANFANI

Pierre WERNER

J. M. A. H. LUNS

(*) Amsterdamin sopimuksen 9 artiklan 5 kohdalla lisätty artikla.

Ehdotus neuvoston asetukseksi yhteisön lainsäädännön soveltamisesta Kanariansaariin

(2001/C 213 E/04)

KOM(2000) 891 lopull. — 2000/0353(CNS)

(Komission esittämä 9 päivänä tammikuuta 2001)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 299 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Kesäkuun 26 päivänä 1991 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1911/91⁽¹⁾ 5 artiklan 1 kohdassa annetaan valtuutus ”arbitrio sur la production et les importations (APIM)” -nimisen veron käyttöönottoon 31 päivään joulukuuta 2000 asti.
- (2) Komission on varmistettava EY:n perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohdan täytäntöönpano useilla aloilla veropolitiikka mukaan luettuna, ja se sitoutuikin siihen neuvostolle ja Euroopan parlamentille 14 päivänä maaliskuuta 2000 antamassaan kertomuksessa⁽²⁾ osana kumppanuutta asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa niiden esittämien pyyntöjen perusteella.
- (3) Uusi vero, jonka Espanjan viranomaiset aikovat saattaa voimaan Kanariansaarilla EY:n perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen haittojen korvaamiseksi, on arvioitava kyseiseen säännökseen sisältyvän periaatteen pohjalta, jonka mukaan toteutetut toimenpiteet eivät saa heikentää yhteisön oikeusjärjestyksen, sisämarkkinat ja yhteiset politiikat mukaan luettuina, yhtenäisyyttä ja johdonmukaisuutta. Tarkastelua jatketaan 31 päivän joulukuuta 2000 jälkeen. Komissio on tullut siihen tulokseen, että sille ilmoitetut toimenpiteet eivät täytä kaikkia niille asetettuja vaatimuksia, mistä syystä sen on jatkettava neuvotteluja Espanjan viranomaisten kanssa.

(4) Jotta APIM-vero ei kuitenkaan vaarantaisi asianomaisten alojen taloudellista toimintaa Kanariansaarilla ja jotta turvattaisiin siirtymäkausi uuden, EY:n perustamissopimuksen 299 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanon varmistavan verotusjärjestelmän voimaantuloon asti, Espanjan viranomaiset ovat pyytäneet saada jatkaa APIM-veron soveltamista 31 päivän joulukuuta 2000 jälkeen.

(5) Näin ollen ja jotta välttyttäisiin epäjatkuvuudelta voimassa olevien toimenpiteiden osalta, on syytä lyhyeksi ajaksi antaa valtuutus APIM-veroon liittyvien voimassa olevien verovapautusten ja sovellettavien verokantojen osalta sen suuruisina kuin niitä sovelletaan 31 päivänä joulukuuta 2000,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

1. Siirtymäajanjakson ajaksi, joka ei jatku pidempään kuin 31 joulukuuta 2001 asti, Espanjan viranomaiset valtuutetaan täten kantamaan tuotanto- ja tuontiveroa kaikista Kanarian saarille tuoduista ja siellä tuotetuista tuotteista verokannoilla, jotka eivät ylitä 26 päivänä kesäkuuta 1991 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1911/91 5 artiklan soveltamisen seurauksena 31 joulukuuta 2000 voimassa olevia verokantoja.

2. Tämän siirtymäajanjakson aikana ja koskien tuotteita ja tuoteryhmiä joihin tämän artiklan 1 kohta soveltuu, paikallisesti tuotettuihin tuotteisiin voidaan soveltaa täyttä tai osittaista verovapautta.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan sinä päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tätä asetusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2001.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

⁽¹⁾ EYVL L 171, 29.6.1991, s. 1.

⁽²⁾ KOM(2000) 147 lopull.

Ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan yhteisöjen ja sen jäsenvaltioiden sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan yhteisön puolesta

(2001/C 213 E/05)

KOM(2001) 90 lopull. — 2001/0049(AVC)

(Komission esittämä 19 päivänä helmikuuta 2001)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 310 artiklan yhdessä 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välistä vakautus- ja assosiaatiosopimusta koskevat neuvottelut entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kanssa on saatu päätökseen.
- (2) Tämän sopimuksen kauppaa koskevat määräykset ovat luonteeltaan poikkeuksellisia ja liittyvät vakautus- ja assosiaatioprosessin yhteydessä toteutettavaan politiikkaan; ne eivät muodosta Euroopan unionille ennakkotapausta yhteisön kauppapolitiikassa suhteessa muihin yhteisön ulkopuolisiin maihin kuin Länsi-Balkanin maihin.
- (3) Näin ollen 24 päivänä marraskuuta 2000 parafoitu sopimus olisi allekirjoitettava Euroopan yhteisön puolesta edellyttäen, että se mahdollisesti tehdään myöhempänä ajankohtana,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

Ainoa artikla

Valtuutetaan neuvoston puheenjohtaja nimeämään henkilöt, joilla on valtuudet allekirjoittaa Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välinen vakautus- ja assosiaatiosopimus Euroopan yhteisön puolesta edellyttäen, että sopimus mahdollisesti tehdään myöhempänä ajankohtana.

Ehdotus neuvoston ja komission päätökseksi Euroopan yhteisöjen ja sen jäsenvaltioiden sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen tekemisestä

(2001/C 213 E/06)

KOM(2001) 90 lopull. — 2001/0049(AVC)

(Komission esittämä 19 päivänä helmikuuta 2001)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 310 artiklan yhdessä 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan viimeisen virkkeen ja 3 kohdan toisen alakohdan kanssa,

ottavat huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 101 artiklan toisen kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan parlamentin puoltavan lausunnon,

ovat kuulleet asiassa neuvoo-antavaa komiteaa ja saaneet Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen 95 artiklaan perustuvan neuvoston puoltavan lausunnon,

ottavat huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 101 artiklaan perustuvan neuvoston hyväksynnän,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välinen vakautus- ja assosiaatiosopimus allekirjoitettiin Euroopan yhteisön puolesta [Brysselissä/Luxemburgissa] ... päivänä ..kuuta 2001 edellyttäen, että se mahdollisesti tehdään myöhemmänä ajankohtana, ... päivänä ..kuuta ... tehdyn neuvoston päätöksen N:o .../EY mukaisesti.
- (2) Tämän sopimuksen kauppaa koskevat määräykset ovat luonteeltaan poikkeuksellisia ja liittyvät vakautus- ja assosiaatioprosessin yhteydessä toteutettavaan politiikkaan; ne eivät muodosta Euroopan unionille ennakkotapausta yhteisön kauppapolitiikassa suhteessa muihin yhteisön ulkopuolisiin maihin kuin Länsi-Balkanin maihin.
- (3) Sopimus olisi hyväksyttävä,

OVAT PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Hyväksytään Euroopan yhteisön, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön sekä Euroopan atomienergiayhteisön puolesta Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välinen vakautus- ja assosiaatiosopimus liitteineen ja pöytäkirjoineen sekä päätösasiakirjaan liitetyt julistukset. Ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen tekstit ovat tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

1. Vakautus- ja assosiaationeuvostossa sekä vakautus- ja assosiaatiokomiteassa, silloin kun sillä on vakautus- ja assosiaationeuvoston antamat valtuudet, vahvistettavan yhteisön kannan määrittelee komission ehdotuksesta neuvosto tai asianmukaisissa tapauksissa komissio itse, kumpikin perustamissopimusten asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

2. Neuvoston puheenjohtaja toimii vakautus- ja assosiaatiosopimuksen 109 artiklan mukaisesti vakautus- ja assosiaationeuvoston puheenjohtajana. Vakautus- ja assosiaatiokomitean puheenjohtajana toimii sen työjärjestyksen mukaisesti komission edustaja.

3. Neuvosto päättää vakautus- ja assosiaationeuvoston päätösten ja komissio vakautus- ja assosiaatiokomitean päätösten julkaisemisesta *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* tapauskohtaisesti.

3 artikla

Valtuutetaan neuvoston puheenjohtaja nimeämään henkilöt, joilla on valtuudet tallettaa sopimuksen 127 artiklassa tarkoitettu ilmoitusasiakirja Euroopan yhteisön puolesta. Komission puheenjohtaja tallettaa ilmoitusasiakirjat Euroopan hiili- ja teräsyhteisön sekä Euroopan atomienergiayhteisön puolesta.

PÄÄTÖSASIAKIRJA

Seuraavien täysivaltaiset edustajat:

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTI,

ITALIAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen, Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen sopimuspuolet,

jäljempänä ”jäsenvaltiot”, ja

EUROOPAN YHTEISÖ, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖ ja EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖ,

jäljempänä ”yhteisö”,

sekä

ENTISEN JUGOSLAVIAN TASAVALLAN MAKEDONIAN täysivaltaiset edustajat, jotka

kokoontuivat Brysselissä . . . vuonna [2001] allekirjoittaakseen Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen, jäljempänä ”sopimus”, ovat hyväksyneet seuraavat asiakirjat:

sopimus ja sen liitteet I–VII:

Liite I – Yhteisöstä peräisin olevien vähemmän arkojen teollisuustavaroiden tuonti entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan

Liite II – Yhteisöstä peräisin olevien arkojen teollisuustavaroiden tuonti entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan

Liite III – ”Baby beef” -naudanlihan määritelmä Euroopan yhteisössä

Liite IVa – Yhteisöstä peräisin olevien maataloustuotteiden tuonti entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan (nollatulli)

Liite IVb – Yhteisöstä peräisin olevien maataloustuotteiden tuonti entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan (nollatulli tariffikiintiöitä sovellettaessa)

Liite IVc – Yhteisöstä peräisin olevien maataloustuotteiden tuonti entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan (myönnytykset tariffikiintiöitä sovellettaessa)

Liite Va – Entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin olevien kalojen ja kalastustuotteiden tuonti yhteisöön

Liite Vb – Yhteisöstä peräisin olevien kalojen ja kalastustuotteiden tuonti entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan

Liite VI – Sijoittautuminen: Rahoituspalvelut

Liite VII – Teollis- ja tekijänoikeudet sekä kaupalliset oikeudet

ja seuraavat pöytäkirjat:

Pöytäkirja N:o 1 – tekstiili- ja vaateustuotteista

Pöytäkirja N:o 2 – terästuotteista

Pöytäkirja N:o 3 – jalostettujen maataloustuotteiden kaupasta entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja yhteisön välillä

Pöytäkirja N:o 4 – käsitteen ”alkuperätuotteet” määrittelystä ja hallinnollisen yhteisön menetelmistä

Pöytäkirja N:o 5 – hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta tulliasioissa

Jäsenvaltioiden ja yhteisön sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian täysivaltaiset edustajat ovat hyväksyneet seuraavien tähän päätösasiakirjaan liitettyjen yhteisten julistusten tekstit:

Yhteinen julistus sopimuksen 34 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 40 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 44 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 46 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 57 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 71 artiklasta

Yhteinen julistus sopimuksen 118 artiklasta

Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian täysivaltaiset edustajat ovat huomioineet seuraavat julistukset, jotka ovat tämän päätösasiakirjan liitteinä:

Yhteisön ja sen jäsenvaltioiden yksipuolinen julistus 27 ja 29 artiklasta

Yhteisön yksipuolinen julistus 76 artiklasta

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian**VAKAUTUS- JA ASSOSIAATIOSOPIMUS**

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

IRLANTI,

ITALIAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen, Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen sopimuspuolet,

jäljempänä "jäsenvaltiot", ja

EUROOPAN YHTEISÖ, EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖ ja EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖ,

jäljempänä "yhteisö",

sekä

ENTINEN JUGOSLAVIAN TASAVALTA MAKEDONIA, jäljempänä "entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia", jotka

OTTAVAT HUOMIOON sopimuspuolten vahvat siteet ja yhteiset arvot, niiden halun vahvistaa näitä siteitä ja luoda vastavuoroisuuteen ja yhteisiin etuihin perustuvat tiiviit ja kestävät suhteet, joiden ansiosta entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia voi vahvistaa ja laajentaa niitä suhteita, jotka on luotu aiemmin erityisesti 29 päivänä huhtikuuta 1997 kirjeenvaihtona allekirjoitetulla ja 1 päivänä tammikuuta 1998 voimaan tulleella yhteistyösopimuksella,

KATSOVAT, että sopimuspuolten välisiä suhteita sisämaaliikenteen alalla olisi edelleen säänneltävä 29 päivänä kesäkuuta 1997 allekirjoitetulla ja 28 päivänä marraskuuta 1997 voimaan tulleella Euroopan yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisellä kuljetusalan sopimuksella,

KATSOVAT, että tämä sopimus on merkittävä Kaakkois-Euroopan maita koskevalle vakautus- ja assosiaatioprosessille, jonka kehittämistä jatketaan tätä aluetta koskevan EU:n yhteisen strategian avulla, sekä perustettaessa ja lujitettaessa yhteistyöhön perustuvaa vakaata eurooppalaista järjestystä, jossa Euroopan unioni on kantavana voimana; sopimus on merkittävä myös vakaussopimuksen kannalta,

OTTAVAT HUOMIOON, että sopimuspuolet ovat sitoutuneet edistämään kaikin keinoin entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja koko alueen poliittista, taloudellista ja instituutionaalista vakautusta kansalaisyhteiskunnan, demokratian ja instituutioiden kehittämisen, julkishallinnon uudistamisen, kaupallisen ja taloudellisen yhteistyön tehostamisen, kansallisen ja alueellisen turvallisuuden vahvistamisen sekä oikeus- ja sisäasioihin liittyvän yhteistyön lisäämisen kautta,

OTTAVAT HUOMIOON, että tämän sopimuksen perustana on sopimuspuolten sitoutuminen poliittisten ja taloudellisten vapauksien lisäämiseen sekä niiden sitoutuminen ihmisoikeuksien, myös kansallisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksien, ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen sekä vapaisiin ja oikeudenmukaisiin vaaleihin ja monipuoluejärjestelmään nojautuvien demokraattisten periaatteiden noudattamiseen,

OTTAVAT HUOMIOON sopimuspuolten sitoutumisen vapaan markkinatalouden periaatteisiin ja yhteisön halukkuuden edistää talousuudistusten toteuttamista entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa,

KATSOVAT, että sopimuspuolet ovat sitoutuneet kaikkien Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan, ETYJ:n ja erityisesti Helsingin päätösasiakirjan sekä Madridin ja Wienin kokousten päätösasiakirjojen, uutta Eurooppaa koskevan Pariisin peruskirjan sekä Kölnissä tehdyn Kaakkois-Euroopan vakaussopimuksen periaatteiden ja määräysten täyteen täytäntöönpanoon edistääkseen alueellista vakautta ja alueen maiden välistä yhteistyötä,

HALUAVAT aloittaa säännöllisen poliittisen vuoropuhelun molempia sopimuspuolia kiinnostavista kahdenvälisistä ja kansainvälisistä asioista, alueelliset näkökohdat mukaan luettuina,

OTTAVAT HUOMIOON, että sopimuspuolet ovat sitoutuneet vapaakauppaan WTO:n säännöistä johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien mukaisesti,

OVAT VAKUUTTUNEITA SIITÄ, että vakautus- ja assosiaatiosopimus luo uudenlaisen ilmapiirin keskinäisille taloussuhteille ja ennen kaikkea kaupan ja investointien kehitykselle, jotka kaikki ovat olennaisen tärkeitä tekijöitä talouden rakenneuudistuksen ja nykyaikaistamisen kannalta,

PITÄVÄT MIELESSÄ, että entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia on sitoutunut lähentämään lainsäädäntöään yhteisön säännöstöön,

OTTAVAT HUOMIOON, että yhteisö haluaa päättäväisesti tukea uudistusten toteuttamista ja hyödyntää tätä varten kaikkia saatavilla olevia yhteistyön sekä teknisen, rahoituksellisen ja taloudellisen avun välineitä kattavan monivuotisen viiteohjelman pohjalta,

VAHVISTAVAT, että Euroopan yhteisön perustamissopimuksen kolmannen osan IV osaston soveltamisalaan kuuluvat tämän sopimuksen määräykset sitovat Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Irlantia erillisinä sopimuspuolina eivätkä osana Euroopan yhteisöä, kunnes Yhdistynyt kuningaskunta tai Irlanti (tapauksen mukaan) ilmoittaa entiselle Jugoslavian tasavallalle Makedonialle, että määräykset sitovat sitä osana Euroopan yhteisöä Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemaa koskevan pöytäkirjan mukaisesti; sama koskee myös Tanskaa mainittuihin sopimuksiin liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan mukaisesti,

PALAUTTAVAT mieleen Euroopan unionin halun liittää entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia mahdollisimman tiiviisti Euroopan poliittiseen ja taloudelliseen valtaviirtaan sekä maan aseman mahdollisena EU:n jäsenehdokkaana Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaisesti sillä edellytyksellä, että se täyttää kesäkuussa 1993 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston vahvistamat arviointiperusteet ja panee onnistuneesti täytäntöön tämän sopimuksen ja erityisesti sen alueellista yhteistyötä koskevat määräykset,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

1. Perustetaan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välinen assosiaatio.
2. Tämän assosiaation tavoitteena on:
  - luoda poliittiselle vuoropuhelulle asianmukainen kehys, joka mahdollistaa tiiviiden poliittisten suhteiden kehittämisen sopimuspuolten välille,
  - tukea entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian pyrkimyksiä kehittää taloudellista ja kansainvälistä yhteistyötä muun muassa lainsäädäntönsä lähentämisellä yhteisön sääntöön,
  - edistää sopusointuisia taloussuhteita ja kehittää vähitellen yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välinen vapaakauppa-alue,
  - edistää alueellista yhteistyötä kaikilla tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla.

I OSASTO

YLEISET PERIAATTEET

2 artikla

Sopimuspuolten sisä- ja ulkopolitiikan perustan ja olennaisen osan tätä sopimusta muodostavat ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ilmaistujen ja Helsingin päätössiakirjassa ja uutta Eurooppaa koskevassa Pariisin peruskirjassa määriteltyjen demokratian periaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioitus, kansainvälisen oikeuden periaatteiden ja oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen sekä taloudellista yhteistyötä käsitelleen Bonnin ETY-kokouksen päätössiakirjassa ilmaistut markkinatalouden periaatteet.

3 artikla

Kansainvälinen ja alueellinen rauha ja vakaus sekä hyvien naapurussuhteiden kehittäminen ovat keskeisiä tekijöitä vakautus- ja assosiaatioprosessissa. Tämän sopimuksen tekeminen ja täytäntöönpano on osa neuvoston 29 päivänä huhtikuuta 1997

tekemissä päätelmissä määriteltyä alueellista lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon alueen yksittäisten maiden saavutukset.

4 artikla

Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia sitoutuu toimimaan yhteistyössä sekä luomaan hyvät naapurussuhteet alueen maiden kanssa, mikä tarkoittaa muun muassa asianmukaisia henkilöiden, tavaroiden, pääomien ja palvelujen liikkuvuutta koskevia keskinäisiä myönnytyksiä sekä yhteisen edun mukaisen hankkeiden kehittämistä. Tällainen sitoumus on keskeinen tekijä sopimuspuolten suhteiden ja yhteistyön kehittämisen kannalta ja lisää siten alueellista vakautta.

5 artikla

1. Assosiaatio toteutetaan kokonaan enintään kymmenen vuoden pituisen, kahteen peräkkäiseen vaiheeseen jaetun siirtymäkauden aikana. Peräkkäisiin vaiheisiin jakamisen tarkoituksena on panna vakautus- ja assosiaatiosopimuksen määräykset täytäntöön asteittain ja keskittyä ensimmäisen vaiheen aikana jäljempänä III, V, VI ja VII osastossa esitettyihin aloihin.

2. Sopimuksen 108 artiklassa perustettu vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee säännöllisesti sopimuksen soveltamista ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian toteuttamia oikeudellisia, hallinnollisia, institutionaalisia ja taloudellisia uudistuksia johdanto-osan ja tässä sopimuksessa vahvistettujen yleisten periaatteiden pohjalta.

3. Neljän vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta vakautus- ja assosiaationeuvosto arvioi tapahtunutta edistymistä ja päättää siirtymisestä toiseen vaiheeseen ja sen kestosta sekä mahdollisista muutoksista toista vaihetta koskeviin määräyksiin. Tällöin se ottaa huomioon edellä mainitun tarkastelun tulokset.

4. Edellä 1 ja 3 kohdassa tarkoitettua kahta vaihetta ei sovelleta IV osastoon.

6 artikla

Sopimus on täysin asiaa koskevien WTO:n sääntöjen ja erityisesti GATT 1994 -sopimuksen XXIV artiklan ja GATS-sopimuksen V artiklan mukainen.

II OSASTO

POLIITTINEN VUOROPUHELU

7 artikla

Sopimuspuolten välistä poliittista vuoropuhelua kehitetään ja tehostetaan. Vuoropuhelu tukee ja lujittaa Euroopan unionin ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian lähentymistä toisiinsa ja edistää tiiviiden yhteisvastuullisuuteen perustuvien yhteyksien ja uusien yhteistyömuotojen syntymistä sopimuspuolten välille.

Poliittisen vuoropuhelun tarkoituksena on edistää erityisesti:

- sopimuspuolten näkökantojen lähentymistä kansainvälisissä kysymyksissä ja erityisesti kysymyksissä, joilla todennäköisesti on merkittäviä vaikutuksia sopimuspuoliin,
- alueellista yhteistyötä ja hyvien naapuruussuhteiden kehittämistä,
- Euroopan turvallisuutta ja vakautta koskevien yhteisten näkemysten syntymistä, myös niillä aloilla, jotka kuuluvat Euroopan unionin yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan.

8 artikla

Poliittista vuoropuhelua voidaan käydä monenvälisellä tasolla ja aluetasolla, jolloin siihen osallistuvat myös alueen muut maat.

9 artikla

1. Ministeritasolla poliittista vuoropuhelua käydään vakautus- ja assosiaationeuvostossa, jolla on yleinen vastuu kaikissa niissä kysymyksissä, jotka sopimuspuolet haluavat saattaa sen käsiteltäväksi.
2. Sopimuspuolten pyynnöstä poliittinen vuoropuhelu voidaan toteuttaa myös seuraavissa muodoissa:
  - kokoukset, joita järjestetään tarvittaessa entistä Jugoslavian tasavaltaa Makedoniaa sekä Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltiota ja komissiota edustavien johtavien virkamiesten välillä,
  - sopimuspuolten välisten diplomaattisten yhteyksien täysimääräinen käyttö, mukaan lukien asianmukaiset yhteydet kolmansissa maissa, Yhdistyneissä Kansakunnissa, ETYJ:ssä ja muilla kansainvälisillä foorumeilla,
  - kaikki muut keinot, joilla voidaan edistää poliittisen vuoropuhelun lujittamista, kehittämistä ja lisäämistä.

10 artikla

Parlamentarisella tasolla poliittista vuoropuhelua käydään 114 artiklassa perustetussa parlamentarisessa vakautus- ja assosiaatiovaliokunnassa.

III OSASTO

ALUEELLINEN YHTEISTYÖ

11 artikla

Osana sitoutumistaan rauhaan ja vakauteen sekä hyvien naapuruussuhteiden kehittämiseen entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia edistää aktiivisesti alueellista yhteistyötä. Myös yhteisö tukee teknisen avun ohjelmiansa avulla hankkeita, joilla on alueellinen tai rajat ylittävä ulottuvuus.

Aikoessaan lisätä yhteistyötään jäljempänä 12–14 artiklassa mainittujen maiden kanssa entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian on ilmoitettava asiasta yhteisölle ja sen jäsenvaltioille ja neuvoteltava niiden kanssa X osaston määräysten mukaisesti.

12 artikla

Yhteistyö muiden vakautus- ja assosiaatiosopimuksen allekirjoittaneiden maiden kanssa

Viimeistään silloin, kun vähintään yksi vakautus- ja assosiaatiosopimus on allekirjoitettu jonkin muun vakautus- ja assosiaatioprosessiin kuuluvan maan kanssa, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia aloittaa neuvottelut kyseisen maan tai kyseisten maiden kanssa tehdäkseen alueellista yhteistyötä koskevan yleissopimuksen, jonka tavoitteena on laajentaa asianomaisten maiden välistä yhteistyötä.

Tämän yleissopimuksen keskeiset osat ovat seuraavat:

- poliittinen vuoropuhelu,
- sopimuspuolten välisen vapaakauppa-alueen perustaminen asiaa koskevien WTO:n sääntöjen mukaisesti,
- työntekijöiden liikkuvuutta, sijoittautumista, palvelujen tarjoamista, maksuliikennettä ja pääomien liikkuvuutta koskevat vastavuoroiset myönnytykset, joiden taso vastaa tässä sopimuksessa vahvistettua tasoa,
- määräykset yhteistyöstä muilla aloilla ja erityisesti oikeus- ja sisäasioissa riippumatta siitä, kuuluvatko ne tämän sopimuksen soveltamisalaan.

Yleissopimuksessa annetaan tarpeen mukaan määräyksiä tarvittavien institutionaalisten mekanismien luomisesta.

Tämä alueellista yhteistyötä koskeva yleissopimus on tehtävä viimeistään kahden vuoden kuluttua toisen vakautus- ja yhteistyösopimuksen voimaantulosta. Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian halukkuutta tehdä tällainen yleissopimus pidetään edellytyksenä sen ja Euroopan unionin suhteiden jatkokehittämiseksi.

13 artikla

Yhteistyö muiden vakautus- ja assosiaatioprosessiin kuuluvien maiden kanssa

Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian on tehtävä yhteistyötä niiden muiden alueen maiden kanssa, joita vakautus- ja assosiaatioprosessi koskee, joillakin tai kaikilla tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla yhteistyöaloilla ja erityisesti yhteisen edun mukaisissa asioissa. Tällaisen yhteistyön olisi oltava sopuoinnussa tämän sopimuksen periaatteiden ja tavoitteiden kanssa.

14 artikla

Yhteistyö EU:n jäsenhokkaina olevien maiden kanssa

Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia voi lisätä yhteistyötään ja tehdä alueellista yhteistyötä koskevan yleissopimuksen minkä tahansa EU:n jäsenhokkaina olevan maan kanssa kaikilla tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla yhteistyöaloilla. Tällaisen yleissopimuksen tavoitteena olisi oltava entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja kyseisen maan kahdenvälisten suhteiden asteittainen yhdenmukaistaminen Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä kyseisen maan suhteiden vastaavien osien kanssa.

IV OSASTO

TAVAROIDEN VAPAA LIKKUVUUS

15 artikla

1. Yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia perustavat tämän sopimuksen, GATT 1994 -sopimuksen ja WTO:n määräysten mukaisesti asteittain vapaakauppa-alueen enintään kymmenen vuoden pituisen, tämän sopimuksen voimaantulosta alkavan ajanjakson kuluessa. Tällöin ne ottavat huomioon jäljempänä vahvistetut erityisvaatimukset.

2. Tavarat luokitellaan sopimuspuolten välisessä kaupassa yhdistetyn tavaranimikkeistön mukaisesti.

3. Perustulli, josta tässä sopimuksessa vahvistetut peräkkäiset tullialennukset lasketaan, on kunkin tuotteen osalta se, jota tosiasiaassa yleisesti sovelletaan sopimuksen allekirjoittamista edeltävänä päivänä.

4. Jos tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen ryhdytään yleisesti soveltamaan mitä tahansa tullialennusta ja erityisesti WTO:ssa käydyistä tariffineuvotteluista johtuvia alennuksia, nämä alennetut tullit korvaavat 3 kohdassa tarkoitettua perustullia siitä päivästä, josta alkaen kyseisiä alennuksia sovelletaan.

5. Yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia ilmoittavat toisilleen perustullinsa.

I LUKU

TEOLLISUUSTUOTTEET

16 artikla

1. Tämän luvun määräyksiä sovelletaan yhdistetyn nimikkeistön 25–97 ryhmässä lueteltuihin yhteisöstä ja entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin oleviin tuotteisiin, lukuun ottamatta maataloutta koskevan sopimuksen (GATT 1994) liitteessä 1 olevan 1 kohdan ii alakohdassa lueteltuja tuotteita.

2. Sopimuksen 17 ja 18 artiklan määräyksiä ei 22 ja 23 artiklan mukaisesti sovelleta tekstiilituotteisiin eikä terästuotteisiin.

3. Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden kauppa sopimuspuolten välillä tapahtuu mainitun sopimuksen määräysten mukaisesti.

17 artikla

1. Entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin oleviin tuotteisiin yhteisössä sovellettavat tuontitullit poistetaan heti tämän sopimuksen tultua voimaan.

2. Entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin oleviin tuotteisiin yhteisössä sovellettavat tuonnin määrälliset rajoitukset ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet poistetaan tämän sopimuksen voimaantulopäivänä.

18 artikla

1. Muihin kuin liitteissä I ja II lueteltuihin yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa sovellettavat tuontitullit poistetaan heti tämän sopimuksen tultua voimaan.

2. Liitteessä I lueteltuihin yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa sovellettavia tuontitulleja alennetaan asteittain seuraavan aikataulun mukaisesti:

— ensimmäisen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 90 prosenttiin perustullista,

— toisen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 80 prosenttiin perustullista,

— kolmannen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 70 prosenttiin perustullista,

— neljännen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 60 prosenttiin perustullista,

— viidennen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 50 prosenttiin perustullista,

— kuudennen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 40 prosenttiin perustullista,

— seitsemännen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 30 prosenttiin perustullista,

— kahdeksannen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 20 prosenttiin perustullista,

— yhdeksännen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 10 prosenttiin perustullista,

— kymmenennen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan vuoden tammikuun 1 päivänä jäljellä olevat tullit poistetaan.

3. Liitteessä II lueteltuihin yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa sovellettavat tuontitullit poistetaan asteittain liitteessä esitetyn aikataulun mukaisesti.

4. Yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa sovellettavat tuonnin määrälliset rajoitukset ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet poistetaan heti tämän sopimuksen tultua voimaan.

19 artikla

Yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia poistavat heti tämän sopimuksen tultua voimaan kaikki vaikutuksiltaan tuontitulleja vastaavat maksut keskinäisestä kaupastaan.

20 artikla

1. Yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia poistavat heti tämän sopimuksen tultua voimaan kaikki vientitullit ja vaikutuksiltaan vastaavat maksut.

2. Yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia poistavat heti tämän sopimuksen tultua voimaan kaikki keskinäiset viennin määrälliset rajoitukset ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet.

21 artikla

Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia ilmoittaa olevansa valmis alentamaan yhteisön kanssa käymässään kaupassa sovellettuja tulleja 18 artiklassa määrättyä nopeammin, jos sen yleinen taloudellinen tilanne ja asianomaisen toimialan tilanne tämän sallii.

Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi antaa suosituksia tätä varten.

22 artikla

Pöytäkirjassa N:o 1 määrätään siinä tarkoitettuihin tekstiilituotteisiin sovellettavasta järjestelystä.

23 artikla

Pöytäkirjassa N:o 2 määrätään siinä tarkoitettuihin terästuotteisiin sovellettavasta järjestelystä.

II LUKU

MAATALOUS JA KALASTUS

24 artikla

Määritelmä

1. Tämän luvun määräyksiä sovelletaan yhteisöstä ja entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin olevien maatalous- ja kalastustuotteiden kauppaan.

2. "Maatalous- ja kalastustuotteilla" tarkoitetaan yhdistetyn nimikkeistön 1–24 ryhmään kuuluvia tuotteita ja maataloutta koskevan sopimuksen (GATT 1994) liitteessä 1 olevan 1 kohdan ii alakohdassa lueteltuja tuotteita.

3. Tämä määritelmä sisältää 3 ryhmään, nimikkeisiin 1604 ja 1605 sekä alanimikkeisiin 0511 91, 2301 20 00 ja ex 1902 20 ⁽¹⁾ kuuluvat kalat ja kalastustuotteet.

25 artikla

Pöytäkirjassa N:o 3 määrätään siinä lueteltuihin jalostettuihin maataloustuotteisiin sovellettavista kauppajärjestelyistä.

26 artikla

1. Yhteisö poistaa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä kaikki entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin olevien maatalous- ja kalastustuotteiden tuontiin sovellettavat määrälliset rajoitukset ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet.

2. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia poistaa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä kaikki yhteisöstä peräisin olevien maatalous- ja kalastustuotteiden tuontiin sovellettavat määrälliset rajoitukset ja vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet.

27 artikla

Maataloustuotteet

1. Yhteisö poistaa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä tuontitullit ja vaikutuksiltaan vastaavat maksut, joita sovelletaan entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin oleviin maataloustuotteisiin, lukuun ottamatta yhdistetyn nimikkeistön nimikkeisiin 0102, 0201, 0202 ja 2204 kuuluvia tuotteita.

⁽¹⁾ Alanimikkeeseen ex 1902 20 kuuluvat "täytetyt makaronivalmisteet, joissa on enemmän kuin 20 painoprosenttia kalaa, äyriäisiä, nilviäisiä tai muita vedessä eläviä selkärangattomia".

Kun kyse on yhdistetyn nimikkeistön 7 ja 8 ryhmään kuuluvista tuotteista, joista yhteisessä tullitariffissa ilmoitetaan arvo tullilla ja paljoustulli, tullien poistaminen koskee ainoastaan arvotulliosuutta.

2. Yhteisö vahvistaa tämän sopimuksen voimaantulopäivästä liitteessä III määriteltyjen, entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin olevien ”baby beef” -naudanlihatuotteiden tuontitulliksi 20 prosenttia Euroopan yhteisöjen yhteisessä tullitariffissa ilmoitetusta arvotullista ja 20 prosenttia siinä ilmoitetusta paljoustullista teuraspainona ilmaistun 1 650 tonnin vuotuisen tariffikiintiön rajoissa.

3. Tämän sopimuksen voimaantulopäivänä entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia:

- a) poistaa liitteessä IV a lueteltujen tiettyjen yhteisöstä peräisin olevien maataloustuotteiden tuontitullit;
- b) poistaa liitteessä IV b lueteltujen tiettyjen yhteisöstä peräisin olevien maataloustuotteiden tuontitullit kyseisessä liitteessä kunkin tuotteen osalta mainittujen tariffikiintiöiden rajoissa. Tariffikiintiöt ylittävien määrien osalta entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia alentaa tulleja asteittain kyseisessä liitteessä kunkin tuotteen osalta esitetyn aikataulun mukaisesti;
- c) alentaa asteittain liitteessä IV c lueteltujen tiettyjen yhteisöstä peräisin olevien maataloustuotteiden tuontitulleja kyseisessä liitteessä kunkin tuotteen osalta mainittujen tariffikiintiöiden rajoissa ja siinä esitetyn aikataulun mukaisesti.

4. Viineihin ja muihin väkeviin alkoholijuomiin sovellettavat kauppajärjestelyt vahvistetaan erillisessä viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevassa sopimuksessa.

28 artikla

Kalastustuotteet

1. Tämän sopimuksen voimaan tullessa yhteisö poistaa kokonaan entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin oleviin kaloihin ja kalastustuotteisiin sovellettavat tullit. Liitteessä V a lueteltuihin tuotteisiin sovelletaan kyseisen liitteen määräyksiä.

2. Tämän sopimuksen tullessa voimaan entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia poistaa kaikki Euroopan yhteisöstä peräisin oleviin kaloihin ja kalastustuotteisiin sovellettavat, vaikutuksiltaan tulleja vastaavat maksut ja alentaa kyseisten tuotteiden tulleja 50 prosentilla suosituimmuustullista. Jäljellä olevat tullit poistetaan asteittain kuuden vuoden ajanjakson kuluessa.

Tämän kohdan määräykset eivät koske liitteessä V b lueteltuja tuotteita, joihin sovelletaan kyseisessä liitteessä määrättyjä tullilennuksia.

29 artikla

1. Sopimuspuolten välisen maatalous- ja kalastustuotteiden kaupan määrän, tuotteiden poikkeuksellinen arkuuden, yhteisön yhteisen maatalous- ja kalastuspolitiikan säännöt, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian maatalouspolitiikan säännöt, maatalouden merkityksen entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian taloudessa, sen perinteisten alojen ja markkinoiden tuotanto- ja vientimahdollisuudet ja WTO:ssa käytävien monenvälisen kauppaneuvottelujen vaikutukset huomioon ottaen yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia tarkastelevat vakautus- ja assosiaationeuvostossa viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2003 tuotekohtaisesti, järjestelmällisesti ja vastavuo-roisesti mahdollisuuksia myöntää toisilleen lisää myönnytyksiä maatalous- ja kalastustuotteiden kaupan vapauttamisen jatkamiseksi.

2. Tämän luvun määräykset eivät millään tavoin estä kumpaakaan sopimuspuolta soveltamasta yksipuolisesti tätä edullisempia toimenpiteitä.

30 artikla

Sen estämättä, mitä muualla tässä sopimuksessa ja erityisesti sen 37 artiklassa määrätään, jos toisen sopimuspuolen alueelta peräisin olevien tuotteiden tuonti, johon sovelletaan 25, 27 ja 28 artiklan mukaisesti myönnettyjä myönnytyksiä, aiheuttaa maatalous- ja kalastustuotteiden markkinoiden erityisen herkkyyden vuoksi vakavia häiriöitä toisen sopimuspuolen markkinoilla tai sen sisäisen sääntelyjärjestelmän toiminnalle, sopimuspuolet aloittavat välittömästi neuvottelut asianmukaisen ratkaisun löytämiseksi. Tätä ratkaisua odottaessa asianomainen sopimuspuoli voi toteuttaa tarpeellisia pitämiään toimenpiteitä.

III LUKU

YHTEISET MÄÄRÄYKSET

31 artikla

Tämän luvun määräyksiä sovelletaan kaikkien tuotteiden kaupan sopimuspuolten välillä, ellei tässä luvussa tai pöytäkirjoissa 1, 2 ja 3 toisin määrätä.

32 artikla

Vallitsevan tilan säilyttäminen

1. Yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisessä kaupassa ei tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen oteta käyttöön uusia tuonti- tai vientitulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja eikä jo käytössä olevia koroteta.

2. Yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisessä kaupassa ei tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen oteta käyttöön uusia tuonnin tai viennin määrällisiä rajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä eikä jo käytössä olevista tehdä entistä rajoittavampia.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdan määräykset eivät millään tavoin rajoita entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja yhteisön maatalouspolitiikan harjoittamista eivätkä toimenpiteiden toteuttamista tämän politiikan osana, sikäli kuin tämä ei vaikuta liitteissä III, IV a, IV b, IV c, V a ja V b esitettyyn tuontijärjestelmään, sanotun kuitenkin rajoittamatta 26 artiklan mukaisesti myönnettyjen myönnytysten soveltamista.

33 artikla

Verosyrjinnän kieltäminen

1. Sopimuspuolet pidättyvät kaikista sisäistä verotusta koskevista toimenpiteistä tai käytännöistä, jotka suoraan tai välillisesti saattavat sopimuspuolen tuotteet ja vastaavat toisen sopimuspuolen alueelta peräisin olevat tuotteet keskenään eriarvoiseen asemaan, ja poistavat tällaiset toimenpiteet tai käytännöt, jos niitä jo sovelletaan.

2. Toisen sopimuspuolen alueelle vietyjen tuotteiden sisäisten välillisten verojen palautuksen määrä ei saa olla suurempia kuin niistä kannettujen välillisten verojen määrä.

34 artikla

Tuontitullien poistamista koskevia määräyksiä sovelletaan myös fisikaalisiin tulleihin.

35 artikla

Tulliliitot, vapaakauppa-alueet ja rajaliikennejärjestelyt

1. Tämä sopimus ei ole este tulliliittojen, vapaakauppa-alueiden tai rajakauppajärjestelyjen ylläpitämiselle tai perustamiselle, sikäli kuin ne eivät muuta tässä sopimuksessa määrättyjä kauppajärjestelyjä.

2. Tämä sopimus ei edellä 17 ja 18 artiklassa yksilöityjen siirtymäkausien aikana vaikuta sellaisten tavaroiden liikkuvuutta koskevien erityisten etuuskohtelujärjestelyjen täytäntöönpanoon, joista joko määrätään yhden tai useamman jäsenvaltion ja Jugoslavian sosialistisen liittotasavallan aiemmin tekemissä, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian vastuulle siirtyneissä rajasopimuksissa tai jotka ovat seurausta entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian III osaston määräysten mukaisesti alueellisen kaupan edistämiseksi tekemistä kahdenvälisistä sopimuksista.

3. Sopimuspuolet neuvottelevat vakautus- ja assosiaationeuvostossa tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista sopimuksista ja pyydettyä muista sopimuspuolten kolmansiiin maihin soveltamaan kauppapolitiikkaan liittyvistä tärkeistä kysymyksistä. Näitä neuvotteluja käydään erityisesti tapauksissa, joissa jokin kolmas maa liittyy yhteisöön, sen varmistamiseksi, että tässä sopimuksessa ilmaistut yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhteiset edut otetaan huomioon.

36 artikla

Polkumyynti

1. Jos sopimuspuoli toteaa, että sen ja toisen sopimuspuolen välisessä kaupassa harjoitetaan GATT 1994 -sopimuksen VI artiklassa tarkoitettua polkumyyntiä, se voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tämän polkumyynnin torjumiseksi GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan täytäntöönpanoa koskevan sopimuksen ja oman sisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

2. Vakautus- ja assosiaationeuvostolle on ilmoitettava tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista polkumyynitapauksista heti, kun tuovan sopimuspuolen viranomaiset ovat panneet vireille tutkimuksen. Jos GATT 1994 -sopimuksen VI artiklassa tarkoitettua polkumyyntiä ei ole lopetettu tai jos muuta hyväksyttävää ratkaisua ei ole löydetty 30 päivän kuluessa asian saattamisesta vakautus- ja assosiaationeuvoston käsiteltäväksi, tuova sopimuspuoli voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet.

37 artikla

Yleinen suojalauseke

1. Jos tietyn toisen sopimuspuolen tuotteen tuonti toisen sopimuspuolen alueelle lisääntyy niin paljon ja sellaisissa olosuhteissa, että tuonti aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa:

— vakavaa haittaa samankaltaisen tai suoraan kilpailevan tuotteen kotimaisille tuottajille tuovan sopimuspuolen alueella, tai

— vakavia häiriöitä jollakin talouden osa-alueella tai vaikeuksia, jotka saattavat heikentää merkittävästi taloudellista tilannetta jollakin tuovan sopimuspuolen alueella,

tuova sopimuspuoli voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tässä artiklassa vahvistettujen edellytysten ja menettelyjen mukaisesti.

2. Yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia soveltavat ainoastaan tämän sopimuksen määräysten mukaisia suojatoimenpiteitä keskinäisissä suhteissaan. Nämä toimenpiteet eivät saa olla ankarampia kuin on tarpeen aiheutuneen ongelman korjaamiseksi, ja niiden on tavallisesti muodostuttava tämän sopimuksen mukaisesti kyseisen tuotteen tulliin kohdistettavien lisäalennusten lykkäämisestä tai tuotteen tulliin korottamisesta.

Näihin toimenpiteisiin on liitettävä selkeät määräykset niiden asteittaisesta poistamisesta tietyn ennalta määrätyn ajan kuluessa. Toimenpiteiden kesto ei saa ylittää yhtä vuotta. Erittäin poikkeuksellisissa olosuhteissa voidaan toteuttaa toimenpiteitä, jotka kestävät kokonaisuudessaan enintään kolme vuotta. Tuotteen, jonka tuonnissa on aiemmin sovellettu suojatoimenpiteitä, ei saa kohdistaa suojatoimenpiteitä vähintään kolmeen vuoteen aiemman toimenpiteen voimassaolon päättymisestä.

3. Tässä artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa ennen siinä määrättyjen toimenpiteiden toteuttamista tai mahdollisimman pian tapauksissa, joihin sovelletaan tämän artiklan 4 kohdan b alakohtaa, yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian on toimitettava vakautus- ja assosiaatiokomitealle kaikki tarvittavat tiedot kummankin sopimuspuolen kannalta hyväksyttävän ratkaisun löytämiseksi.

4. Edellisten kohtien täytäntöön panemiseksi sovelletaan seuraavia määräyksiä:

a) Tässä artiklassa tarkoitettua tilanteesta aiheutuvat ongelmat on saatettava vakautus- ja assosiaatiokomitean käsiteltäviksi, joka asiaa tarkasteltuaan voi tehdä niiden ratkaisemiseksi tarvittavat päätökset. Jos vakautus- ja assosiaatiokomitea tai vievä sopimuspuoli ei ole tehnyt ongelman ratkaisevaa päätöstä tai mitään muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole saatettu 30 päivän kuluessa siitä, kun asia saatettiin vakautus- ja assosiaatiokomitean käsiteltäväksi, tuova sopimuspuoli voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet ongelman korjaamiseksi tämän artiklan määräysten mukaisesti. Suojatoimenpiteitä valittaessa on etusijalle asetettava ne, joista on vähiten haittaa tässä sopimuksessa vahvistettujen järjestelyjen toiminnalle.

b) Kun välitöntä toimintaa edellyttävien poikkeuksellisten ja kriittisten olosuhteiden vuoksi ennakkoon tapahtuva tietojen antaminen tai tarkastelu ei ole mahdollista, asianomainen sopimuspuoli voi tässä artiklassa yksilöidyissä tilanteissa soveltaa viipymättä varotoimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä tilanteen korjaamiseksi, ja sen on ilmoitettava tästä välittömästi toiselle sopimuspuolelle.

5. Suojatoimenpiteistä on ilmoitettava viipymättä vakautus- ja assosiaatiokomitealle, jossa niistä neuvotellaan säännöllisesti aikataulun laatimiseksi niiden poistamiselle heti, kun olosuhteet sen sallivat.

6. Jos yhteisö tai entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia soveltaa sellaisten tuotteiden tuontiin, jotka ovat omiaan aiheuttamaan tässä artiklassa tarkoitettuja ongelmia, hallinnollista menettelyä, jonka tarkoituksena on saada nopeasti tietoja kaupankäynnin kehityksestä, sen on ilmoitettava tästä toiselle sopimuspuolelle.

38 artikla

Riittämätöntä tarjontaa koskeva lauseke

1. Jos tämän osaston määräysten noudattamisesta seuraa

a) elintarvikkeiden tai muiden vievälle sopimuspuolelle välttämättömien tuotteiden vakava puute; tai

b) sellaisen tuotteen jälleenvienti kolmanteen maahan, johon vievä sopimuspuoli soveltaa viennin määrällisiä rajoituksia, vientitululleja tai vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä tai maksuja, ja jos edellä esitetyt tilanteet aiheuttavat tai saatta-

vat aiheuttaa merkittäviä vaikeuksia vievälle sopimuspuolelle, kyseinen sopimuspuoli voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tässä artiklassa vahvistettujen edellytysten ja menettelyjen mukaisesti.

2. Toimenpiteitä valittaessa on etusijalle asetettava ne, joista on vähiten haittaa tässä sopimuksessa vahvistettujen järjestelyjen toiminnalle. Näitä toimenpiteitä ei saa soveltaa tavalla, joka johtaisi mielivaltaiseen tai perusteettomaan syrjintään samojen edellytysten vallitessa, tai kaupan peiteltyyn rajoittamiseen, ja ne on poistettava, kun niiden ylläpitämisen edellytykset eivät enää täyty.

3. Ennen tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamista tai mahdollisimman pian tapauksissa, joihin sovelletaan tämän artiklan 4 kohtaa, yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian on toimitettava vakautus- ja assosiaatiokomitealle kaikki tarvittavat tiedot kummankin sopimuspuolen kannalta hyväksyttävän ratkaisun löytämiseksi. Sopimuspuolet voivat vakautus- ja assosiaatiokomiteassa sopia mistä tahansa tarvittavista keinoista ongelmien ratkaisemiseksi. Jos sopimukseen ei päästä 30 päivän kuluessa siitä, kun asia saatettiin vakautus- ja assosiaatiokomitean käsiteltäväksi, vievä sopimuspuoli voi soveltaa tämän artiklan mukaisia toimenpiteitä asianomaisen tuotteen vientiin.

4. Kun välitöntä toimintaa edellyttävien poikkeuksellisten ja kriittisten olosuhteiden vuoksi ennakkoon tapahtuva tietojen antaminen tai tarkastelu ei ole mahdollista, yhteisö tai entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia voi soveltaa viipymättä varotoimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä tilanteen korjaamiseksi, ja sen on ilmoitettava tästä välittömästi toiselle sopimuspuolelle.

5. Tämän artiklan mukaisesti käyttöön otettavista toimenpiteistä on ilmoitettava viipymättä vakautus- ja assosiaatiokomitealle, jossa niistä neuvotellaan säännöllisesti tarkoituksena erityisesti aikataulun laatiminen niiden poistamiselle heti, kun olosuhteet sen sallivat.

39 artikla

Valtion monopolit

Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia mukauttaa asteittain kaikki valtion kaupalliset monopolit varmistaakseen, että viidennen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan vuoden loppuun mennessä tavaroiden hankinnan ja kaupan pitämisen edellytyksissä ei enää esiinny syrjintää jäsenvaltioiden ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisten välillä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi toteutetuista toimenpiteistä on ilmoitettava vakautus- ja assosiaationeuvostolle.

40 artikla

Pöytäkirjassa N:o 4 vahvistetaan alkuperäsäännöt tässä sopimuksessa määrätyn tullietuuskohtelun soveltamista varten.

41 artikla

Sallitut rajoitukset

Tämä sopimus ei estä sellaisten tuontia, vientiä tai tavaroiden kauttakuljetusta koskevien kieltojen tai rajoitusten soveltamista, jotka ovat perusteltuja julkisen moraalien, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden vuoksi, ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden ja elämän suojelemiseksi, taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi taikka teollis- ja tekijänoikeuksien sekä kaupallisten oikeuksien suojelemiseksi; tämä sopimus ei myöskään estä kultaa ja hopeaa koskevien sääntöjen soveltamista. Nämä kiellot tai rajoitukset eivät kuitenkaan saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai sopimuspuolten välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

42 artikla

Sopimuspuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä vähentääkseen peitosten mahdollisuutta tämän sopimuksen kauppamäärysten soveltamisen yhteydessä.

Sen estämättä, mitä muualla tässä sopimuksessa ja erityisesti sen 30, 37 ja 88 artiklassa sekä pöytäkirjassa N:o 4 määrätään, jos sopimuspuoli katsoo, että petoksesta on riittävästi näyttöä esimerkiksi siten, että sopimuspuolten välinen kauppa on kasvanut merkittävästi ja ylittää taloudellisia edellytyksiä kuten tavanomaista tuotanto- ja vientikapasiteettia vastaavan tason, tai jos se katsoo, että toinen sopimuspuoli laiminlyö alkuperäselvitysten tarkastamisen edellyttämän hallinnollisen yhteistyön, sopimuspuolet aloittavat viipymättä neuvottelut asianmukaisen ratkaisun löytämiseksi. Tätä ratkaisua odotettaessa asianomainen sopimuspuoli voi toteuttaa tarpeellisia pitämiään toimenpiteitä. Toimenpiteitä valittaessa on etusijalle asetettava ne, joista on vähiten haittaa tässä sopimuksessa vahvistettujen järjestelyjen toiminnalle.

43 artikla

Tämän sopimuksen soveltaminen ei rajoita yhteisön lainsäädännön soveltamista Kanariansaariin.

V OSASTO

TYÖNTEKIJÖIDEN LIKKUVUUS, SJOITTAUTUMINEN, PALVELUJEN TARJOAMINEN JA PÄÄOMANLIIKKEET

I LUKU

TYÖNTEKIJÖIDEN LIKKUVUUS

44 artikla

1. Jollei yksittäisissä jäsenvaltioissa sovellettavista edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä muuta johdu:

— entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisuutta olevia työntekijöitä, jotka laillisesti työskentelevät jonkin jäsenvaltion alueella, ei saa heidän kansalaisuutensa perus-

teella syrjiä työehtojen, palkkauksen tai irtisanomisen osalta kyseisen jäsenvaltion omiin kansalaisiin verrattuna,

— laillisesti jossakin jäsenvaltiossa työskentelevän työntekijän aviopuolisolla ja lapsilla, jotka asuvat siellä laillisesti, on pääsy tämän jäsenvaltion työmarkkinoille mainitun työntekijän työluvan voimassaolon ajan; poikkeuksen muodostavat kausityöntekijät ja 45 artiklassa tarkoitettujen kahdenvälisten sopimusten soveltamisalaan kuuluvat työntekijät, jollei mainituissa sopimuksissa toisin määrätä.

2. Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian on myönnettävä 1 kohdassa tarkoitettu kohtelu alueellaan laillisesti työskenteleville työntekijöille, jotka ovat jonkin jäsenvaltion kansalaisia, sekä näiden aviopuolisolle ja lapsille, jotka asuvat sen alueella laillisesti, jollei entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa sovellettavista edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä muuta johdu.

45 artikla

1. Jäsenvaltioiden työmarkkinatilanne huomioon ottaen ja jollei jäsenvaltioiden lainsäädännöstä ja voimassa olevista työntekijöiden liikkuvuutta koskevista säännöistä muuta johdu:

— jäsenvaltioiden kahdenvälisten sopimusten mukaisesti entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta tuleville työntekijöille myöntämät työhönpääsymahdollisuudet olisi säilytettävä ja niitä olisi mahdollisuuksien mukaan parannettava,

— muut jäsenvaltiot tutkivat mahdollisuuksia vastaavien sopimusten tekemiseen.

2. Vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee muita mahdollisia parannuksia, mukaan lukien mahdollisuudet päästä ammattikoulutukseen, jäsenvaltioissa voimassa olevien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti ja ottaen huomioon jäsenvaltioiden ja yhteisön työmarkkinatilanteen.

46 artikla

Jäsenvaltioiden alueella laillisesti työskenteleviin entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisiin ja heidän maassa laillisesti oleskeleviin perheenjäseniinsä sovellettavan sosiaaliturvajärjestelmän yhteensovittamista varten vahvistetaan säännöt. Vakautus- ja assosiaationeuvoston päätöksellä, joka ei saa vaikuttaa kahdenvälisistä sopimuksista syntyviin oikeuksiin tai velvollisuuksiin, jos kyseisissä sopimuksissa määrätään edullisemmasta kohtelusta, vahvistetaan tätä varten seuraavat määräykset:

— kyseisten työntekijöiden kaikki eri jäsenvaltioissa täyttyneet vakuutus-, työskentely- tai asumiskaudet lasketaan yhteen vanhuuden, työkyvyttömyyden ja kuolemantapauksen perusteella maksettavia eläkkeitä tai elinkorkoja varten sekä kyseisten työntekijöiden ja heidän perheenjäsentensä terveydenhoitoa varten,

- vanhuuden tai kuolemantapauksen taikka työtaturman, ammattitaudin tai niistä johtuvan työkyvyttömyyden perusteella maksettavat eläkkeet tai elinkorot ovat tuloharkintaisia etuuksia lukuun ottamatta vapaasti siirrettävissä velkojajäsenvaltion tai -valtioiden lainsäädännön mukaisesti sovellettavaan kurssiin,
- asianomaiset työntekijät saavat perhelisiä edellä yksilöidyille perheenjäsenilleen.

Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia myöntää 1 kohdan toisessa ja kolmannessa luettelukohdassa tarkoitettua kohtelua vastaavan kohtelun alueellaan laillisesti työskenteleville työntekijöille, jotka ovat jonkin jäsenvaltion kansalaisia, sekä heidän siellä laillisesti asuville perheenjäsenilleen.

II LUKU

SIJOITTAUTUMINEN

47 artikla

Tätä sopimusta sovellettaessa tarkoitetaan:

- a) "yhteisön yhtiöllä" tai "entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöllä" jäsenvaltion tai vastaavasti entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian lainsäädännön mukaisesti perustettua yhtiötä, jonka sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on yhteisön tai vastaavasti entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alueella.

Jos jäsenvaltion tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian lainsäädännön mukaisesti perustetulla yhtiöllä kuitenkin on ainoastaan sääntömääräinen kotipaikka yhteisön tai vastaavasti entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alueella, yhtiötä pidetään yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiönä, jos sen toiminnalla on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys jonkin jäsenvaltion tai vastaavasti entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian talouteen;

- b) yhtiön "tytäryhtiöllä" yhtiötä, joka on ensin mainitun yhtiön tosiasiallisessa määräysvallassa;
- c) yhtiön "sivuliikkeellä" toimipaikkaa, jolla ei ole oikeushenkilön asemaa mutta jonka toiminta on luonteeltaan pysyvää, esimerkiksi emoyhtiön haarautumisen kautta perustettu toimipaikka, jolla on itsenäinen johto ja aineelliset edellytykset käydä liikeneuvotteluja kolmansien osapuolten kanssa siten, että näiden kolmansien osapuolten ei tarvitse ottaa yhteyttä emoyhtiöön, vaikka ne ovatkin tietoisia tarvittaessa syntyvästä oikeussuhteesta emoyhtiöön, jonka pääkonttori on ulkomailta, vaan ne voivat harjoittaa liiketoimintaa tämän haarakonttorin muodostavan toimipaikan kanssa;
- d) "sijoittautumisella":
- i) kansalaisten osalta oikeutta perustaa yrityksiä, erityisesti yhtiöitä, jotka ovat heidän tosiasiallisessa määräysvallassa-

saan. Kansalaisten elinkeinon harjoittamisoikeuteen ei kuitenkaan sisälly oikeutta etsiä tai ottaa vastaan työtä toisen sopimuspuolen työmarkkinoilta tai oikeutta päästä toisen sopimuspuolen työmarkkinoille;

- ii) yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöiden osalta oikeutta ryhtyä harjoittamaan taloudellista toimintaa perustamalla tytäryhtiöitä ja sivuliikkeitä entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan tai vastaavasti yhteisöön;
- e) "toiminnalla" tarkoitetaan taloudellisen toiminnan harjoittamista;
- f) "taloudellisella toiminnalla" tarkoitetaan periaatteessa teollista ja kaupallista toimintaa, ammatinharjoittajien toimintaa ja käsityöläistoimintaa;
- g) "yhteisön kansalaisella" ja "entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisella" tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka on jonkin jäsenvaltion tai vastaavasti entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalainen;
- h) tämän luvun ja III luvun määräyksiä sovelletaan kansainvälisessä meriliikenteessä, mukaan lukien intermodaalikuljetukset, joihin sisältyy meriosuus, myös niihin jäsenvaltioiden tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisiin, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ulkopuolelle, sekä meriliikenneyhtiöihin, jotka ovat sijoittautuneet yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ulkopuolelle ja jotka ovat jonkin jäsenvaltion tai vastaavasti entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisten määräysvallassa, jos niille kuuluvat alukset on rekisteröity kyseisessä jäsenvaltiossa tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa niiden lainsäädännön mukaisesti;
- i) "rahoituspalveluilla" liitteessä VI esitetyt toimitukset. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi laajentaa tai muuttaa kyseisen liitteen soveltamisalaa.

48 artikla

1. Tämän sopimuksen voimaan tullessa entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia myöntää:

- i) yhteisön yhtiöille sijoittautumisen osalta kohtelun, joka on yhtä edullinen kuin sen omille yhtiöilleen tai kolmansien maiden yhtiöille myöntämä kohtelu, sen mukaan kumpi näistä on edullisempi; ja
- ii) entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alueelle jo sijoittautuneille yhteisön yhtiöiden tytäryhtiöille ja sivuliikkeille niiden toiminnan osalta kohtelun, joka on yhtä edullinen kuin sen omille yhtiöilleen ja sivuliikkeilleen tai kolmansien maiden yhtiöiden tytäryhtiöille ja sivuliikkeille myöntämä kohtelu, sen mukaan kumpi näistä on edullisempi.

2. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia ei anna mitään uusia säännöksiä tai toteuta mitään uusia toimenpiteitä, joilla olisi syrjivä vaikutus yhteisön yhtiöiden sijoittautumiseen sen alueelle tai niiden sijoittaututtua niiden toimintaan sen omiin yhtiöihin verrattuna.

3. Tämän sopimuksen voimaan tullessa yhteisö ja sen jäsenvaltiot myöntävät:

- i) entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöille sijoittautumisen osalta kohtelun, joka on yhtä edullinen kuin jäsenvaltioiden omille yhtiöilleen tai kolmansien maiden yhtiöille myöntämä kohtelu, sen mukaan kumpi näistä on edullisempi;
- ii) jäsenvaltioiden alueelle jo sijoittautuneiden entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöiden tytäryhtiöille ja sivuliikkeille niiden toiminnan osalta kohtelun, joka on yhtä edullinen kuin jäsenvaltioiden omille yhtiöilleen ja sivuliikkeilleen tai niiden alueelle sijoittautuneille kolmansien maiden yhtiöiden tytäryhtiöille ja sivuliikkeille myöntämä kohtelu, sen mukaan kumpi näistä on edullisempi.

4. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asiaa koskevan oikeuskäytännön sekä työmarkkinoilla vallitsevan tilanteen huomioon ottaen vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta mahdollisuutta ulottaa edellä annetut määräykset koskemaan molempien sopimuspuolten kansalaisten oikeutta sijoittautua ryhtyäkseen itsenäisiksi ammatinharjoittajiksi.

5. Sen estämättä, mitä tässä artiklassa määrätään:

- a) yhteisön yhtiöiden tytäryhtiöillä ja sivuliikkeillä on tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen oikeus käyttää ja vuokrata kiinteää omaisuutta entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa;
- b) yhteisön yhtiöiden tytäryhtiöillä on entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöinä myös oikeus hankkia ja omistaa kiinteää omaisuutta sekä julkishyödykkeiden/yhteishyödykkeiden, myös luonnonvarojen sekä maa- ja metsätaloukseen, osalta samat oikeudet kuin entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöillä, jos nämä oikeudet ovat tarpeen harjoittaessa sitä taloudellista toimintaa, jonka vuoksi sijoittautuminen on tapahtunut;
- c) vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee siirtymäkauden ensimmäisen vaiheen loppuun mennessä mahdollisuutta ulottaa b alakohdan mukaiset oikeudet koskemaan yhteisön yhtiöiden sivuliikkeitä.

49 artikla

1. Jollei 48 artiklan määräyksistä muuta johdu ja lukuun ottamatta liitteessä VI esitettyjä rahoituspalveluja, kumpikin sopimuspuoli voi säännellä yhtiöiden ja kansalaisten sijoittautumista ja toimintaa alueellaan, jos tämä sääntely ei johda toisen

sopimuspuolen yhtiöiden ja kansalaisten syrjintään verrattuna sopimuspuolen omiin yhtiöihin ja kansalaisiin.

2. Sen estämättä, mitä tässä sopimuksessa muutoin määrätään, tämä sopimus ei rahoituspalvelujen osalta estä sopimuspuolia toteuttamasta vakautta ja luotettavuutta turvaavia toimenpiteitä, mukaan lukien toimenpiteet, joilla suojellaan sijoittajia, tallettajia, vakuutusentottajia tai henkilöitä, joiden omaisuudenhoidosta vastaa rahoituspalvelujen tarjoaja, tai toimenpiteitä, joilla varmistetaan rahoitusjärjestelmän yhtenäisyys ja vakaus. Sopimuspuolet eivät saa käyttää näitä toimenpiteitä keinoa sopimuksen mukaisten velvoitteidensa välttämiseen.

3. Tämän sopimuksen määräyksiä ei saa tulkita siten, että sopimuspuoli olisi velvoitettu paljastamaan yksittäisten asiakkaiden liiketoimiin ja tileihin liittyviä tietoja tai julkisten elinten hallussa olevia luottamuksellisia tai yksityisiä tietoja.

50 artikla

1. Tämän luvun määräyksiä ei sovelleta lentoliikenne-, sisävesiliikenne- ja merikabotaasiliikennepalveluihin.

2. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi antaa sijoittautumis- ja toimintaedellytysten parantamiseen tähtäviä suosituksia 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvilla aloilla.

51 artikla

1. Mitä 48 ja 49 artiklassa määrätään, ei estä sopimuspuolta soveltamasta erityisiä sääntöjä sellaisten toisen sopimuspuolen yhtiöiden sivuliikkeiden sijoittautumiseen ja toimintaan sen alueella, joita ei ole perustettu ensiksi mainitun sopimuspuolen alueella, jos nämä erityiset säännöt ovat perusteltuja sen vuoksi, että näissä sivuliikkeissä on oikeudellisia tai teknisiä eroja verrattuna ensiksi mainitun sopimuspuolen alueella perustettujen yhtiöiden sivuliikkeisiin; rahoituspalveluihin erityisiä sääntöjä voidaan soveltaa vakauden ja luotettavuuden turvaamiseen liittyvistä syistä.

2. Kohtelun ero ei saa olla suurempi kuin mikä on ehdottomasti tarpeen tällaisten oikeudellisten tai teknisten erojen vuoksi tai rahoituspalvelujen osalta toiminnan vakauden ja luotettavuuden turvaamiseksi.

52 artikla

Helpottaakseen yhteisön kansalaisten ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisten pääsyä säänneltyihin ammatteihin ja näiden ammattien harjoittamista entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa ja vastaavasti yhteisössä, vakautus- ja assosiaationeuvosto selvittää, mitkä toimenpiteet ovat tarpeen tutkintotodistusten vastavuoroiseksi tunnustamiseksi. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet tätä varten.

53 artikla

1. Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alueelle sijoittautuneella yhteisön yhtiöllä tai yhteisön alueelle sijoittautuneella entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöllä on sijoittautumismaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti oikeus entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alueella tai vastaavasti yhteisön alueella työllistää tai antaa tytäryhtiöidensä tai sivuliikkeidensä työllistää yhteisön jäsenvaltioiden ja vastaavasti entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisia, jos nämä henkilöt ovat tämän artiklan 2 kohdassa määriteltyjä keskeisissä tehtävissä toimivia henkilöitä ja ovat yksinomaan näiden yhtiöiden, tytäryhtiöiden tai sivuliikkeiden palveluksessa. Näiden työntekijöiden oleskelu- ja työlupa on voimassa ainoastaan työsuhteen keston ajan.

2. Edellä mainittujen yhtiöiden, jäljempänä "organisaatiot", keskeisissä tehtävissä toimivia henkilöitä ovat seuraaviin ryhmiiin kuuluvat, tämän kohdan c alakohdassa määritellyt "sisäisen siirron saaneet työntekijät", jos organisaatio on oikeushenkilö ja jos asianomaiset henkilöt ovat olleet sen palveluksessa tai sen osakkaita (muuta kuin pääosakkaita) vähintään mainittua siirtoa välittömästi edeltävän vuoden ajan:

a) organisaatiossa johtavassa asemassa olevat henkilöt, jotka ensisijaisesti vastaavat yksikön johtamisesta ja joita valvoo tai neuvoo pääasiassa yrityksen johtokunta tai osakkeenomistajat taikka näitä vastaavat tahot ja joiden toimenkuvaan kuuluu muun muassa:

- yksikön tai sen osaston taikka jaoksen johtaminen,
- muun valvonta-, asiantuntija- tai johtotehtävissä toimivan henkilöstön työskentelyn ohjaus ja valvonta,
- henkilökohtainen toimivalta palkata tai irtisanoa työntekijöitä taikka antaa heidän palkkaamistaan tai irtisanoamistaan koskevia suosituksia sekä toteuttaa muita henkilöstöä koskevia toimenpiteitä;

b) organisaatiossa työskentelevät henkilöt, joilla on yksikön toiminnalle, tutkimusvälineistön käytölle, teknologialle tai johtamiselle välttämätöntä erityisosaamista. Tällaisen osaamisen arvioinnissa voidaan ottaa huomioon yksikölle ominaisen osaamisen lisäksi erityistä teknistä tietämystä vaativaan työhön tai ammattiin liittyvän pätevyyden korkeaa taso, mukaan lukien luvanvaraisten ammattien harjoittajiin kuuluminen;

c) "sisäisen siirron saanut työntekijä" on luonnollinen henkilö, joka työskentelee organisaatiossa sopimuspuolen alueella ja joka siirretään väliaikaisesti taloudellista toimintaa harjoitettaessa toisen sopimuspuolen alueelle; organisaation päätoimipaikan on oltava sopimuspuolen alueella ja siirron on tapahduttava kyseisen organisaation yksikköön (sivuliike, tytäryhtiö), joka tosiasiallisesti harjoittaa vastaavaa taloudellista toimintaa toisen sopimuspuolen alueella.

3. Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisten pääsy yhteisön alueelle ja väliaikainen oleskelu siellä ja yhteisön kansalaisten pääsy entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alueelle ja väliaikainen oleskelu siellä sallitaan, jos nämä yhtiöiden edustajat ovat 2 kohdan a alakohdassa määriteltyjä johtavassa asemassa olevia henkilöitä, jotka ovat vastuussa entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiön tytäryhtiön tai sivuliikkeen perustamisesta johonkin yhteisön jäsenvaltioon tai yhteisön yhtiön tytäryhtiön tai sivuliikkeen perustamisesta entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan, kun:

- kyseiset edustajat eivät harjoita suoraa myyntiä tai tarjoa palveluja, ja
- yhtiön päätoimipaikka on yhteisön tai vastaavasti entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ulkopuolella, eikä sillä ole muita edustajia, toimistoja, sivuliikkeitä tai tytäryhtiöitä kyseisessä yhteisön jäsenvaltiossa tai vastaavasti entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa.

54 artikla

Ensimmäisten neljän vuoden aikana tämän sopimuksen voimaantulosta entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia voi toteuttaa tämän luvun määräyksistä poikkeavia toimenpiteitä yhteisön yhtiöiden ja kansalaisten sijoittautumisen osalta, jos tietyllä tuotannonalalla

- on tapahtumassa rakenneuudistus tai ilmenee vakavia vaikeuksia, erityisesti jos näistä aiheutuu vakavia yhteiskunnallisia ongelmia entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa, tai
- entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöt tai kansalaiset menettävät koko markkinaosuutensa tai huomattavan osan siitä jollakin entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian toimi- tai tuotannonalalla, tai
- alan kehitys on entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa vasta alkamassa.

Tällaisiin toimenpiteisiin liittyy seuraavaa:

- i) niitä on lakattava soveltamasta viimeistään kahden vuoden kuluttua siirtymäkauden ensimmäisen vaiheen päättymisestä;
- ii) niiden on oltava kohtuullisia ja tarpeen tilanteen korjaamiseksi, ja
- iii) ne eivät saa johtaa entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa tietyn toimenpiteen toteuttamishetkellä jo toimivien yhteisön yhtiöiden tai kansalaisten syrjintään verrattuna entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian omiin yhtiöihin tai kansalaisiin.

Suunnitellessaan ja soveltaessaan tällaisia toimenpiteitä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian on mahdollisuuksien mukaan myönnettävä yhteisön yhtiöille ja kansalaisille etuuskohtelu ja joka tapauksessa vähintään yhtä edullinen kohtelu kuin kolmansien maiden yhtiöille tai kansalaisille myönnetty kohtelu. Ennen näiden toimenpiteiden toteuttamista entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian on neuvoteltava asiasta vakautus- ja assosiaationeuvostossa, ja se voi soveltaa toimenpiteitä aikaisintaan yhden kuukauden kuluttua siitä, kun se on ilmoittanut suunnittelemansa konkreettiset toimenpiteet vakautus- ja assosiaationeuvostolle, paitsi jos välittömiä toimenpiteitä vaativa korvaamaton vahinko on uhkaamassa, jolloin entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian on kuultava vakautus- ja assosiaationeuvostoa heti, kun se on ottanut toimenpiteet käyttöön.

Kun neljä vuotta on kulunut tämän sopimuksen voimaantuloa, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia voi ottaa käyttöön tai pitää voimassa tällaisia toimenpiteitä vain vakautus- ja assosiaationeuvoston luvalla ja sen määräämiin ehdoin.

III LUKU

PALVELUJEN TARJOAMINEN

55 artikla

1. Sopimuspuolet sitoutuvat seuraavien määräysten mukaisesti toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet salliakseen asteittain palvelut, joita tarjoavat sellaiset yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöt tai kansalaiset, jotka ovat sijoittautuneet toisen sopimuspuolen alueelle kuin palveluiden vastaanottaja.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun vapauttamisen yhteydessä sopimuspuolet sallivat sellaisten luonnollisten henkilöiden tilapäisen liikkuvuuden, jotka tarjoavat palveluja tai jotka ovat palvelujen tarjoajan palveluksessa 53 artiklassa määritellyissä keskeisissä tehtävissä, mukaan lukien luonnolliset henkilöt, jotka edustavat yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöitä tai kansalaisia ja jotka haluavat saapua tilapäisesti maahan neuvotellakseen palvelujen myymisestä tai tehdä palvelujen myyntiä koskevia sopimuksia palvelujen tarjoajan puolesta, edellyttäen, että nämä edustajat eivät harjoita suoraa myyntiä suurelle yleisölle eivätkä itse henkilökohtaisesti tarjoa palveluja.

3. Vakautus- ja assosiaationeuvosto ryhtyy siirtymäkauden toisen vaiheen alkaessa toteuttamaan tarvittavia toimenpiteitä 1 kohdan määräysten asteittaiseksi täytäntöönpanemiseksi. Huomiota kiinnitetään sopimuspuolten edistymiseen lainsäädäntönsä lähentämisessä.

56 artikla

1. Sopimuspuolet eivät toteuta mitään sellaisia toimenpiteitä tai toimia, joiden vuoksi sellaisten yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisten tai yhtiöiden, jotka ovat sijoittautuneet toisen sopimuspuolen alueelle kuin palveluiden vastaanottaja, palvelujen tarjoamisen edellytykset muut-

tuvat merkittävästi rajoittavammiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen voimaantulopäivää edeltävänä päivänä.

2. Jos sopimuspuoli katsoo, että toisen sopimuspuolen tämän sopimuksen voimaan tultua toteuttamalla toimenpiteillä aiheutetaan tilanne, joka on merkittävästi rajoittavampi palvelujen tarjonnan osalta kuin tämän sopimuksen voimaantulopäivän tilanne, kyseinen ensin mainittu sopimuspuoli voi esittää toiselle sopimuspuolelle neuvottelujen aloittamista asiasta.

57 artikla

Kuljetuspalvelujen tarjoamiseen yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välillä sovelletaan seuraavia määräyksiä:

1. Sopimuspuolten välisiä suhteita säännellään sisämaaliikenteessä 28 päivänä marraskuuta 1997 voimaan tulleella Euroopan yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisellä kuljetusalan sopimuksella. Sopimuspuolet vahvistavat pitävänsä tärkeänä kyseisen sopimuksen asianmukaista soveltamista.

2. Kansainvälisen meriliikenteen osalta sopimuspuolet sitoutuvat noudattamaan tosiasiallisesti periaatetta kaupallisin edellytyksin tapahtuvasta vapaasta pääsystä markkinoille ja liikenteeseen.

a) Edellä mainittu määräys ei rajoita niitä oikeuksia ja velvollisuuksia, joita jompikumpi tämän sopimuksen sopimuspuolista soveltaa Yhdistyneiden Kansakuntien linjakonferenssien käyttäytymissääntöjen perusteella. Linjakonferenssiin kuulumattomat meriliikenneyhtiöt saavat kilpailla konferenssiin kuuluvien yhtiöiden kanssa edellyttäen, että ne noudattavat periaatetta kaupallisin edellytyksin tapahtuvasta terveestä kilpailusta.

b) Sopimuspuolet vahvistavat sitoutuneensa vapaaseen kilpailuun, joka on kuivan ja nestemäisen irtotavaran kaupan olennainen piirre.

3. Soveltaessaan 2 alakohdan periaatteita sopimuspuolet:

a) eivät jatkossa sisällytä kolmansien maiden kanssa tekemiinsä kahdenvälisiin sopimuksiin lastinjakoa koskevia lausekkeita, lukuun ottamatta poikkeuksellisia olosuhteita, joissa jommankumman tämän sopimuksen sopimuspuolen linjaliikenteen meriliikenneyhtiöillä ei olisi muutoin tosiasiallista mahdollisuutta osallistua kyseiseen kolmanteen maahan suuntautuvaan liikenteeseen tai sieltä lähtevään liikenteeseen;

b) kieltävät tulevissa kahdenvälisissä sopimuksissa kuivan ja nestemäisen irtolastin kuljetuksia koskevat lastinjakojärjestelyt;

c) poistavat heti tämän sopimuksen tultua voimaan kaikki yksipuoliset toimenpiteet sekä hallinnolliset, tekniset ja muut esteet, joilla voisi olla rajoittava tai syrjivä vaikutus palvelujen vapaaseen tarjontaan kansainvälisessä meriliikenteessä.

4. Jotta voitaisiin varmistaa sopimuspuolten välisten kuljetusten yhteensovittu kehitys ja asteittainen vapauttaminen niiden molempien kaupallisten tarpeiden mukaisesti, sopimuspuolet neuvottelevat tämän sopimuksen tultua voimaan erityisen sopimuksen, joissa sovitaan vastavuoroista markkinoillepääsyä koskevista edellytyksistä lentoliikenteen alalla.
5. Ennen 4 kohdassa tarkoitettujen sopimuksen tekemistä sopimuspuolet eivät toteuta mitään toimenpiteitä eivätkä ryhdy mihinkään toimiin, jotka ovat rajoittavampia tai syrjivämpiä kuin ennen tämän sopimuksen voimaantuloa käytössä olleet toimenpiteet tai toimet.
6. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia mukauttaa siirtymäkauden aikana lainsäädäntönsä, mukaan lukien hallinnolliset, tekniset ja muut säännöt, yhteisössä sovellettavaa lento- ja sisämaaliikennettä koskevaan lainsäädäntöön siinä määrin kuin se on tarpeen edistettäessä kuljetusten vapauttamista ja sopimuspuolten vastavuoroista pääsyä markkinoille ja helpottaessa matkustajien ja tavaroiden liikkuvuutta.

Vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee tämän luvun tavoitteiden toteuttamisessa saavutetun yleisen edistymisen huomioon ottaen keinoja, joilla voidaan luoda tarvittavat edellytykset palvelujen vapaan tarjonnan parantamiseksi lento- ja sisämaaliikenteessä.

IV LUKU

JUOKSEVAT MAKSUT JA PÄÄOMANLIIKKEET

58 artikla

Sopimuspuolet sitoutuvat Kansainvälisen valuuttarahaston perustamissopimuksen VIII artiklan mukaisesti hyväksymään kaikki vapaasti vaihdettavassa valuutassa suoritettavat vaihtotaseeseen liittyvät maksut ja siirrot yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välillä.

59 artikla

1. Sopimuspuolet varmistavat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen maksutaseen pääoma- ja rahoitustasetta koskevien suoritusten osalta pääomien vapaan liikkuvuuden sellaisiin yhtiöihin kohdistuvissa suorissa sijoituksissa, jotka on perustettu vastaanottajamaan lainsäädännön mukaisesti, ja sijoituksissa, jotka on tehty V osaston II luvun määräysten mukaisesti, sekä näiden sijoitusten ja niistä saatujen voittojen rahaksi muuttamisen ja kotiuttamisen.

2. Sopimuspuolet varmistavat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen maksutaseen pääoma- ja rahoitustasetta koskevien suoritusten osalta pääomien vapaan liikkuvuuden, kun kyse on luotoista, jotka liittyvät liiketoimiin tai palveluihin, joissa jommankumman sopimuspuolen alueella asuva on osallisena, sekä rahoituslainoista ja -luotoista, joiden kesto on pidempi kuin yksi vuosi.

Lisäksi sopimuspuolet varmistavat siirtymäkauden toisen vaiheen alusta pääomien vapaan liikkuvuuden portfoliosijoitusten sekä kestoaltaan vuotta lyhyempien rahoituslainojen ja -luottojen yhteydessä.

3. Sopimuspuolet eivät ota käyttöön yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian asukkaiden välisiin pääomanliikkeisiin ja juokseviin maksuihin liittyviä uusi rajoituksia, eivätkä tiukenna olemassa olevia määräyksiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 kohdan soveltamista.

4. Jos yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian väliset pääomanliikkeet poikkeuksellisissa olosuhteissa aiheuttavat tai uhkaavat aiheuttaa vakavia vaikeuksia valuuttakurssi- tai rahapolitiikan toteuttamiselle yhteisössä tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa, yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia voivat toteuttaa suojatoimenpiteitä yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisten pääomanliikkeiden osalta enintään kuuden kuukauden ajan, jos nämä toimenpiteet ovat ehdottomasti tarpeen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 58 artiklan ja tämän artiklan määräysten soveltamista.

5. Sopimuspuolet neuvottelevat keskenään helpottaakseen yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisiä pääomanliikkeitä tämän sopimuksen tavoitteiden edistämiseksi.

60 artikla

1. Sopimuspuolet toteuttavat ensimmäisen vaiheen aikana toimenpiteitä, joilla luodaan tarvittavat edellytykset pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien yhteisön sääntöjen asteittaisen käyttöönoton jatkamiselle.

2. Vakautus- ja assosiaationeuvosto tarkastelee ensimmäisen vaiheen loppuun mennessä keinoja, jotka mahdollistaisivat pääomanliikkeitä koskevien yhteisön sääntöjen täyden soveltamisen.

V LUKU

YLEISET MÄÄRÄYKSET

61 artikla

1. Tämän osaston määräyksiä sovelletaan, jollei yleisen järjestyksen, yleisen turvallisuuden tai kansanterveyden perusteella käyttöön otetuista rajoituksista muuta johdu.

2. Niitä ei sovelleta toimintaan, joka jommankumman sopimuspuolen alueella liittyy edes tilapäisesti julkisen vallan käyttöön.

62 artikla

Tämän osaston määräyksiä sovellettaessa mitkään tämän sopimuksen määräykset eivät estä sopimuspuolia soveltamasta luonnollisten henkilöiden maahantuloa ja oleskelua, työskentelyä, työehtoja ja sijoittautumista sekä palvelujen tarjoamista koskevia lakejaan ja asetuksiaan, jos niitä ei sovelleta tavalla, joka mitätöisi sopimuspuolelle tämän sopimuksen tietyn määräyksen perusteella kuuluvat edut tai heikentäisi niitä. Tämä määräys ei rajoita 61 artiklan määräysten soveltamista.

63 artikla

Tämän osaston määräyksiä sovelletaan myös entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöiden tai kansalaisten ja yhteisön yhtiöiden tai kansalaisten yhteiseen määräysvaltaan kuuluihin ja niiden yhdessä kokonaan omistamiin yhtiöihin.

64 artikla

1. Tämän osaston määräysten mukaisesti myönnettyä suosituimmuuskohtelua ei sovelleta veroetuuksiin, joita sopimuspuolet antavat tai aikovat antaa tulevaisuudessa kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevien sopimusten tai muiden verojärjestelyjen perusteella.

2. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita siten, että niillä estettäisiin sopimuspuolia hyväksymästä tai panemasta täytäntöön toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää verojen kiertäminen tai veropetokset kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehtyjen sopimusten ja muiden verojärjestelyjen määräysten tai kansallisen verolainsäädännön säännösten mukaisesti.

3. Tämän osaston määräyksiä ei saa tulkita siten, että niillä estettäisiin jäsenvaltioita tai entistä Jugoslavian tasavaltaa Makedoniaa erottelemasta verolainsäädäntönsä asiaa koskevia määräyksiä soveltaessaan toisistaan verovelvollisia, jotka ovat keskenään eri tilanteessa erityisesti asuinpaikkansa suhteen.

65 artikla

1. Sopimuspuolet pyrkivät mahdollisuuksien mukaan välttämään rajoittavien toimenpiteiden, myös tuontia rajoittavien toimenpiteiden, käyttöönottoa maksutasesyistä. Sopimuspuolen, joka ottaa käyttöön tällaisia toimenpiteitä, on mahdollisimman pian esitettävä toiselle sopimuspuolelle aikataulu niiden poistamiseksi.

2. Jos yhdellä tai useammalla jäsenvaltiolla tai entisellä Jugoslavian tasavallalla Makedonialla on maksutaseeseen liittyviä vakavia vaikeuksia tai tällaiset vaikeudet uhkaavat niitä välittömästi, yhteisö tai entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, tapauksen mukaan, voi ottaa WTO-sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti käyttöön määräaikaista rajoittavia toimenpiteitä, mukaan lukien tuontia rajoittavat toimenpiteet, jotka eivät saa olla laajempia kuin on ehdottomasti tarpeen maksutasetilanteen korjaamiseksi. Tällöin yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian on ilmoitettava asiasta viipymättä toiselle sopimuspuolelle.

3. Rajoittavia toimenpiteitä ei saa soveltaa sijoituksiin liittyviin siirtoihin eikä etenkin sijoitettujen tai uudelleen sijoitettujen varojen eikä niistä saatujen tulojen kotiuttamiseen.

66 artikla

Tämän osaston määräyksiä mukautetaan asteittain ottaen erityisesti huomioon palvelukaupan yleissopimuksen (GATS-sopimuksen) V artiklan vaatimukset.

67 artikla

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä kumpaakaan sopimuspuolta soveltamasta toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen estettäessä sellaisten toimenpiteiden kiertäminen tämän sopimuksen määräyksillä, jotka koskevat kolmannen maan pääsyä kyseisen sopimuspuolen markkinoille.

VI OSASTO

LAINSÄÄDÄNNÖN LÄHENTÄMINEN JA LAINVALVONTA

68 artikla

1. Sopimuspuolet tunnustavat, että on tärkeää lähentää entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian voimassa olevaa ja tulevaa lainsäädäntöä yhteisön lainsäädäntöön. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia pyrkii kaikin tavoin varmistamaan, että sen lainsäädäntö muutetaan asteittain yhdenmukaiseksi yhteisön lainsäädännön kanssa.

2. Lainsäädännön asteittainen lähentäminen tapahtuu kahdessa vaiheessa.

3. Lainsäädännön lähentäminen koskee sopimuksen allekirjoituspäivästä alkavan ja 5 artiklassa tarkoitetun ajan jatkuvan vaiheen aikana tiettyjä yhteisön sisämarkkinasäännösten perusosia sekä muita kauppaan liittyviä aloja yhdessä Euroopan yhteisöjen komission kanssa laadittavan ohjelman mukaisesti. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia määrittelee lisäksi yhteistyössä Euroopan yhteisöjen komission kanssa yksityiskohtaiset säännöt lainsäädännön lähentämisen ja toteutettavien lainvalvontatoimien seuranta varten, oikeuslaitoksen uudistaminen mukaan lukien.

Kilpailua, teollis- ja tekijänoikeuksia, standardointia ja varmentamista sekä julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön lähentämiselle asetetaan määräajat. Muun sisämarkkinoiden alaan kuuluvan lainsäädännön lähentäminen on saatettava päätökseen siirtymäkauden loppuun mennessä.

4. Edellä 5 artiklassa vahvistetun siirtymäkauden toisen vaiheen aikana lainsäädännön lähentäminen ulotetaan koskemaan edellisessä kohdassa mainitsemattomia yhteisön säännösten osia.

69 artikla

Kilpailusäännöt ja muut taloutta koskevat määräykset

1. Seuraavat käytännöt ovat yhteensopimattomia tämän sopimuksen moitteettoman toiminnan kanssa siltä osin kuin ne voivat vaikuttaa yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian väliseen kauppaan:

- i) yritysten väliset sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yritysten väliset yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena tai seurauksena on kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen;
- ii) yhden tai useamman yrityksen harjoittama määrävän markkina-aseman väärinkäyttö yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alueella tai sen merkittävällä osalla;
- iii) valtiontuet, jotka vääristävät tai uhkaavat vääristää kilpailua suosimalla tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä tuotteita.

2. Tämän artiklan vastaisia käytäntöjä arvioidaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 81, 82 ja 87 artiklan sääntöjen soveltamisesta johtuvien arviointiperusteiden mukaisesti.

3. a) Sovelletaessa 1 kohdan iii) alakohdan määräyksiä sopimuspuolet sopivat, että tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavien neljän vuoden aikana entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian myöntämien valtiontukien arvioinnissa otetaan huomioon, että entistä Jugoslavian tasavaltaa Makedoniaa pidetään samanlaisena alueena kuin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen yhteisön alueet.

b) Kumpikin sopimuspuoli varmistaa valtiontukikäytäntöjen avoimuuden muun muassa ilmoittamalla vuosittain toiselle sopimuspuolelle myönnetyn tuen kokonaismäärän ja jakautumisen sekä antamalla pyynnöstä tiedot tukijärjestelmistä. Sopimuspuoli antaa toisen sopimuspuolen pyynnöstä tietoja yksittäisistä valtiontukitapauksista.

Kumpikin sopimuspuoli varmistaa, että tämän artiklan määräyksiä sovelletaan viiden vuoden kuluessa sopimuksen voimaantulosta.

4. Kun kyse on edellä IV osaston II luvussa tarkoitetuista tuotteista:

— 1 kohdan iii alakohdan määräyksiä ei sovelleta,

— 1 kohdan i alakohdan vastaisia käytäntöjä arvioidaan yhteisön Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 36 ja 37 artiklan ja niiden perusteella annettujen yhteisön erityissäästöjen nojalla vahvistamien arviointiperusteiden mukaisesti.

5. Jos yhteisö tai entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia katsoo, että tietty käytäntö on yhteensopimaton 1 kohdan kanssa, ja:

— jos kyseinen käytäntö aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavaa haittaa toisen sopimuspuolen eduille tai merkittävää vahinkoa sen elinkeinoalalle, palvelualat mukaan lukien, se voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet neuvoteltuaan asiasta vakautus- ja assosiaationeuvostossa tai 30 työpäivän kuluttua siitä, kun se on pyytänyt näitä neuvotteluja.

Kun kyse on käytännöistä, jotka ovat yhteensopimattomia 1 kohdan iii) alakohdan kanssa ja kuuluvat WTO-sopimuksen soveltamisalaan, nämä toimenpiteet voidaan toteuttaa ainoastaan mainitussa sopimuksessa tai asiaa koskevassa yhteisön lainsäädännössä vahvistettujen menettelyjen ja edellytysten mukaisesti.

6. Sopimuspuolet vaihtavat tietoja ammatillisen salassapitoluonnon ja liikesalaisuuden sallimissa rajoissa.

70 artikla

Kun kyse on julkisista yrityksistä ja yrityksistä, joille on myönnetty erityis- tai yksinoikeuksia, kumpikin sopimuspuoli varmistaa, että Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 86 artiklan periaatteita noudatetaan kolmannesta tämän sopimuksen voimaantulopäivää seuraavasta vuodesta alkaen.

71 artikla

Teollis- ja tekijänoikeudet sekä kaupalliset oikeudet

1. Sopimuspuolet vahvistavat tämän artiklan ja liitteen VII määräysten mukaisesti pitävänsä tärkeänä teollis- ja tekijänoikeuksien sekä kaupallisten oikeuksien riittävää ja tehokasta suojaa sekä niiden noudattamisen varmistamista.

2. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia toteuttaa tarvittavat toimenpiteet varmistukseksi, että viimeistään viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta sen teollis- ja tekijänoikeuksien sekä kaupallisten oikeuksien suoja on yhteisössä vallitsevaa tasoa vastaavalla tasolla ja sillä on käytössään tehokkaat keinot näiden oikeuksien noudattamisen varmistamiseksi.

3. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia sitoutuu liittymään edellä mainitussa määräajassa liitteessä VII lueteltuihin teollis- ja tekijänoikeuksiin sekä kaupallisiin oikeuksiin monenvälisiin sopimuksiin.

Jos teollis- ja tekijänoikeuksien sekä kaupallisten oikeuksien alalla ilmenee kaupankäynnin edellytyksiin vaikuttavia ongelmia, ne saatetaan kumman tahansa sopimuspuolen pyynnöstä viipymättä vakautus- ja assosiaationeuvoston käsiteltäviksi molempia sopimuspuolia tyydyttävien ratkaisujen löytämiseksi.

72 artikla

Julkiset hankinnat

1. Sopimuspuolet katsovat, että olisi suotavaa mahdollistaa pääsy julkisten hankintojen markkinoille vastavuoroisesti ja keuhään syrjimättä, erityisesti WTO:n yhteydessä.

2. Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöt, riippumatta siitä, ovatko ne sijoittautuneet yhteisöön, voivat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen osallistua julkisiin hankintamenettelyihin yhteisössä yhteisön hankintasäännösten mukaisesti ja yhtä edullisin ehdoin kuin yhteisön yhtiöt.

Edellä olevia määräyksiä sovelletaan myös yleishyödyllisten palvelujen alla tehtäviin hankintasopimuksiin heti, kun entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia on antanut säännökset, joilla otetaan käyttöön yhteisön alaa koskevat säännöt. Yhteisö tutkii määräajoin, onko entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia tosiasiassa ottanut käyttöön tällaiset säännökset.

Yhteisön yhtiöt, jotka eivät ole sijoittautuneet entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan, voivat viimeistään viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta osallistua julkisiin hankintamenettelyihin entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa julkisia hankintoja koskevan lain mukaisesti ja yhtä edullisin ehdoin kuin entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöt. Yhteisön yhtiöt, jotka ovat sijoittautuneet entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan V osaston II luvun määräysten mukaisesti, voivat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen osallistua julkisiin hankintamenettelyihin yhtä edullisin ehdoin kuin entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhtiöt.

Vakautus- ja assosiaationeuvosto tutkii määräajoin, voisiko entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia myöntää kaikille yhteisön yhtiöille mahdollisuuden osallistua julkisiin hankintamenettelyihin entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa.

3. Julkisten hankintasopimusten toteuttamiseen liittyvään sijoittautumiseen, toimintaan ja palvelujen tarjoamiseen yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välillä sekä työskentelyyn ja työntekijöiden liikkuvuuteen tässä yhteydessä sovelletaan 44–67 artiklan määräyksiä.

73 artikla

Standardointi, metrologia, akkreditointi ja vaatimustenmukaisuuden arviointi

1. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia toteuttaa tarvittavat toimenpiteet saattaakseen lainsäädäntönsä asteittain yhdenmukaiseksi yhteisön teknisten määräysten ja standardointia, metrologiaa, akkreditointia ja vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevien eurooppalaisten menettelyjen kanssa.

2. Tätä tarkoitusta varten sopimuspuolet pyrkivät:

— edistämään yhteisön teknisten määräysten ja eurooppalaisten standardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen käyttöä,

— tekemään tarvittaessa eurooppalaista vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevia pöytäkirjoja,

— edistämään laadunvarmistuksen infrastruktuurin eli standardoinnin, metrologian, akkreditoinnin ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kehittämistä,

— edistämään osallistumista eurooppalaisten erityisjärjestöjen (CEN, CENELEC, ETSI, EA, WELMEC, EUROMED jne.) toimintaan.

VII OSASTO

OIKEUS- JA SISÄASIAT

74 artikla

Instituutioiden ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen

Sopimuspuolet kiinnittävät oikeus- ja sisäasioiden alan yhteistyössä erityistä huomiota instituutioiden vahvistamiseen kaikilla tasoilla sekä hallinnossa yleensä että erityisesti lainvalvonnan ja oikeuslaitoksen piirissä. Tähän kuuluu myös oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen. Oikeusasoiden yhteistyössä keskitytään erityisesti oikeuslaitoksen riippumattomuuteen, sen tehokkuuden parantamiseen ja lakimiesten koulutukseen.

75 artikla

Viisumi-, rajavalvonta-, turvapaikka- ja maahanmuuttokysymykset

1. Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä viisumi-, rajavalvonta-, turvapaikka- ja maahanmuuttokysymyksissä ja luovat kehityksen näiden alojen yhteistyötä varten myös aluetasolla.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja aloja koskeva yhteistyö perustuu sopimuspuolten keskinäisiin neuvotteluihin ja tiiviiseen koordinointiin ja siihen olisi kuuluttava seuraavissa asioissa annettava tekninen ja hallinnollinen apu:

— lainsäädäntöä ja käytäntöjä koskeva tietojenvaihto,

— lainsäädäntöehdotusten laatiminen,

— instituutioiden toiminnan tehostaminen,

— henkilöstön koulutus,

— matkustusasiakirjojen luotettavuuden turvaaminen ja väärin asiakirjojen tunnistaminen.

3. Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaviin:

- turvapaikkaoikeuden alalla sellaisen kansallisen lainsäädännön kehittämiseen ja täytäntöönpanoon, joka täyttää vuonna 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen vaatimukset ja varmistaa siten palauttamiskieltoa koskevan periaatteen noudattamisen,
- laillisen maahanmuuton alalla maahanpääsyä koskeviin sääntöihin ja maahanmuuttajien oikeuksiin ja asemaan. Maahanmuuton osalta sopimuspuolet sopivat myöntävänsä oikeudenmukaisen kohtelun alueellaan laillisesti asuville toisten maiden kansalaisille ja harjoittavansa kotouttamispolitiikkaa, jonka tavoitteena on turvata maahanmuuttajille samanveroiset oikeudet ja velvollisuudet kuin niiden omilla kansalaisilla on.

Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi antaa suosituksia uusien asiakokonaisuuksien sisällyttämiseksi tämän artiklan mukaiseen yhteistyöhön.

76 artikla

Laittoman maahanmuuton estäminen ja valvonta; takaisinotto

1. Sopimuspuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä laittoman maahanmuuton estämiseksi ja valvomiseksi. Tätä varten:

- entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia suostuu ottamaan takaisin jäsenvaltioiden alueella laittomasti oleskelevat kansalaisensa jäsenvaltioiden sitä pyytäessä ja ilman lisämuodollisuuksia, kun kyseiset henkilöt on varmuudella todettu laittomiksi maahanmuuttajiksi,
- kukin Euroopan unionin jäsenvaltio suostuu ottamaan takaisin entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alueella laittomasti oleskelevat kansalaisensa entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian sitä pyytäessä ja ilman lisämuodollisuuksia, kun kyseiset henkilöt on varmuudella todettu laittomiksi maahanmuuttajiksi.

Euroopan unionin jäsenvaltiot ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia myöntävät kansalaisilleen asianmukaiset henkilöllisyystodistukset ja tarjoavat heille näihin tarkoituksiin tarvittavat hallinnolliset palvelut.

2. Sopimuspuolet sopivat tekevänsä pyynnöstä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja Euroopan yhteisön välisen sopimuksen, jolla säännellään takaisinottoon liittyviä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden erityisvelvoitteita, mukaan lukien velvoite ottaa takaisin kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä.

3. Odotettaessa 2 kohdassa tarkoitetun sopimuksen tekemistä yhteisön kanssa entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia

on Euroopan unionin jäsenvaltioiden pyynnöstä valmis tekemään yksittäisten jäsenvaltioiden kanssa kahdenvälisiä sopimuksia, joilla säännellään takaisinottoon liittyviä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja asianomaisen jäsenvaltion erityisvelvoitteita, mukaan lukien velvoite ottaa takaisin kolmansien maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä.

4. Vakautus- ja assosiaationeuvosto selvittää, mitä muita toimenpiteitä sopimuspuolet voivat yhdessä toteuttaa estääkseen ja valvoakseen laitonta maahanmuuttoa, ihmiskauppa mukaan lukien.

77 artikla

Rahanpesun torjuminen

1. Sopimuspuolet ovat yhtä mieltä siitä, että niiden on kaikki keinoin ja yhteistyössä toimien pyrittävä estämään rahoitusjärjestelmiensä käyttö rikollisesta toiminnasta yleensä ja erityisesti huumausainerikoksista koituvan rahallisen hyödyn peusun.

2. Tämän alan yhteistyöhön voi kuulua hallinnollinen ja tekninen apu, jonka tarkoituksena on edistää säännösten täytäntöönpanoa ja varmistaa sellaisten rahanpesun torjuntaa koskevien asianmukaisten normien ja toimintatapojen tehokas soveltaminen, jotka vastaavat yhteisön ja tämän alan kansainvälisten toimielinten hyväksymiä normeja ja toimintatapoja.

78 artikla

Rikosten ja muiden laittomien toimien estäminen

1. Sopimuspuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä muun muassa seuraavien rikollisten ja laittomien toimien torjumiseksi ja estämiseksi, riippumatta siitä, kuuluvatko ne järjestäytyneeseen rikollisuuteen:

- ihmiskauppa,
- laitton taloudellinen toiminta, erityisesti korruptio ja laittomat liiketoimet, jotka liittyvät esimerkiksi teollisuusjätteisiin tai radioaktiivisiin aineisiin, ja liiketoimet, jotka liittyvät laittomiin tuotteisiin tai tuoteväärnöksiin,
- huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitton kauppa,
- salakuljetus,
- laitton asekauppa, ja
- terrorismi.

Yhteistyö edellä mainituissa asioissa edellyttää sopimuspuolten välisiä neuvotteluja ja tiivistä koordinoitua.

2. Teknistä ja hallinnollista apua voidaan tällä alalla antaa muun muassa seuraavissa asioissa:

- rikosoikeuden alaa koskevien lainsäädäntöehdotusten laatiminen,
- rikosten torjumisesta ja ehkäisemisestä vastuussa olevien elinten toiminnan tehostaminen,
- henkilöstön kouluttaminen ja tutkintamenetelmien kehittäminen,
- rikoksia ehkäisevien toimien kehittäminen.

79 artikla

Laittomia huumausaineita koskeva yhteistyö

1. Sopimuspuolet tekevät toimivaltansa rajoissa yhteistyötä varmistaakseen, että niiden huumausaineita koskeva lähestymistapa on tasapainoinen ja yhtenäistetty. Alan politiikalla ja toimilla pyritään vähentämään laittomien huumausaineiden tarjontaa, kauppaa ja kysyntää ja varmistamaan huumausaineiden kemiallisten esiasteiden tehokkaampi valvonta.

2. Sopimuspuolet sopivat näiden tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavista yhteistyömenetelmistä. Toteutettavat toimet perustuvat yhdessä sovittuihin, EU:n huumausainestrategiaa noudatteleviin periaatteisiin.

3. Sopimuspuolten väliseen yhteistyöhön kuuluu tekninen ja hallinnollinen apu erityisesti seuraavilla aloilla: kansallisten lainsäädäntöehdotusten ja politiikkojen muotoilu, toimielinten ja tiedotuskeskusten perustaminen, henkilöstön koulutus, huumausaineisiin liittyvä tutkimus ja huumausaineiden laittomassa valmistuksessa käytettyjen kemiallisten esiasteiden väärinkäytön estäminen. Sopimuspuolet voivat sopia sisällyttävänsä yhteistyöhön myös muita aloja.

VIII OSASTO

YHTEISTYÖPOLITIIKAT

80 artikla

1. Yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia aloittavat tiiviin yhteistyön, jonka tarkoituksena on edistää entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kehitys- ja kasvumahdollisuuksia. Yhteistyöllä pyritään vahvistamaan olemassa olevia taloussuhteita mahdollisimman laajalla pohjalla molempien sopimuspuolten etujen mukaisesti.

2. Poliitiikat ja muut toimenpiteet suunnitellaan siten, että niillä edistetään entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä. Näiden politiikkojen yhteydessä olisi varmistettava, että myös ympäristöasiat otetaan

alusta alkaen täysin huomioon ja että ne vastaavat sopusointuisen yhteiskunnallisen kehityksen vaatimuksia.

3. Yhteistyöpolitiikat liitetään osaksi alueellista yhteistyökäytäntöä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä toimenpiteisiin, joilla voidaan kannustaa entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja sen naapurimaien, myös yhteisön jäsenvaltioiden, välistä yhteistyötä ja siten edistää alueen vakautta. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi määrittellä, mitkä jäljempänä kuvatuista yhteistyöpolitiikoista tai niiden osana toteutettavista toimista ovat ensisijaisia.

81 artikla

Talouspolitiikka

1. Yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia helpottavat talouden uudistusta yhteistyöllä, jonka tarkoituksena on lisätä tietämystä niiden talouksien peruseräperiaatteista ja talouspolitiikan toteuttamisesta markkinataloudessa.

2. Tätä varten yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia tekevät yhteistyötä:

— vaihtaakseen tietoja talouskehityksestä ja -näkömystä sekä kehittämisstrategioista,

— tarkastellakseen yhdessä molempia sopimuspuolia kiinnostavia talouskysymyksiä, talouspolitiikan ja sen toteuttamiseksi tarvittavien keinojen suunnittelu mukaan lukien.

3. Yhteisö voi entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian viranomaisten pyynnöstä tukea entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian pyrkimyksiä varmistaa denarin täydellinen vapaa vaihdettavuus ja sen pyrkimyksiä lähentää toimintaperiaatteitaan asteittain Euroopan valuuttajärjestelmän periaatteisiin. Tämän alan yhteistyöhön kuuluu Euroopan valuuttajärjestelmän ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän periaatteita ja toimintaa koskeva epävirallinen tietojenvaihto.

82 artikla

Tilastoalan yhteistyö

1. Tilastoalan yhteistyön tavoitteena on kehittää tehokas ja kestävä tilastointijärjestelmä, jonka avulla voidaan tuottaa oikeaan aikaan luotettavia, objektiivisia ja tarkkoja tilastotietoja, joita tarvitaan entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian siirtymäprosessin ja uudistusten suunnittelussa ja seurannassa. Yhteistyöllä pyritään varmistamaan, että valtion tilastotoimiston koordinoima kansallinen tilastointijärjestelmä ottaa paremmin huomioon sekä julkishallinnon että yksityisen yritystoiminnan piiriin kuuluvien asiakkaitensa tarpeet. Tilastointijärjestelmän on oltava YK:n tilastointia koskevien peruseräperiaatteiden ja eurooppalaisen tilastointilainsäädännön mukainen, ja sitä on kehitettävä vastaamaan tilastointia koskevan yhteisön säännösten vaatimuksia.

2. Tätä varten sopimuspuolet tekevät yhteistyötä erityisesti:
- edistääkseen tarkoituksenmukaiseen toimitelinjärjestelmään perustuvan tehokkaan tilastotoimen kehittämistä entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa,
  - kehittääkseen ja ylläpitääkseen kansallisia valmiuksia kerätä, käsitellä ja jakaa korkealaatuisia tilastotietoja nykyaikaista tekniikkaa mahdollisimman tehokkaasti hyödyntäen,
  - varmistaa, että yksityisen ja julkisen sektorin talouden alan toimijat ja tiedeyhteisö saavat tarvitsemansa sosiaalis-taloudelliset tiedot valtiollisten uudistusten seuranta varten,
  - mahdollistaakseen yhteisön tilastointijärjestelmän periaatteiden ja sääntöjen sisällyttämisen kansalliseen tilastointijärjestelmään,
  - varmistaa, että yksityishenkilöitä koskevien tietojen luottamuksellisuuden.
3. Tämän alan yhteistyöhön kuuluu muun muassa menetelmiä koskevien tietojen toimittaminen, valikoituihin Eurostatin työryhmiin osallistuminen ja tilastotietojen vaihto.

83 artikla

Pankki-, vakuutus- ja muut rahoituspalvelut

1. Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä tarkoituksenaan luoda vähitellen asianmukainen perusta pankki-, vakuutus- ja rahoituspalvelujen kehityksen kannustamiselle entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa.

Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaviin seikkoihin:

- eurooppalaisten standardien mukaisen yhteisen kirjanpitojärjestelmän käyttöönotto,
- pankki- ja vakuutusalan ja muun rahoitusalan vahvistaminen ja rakenneuudistus,
- pankkipalvelujen ja muiden rahoituspalvelujen valvonnan ja sääntelyn parantaminen,
- erityisesti lainsäädäntöehdotuksia koskeva tietojenvaihto,
- käännosten ja termisanastojen laatiminen.

2. Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä tavoitteenaan kehittää entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan tehokas tilintarkastusjärjestelmä, joka on yhteisön yhdenmukaistettujen menetelmien ja menettelyjen mukainen.

Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaviin seikkoihin:

- tekninen apu entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian tilintarkastusvirastolle,
- sisäisen tarkastuksen yksikköjen perustaminen julkisiin laitoksiin,
- tilintarkastusjärjestelmiä koskeva tietojenvaihto,
- tilintarkastusasiakirjojen yhdenmukaistaminen,
- koulutus ja neuvonta.

84 artikla

Sijoitusten edistäminen ja suoja

1. Sopimuspuolten yhteistyön tavoitteena on luoda suotuisat edellytykset sekä kotimaisille että ulkomaisille yksityisille sijoituksille.
2. Yhteistyön erityistavoitteet ovat seuraavat:
- entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian osalta sellaisen oikeudellisen kehyksen kehittäminen, joka suosii ja suoja sijoituksia,
  - sijoitusten edistämistä ja suoja koskevien kahdenvälisen sopimusten tekeminen tarvittaessa jäsenvaltioiden ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välillä,
  - tarkoituksenmukaisten pääoman siirtoa koskevien järjestelyjen täytäntöönpano,
  - sijoitusten suojan parantaminen.

85 artikla

Yhteistyö teollisuuden alalla

1. Yhteistyön tarkoituksena on edistää entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian teollisuuden ja yksittäisten tuotannonalojen nykyaikaistamista ja rakenneuudistusta sekä molempien sopimuspuolten talouden alan toimijoiden välistä teollisuusyhteistyötä pitäen tässä yhteydessä erityisenä tavoitteena yksityisen sektorin vahvistamista siten, että samalla varmistetaan ympäristön suojeleminen.

2. Teollisuusyhteistyötä koskevissa aloitteissa otetaan huomioon molempien sopimuspuolten määrittämät painopistealueet. Niissä huomioidaan teollisuuden kehitykseen liittyvät alueelliset näkökohdat ja edistetään tarvittaessa rajat ylittäviä kumppanuussuhteita. Aloitteilla olisi erityisesti pyrittävä luomaan yrityksille sopiva toimintakehys, lisäämään liikkeenjohdollista osaamista sekä kehittämään markkinoita, niiden avoimuutta ja yritysten toimintaolosuhteita.

86 artikla

Pienet ja keskiuuret yritykset

Sopimuspuolet pyrkivät kehittämään ja vahvistamaan yksityisen sektorin pieniä ja keskiuuria yrityksiä (pk-yrityksiä), uusien yritysten perustamista kasvumahdollisuuksia tarjoavilla aloilla sekä yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian pk-yritysten välistä yhteistyötä.

87 artikla

Matkailu

Sopimuspuolten matkailualan yhteistyön tavoitteena on helpottaa ja kannustaa matkailua ja matkailuelinkeinoa taitotiedon siirrolla, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian osallistumisella Euroopan keskeisten matkailujärjestöjen toimintaan ja selvittämällä mahdollisuudet yhteiseen toimintaan erityisesti alueellisten matkailuhankkeiden yhteydessä.

88 artikla

Tulli

1. Yhteistyön tarkoituksena on taata kaikkien kauppaa koskevien määräysten noudattaminen ja saattaa entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian tullijärjestelmä yhdenmukaiseksi yhteisön tullijärjestelmän kanssa, mikä helpottaa tähän sopimukseen perustuvien vapauttamistoimien toteuttamista.

2. Yhteistyö sisältää erityisesti seuraavat alat:

- tietojenvaihto, myös tutkimusmenetelmien osalta,
- rajat ylittävän infrastruktuurin kehittäminen sopimuspuolten välille,
- yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian passitusjärjestelmien mahdollinen yhteenliittäminen ja yhtenäisen hallinnollisen asiakirjan käyttöönotto,
- tavaroiden kuljetuksiin liittyvien tarkastusten ja muodollisuuksien yksinkertaistaminen,
- nykyaikaisen tullitietojärjestelmän käyttöönoton tukeminen.

3. Sopimuspuolten hallintoviranomaisten keskinäinen avunanto tulliasioissa tapahtuu pöytäkirjassa N:o 5 annettujen määräysten mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tässä sopimuksessa ja erityisesti sen 76–78 artiklassa tarkoitettua muuta yhteistyötä.

89 artikla

Verotus

Sopimuspuolet aloittavat veroalan yhteistyön ja toteuttavat sen yhteydessä muun muassa toimenpiteitä, joiden tavoitteena on

verojärjestelmän uudistaminen, verohallinnon nykyaikaistaminen veronkannon tehostamiseksi ja veropetosten torjunta.

90 artikla

Sosiaalialan yhteistyö

1. Työllisyyskysymyksissä sopimuspuolten välisessä yhteistyössä keskitytään erityisesti parantamaan työnvälitys- ja ammatinvalintapalveluja, tarjoamaan tukitoimenpiteitä ja kannustamaan paikallista kehitystä elinkeinojen ja työmarkkinoiden rakennemuutoksen edistämiseksi. Yhteistyöhön sisältyvät myös esimerkiksi selvitykset, asiantuntijoiden siirto sekä tiedotus- ja koulutustoiminta.

2. Sosiaaliturvan osalta sopimuspuolten välisellä yhteistyöllä pyritään sopeuttamaan entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian sosiaaliturvajärjestelmä uusiin taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin vaatimuksiin erityisesti antamalla asiantuntija-apua ja järjestämällä tiedotus- ja koulutustoimintaa.

3. Sopimuspuolten väliseen yhteistyöhön kuuluu entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian lainsäädännön mukauttaminen työolojen sekä naisten ja miesten yhtäläisten mahdollisuuksien osalta.

4. Sopimuspuolet kehittävät yhteistyötään parantaakseen yöntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelun tasoa lähökohtanaan yhteisössä vallitseva suojelutaso.

91 artikla

Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus

1. Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä tavoitteenaan yleisen koulutustason ja ammattipätevyyden tason parantaminen entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa maan omat painopistealueet huomioon ottaen.

2. Tempus-ohjelma tukee osaltaan sopimuspuolten välistä yhteistyötä yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen alalla samalla, kun se edistää demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja talousuudistusten toteutumista.

3. Myös Euroopan koulutussäätiö osallistuu koulutusraken- teiden ja -toimien kehittämiseen entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa.

92 artikla

Kulttuurialan yhteistyö

Sopimuspuolet sitoutuvat edistämään kulttuurialan yhteistyötä. Yhteistyön tarkoituksena on muun muassa lisätä yksilöiden, yhteisöjen ja kansojen keskinäistä ymmärtämystä ja arvostusta.

93 artikla

Tiedottaminen ja viestintä

Yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia toteuttavat keskinäisen tietojenvaihdon edistämisen edellyttämät toimenpiteet. Etusijalla ovat ohjelmat, joiden tarkoituksena on tarjota entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian suurelle yleisölle perustietoja ja eri ammattiryhmille kohdennetumpaa tietoa yhteisöstä.

94 artikla

Audiovisuaalialan yhteistyö

Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä Euroopan audiovisuaaliteollisuuden edistämiseksi ja yhteistuotannon lisäämiseksi elokuva- ja televisioalalla.

Sopimuspuolet yhteensovittavat ja tarvittaessa yhdenmukaistavat valtioiden rajat ylittävän lähetystoiminnan sisältöä säätelevät politiikkansa ja kiinnittävät erityistä huomiota satelliittiteitse tai kaapelin kautta lähetettävien yleisradio- ja muiden ohjelmien tekijänoikeuskysymyksiin.

95 artikla

Sähköisen viestinnän perusrakenteet ja niihin liittyvät palvelut

Sopimuspuolet vahvistavat yhteistyötään sähköisen viestinnän perusrakenteiden alalla, perinteiset televiestintäverkot ja sähköiset audiovisuaaliset tiedonsiirtoverkot mukaan lukien, sekä niihin liittyvissä palveluissa tavoitteenaan saattaa entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alaa koskevat säännökset yhdenmukaisiksi yhteisön säännösten kanssa vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

Tässä yhteistyössä keskitytään seuraaviin ensisijaisiin aloihin:

- politiikan muotoilu,
- oikeudelliset ja sääntelyä koskevat näkökohdat,
- vapautetun toimintaympäristön edellyttämien instituutioiden kehittäminen,
- entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian sähköisen viestinnän perusrakenteiden nykyaikaistaminen ja niiden yhdentäminen eurooppalaisiin ja maailmanlaajuisiin verkkoihin painottaen aluetasolla tehtäviä parannuksia,
- kansainvälinen yhteistyö,
- yhteistyö eurooppalaisissa järjestöissä ja muissa toimielimissä etenkin standardoinnin alalla,
- kannanottojen yhteensovittaminen kansainvälisissä järjestöissä ja kansainvälisillä foorumeilla.

96 artikla

Tietoyhteiskunta

Sopimuspuolet sopivat vahvistavansa yhteistyötään tavoitteenaan tietoyhteiskunnan edelleen kehittäminen entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa. Yleisenä tavoitteena on valmistella yhteiskuntaa kokonaisuudessaan digitaaliaikaan, houkuttella sijoituksia ja varmistaa verkkojen ja palvelujen yhteentoimivuus.

Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian viranomaiset tarkastelevat yhteisön avustuksella huolellisesti kaikkia Euroopan unionissa tehtyjä poliittisia sitoumuksia tavoitteenaan mukauttaa oma politiikkansa unionissa sovellettavaan politiikkaan.

Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian viranomaiset laativat suunnitelman tietoyhteiskuntaa koskevan yhteisön lainsäädännön käyttöönottoa varten.

97 artikla

Kuluttajansuoja

Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä saattaakseen entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kuluttajansuojan yhteisön vaatimuksia vastaavaksi. Tehokas kuluttajansuoja, jota tarvitaan markkinatalouden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi, edellyttää tarvittavien hallinnollisten perusrakenteiden kehittämistä markkinoiden valvontaa ja alan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten.

Tässä tarkoituksessa ja yhteiset etunsa huomioon ottaen sopimuspuolet ottavat tehtäväkseen seuraavien seikkojen edistämisen ja varmistamisen:

- lainsäädännön yhdenmukaistaminen ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kuluttajansuojan saattaminen vastamaan yhteisössä voimassa olevaa kuluttajansuojaa,
- aktiivinen kuluttajansuojapolitiikka, johon kuuluu tiedotuksen lisääminen ja riippumattomien järjestöjen kehittäminen,
- kuluttajien tehokas oikeusturva kulutushyödykkeiden laadun parantamiseksi ja asianmukaisten turvallisuusstandardien ylläpitämiseksi.

98 artikla

Liikenne

1. Sen lisäksi, mitä Euroopan yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisessä kuljetusalan sopimuksessa määrätään, sopimuspuolet kehittävät ja lujittavat yhteistyötään, jotta entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia voisi:

- toteuttaa liikennealan ja siihen liittyvän infrastruktuurin rakenteellisen uudistuksen ja nykyaikaistamisen,
- kehittää matkustaja- ja tavaraliikennettä ja parantaa pääsyä kuljetusmarkkinoille poistamalla hallinnollisia, teknisiä ja muita esteitä,

- ottaa käyttöön yhteisön sääntöjä vastaavat toimintanormit,
- kehittää liikennejärjestelmän, joka on yhteensopiva ja yhdenmukainen yhteisön järjestelmän kanssa,
- parantaa ympäristönsuojelunäkökohtien huomioon ottamista liikennealalla ja vähentää liikenteestä johtuvia haitallisia vaikutuksia ja saastumista.

2. Tärkeimmät yhteistyöalat ovat seuraavat:

- maantie-, rautatie-, lentokenttä- ja satamainfrastruktuurien ja muiden yhteisen edun mukaisten tärkeiden reittien sekä Euroopan laajuisten ja yleiseurooppalaisten yhteyksien kehittäminen,
- rautateiden ja lentokenttien hallinto, kansallisten viranomaisten asianmukainen yhteistyö mukaan lukien,
- maantieliikenne, mukaan lukien verotus sekä yhteiskunnalliset ja ympäristöön liittyvät näkökohdat,
- yhdistetyt rautatie-maantiekuljetukset,
- kansainvälisten liikennetilastojen yhdenmukaistaminen,
- teknisen kuljetusvälineistön nykyaikaistaminen yhteisön vaatimusten mukaisesti ja avustaminen tähän tarvittavan rahoituksen hankinnassa, erityisesti maantie-rautatiekuljetusten, multimodaalikuljetusten ja uudelleenlastausten osalta,
- yhteisten teknologia- ja tutkimusohjelmien edistäminen,
- yhteisön politiikan kanssa yhteensopivan, yhteensovitetun liikennepolitiikan vahvistaminen.

99 artikla

Energia

1. Yhteistyössä otetaan huomioon markkinatalouden ja Euroopan energiaperuskirjan periaatteet, ja sitä kehitetään pitämään tavoitteena Euroopan energiamarkkinoiden asteittaista yhdentymistä.
2. Yhteistyö sisältää erityisesti seuraavat alat:
  - energiapolitiikan muotoilu ja suunnittelu, mikä sisältää infrastruktuurin nykyaikaistamisen, tarjonnan parantamisen ja monipuolistamisen sekä energiamarkkinoille pääsyn parantamisen, kauttakuljetusten helpottaminen mukaan lukien,
  - energia-alan hallinto ja koulutus sekä teknologian ja taitotiedon siirto,
  - energiansäästön, energiatehokkuuden ja uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen sekä energian tuotannon ja kulutuksen ympäristövaikutusten selvittäminen,

- energialaitosten rakenneuudistuksen ja alan yritysten yhteistyön perusedellytysten muotoilu.

100 artikla

Maatalous ja maatalouden raaka-aineita jalostava teollisuus

Alan yhteistyön tavoitteena on maatalouden ja maatalouden raaka-aineita jalostavan teollisuuden nykyaikaistaminen ja rakenneuudistus, vesitalouden kehittäminen, maaseudun kehittäminen, eläinlääkintä- ja kasvinuojelualan lainsäädännön asteittainen yhdenmukaistaminen yhteisön sääntöjen kanssa sekä kala- ja metsätalouden kehittäminen entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa.

101 artikla

Alueellinen ja paikallinen kehitys

Sopimuspuolet vahvistavat alueellista kehitystä koskevaa yhteistyötään tavoitteenaan talouskehityksen edistäminen ja alueellisen epätasapainon vähentäminen.

Erityistä huomiota kiinnitetään raja-alueyhteistyöhön sekä valtioiden ja alueiden väliseen yhteistyöhön. Tätä varten voidaan harjoittaa tietojen ja asiantuntijoiden vaihtoa.

102 artikla

Yhteistyö tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen alalla

1. Sopimuspuolet edistävät kahdenvälistä yhteistyötään siviilitarkoituksiin suunnatun tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen (TTK) alalla yhteisen edun mukaisesti ja varmistaen käytävissä olevat voimavarat huomioon ottaen riittävän mahdollisuuden osallistua toistensa ohjelmiin, jollei teollis- ja tekijänoikeuksien sekä kaupallisten oikeuksien asianmukaisesta suojamisesta muuta johdu.

2. Tiede- ja teknologiayhteistyö koskee seuraavia aloja:

- tieteellisen ja teknisen tiedon vaihto,
- yhteisten tieteellisten tapaamisten järjestäminen,
- yhteiset TTK-toimet,
- molempien sopimuspuolten TTK-toimintaan osallistuville tiedemiehille, tutkijoille ja teknisille asiantuntijoille tarkoitettua koulutustoimintaa ja vaihto-ohjelmat.

3. Tämän yhteistyön toteuttamisesta määrätään sopimuspuolten vahvistamien menettelyjen mukaisesti neuvoteltavissa ja tehtävissä erityissopimuksissa, joissa vahvistetaan muun muassa asianmukaiset säännöt teollis- ja tekijänoikeuksien sekä kaupallisten oikeuksien suoja varten.

103 artikla

Ympäristö ja ydinturvallisuus

1. Sopimuspuolet kehittävät ja vahvistavat yhteistyötään elintärkeissä ympäristön pilaantumisen estämiseen liittyvissä kysymyksissä tavoitteenaan tukea ympäristön kestävyyttä.

2. Yhteistyössä keskitytään seuraaviin ensisijaisiin tavoitteisiin:

- paikallisen, alueellisen ja rajat ylittävän saastumisen torjunta (ilman ja veden laadun osalta, mukaan lukien jätevedenpuhdistus ja juomaveden saastumisen estäminen) ja tehokkaan valvonnan varmistaminen,
- strategioiden kehittäminen maailmanlaajuisten ja ilmastoon liittyvien kysymysten osalta,
- tehokas, kestävä ja puhdas energian tuotanto ja kulutus sekä teollisuuslaitosten turvallisuus,
- kemikaalien luokittelu ja turvallinen käsittely,
- jätteiden vähentäminen, kierrätys ja käsittely sekä vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan Baselin yleissopimuksen (Basel, 1989) täytäntöönpano,
- maatalouden ympäristövaikutukset; maataloudessa käytettävien kemikaalien aiheuttama maaperän eroosio ja saastuminen,
- metsien, kasviston ja eläimistön suojeleminen, biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen,
- aluesuunnittelu, rakentamis- ja yhdyskuntasuunnittelu mukaan lukien,
- ympäristövaikutusten arviointi ja strateginen ympäristövaikutusten arviointi,
- lainsäädännön jatkuva lähentäminen yhteisön sääntöihin,
- sellaiset ympäristöalan kansainväliset sopimukset, joissa yhteisö on sopimuspuolena,
- alueellinen yhteistyö ja yhteistyö Euroopan ympäristökeskuksen puitteissa,
- ympäristöasioita koskeva koulutus ja tiedotus.

3. Luonnonkatastrofeilta suojautumisen alalla yhteistyön tavoitteena on varmistaa ihmisten, eläinten, omaisuuden ja ympäristön suojeleminen ihmisen aiheuttamilta katastrofeilta. Yhteistyö voi tätä varten sisältää seuraavat alat:

- tieteen ja tutkimuksen kehityshankkeiden tuloksia koskeva tietojenvaihto,

- keskinäiset valvontaa, pikaista ilmoittamista ja ennakkovaroitusta koskevat järjestelmät vaarojen, katastrofien ja niiden seurausten varalta,

- pelastus- ja hätäapuharjoitukset ja avustusjärjestelmät katastrofien varalta,

- katastrofien jälkeen tapahtuvaan kunnostukseen ja jälleerakentamiseen liittyvien kokemusten vaihto.

4. Ydinturvallisuuden alalla toteutettava yhteistyö voi sisältää seuraavat alat:

- entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ydinturvallisuutta koskevien lakien ja asetusten saattaminen ajan vaatimuksiin vastaaviksi ja valvontaviranomaisten vahvistaminen ja niiden voimavarojen lisääminen,

- säteilysuojaus, ympäristösäteilyn valvonta mukaan lukien,

- radioaktiivisen jätteen käsittely: entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia sitoutuu ilmoittamaan vakautus- ja assosiaationeuvostolle, jos sillä on aikomus tuoda maahan tai varastoida radioaktiivista jätettä,

- ydinonnettomuuksien pikaista ilmoittamista ja yleensä ydinturvallisuutta koskevien EU:n jäsenvaltioiden tai EURATOMin ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisten sopimusten tekemisen kannustaminen tarvittaessa,

- radioaktiiviselle saastumiselle alttiiden materiaalien kuljetuksia koskevan valvonnan tehostaminen.

IX OSASTO

RAHOITUSYHTEISTYÖ

104 artikla

Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia voi tämän sopimuksen tavoitteiden toteuttamiseksi saada yhteisöltä rahoitustukea avustuksina ja lainoina, Euroopan investointipankin lainat mukaan lukien, sopimuksen 3, 108 ja 109 artiklan mukaisesti.

105 artikla

Avustuksina annettava rahoitustuki toteutetaan asiaa koskevassa neuvoston asetuksessa säädetyillä toimenpiteillä yhteisön entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen vahvistaman monivuotisen viiteohjelman mukaisesti.

Tämän instituutioiden kehittämiseen ja investointeihin käytettävän tuen yleisenä tavoitteena on edistää entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian demokratiakehitystä sekä taloudellisia ja institutionaalisia uudistuksia vakautus- ja assosiaatioprosessin mukaisesti. Rahoitustuki voi kattaa kaikki lainsäädännön yhdenmukaistamiseen ja tämän sopimuksen mukaiseen yhteistyöpolitiikkaan kuuluvat alat, oikeus- ja sisäasiat mukaan lukien.

Huomiota olisi kiinnitettävä kuljetusalan sopimuksessa yksilöityjen yhteisen edun mukaisten infrastruktuurihankkeiden täysimääräiseen toteuttamiseen.

106 artikla

Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian pyynnöstä ja erityisen tarpeen ilmetessä yhteisö voi tarkastella yhdessä kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa mahdollisuutta myöntää poikkeuksellisesti makrotaloudellista rahoitusapua tietyin edellytyksin ja ottaen huomioon kaikki käytettävissä olevat rahoitusvarat.

107 artikla

Käytettävissä olevien voimavarojen mahdollisimman tehokkaan käytön varmistamiseksi sopimuspuolet huolehtivat siitä, että yhteisön tuki yhteensovitetaan tarkoin muista lähteistä kuten jäsenvaltioista, muista maista ja kansainvälisiltä rahoituslaitoksilta tulevan tuen kanssa.

Tätä varten sopimuspuolet vaihtavat säännöllisesti tietoja kaikkien tuen lähteistä.

X OSASTO

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET, YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

108 artikla

Perustetaan vakautus- ja assosiaationeuvosto, joka valvoo tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja soveltamista. Se kokoontuu tarkoituksenmukaisessa kokoonpanossa säännöllisin väliajoin ja olosuhteiden niin vaatiessa. Vakautus- ja assosiaationeuvostossa tarkastellaan tämän sopimuksen yhteydessä esille tulevia tärkeitä kysymyksiä sekä muita molempia sopimuspuolia kiinnostavia kahdenvälisiä tai kansainvälisiä kysymyksiä.

109 artikla

1. Vakautus- ja assosiaationeuvosto koostuu Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian hallituksen jäsenistä.

2. Vakautus- ja assosiaationeuvosto vahvistaa työjärjestyksensä.

3. Vakautus- ja assosiaationeuvoston jäsenet voivat käyttää edustajaa sen työjärjestyksessä vahvistettavin edellytyksin.

4. Vakautus- ja assosiaationeuvoston puheenjohtajana toimii sen työjärjestyksen määräysten mukaisesti vuorotellen Euroo-

pan yhteisön edustaja ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian edustaja.

5. Euroopan investointipankki osallistuu sitä koskevissa asioissa tarkkailijana vakautus- ja assosiaationeuvoston työhön.

110 artikla

Vakautus- ja assosiaationeuvosto käyttää päätösvaltaa tämän sopimuksen soveltamisalalla ja siinä määrätyissä tapauksissa sopimuksessa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tehtävät päätökset sitovat sopimuspuolia, joiden on toteutettava päätösten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet. Päätöksessään 5 artiklan mukaisesti siirtymäkauden toiseen vaiheeseen siirtymisestä vakautus- ja assosiaationeuvosto voi päättää myös toista vaihetta koskevien määräysten sisältöön mahdollisesti tehtävistä muutoksista.

Vakautus- ja assosiaationeuvosto määrää työjärjestyksessään vakautus- ja assosiaatiokomitean tehtävät, joihin kuuluu vakautus- ja assosiaationeuvoston kokousten valmistelu, ja päättää kyseisen komitean toimintatavoista.

Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi siirtää toimivaltaansa vakautus- ja assosiaatiokomitealle. Tällöin vakautus- ja assosiaatiokomitea tekee päätöksensä tässä artiklassa määrätyin edellytyksin.

Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi tarvittaessa myös antaa suosituksia.

Vakautus- ja assosiaationeuvosto tekee päätöksensä ja antaa suosituksensa sopimuspuolten yhteisellä sopimuksella.

111 artikla

Kumpikin sopimuspuoli voi saattaa vakautus- ja assosiaationeuvoston käsiteltäväksi kaikki tämän sopimuksen soveltamista tai tulkintaa koskevat erimielisyydet. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi ratkaista riidan sitovalla päätöksellä.

112 artikla

Vakautus- ja assosiaationeuvostoa avustaa sen tehtävissä vakautus- ja assosiaatiokomitea, joka koostuu Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission edustajista sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian edustajista.

113 artikla

Vakautus- ja assosiaatiokomitea voi perustaa alakomiteoita. Kuljetusalan sopimuksen mukaisesti perustettu liikennekomitea avustaa vakautus- ja assosiaatiokomiteaa.

121 artikla

Pöytäkirjat N:o 1, 2, 3, 4 ja 5 sekä liitteet I-VII ovat erottamaton osa sopimusta.

122 artikla

Tämä sopimus tehdään rajoittamattomaksi ajaksi.

Kumpikin sopimuspuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla asiasta toiselle sopimuspuolelle. Sopimuksen soveltaminen päättyy kuuden kuukauden kuluttua kyseisestä ilmoituksesta.

123 artikla

Tätä sopimusta sovellettaessa "sopimuspuolilla" tarkoitetaan yhteisöä tai sen jäsenvaltioita taikka yhteisöä ja sen jäsenvaltioita, kutakin toimivaltansa mukaisesti, sekä entistä Jugoslavian tasavaltaa Makedoniaa.

124 artikla

Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimusta, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimusta ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimusta, näissä sopimuksissa määrättyjen edellytysten mukaisesti sekä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alueeseen.

125 artikla

Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän sopimuksen tallettaja.

126 artikla

Tämä sopimus laaditaan kahtena kappaleena sopimuspuolten kaikilla virallisilla kielillä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

127 artikla

Sopimuspuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti.

Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen menettelyjen päätökseen saattamisesta.

Tämä sopimus korvaa voimaan tullessaan 29 päivänä huhtikuuta 1997 kirjeenvaihtona allekirjoitetun Euroopan yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhteistyösopimuksen.

*128 artikla***Väliaikainen sopimus**

Jos ennen tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämien menettelyjen päätökseen saattamista tämän sopimuksen joidenkin osien määräykset, erityisesti tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvät määräykset, saatetaan voimaan yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisellä väliaikaisella sopimuksella, sopimuspuolet sopivat, että näissä olosuhteissa tämän sopimuksen IV osaston ja 69, 70 ja 71 artiklan sekä pöytäkirjojen N:o 1-5 soveltamiseksi ja niihin sisältyvien velvoitteiden osalta ilmaisulla "sopimuksen voimaantulopäivä" tarkoitetaan väliaikaisen sopimuksen voimaantulopäivää.

Yhteinen julistus 34 artiklasta

Euroopan yhteisöt ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, jotka ovat tietoisia tuontitavaroihin tulliselvitystarkoituksessa sovellettavan yhden prosentin suuruisen maksun äkillisen poistamisen mahdollisista vaikutuksista entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian talousarvioon, sopivat, että kyseinen maksu voidaan poikkeuksellisesti säilyttää 1 päivään tammikuuta 2002 tai kunnes tämä vakautus- ja assosiaatiosopimus tulee voimaan riippuen siitä, kumpi näistä ajankohdista on varhaisempi.

Jos tätä maksua tällä välin alennetaan tai se poistetaan suhteessa johonkin kolmanteen maahan, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia sitoutuu soveltamaan samaa kohtelua välittömästi myös EY:n alueelta peräisin oleviin tavaroihin.

Tämän yhteisen julistuksen sisältö ei vaikuta Euroopan yhteisöjen näkökantaan neuvotteluissa, joita käydään entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian liittymisestä Maailman kauppajärjestöön.

Yhteinen julistus 40 artiklasta

Sopimuspuolten aiejulistus kauppajärjestelyistä Jugoslavian sosialistisen liittotasavallan hajoamisen seurauksena syntyneiden valtioiden kanssa:

1. Euroopan yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia katsovat, että taloudellinen ja kaupallinen yhteistyö Jugoslavian sosialistisen liittotasavallan hajoamisen seurauksena syntyneiden valtioiden välillä olisi aloitettava uudelleen mahdollisimman nopeasti heti, kun poliittiset ja taloudelliset olosuhteet sen mahdollistavat.
2. Yhteisö on valmis myöntämään mahdollisuuden alkuperäkumulaatioon sellaisille Jugoslavian sosialistisen liittotasavallan hajoamisen seurauksena syntyneille valtioille, jotka ovat aloittaneet uudelleen tavanomaisen taloudellisen ja kaupallisen yhteistyön, niin pian kuin kumulaation moitteettoman toiminnan kannalta tarpeellinen hallinnollinen yhteistyö on aloitettu.
3. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia ilmoittaa nämä seikat huomioon ottaen olevansa valmis aloittamaan mahdollisimman pian neuvottelut, joiden tavoitteena on saada aikaan yhteistyösuhteet muiden Jugoslavian sosialistisen liittotasavallan hajoamisen seurauksena syntyneiden valtioiden kanssa.

Yhteinen julistus 44 artiklasta

Sovitaan, että käsite "lapset" määritellään vastaanottajamaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Yhteinen julistus 46 artiklasta

Sovitaan, että käsite "heidän perheenjäsenensä" määritellään vastaanottajamaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Yhteinen julistus 57 artiklaan sisältyvistä liikennekysymyksistä

Sopimuspuolet sopivat, että Euroopan yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kuljetusalan sopimuksen 12 artiklan 3 kohdan b alakohta pyritään täytäntöön mahdollisimman pian tekemällä tarvittava sopimus ekopistejärjestelmästä kirjeenvaihtona niin pian kuin mahdollista ja viimeistään väliaikaisen sopimuksen tekemisen yhteydessä.

Yhteinen julistus 71 artiklasta

Sopimuspuolet sopivat, että tätä sopimusta sovellettaessa teollis- ja tekijänoikeudet sekä kaupalliset oikeudet sisältävät erityisesti tekijänoikeudet ja lähioikeudet, mukaan lukien tietokoneohjelmien tekijänoikeudet, tietokantoihin liittyvät oikeudet, patentit, teolliset mallit, tavara- ja palvelumerkit, integroitujen piirien piirimallit, maantieteelliset merkinnät, mukaan lukien alkuperänimitykset, suojan vilpillistä kilpailu vastaan teollisoikeuden suojelemista koskevan Pariisin yleissopimuksen 10 a artiklan mukaisesti sekä taitotietoa koskevien julkistamattomien tietojen suojan.

Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden julistus 27 ja 29 artiklasta

Ottaen huomioon, että Euroopan yhteisö soveltaa poikkeuksellisia kaupan toimenpiteitä EU:n vakautus- ja assosiaatioprosessiin osallistuviin tai siihen yhteydessä oleviin maihin, myös entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan, asetuksen (EY) N:o 2007/2000 mukaisesti, sellaisena kuin se on muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o . . ./2000, Euroopan yhteisö ja sen jäsenvaltiot ilmoittavat, että:

- niitä yksipuolisia kaupan toimenpiteitä, jotka ovat edullisempia, sovelletaan tämän sopimuksen 29 artiklan 2 kohtaa sovellettaessa yhteisön tässä sopimuksessa tarjoamien kauppamyönnytysten lisäksi niin kauan kuin neuvoston asetus (EY) N:o 2007/2000 muutoksineen on voimassa,
  - kun kyse on erityisesti yhdistetyn nimikkeistön 7 ja 8 ryhmään kuuluvista tuotteista, joiden osalta yhteisessä tullitariffissa ilmoitetaan arvotulli ja paljoustulli, tullien poistaminen koskee 27 artiklan 1 kohdan määräyksistä poiketen myös paljoustullia.
-

Euroopan yhteisön julistus 76 artiklasta

Kun kyse on entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian velvollisuudesta ottaa takaisin muiden maiden kansalaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä, Euroopan yhteisön palauttamispolitiikka perustuu seuraaviin perustekijöihin:

- etusijalla on vapaaehtoinen paluu,
  - ensisijaisena periaatteena on palauttaminen lähtömaahan.
-

Yhteinen julistus 118 artiklasta

- a) Sopimuspuolet sopivat, että sopimuksen tulkintaa ja käytännön soveltamista varten 118 artiklan erityisen kiireellisillä tapauksilla tarkoitetaan jommankumman sopimuspuolen tekemää merkittävää sopimusrikkomusta. Merkittävänä sopimusrikkomuksena pidetään:
    - sopimuksen hylkäämistä kansainvälisen oikeuden yleisten sääntöjen vastaisesti,
    - 2 artiklassa tarkoitettujen sopimuksen olennaisten osien rikkomista.
  - b) Sopimuspuolet sopivat, että 118 artiklassa tarkoitettut "tarvittavat toimenpiteet" ovat kansainvälisen oikeuden mukaisesti toteutettuja toimenpiteitä. Jos sopimuspuoli toteuttaa toimenpiteen erityisen kiireellisessä tapauksessa 118 artiklan mukaisesti, toinen sopimuspuoli voi turvautua riitojenratkaisumenettelyyn.
-

LIITE I

YHTEISÖSTÄ PERÄISIN OLEVIEN VÄHEMMÄN ARKOJEN TEOLLISUUSTAVAROIDEN TUONTI ENTISEEN JUGOSLAVIAN TASAVALTAAN MAKEDONIAAN

18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tuonti

Tariffikoodi	Kuvaus
2517	Pikkukivi, sora, murskattu tai rouhittu kivi, jollaisia tavallisesti käytetään betonin täytteenä, maantien kiveämiseen, rautatien rakentamiseen tai muuten täytteenä, mukulakivi ja piikivi, myös lämpökäsitellyt; kuonasta tai sen kaltaisesta teollisuusjätteestä valmistettu sepeli, myös jos siinä on nimikkeen ensimmäisessä osassa tarkoitettuja aineita; tervasepeli; nimikkeen 2515 tai 2516 kivilajeista saadut rouheet, sirut ja jauheet, myös lämpökäsitellyt: – nimikkeen 2515 tai 2516 kivilajeista saadut rouheet, sirut ja jauheet, myös lämpökäsitellyt: 41 00 00 – – marmorista saadut 49 00 00 – – muista kivilajeista saadut
2518	Dolomiitti, myös kalsinoitu; karkeasti lohkottu tai ainoastaan sahaamalla tai muulla tavalla suorakaiteen tai neliön muotoisiksi kappaleiksi tai laatoiksi leikattu dolomiitti; dolomiittisullomassa (myös tervadolomiitti)
2520	Kipsikivi; anhydriitti; kipsi (kipsikiveä tai kalsiumsulfaattia), värjäämätön tai värjätty, myös vähäisiä kiihdytin- tai hidastinmääriä Sisältävä:
2523	Portlandsementti, aluminaattisementti ja kuonaselementti sekä niiden kaltainen hydraulinen sementti, myös värjätty tai klinkkereinä: 10 00 00 – sementtiklinkkerit 29 00 00 – – muut
3105	Kivennäis- tai kemialliset lannoitteet, joissa on kahta tai kolmea seuraavista lannoittavista aineista: typpeä, fosforia tai kaliumia; muut lannoitteet; tämän ryhmän lannoitteet tabletteina tai niiden kaltaisessa muodossa tai bruttopainoltaan enintään 10 kg:n pakkausissa
3214	Ikkunakitti, oksastusvaha, hartsisementit sekä muut täyte- ja tiivistystahnat; silotteet; muut kuin tulenkestävät julkisivujen, sisäseinien, lattioiden, sisäkattojen ja niiden kaltaisten pintojen peittämiseen tarkoitettut valmisteet
3303	Hajuvedet ja toalettivedet
3304	Kauneudenhoito- ja meikkivalmisteet sekä ihonhoitovalmisteet (muut kuin lääkkeet), myös aurinkosuoja- ja rusketusvalmisteet; manikyysi- ja pedikyriivalmisteet
3305	Hiuksiin käytettävät valmisteet
3306	Suun- ja hampaidenhoitovalmisteet, myös hammasproteesi kiinnitystahnat ja -jauheet; hammasvälien puhdistukseen käytettävä lanka (hammaslanka), yksittäisissä vähittäismyyntipakkauksissa
3307	Parranajovalmisteet, myös ns. pre-shave- ja after-shave-valmisteet, henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettut deodorantit, kylpyvalmisteet, karvanpoistoaineet ja muut muualle kuulumattomat hajuste-, kosmeettiset ja toalettivalmisteet; huoneilman raikasteet, myös hajustetut ja desinfioivat
3405	Kiillotusaineet ja voiteet jalkineita, huonekaluja, lattioita, vaununkoreja, lasia tai metallia varten, hankauspastat ja -jauheet sekä niiden kaltaiset valmisteet (myös paperi, vanu, huopa, kuitukangas, huokoinen muovi ja huokoinen kumi, jotka on kyllästetty, päällystetty tai peitetty tällaisella valmisteella), ei kuitenkaan nimikkeen 3404 vahat
3506	Valmistetut liimat ja liisterit, muualle kuulumattomat; liimana tai liisterinä käytettäväksi soveltuvat tuotteet, liimana tai liisterinä myytävät, nettopainoltaan enintään 1 kg:n vähittäismyyntipakkauksissa

Tariffikoodi	Kuvaus
3701	Valokuvauslevyt ja -laakafilmit, säteilyherkät, valottamattomat, muuta ainetta kuin paperia, kartonkia, pahvia tai tekstiiliä; pikakuvafilmit, laa'at, säteilyherkät, valottamattomat, myös pakkafilmeinä
3702	Valokuvausfilmit rullissa, säteilyherkät, valottamattomat, muuta ainetta kuin paperia, kartonkia, pahvia tai tekstiiliä; pikakuvafilmit rullissa, säteilyherkät, valottamattomat
3808	Hyönteisten torjunta-aineet, rotanmyrkyt, sienitautien ja rikkakasvien torjunta-aineet, itämistä estävät aineet, kasvien kasvua säättävät aineet, desinfiomisaineet ja niiden kaltaiset tuotteet, vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa valmisteina tai tavaroina (esim. rikitetyt nauhat, sydämet ja kynttilät sekä kärpäspaperi)
3918	Muoviset lattianpäällysteet, myös itsekiinnittyvät, rullina tai laattoina; tämän ryhmän 9 huomautuksessa määritellyt muoviset seinän- ja katonpäällysteet
3919	Itsekiinnittyvät laatat, levyt, kalvot, teippi, kaistaleet ja muut litteät tuotteet, muovia, myös rullina
3921	Muut laatat, levyt, kalvot ja kaistaleet, muovia
3923	Tavaroiden kuljettamiseen tai pakkaamiseen käytettävät muovitavarat; muoviset tulpat, kannet, kapselit, korkit ja muut sulkimet
3924	Pöytä- ja keittiöesineet, muut talous- ja toalettiesineet, muovia
3925	Muoviset rakennustarvikkeet, muualle kuulumattomat
3926	Muut muovitavarat ja muista nimikkeiden 3901–3914 aineista valmistetut tavarat
4008	Laatat, levyt, kaistaleet, tangot ja profiilit, vulkanoitua kumia, ei kuitenkaan kovakumia:
	– huokoista kumia:
11 00 00	-- laatat, levyt ja kaistaleet
19 00 00	-- muut
	– muuta kuin huokoista kumia:
	-- laatat, levyt ja kaistaleet:
21 10 00	--- lattianpäällysteet ja matot
21 90 00	--- muut:
	-- muut:
29 90 00	--- muut
4015	Vaatteet ja vaateustarvikkeet (myös käsineet), kaikkiin tarkoituksiin, vulkanoitua kumia, ei kuitenkaan kovakumia:
	– käsineet:
	-- muut:
19 10 00	--- talouskäsineet
19 90 00	--- muut
90 00 00	– muut
4016	Muut tavarat, vulkanoitua kumia, ei kuitenkaan kovakumia:
	– muut:
91 00 00	-- lattianpäällysteet ja matot

Tariffikoodi	Kuvaus
4302	Parkitut tai muokatut turkisnahat (myös päät, hännät, koivet ja muut osat tai leikkeet), irralliset tai (muita aineita lisäämättä) yhdistetyt, muut kuin nimikkeeseen 4303 kuuluvat
4303	Vaatteet, vaateustarvikkeet ja muut turkisnahasta valmistetut tavarat
4409	Puu (myös yhdistämättömät laatat ja rimat parkettilattioita varten), yhdeltä tai useammalta syrjältä tai pinnalta koko pituudelta muotoiltu (pontattu, puolipontattu, viistottu, pontattu viistotuun syriin, helmipontattu, tehty muotolistoiksi tai -laudoiksi, pyörästetty tai vastaavilla tavoilla työstetty), myös höylätty, hiottu tai sormijatkettu
4415	Puiset pakkauslaatikot, -rasiat, -häkit, -pytyt ja niiden kaltaiset päällykset; puiset kaapelija johdinkelat; kuormalavat, laatikkokuormalavat ja muut puiset lastauslavat; puiset kuormauslavojen lavakaulukset
4802	Päällystämätön paperi, kartonki ja pahvi, jollaisia käytetään kirjoitus-, painatus- tai muuhun graafiseen tarkoitukseen, sekä reikäkorttipaperi ja -kartonki ja reikänauha-paperi, rullina tai arkkeina, muu kuin nimikkeen 4801 tai 4803; paperi; paperi, kartonki ja pahvi: – muu paperi, kartonki ja pahvi, jossa ei ole mekaanisella menetelmällä saatuja kuituja tai jossa niitä on enintään 10 painoprosenttia kokonaiskuitusisällöstä: – – paino pienempi kuin 40 g/m ² : 51 10 00 – – – paperi, paino enintään 15 g/m ² , vahaksen valmistamiseen tarkoitettu 51 90 00 – – – muu 52 20 00 – – – rullina 52 80 00 – – – arkkeina – – paino suurempi kuin 150 g/m ² : 53 20 00 – – – rullina 53 80 00 – – – arkkeina
4805	Muu päällystämätön paperi, kartonki ja pahvi, rullina tai arkkeina, ei enempää valmistettu tai käsitelty kuin mitä tämän ryhmän 2 huomautuksessa määrätään: – muu paperi, kartonki ja pahvi, paino vähintään 225 g/m ² : – – jätepaperista tehty: 80 11 00 – – – testlaineri 80 19 00 – – – muu 80 90 00 – – muu
4811	Paperi, kartonki ja pahvi, selluloosaväri ja selluloosakuituharso, päällystetty, kyllästetty, peitetty, pintavärjätty, pintakoristeltu tai painettu, rullina tai arkkeina, muut kuin nimikkeessä 4803, 4809 tai 4810 kuvattujen kaltaiset tavarat: – paperi, kartonki ja pahvi, päällystetty, kyllästetty tai peitetty muovilla (ei kuitenkaan liimalla): 31 00 00 – – valkaistu, paino suurempi kuin 150 g/m ² 39 00 00 – – muut 40 00 00 – paperi, kartonki ja pahvi, päällystetty, kyllästetty tai peitetty vahalla, parafinilla, steariinilla, öljyllä tai glyserolilla

Tariffikoodi	Kuvaus
4814	Paperitapetit ja niiden kaltaiset seinänpäällysteet; ikkunakuultopaperi
4815	Paperi-, kartonki- tai pahvipohjaiset lattianpäällysteet, myös määräkokoon leikatut
4816	Hiilipaperi, itsejäljentävä paperi ja muut jäljentävät tai siirtopaperit (muut kuin nimikkeeseen 4809 kuuluvat), paperiset vahakset ja offsetlevyt, myös rasioissa
4817	Kirjekuoret, kirjekortit, kuvattomat postikortit ja kirjeenvaihtokortit, paperia, kartonkia tai pahvia; paperiset, kartonkiset tai pahviset rasiat, kotelot, kansiot, salkut yms., joissa on lajitelma kirjepaperia, kirjekuoria jne
4820	Konttorikirjat, tilikirjat, muistikirjat, tilauskirjat, kuittilomakekirjat, kirjepaperilehtiöt, muistilehtiöt, päiväkirjat ja niiden kaltaiset tavarat, harjoitusvihot, kirjoitusalusat, keräilykannet (sekä irtolehtiä varten että muut), pahvikannet, asiakirjakannet, lomake- ja niiden kaltaiset sarjat, myös hiilipaperivälilehdin, ja muut koulu-, toimisto- ym. tarvikkeet, paperia, kartonkia tai pahvia; näyte- ja keräilykansiot sekä kirjankannet ja -päällykset, paperia, kartonkia tai pahvia
4821	Kaikenlaiset paperiset, kartonkiset tai pahviset nimi- ja osoitelaput, myös painetut
4909	Painetut postikortit ja kuvapostikortit; painetut kortit, joissa on henkilökohtainen tervehdys, onnittelu, viesti tai tiedonanto, myös kuvalliset, myös kirjekuorineen tai koristeineen
4910	Kaikenlaiset painetut kalenterit, myös irtolehtikalenterit
6601	Sateenvarjot ja päivänvarjot (myös kävelykeppisateenvarjot, puutarhavarjot ja niiden kaltaiset päivänvarjot)
6802	Työstetty muistomerkki- ja rakennuskivi (ei kuitenkaan liuskekivi) ja siitä tehdyt tavarat, muut kuin nimikkeeseen 6801 kuuluvat; mosaiikki- ja niiden kaltaiset kivet, luonnonkiveä (myös liuskekiveä), myös alustalle kiinnitetyt; keinotekoisesti värjättyt rouheet, sirut ja jauheet, luonnonkiveä (myös liuskekiveä)
6805	Luonnon tai keinotekoinen hioma-ainejauhe tai -rouhe tekstiiliaine-, paperi-, kartonki-, pahvi- tai muulla alustalla, myös määrämuotoiseksi leikattuna tai ommeltuna tai muulla tavalla sovitettuna
6807	Asfaltista tai sen kaltaisesta aineesta (esim. maaöljybitumista tai kivihiilitervapiestä) valmistetut tavarat
6809	Kipsistä tai kipsiin perustuvista aineista valmistetut tavarat
6810	Sementistä, betonista tai tekokivestä valmistetut tavarat, myös vahvistetut
6811	Asbestisementistä, selluloosakuitusementistä tai niiden kaltaisesta aineesta valmistetut tavarat
6813	Kitkamateriaali ja siitä valmistetut tavarat (esim. levyt, rullat, kaistaleet, segmentit, kiekot, renkaat), asentamattomat, jarruja, kytkimiä tai niiden kaltaisia tavaroita varten, asbestiin, muihin kivennäisaineisiin tai selluloosaan perustuvat, myös jos ne on yhdistetty tekstiili- tai muuhun aineeseen
6815	Kivestä tai muista kivennäisaineista tehdyt tavarat (myös hiilikuidut ja hiilikuiduista tai turpeesta tehdyt tavarat), muualla kuulumattomat
6902	Tulenkestävät tiilet, laatat ja niiden kaltaiset tulenkestävät keraamiset rakennustarvikkeet, muut kuin piipitoisista fossiilijauheista tai niiden kaltaisista piipitoisista maalajeista valmistetut tavarat
6904	Keraamiset rakennustiilet, lattiapalkit, tuki- tai täytetiilet ja niiden kaltaiset tuotteet
6905	Kattotiilet, savupiipun jatkokset, savuhatut, savupiipun sisävuoraukset, arkkitehtoniset koristeet ja muut keraamiset rakennustarvikkeet
6907	Lasittamattomat keraamiset katulaatat, lattialaatat ja seinälaatat; lasittamattomat keraamiset mosaiikkikuutiot ja niiden kaltaiset tavarat, myös alustalla
6908	Lasitetut keraamiset katulaatat, lattialaatat ja seinälaatat; lasitetut keraamiset mosaiikkikuutiot ja niiden kaltaiset tuotteet, myös alustalla

Tariffikoodi	Kuvaus
6910	Keraamiset huuhtelualtaat, pesualtaat, pesualtaan jalustat, kylpyammeet, pesuistuimet, wc-altaat, huuhtelusäiliöt, urinaalit ja niiden kaltaiset kiinteät saniteettikalusteet
6911	Posliiniset pöytä-, keittiö- ja muut talousesineet sekä toalettiesineet
6912	Keraamiset pöytä-, keittiö- ja muut talousesineet sekä toalettiesineet, muut kuin posliiniset
6914	Muut keraamiset tavarat
7007	Karkaistu tai laminoitu varmuuslasi: <ul style="list-style-type: none"> – karkaistu varmuuslasi: <ul style="list-style-type: none"> – – kooltaan ja muodoltaan sopiva asennettavaksi ajoneuvoihin, ilma-aluksiin, avaruus-aluksiin tai aluksiin 11 10 00 – – – Kooltaan ja muodoltaan sopiva asennettavaksi moottoriajoneuvoihin 11 90 00 – – – muu – – muut: <ul style="list-style-type: none"> 19 10 00 – – – emaloitu 19 20 00 – – – massana kauttaaltaan värjätty, samennettu, verholasiksi tehty tai jossa on heijastava tai absorboiva kerros 19 80 00 – – – muu – laminoitu varmuuslasi: <ul style="list-style-type: none"> – – kooltaan ja muodoltaan sopiva asennettavaksi ajoneuvoihin, ilma-aluksiin, avaruus-aluksiin tai aluksiin: <ul style="list-style-type: none"> – – – muu: <ul style="list-style-type: none"> 21 91 00 – – – – kooltaan ja muodoltaan sopiva asennettavaksi moottoriajoneuvoihin 21 99 00 – – – – muu – – muu
7009	Lasipeilit, kehystetyt tai kehystämättömät, myös taustapeilit
7013	Lasiesineet, jollaisia käytetään pöytä-, keittiö-, toaletti- tai toimistoesineinä, sisäkoriste-luun tai sen kaltaiseen tarkoitukseen (muut kuin nimikkeeseen 7010 tai 7018 kuuluvat)
7019	Lasikuidut (myös lasivilla) ja niistä valmistetut tavarat (esim. lanka, kudotut kankaat): <ul style="list-style-type: none"> – raakalanka (slivers), jatkuvakuituinen kiertämätön lanka (rovings), lanka ja silvotut säikeet: <ul style="list-style-type: none"> 11 00 00 – – silvotut säikeet, pituus enintään 50 mm 12 00 00 – – jatkuvakuituinen, kiertämätön lanka (rovings) 19 00 00 – – muut
7106	Hopea (myös kullattu tai platinoitu hopea), muokkaamattomana, puolivalmisteena tai jauheena
7108	Kulta (myös platinoitu kulta), muokkaamattomana, puolivalmisteena tai jauheena
7113	Korut ja niiden osat, jalometallia tai jalometallilla pleteroitua metallia
7114	Kulta- ja hopeasepänteokset ja niiden osat, jalometallia tai jalometallilla pleteroitua metallia
7115	Muut tavarat jalometallia tai jalometallilla pleteroitua metallia

Tariffikoodi	Kuvaus
7116	Tavarat, jotka on valmistettu luonnonhelmistä tai viljellyistä helmistä tai luonnon-, synteettisistä tai rekonstruoiduista jalo- tai puolijalokivistä
7117	Epäaidot korut
7217	Lanka, rautaa tai seostamatonta terästä:
	– muulla epäjalolla metallilla pinnoitettu (ei pleteroitu):
	-- jossa on vähemmän kuin 0,25 painoprosenttia hiiltä:
	--- poikkileikkauksen suurin läpimitta pienempi kuin 0,8 mm
30 11 00	---- kuparilla pinnoitettu (ei pleteroitu)
30 19 00	---- muu
	--- poikkileikkauksen suurin läpimitta vähintään 0,8 mm:
30 31 00	---- kuparilla pinnoitettu (ei pleteroitu)
30 39 00	---- muu
30 50 00	-- jossa on vähintään 0,25 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 0,6 painoprosenttia hiiltä
30 90 00	-- jossa on vähintään 0,6 painoprosenttia hiiltä
	– muu
	-- jossa on vähemmän kuin 0,25 painoprosenttia hiiltä:
90 10 00	--- poikkileikkauksen suurin läpimitta pienempi kuin 0,8 mm
90 30 00	--- poikkileikkauksen suurin läpimitta vähintään 0,8 mm
90 50 00	-- jossa on vähintään 0,25 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 0,6 % painoprosenttia hiiltä
90 90 00	-- jossa on vähintään 0,6 painoprosenttia hiiltä
7307	Putkien liitos- ja muut osat (esim. liitoskappaleet, kulmakappaleet ja muhvit), rautaa tai terästä:
	– valetut osat:
	-- muokattavaksi soveltumatonta valurautaa;
11 10 00	--- jollaisia käytetään painejärjestelmissä
11 90 00	--- muut
	-- muut:
19 10 00	--- muokattavaksi soveltuvaa valurautaa
19 90 00	--- muut
	– muut:
91 00 00	-- laipat
	-- kierteitetty kulmakappaleet, taiteet ja muhvit:
92 10 00	--- muhvit
92 90 00	--- kulmakappaleet ja taiteet
	-- putkenosat tyssähitsausta varten:
	--- suurin ulkoläpimitta enintään 609,6 mm:
93 11 00	---- kulmakappaleet ja taiteet
93 19 00	---- muut
	--- suurin ulkoläpimitta suurempi kuin 609,6 mm:

Tariffikoodi	Kuvaus
93 91 00	---- kulmakappaleet ja taipeet
93 99 00	---- muut
	-- muut:
99 10 00	--- kierteitettyt
99 30 00	--- hitsausta varten
99 90 00	--- muut
7311	Säiliöt tiivistettyjä tai nesteytettyjä kaasuja varten, rautaa tai terästä
7313	Piikkilanka rautaa tai terästä; kierretty vanne tai kierretty yksinkertainen lattalanka, myös piikein, sekä löyhästi kierretty kaksisäikeinen lanka, jollaisia käytetään aitauslankana, rautaa tai terästä
7403	Puhdistettu kupari ja kupariseokset, muokkaamattomat:
	– puhdistettu kupari:
11 00 00	-- katodit ja katodilohkot
7418	Pöytä-, keittiö- ja muut talousesineet sekä niiden osat, kuparia; padanpuhdistimet sekä puhdistus- ja kiillotussienet ja -käsineet ja niiden kaltaiset tavarat, kuparia; saniteettitarat ja niiden osat, kuparia
7614	Säikeislanka, kaapeli, punottu nauha ja niiden kaltaiset tavarat, alumiinia, ilman sähköeristystä
7616	Muut alumiinitavarat
7801	Muokkaamaton lyijy
7802	Lyijyjätteet ja -romu
7803	Lyijytangot, -profiilit ja -lanka
7804	Lyijylevyt, -nauhat ja -folio; lyijyjauheet ja -suomut
7805	Putket sekä putkien liitos- ja muut osat (esim. liitoskappaleet, kulmakappaleet ja muhvit), lyijyä
7806	Muut lyijytavarat
7901	Muokkaamaton sinkki:
	– seostamaton sinkki:
11 00 00	-- jossa on vähintään 99,99 painoprosenttia sinkkiä
	-- jossa on vähemmän kuin 99,99 painoprosenttia sinkkiä:
12 10 00	--- jossa on vähintään 99,95 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 99,99 painoprosenttia sinkkiä
12 30 00	--- jossa on vähintään 98,95 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 99,95 painoprosenttia sinkkiä
12 90 00	--- jossa on vähintään 97,95 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 98,95 painoprosenttia sinkkiä
7902	Sinkkijätteet ja -romu
7903	Sinkkipöly, -jauheet ja -suomut
7904	Sinkkitangot, -profiilit ja -lanka
7905	Sinkkilevyt, -nauhat ja -folio
7906	Putket sekä putkien liitos- ja muut osat (esim. liitoskappaleet, kulmakappaleet ja muhvit), sinkkiä
7907	Muut sinkkitavarat

Tariffikoodi	Kuvaus
8211	<p>Veitset, leikkaavin, myös hammastetuin terin (myös puutarhaveitset), nimikkeeseen 8208) kuulumattomat, ja niiden terät:</p> <p>– muut:</p> <p>– – kiinteäteräiset pöytäveitset:</p> <p>91 30 00 – – – joiden varret ja terät ovat ruostumatonta terästä</p> <p>91 80 00 – – – muut</p> <p>92 00 00 – – muut kiinteäteräiset veitset</p> <p>93 00 00 – – muut kuin kiinteäteräiset veitset</p> <p>94 00 00 – – terät</p>
8215	<p>Lusikat, haarukat, liemikauhat, reikäkauhat, kakkulapiot, kalaveitset, voiveitset, sokeri-pihdit ja niiden kaltaiset keittiö- ja ruokailuvälineet:</p> <p>– – muut:</p> <p>10 30 00 – – – ruostumatonta terästä</p> <p>– erilaisten tavaroiden sarjat:</p> <p>20 10 00 – – ruostumatonta terästä</p> <p>20 90 00 – – muut</p> <p>– – muut:</p> <p>99 10 00 – – – ruostumatonta terästä</p> <p>99 90 00 – – – muut</p>
8301	<p>Riippulukot ja muut lukot (avaimella, yhdistelmällä tai sähköllä toimivat), epäjaloa metallia; näppäinsalvat ja näppäinsalvoin varustetut kehykset, lukolliset, epäjaloa metallia; edellä mainittujen tavaroiden avaimet, epäjaloa metallia:</p> <p>20 00 00 – lukot, jollaisia käytetään moottoriajoneuvoissa</p>
8302	<p>Helat, varusteet ja niiden kaltaiset tavarat, jotka soveltuvat huonekaluihin, oviin, portaisiin, ikkunoihin, kaihtimiin, vaunukoreihin, valjasteoksiin, matka-arkkuihin, kirstuihin, lippaisiin ja niiden kaltaisiin tavaroihin, epäjaloa metallia; vaatenaulakot ja -naulat, konsolit sekä niiden kaltaiset kiinteät kalusteet, epäjaloa metallia; kääntöpyörät ja niiden kaltaiset pyörät ja rullat (castors), joiden kiinnitysrunko on epäjaloa metallia; itsetoimivat ovensulkimet, epäjaloa metallia</p>
8304	<p>Asiakirjakaapit, kortistokaapit, lomakelaatikot, käsikirjoitustuotet, kynäkaualot, leimasin- telineet ja niiden kaltaiset toimistotarvikkeet, epäjaloa metallia, muut kuin nimikkeen 9403 toimistohuonekalut</p>
8309	<p>Tulpat, korkit ja kannet (myös kruunukorkit, kierrekorkit ja -kannet ja kaatotulpat), pullonkapselit, kierretulpat, tulpansuojukset, sinetit ja muut pakkaustarvikkeet, epäjaloa metallia</p> <p>10 00 00 – kruunukorkit</p>
8419	<p>Koneet ja laitteet, myös sähköllä kuumennettavat, aineiden käsittelyä varten lämpötilan muutoksen käsittävällä menettelyllä, kuten kuumentamalla, keittämällä, paahtamalla, tislamalla, rektifioimalla, sterilioimalla, pastöroimalla, höyryttämällä, kuivaamalla, haihduttamalla, höyryttämällä, tiivistämällä tai jäähdyttämällä, muut kuin koneet ja laitteet, jollaisia käytetään taloustarkoituksiin; vedenkuunnuslaitteet ja kuumavedenvaraajat, muut kuin sähköllä toimivat:</p> <p>– kuivauskoneet ja -laitteet:</p> <p>31 00 00 – – maataloustuotteita varten</p> <p>32 00 00 – – puuta, paperimassaa, paperia, kartonkia tai pahvia varten</p>

Tariffikoodi	Kuvaus
	-- muut
	-- muut:
	--- jäähdytystornit ja vastaavat laitokset vesikierron avulla tapahtuvaa suoraa (ilman erottavaa väliseinää) jäähdytystä varten
8423	Punnituslaitteet (ei kuitenkaan vaa'at, joiden herkkyys on vähintään 0,05 g), myös painon perusteella toimivat lasku- tai tarkkailulaitteet; punnituslaitteiden kaikenlaiset punukset: -- kuormitusraja suurempi kuin 30 kg, mutta enintään 5 000 kg
	--- tarkistusvaa'at ja esiasetettuun painoon vertaamalla toimivat automaattiset ohjauksoneistot
	--- muut:
	-- muut
	--- siltavaa'at
	--- muut
8460	Työstökoneet metallin tai kermettien purseenpoistoon, teroitukseen, hiontaan, laahintaan, hiertämiseen, kiillotukseen tai muuhun viimeistelyyn hiomakivien tai muiden hioma- tai kiillotusaineiden avulla, muut kuin nimikkeen 8461 hammaspyörien leikkuu-, hioma- tai viimeistelykoneet
8461	Työstökoneet höyläykseen, poikittaishöyläykseen, pistoon, avennukseen, sahaukseen tai katkaisuun sekä muut lastuavat työstökoneet, myös hammaspyörien leikkuu-, hioma- tai viimeistelykoneet, metallia tai kermettejä varten, muualle kuulumattomat
8462	Koneet (myös puristimet) metallin työstämiseen takomalla; koneet (myös puristimet) metallin työstämiseen taivuttamalla, särmäämällä, oikaisemalla, leikkaamalla, meistä-mällä tai loveamalla; edellä mainitsemattomat metallin tai metallikarbiden työstöpuristimet
8463	Muut lastuamattomat metallin tai kermettien työstökoneet
8464	Koneet kiven, keraamisten tuotteiden, betonin, asbestisementin tai niiden kaltaisten kivennäisaineiden työstöön tai lasin kylmätyöstöön: - hiomakoneet ja kiillotuskoneet: -- lasin työstöön: --- muut
	-- muut
	- muut
8474	Koneet ja laitteet maalajien, kiven, malmien tai muun jähmeän (myös jauhe- tai tahnamaisen) kivennäisaineen lajittelua, seulomista, erottamista, pesemistä, murskaamista, jauhamista, sekoittamista tai vaivaamista varten; koneet ja laitteet jähmeiden kivennäis-polttoaineiden, keraamisten massojen, kovettumattoman sementin, kipsin tai muun jauhe- tai tahnamaisen kivennäistuotteen yhteenpuristamista, muotoilua tai valua varten; koneet hiekkavalumuottien valmistamista varten
8477	Koneet ja laitteet kumin tai muovin työstöä varten tai kumi- tai muovitarvaiden valmistusta varten, muualle tähän ryhmään kuulumattomat
8478	Koneet ja laitteet tupakan käsittelyä tai valmistusta varten, muualle tähän ryhmään kuulumattomat
8480	Kaavauskehukset metallinvalua varten; mallipohjat; valumallit; muotit metallia (muut kuin valukokillit), metallikarbideja, lasia, kivennäisaineita, kumia tai muovia varten

Tariffikoodi	Kuvaus
8483	<p>Voimansiirtoakselit (myös nokka-akselit ja kampiakselit); laakeripesät ja liukulaakerit; hammas- tai kitkapyörästöt; kuula- tai rullaruuvit; vaihdelaatikot ja muut vaihteistot, myös momentinmuuntimet; vauhtipyörät sekä hihna-, köysi- tai väkipyörät; akselikytkimet (myös ristiveitit):</p> <p>– hammas- tai kitkapyörästöt, ei kuitenkaan erikseen tullille esitettävät hammaspyörät, ketjupyörät ja muut voimansiirtoelimet; kuula- tai rullaruuvit; vaihdelaatikot ja muut vaihteistot, myös momentinmuuntimet:</p> <p>– – muut:</p> <p>40 91 00 – – – hammaspyörästöt (lukuun ottamatta kitkapyörästöjä)</p> <p>40 92 00 – – – kuula- tai rullaruuvit</p> <p>40 93 00 – – – vaihdelaatikot ja muut vaihteistot</p> <p>40 98 00 – – – muut</p>
8501	<p>Sähkömoottorit ja -generaattorit (ei kuitenkaan sähkögeneraattoriyhdistelmät):</p> <p>– moottorit, joiden antoteho on enintään 37,5 W:</p> <p>10 10 00 – – synkronimoottorit, joiden antoteho on enintään 18 W</p> <p>– – muut:</p> <p>10 91 00 – – – yleisvirtamoottorit</p> <p>10 93 00 – – – vaihtovirtamoottorit</p> <p>10 99 00 – – – tasavirtamoottorit</p> <p>– muut vaihtovirtamoottorit, yksivaiheiset:</p> <p>– – muut:</p> <p>40 91 00 – – – antoteho enintään 750 W</p>
8508	Sähkömekaaniset käsityövälineet yhteenrakennetuina sähkömoottorein
8509	Sähkömekaaniset talouskoneet ja -laitteet yhteenrakennetuina sähkömoottorein
8512	<p>Sähköllä toimivat valaistus- tai merkinantolaitteet (muut kuin nimikkeen 8539 tavarat), sähköllä toimivat tuulilasien pyyhkimet sekä sähköllä toimivat jään- tai huurunpoistolaitteet, jollaisia käytetään polkupyörissä tai moottoriajoneuvoissa:</p> <p>10 00 00 – valaistus- tai visuaaliset merkinantolaitteet, jollaisia käytetään polkupyörissä</p>
8515	<p>Juotto- tai hitsauskoneet ja -laitteet, jotka toimivat sähköllä (myös sähköllä kuumennettavalla kaasulla), laserilla tai muulla valo- tai fotonisäteellä, ultraäänellä, elektronisuihkulla, magneettisykkeellä tai plasmakaarella, myös leikkaavat; sähkökoneet ja -laitteet metallien tai kermettien kuumaruiskutusta varten:</p> <p>– juottokoneet ja -laitteet:</p> <p>11 00 00 – – juottokolvit ja -pistoolit</p> <p>19 00 00 – – muut</p> <p>– koneet ja laitteet metallin vastushitsausta varten:</p> <p>21 00 00 – – täys- tai puoliautomaattiset</p> <p>29 00 00 – – muut</p> <p>– koneet ja laitteet metallin kaari- (myös plasmakaari-) hitsausta varten:</p>

Tariffikoodi	Kuvaus
31 00 00	-- täys- tai puoliautomaattiset -- muut:
39 10 00	--- käsikäyttöiset koneet puikkohitsausta varten, joissa on hitsaus- ja leikkauslaitteet sekä:
39 90 00	--- muut - muut koneet ja laitteet: -- metallien käsittelyä varten:
80 11 00	--- hitsausta varten
80 19 00	--- muut: -- muut
80 91 00	--- muovin vastushitsausta varten
80 99 00	--- muut
8517	Sähkölaitteet langallista puhelua tai langallista sähkötystä varten, myös langalliset puhelimet, joissa on langaton luuripuhelin, ja kantoaaltojärjestelmissä tai digitaalijärjestelmissä käytettävät teleliikennelaitteet; kuvapuhelimet
8518	Mikrofonit ja niiden jalustat; kaiuttimet, myös koteloidut; kuulokkeet, myös kuuloke-mikrofoniyhdistelmät; sähköllä toimivat äänitaajuusvahvistimet; sähköllä toimivat äänenvahvistinyhdistelmät
8519	Levysoittimet (joko sähkövahvistimella varustettuina tai ilman), kasettisoittimet ja muut äänen toistolaitteet, joissa ei ole äänen tallennuslaitetta
8520	Magneettinauhurit ja muut äänen tallennuslaitteet, myös jos niissä on äänen toistolaite
8521	Videosignaalien tallennus- tai toistolaitteet, myös samaan ulkokuoreen yhdistetyin videovirtimin
8524	Levyt, nauhat ja muu materiaali, jotka sisältävät äänitallenteita tai muita vastaavalla tavalla tallennettuja ilmiöitä, myös matriisit ja isiöt äänilevyjen valmistusta varten, ei kuitenkaan 37 ryhmän tuotteet
8527	Radiopuhelin-, radiolennätin- tai yleisradiovastaanottimet, myös samaan ulkokuoreen yhdistetyin äänen tallennus- tai toistolaittein tai kelloin
8528	Televisiovastaanottimet, myös samaan ulkokuoreen yhdistetyin yleisradiovastaanottimin tai äänen tai videosignaalin tallennus- tai toistolaittein; videomonitorit ja videoprojektorit
8716	Perävaunut ja puoliperävaunut; muut kuljetusvälineet, ilman mekaanista kuljetuskoneistoa; niiden osat: - matkailuperävaunut ja -puoliperävaunut asumista tai retkeilyä varten:
10 10 00	-- kokoonlaitettavat
10 90 00	-- muut - maataloudessa käytettävät itselastaavat tai itsepurkavat perävaunut ja puoliperävaunut:
20 10 00	-- lannanlevittimet
20 90 00	-- muut: --- muut: ---- uudet:

Tariffikoodi	Kuvaus
	39 30 00 ----- puoliperävaunut
	----- muut:
	39 51 00 ----- yksiakseliset
	39 59 00 ----- muut
	39 80 00 ----- käytetyt
	40 00 00 - muut perävaunut ja puoliperävaunut
	80 00 00 - muut kuljetusvälineet
	- osat:
	90 10 00 -- alustat
	90 30 00 -- korit
	90 90 00 -- muut osat
9402	Lääkintä-, myös hammas- tai eläinlääkintä- tai kirurgiset huonekalut (esim. leikkauspöydät, tutkimuspöydät, sairaalavuoteet mekaanisin varustein ja hammaslääkärintuolit); parturintuolit ja niiden kaltaiset tuolit, joissa on sekä pyöritys- että kallistus- ja nostomekanismit; edellä mainittujen tavaroiden osat
	90 00 00 Muut
9404	Vuoteiden joustinpohjat; vuodevarusteet ja niiden kaltaiset sisustustavarat (esim. patjat, täytetyt vuodepeitteet, tyynyt ja pielukset), jousitetut tai millä aineella tahansa täytetyt tai pehmustetut tai huokoisesta kumista tai huokoisesta muovista tehdyt, myös Verhoamattomat:
	10 00 00 - vuoteiden joustinpohjat:
	-- muuta ainetta:
	29 10 00 --- jousitetut
	29 90 00 --- muut
	- makuupussit:
	30 10 00 -- höyhenillä tai untuvilla täytetyt
	30 90 00 -- muut
	- muut:
	90 10 00 -- höyhenillä tai untuvilla täytetyt
	90 90 00 -- muut

LIITE II

YHTEISÖSTÄ PERÄISIN OLEVIEEN ARKOJEN TEOLLISUUSTAVAROIDEN TUONTI ENTISEEN JUGOSLAVIAN TASAVALTAAN MAKEDONIAAN

18 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu tuonti

Tässä liitteessä lueteltujen yhteisöstä peräisin olevien tavaroiden tuonnissa entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan sovellettavia tulleja alennetaan asteittain seuraavan aikataulun mukaisesti:

- sopimuksen voimaantuloa seuraavan kolmannen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 80 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan viidennen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 70 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan kuudennen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 60 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan seitsemännen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 50 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan kahdeksannen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 40 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan yhdeksännen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 20 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan kymmenennen vuoden tammikuun 1 päivänä jäljellä olevat tullit poistetaan.

Tariffikoodi	Kuvaus
2515	Marmori, travertiini, Belgian marmori (eli Belgian graniitti) ja muu muistomerkki- ja rakennuskalkkikivi, jonka näennäinen ominais paino on vähintään 2,5, sekä alabasteri, myös karkeasti lohkottu tai ainoastaan sahaamalla tai muulla tavalla leikattu suorakaiteen tai neliön muotoisiksi kappaleiksi tai laatoiksi
2516	Graniitti, porfyryri, basaltti, hiekkakivi ja muu muistomerkki- ja rakennuskivi, myös karkeasti lohkottu tai ainoastaan sahaamalla tai muulla tavalla leikattu suorakaiteen tai neliön muotoisiksi kappaleiksi tai laatoiksi
2710	Maaöljyt ja bitumisista kivennäisistä saadut öljyt, muut kuin raa'at; muualle kuulumattomat valmisteet, joissa on perusaineosana maaöljyjä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä vähintään 70 painoprosenttia
2711	Maaöljykaasut ja muut kaasumaiset hiilivedyt
3004	Lääkkeet (ei kuitenkaan nimikkeen 3002, 3005 tai 3006 tuotteet), joissa on sekoitettuja tai sekoittamattomia tuotteita terapeuttista tai ennalta ehkäisevää käyttöä varten, annostettuina tai vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa olevat: <ul style="list-style-type: none"> – joissa on muita antibiootteja: <ul style="list-style-type: none"> – – vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa – joissa on hormoneja tai muita nimikkeen 2937 tuotteita, mutta ei antibiootteja: <ul style="list-style-type: none"> – – joissa on insuliinia: <ul style="list-style-type: none"> – – – vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa – – joissa on lisämunuaisen kuorihormoneja: <ul style="list-style-type: none"> – – – vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa – – muut: <ul style="list-style-type: none"> – – – vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa – joissa on alkaloideja tai niiden johdannaisia, mutta ei hormoneja tai muita nimikkeen 2937 tuotteita eikä antibiootteja:

Tariffikoodi	Kuvaus
40 10 00	-- vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa – muut lääkkeet, joissa on vitamiineja tai nimikkeen 2936 muita tuotteita:
50 10 00	-- vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa – muut: -- vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa:
90 11 00	--- joissa on jodia tai jodiyhdisteitä
90 19 00	--- muut -- muut:
90 91 00	--- joissa on jodia tai jodiyhdisteitä
90 99 00	--- muut
3005	Vanu, sideharso, kääreet ja niiden kaltaiset tavarat (esim. valmiit haavasiteet, kiinnelaastarit ja hauteet), kyllästetyt tai päällystetyt farmaseuttisilla aineilla tai ja hammaslääkintäkäyttöön tarkoitetuissa vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa
3205	Substraattipigmentit; tämän ryhmän 3 huomautuksessa tarkoitetut substraattipigmentteihin perustuvat valmisteet
3208	Maalit ja lakat, jotka perustuvat muuhun kuin vettä sisältävään väliaineeseen dispergoituihin tai liuotettuihin synteettisiin polymeereihin tai kemiallisesti muunnettuihin luonnonpolymeereihin; tämän ryhmän 4 huomautuksessa määritellyt liuokset
3209	Maalit ja lakat, jotka perustuvat vettä sisältävään väliaineeseen dispergoituihin tai liuotettuihin synteettisiin polymeereihin tai kemiallisesti muunnettuihin luonnonpolymeereihin
3210	Muut maalit ja lakat; valmistetut vesipigmenttivärit, jollaisia käytetään nahan viimeistelyyn
3401	Saippua ja suopa; saippuana käytettävät orgaaniset pinta-aktiiviset tuotteet ja valmisteet tankoina, paloina tai valettuina kappaleina, myös jos niissä on saippuaa; saippualla tai puhdistusaineella kyllästetty, päällystetty tai peitetty paperi, vanu, huopa tai kuitukangas
3402	Orgaaniset pinta-aktiiviset aineet (muut kuin saippua ja suopa); pinta-aktiiviset valmisteet, pesuvalmisteet (myös pesuapuvalmisteet) ja puhdistusvalmisteet, myös jos niissä on saippuaa tai suopaa, muut kuin nimikkeen 3401 valmisteet: – vähittäismyyntipakkauksissa olevat valmisteet:
20 10 00	-- pinta-aktiiviset valmisteet
20 90 00	-- pesu- ja puhdistusvalmisteet – muut:
90 10 00	-- pinta-aktiiviset valmisteet
90 90 00	-- pesu- ja puhdistusvalmisteet
3904	Vinyylidikloridi- ja muut halogeeniolefiinipolymeerit, alkumuodossa:
10 00 00	– polyvinyylidikloridi, jota ei ole sekoitettu muiden aineiden kanssa – muu polyvinyylidikloridi:
21 00 00	-- pehmittämätön
22 00 00	-- pehmitetty

Tariffikoodi	Kuvaus
40 00 00	– muut vinyylidikloridikopolymeerit
50 00 00	– vinyylidikloridikopolymeerit
	– fluoripolymeerit:
61 00 00	-- polytetrafluorieteeni
69 00 00	-- muut
90 00 00	– muut
3917	Putket ja letkut sekä niiden liitos- ja muut osat (esim. liitoskappaleet, kulmakappaleet ja laipat), muovia.
3920	Muut laatat, levyt, kalvot, kaistaleet ja nauhat, muovia, ei kuitenkaan huokoista muovia eikä muihin aineisiin vahvistamalla, kerrostamalla, tukemalla tai vastaavalla tavalla yhdistetyt
3922	Muoviset kylpyammeet, suihkualtaat, pesualtaat, pesuistuimet, wc-altaat, -istuinrenkaat ja -kannet, huuhtelusäiliöt ja niiden kaltaiset saniteettitavarat
4012	Uudelleen pinnoitetut tai käytetyt pneumaattiset ulko renkaat, kumia; umpikumirenkaat, joustorenkaat, vaihdettavat ulkorenkkaan kulutuspinnat sekä vannenauhat, kumia:
	– uudelleen pinnoitetut ulkorengaat:
10 90 00	-- muut
	– käytetyt ilmarenkaat:
20 90 00	-- muut
90 00 00	– muut
4202	Matka-arkut, matkalaukut, toalettilaukut (vanity-cases), kiikarikotelot, kameralaukut, soittimien kotelot ja laukut, asekotelot sekä niiden kaltaiset säilytysesineet; matkakassit ja -pussit, meikkilaukut ja -pussit (toilet bags), selkäreput, käsilaukut, ostoslaukut ja -kassit, lompakot, rahakukkarot, karttakotelot, savukekotelot, tupakkapussit, työkalulaukut ja -salkut, urheiluvälinelaukut, pullokotelot, korulippaat ja -rasiat, puuterirasiat, kotelot ruokailuvälineitä varten ja niiden kaltaiset säilytysesineet, jotka on valmistettu nahasta, tekonahasta, muovilevystä, tekstiiliaineesta, vulkaanikuidusta, kartongista tai pahvista tai kokonaan tai suurimmaksi osaksi päällystetty näillä aineilla tai paperilla
4203	Vaatteet ja vaateustarvikkeet nahasta tai tekonahasta
4205	Muut nahasta tai tekonahasta valmistetut tavarat
4304	Tekoturkikset ja niistä valmistetut tavarat
4418	Rakennuspuusepän ja kirvesmiehen tuotteet, myös puiset solulevyt, yhdistetyt parkettilaatat, kattopäreet ja -paanut
4808	Paperi, kartonki ja pahvi, aallotettu (myös liimatuin tasaisin pintalevyin), krepattu, poimutettu, kohokuvioitu tai rei'itetty, rullina tai arkkeina, muu kuin nimikkeessä 4803 kuvaillun kaltainen paperi:
10 00 00	– aaltopaperi, -kartonki ja -pahvi, myös rei'itetty
30 00 00	– muu voimapaperi, krepattu tai poimutettu, myös kohokuvioitu tai rei'itetty
90 00 00	– muut
4810	Paperi, kartonki ja pahvi, jotka on yhdeltä tai molemmilta puolilta sideainetta käyttäen tai ilman sitä päällystetty kaoliinilla tai muulla, epäorgaanisella aineella, ilman mitään muuta päällystystä, myös pintavärjätty, pintakoristeltu tai painettu, rullina tai arkkeina:

Tariffikoodi	Kuvaus
	<p>– paperi, kartonki ja pahvi, jollaisia käytetään kirjoitus-, painatus- tai muuhun graafiseen tarkoitukseen, mekaanisella menetelmällä saatuja kuituja sisältämätön tai tällaisia kuituja enintään 10 painoprosenttia kokonaiskuitusisällöstä sisältävä:</p> <p>– muu paperi, kartonki ja pahvi:</p> <p>– – monikerroksinen:</p> <p>91 10 00 – – – kaikki kerrokset valkaistu</p> <p>91 30 00 – – – ainoastaan yksi uloimmista kerroksista valkaistu</p> <p>91 90 00 – – – muu</p>
4818	Toalettipaperi ja sen kaltainen paperi, selluloosavanu ja selluloosakuituharso, jollaisia käytetään kotitalous- tai hygieniatarkoituksiin, rullina, joiden leveys on enintään 36 cm tai määräkokoon tai -muotoon leikatut; nenäliinat, kasvo-, käsi- ja muut pyyhkeet, pöytäliinat, lautasliinat, vauvanvaipat, tamponit, lakanat ja niiden kaltaiset talous-, hygieniä- ja sairaalatavarat, vaatteet ja vaateustarvikkeet, paperimassaa, paperia, selluloosavanua tai selluloosakuituharsoa
4819	<p>Kotelot, rasiat, laatikot, pussit ja muut pakkauspäällykset, paperia, kartonkia, pahvia, selluloosavanua tai selluloosakuituharsoa; lokerolaatikot, kirjekaukalot ja niiden kaltaiset paperi-, kartonki- tai pahvitavarat, jollaisia käytetään esim. toimistoissa tai myymälöissä:</p> <p>10 00 00 – kotelot, rasiat ja laatikot, aaltopaperia, kartonkia tai -pahvia</p> <p>30 00 00 – pussit ja säkit, joiden pohjan leveys on vähintään 40 cm</p> <p>40 00 00 – muut pussit ja säkit, myös tötteröt</p> <p>50 00 00 – muut pakkauspäällykset, myös äänilevynsuojukset</p> <p>60 00 00 – lokerolaatikot, kirjekaukalot, säilytyslaatikot ja niiden kaltaiset tavarat, jollaisia käytetään esim. toimistoissa tai myymälöissä</p>
4823	<p>Muu paperi, kartonki, pahvi, selluloosavanu ja selluloosakuituharso, määräkokoon tai -muotoon leikattu; muut tavarat, paperimassaa, paperia, kartonkia, pahvia, selluloosavanua tai selluloosakuituharsoa:</p> <p>– tarjottimet, kulhot, vadit, lautaset, kupit ja niiden kaltaiset tavarat, paperia, kartonkia tai pahvia:</p> <p>60 10 00 – – tarjottimet, kulhot ja lautaset</p> <p>60 90 00 – – muut</p> <p>– muotoonpuristetut tavarat, paperimassaa:</p> <p>70 10 00 – – kananmunien pakkauskennot</p> <p>70 90 00 – – muut</p>
6402	Muut jalkineet, joiden ulkopohjat ja päälliset ovat kumia tai muovia
6403	Jalkineet, joiden ulkopohjat ovat kumia, muovia, nahkaa tai tekonahkaa ja päälliset nahkaa
6404	Jalkineet, joiden ulkopohjat ovat kumia, muovia, nahkaa tai tekonahkaa ja päälliset tekstiiliainetta
6405	Muut jalkineet
6406	Jalkineiden osat (mukaan lukien päälliset, myös jos ne on kiinnitetty muihin pohjiin kuin ulkopohjiin); irtopohjat, kantapäätynyt ja niiden kaltaiset tavarat; nilkkaimet, säärystimet ja niiden kaltaiset tavarat sekä niiden osat
7303	Putket ja profiiliputket, valurautaa

Tariffikoodi	Kuvaus
7304	Putket ja profiiliputket, saumattomat, rautaa (muuta kuin valurautaa) tai terästä
7305	Muut putket (esim. hitsaamalla, niittaamalla tai vastaavalla tavalla saumatut), joiden poikkileikkaus on ympyrän muotoinen ja ulkoläpimitta suurempi kuin 406,4 mm, rautaa tai terästä
7306	Muut putket ja profiiliputket (esim. avosaumaiset tai hitsaamalla, niittaamalla tai vastaavalla tavalla saumatut), rautaa tai terästä
7308	Rakenteet (ei kuitenkaan nimikkeen 9406 tehdasvalmisteiset rakennukset) ja rakenteiden osat (esim. sillat ja siltaelementit, sulkuportit, tornit, ristikkomastot, katot, kattorakenteet, ovet, ikkunat, ovenkarmit, ikkunankehukset ja -karmit, kynnykset, ikkunaluukut, portit, kaiteet ja pylväät), rautaa tai terästä; levyt, tangot, profiilit, putket ja niiden kaltaiset tavarat, rakenteissa käytettäviksi valmistetut, rautaa tai terästä
7309	Säiliöt, altaat, sammiot ja niiden kaltaiset astiat, kaikkia aineita (ei kuitenkaan tiivistettyjä tai nesteytettyjä kaasuja) varten, rautaa tai terästä, enemmän kuin 300 litraa vetävät, myös vuoratut tai lämpöeristetyt, mutta ilman mekaanisia tai lämmitys- tai jäähdytysvarusteita
7310	Altaat, astiat, tynnyrit, tölkit, laatikot, rasiat ja niiden kaltaiset säilytyspäälykset, kaikkia aineita (ei kuitenkaan tiivistettyjä tai nesteytettyjä kaasuja) varten, rautaa tai terästä, enintään 300 litraa vetävät, myös vuoratut tai lämpöeristetyt, mutta ilman mekaanisia tai lämmitys- tai jäähdytysvarusteita
10 00 00	– vähintään 50 litraa vetävät
	– vähemmän kuin 50 litraa vetävät
	--- muut, seinämän paksuus:
21 91 00	---- pienempi kuin 0,5 mm
21 99 00	---- vähintään 0,5 mm
	-- muut:
29 10 00	--- seinämän paksuus pienempi kuin 0,5 mm
29 90 00	--- seinämän paksuus vähintään 0,5 mm
7317	Naulat, piirustus- ja muut nastat, aaltonaulat, sinkilät (ei kuitenkaan nimikkeen 8305 nitomaniitit) ja niiden kaltaiset tavarat, rautaa tai terästä, myös jos niiden kanta on muuta ainetta, ei kuitenkaan kuparia
7318	Pultit, mutterit, ruuvit, myös kansiruuvit ja koukkuruuvit, niitit, sokat ja sokkanaulat, aluslaatat (myös jousilaatat) ja niiden kaltaiset tavarat, rautaa tai terästä
7320	Jouset ja jousenlehdet, rautaa tai terästä
7321	Uunit, kamiinat, liedet (myös jos niissä on lisäkattila keskuslämmitystä varten), grillit, hiilipannut, kaasukeittimet, lämpölevyt ja niiden kaltaiset talouslaitteet, muut kuin sähköllä toimivat, sekä niiden osat, rautaa tai terästä
7323	Pöytä-, keittiö- ja muut talousesineet sekä niiden osat, rautaa tai terästä; rauta- ja teräsvilla; padanpuhdistimet sekä puhdistus- ja kiillotussienet ja -käsineet ja niiden kaltaiset tavarat, rautaa tai terästä:
	-- ruostumatonta terästä:
93 10 00	--- pöytäesineet
93 90 00	--- muut
	-- rautaa (muuta kuin valurautaa) tai terästä, emaloidut:
94 10 00	--- pöytäesineet
94 90 00	--- muut

Tariffikoodi	Kuvaus
	-- muut:
99 10 00	--- pöytäesineet
	--- muut:
99 91 00	---- maalatut tai lakatut
99 99 00	---- muut
7325	Muut valetut tavarat, rautaa tai terästä:
10 00 00	- muokattavaksi soveltumatonta valurautaa:
	-- muut:
	--- muut
99 10 00	--- muokattavaksi soveltuvaa valurautaa:
99 99 00	---- muut
7604	Alumiinitangot ja -profiilit
7608	Alumiiniputket
7610	Alumiiniset rakenteet (ei kuitenkaan nimikkeen 9406 tehdasvalmisteiset rakennukset) ja rakenteiden osat (esim. sillat ja siltaelementit, tornit, ristikkomastot, katot, rakenteiden osat (esim. sillat ja siltaelementit, tornit, ristikkomastot, katot, ja pylväät); alumiinilevyt, -tangot, -profiilit, -putket ja niiden kaltaiset tavarat, rakenteissa käytettäviksi valmistetut:
7611	Alumiiniset säiliöt, altaat, sammiot ja niiden kaltaiset astiat, kaikkia aineita (ei kuitenkaan tiivistettyjä tai nesteytettyjä kaasuja) varten, enemmän kuin 300 litraa vetävät, myös vuoratut tai lämpöeristetyt, mutta ilman mekaanisia tai lämmitys- tai jäähdytysvarusteita
7612	Alumiiniset altaat, astiat, tynnyrit, tölkit, laatikot, rasiat ja niiden kaltaiset säilytyspäälykset (myös pursot ja muut putkilot), kaikkia aineita (ei kuitenkaan tiivistettyjä tai nesteytettyjä kaasuja) varten, enintään 300 litraa vetävät, myös vuoratut tai lämpöeristetyt, mutta ilman mekaanisia tai lämmitys- tai jäähdytysvarusteita:
8303	Panssaroidut tai vahvistetut kassa- ja turvakaapit, kassaholvien ovet ja tallelokerot, kassa- ja asiakirjalippaat sekä niiden kaltaiset tavarat, epäjaloa metallia
8402	Höyrykattilat ja muut höyrykehittimet (muut kuin keskuslämmityskattilat, joilla voidaan kehittää myös matalapaineista höyryä); kuumavesikattilat
8403	Keskuslämmityskattilat, muut kuin nimikkeeseen 8402 kuuluvat
8404	Nimikkeiden 8402 ja 8403 höyrykehittimien ja kattiloiden apulaitteet (esim. esilämmittimet, tulistimet, noenpoistolaitteet ja savukaasun palautuslaitteet); höyrykoneiden lauhduttimet
8413	Nestepumput, myös mittauslaitteet; neste-elevaattorit
8414	Ilma- tai tyhjiöpumput, ilma- ja muut kaasukompressorit sekä tuulettimet; tuuletus- tai ilmankiertokuvut sisäänrakennetuina tuulettimin, myös jos niissä on suodattimet
8418	Jääkaapit, pakastimet ja muut jäähdytys- tai jäädytyslaitteet ja -laitteistot, sähköllä toimivat ja muut; lämpöpumput, muut kuin nimikkeen 8415 ilmastointilaitteet:
	- jääkaappi-pakastinyhdistelmät, joissa on erilliset ulko-ovet:
	-- muut
	--- vetoisuus suurempi kuin 340 l:

Tariffikoodi	Kuvaus
10 91 10	---- uudet
10 91 90	---- käytetyt
	--- muut:
10 99 10	---- uudet
10 99 90	---- käytetyt
	- taloustyyppiset jääkaapit:
	-- kompressorijääkaapit:
	--- vetoisuus suurempi kuin 340 l
21 10 10	---- uudet
21 10 90	---- käytetyt
	--- muut:
	---- pöytämallit:
21 51 10	----- uudet
21 51 90	----- käytetyt
	---- upotettavat tyypit:
21 59 10	----- uudet
21 59 90	----- käytetyt
	---- muut, vetoisuus:
	----- enintään 250 l:
21 91 10	----- uudet
21 91 90	----- käytetyt
	----- suurempi kuin 250 l, mutta enintään 340 litraa:
21 99 10	----- uudet
21 99 90	----- käytetyt
	-- absorptiojääkaapit, sähköllä toimivat:
22 00 10	--- uudet
22 00 90	--- käytetyt
	-- muut:
29 00 10	--- uudet
29 00 90	--- käytetyt
	- säiliopakastimet, vetoisuus enintään 800 l:
	-- muut:
	--- vetoisuus enintään 400 l:
30 91 10	---- uudet
30 91 90	---- käytetyt

Tariffikoodi	Kuvaus
	--- vetoisuus suurempi kuin 400 l, mutta enintään 800 l:
30 99 10	---- uudet
30 99 90	---- käytetyt
	- kaappipakastimet, vetoisuus enintään 900 l:
	-- muut:
	--- vetoisuus enintään 250 l:
40 91 10	---- uudet
40 91 90	---- käytetyt
	--- vetoisuus suurempi kuin 250 l, mutta enintään 900 l:
40 99 10	---- uudet
40 99 90	---- käytetyt
	- muut jäähditys- tai jäädytysvälineet, -kaapit, -tiskit, -altaat, -lasikot ja niiden kaltaiset jäähditys- tai jäädytysvälineet:
	-- jäähdityslasikot ja -tiskit (jotka sisältävät jäähditysyksikön tai höyrystimen):
	--- jäädytettyjen ruokien säilytykseen:
50 11 10	---- uudet
50 11 90	---- käytetyt
	--- muut:
50 19 10	---- uudet
50 19 90	---- käytetyt
	-- muut jäähdityskalusteet:
50 90 10	---- uudet
50 90 90	---- käytetyt
	- osat:
91 00 00	-- huonekalut, jotka ovat tarkoitettuja jäähditys- tai jäädytyslaitteita varten
8457	Työstökoneet, yksikkörakenteiset koneet (yksiasemaiset työstöyksiköt) ja moniasemaiset transferkoneet, metallin työstöön:
8458	Lastuavat sorvit (myös sorvauskeskukset) metallin työstöön:
8459	Lastuavat työstökoneet (myös koneet, joissa karapää liikkuu johteilla (way-type unit head machines)) metallin poraukseen, avarrukseen, jyrksintään tai kierteitykseen, muuten kuin nimikkeeseen 8458 sorvit (myös sorvauskeskukset):
8504	Sähkömuuntajat, staattiset sähkömuuttajat (esim. tasasuuntaajat) ja induktorit:
8507	Sähköakut sekä niihin kuuluvat erottimet, myös suorakaiteen tai neliön muotoiset:
	- lyijyakut, jollaisia käytetään mäntämoottoreiden käynnistämiseen:
	-- muut:

Tariffikoodi	Kuvaus
	--- paino suurempi kuin 5 kg:
10 81 00	---- nestemäisellä elektrolyytillä toimivat
10 89 00	---- muut
8516	Vedenkuumennuslaitteet ja kuumanvedenvaraajat sekä uppokuumentimet, sähköllä toimivat; huoneiden tai vastaavien tilojen sähkölämmityslaitteet sekä maan sähkölämmityslaitteet; sähkölämpölaitteet hiusten käsittelyä varten (esim. hiustenkuivaajat, kihartimet ja kiharruspihtien kuumentimet) tai käsien kuivaamista varten; sähkösilitysraudat; muut sähkölämpölaitteet, jollaisia käytetään taloudessa; sähkökuumennusvastukset, muut kuin nimikkeeseen 8545 kuuluvat:
8529	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeiden 8525-8528 laitteissa:
8534	Painetut piirit:
8535	Sähkölaitteet sähkövirtapiiriin kytkemistä, katkaisemista tai suojaamista varten tai siihen liittämistä varten (esim. kytkimet, varokkeet, ylijännitesuojat, jännitteen rajoittimet, syöksyaaltosuojat, pistotulpat ja liitäntärasiat), suurempaa kuin 1 000 voltin nimellisjännitettä varten:
8536	Sähkölaitteet sähkövirtapiiriin kytkemistä, katkaisemista tai suojaamista varten tai siihen liittämistä varten (esim. kytkimet, releet, varokkeet, syöksyaaltosuojat, pistotulpat, pistorasiat, lampunpitimet ja liitäntärasiat), enintään 1 000 voltin nimellisjännitettä varten:
	- varokkeet
10 10 00	-- enintään 10 A:n virtaa varten
10 50 00	-- suurempaa kuin 10 A:n, mutta enintään 63 A:n virtaa varten
10 90 00	-- suurempaa kuin 63 A:n virtaa varten
	- automaattiset virrankatkaisimet:
20 10 00	-- automaattiset virrankatkaisimet:
20 90 00	-- suurempaa kuin 63 A:n virtaa varten
	- muut laitteet sähkövirtapiiriin suojaamista varten:
30 10 00	-- enintään 16 A:n virtaa varten
30 30 00	-- suurempaa kuin 16 A:n, mutta enintään 125 A:n virtaa varten
30 90 00	-- suurempaa kuin 125 A:n virtaa varten
	- releet:
	-- enintään 60 V:n jännitettä varten:
41 10 00	--- enintään 2 A:n virtaa varten
41 90 00	--- suurempaa kuin 2 A:n virtaa varten
49 00 00	-- muut
	- muut kytkimet:
	-- enintään 60 voltin nimellisjännitettä varten:
50 11 00	--- painokytkimet
50 15 00	--- pyörivät kytkimet
50 19 00	--- muut

Tariffikoodi	Kuvaus
	-- muut:
50 90 10	--- loistelamppujen sytyttimet
50 90 90	--- muut:
	- lampunpitimet, pistotulpat sekä pistorasiat:
	-- muut
69 10 00	--- koaksiaalikaapeleita varten
69 30 00	--- painettuja piirejä varten
69 90 00	--- muut
	- muut laitteet:
90 01 00	-- asennusvalmiit elementit sähkövirtapiirejä varten
90 10 00	-- liitännät ja kosketinelementit lankoja ja kaapeleita varten
90 85 00	-- muut
8537	Taulut, paneelit, konsolit, pöydät, kaapit ja muut alustat, joissa on vähintään kaksi nimikkeen 8535 tai 8536 laitetta, sähköistä ohjausta tai sähkönjakelua varten, myös sellaiset, joissa on 90 ryhmän kojeita tai laitteita, sekä numeeriset ohjauslaitteet, muut kuin nimikkeen 8517 kytkentälaitteet:
8538	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeen 8535, 8536 tai 8537 laitteissa:
8539	Sähköhehkulamput tai sähköpurkauslamput ja -putket, myös umpiovalonheittimet (sealed-beam lamp units) sekä ultravioletti- tai infrapunalamput; kaarilamput:
	- muut hehkulamput, ei kuitenkaan ultravioletti- tai infrapunalamput:
	-- volframihalogeenilamput:
21 30 00	--- jollaisia käytetään moottoripyörissä tai muissa moottoriajoneuvoissa
	--- muut, jännite:
21 92 00	---- suurempi kuin 100 V
21 98 00	---- enintään 100 V
	-- muut, teho enintään 200 W ja suurempaa kuin 100 V:n nimellisjännitettä varten:
22 10 00	--- heijastinvalaisimet
22 90 00	--- muut
29 30 00	-- muut
	--- jollaisia käytetään moottoripyörissä tai muissa moottoriajoneuvoissa
	--- muut, jännite:
29 92 00	---- suurempi kuin 100 V
29 98 00	---- enintään 100 V
	- purkauslamput, muut kuin ultraviolettilamput:
	-- elohopea- tai natriumhöyrylamput; metallihalidilamput:

Tariffikoodi	Kuvaus
	--- elohopeahöyrylamput
8544	Eristetty (myös emaloitu tai anodisoitu) lanka ja kaapeli (myös koaksiaalikaapeli) sekä muut eristetyt sähköjohtimet, myös jos niissä on liittimiä; optiset kuitukaapelit, joissa kullakin kuidulla on oma kuorensa, myös jos niihin on yhdistetty sähköjohtimia tai jos niissä on liittimiä:
8607	Rautatien tai raitiotien veturien tai muun liikkuvan kaluston osat: - jarrut ja niiden osat: -- ilmajarrut ja niiden osat:
	--- valurautaa tai valuterästä
	--- muut -- muut:
	--- valurautaa tai valuterästä
	--- muut
8702	Moottoriajoneuvot vähintään 10 henkilön (kuljettaja mukaan lukien) kuljettamiseen:
8703	Autot ja muut moottoriajoneuvot, pääasiallisesti henkilökuljetukseen suunnitellut (muut kuin nimikkeeseen 8702 kuuluvat), myös farmariautot ja kilpa-autot:
8704	Tavarankuljetukseen tarkoitettut moottoriajoneuvot:
8706	Alustat, moottorein varustetut, nimikkeiden 8701–8705 moottoriajoneuvoja varten:
8707	Korit (myös ohjaamot), nimikkeiden 8701–8705 moottoriajoneuvoja varten:
8708	Nimikkeiden 8701–8705 moottoriajoneuvojen osat ja tarvikkeet: - puskurit ja niiden osat:
10 00 90	-- muut - korien (myös ohjaamoiden) muut osat ja tarvikkeet:
	-- turvavyöt:
21 00 90	--- muut -- muut:
29 00 90	--- muut - jarrut ja servojarrut sekä niiden osat:
	-- asennetut jarruhihnat:
31 00 90	--- muut -- muut:
39 00 90	--- muut - iskunvaimentimet:
80 00 90	-- muut -- kytkimet ja niiden osat:
93 00 90	--- muut

Tariffikoodi	Kuvaus
	-- muut:
99 00 90	--- muut
8711	Moottoripyörät (myös mopot) ja apumoottorilla varustetut polkupyörät, myös sivuvaunuineen; sivuvaunut:
8712	Polkupyörät (myös kolmipyöräiset tavarankuljetuspolkupyörät), moottorittomat:
9401	Istuimet (muut kuin nimikkeeseen 9402 kuuluvat), myös vuoteiksi muutettavat, sekä niiden osat:
	– istuimet, jollaisia käytetään ilma-aluksissa:
10 90 00	-- muut
20 00 00	– istuimet, jollaisia käytetään moottoriajoneuvoissa
	– pyörivät istuimet, joiden korkeutta voidaan säätää:
30 10 00	-- pehmustetut istuimet, joissa on selkänoja sekä pyörät tai liukujalat
30 90 00	-- muut
40 00 00	– vuoteiksi muutettavat istuimet, muut kuin puutarhatuolit ja retkeilyvarusteet
50 00 00	– istuimet, rottingista, koripajusta, bambusta tai niiden kaltaisista aineista valmistetut
	– muut istuimet, puurunkoiset:
61 00 00	-- pehmustetut
69 00 00	-- muut
	– muut istuimet, metallirunkoiset:
71 00 00	-- pehmustetut
79 00 00	-- muut
80 00 00	– muut istuimet:
	– osat:
	-- muut:
90 30 00	--- puuta
90 80 00	--- muut
9403	Muut huonekalut ja niiden osat:
	– metallihuonekalut, jollaisia käytetään toimistoissa:
10 10 00	-- piirustuspyödyt (muut kuin nimikkeeseen 9017 kuuluvat)
	-- muut
	--- korkeus enintään 80 cm:
10 51 00	---- kirjoituspödyt
10 59 00	---- muut
	--- korkeus suurempi kuin 80 cm:
10 91 00	---- kaapit, joissa on ovet, myös rulla- ja sen kaltaiset ovet

Tariffikoodi	Kuvaus
10 93 00	---- asiakirja-, kortisto- ja niiden kaltaiset vetolaatikolliset kaapit
10 99 00	---- muut - muut metallihuonekalut:
	-- muut
20 91 00	--- vuoteet
20 99 00	--- muut - puuhuonekalut, jollaisia käytetään toimistoissa: -- korkeus enintään 80 cm:
30 11 00	--- kirjoituspöydät
30 19 00	--- muut -- korkeus suurempi kuin 80 cm:
30 91 00	--- kaapit, joissa on ovet, myös rulla- ja sen kaltaiset ovet; asiakirja-, kortisto- ja niiden kaltaiset vetolaatikolliset kaapit
30 99 00	--- muut - puuhuonekalut, jollaisia käytetään keittiöissä:
40 10 00	-- kiinteät keittiökalusteet
40 90 00	-- muut
50 00 00	- puuhuonekalut, jollaisia käytetään makuuhuoneissa - muut puuhuonekalut:
60 10 00	-- puuhuonekalut, jollaisia käytetään ruokailuhuoneissa ja olohuoneissa
60 30 00	-- puuhuonekalut, jollaisia käytetään kaupoissa
60 90 00	-- muut puuhuonekalut - muovihuonekalut:
70 90 00	-- muut
80 00 00	- huonekalut, muista aineista, myös rottingista, koripajusta, bambusta tai niiden kaltaisista aineista valmistetut - osat:
90 10 00	-- metallia
90 30 00	-- puuta
90 90 00	-- muuta ainetta
9405	Valaisimet ja valaistusvarusteet, myös hakuvalot ja valonheittimet, sekä niiden osat, muualle kuulumattomat; valokilvet, kuten valaistut merkit ja valaistut nimikilvet, joissa on pysyvästi asennettu valonlähde, sekä niiden osat, muualle kuulumattomat:
9406	Tehdasvalmisteiset rakennukset

LIITE III

SOPIMUKSEN 27 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETTUIJEN "BABY BEEF"-NAUDANLIHATUOTTEIDEN MÄÄRITELMÄ

Sen estämättä, mitä yhdistetyn nimikkeistön tulkintasäännöissä määrätään, tuotteen kuvausta pidetään ainoastaan ohjeellisena, joten etuuskohtelu määritetään tässä liitteessä CN-koodien perusteella. Kun CN-koodin edessä on "ex", etuuskohtelu määritetään soveltamalla sekä CN-koodia että vastaavaa tuotteen kuvausta.

CN-koodi	Taric-alanimike	Tavaran kuvaus
ex 0102 90 51	10	Elävät nautaeläimet: – muut -- kotieläinlajit: --- paino suurempi kuin 300 kg: ---- hiehot (naaraspuoliset nautaeläimet, jotka eivät ole koskaan poikineet): ----- teuraseläimet: – eläimet, joilla ei ole vielä yhtään pysyvää hammasta ja joiden paino on vähintään 320 kg, mutta enintään 470 kg ⁽¹⁾
ex 0102 90 59	11	----- muut: – eläimet, joilla ei ole vielä yhtään pysyvää hammasta ja joiden paino on vähintään 320 kg, mutta enintään 470 kg ⁽¹⁾
	21	
	31	
	91	
ex 0102 90 71		---- muut: ----- teuraseläimet:
	10	– sonnit ja nuoret härät, joilla ei ole vielä yhtään pysyvää hammasta ja joiden paino on vähintään 350 kg, mutta enintään 500 kg ⁽¹⁾
ex 0102 90 79		----- muut:
	21	– sonnit ja nuoret härät, joilla ei ole vielä yhtään pysyvää hammasta ja joiden paino on vähintään 350 kg, mutta enintään 500 kg ⁽¹⁾
	91	
ex 0201 10 00		Naudanliha, tuore tai jäähdytetty – ruhot ja puoliruhot:
	91	– ruhot, joiden paino on vähintään 180 kg, mutta enintään 300 kg, sekä puoliruhot, joiden paino on vähintään 90 kg, mutta enintään 150 kg, ja joissa rustojen luutumisasiite on vähäinen (nimenomaisesti häpyluun ja selkänikamien haarakkeiden), liha on väriltään vaalean ruusunpunaista ja rasva on rakenteeltaan erittäin hienojakoista ja sen väri vaihtelee valkoisesta vaaleankeltaiseen ⁽¹⁾
		– muut palat, luulliset:
ex 0201 20 20		-- saman ruhon neljännekset:
	91	– saman ruhon neljännekset, joiden paino on vähintään 90 kg, mutta enintään 150 kg, ja joissa rustojen luutumisasiite on vähäinen (nimenomaisesti häpyluun ja selkänikamien haarakkeiden), liha on väriltään vaalean ruusunpunaista ja rasva on rakenteeltaan erittäin hienojakoista ja sen väri vaihtelee valkoisesta vaaleankeltaiseen ⁽¹⁾
ex 0201 20 30		-- erottamattomat tai erotetut etuneljännekset:
	91	– erotettujen etuneljänneksten paino on vähintään 45 kg, mutta enintään 75 kg, ja joissa rustojen luutumisasiite on vähäinen (nimenomaisesti selkänikamien haarakkeiden), liha on väriltään vaalean ruusunpunaista ja rasva on rakenteeltaan erittäin hienojakoista ja sen väri vaihtelee valkoisesta vaaleankeltaiseen ⁽¹⁾
ex 0201 20 50		-- erottamattomat tai erotetut takaneljännekset:
	91	– erotettujen takaneljänneksten paino vähintään 45 kg, mutta enintään 75 kg, (mutta vähintään 38 kg ja enintään 68 kg, kun ne on leikattu "Pistola"-leikkuulla), ja joissa rustojen luutumisasiite on vähäinen (nimenomaisesti selkänikamien haarakkeiden), liha on väriltään vaalean ruusunpunaista ja rasva on rakenteeltaan erittäin hienojakoista ja sen väri vaihtelee valkoisesta vaaleankeltaiseen ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Tähän alanimikkeeseen luokiteltaessa on noudatettava asiaa koskevissa yhteisön säännöksissä vahvistettuja edellytyksiä.

LIITE IVa

Sopimuksen 27 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettut tuotteet

Seuraaviin yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin sovelletaan nollatullia niitä entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan tuotaessa:

CN-koodi ⁽¹⁾	Kuvaus
0101	Elävät hevoset, aasit, muulit ja muuliaasit:
	– hevoset:
0101 11 00 00	-- puhdasrotuiset siitoseläimet
0101 19	-- muut
0101 19 90 00	--- muut
0101 20	– aasit, muulit ja muuliaasit:
0101 20 10 00	-- aasit
0101 20 90 00	-- muulit ja muuliaasit
0102	Elävät nautaeläimet:
0102 10	– puhdasrotuiset siitoseläimet:
0102 10 10 00	-- hiehot (naaraspuoliset nautaeläimet, jotka eivät ole koskaan poikineet)
0102 10 30 00	-- lehmät
0102 10 90 00	-- muut
0102 90	– muut:
	-- kotieläinlajit:
0102 90 05 00	--- paino enintään 80 kg
	--- paino suurempi kuin 80 kg, mutta enintään 160 kg:
0103	Elävät siat:
0103 10 00 00	– puhdasrotuiset siitoseläimet
	– muut:
0103 91	-- paino pienempi kuin 50 kg:
0103 91 10 00	--- kotieläinlajit
0103 91 90 00	--- muut
0104	Elävät lampaat ja vuohet:
0104 10	– lampaat:
0104 10 10 00	-- puhdasrotuiset siitoseläimet
	-- muut
0104 20	– vuohet:
0104 20 10 00	-- puhdasrotuiset siitoseläimet

CN-koodi (1)	Kuvaus
0105	Elävä siipikarja eli kanat, ankat, hanhet, kalkkunat ja helmikanat: – paino enintään 185 g:
0105 11	-- kanat: --- naaraspuoliset kananpojat kantavanhemmiksi tai vanhemmiksi:
0105 11 11 00	---- munijarotuiset
0105 19	-- muut --- hanhet:
0105 19 00 10	---- munijarotuiset – muut:
0105 92	-- kanat, paino enintään 2 000 g:
0105 92 00 10	--- munijarotuiset, paino suurempi 2 000 g
0105 99	-- muut: --- ankat:
0105 99 10 10	---- munijarotuiset
0106 00	Muut elävät eläimet:
0106 00 00 10	– kesyt kanit
0106 00 00 20	– kyyhkyt
0106 00 00 30	– sammakot
0106 00 00 40	– Koirat ja kissat
0106 00 00 50	– mehiläiset
0106 00 00 60	– luonnonvaraiset eläimet
0106 00 90 00	– muut
0205 00 00 00	hevosen-, aasin-, muulin- ja muuliaasinliha, tuore, jäädytetty tai jäädytetty
0206	Naudan, sian, lampaan, vuohen, hevosen, aasin, muulin ja muuliaasin muut syötävät osat, tuoreet, jäädytetyt tai jäädytetyt:
0206 10 00 00	– nautaa, tuoreet tai jäädytetyt – nautaa, jäädytetyt:
0206 21 00 00	-- kieli
0206 22 00 00	-- maksa
0206 30 00 00	– sianliha, tuore tai jäädytetty – sianliha, jäädytetty:
0206 41 00 00	-- maksa
0206 49 00 00	-- muut
0206 80 00 00	– muut, tuoreet tai jäädytetyt
0206 90 00 00	– muut, jäädytetyt

CN-koodi (1)	Kuvaus
0208	Muu liha ja muut syötävät eläimenosat, tuoreet, jäädytetyt tai jäädytetyt:
0208 10 00 00	– kania tai jänistä
0208 20 00 00	– sammakonreidet
0208 90 00 00	– muut
0210 90 00 00	– muut, myös lihasta tai muista eläimenosista valmistettu syötävä jauho ja jauhe
0404	Hera, myös tiivistetty tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä; muualle kuulumattomat maidon luonnollisista aineosista koostuvat tuotteet, myös sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät:
0404 10 00 00	– hera ja modifioitu hera, myös tiivistetty tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä
0404 90 00 00	– muut
0408	Kuorettomat linnunmunat ja munankeltuainen, tuoreet, kuivatut, höyryssä tai vedessä keitetyt, muotoillut, jäädytetyt tai muulla tavalla säilötyt, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät:
	– munankeltuainen:
0408 11	-- kuivattu:
0408 11 20 00	--- ihmisravinnoksi soveltumaton
0408 11 80 00	--- muu
0408 19	-- muu:
0408 19 20 00	--- ihmisravinnoksi soveltumaton
	--- muu:
0408 19 81 00	---- nestemäinen
0408 19 89 00	---- muu, myös jäädytetty
	– muu:
0408 91	-- kuivattu:
0408 91 20 00	--- ihmisravinnoksi soveltumattomat
0408 91 80 00	--- muut
0408 99	-- muut
0408 99 20 00	--- ihmisravinnoksi soveltumattomat
0408 99 80 00	--- muut
0410 00 00 00	Eläinperäiset syötävät tuotteet, muualle kuulumattomat
0504 00 00 00	Eläinten (muiden kuin kalan) suolet, rakot ja vatsat, kokonaisina tai paloina, tuoreet, jäädytetyt, jäädytetyt, suolatut, suolavedessä, kuivatut tai savustetut
0601	Sipulit, juuri- ja varsimukulat sekä juurakot, lepotilassa olevat, kasvavat tai kukkivat; sikurit elävinä kasveina tai juurina, ei kuitenkaan nimikkeen 1212 juuret:
0601 10 00 00	– sipulit, juuri- ja varsimukulat sekä juurakot, lepotilassa
0601 20 00 00	– sipulit, juuri- ja varsimukulat sekä juurakot, kasvavat tai kukkivat; sikurit elävinä kasveina tai juurina

CN-koodi (*)	Kuvaus
0602	Muut elävät kasvit (myös niiden juuret), pistokkaat ja varttamisoksat; sienirihmasto:
0602 10	– juurruttamattomat pistokkaat ja varttamisoksat:
0602 10 10 00	-- viiniköynnös
0602 10 90 00	-- muut
0602 20	– puut ja pensaat, myös varttetut, joiden hedelmät tai pähkinät ovat syötäviä:
0602 20 10 00	-- viiniköynnökset, varttetut tai juurutetut
0602 20 90 00	-- muut
0602 30 00 00	– rhododendronit ja atsaleat, myös oksastetut
0602 40 00 00	– ruusut, myös varttetut
0602 90	– muut:
0602 90 10 00	-- sienirihmasto
0701	Tuoreet tai jäädytetyt perunat:
0701 10 00 00	– siemenperunat
0703	Tuoreet tai jäädytetyt kepa-, salotti-, valko- ja purjosipulit sekä muut Allium-sukuiset kasvikset:
0703 10	– kepasipuli ja salottisipuli:
0703 10 00 10	-- kylvämiseen tarkoitettut
0713	Kuivattu, silvitty palkovilja, myös kalvoton tai halkaistu:
0713 10	– herneet (<i>Pisum sativum</i>):
0713 10 10 00	-- kylvämiseen tarkoitettut
0713 20	
0713 20 10 00	-- kylvämiseen tarkoitettut
0713 31	-- <i>Vigna mungo</i> (L.) Hepper tai <i>Vigna radiata</i> (L.) Wilczek -lajin pavut:
0713 31 10 00	--- kylvämiseen tarkoitettut
0713 32	-- adsukipavut (<i>Phaseolus</i> tai <i>Vigna angularis</i>):
0713 32 10 00	--- kylvämiseen tarkoitettut
0713 33	-- tarhapavut (<i>Phaseolus vulgaris</i>):
0713 33 10 00	--- kylvämiseen tarkoitettut
0713 39	-- muut:
0713 39 10 00	--- kylvämiseen tarkoitettut
0713 40	– linssit eli kylvövirvilät:
0713 40 10 00	--- kylvämiseen tarkoitettut
0713 50	– härkäpavut (<i>Vicia faba</i> var. <i>major</i> , <i>Vicia faba</i> var. <i>equina</i> ja <i>Vicia faba</i> var. <i>minor</i>):
0713 50 10 00	--- kylvämiseen tarkoitettut
0713 90	– muut:

CN-koodi (1)	Kuvaus
0713 90 10 00	-- kylvämiseen tarkoitettut
0714	Maniokki- (kassava-), arrow- ja salepjuuret, maa-artistokat, bataatit ja niiden kaltaiset runsaasti tärkkelystä tai inuliinia sisältävät juuret ja mukulat, tuoreet, jäädytetyt, jäädytetyt tai kuivatut, myös paloitellut tai pelleteiksi valmistetut; saagoydin:
0714 10 00 00	- maniokkijuuret (kassava)
0714 20 00 00	- bataatit
0714 90 00 00	- muut
0801	Tuoreet tai kuivatut kookos-, para- ja cashewpähkinät, myös kuorettomat:
	- kookospähkinät:
0801 11 00 00	-- kuivatut kookospähkinänsydämet
0801 19 00 00	-- muut
	- parapähkinät:
0801 21 00 00	-- kuorelliset
0801 22 00 00	-- kuorettomat
	- cashewpähkinät:
0801 31 00 00	-- kuorelliset
0801 32 00 00	-- kuorettomat
0814 00 00 00	Sitruhedelmien ja melonin (myös vesimelonin) kuoret, tuoreet, jäädytetyt, kuivatut tai väliaikaisesti suolavedessä, rikkihapoke- tai muussa säilöntäliuoksessa säilöttyinä
0904	Piper-sukuinen pippuri; kuivatut, murskatut tai jauhetut Capsicum- tai Pimenta-sukuiset hedelmät:
	- Piper-sukuinen pippuri:
0904 11 00 00	- murskaamaton ja jauhamaton
0904 12 00 00	- murskattu tai jauhettu
0905 00 00 00	Vanilja
0906	Kaneli ja kanelinnuput:
0906 10 00 00	- murskaamattomat ja jauhamattomat
0906 20 00 00	- murskatut tai jauhetut
0907 00 00 00	Mausteneilikka (hedelmät, kukannuput ja kukkavarret)
0908	Muskottipähkinä, muskottikukka ja kardemumma:
0908 10 00 00	- muskottipähkinä
0908 20 00 00	- muskottikukka
0908 30 00 00	- kardemumma
0909	Aniksen, tähtianiksen, fenkolin (saksankuminan), korianterin, roomankuminan tai kuminan hedelmät ja siemenet; katajanmarjat:
0909 10 00 00	- anis ja tähtianis
0909 20 00 00	- korianteri

CN-koodi (1)	Kuvaus
0909 30 00 00	– roomankumina (<i>Cuminum cyminum</i>)
0909 40 00 00	– kumina (<i>Carum carvi</i>)
0909 50 00 00	– fenkoli (saksankumina); katajanmarjat
0910	Inkivääri, sahrami, kurkuma, timjami, laakerinlehdet, curry ja muut mausteet:
0910 10 00 00	– inkivääri
0910 20 00 00	– sahrami
0910 30 00 00	– kurkuma
0910 40 00 00	– timjami; laakerinlehdet
0910 50 00 00	– curry
	– muut mausteet:
0910 91 00 00	-- tämän ryhmän 1 huomautuksen b alakohdassa tarkoitettut sekoitukset
0910 99 00 00	-- muut
1002 00	Ruis:
1002 00 00 10	– siemenvilja
1002 00 00 90	– muut
1003 00	Ohra:
1003 00 00 10	– siemenvilja
1004 00	Kaura:
1004 00 00 10	– siemenvilja
1005	Maissi:
1005 10	– siemenvilja:
1005 10 10 00	-- hybridimaissi
1005 10 90 00	-- muut
1006	Riisi:
1006 10	– kuorimaton riisi (paddy- eli raakariisi):
1006 10 00 10	-- siemenvilja
1007 00 00 00	Durra
1008	Tattari, hirssi ja kanariansiemenet; muu vilja:
1008 10 00 00	– tattari
1008 20 00 00	– hirssi
1008 30 00 00	– kanariansiemenet
1008 90 00 00	– muu vilja

CN-koodi (1)	Kuvaus
1103 13	-- maissia:
1103 13 00 10	--- ihmisravinnoksi soveltumattomat
1105	Perunasta valmistetut hienot ja karkeat jauhot ja jauhe sekä hiutaleet, jyväset ja pelletit:
1105 10 00 00	- jauhot ja jauhe
1105 20 00 00	- hiutaleet, jyväset ja pelletit
1106	Nimikkeen 0713 kuivatusta palkoviljasta, nimikkeen 0714 saagosta, juurista tai mukuloista valmistetut hienot ja karkeat jauhot sekä jauhe; 8 ryhmän tuotteista valmistetut hienot ja karkeat jauhot sekä jauhe:
1106 20 00 00	- nimikkeen 0714 saagosta, juurista tai mukuloista valmistetut
1106 30	- 8 ryhmän tuotteista valmistetut:
1106 30 00 10	-- kookospähkinää
1108	Tärkkelys; inuliini:
	- tärkkelys:
1108 11 00 00	-- vehnäitärkkelys
1108 12	-- maissitärkkelys:
1108 12 00 10	--- vähittäismyyntiin kelpaamaton
1108 12 00 90	--- muu
1108 13 00 00	-- perunatarkkelys
1108 14 00 00	-- maniokkitärkkelys (kassavatarkkelys)
1108 19 00 00	-- muu tärkkelys
1108 20 00 00	- inuliini
1201 00	Soijapavut, myös murskatut:
1201 00 10 00	- kylvämiseen tarkoitettut
1201 00 90 00	- muut
1202	Paahtamattomat tai muulla tavoin kypsentämättömät maapähkinät, myös kuoritut tai murskatut:
1202 10	- kuorelliset:
1202 10 10 00	-- kylvämiseen tarkoitettut
1202 10 90 00	-- muut
1202 20 00 00	- kuoritut, myös murskatut
1203 00 00 00	Kopra
1204 00 00 00	Pellavansiemenet, myös murskatut
1207	Muut öljysiemenet ja -hedelmät, myös murskatut:
1207 10 00 00	- palmunpähkinät ja -ytimet
1207 20 00 00	- puuvillansiemenet
1207 30 00 00	- risiininsiemenet
1207 40 00 00	- seesaminsienenet

CN-koodi (1)	Kuvaus
1207 50 00 00	– sinapinsiemenet
1207 60 00 00	– saflorinsiemenet – muut:
1207 92 00 00	-- sheapähkinät (karitepähkinät)
1207 99 00 00	-- muut
1208	Öljysiemen- ja öljyhedelmäjauhot, ei kuitenkaan sinappijauho:
1208 10 00 00	– soijapavuista valmistetut
1208 90 00 00	– muut
1209	Siemenet, hedelmät ja itiöt, jollaisia käytetään kylvämiseen
	– juurikkaansiemenet
1209 11 00 00	-- sokerijuurikkaansiemenet
1209 19 00 00	-- muut
1209 22 00 00	-- apilan (<i>Trifolium</i> spp.) siemenet
1209 23 00 00	-- nadansiemenet
1209 24 00 00	-- niittynurmikan (<i>Poa pratensis</i> L.) siemenet
1209 25 00 00	-- raiheinän (<i>Lolium multiflorum</i> Lam., <i>Lolium perenne</i> L.) siemenet
1209 26 00 00	-- timoteinsiemenet
1209 29 00 00	-- muut
1209 30 00 00	– pääasiallisesti kukkiensa vuoksi viljeltyjen ruohomaisten kasvien siemenet – muut:
1209 91 00 00	-- kasvisten siemenet
1209 99 00 00	-- muut
1211	Kasvit ja kasvinosat (myös siemenet ja hedelmät), jollaisia käytetään pääasiallisesti hajusteisiin, farmaseuttisiin tuotteisiin, hyönteisten ja sienitautien torjunta-aineisiin tai niiden kaltaisiin tuotteisiin, tuoreet tai kuivatut, myös paloitetut, murskatut tai jauhetut:
1211 10 00 00	– lakritsijuuri
1211 20 00 00	– ginsengjuuri
1212	Johanneksenleipä, merilevät ja muut levät, sokerijuurikas ja sokeriruoko, tuoreet, jäädytetyt, jäädytetyt tai kuivatut, myös jauhetut; hedelmänkivet ja -sydämet sekä muut kasvituotteet (myös paahtamattomat juurisikurin <i>Cichorium intybus sativum</i> juuret), jollaisia käytetään pääasiallisesti ihmisravinnoksi, muualle kuulumattomat:
1212 10 00 00	– johanneksenleipä, myös johanneksenleivän siemenet
1212 30 00 00	– aprikoosin-, persikan- ja luumunkivet ja -sydämet – muut:
1212 92 00 00	-- sokerijuurikas
1212 99 00 00	-- muut

CN-koodi (1)	Kuvaus
1213 00 00 00	Valmistamattomat oljet ja akanat, myös silputut, jauhetut, puristetut tai pelleteiksi valmistetut
1214	Lantut, rehujuurikkaat ja muut rehujuuret, heinä, sini- eli rehumailanen (alfalfa), apila, esparsetti, rehukaali, lupiini, virna ja niiden kaltaiset rehuaineet, myös pelleteiksi valmistetut:
1214 10 00 00	– sini- eli rehumailasjauho (alfalfajauho) ja -pelletit
1214 90 00 00	– muut
1301	Kumilakat; luonnonkumit, -hartsit, -kumihartsit ja oleohartsit (esimerkiksi palsamit):
1301 10 00 00	– kumilakat
1301 20 00 00	– arabikumi
1301 90	– muut:
1301 90 00 10	– – kannabishartsit
1301 90 00 90	– – muut
1302	Kasvimehut ja -uutteet; pektiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit; agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut
1302 11 00 00	– kasvimehut ja -uutteet:
1302 11 00 00	– – oopiumi
1502 00	Nautaeläinten, lampaan tai vuohen rasva, muut kuin nimikkeeseen 1503 kuuluvat:
1502 00 10 00	– muuhun teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitettu
1502 00 90 00	– muut
1504	Kala- ja merinisäkäsrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:
1504 10 00 00	– kalanmaksäöljyt ja niiden jakeet
1504 20	– kalarasvat ja -öljyt (muut kuin kalanmaksäöljyt) sekä niiden jakeet:
1504 20 00 10	– – kalaöljyt
1504 20 00 90	– – muut
1504 30	– merinisäkäsrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet:
1504 30 11 00	– – jähmeät jakeet:
1504 30 11 00	– – – valaanrasva ja valaanpääöljy
1504 30 19 00	– – – muut
1504 30 90 00	– – muut
1508	Maapähkinäöljy ja sen jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:
1508 10 00 00	– raaka öljy
1508 90 00 00	– muut
1511	Palmuöljy ja sen jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:
1511 10 00 00	– raaka öljy
1511 90 00 00	– muut

CN-koodi (1)	Kuvaus
1512	Auringonkukka-, saflori- ja puuvillansiemenöljy sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat: – auringonkukka- ja safloriöljy sekä niiden jakeet – puuvillansiemenöljy ja sen jakeet:
1512 21 00 00	-- raaka öljy, myös sellainen, josta gossypoli on poistettu
1512 29 00 00	-- muut
1513	Kookos- (kopra-), palmunydin- ja babassuöljy sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat: – kookosöljy (kopraöljy) ja sen jakeet:
1513 11 00 00	-- raaka öljy
1513 19 00 00	-- muut – palmunydin- ja babassuöljy sekä niiden jakeet:
1513 21 00 00	-- raaka öljy
1513 29 00 00	-- muut
1515	Muut kasvirasvat ja rasvaiset kasviöljyt (myös jojobaöljy) sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat: – pellavaöljy ja sen jakeet:
1515 11 00 00	-- raaka öljy
1515 19 00 00	-- muut – maissiöljy ja sen jakeet:
1515 30 00 00	– risiiniöljy ja sen jakeet
1515 40 00 00	– kiinanpuuöljy (tung-öljy) ja sen jakeet
1515 50 00 00	– seesamiöljy ja sen jakeet
1515 90 00 00	– muut
1516	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet osittain tai kokonaan hydratut, vaihtoesteröidyt, uudelleen esteröidyt tai elaidinoidut, myös puhdistetut, mutta ei enempää valmistetut: – eläinrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet:
1516 10	-- kalasta tai valaasta
1516 10 00 10	-- kalasta tai valaasta
1516 10 00 90	-- muut
1702	Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi (levuloosi), jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri – laktoosi ja laktoosisiirappi:
1702 11 00 00	-- laktoosipitoisuus vedettömänä laktoosina ilmaistuna vähintään 99 prosenttia kuiva-aineen painosta
1702 19 00 00	-- muut
1702 20 00 00	– vaahterasokeri ja vaahterasiirappi
1702 30	– glukoosi ja glukoosisiirappi, joissa ei ole lainkaan fruktoosia tai joissa sitä on vähemmän kuin 20 prosenttia kuivapainosta:

CN-koodi (1)	Kuvaus
1702 30 10 00	<ul style="list-style-type: none"> -- isoglukoosi -- muut: --- joissa on glukoosia vähintään 99 prosenttia kuivapainosta:
1702 30 51 00	---- valkoisena kiteisenä jauheena, myös yhteenpuristettuna
1702 30 59 00	<ul style="list-style-type: none"> ---- muut --- muut:
1702 30 91 00	---- valkoisena kiteisenä jauheena, myös yhteenpuristettuna
1702 30 99 00	---- muut
1702 40 00 00	- glukoosi ja glukoosisiirappi, joissa on fruktoosia vähintään 20 prosenttia, mutta vähemmän kuin 50 prosenttia kuivapainosta
1702 60 00 00	- muu fruktoosi ja fruktoosisiirappi, joissa on fruktoosia enemmän kuin 50 prosenttia kuivapainosta
1703	Sokerin erottamisessa ja puhdistamisessa syntyvä melassi:
1703 10 00 00	- ruokosokerimelassi
1703 90 00 00	- muut
1805 00 00 00	Kaakaojauhe, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön
2005	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädyttämättömät, muut kuin nimikkeen 2006 tuotteet:
2005 10	- homogenoitunut kasvikset
2005 10 00 10	-- lastenruoka enintään 250 gramman pakkauksissa
2104	Keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten; homogenoitunut sekoitetut elintarvikevalmisteet:
2104 20	- homogenoitunut sekoitetut elintarvikevalmisteet
2104 20 00 10	-- lastenruoka enintään 250 gramman pakkauksissa
2301	Lihasta, muista eläimenosista, kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista valmistetut ihmisravinnoksi soveltumattomat jauhot, jauheet ja pelletit; eläinrasvan sulatusjätteet:
2301 10 00 00	- lihasta tai muista eläimenosista valmistetut jauhot, jauheet ja pelletit; eläinrasvan sulatusjätteet
2303	Tärkkelyksenvalmistuksen jätetuotteet ja niiden kaltaiset jäteaineet, sokerijuurikasjätemassa, sokeriruokojäte ja muut sokerinvalmistuksen jätteet, rankki ja muut panimo- ja polttimejätteet, myös pelleteiksi valmistetut:
2303 10 00 00	- tärkkelyksenvalmistuksen jätetuotteet ja niiden kaltaiset jäteaineet
2303 20 00 00	- sokerijuurikasjätemassa, sokeriruokojäte ja muut sokerinvalmistuksen jätteet
2303 30 00 00	- rankki ja muut panimo- ja polttimejätteet
2304 00 00 00	Öljyakut ja muut soijaöljyn erottamisessa syntyneet kiinteät jätetuotteet, myös jauhetut tai pelleteiksi valmistetut
2305 00 00 00	Öljyakut ja muut maapähkinäöljyn erottamisessa syntyneet kiinteät jätetuotteet, myös jauhetut tai pelleteiksi valmistetut

CN-koodi ⁽¹⁾	Kuvaus
2306	Öljykakut ja muut kasvirasvojen tai -öljyjen erottamisessa syntyneet kiinteät jätetuotteet, myös jauhetut tai pelleteiksi valmistetut, muut kuin nimikkeisiin 2304 ja 2305 kuuluvat, jotka ovat peräisin:
2306 10 00 00	– puuvillansiemenistä
2306 20 00 00	– pellavansiemenistä
2306 30 00 00	– auringonkukansiemenistä
2306 40 00 00	– rapsin- tai rypsinsiemenistä
2306 50 00 00	– kookospähkinöistä tai koprasta
2306 60 00 00	– palmunpähkinöistä tai -ytimistä
2306 70 00 00	– maissinalkioista
2306 90 00 00	– muut
2307 00 00 00	Viinisakka; raaka viinikivi
2308	Muualle kuulumattomat kasviaineet ja kasviperäiset jätteet sekä kasviperäiset jätetuotteet ja sivutuotteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan, myös pelleteiksi valmistetut:
2308 10 00 00	– tammenterhot ja hevostakanjat
2308 90 00 00	– muut
2309	Valmisteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan:
	-- täydelliset rehu- ja erikoistivisteet eläinten, kalojen tai karjan ruokintaan
2309 90	– muut:
2309 90 00 11	--- kala- tai merinisäksliimavesi
2309 90 00 30	-- esiseokset
2401	Valmistamaton tupakka; tupakanjätteet

⁽¹⁾ Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian 31 päivänä heinäkuuta 1996 annetun tullitariffilain mukaisesti (virallinen lehti nro 38/96).

LIITE IV b

Sopimuksen 27 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettut tuotteet

Seuraaviin yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin sovelletaan nollatullia, kun niitä entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan tuotaessa käytetään jäljempänä lueteltuja tariffikiintiöitä:

CN-koodi (1)	Tavaran kuvaus	Vuosi 2001		Vuosi 2002		Vuosi 2003 ja seuraavat	
		Tariffikiintiö (tonnia)	Kannettava tulli ylittävälle määrille (% MFN:stä)	Tariffikiintiö (tonnia)	Kannettava tulli ylittävälle määrille (% MFN:stä)	Tariffikiintiö (tonnia)	Kannettava tulli ylittävälle määrille (% MFN:stä)
0206 29 00	-- muut	200	90	300	80	400	70
0207	Nimikkeen 0105 siipikarjan liha ja muut syötävät osat, tuoreet, jäädytetyt tai jäädytetyt:	1 500	90	2 000	80	3 000	70
0402	Maito ja kerma, tiivistetty tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä	200	90	300	80	400	70
0405 10	- voi	100	90	200	80	300	70
0406 20	- juustoraaste ja juustojauhe, juustolaadusta riippumatta	50	90	70	80	100	70
0406 30	- sulatejuusto, ei kuitenkaan raaste eikä jauhe						
0805 10	- appelsiinit	5 000	90	7 000	80	8 000	70
0805 20	-- mandariinit						
0805 30	- sitruunat						
0805 40	- greipit ja pomelot						
1005 90	- muut:	20 000	90	20 000	80	20 000	70
1601	Makkarat ja niiden kaltaiset tuotteet, jotka on valmistettu lihasta, muista eläimenosista tai verestä; näihin tuotteisiin perustuvat elintarvikevalmisteet	300	90	600	80	1 200	70
1602	Muut valmisteet ja säilykkeet, jotka on valmistettu lihasta, muista eläimenosista tai verestä	200	90	500	80	800	70
2005 70 00	- oliivit	600	90	1 000	80	1 600	70
1507 10 00	- raaka öljy, myös sellainen, josta kasvilima on poistettu	5 000	90	10 000	80	15 000	70
1512 11 00	-- raaka öljy						
1514 10 00	- raaka öljy						
1701	Ruoko- ja juurikassokeri sekä kemiallisesti puhdas sakkaroosi, jähmeät:	5 000	90	10 000	80	15 000	70
	- lisättyä maku- tai väriainetta sisältämätön raakasokeri:						
1701 11 00	-- ruokosokeri						
1701 12 00	-- juurikassokeri						

CN-koodi ⁽¹⁾	Tavaran kuvaus	Vuosi 2001		Vuosi 2002		Vuosi 2003 ja seuraavat	
		Tariffikiintiö (tonnia)	Kannettava tulli ylittävälle määrälle (% MFN:stä)	Tariffikiintiö (tonnia)	Kannettava tulli ylittävälle määrälle (% MFN:stä)	Tariffikiintiö (tonnia)	Kannettava tulli ylittävälle määrälle (% MFN:stä)
2309	Valmisteet, jollaisia käytetään eläinten ruokintaan	7 000	90	10 000	80	12 000	70
	-- täydelliset rehu- ja erikoistiuvis- teet eläinten, kalojen tai karjan ruokintaan						
2309 90	- muut:						
2309 90 0019	-- muut						
2309 90 0020	-- melassilla, hiilihydraateilla, vita- miineilla ja kivennäisillä rikas- tettu karjanrehu						
2309 90 0090	- muut						

⁽¹⁾ Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian 31 päivänä heinäkuuta 1996 annetun tullitariffilain mukaisesti (virallinen lehti N:o 38/96).

LIITE IV c

Sopimuksen 27 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettut tuotteet

Seuraaviin yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin sovelletaan myönnytyksiä, kun niitä entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan tuotaessa käytetään jäljempänä lueteltuja tariffikiintiöitä:

CN-koodi ⁽¹⁾	Tavaran kuvaus	Vuotuinen määrä (tonnia)	Kannettava tulli (% MFN:stä)		
			1.1.2001 alkaen	1.1.2002 alkaen	1.1.2003 alkaen
0203	Sianliha, tuore, jäädytetty tai jäädytetty	2 000	90	80	70
0406	Juusto ja juustoaine	600	90	80	70

⁽¹⁾ Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian 31 päivänä heinäkuuta 1996 annetun tullitariffilain mukaisesti (virallinen lehti N:o 38/96).

LIITE V a

Sopimuksen 28 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tuotteet

Seuraavien entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin olevien tuotteiden tuonnissa Euroopan yhteisöön sovelletaan jäljempänä mainittuja myönnytyksiä:

Koodi	Tavaran kuvaus	Vuosi 1	Vuosi 2	Vuosi 3
		Tulli %	Tulli %	Tulli %
0301 91 10 0301 91 90 0302 11 10 0302 11 90 0303 21 10 0303 21 90 0304 10 11 ex 0304 10 19 ex 0304 10 91 0304 20 11 ex 0304 20 19 ex 0304 90 10 ex 0305 10 00 ex 0305 30 90 0305 49 45 ex 0305 59 90 ex 0305 69 90	Taimenet (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> , ja <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>): elävät; tuoreet tai jäädytetyt; jäädytetyt; kuivatut, suolatut tai suolavedessä olevat savustetut; kalafileet ja muu kalanliha, ihmisravinnoksi sopivat jauhot, jauheet ja pelletit.	(% MFN:stä)	(% MFN:stä)	(% MFN:stä)
0301 93 00 0302 69 11 0303 79 11 ex 0304 10 19 ex 0304 10 91 ex 0304 20 19 ex 0304 90 10 ex 0305 10 00 ex 0305 30 90 ex 0305 49 80 ex 0305 59 90 ex 0305 69 90	Elävä karppi; tuore tai jäädytetty; jäädytetty, kuivattu, suolattu, suolavedessä oleva, savustettu; ihmisravinnoksi sopivat jauhot, jauheet ja pelletit.	(% MFN:stä)	(% MFN:stä)	(% MFN:stä)

LIITE V b

Sopimuksen 28 artiklan 2 kohdassa tarkoitettut tuotteet

Seuraavien yhteisöstä peräisin olevien tuotteiden tuonnissa entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan sovelletaan jäljempänä mainittuja myönnytyksiä:

Koodi ⁽¹⁾	Tavaran kuvaus	Vuosi 1	Vuosi 2	Vuosi 3
		Tulli %	Tulli %	Tulli %
0301	Elävät kalat:	(% MFN:stä)	(% MFN:stä)	(% MFN:stä)
0301 10 0000	– akvaariokalat			
	– muut elävät kalat:			
0301 91 0000	-- taimenet (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> ja <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>):			
0301 92 0000	-- ankeriaat (<i>Anguilla</i> spp.)			
0301 93 0000	--- karppe			
0301 99	-- muut:			
0301 99 0010	--- makean veden kalat			
0302 11 0000	-- taimenet (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> ja <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>)			
0302 66 0000	-- ankeriaat (<i>Anguilla</i> spp.)			
0302 69 0010	--- makean veden kalat			
0303 21 0000	-- taimenet (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> ja <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>)			
0303 29 0010	--- makean veden kalat			
0303 79 0010	--- makean veden kalat			
0304 10 0010	--- makean veden kalaa			
0304 20 0010	--- makean veden kalaa			
0304 90 0010	--- makean veden kalaa			
0305 49 0000	-- muut			
	– kuivattu kala, myös suolattu, mutta ei savustettu			
0305 59 0000	-- muut			
	– suolattu, muu kuin kuivattu tai savustettu kala, sekä suolavedessä oleva kala			
0305 69 0000	-- muut			

⁽¹⁾ Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian 31 päivänä heinäkuuta 1996 annetun tullitariffilain mukaisesti (virallinen lehti N:o 38/196).

LIITE VI

SJOITTAUTUMINEN: RAHOITUSPALVELUT

joihin viitataan V osaston II luvussa

Rahoituspalvelut: Määritelmät

Rahoituspalveluilla tarkoitetaan mitä tahansa sopimuspuolen rahoituspalvelun tarjoajan tarjoamaa rahoitusluonteista palvelua.

Rahoituspalveluihin kuuluvat seuraavat toiminnot:

A. Kaikki vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut:

1. ensivakuutus (mukaan luettuna rinnakkaisvakuutus):
  - i) henkivakuutus;
  - ii) vahinkovakuutus;
2. jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;
3. vakuutusten välittäminen kuten vakuutusmeklarien ja -asiamiesten toiminta;
4. vakuutusten liitännäispalvelut, kuten neuvonta-, aktuaari-, riskinarviointi- ja vahingonkäsittelypalvelut.

B. Pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuspalveluja)

1. talletusten ja muiden takaisin maksettavien varojen vastaanotto asiakkailta;
2. kaikenlainen antolainaustoiminta, muun muassa kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoiminnan rahoitus;
3. rahoitusleasing;
4. kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut, mukaan luettuina luotto- ja maksukortit, matkasekit ja pankkivekselit;
5. takaukset ja maksusitoumukset;
6. kauppa asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muulla tavalla, erityisesti seuraavilla välineillä:
  - a) rahamarkkinavälineet (sekit, vekselit, talletustodistukset jne.);
  - b) ulkomaanvaluutta;
  - c) johdannaistuotteet, mukaan luettuina, muttei yksinomaan, futuurit ja optiot;
  - d) valuuttakurssit ja korkovälineet, mukaan luettuina sellaiset tuotteet kuin swap-sopimukset, korkotermiinit jne.;
  - e) siirtokelpoiset arvopaperit;
  - f) muut siirtokelpoiset välineet ja rahoitusomaisuus, mukaan luettuna jalometalliharkot;
7. osallistuminen kaikenlaisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, mukaan lukien merkintätakuut ja sijoitukset asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) ja näihin liikkeeseenlaskuihin liittyvien palvelujen tarjoaminen;
8. välitystoiminta rahamarkkinoilla;
9. omaisuuden hoito, erityisesti käteisvarojen tai arvopaperisalkun hoito, yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot, eläkerahastojen hoito sekä arvopapereiden talletus- ja notariaattipalvelut;
10. rahoitusomaisuuden kuten arvopapereiden, johdannaismarkkinavälineiden ja muiden siirtokelpoisten välineiden maksu- ja clearingpalvelut;
11. neuvonta, välitys ja muut edellä 1–10 alakohdassa lueteltuihin erilaisiin toimintoihin liittyvät rahoituspalvelut, mukaan luettuina luottotiedot ja luottoarviot, sijoituksiin ja salkunhoitoon liittyvä tutkimus ja neuvonta sekä yritysostoihin ja yritysten uudelleenjärjestelyihin ja toimintaperiaatteisiin liittyvä neuvonta;

12. rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvien ohjelmistojen toimittaminen muiden rahoituspalvelujen tarjoajien toimesta.

Seuraavat toiminnot eivät kuulu rahoituspalvelujen määritelmään:

- a) keskuspankkien tai muiden julkisten laitosten toteuttamat toimet raha- ja valuuttakurssipolitiikkaa harjoittaessa;
- b) keskuspankkien sekä julkisten toimielinten, viranomaisten tai laitosten harjoittama toiminta valtion lukuun tai valtion takuulla lukuun ottamatta tapauksia, joissa näiden julkisten yhteisöjen kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat voivat harjoittaa tätä toimintaa;
- c) lakisääteiseen sosiaaliturva- tai eläkejärjestelmään kuuluva toiminta lukuun ottamatta tapauksia, joissa julkisten yhteisöjen tai yksityisten laitosten kanssa kilpailevat rahoituspalvelujen tarjoajat voivat harjoittaa tätä toimintaa.

LIITE VII

TEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUDET SEKÄ KAUPALLISET OIKEUDET, JOITA TARKOITETAAN SOPIMUKSEN

71 artiklassa

1. Sopimuksen 71 artiklan 3 kohta koskee seuraavia monenvälisiä sopimuksia:

- Budapestin sopimus mikro-organismien tallettamisen kansainvälisestä tunnustamisesta patentinhakumenettelyä varten (1977, muutettu 1980),
- tavaramerkkien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Madridin sopimukseen liittyvä lisäpöytäkirja (Madrid, 1989),
- uusien kasvilajikkeiden suojaamista koskeva kansainvälinen yleissopimus (UPOV) (Geneven asiakirja, 1991).

Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi päättää, että 71 artiklan 3 kohtaa sovelletaan muihin monenvälisiin sopimuksiin.

2. Sopimuspuolet vahvistavat pitävänsä tärkeinä seuraaviin monenvälisiin sopimuksiin perustuvia velvoitteita:

- kansainvälinen yleissopimus esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyhteyksien suojaamisesta (Rooma, 1961),
- teollisoikeuden suojelemisesta tehty Pariisiin yleissopimus (Tukholman asiakirja, 1967, muutettu 1979),
- tavaramerkkien kansainvälistä rekisteröintiä koskeva Madridin sopimus (Tukholman asiakirja, 1967, muutettu 1979),
- patenttityhteistyösopimus (Washington, 1970, muutettu 1979 ja 1984),
- äänitteiden valmistajien suojaamiseksi heidän äänitteidensä luvattomalta jäljentämiseltä tehty yleissopimus (Geneve, 1971),
- Bernin yleissopimus kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta (Pariisiin asiakirja 1971),
- tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröintiä varten koskeva Nizzan sopimus (Geneve, 1977, muutettu 1979).

3. Tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia myöntää yhteisön yrityksille ja kansalaisille teollis- ja tekijänoikeuksien sekä kaupallisten oikeuksien tunnustamisen ja suojelun suhteen yhtä suotuisan kohtelun kuin minkä se suo mille tahansa kahdenvälisten sopimusten soveltamisalaan kuuluvalla kolmannelle maalle.

Sopimuksen 22 artiklaan liittyvä**PÖYTÄKIRJA N:o 1****tekstiili- ja vaatetustuotteista***1 artikla*

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan tekstiili- ja vaatetustuotteisiin, jäljempänä "tekstiilituotteet", jotka luetellaan yhteisön yhdistetyn nimikkeistön XI jaksossa (50–63 ryhmä).

2 artikla

1. Tekstiilituotteita, jotka kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön XI jaksoon (50–63 ryhmä) ja jotka ovat peräisin entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta tämän sopimuksen pöytäkirjan N:o 4 sääntöjen mukaisesti, voidaan tuoda yhteisöön tullitta tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen.

2. Yhdistetyn nimikkeistön XI jaksoon (50–63 ryhmä) kuuluvien, yhteisöstä peräisin olevien tämän sopimuksen pöytäkirjan N:o 4 sääntöjen mukaisten tuotteiden suoraan tuontiin sovellettavat tullit poistetaan tämän sopimuksen voimaantulopäivänä, lukuun ottamatta tämän pöytäkirjan liitteessä I lueteltuja tuotteita, joihin sovellettavia tulleja alennetaan asteittain, kuten liitteessä määrätään.

3. Sopimuksen ja erityisesti sen 19 ja 34 artiklan määräyksiä sovelletaan sopimuspuolten väliseen tekstiilituotteiden kauppaan, jollei tämän pöytäkirjan määräyksistä muuta johdu.

3 artikla

Kaksinkertaisen tarkkailun järjestelmästä ja muista asiaan kuuluvista seikoista, jotka koskevat entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin olevien tekstiilituotteiden vientiä yhteisöön ja yhteisöstä peräisin olevien tekstiilituotteiden vientiä entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan, määrätään Euroopan yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välillä tekstiilituotteiden kaupasta tehdyssä uudistetussa sopimuksessa, jota on sovellettu 1 päivästä tammikuuta 2000 alkaen.

4 artikla

Tämän sopimuksen tultua voimaan uusia määrällisiä rajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä ei saa ottaa käyttöön, lukuun ottamatta edellä mainitussa sopimuksessa ja sen pöytäkirjoissa määrättyjä toimenpiteitä.

*LIITE I***PÖYTÄKIRJAN 2 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUT TULLIT**

Tässä liitteessä lueteltujen yhteisöstä peräisin olevien tekstiilituotteiden tuonnissa entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan sovellettavia tulleja alennetaan asteittain seuraavan aikataulun mukaisesti:

- sopimuksen voimaantuloa seuraavan ensimmäisen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 70 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan toisen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 63 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan kolmannen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 56 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan neljännen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 49 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan viidennen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 42 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan kuudennen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 35 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan seitsemännen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 28 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan kahdeksannen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 21 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan yhdeksännen vuoden tammikuun 1 päivänä kukin tulli alennetaan 14 prosenttiin perustullista,
- sopimuksen voimaantuloa seuraavan kymmenennen vuoden tammikuun 1 päivänä jäljellä olevat tullit poistetaan.

Luettelo tuotteista, joiden tullit alennetaan:

5007 10	5206 13	5209 43	5310 10	5407 82
5007 20	5206 14	5209 49	5310 90	5407 83
5007 90	5206 15	5209 51	5311 00	5407 91
	5206 21	5209 52		5407 92
5106 10	5206 22	5209 59	5401 10	5407 93
5106 20	5206 23	5210 11	5401 20	5407 94
5107 10	5206 24	5210 12	5402 10	5408 10
5107 20	5206 25	5210 19	5402 20	5408 21
5108 10	5206 31	5210 21	5402 31	5408 22
5108 20	5206 32	5210 22	5402 32	5408 23
5109 10	5206 33	5210 29	5402 33	5408 24
5109 90	5206 34	5210 31	5402 39	5408 31
5110 00	5206 35	5210 32	5402 41	5408 32
5111 11	5206 41	5210 39	5402 42	5408 33
5111 12	5206 42	5210 41	5402 43	5408 34
5111 13	5206 43	5210 42	5402 49	
5111 90	5206 44	5210 49	5402 51	5501 10
5112 11	5206 45	5210 51	5402 52	5501 20
5112 19	5207 10	5210 52	5402 59	5501 30
5112 20	5207 90	5210 59	5402 61	5501 90
5112 30	5208 11	5211 11	5402 62	5503 10
5112 90	5208 12	5211 12	5402 69	5503 20
5113 00	5208 13	5211 19	5403 10	5503 30
	5208 19	5211 21	5403 20	5503 40
5204 20	5208 21	5211 22	5403 33	5503 90
5205 11	5208 22	5211 29	5403 39	5505 10
5205 12	5208 23	5211 31	5403 41	5505 20
5205 13	5208 29	5211 32	5403 42	5506 10
5205 14	5208 31	5211 39	5403 49	5506 20
5205 15	5208 32	5211 41	5404 90	5506 30
5205 21	5208 33	5211 42	5405 00	5506 90
5205 22	5208 39	5211 43	5406 10	5508 10
5205 23	5208 41	5211 49	5406 20	5508 20
5205 24	5208 42	5211 51	5407 10	5509 11
5205 26	5208 43	5211 52	5407 20	5509 12
5205 27	5208 49	5211 59	5407 30	5509 21
5205 28	5208 51	5212 11	5407 41	5509 22
5205 31	5208 52	5212 12	5407 42	5509 31
5205 32	5208 53	5212 13	5407 43	5509 32
5205 33	5208 59	5212 14	5407 44	5509 41
5205 34	5209 11	5212 15	5407 51	5509 42
5205 35	5209 12	5212 21	5407 52	5509 51
5205 41	5209 19	5212 22	5407 53	5509 52
5205 42	5209 21	5212 23	5407 54	5509 53
5205 43	5209 22	5212 24	5407 61	5509 59
5205 44	5209 29	5212 25	5407 69	5509 61
5205 46	5209 31		5407 71	5509 62
5205 47	5209 32	5309 11	5407 72	5509 69
5205 48	5209 39	5309 19	5407 73	5509 91
5206 11	5209 41	5309 21	5407 74	5509 92
5206 12	5209 42	5309 29	5407 81	5509 99

5510 11	5515 91	5702 41	5810 10	6103 22
5510 12	5515 92	5702 42	5810 91	6103 23
5510 20	5515 99	5702 49	5810 92	6103 29
5510 30	5516 11	5702 51	5810 99	6103 31
5510 90	5516 12	5702 52	5811 00	6103 32
5511 10	5516 13	5702 59		6103 33
5511 20	5516 14	5702 91	5901 10	6103 39
5511 30	5516 21	5702 92	5901 90	6103 41
5512 11	5516 22	5702 99	5902 10	6103 42
5512 19	5516 23	5703 10	5902 20	6103 43
5512 21	5516 24	5703 20	5902 90	6103 49
5512 29	5516 31	5703 30	5904 10	6104 11
5512 97	5516 32	5703 90	5904 91	6104 12
5512 99	5516 33	5704 10	5904 92	6104 13
5513 11	5516 34	5704 90	5905 00	6104 19
5513 12	5516 41	5705 00	5906 10	6104 21
5513 13	5516 42		5906 91	6104 22
5513 19	5516 43	5801 10	5906 99	6104 23
5513 21	5516 44	5801 21	5907 00	6104 29
5513 22	5516 91	5801 22	5908 00	6104 31
5513 23	5516 92	5801 23	5910 00	6104 32
5513 29	5516 93	5801 24		6104 33
5513 31	5516 94	5801 25	6001 10	6104 39
5513 32		5801 26	6001 21	6104 41
5513 33	5601 10	5801 31	6001 22	6104 42
5513 39	5601 21	5801 32	6001 29	6104 43
5513 41	5601 22	5801 33	6001 91	6104 44
5513 42	5601 29	5801 34	6001 92	6104 49
5513 43	5601 30	5801 35	6001 99	6104 51
5513 49	5602 10	5801 36	6002 10	6104 52
5514 11	5602 21	5801 90	6002 20	6104 53
5514 12	5602 29	5802 11	6002 30	6104 59
5514 13	5602 90	5802 19	6002 41	6104 61
5514 19	5603 11	5802 20	6002 42	6104 62
5514 21	5603 12	5802 30	6002 43	6104 63
5514 22	5603 13	5803 10	6002 49	6104 69
5514 23	5603 14	5803 90	6002 91	6105 10
5514 29	5603 91	5804 10	6002 92	6105 20
5514 31	5603 92	5804 21	6002 93	6105 90
5514 32	5603 93	5804 29	6002 99	6106 10
5514 33	5603 94	5804 30		6106 20
5514 39	5606 00	5805 00	6101 10	6106 90
5514 41	5608 19	5806 10	6101 20	6107 11
5514 42	5608 90	5806 20	6101 30	6107 12
5514 43	5609 00	5806 31	6101 90	6107 19
5514 49		5806 32	6102 10	6107 21
5515 11	5701 10	5806 39	6102 20	6107 22
5515 12	5701 90	5806 40	6102 30	6107 29
5515 13	5702 10	5807 10	6102 90	6107 91
5515 19	5702 20	5807 90	6103 11	6107 92
5515 21	5702 31	5808 10	6103 12	6107 99
5515 22	5702 32	5808 90	6103 19	6108 11
5515 29	5702 39	5809 00	6103 21	6108 19

6108 21	6117 20	6204 39	6210 40	6302 52
6108 22	6117 80	6204 41	6210 50	6302 53
6108 29	6117 90	6204 42	6211 11	6302 59
6108 31		6204 43	6211 12	6302 60
6108 32	6201 11	6204 44	6211 20	6302 91
6108 39	6201 12	6204 49	6211 31	6302 92
6108 91	6201 13	6204 51	6211 32	6302 93
6108 92	6201 19	6204 52	6211 33	6302 99
6108 99	6201 91	6204 53	6211 39	6303 11
6109 10	6201 92	6204 59	6211 41	6303 12
6109 90	6201 93	6204 61	6211 42	6303 19
6110 10	6201 99	6204 62	6211 43	6303 91
6110 20	6202 11	6204 63	6211 49	6303 92
6110 30	6202 12	6204 69	6212 10	6303 99
6110 90	6202 13	6205 10	6212 20	6304 11
6111 10	6202 19	6205 20	6212 30	6304 19
6111 20	6202 91	6205 30	6212 90	6304 91
6111 30	6202 92	6205 90	6213 10	6304 92
6111 90	6202 93	6206 10	6213 20	6304 93
6112 11	6202 99	6206 20	6213 90	6304 99
6112 12	6203 11	6206 30	6214 10	6305 10
6112 19	6203 12	6206 40	6214 20	6305 20
6112 20	6203 19	6206 90	6214 30	6305 32
6112 31	6203 21	6207 11	6214 40	6305 33
6112 39	6203 22	6207 19	6214 90	6305 39
6112 41	6203 23	6207 21	6215 10	6305 90
6112 49	6203 29	6207 22	6215 20	6306 11
6113 00	6203 31	6207 29	6215 90	6306 12
6114 10	6203 32	6207 91	6216 00	6306 19
6114 20	6203 33	6207 92	6217 10	6306 21
6114 30	6203 39	6207 99	6217 90	6306 22
6114 90	6203 41	6208 11		6306 29
6115 11	6203 42	6208 19	6301 10	6306 31
6115 12	6203 43	6208 21	6301 20	6306 39
6115 19	6203 49	6208 22	6301 30	6306 41
6115 20	6204 11	6208 29	6301 40	6306 49
6115 91	6204 12	6208 91	6301 90	6306 91
6115 92	6204 13	6208 92	6302 10	6306 99
6115 93	6204 19	6208 99	6302 21	6307 10
6115 99	6204 21	6209 10	6302 22	6307 20
6116 10	6204 22	6209 20	6302 29	6307 90
6116 91	6204 23	6209 30	6302 31	6308 00
6116 92	6204 29	6209 90	6302 32	
6116 93	6204 31	6210 10	6302 39	
6116 99	6204 32	6210 20	6302 40	
6117 10	6204 33	6210 30	6302 51	

PÖYTÄKIRJA N:o 2**terästuotteista****1 artikla**

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan yhteisen tullitariffin 72 ryhmässä lueltuihin tuotteisiin. Sitä sovelletaan myös muihin edellä mainittuun ryhmään kuuluviin valmiisiin terästuotteisiin, jotka voivat tulevaisuudessa olla peräisin entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta.

2 artikla

Entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin olevien terästuotteiden tuontiin yhteisössä sovellettavat tullit poistetaan sopimuksen tullessa voimaan.

3 artikla

Yhteisöstä peräisin olevien terästuotteiden tuontiin entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa sovellettavat tullit poistetaan asteittain seuraavan aikataulun mukaisesti:

1. sopimuksen voimaantuloa seuraavan ensimmäisen vuoden alussa kukin tulli alennetaan 80 prosenttiin perustullista;
2. lisälennukset 60, 40, 20 ja 0 prosenttiin perustullista tehdään tässä järjestyksessä sopimuksen voimaantuloa seuraavan toisen, kolmannen, neljännen ja viidennen vuoden alussa.

4 artikla

1. Entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin olevien terästuotteiden tuontiin yhteisössä sovellettavat määrälliset rajoitukset ja vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet poistetaan sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen.

2. Yhteisöstä peräisin olevien terästuotteiden tuontiin entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa sovellettavat määrälliset rajoitukset ja vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet poistetaan sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen.

5 artikla

1. Ottaen huomioon tämän sopimuksen 69 artiklassa määrätyt säännöt sopimuspuolet tunnustavat, että on tarpeen ja tärkeää, että sopimuspuolet pyrkivät ratkaisemaan viipymättä teräsalansa mahdolliset rakenteelliset heikkoudet tuotannonalansa maailmanlaajuisen kilpailukyvyyn varmistamiseksi. Tämän vuoksi entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia käynnistää kahden vuoden kuluessa terästeollisuutensa kannalta välttämättömän rakenneuudistus- ja muutosohjelman taatakseen alan elinkelpoisuuden tavanomaisissa markkinaolosuhteissa. Pyydettyessä yhteisö antaa entiselle Jugoslavian tasavallalle Makedoniale asianmukaista teknistä apua tavoitteen saavuttamiseksi.

2. Tämän sopimuksen 69 artiklassa määrättyjen sääntöjen mukaisesti kyseisen artiklan vastaisia käytäntöjä arvioidaan sel-

laisin erityisin perustein, jotka perustuvat yhteisön valtiontukisääntöjen soveltamiseen, mukaan luettuina yhteisön johdettu oikeus sekä EHTY-sopimuksen voimassaolon päättymisen jälkeen teräsalaan mahdollisesti sovellettavat valtiontukien valvontaa koskevat erityissäännöt.

3. Sovellessa tämän sopimuksen 69 artiklan 1 kohdan iii alakohdan määräyksiä terästuotteisiin yhteisö tunnustaa, että viiden vuoden ajan tämän sopimuksen voimaantulosta entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia voi poikkeuksellisesti myöntää valtiontukea rakenneuudistustarkoituksiin, jos:

- kyseinen tuki johtaa siihen, että sitä saavat yritykset ovat kannattavia tavanomaisissa markkinaolosuhteissa rakenneuudistuskauden lopussa, ja
- kyseisen tuen määrä ja laajuus rajoitetaan tiukasti tasoille, jotka ovat ehdottomasti tarpeen tämän kannattavuuden palauttamiseksi, ja niitä vähennetään asteittain, ja
- rakenneuudistusohjelma liittyy yleiseen kapasiteetin järjehtämiseen ja vähentämiseen entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa.

4. Sopimuspuolet varmistavat tarvittavan rakenneuudistus- ja muutosohjelman täytäntöönpanon täydellisen avoimuuden vaihtamalla keskenään kattavasti ja jatkuvasti tietoja, mukaan luettuina rakenneuudistussuunnitelmaa koskevat tiedot sekä tiedot tämän artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti myönnetyn valtiontuen määrästä, laajuudesta ja tarkoituksesta.

5. Vakautus- ja assosiaationeuvosto valvoo edellä 1–4 kohdassa määrättyjen vaatimusten täytäntöönpanoa.

6. Jos jompikumpi sopimuspuolista katsoo, että toisen sopimuspuolen tietty käytäntö on ristiriidassa tämän artiklan määräysten kanssa, ja jos tämä käytäntö aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa haittaa ensiksi mainitun sopimuspuolen eduille tai merkittävää vahinkoa sen omalle tuotannonalalle, kyseinen sopimuspuoli voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet neuvoteltuaan tilanteesta 8 artiklassa tarkoitettussa yhteydenpitoryhmässä tai kolmenkymmenen työpäivän kuluttua neuvottelupyynnön esittämisestä.

6 artikla

Sopimuksen 19, 20 ja 34 artiklan määräyksiä sovelletaan sopimuspuolten välisessä terästuotteiden kaupassa.

7 artikla

1. Sopimuspuolet tunnustavat tarpeen ottaa käyttöön hallinnollinen menettely, jonka tarkoituksena on hankkia nopeasti tietoja entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin olevien terästuotteiden kauppavirtojen suuntauksista avoimuuden lisäämiseksi ja mahdollisten kaupan vääristymien estämiseksi.

2. Tästä syystä sopimuspuolet sopivat perustavansa kaksinkertaisen tarkkailun järjestelmän, jossa ei sovelleta määrällisiä rajoituksia, käytettäväksi entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin olevien terästuotteiden tuonnissa yhteisöön; lisäksi ne sopivat vaihtavansa vienti- ja tarkkailuasiakirjoja koskevia tilastotietoja sekä neuvottelevansa viipymättä kyseisen järjestelmän toiminnasta mahdollisesti aiheutuvista ongelmista.

Liite voidaan tämän vuoksi muuttaa tai kaksinkertaisen tarkkailun järjestelmä lopettaa vakautus- ja assosiaationeuvoston päätöksellä.

3. Kaksinkertaisen tarkkailun järjestelmän yksityiskohdat esitetään tämän pöytäkirjan liitteessä I. Tämän järjestelmän soveltamisen jatkamisen tarpeellisuutta tarkastellaan säännöllisesti.

Sopimuspuolet sopivat, että yksi vakautus- ja assosiaationeuvoston perustamista erityiselimestä on yhteydenpitoryhmä, jonka tehtävänä on keskustella tämän pöytäkirjan täytäntöönpanosta.

8 artikla

LIITE I

kaksinkertaisen tarkkailun järjestelmän käyttöönotosta vietäessä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian tiettyjä terästuotteita Euroopan yhteisöön

1 artikla

1. Euroopan yhteisön, jäljempänä "yhteisö", ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen, jäljempänä "sopimus", voimaantulopäivästä alkaen lisäyksessä I lueteltuja entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin olevia tuotteita yhteisöön tuotaessa on esitettävä yhteisön viranomaisten antama, lisäyksen II mallin mukainen tarkkailuasiakirja.

2. Tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden luokittelu perustuu yhteisön tariffi- ja tilastonimikkeistöön, jäljempänä "yhdistetty nimikkeistö" tai lyhenne "CN". Tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden alkuperä määritetään yhteisössä voimassa olevien sääntöjen mukaisesti.

3. Yhteisön toimivaltaiset viranomaiset sitoutuvat ilmoittamaan entiselle Jugoslavian tasavallalle Makedonialle kaikista yhdistettyyn nimikkeistöön (CN) tehtävistä muutoksista, jotka koskevat kaksinkertaisen tarkkailun järjestelmään kuuluvia tuotteita, ennen kuin muutokset tulevat voimaan yhteisössä.

4. Entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin olevien, lisäyksessä I lueteltujen rauta- ja terästuotteiden tuonti yhteisöön edellyttää lisäksi entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian toimivaltaisten viranomaisten antamaa vientiasiakirjaa. Ongelmien välttämiseksi vuoden lopussa tuojan on esitettävä vientiasiakirjan alkuperäiskappale viimeistään sitä vuotta seuraavan vuoden 31 päivänä maaliskuuta, jona asiakirjassa tarkoitetut tavarat lähetettiin.

5. Ennen sopimuksen voimaantulopäivää lähetetyistä tavaroista ei tarvitse esittää vientiasiakirjaa, jos tällaisten tuotteiden määräraikka ei alun perin ollut muu kuin yhteisö ja jos kyseisiä tuotteita, joita voitaisiin vuonna 1996 sovelletun ennakkovalvontajärjestelmän mukaisesti tuoda ainoastaan esittämällä tarkkailuasiakirja, seuraa tällainen asiakirja.

6. Lähetyspäivänä pidetään sitä päivää, jona tavarat lastataan viennin suorittavaan kuljetusvälineeseen.

7. Vientiasiakirjan on oltava lisäyksessä III olevan mallin mukainen. Se on voimassa vietäessä kaikkialle yhteisön tullialueelle.

8. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia toimittaa Euroopan yhteisöjen komissiolle sellaisten entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian toimivaltaisten viranomaisten nimet ja osoitteet, joilla on valtuudet antaa ja vahvistaa vientiasiakirjoja, sekä näytteet niiden käyttämistä leimoista ja allekirjoituksista. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia ilmoittaa myös komissiolle kaikista näihin tietoihin tehtävistä muutoksista.

9. Lisäyksessä IV vahvistetaan tietyt kaksinkertaisen tarkkailun järjestelmän täytäntöönpanoa koskevat tekniset määräykset.

2 artikla

1. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia sitoutuu antamaan yhteisölle tarkat tilastotiedot viranomaistensa 1 artiklan mukaisesti antamista vientiasiakirjoista.

Kyseiset tiedot toimitetaan yhteisölle sitä kuukautta seuraavan kuukauden loppuun mennessä, jota tilastot koskevat.

2. Yhteisö sitoutuu antamaan entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian viranomaisille tarkat tilastotiedot jäsenvaltioiden lisäyksessä I luetelluille tuotteille antamista tarkkailuasiakirjoista. Kyseiset tiedot toimitetaan entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian viranomaisille sitä kuukautta seuraavan kuukauden loppuun mennessä, jota tilastot koskevat.

3 artikla

Kumman tahansa sopimuspuolen pyynnöstä käydään tarvittaessa neuvotteluja kaikista kaksinkertaisen tarkkailun järjestelmän toiminnasta syntyvistä ongelmista. Tällaiset neuvottelut on pidettävä viipymättä. Osapuolten on osallistuttava tämän artiklan mukaisesti pidettäviin neuvotteluihin yhteistyöhaluisina ja halukkaina sovittamaan näiden välillä syntynyt erimielisyys.

4 artikla

Kaikki tämän liitteen mukaiset tiedonannot annetaan:

- yhteisön osalta Euroopan yhteisöjen komissiolle (kauppapolitiikan PO E/2 ja yritystoiminnan PO C/2),
- entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian osalta sen Euroopan yhteisöissä olevaan ulkomaanedustustoon, ulkoasiainministeriöön ja talousministeriöön.

Liitteen I lisäys I

LUETTELO KAKSINKERTAISEN TARKKAILUN JÄRJESTELMÄÄN KUULUVISTA TUOTTEISTA

Koko CN-nimike 7208

Koko CN-nimike 7209

Koko CN-nimike 7210

Koko CN-nimike 7211

Koko CN-nimike 7212.

Loput tekniset liitteet lisätään myöhemmin, ja ne noudattavat tällä hetkellä voimassa olevia teknisiä liitteitä.

PÖYTÄKIRJA N:o 3**jalostettujen maataloustuotteiden kaupasta entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja yhteisön välillä***1 artikla*

1. Yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia soveltavat liitteissä I ja II lueteltuja tulleja jalostettuihin maataloustuotteisiin kyseisissä liitteissä määrätyin edellytyksin riippumatta siitä, sovelletaanko tuotteisiin kiintiötä.
2. Vakautus- ja assosiaationeuvosto päättää:
  - tässä pöytäkirjassa tarkoitettujen jalostettujen maataloustuotteiden luettelon laajentamisesta,
  - liitteissä I ja II tarkoitettujen tullien muuttamisesta,
  - tariffikiintiöiden korottamisesta tai poistamisesta.
3. Vakautus- ja assosiaationeuvosto voi korvata tässä pöytäkirjassa vahvistetut tullit järjestelmällä, joka perustuu tämän pöytäkirjan mukaisten jalostettujen maataloustuotteiden valmistuksessa tosiasiasa käytettyjen maataloustuotteiden markkinahintoihin yhteisössä ja entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa. Se laatii luettelon tavaroista, joihin kyseisiä määriä sovelletaan, sekä luettelon perustuotteista; tätä varten se vahvistaa yleiset soveltamissäännöt.

2 artikla

Vakautus- ja assosiaationeuvoston päätöksellä voidaan alentaa 1 artiklan mukaisesti sovellettavia tulleja:

- kun yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välisessä kaupassa perustuotteisiin sovellettavia tulleja alennetaan, tai
- vastauksena jalostettuihin maataloustuotteisiin liittyvistä vastavuoroisista myönnytyksistä johtuville alennuksille.

Ensimmäisessä luetelmakohdassa määrätyt alennukset lasketaan maatalouden maksuosaksi tarkoitetun tullin osan perusteella, joka vastaa kyseisten jalostettujen maataloustuotteiden valmistuksessa tosiasiasa käytettyjä maataloustuotteita ja joka on vähennetty näihin perusmaataloustuotteisiin sovelletuista tulleista.

3 artikla

Yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia ilmoittavat toisilleen hallinnollisista järjestelyistä, jotka on hyväksytty tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluville tuotteille. Näiden järjestelyjen avulla olisi taattava kaikille asianomaisille osapuolille tasavertainen kohtelu, jonka on oltava mahdollisimman yksinkertainen ja joustava.

LIITE I

ENTISESTÄ JUGOSLAVIAN TASAVALLASTA MAKEDONIASTA PERÄISIN OLEVIEEN TAVAROIDEN TUONNISSA YHTEISÖÖN SOVELLETTAVAT TULLIT

Tullit ovat nollatulleja tuotaessa yhteisöön entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta peräisin olevia, jäljempänä lueteltuja jalostettuja maataloustuotteita.

CN-koodi	Tavaran kuvaus
(1)	(2)
0403	Kirnupiimä, juoksetettu maito ja kerma, jogurtti, kefiiri ja muu käynyt tai hapatettu maito ja kerma, myös tiivistetty tai maustettu tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta, hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä:
0403 10	– jogurtti:
	– – maustettu ja lisättyä hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä:
	– – – jauheena, rakeina tai muussa kiinteässä muodossa, maitorasvapitoisuus:
0403 10 51	– – – – enintään 1,5 painoprosenttia
0403 10 53	– – – – suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0403 10 59	– – – – suurempi kuin 27 painoprosenttia
	– – – muu, maitorasvapitoisuus painoprosenteina:
0403 10 91	– – – – enintään 3 painoprosenttia
0403 10 93	– – – – suurempi kuin 3 painoprosenttia, mutta enintään 6 painoprosenttia
0403 10 99	– – – – suurempi kuin 6 painoprosenttia
0403 90	– muut:
	– – maustettu ja lisättyä hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä:
	– – – jauheena, rakeina tai muussa kiinteässä muodossa, maitorasvapitoisuus:
0403 90 71	– – – – enintään 1,5 painoprosenttia
0403 90 73	– – – – suurempi kuin 1,5 painoprosenttia, mutta enintään 27 painoprosenttia
0403 90 79	– – – – suurempi kuin 27 painoprosenttia
	– – – muu, maitorasvapitoisuus painoprosenteina:
0403 90 91	– – – – enintään 3 painoprosenttia
0403 90 93	– – – – suurempi kuin 3 painoprosenttia, mutta enintään 6 painoprosenttia
0403 90 99	– – – – suurempi kuin 6 painoprosenttia
0405	Voi ja muut maitorasvat; maidosta valmistetut levitteet:
0405 20	– maidosta valmistetut levitteet:
0405 20 10	– – rasvapitoisuus vähintään 39, mutta enintään 60 painoprosenttia
0405 20 30	– – rasvapitoisuus vähintään 60, mutta enintään 75 painoprosenttia
0509 00	Pesusienet, eläinperäiset:
0509 00 90	– muut
0710	Jäädetyt kasvikset (myös höyryssä tai vedessä keitetyt):
0710 40 00	– sokerimaissi
0711	Kasvikset, väliaikaisesti (esim. rikkidioksidikaasulla tai suolavedessä, rikkihapoke- tai muussa säilöntäliuoksessa) säilötyinä, mutta siinä tilassa välittömään kulutukseen soveltumattomina:

(1)	(2)
0711 90 0711 90 30	– muut vihannekset; kasvisseokset – – kasvikset: – – – sokerimaissi
1302 1302 12 00 1302 13 00 1302 20 1302 20 10 1302 20 90	Kasvimehut ja -uutteet; pektiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit; agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut: – kasvimehut ja -uutteet: – – lakritsista saadut – – humalasta saadut – pektiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit; – – kuivassa muodossa – – muut
1505 1505 10 00	Villarasva ja siitä saadut rasva-aineet (myös lanoliini) – villarasva, raaka
1516 1516 20 1516 20 10	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, osittain tai kokonaan hydratut, vaihtoesteröidyt, uudelleen esteröidyt tai elaidinoidut, myös puhdistetut, mutta ei enempää valmistetut – kasviöljyt ja niiden jakeet: – – hydrattu risiiniöljy (opaalivaha)
1517 1517 10 1517 10 10 1517 90 1517 90 10 1517 90 93	Margariini; syötävät seokset ja valmisteet, jotka on valmistettu eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista, muut kuin nimikkeen 1516 syötävät rasvat ja öljyt sekä niiden jakeet: – margariini, ei kuitenkaan nestemäinen margariini: – – muut, joissa on enemmän kuin 10 painoprosenttia, mutta enintään 15 painoprosenttia maitorasvaa – muut: – – muut, joissa on enemmän kuin 10 painoprosenttia, mutta enintään 15 painoprosenttia maitorasvaa – – muut – – – muotiniirrotusvalmisteina käytettävät syötävät seokset ja valmisteet
1518 00 1518 00 10 1518 00 91 1518 00 95 1518 00 99	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, keitetyt, hapetetut, dehydratoidut, rikitetyt, puhalletut, tyhjässä tai inertissä kaasussa kuumentamalla polymeroidut tai muutoin kemiallisesti muunnetut, muut kuin nimikkeen 1516 eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet; muualle kuulumattomat syötäväksi kelpaamattomat seokset ja valmisteet, jotka on valmistettu eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista: – linoksiini – rasvaisten kasviöljyjen seokset, nestemäiset, muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitettut: – muut: – – eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, keitetyt, hapetetut, dehydratoidut, rikitetyt, puhalletut, tyhjässä tai inertissä kaasussa kuumentamalla polymeroidut tai muutoin kemiallisesti muunnetut, muut kuin nimikkeen 1516 eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet; – – muut: – – – syötäväksi kelpaamattomat seokset tai valmisteet, jotka on valmistettu eläinrasvoista ja -öljyistä tai eläin- ja kasvirasvoista tai -öljyistä tai niiden jakeista – – – muut

(1)	(2)
1521	Kasvivahat (ei kuitenkaan triglyseridit), mehiläisvaha ja muut hyönteisvahat sekä spermaseetti, myös puhdistetut tai värjätty
1521 90	– muut
1521 90 99	– – mehiläisvaha ja muut hyönteisvahat, myös puhdistetut tai värjätty
1521 90 99	– – – muut
1522 00	Degras; rasva-aineiden tai eläin- ja kasvivahojen käsittelyssä muodostuneet jätteet
1522 00 10	– degreas
1702	Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi (levuloosi), jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri:
1702 50 00	– kemiallisesti puhdas fruktoosi.
1702 90	– muut, myös inverttisokeri:
1702 90 10	– – kemiallisesti puhdas maltoosi
1704	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkoinen suklaa):
1704 10	– purukumi, myös sokerilla kuorutettu: – – jossa on vähemmän kuin 60 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna):
1704 10 11	– – – levypurukumi
1704 10 19	– – – muut – – jossa on vähintään 60 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna):
1704 10 91	– – – levypurukumi
1704 10 99	– – – muut
1704 90	– muut:
1704 90 10	– – lakritsiuute, jossa on sakkaroosia enemmän kuin 10 painoprosenttia, mutta ei muita lisättyjä aineita
1704 90 30	– – valkoinen suklaa – – muut:
1704 90 51	– – – pastat ja massat, myös marsipaani, tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino vähintään 1 kg
1704 90 55	– – – kurkkupastillit ja yskänkaramellit
1704 90 61	– – – valmisteet, joissa on erillinen kova sokerikuorutuskerros – – – muut:
1704 90 65	– – – – viini- ja hedelmäkumit, geleemakeiset sekä hedelmäpastat, jotka ovat sokerimakeisina
1704 90 71	– – – – keitetyt makeiset, myös täytetyt
1704 90 75	– – – – toffees ja niiden kaltaiset makeiset – – – – muut
1704 90 81	– – – – – tabletit, jotka on valmistettu puristamalla
1704 90 99	– – – – – muu

(1)	(2)
1803	Kaakaomassa, myös sellainen, josta rasva on poistettu:
1803 10 00	– josta rasvaa ei ole poistettu
1803 20 00	– josta rasva on joko kokonaan tai osittain poistettu
1804 00 00	Kaakaovoi, -rasva ja -öljy
1805 00 00	Kaakaojauhe, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön
1806	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet:
1806 10	– kaakaojauhe, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä:
1806 10 15	– – jossa ei ole lainkaan sakkaroosia tai jossa on vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri ilmaistuna) tai isoglukoosia sakkaroosina ilmaistuna
1806 10 20	– – jossa on vähintään 5 painoprosenttia sakkaroosia, mutta vähemmän kuin 65 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna) tai isoglukoosia sakkaroosina ilmaistuna
1806 10 30	– – jossa on vähintään 65 painoprosenttia sakkaroosia, mutta vähemmän kuin 80 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna) tai isoglukoosia sakkaroosina ilmaistuna
1806 10 90	– – jossa on vähintään 5 painoprosenttia sakkaroosia, mutta vähemmän kuin 65 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna) tai isoglukoosia sakkaroosina ilmaistuna
1806 20	– muut valmisteet enemmän kuin 2 kg:n painoisina levyinä tai tankoina taikka nesteinä, tahnana, jauheena, rakeina tai niiden kaltaisessa muodossa, astian tai muun tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino suurempi kuin 2 kg:
1806 20 10	– – joissa on vähintään 31 painoprosenttia kaakaovoita tai jotka sisältävät kaakaovoita ja maitorasvaa yhteensä vähintään 31 painoprosenttia
1806 20 30	– – joissa on kaakaovoita ja maitorasvaa yhteensä vähintään 25 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 31 painoprosenttia
	– – muut:
1806 20 50	– – – joissa on vähintään 18 painoprosenttia kaakaovoita
1806 20 70	– – – ”chocolate milk crumb”
1806 20 80	– – – suklaakuorutut
1806 20 95	– – – muut
	– muut, levyinä, tankoina tai patukoina:
1806 31 00	– – täytetyt
1806 32	– – täyttämättömät
1806 32 10	– – – lisättyä viljaa, hedelmää tai pähkinää sisältävät
1806 32 90	– – – muut
1806 90	– muut:
	– – suklaa ja suklaatuotteet
	– – – konvehdit, myös täytetyt
1806 90 11	– – – – alkoholia sisältävät
1806 90 19	– – – – muut
	– – – muut:
1806 90 31	– – – – täytetyt
1806 90 39	– – – – täyttämättömät

(1)	(2)
1806 90 50	-- sokerivalmisteet ja niiden korvikkeet, jotka perustuvat muihin makeutusaineisiin kuin sokeriin, kaakaota sisältävät
1806 90 60	-- kaakaota sisältävät levitteet
1806 90 70	-- kaakaota sisältävät valmisteet juomien valmistukseen
1806 90 90	-- muut
1901	Mallasuute; muualle kuulumattomat hienoista tai karkeista jauhoista, tärkkelyksestä tai mallasuutteesta tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 40 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna; muualle kuulumattomat nimikkeiden 0401-0404 tuotteista tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 5 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna:
1901 10 00	- pikkulasten ruoaksi tarkoitettut valmisteet vähittäismyyntipakkauksissa
1901 20 00	- seokset ja taikinat, nimikkeen 1905 leipomatuotteiden valmistukseen tarvittavat
1901 90	- muut: -- mallasuute:
1901 90 11	--- kuivauutteen määrä vähintään 90 painoprosenttia
1901 90 19	--- muut -- muut:
1901 90 91	--- jotka eivät sisällä maitorasvoja, sakkaroosia, isoglukoosia, glukoosia tai tärkkelystä tai jotka sisältävät vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri) tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä, eivät kuitenkaan nimikkeiden 0401-0404 tuotteista jauheeksi valmistettuja elintarvikkeita
1901 90 99	--- muut
1902	Makaronivalmisteet, kuten spagetti, makaroni, nuudelit, lasagne, gnocchi, ravioli ja cannelloni, myös kypsennetyt tai (lihalla tai muulla aineella) täytetyt tai muulla tavalla valmistetut; couscous, myös valmistettu:
1902 11 00	-- munaa sisältävät
1902 19	-- muut
1902 19 10	--- jotka eivät sisällä tavallisia vehnä jauhoja
1902 19 90	--- muut
1902 20	- täytetyt makaronivalmisteet, myös kypsennetyt tai muulla tavalla valmistetut: -- muut
1902 20 91	--- kypsennetyt
1902 20 99	--- muut
1902 30	- muut makaronivalmisteet:
1902 30 10	-- kuivatut
1902 30 90	-- muut
1902 40	- couscous:
1902 40 10	-- valmistamaton
1902 40 90	-- muut

(1)	(2)
1903 00 00	Tapioka ja tärkkelyksestä valmistetut tapiokankorvikkeet, hiutaleina, jyvänä, helmisuurimoina, seulomisjäminä tai niiden kaltaisessa muodossa
1904	Viljasta tai viljatuotteista paisuttamalla tai paahtamalla tehdyt elintarvikevalmisteet (esim. mais-sihiutaleet); vilja (ei kuitenkaan maissi) jyvänä tai jyväsina tai hiutaleina tai muulla tavalla valmistettuina jyvänä tai jyväsina (lukuun ottamatta jauhoja), esikypsennetty tai muulla tavalla valmistettu, muualle kuulumattomat
1904 10	– viljasta tai viljatuotteista paisuttamalla tai paahtamalla tehdyt elintarvikevalmisteet:
1904 10 10	– – maissista tehdyt
1904 10 30	– – riisistä tehdyt
1904 10 90	– – muut:
1904 20	– paahtamattomista viljahiutaleista tai paahtamattomien viljahiutaleiden ja paahtettujen vilja-hiutaleiden sekoituksista taikka paahtamattomien viljahiutaleiden ja paisutetun viljan sekoi-tuksesta saadut elintarvikevalmisteet:
1904 20 10	– – myslin kaltaiset valmisteet, jotka perustuvat paahtamattomiin viljahiutaleisiin
	– – muut:
1904 20 91	– – – maissista tehdyt
1904 20 95	– – – riisistä tehdyt
1904 20 99	– – – muut
1904 90	– muut:
1904 90 10	– – riisi
1904 90 90	– – muut
1905	Ruokaleipä, kakut ja leivokset, keksit ja pikkuleivät (biscuits) sekä muut leipomatuotteet, myös jos niissä on kaakaota; ehtoollisleipä, tyhjät oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet ehtoollisleipä, tyhjät oblaattikap-selit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet
1905 10 00	– näkkileipä
1905 20	– maustekakut
1905 20 10	– – joissa on vähemmän kuin 30 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna):
1905 20 30	– – joissa on vähintään 30 painoprosenttia, mutta ei enemmän kuin 50 painoprosenttia sak-karoosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroosina ilmaistuna)
1905 20 90	– – joissa on vähintään 50 painoprosenttia sakkaroosia (mukaan lukien inverttisokeri sakkaroo-sina ilmaistuna)
1905 30	– makeat keksit ja pikkuleivät (sweet biscuits); vohvelit ja vohvelikeksit:
	– – kokonaan tai osittain suklaalla tai muilla kaakaota sisältävillä valmisteilla päällystetyt tai peitetyt:
1905 30 11	– – – tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 85 g
1905 30 19	– – – muut
	– – muut:
	– – makeat keksit ja pikkuleivät (sweet biscuits):
1905 30 30	– – – – joissa on vähintään 8 painoprosenttia maitorasvaa
	– – – – muut:
1905 30 51	– – – – – täytekeksit

(1)	(2)
1905 30 59	----- muu
	--- vohvelit ja vohvelikeksit:
1905 30 91	---- suolatut, myös täytetyt
1905 30 99	---- muut
1905 40	- korput, paahdettu leipä ja niiden kaltaiset paahdetut tuotteet:
1905 40 10	-- korput
1905 40 90	-- muut
1905 90	- muut:
1905 90 10	-- happamaton leipä (matzos)
1905 90 20	-- ehtoollisleipä, tyhjät oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiö-
	lätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet
	-- muut:
1905 90 30	--- ruokaleipä, jossa ei ole lisättyä hunajaa, munaa, juustoa tai hedelmää ja jossa on sokeria
	enintään 5 prosenttia ja/tai rasvaa enintään 5 prosenttia kuivapainosta
1905 90 40	--- vohvelit ja vohvelikeksit, joissa on vettä enemmän kuin 10 painoprosenttia
1905 90 45	--- keksit ja pikkuleivät (biscuits)
1905 90 55	--- puristetut tai paisutetut tuotteet, maustetut tai suolatut
	--- muut:
1905 90 60	---- lisättyä makeutusainetta sisältävät
1905 90 90	---- muut:
2001	Etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt kasvikset, hedelmät, pähkinät ja muut
	syötävät kasvinosat:
2001 90	- muut:
2001 90 30	-- sokerimaissi (Zea mays var. saccharata)
2001 90 40	-- jamssit, bataatit ja niiden kaltaiset syötävät kasvinosat, joissa on vähintään 5 painoprosent-
	tia tärkkelystä
2001 90 60	-- palmunsydämet
2004	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jää-
	dytetyt, muut kuin nimikkeen 2006 tuotteet:
2004 10	- perunat:
	-- muut:
2004 10 91	--- hienoina tai karkeina jauhoina taikka hiutaleina
2004 90	- muut kasvikset sekä kasvissekoitukset:
2004 90 10	-- sokerimaissi (Zea mays var. saccharata)
2005	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jää-
	dyttämättömät, muut kuin nimikkeen 2006 tuotteet:
2005 20	- perunat:
2005 20 10	-- hienoina tai karkeina jauhoina taikka hiutaleina
2005 80 00	- sokerimaissi (Zea mays var. saccharata)

(1)	(2)
2008	<p>Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat, myös lisättyä sokeria, muuta makeutusainetta tai alkoholia sisältävät, muualle kuulumattomat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pähkinät, maapähkinät ja muut siemenet, myös näiden sekoitukset:
2008 11	-- maapähkinät:
2008 11 10	<ul style="list-style-type: none"> --- maapähkinävoi - muut, myös muut sekoitukset kuin alanimikkeeseen 2008 19 kuuluvat:
2008 91 00	-- palmunsydämet
2008 99	<ul style="list-style-type: none"> -- muut --- lisättyä alkoholia sisältämättömät: ---- lisättyä sokeria sisältämättömät:
2008 99 85	----- maissi, muu kuin sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)
2008 99 91	----- jamssit, bataatit ja niiden kaltaiset syötävät kasvinosat, joissa on vähintään 5 painoprosenttia tärkkelystä
2101	<p>Kahvi-, tee- ja mateuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin tai kahviin, teehen tai mateen perustuvat valmisteet; paahdettu juurisikuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutteen, esanssit ja tiivisteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kahviuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin, esansseihin tai tiivisteisiin taikka kahviin perustuvat valmisteet
2101 11	-- uutteen, esanssit ja tiivisteet:
2101 11 11	--- kahviin perustuvan kuiva-aineen pitoisuus vähintään 95 painoprosenttia
2101 11 19	--- muut
2101 12	-- tuotteisiin, esansseihin tai tiivisteisiin perustuvat valmisteet tai kahviin tai kahviin perustuvat valmisteet:
2101 12 92	--- kahviuutteisiin, -esansseihin tai -tiivisteisiin perustuvat valmisteet
2101 12 98	--- muut
2101 20	- tee- ja mateuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin, esansseihin ja tiivisteisiin taikka teehen tai mateen perustuvat valmisteet:
2101 20 20	<ul style="list-style-type: none"> -- uutteen, esanssit tai tiivisteet -- valmisteet:
2101 20 92	--- tee- tai mateuutteisiin, -esansseihin tai -tiivisteisiin perustuvat valmisteet
2101 20 98	--- muut
2101 30	<ul style="list-style-type: none"> - paahdettu juurisikuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutteen, esanssit ja tiivisteet: -- paahdettu juurisikuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet:
2101 30 11	--- paahdettu juurisikuri
2101 30 19	<ul style="list-style-type: none"> --- muut -- paahdetun juurisikurin uutteen, esanssit ja tiivisteet tai muut paahdetut kahvinkorvikkeet:
2101 30 91	--- paahdetusta juurisikurista saadut
2101 30 99	--- muut

(1)	(2)
2102	Hiiva (elävä eli aktiivinen tai kuollut eli inaktiivinen); muut kuolleet yksisoluiset mikro-organismit (ei kuitenkaan nimikkeeseen 3002 rokotteet) Valmistetut leivinjauheet
2102 10	– elävä eli aktiivinen hiiva:
2102 10 10	-- valikoitu kantahiiva (hiivaviljelmät) -- leivontahiiva:
2102 10 31	--- kuivattu
2102 10 39	--- muut
2102 10 90	-- muut
2102 20	– kuollut eli inaktiivinen hiiva; muut kuolleet yksisoluiset mikro-organismit: muut kuolleet yksisoluiset mikro-organismit -- kuollut eli inaktiivinen hiiva:
2102 20 11	--- tabletteina, kuutioina tai niiden kaltaisessa muodossa, tai nettopainoltaan enintään 1 kg:n pakkauksissa
2102 20 19	--- muut
2102 30 00	– valmistetut leivinjauheet
2103	Kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset; sinappijauho ja valmistettu sinappi:
2103 10 00	– soijakastike
2103 20 00	– tomaattiketsuppi ja muut tomaattikastikkeet
2103 30	– sinappijauho ja valmistettu sinappi:
2103 30 90	-- valmistettu sinappi
2103 90	-- muut:
2103 90 90	-- muut
2104	Keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten homogenoitut sekoitetut elintarvikevalmisteet:
2104 10	– keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten:
2104 10 10	-- kuivatut
2104 10 90	-- muut
2104 20 00	– homogenoitut sekoitetut elintarvikevalmisteet
2105 00	Jäätelö, mehujää ja muiden kaltaiset jäädytetyt valmisteet myös kaakaota sisältävät:
2105 00 10	– joissa ei ole lainkaan maitorasvaa tai joissa sitä on vähemmän kuin 3 painoprosenttia – joissa on maitorasvaa:
2105 00 91	-- vähintään 3 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 7 painoprosenttia
2105 00 99	-- vähintään 7 painoprosenttia
2106	Muualla kuulumattomat elintarvikevalmisteet:
2106 10	– proteiiniitivistet ja teksturoidut proteiiniaineet:
2106 10 20	-- joissa ei ole lainkaan maitorasvaa, sakkaroosia, isoglukoosia, glukoosia tai tärkkelystä, taikka joissa on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä
2106 10 80	-- muut

(1)	(2)
2106 90	– muut:
2106 90 10	– – juustofonduet
2106 90 20	– – alkoholipitoiset valmisteet (seokset), jollaisia käytetään juomien valmistukseen, muut kuin hyvähajuisiin aineisiin perustuvat
2106 90 92	– – muut:
2106 90 92	– – – joissa ei ole lainkaan maitorasvaa, sakkaroosia, isoglukoosia, glukoosia tai tärkkelystä, taikka joissa on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä
2106 90 98	– – – muut
2202	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- ja kasvismehut:
2202 10 00	– vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu
2202 90	– muut:
2202 90 10	– – nimikkeiden 0401–0404 tuotteita tai niistä saatuja rasvoja sisältämättömät
2202 90 91	– – muut, jotka sisältävät nimikkeiden 0401–0404 tuotteista saatuja rasvoja:
2202 90 91	– – – vähemmän kuin 0,2 painoprosenttia
2202 90 95	– – – vähintään 3 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 7 painoprosenttia
2202 90 99	– – – vähintään 2 painoprosenttia
2203 00	Mallasjuomat:
2203 00 01	– enintään 10 litraa vetävissä astioissa
2203 00 09	– – pulloissa
2203 00 09	– – muut
2203 00 10	– enemmän kuin 10 litraa vetävissä astioissa:
2205	Vermutti ja muu tuoreista rypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla:
2205 10	– enintään 2 litraa vetävissä astioissa:
2205 10 10	– – todellinen alkoholipitoisuus enintään 18 tilavuusprosenttia
2205 10 90	– – todellinen alkoholipitoisuus suurempi kuin 18 tilavuusprosenttia
2205 90	– muut:
2205 90 10	– – todellinen alkoholipitoisuus enintään 18 tilavuusprosenttia:
2205 90 90	– – todellinen alkoholipitoisuus suurempi kuin 0,5 tilavuusprosenttia:
2207	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus vähintään 80 tilavuusprosenttia; denaturoitu etyylialkoholi (etanoli) ja muut väkevät alkoholijuomat, väkevyydestä riippumatta:
2207 10 00	– denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus vähintään 80 tilavuusprosenttia
2207 20 00	– denaturoitu etyylialkoholi (etanoli) ja muut denaturoidut väkevät alkoholijuomat, väkevyydestä riippumatta

(1)	(2)
2208	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat:
2208 40	– rommi ja taffia: -- enintään 2 litraa vetävissä astioissa:
2208 40 11	--- rommi, jossa on muita haihtuvia aineita kuin etyyli- ja metyylialkoholia vähintään 225 grammaa hehtolitrassa puhdasta alkoholia (sallittu poikkeama 10 prosenttia) --- muut:
2208 40 31	--- arvo suurempi kuin 7,9 EUR litralta puhdasta alkoholia
2208 40 39	--- muu -- enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa:
2208 40 51	--- rommi, jossa on muita haihtuvia aineita kuin etyyli- ja metyylialkoholia vähintään 225 grammaa hehtolitrassa puhdasta alkoholia (sallittu poikkeama 10 prosenttia) --- muut
2208 40 91	--- arvo suurempi kuin 2 EUR litralta puhdasta alkoholia
2208 40 99	--- muu
2208 90	– muut: -- denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus enintään 80 tilavuusprosenttia:
2208 90 91	--- enintään 2 litraa vetävissä astioissa
2208 90 99	--- enemmän kuin 2 litraa vetävissä astioissa
2402	Tupakasta tai tupakankorvikkeesta valmistetut sikarit, pikkusikarit ja savukkeet:
2402 10 00	– tupakkaa sisältävät sikarit ja pikkusikarit
2402 20	– tupakkaa sisältävät savukkeet:
2402 20 10	-- mausteneilikkaa sisältävät
2402 20 90	-- muut
2402 90 00	– muut
2403	Muu valmistettu tupakka sekä muut valmistetut tupakankorvikkeet; "homogenoitu" tai "rekonstruoitu" tupakka; tupakkauutteet ja -esanssit
2403 10	– piippu- ja savuketupakka, myös jos siinä on tupakankorviketta, sen määrästä riippumatta:
2403 10 10	-- tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino enintään 500 g
2403 10 90	-- muu – muut:
2403 91 00	-- "homogenoitu" tai "rekonstruoitu" tupakka;
2403 99	-- muut:
2403 99 10	--- purutupakka ja nuuska
2403 99 90	--- muut
2905	Asykliset alkoholit ja niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset – muut moniarvoiset alkoholit:

(1)	(2)
2905 43 00	-- mannitoli
2905 44	-- D-glusitoli (sorbitoli):
	--- vesiliuksena:
2905 44 11	---- jossa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitolipitoisuudesta laskettuna
2905 44 19	---- muut
	--- muut:
2905 44 91	---- joissa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitolipitoisuudesta laskettuna
2905 44 99	---- muut
2905 45 00	-- glyseroli
3301	Haihtuvat öljyt (terpeenittömät tai terpeenipitoiset), myös jähmeät (concretes) ja vahaa poistamalla saadut nesteet (absolutes); resinoidit; uutetut oleohartsit; haihtuvien öljyjen väkevöidyt rasva-, rasvaöljy- ja vahaliuokset tai niiden kaltaiset liuokset, kylmänä uuttamalla (enfleurage) tai maseroimalla saadut; terpeenipitoiset sivutuotteet, joita saadaan poistettaessa terpeenejä haihtuvista öljyistä; haihtuvien öljyjen vesitisleet ja -liuokset:
3301 90	- muut
3301 90 21	--- lakritsista ja humalasta saadut
3302	Hyvänhajuisten aineiden seokset sekä yhteen tai useampaan tällaiseen aineeseen perustuvat seokset (myös alkoholiliuokset), jollaisia käytetään raaka-aineena teollisuudessa; muut hyvänhajuisiin aineisiin perustuvat valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen:
3302 10	- jollaisia käytetään elintarvike- tai juomateollisuudessa:
	-- jollaisia käytetään juomateollisuudessa:
	--- valmisteet, joissa on kaikki juomille luonteenomaiset aromiaineet:
3302 10 10	---- todellinen alkoholipitoisuus suurempi kuin 0,5 tilavuusprosenttia
	---- muut:
3302 10 21	----- joissa ei ole lainkaan maitorasvaa, sakkaroosia, isoglukoosia, glukoosia tai tärkkelystä, taikka joissa on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä
3302 10 29	----- muut
3501	Kaseiini, kaseinaatit ja muut kaseiinijohdannaiset; kaseiiniliimat:
3501 10	- kaseiini:
3501 10 50	-- teollisuuskäyttöön, ei kuitenkaan elintarvikkeiden tai rehun valmistukseen tarkoitettu
3501 10 90	-- muut
3501 90	-- muut:
3501 90 90	-- muut
3505	Dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys (esim. esihyytelöity tai esteröity tärkkelys); tärkkelykseen, dekstriiniin tai muuhun modifioituun tärkkelykseen perustuvat liimat ja liisterit:
3505 10	- dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys:
3505 10 10	-- dekstriini
	-- muu modifioitu tärkkelys:

(1)	(2)
3505 10 90	--- muu
3505 20	- liimat:
3505 20 10	-- joissa on vähemmän kuin 25 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä
3505 20 30	-- joissa on vähintään 25 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 55 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä
3505 20 50	-- joissa on vähintään 55 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 80 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muuta modifioitua tärkkelystä
3505 20 90	-- joissa on vähintään 80 painoprosenttia tärkkelystä tai dekstriiniä tai muutamodifioitua tärkkelystä
3809	Viimeistelyvalmisteet, valmisteet, jotka nopeuttavat värjäytymistä tai väriaineiden kiinnittymistä, sekä muut tuotteet ja valmisteet (esim. liistausaineet ja peittäusaineet), jollaisia käytetään tekstiili-, paperi-, nahka- tai niiden kaltaisessa teollisuudessa, muualle kuulumattomat:
3809 10	- tärkkelyspitoisiin aineisiin perustuvat
3809 10 10	-- joissa on vähemmän kuin 55 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita
3809 10 30	-- joissa on vähintään 55 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 70 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita
3809 10 50	-- joissa on vähintään 70 painoprosenttia, mutta vähemmän kuin 83 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita
3809 10 90	-- joissa on vähintään 83 painoprosenttia tärkkelyspitoisia aineita
3823	Teolliset monokarboksyyli-rasvahapot; puhdistuksessa saadut happamat öljyt; teolliset rasva-alkoholit:
	- teolliset monokarboksyyli-rasvahapot; puhdistuksessa saadut happamat öljyt
3823 11 00	-- steariinihappo
3823 12 00	-- öljyhappo
3823 13 00	-- mäntyöljyrasvahapot
3823 19	-- muut:
3823 19 10	--- tislattut rasvahapot
3823 19 30	--- rasvahappotisle
3823 19 90	--- muut
3823 70 00	- teolliset rasva-alkoholit
3824	Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten; kemialliset tuotteet ja kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat; kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden jätetuotteet, muualle kuulumattomat:
3824 60	sorbitoli, muu kuin alanimikkeeseen 2905 44 kuuluva:
	-- vesiliuoksena:
3824 60 11	--- jossa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitolipitoisuudesta laskettuna
3824 60 19	--- muu
	-- muu
3824 60 91	--- jossa on enintään 2 painoprosenttia D-mannitolia D-glusitolipitoisuudesta laskettuna
3824 60 99	--- muut

LIITE II

YHTEISÖSTÄ PERÄISIN OLEVIA TAVAROIDEN TUONNISSA ENTISEEN JUGOSLAVIAN TASAVALTAAN
MAKEDONIAAN SOVELLETTAVAT TULLIT

CN-koodi ⁽¹⁾	Tavaran kuvaus	Tulli (%)		
		2001	2002	2003 ja seuraavat
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
0501 00 00	Hiukset, valmistamattomat, myös pestyt tai rasvattomiksi tehdyt; hiusjätteet	0	0	0
0502	Sian ja villisian harjakset ja muut karvat; määranharjat ja muut harjantekoon käytettävät karvat;	0	0	0
0503 00 00	Jouhien jätteet, myös kerrostettuina, tukiaineeseen yhdistettyinä tai sitä ilman	0	0	0
0505	Höyhen- tai untuvapeitteiset linnunnahat ja muut osat, höyhenet ja höyhenen osat (myös leikatuin reunoin) sekä untuvat, joita ei ole enempää valmistettu kuin puhdistettu, desinfioitu tai käsitelty säilytystä varten; höyhenistä tai höyhenen osista saatu jauhe ja jätteet	0	0	0
0506	Valmistamattomien, rasvattomiksi tehtyjen, yksinkertaisesti käsiteltyjen (mutta ei määrämuotoisiksi leikattujen), hapolla käsiteltyjen tai degelatiinoitujen luiden ja sarvitoihlojen jätteet; näistä tuotteista saatu jauhe ja jätteet	0	0	0
0507	Norsunluu, kilpikonnankuori, valaanhetulat ja -hetulaharjat, sarvet, kaviot, sorkat, kynnet ja nokat, valmistamattomat tai yksinkertaisesti valmistetut, mutta ei määrämuotoisiksi leikatut; näistä tuotteista saatu jauhe ja jätteet	0	0	0
0508 00 00	Koralli ja sen kaltaiset aineet, valmistamattomat tai yksinkertaisesti valmistetut, mutta muutoin työstämättömät; nilviäisten, äyriäisten ja piikki-nahkaisten kuoret sekä mustekalan selkäkilvet, valmistamattomat tai yksinkertaisesti valmistetut, mutta ei määrämuotoisiksi leikatut, näistä tuotteista saatu jauhe ja jätteet	0	0	0
0509 00	Pesusienet, eläinperäiset	0	0	0
0510 00 00	Harmaa ambra, majavanhausta, sivetti ja myski; espanjankärpänen; sappi, myös kuivattu; tuoreet, jäädytetyt, jäädytetyt tai muuten väliaikaisesti säilytetyt rauhaset ja muut eläintuotteet, joita käytetään farmaseuttisten tuotteiden valmistukseen:	0	0	0
1212	Johanneksenleipä, merilevät ja muut levät, sokeri-juurikas ja sokeri-ruoko, tuoreet, jäädytetyt, jäädytetyt tai kuivatut, myös jauhetut; hedelmänkivet ja -sydämet sekä muut kasvituotteet (myös paahtamattomat juurisikurin Cichorium intybus sativum juuret), jollaisia käytetään pääasiallisesti ihmisravinnoksi, muualle kuulumattomat:			
1212 20 00	– Merilevät ja muut levät	0	0	0

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1302	Kasvimehut ja -uutteet; pektiiniaineet, pektiinaatit ja pektaatit; agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut: – kasvimehut ja -uutteet:			
1302 12 00	-- lakritsista saadut	0	0	0
1302 13 00	-- humalasta saadut	0	0	0
1302 14 00	-- pyretriiumkasveista tai rotenonipitoisten kasvien juurista saadut	0	0	0
1302 19	-- muut:			
1302 19 30	--- kasviuutteiden keskinäiset seokset, juomien tai muiden elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitettut: --- muut:	0	0	0
1302 19 91	---- lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettut	0	0	0
1302 20	– pektiiniaineet, pektiinaatit ja pektaatit: – kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:	0	0	0
1302 31 00	-- agar-agar	0	0	0
1302 32	-- johanneksenleipäpuun paloista tai palkojen siemenistä tai guar-siemenistä saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:			
1302 32 10	--- johanneksenleipäpuun paloista tai palkojen siemenistä saadut	0	0	0
1401	Kasviaineet, jollaisia käytetään pääasiallisesti palmikointiin tai punontaan (esim. bambu, rottinki, ruoko, kaisla, koripaju, raffia, puhdistettu, valkaistu tai värjätty olki sekä niini):	0	0	0
1402	Kasviaineet, jollaisia käytetään pääasiallisesti täytteenä tai pehmusteena (esim. kapokki, täpeheinä ja meriheinä), myös kerrostettuina ja muuhun tukiaineeseen yhdistettyinä tai sitä ilman	0	0	0
1403	Kasviaineet, jollaisia käytetään pääasiallisesti luidan- tai harjantekoon (esim. luutadurra, piasava, riisinjuuri ja istlekuitu), myös kimppuina tai sykkyröinä	0	0	0
1404	Muualle kuulumattomat kasviuutteet:	0	0	0
1404 10 00	– raa'at kasviaineet, jollaisia käytetään pääasiallisesti värjäykseen tai parkitukseen			
1404 90 00	– muut			
1505	Villarasva ja siitä saadut rasva-aineet (myös lano-liini)	0	0	0

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1506 00 00	Muut eläinrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat	0	0	0
1515	Muut kasvirasvat ja rasvaiset kasviöljyt (myös jojobaöljy) sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat			
1515 60	– jojobaöljy ja sen jakeet	0	0	0
1516	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, osittain tai kokonaan hydratut, vaihtoesteröidyt, uudelleen esteröidyt tai elaidinoidut, myös puhdistetut, mutta ei enempää valmistetut			
1516 20	– kasviöljyt ja niiden jakeet:			
1516 20 10	– – hydrattu risiiniöljy (opaalivaha)	0	0	0
1518 00	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, keitetyt, hapetetut, dehydratoidut, rikitetyt, puhalletut, tyhjössä tai inertissä kaasussa kuumentamalla polymeroidut tai muutoin kemiallisesti muunnetut, muut kuin nimikkeen 1516 eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet; muualle kuulumattomat syötäväksi kelpaamattomat seokset ja valmisteet, jotka on valmistettu eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista	0	0	0
1520 00 00	Raaka glyseroli; glyserolivesi ja -liperä	0	0	0
1521	Kasvivahat (ei kuitenkaan triglyseridit), mehiläisvaha ja muut hyönteisvahat sekä spermaseetti, myös puhdistetut tai värjätyt	0	0	0
1522 00	Degras; rasva-aineiden tai eläin- ja kasvivahojen käsittelyssä muodostuneet jätteet			
1522 00 10	– degras	0	0	0
1702	Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi (levuloosi), jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri:			
1702 50 00	– kemiallisesti puhdas fruktoosi.	0	0	0
1704	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkoinen suklaa):			
1704 10	– purukumi, myös sokerilla kuorrutettu	(80 % MFN:stä)	(65 % MFN:stä)	(50 % MFN:stä)
1704 90	– muut	(80 % MFN:stä)	(65 % MFN:stä)	(50 % MFN:stä)
1803	Kaakaomassa, myös sellainen, josta rasva on poistettu	0	0	0
1804 00 00	Kaakaovoi, -rasva ja -öljy	0	0	0

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1806	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet	(80 % MFN:stä)	(65 % MFN:stä)	(50 % MFN:stä)
1901	Mallasuute; muualle kuulumattomat hienoista tai karkeista jauhoista, tärkkelyksestä tai mallasuuteesta tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 40 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna; muualle kuulumattomat nimikkeiden 0401–0404 tuotteista tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 5 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna:			
1901 10 00	– pikkulasten ruoaksi tarkoitettut valmisteet vähittäismyyntipakkauksissa	0	0	0
1902	Makaronivalmisteet, kuten spagetti, makaroni, nuudelit, lasagne, gnocchi, ravioli ja cannelloni, myös kypsennetyt tai (lihalla tai muulla aineella) täytetyt tai muulla tavalla valmistetut; ei kuitenkaan CN-koodien 1902 20 10 ja 1902 20 30 makaronivalmisteet ja couscous, myös valmistettu	(80 % MFN:stä)	(65 % MFN:stä)	(50 % MFN:stä)
1903 00 00	Tapioka ja tärkkelyksestä valmistetut tapiokankorvikkeet, hiutaleina, jyvinä, helmisuurimoina, seulomisjäminä tai niiden kaltaisessa muodossa	0	0	0
1905	Ruokaleipä, kakut ja leivokset, keksit ja pikkuleivät (biscuits) sekä muut leipomatuotteet, myös jos niissä on kaakaota; ehtoollisleipä, tyhjät oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet ehtoollisleipä, tyhjät oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet	(80 % MFN:stä)	(65 % MFN:stä)	(50 % MFN:stä)
2105 00	Jäätelö, mehujää ja muiden kaltaiset jäädytetyt valmisteet myös kaakaota sisältävät	(80 % MFN:stä)	(65 % MFN:stä)	(50 % MFN:stä)
2106	Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet:			
2106 10	– proteiiniitiivisteet ja teksturoidut proteiiniaineet	0	0	0
2106 90	– muut:			
2106 90 10	-- juustofonduet	(80 % MFN:stä)	(65 % MFN:stä)	(50 % MFN:stä)
2106 90 20	-- alkoholipitoiset valmisteet (seokset), jollaisia käytetään juomien valmistukseen, muut kuin hyvänhajuisiin aineisiin perustuvat	(80 % MFN:stä)	(65 % MFN:stä)	(50 % MFN:stä)
2106 90 92	--- joissa ei ole lainkaan maitorasvaa, sakkaroosia, isoglukoosia, glukoosia tai tärkkelystä, taikka joissa on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä	(80 % MFN:stä)	(65 % MFN:stä)	(50 % MFN:stä)
2106 90 98	--- muut	(80 % MFN:stä)	(65 % MFN:stä)	(50 % MFN:stä)

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2201	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi	(80 % MFN:stä)	(65 % MFN:stä)	(50 % MFN:stä)
2202	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholiittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- tai kasvismehut	(80 % MFN:stä)	(65 % MFN:stä)	(50 % MFN:stä)
2203 00	Mallasjuomat	(90 % MFN:stä)	(80 % MFN:stä)	(70 % MFN:stä)
2402	Tupakasta tai tupakankorvikkeesta valmistetut siikarit, pikkusikarit ja savukkeet	(90 % MFN:stä)	(80 % MFN:stä)	(70 % MFN:stä)
2905	Sisäiset eetterit ja niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset: – muut moniarvoiset alkoholit:			
2905 43 00	-- mannitoli	0	0	0
2905 44	-- D-glusitoli (sorbitoli)	0	0	0
2905 45 00	-- glyseroli	0	0	0
3301	Haihtuvat öljyt (terpeenittömät tai terpeenipitoiset), myös jähmeät (concretes) ja vahaa poistamalla saadut nesteet (absolutes); resinoidit; uutetut oleohartsit; haihtuvien öljyjen väkevöidyt rasva-, rasvaöljy- ja vahaliuokset tai niiden kaltaiset liuokset, kylmänä uuttamalla (enfleurage) tai maseroimalla saadut; terpeenipitoiset sivutuotteet, joita saadaan poistettaessa terpeenejä haihtuvista öljyistä; haihtuvien öljyjen vesitislleet ja -liuokset			
3301 90	– muut			
3301 90 21	--- lakritsista ja humalasta saadut uutetut oleohartsit,	0	0	0
3301 90 29	--- pyretriumkasveista tai rotenonipitoisten kasvien juurista saadut uutetut oleohartsit; kasviuutteiden keskinäiset seokset, juomien tai muiden elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitettut	0	0	0
	--- muut:			
3301 90 31	---- lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettut	0	0	0
3302	Hyvänhajuisten aineiden seokset sekä yhteen tai useampaan tällaiseen aineeseen perustuvat seokset (myös alkoholiliuokset), jollaisia käytetään raaka-aineena teollisuudessa; muut hyvänhajuisiin aineisiin perustuvat valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen:			
3302 10	– jollaisia käytetään elintarvike- tai juomateollisuudessa: -- jollaisia käytetään juomateollisuudessa: --- valmisteet, joissa on kaikki juomille luonteenomaiset aromiaineet:			

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3302 10 10	---- todellinen alkoholipitoisuus suurempi kuin 0,5 tilavuusprosenttia	0	0	0
	---- muut:			
1302 10 21	----- joissa ei ole lainkaan maitorasvaa, sakkaroosia, isoglukoosia, glukoosia tai tärkkelystä, taikka joissa on vähemmän kuin 1,5 painoprosenttia maitorasvaa, vähemmän kuin 5 painoprosenttia sakkaroosia tai isoglukoosia, vähemmän kuin 5 painoprosenttia glukoosia tai tärkkelystä	0	0	0
3302 10 29	----- muu	0	0	0
3501	Kaseiini, kaseinaatit ja muut kaseiinijohdannaiset; kaseiiniliimat:			
3501 10	- kaseiini	0	0	0
3501 90	-- muut:			
3501 90 90	-- muut	0	0	0
3505	Dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys (esim. esihyytelöity tai esteröity tärkkelys); tärkkelykseen, dekstriiniin tai muuhun modifioituun tärkkelykseen perustuvat liimat ja liisterit:			
3505 10	- dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys:			
3505 10 10	-- dekstriini	0	0	0
	--- muu modifioitu tärkkelys:			
3505 10 90	--- muu	0	0	0
3505 20	- liimat ja liisterit	0	0	0
3809	Viimeistelyvalmisteet, valmisteet, jotka nopeuttavat värjäytymistä tai väriaineiden kiinnittymistä, sekä muut tuotteet ja valmisteet (esim. liistausaineet ja peittausaineet), jollaisia käytetään tekstiili-, paperi-, nahka- tai niiden kaltaisessa teollisuudessa, muualle kuulumattomat:			
3809 10	- tärkkelyspitoisiin aineisiin perustuvat	0	0	0
3823	Teolliset monokarbonsyylirasvahapot; puhdistuksessa saadut happamat öljyt; teolliset rasva-alkoholit	0	0	0
3824	Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten; kemialliset tuotteet ja kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat; kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden jätetuotteet, muualle kuulumattomat:			
3824 60	- sorbitoli, muu kuin nimikkeeseen 2905 44 kuuluva	0	0	0

(¹) Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian 31 päivänä heinäkuuta 1996 annetun tullitariffilain mukaisesti (virallinen lehti nro 38/196).

PÖYTÄKIRJA N:o 4**Käsitteen "alkuperä tuotteet" määrittelystä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmistä****(joita tarkoitetaan 42 artiklassa)**

I OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 artikla

Määritelmät

Tässä pöytäkirjassa tarkoitetaan:

- a) "valmistuksella" kaikenlaista valmistusta tai käsittelyä, myös kokoamista tai erityistoimia;
- b) "aineksella" kaikkia aineosia, raaka-aineita, komponentteja, osia jne., joita käytetään tuotteen valmistuksessa;
- c) "tuotteella" valmista tuotetta, vaikka se olisi tarkoitettu käytettäväksi myöhemmin toisessa valmistustoimessa;
- d) "tavaroilla" sekä aineksia että tuotteita;
- e) "tullausarvolla" tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen VII artiklan soveltamisesta 1994 tehdyn sopimuksen (WTO:n sopimus tullausarvosta) mukaisesti määritettyä arvoa;
- f) "vapaasti tehtaalla -hinnalla" sille yhteisössä tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa olevalle valmistajalle, jonka yrityksessä viimeinen valmistus tai käsittely on suoritettu, tuotteesta maksettua vapaasti tehtaalla -hintaa, johon sisältyy kaikkien valmistuksessa käytettyjen aineiden arvo ja josta on vähennetty sisäiset verot, jotka palautetaan tai voidaan palauttaa valmista tuotetta vietäessä;
- g) "ainesten arvolla" valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperä-ainesten tullausarvoa maahantuontitietokannalla tai, jos sitä ei tiedetä tai voida todeta, ensimmäistä todettavissa olevaa aineksista yhteisössä tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa maksettua hintaa;
- h) "alkuperäainesten arvolla" tällaisten aineiden arvoa määriteltynä soveltuvin osin sovelletun g alakohdan mukaisesti;
- i) "ryhmillä" ja "nimikkeillä" harmonoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän, jäljempänä tässä pöytäkirjassa "harmonoitu järjestelmä" tai "HS", muodostavan nimikkeistön ryhmiä ja nimikkeitä (nelinumeroiset koodit);
- k) ilmaisulla "luokitellaan" tuotteen tai aineksen luokittelua tiettyyn nimikkeeseen;

- l) "lähetyksellä" tuotteita, jotka lähetetään samanaikaisesti yhdeltä viejältä yhdelle vastaanottajalle tai kuljetetaan yhdellä kuljetusasiakirjalla taikka, jos tällaista asiakirjaa ei ole, yhdellä kauppalaskulla viejältä vastaanottajalle;
- m) "alueilla" myös aluevesiä.

II OSASTO

KÄSITTEEN "ALKUPERÄTUOTTEET" MÄÄRITTELY

2 artikla

Yleiset vaatimukset

1. Sopimusta sovellettaessa seuraavia tuotteita pidetään yhteisön alkuperä tuotteina:
  - a) tämän pöytäkirjan 5 artiklan mukaiset yhteisössä kokonaan tuotetut tuotteet;
  - b) yhteisössä tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin siellä kokonaan tuotettuja aineksia, jos näille aineksille on suoritettu yhteisössä tämän pöytäkirjan 6 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely;
2. Tätä sopimusta sovellettaessa seuraavia tuotteita pidetään entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alkuperä tuotteina:
  - a) tämän pöytäkirjan 5 artiklan mukaiset kokonaan entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa tuotetut tuotteet;
  - b) entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin kokonaan siellä tuotettuja aineksia, jos näille aineksille on suoritettu entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa tämän pöytäkirjan 6 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely.

3 artikla

Kumulaatio Euroopan yhteisössä

Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alkuperä aineksia pidetään yhteisön alkuperä aineksina, jos ne sisältyvät siellä valmistettuun tuotteeseen. Näiden aineiden ei tarvitse olla riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä, jos niitä on valmistettu tai käsitelty enemmän kuin 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetaan.

4 artikla

Kumulaatio entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa

Yhteisön alkuperäaineiksi pidetään entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alkuperäaineiksina, jos ne sisältyvät siellä valmistettuun tuotteeseen. Näiden aineiden ei tarvitse olla riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä, jos niitä on valmistettu tai käsitelty enemmän kuin 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetaan.

5 artikla

Kokonaan tuotetut tuotteet

1. Seuraavia tuotteita pidetään joko yhteisössä tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa kokonaan tuotettuina:

- a) niiden maaperästä tai merenpohjasta louhitut kivennäistuotteet;
- b) siellä korjatut kasvituotteet;
- c) siellä syntyneet ja kasvatetut elävät eläimet;
- d) siellä kasvatetuista elävistä eläimistä saadut tuotteet;
- e) siellä metsästämillä tai kalastamalla saadut tuotteet;
- f) yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alueen niiden aluevesien ulkopuolelta pyytämät merikalastustuotteet ja muut niiden merestä saamat tuotteet;
- g) niiden tehdasaluksilla ainoastaan f) alakohdassa tarkoitettuista tuotteista valmistetut tuotteet;
- h) siellä kerätyt yksinomaan raaka-aineiden talteenottoon soveltuvat käytetyt tavarat, myös yksinomaan uudelleen pinnoitettaviksi tai jätekäyttöön soveltuvat käytetyt ulkorenkaat;
- i) siellä suoritetuista valmistustoimista syntyneet jätteet ja romu;
- j) niiden aluevesien ulkopuolisesta merenpohjasta tai merenpohjan alaisista kerrostumista saadut tuotteet, jos niillä on yksinoikeus hyödyntää tätä merenpohjaa tai sen alaisia kerrostumia;
- k) siellä yksinomaan a)–j) alakohdassa tarkoitetuista tuotteista valmistetut tavarat.

2. Edellä 1 kohdan f) ja g) alakohdassa käytettyjä ilmaisuja "niiden alukset" ja "niiden tehdasalukset" sovelletaan ainoastaan aluksiin ja tehdasaluksiin:

- a) jotka on merkitty tai ilmoitettu EY:n jäsenvaltion tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alusrekisteriin;

- b) jotka purjehtivat EY:n jäsenvaltion tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian lipun alla;

- c) jotka vähintään puoliksi ovat EY:n jäsenvaltioiden tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisten tai sellaisen yhtiön omistuksessa, jonka kotipaikka sijaitsee jossakin näistä valtioista ja jonka johtaja tai johtajat, hallituksen tai hallintoneuvoston puheenjohtaja ja näiden elinten jäsenten enemmistö ovat EY:n jäsenvaltioiden tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisia ja jonka pääomasta lisäksi henkilöyhtiöiden ja rajavastuu-yhtiöiden osalta vähintään puolet kuuluu näille valtioille tai niiden julkisille elimille tai kansalaisille

- d) joiden päällystö koostuu EY:n jäsenvaltioiden tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisista; ja

- e) joiden miehistöstä vähintään 75 prosenttia on EY:n jäsenvaltioiden tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansalaisia.

6 artikla

Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet

1. Edellä 2 artiklaa sovellettaessa pidetään tuotteita, jotka eivät ole kokonaan tuotettuja, riittävästi valmistettuina tai käsiteltyinä, jos liitteessä II olevassa luettelossa määrätyt edellytykset täyttyvät.

Näissä edellytyksissä ilmoitetaan kaikkien tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta valmistus tai käsittely, joka on suoritettava valmistuksessa käytetyille ei-alkuperäaineiksille, ja niitä sovelletaan ainoastaan tällaisiin aineksiin. Siten, jos tuotetta, joka on saanut alkuperäaseman siten, että se täyttää luettelossa määrätyt edellytykset, käytetään toisen tuotteen valmistuksessa, siihen ei sovelleta sitä tuotetta koskevia edellytyksiä, jonka valmistuksessa sitä käytetään, eikä sen valmistuksessa mahdollisesti käytettyjä ei-alkuperäaineisia oteta huomioon.

2. Sen estämättä, mitä edellä 1 kohdassa määrätään, ei-alkuperäaineiksia, joita tiettyä tuotetta koskevien luettelon edellytysten mukaan ei saisi käyttää tämän tuotteen valmistuksessa, saa kuitenkin käyttää, jos:

- a) niiden yhteisarvo on enintään 10 prosenttia tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta;

- b) mitään niistä prosenttimääristä, jotka luettelossa annetaan ei-alkuperäaineisten enimmäisarvoksi, ei ylitetä tätä kohtaa sovellettaessa.

Tätä kohtaa ei sovelleta harmonoidun järjestelmän 50–63 ryhmän tuotteisiin.

3. Edellä 1 ja 2 kohtaa sovelletaan, jollei 7 artiklassa toisin määrätä.

7 artikla

Riittämättömät valmistus- tai käsittelytoimet

1. Seuraavia valmistus- tai käsittelytoimia pidetään riittämättöminä antamaan alkuperäasema riippumatta siitä, täytyvätkö 6 artiklan vaatimukset, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 kohdan soveltamista:

- a) toimenpiteet tuotteiden kunnan säilymisen varmistamiseksi kuljetuksen ja varastoinnin aikana;
- b) kollien jakaminen ja yhdistäminen;
- c) pesu, puhdistus; pölyn, oksidin, öljyn, maalin tai muun peiteaineen poistaminen;
- d) tekstiilien silytys tai prässäys;
- e) yksinkertainen maalaus ja kiillotus;
- f) viljan ja riisin esikuorinta, valkaisu osittain tai kokonaan, kiillotus ja lasitus;
- g) sokerin värjäys tai sokeripalojen muodostus;
- h) hedelmien, pähkinöiden ja vihannesten kuoriminen ja kiiven poisto;
- i) teroitus, yksinkertainen hiominen tai yksinkertainen leikkaaminen;
- j) seulonta, lajittelu, luokittelu, ryhmittely, yhteensovitus; (myös tavaroiden järjestäminen sarjoiksi);
- k) yksinkertainen pullotus, tölkitys, pussitus, koteloihin tai rasioihin pakkaaminen, kartongille tai levyille kiinnittäminen ja kaikki muut yksinkertaiset pakkaustoimenpiteet;
- l) merkkien, nimilappujen, logojen ja muiden vastaavanlaisten tunnusten kiinnittäminen tai painaminen tuotteisiin tai niiden pakkauksiin;
- m) erilaistenkin tuotteiden yksinkertainen sekoittaminen;
- n) osien yksinkertainen yhdistäminen kokonaiseksi tuotteeksi tai tuotteiden purkaminen osiin;
- o) kahden tai useamman a)–n) alakohdassa mainitun toimenpiteen toteuttaminen yhdessä;
- p) eläinten teurastus.

2. Kaikki tietylle tuotteelle joko yhteisössä tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa suoritettujen toimenpiteiden on otettava kokonaisuutena huomioon määritettäessä, pidetäänkö tälle tuotteelle suoritettua valmistusta tai käsittelyä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla riittämättömänä.

8 artikla

Kelpuuttamisen yksikkö

1. Kelpuuttamisen yksikkö tämän pöytäkirjan määräyksiä sovellettaessa on se tuote, jota pidetään perusyksikkönä määritettäessä nimike harmonoidun järjestelmän nimikkeistön mukaan.

Tästä seuraa, että:

- a) kun tavararyhmästä tai -yhdistelmästä koostuva tuote luokitellaan harmonoidun järjestelmän mukaan yhteen ainoaan nimikkeeseen, tämä kokonaisuus muodostaa kelpuuttamisen yksikön;
- b) kun lähetys koostuu useasta samanlaisesta tuotteesta, jotka luokitellaan samaan harmonoidun järjestelmän nimikkeeseen, tämän pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan kuhunkin tuotteeseen erikseen.

2. Jos harmonoidun järjestelmän 5 yleisen tulkintasäännön mukaan pakkausta pidetään tuotteeseen kuuluvana luokiteltaessa, sitä on pidettävä tuotteeseen kuuluvana myös alkuperää määritettäessä.

9 artikla

Tarvikkeet, varaosat ja työkalut

Tarvikkeiden, varaosien ja työkalujen, jotka toimitetaan yhdessä laitteiston, koneen, laitteen tai ajoneuvon kanssa, jotka kuuluvat tavanomaisena varustuksena tähän laitteistoon, koneeseen, laitteeseen tai ajoneuvoon ja jotka sisältyvät sen hintaan taikka joita ei laskuteta erikseen, katsotaan muodostavan kyseisen laitteiston, koneen, laitteen tai ajoneuvon kanssa yhden kokonaisuuden.

10 artikla

Sarjat

Harmonoidun järjestelmän 3 yleisen tulkintasäännön mukaisia sarjoja pidetään alkuperätuotteina, jos kaikki sarjaan kuuluvat tuotteet ovat alkuperätuotteita. Jos sarja koostuu sekä alkuperätuotteista että ei-alkuperätuotteista, sitä on kuitenkin kokonaisuutena pidettävä alkuperätuotteena, jos ei-alkuperätuotteiden arvo on enintään 15 prosenttia sarjan vapaasti tehtaalla -hinnasta.

11 artikla

Neutraalit tekijät

Määritettäessä, onko tuote alkuperätuote, ei ole tarpeen todeta seuraavien tuotteen valmistuksessa käytettyjen tuotteiden alkuperää:

- a) energia ja polttoaineet;
- b) laitokset ja laitteistot;
- c) koneet ja työkalut;
- d) tavarat, jotka eivät sisälly ja joiden ei ole tarkoitus sisältyä tuotteen lopulliseen koostumukseen.

III OSASTO

ALUEESEEN LIITTYVÄT VAATIMUKSET

12 artikla

Alueperiaate

1. Edellä II osastossa alkuperäaseman saamiselle määrättyjen edellytysten on täyttyvä keskeytyksettä yhteisössä tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa, jollei 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa, 3 ja 4 artiklassa ja tämän artiklan 3 kohdassa toisin määrätä.

2. Jos yhteisöstä tai entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta kolmanteen maahan viedyt alkuperätuotteet palautetaan, niitä on pidettävä ei-alkuperätuotteina, jollei tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla voida osoittaa, että:

- a) palautetut tavarat ovat samoja kuin maastaviedyt tavarat;
- b) niille ei ole suoritettu viennin aikana tai kyseisessä maassa muita kuin niiden kunnon säilyttämiseksi tarvittavia toimenpiteitä.

13 artikla

Suora kuljetus

1. Sopimuksen mukaista etuuskohdeltua sovelletaan ainoastaan tämän pöytäkirjan vaatimukset täyttäviin tuotteisiin, joiden kuljetus tapahtuu suoraan yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välillä. Yhden lähetyksen muodostavat tuotteet voidaan kuitenkin kuljettaa muiden alueiden kautta, tarvittaessa uudelleenlastaten tai väliaikaisesti varastoiden näillä alueilla, jos tuotteet pysyvät kauttakuljetus- tai varastointimaan tulliviranomaisten valvonnassa ja niille ei suoriteta muita toimenpiteitä kuin purkaus tai uudelleenlastaus tai niiden kunnon säilyttämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Alkuperätuotteet voidaan kuljettaa putkijohdoissa muiden kuin yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alueiden kautta.

2. Edellä 1 kohdassa määrättyjen edellytysten täyttyminen osoitetaan tuojamaan tulliviranomaisille esittämällä:

- a) yksi ainoa kuljetusasiakirja, jolla tavarat on kuljetettu viejämästä kauttakuljetusmaan kautta; tai
- b) kauttakuljetusmaan tulliviranomaisten antama todistus, jossa:
  - i) on tarkka kuvaus tuotteista;
  - ii) ilmoitetaan tuotteiden purkamisen ja uudelleenlastauksen päivämäärät ja tarvittaessa käytettyjen alusten tai muiden kuljetusvälineiden nimet; ja
  - iii) vahvistetaan ne olosuhteet, joissa tavarat ovat olleet kauttakuljetusmaassa; tai

c) jos edellä mainittuja ei ole, muita asian kannalta olennaisia asiakirjoja.

14 artikla

Näyttelyt

1. Alkuperätuotteille, jotka on lähetetty kolmannessa maassa pidettävään näyttelyyn ja jotka myydään näyttelyn jälkeen yhteisöön tai entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan tuotaviksi, myönnetään tuonnissa sopimuksen määräysten mukaiset etuudet, jos tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että:

- a) viejä on lähettänyt nämä tuotteet yhteisöstä tai entisestä Jugoslavian tasavallasta Makedoniasta maahan, jossa näyttely pidetään, ja pitänyt niitä siellä näytteillä;
- b) kyseinen viejä on myynyt tai muuten luovuttanut tuotteet yhteisössä tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa olevalle vastaanottajalle;
- c) tuotteet on lähetetty näyttelyn aikana tai välittömästi sen jälkeen siinä tilassa, jossa ne lähetettiin näyttelyä varten;
- d) sen jälkeen kun tuotteet on lähetetty näyttelyyn, niitä ei ole käytetty muihin tarkoituksiin kuin tässä näyttelyssä esittelyyn.

2. Alkuperäselvitys on annettava tai laadittava V osaston määräysten mukaisesti ja esitettävä tavanomaisella tavalla tuojamaan tulliviranomaisille. Siinä on ilmoitettava näyttelyn nimi ja osoite. Tarvittaessa voidaan vaatia kirjallinen lisäselvitys olosuhteista, joissa tuotteita on pidetty näytteillä.

3. Edellä 1 kohtaa sovelletaan kaikkiin kaupan, teollisuuden, maatalouden ja käsiteollisuuden näyttelyihin, messuihin tai niiden kaltaisiin julkisiin esittelytilaisuuksiin, joita ei ole järjestetty yksityisiin tarkoituksiin kauppoissa tai liiketiloissa ulkomaisten tuotteiden myymiseksi ja joiden aikana tuotteet pysyvät tullivalvonnassa.

IV OSASTO

TULLINPALAUTUS TAI TULLIHELPOTUS

15 artikla

Tullinpalautuksen tai tullihelpotuksen kieltäminen

1. Ei-alkuperäaineiksille, joita on käytetty sellaisten tuotteiden valmistuksessa, jotka ovat yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alkuperätuotteita ja joille on annettu tai laadittu alkuperäselvitys V osaston määräysten mukaisesti, ei myönnetä yhteisössä tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa tullinpalautusta tai tullihelpotusta missään muodossa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua kieltoa sovelletaan kaikkiin tullien tai vaikutukseltaan niitä vastaavien maksujen osittaista tai täydellistä takaisin maksamista tai perimättä jättämistä tai niistä vapauttamista koskeviin järjestelyihin, joita yhteisö tai entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia soveltaa valmistuksessa käytettyihin aineksiin ja edellä 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin tuotteisiin, nimenomaisen tai tosiasiallisen tällaisen takaisin maksamisen, perimättä jättämisen tai vapauttamisen osalta siinä tapauksessa, että näistä aineksista valmistetut tuotteet viedään maasta, mutta ei siinä tapauksessa, että ne on tarkoitettu kotimaiseen käyttöön siellä.

3. Alkuperäselvityksessä tarkoitettujen tuotteiden viejän on oltava valmis milloin tahansa tulliviranomaisten pyynnöstä esittämään kaikki tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan, että tuotteiden valmistuksessa käytetyistä ei-alkuperäaineuksista ei ole saatu tullinpalautusta ja että kaikki tällaisiin aineksiin sovellettavat tullit tai vaikutukseltaan niitä vastaavat maksut on tosiasiallisesti maksettu.

4. Edellä 1–3 kohdan määräyksiä sovelletaan ei-alkuperä tuotteiden osalta myös 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin pakkauksiin, 9 artiklassa tarkoitettuihin tarvikkeisiin, varaosiin ja työkaluihin ja 10 artiklassa tarkoitettuihin sarjaan kuuluviin tuotteisiin.

5. Edellä 1–4 kohdan määräykset koskevat ainoastaan aineksia, joihin tätä sopimusta sovelletaan. Näissä määräyksissä ei liioin estetä soveltamasta maataloustuotteisiin viennin yhteydessä sopimuksen määräysten mukaista vientitukijärjestelmää.

6. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia voi soveltaa tullien tai vaikutukseltaan niitä vastaavien maksujen tullinpalautusta tai tullihelpotusta koskevia järjestelyjä, joita sovelletaan alkuperä tuotteiden valmistuksessa käytettyihin aineksiin, seuraavien määräysten mukaisesti:

- a) harmonoidun järjestelmän 25–49 ja 64–97 ryhmään kuuluvista tuotteista kannetaan edelleen 5 prosentin tulli tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa voimassa oleva tulli, jos se on pienempi;
- b) harmonoidun järjestelmän 50–63 ryhmään kuuluvista tuotteista kannetaan edelleen 10 prosentin tulli tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa voimassa oleva tulli, jos se on pienempi.

Tämän kohdan määräyksiä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2003 ja niitä voidaan tarkistaa yhteisellä sopimuksella.

V OSASTO

ALKUPERÄSELVITYS

16 artikla

Yleiset vaatimukset

1. Yhteisön alkuperä tuotteet saavat entisen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan tuotaessa ja entisen Jugoslavian tasavaltaan Makedonian alkuperä tuotteet saavat yhteisöön tuotaessa sopimuksen mukaiset etuudet, jos niistä esitetään joko:

- a) liitteessä III esitetyn mallin mukainen EUR.1-tavaratodistus;
- b) jäljempänä 21 artiklan 1 kohdassa eritellyissä tapauksissa ilmoitus, jonka teksti on esitetty liitteessä IV ja jonka viejä antaa kauppalaskussa, lähetysluettelossa tai muussa sellaisessa kaupallisessa asiakirjassa, jossa tuotteiden kuvaus on riittävän yksityiskohtainen niiden tunnistamiseksi (jäljempänä "kauppalaskuilmoitus").

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, tämän pöytäkirjan mukaiset alkuperä tuotteet saavat 26 artiklassa eritellyissä tapauksissa tämän sopimuksen mukaiset etuudet ilman, että on tarpeen esittää mitään edellä tarkoitetuista asiakirjoista.

17 artikla

EUR.1-tavaratodistuksen antamismenettely

1. Viejään tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen viejän tai tämän valtuuttaman edustajan viejän vastuulla tekemästä kirjallisesta hakemuksesta.

2. Tätä varten viejä tai tämän valtuuttama edustaja täyttää liitteessä III esitettyjen mallien mukaiset EUR.1-tavaratodistuksen ja hakemuslomakkeen. Nämä lomakkeet täytetään jollakin niistä kielistä, joilla tämä sopimus on tehty, ja viejään sisäisen lainsäädännön mukaisesti. Jos ne täytetään käsin, ne on täytettävä musteella painokirjaimin. Tuotteiden kuvaus on merkittävä sille varattuun kohtaan jättämättä väliin tyhjiä rivejä. Jos kohtaa ei täydetä kokonaan, kuvauksen viimeisen rivin alle on vedettävä vaakasuora viiva ja täyttämätön tila on suljettava viivalla.

3. EUR.1-tavaratodistusta hakevan viejän on oltava valmis milloin tahansa sen viejään tulliviranomaisten pyynnöstä, jossa EUR.1-tavaratodistus annetaan, esittämään kaikki tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan tuotteiden alkuperä asema sekä tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttyminen.

4. Yhteisön jäsenvaltion tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen, jos kyseisiä tuotteita voidaan pitää yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alkuperä tuotteina ja jos ne täyttävät tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.

5. Tavaratodistuksen antavien tulliviranomaisten on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tuotteiden alkuperäisyyden ja tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttymisen tarkastamiseksi. Tätä varten niillä on oikeus vaatia todistusaineistoa ja tarkastaa viejän tilejä tai tehdä muita tarpeelliseksi katsomiaan tarkastuksia. Tavaratodistuksen antavien tulliviranomaisten on valvottava myös, että 2 kohdassa tarkoitettujen lomakkeiden täytetään asianmukaisesti. Ne tarkastavat erityisesti, että tuotekuvalukselle varattu kohta on täytetty siten, että siihen on mahdollista tehdä vilpillisiä lisäyksiä.

6. EUR.1-tavaratodistuksen antamispäivä merkitään tavaratodistuksen 11 kohtaan.

7. Tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen ja se annetaan viejän käyttöön heti, kun vienti on tosiasiallisesti tapahtunut tai varmistunut.

18 artikla

Jälkikäteen annetut EUR.1-tavaratodistukset

1. Sen estämättä, mitä 17 artiklan 7 kohdassa määrätään, EUR.1-tavaratodistus voidaan poikkeuksellisesti antaa siihen merkittyjen tuotteiden viennin jälkeen, jos:

- a) sitä ei ole annettu vientihetkellä erehdyksen, tahattomien laiminlyöntien tai erityisolosuhteiden vuoksi; tai
- b) tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että EUR.1-tavaratodistus on annettu, mutta sitä ei ole tuonnissa hyväksytty teknisistä syistä.

2. Edellä 1 kohtaa sovellettaessa viejän on ilmoitettava hakemuksessaan EUR.1-tavaratodistukseen merkittyjen tuotteiden vientipaikka ja -päivä sekä perusteet pyynnölleen.

3. Tulliviranomaiset voivat antaa EUR.1-tavaratodistuksen jälkikäteen vasta todettuaan viejän hakemuksessa annettujen tietojen olevan vastaavien asiakirjojen mukaisia.

4. Jälkikäteen annettuihin EUR.1-tavaratodistuksiin on tehtävä jokin seuraavista merkinnöistä:

"NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT", "DELIVRE A POSTERIORI", "RILASCIATO A POSTERIORI", "AFGEGEVEN A POSTERIORI", "ISSUED RETROSPECTIVELY", "UDSTEDT EFTERFØLGENDE", "ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ", "EXPEDIDO A POSTERIORI", "EMITIDO A POSTERIORI", "ANNETTU JÄLKIKÄTEEN", "UTFÄRDAT I EFTERHAND", "DOPOLNITELNO IZDADENO".

5. Edellä 4 kohdassa tarkoitettu merkintä tehdään EUR.1-tavaratodistuksen kohtaan "Huomautuksia".

19 artikla

EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen antaminen

1. Jos EUR.1-tavaratodistus varastetaan tai se katoaa tai tuhoutuu, viejä voi pyytää todistuksen antaneilta tulliviranomaisilta kaksoiskappaleen, joka laaditaan niiden hallussa olevien vientiasiakirjojen perusteella.

2. Näin annettuun kaksoiskappaleeseen on tehtävä jokin seuraavista merkinnöistä:

"DUPLIKAT", "DUPLICATA", "DUPLICATO", "DUPLICAAT", "DUPLICATE", "ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ", "DUPLICADO", "SEGUNDA VIA", "KAKSOISKAPPALE", "DUPLIKAT".

3. Edellä 2 kohdassa esitetty merkintä tehdään EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen kohtaan "Huomautuksia".

4. Kaksoiskappale, johon on merkittävä alkuperäisen EUR.1-tavaratodistuksen antamispäivämäärä, on voimassa tästä päivästä alkaen.

20 artikla

EUR.1-tavaratodistuksen antaminen aikaisemmin annetun tai laaditun alkuperäselvityksen perusteella

Kun alkuperäistuotteet asetetaan yhteisössä tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa tullitoimipaikan valvontaan, alkuperäinen alkuperäselvitys voidaan korvata yhdellä tai useammalla EUR.1-tavaratodistuksella kaikkien näiden tuotteiden tai niistä osan lähettämiseksi muualle yhteisöön tai entiseen Jugoslavian tasavaltaan Makedoniaan. Korvaavan EUR.1-tavaratodistuksen tai -tavaratodistukset antaa se tullitoimipaikka, jonka valvontaan tuotteet asetetaan.

21 artikla

Kauppalaskuilmoituksen laatimista koskevat edellytykset

1. Edellä 16 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen kauppalaskuilmoituksen voivat laatia:

a) jäljempänä 22 artiklassa tarkoitettu valtuutettu viejä; tai

b) kuka tahansa viejä yhdestä tai useammasta kollista muodostuvalle, yhteensä enintään 6 000 euron arvosta alkuperäistuotteita sisältävälle lähetykselle.

2. Kauppalasku-ilmoitus voidaan laatia, jos tuotteita voidaan pitää yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alkuperätuotteina ja jos ne täyttävät tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.

3. Viejän, joka laatii kauppalasku-ilmoituksen, on oltava valmis milloin tahansa viejämään tulliviranomaisten pyynnöstä esittämään kaikki tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan tuotteiden alkuperäasema ja tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttyminen.

4. Viejä laatii kauppalasku-ilmoituksen kirjoittamalla koneella, leimaamalla tai painamalla kauppalaskuun, lähetysluetteloon tai muuhun kaupalliseen asiakirjaan liitteessä IV olevan tekstin mukaisen ilmoituksen käyttäen yhtä liitteessä annetuista erikielisistä tosinnoista ja viejämään sisäisen lainsäädännön mukaisesti. Jos ilmoitus kirjoitetaan käsin, se on kirjoitettava musteella painokirjaimin.

5. Kauppalasku-ilmoituksessa on oltava viejän käsin kirjoittama alkuperäinen allekirjoitus. Jäljempänä 22 artiklassa tarkoitettua valtuutettua viejää ei kuitenkaan vaadita allekirjoittamaan tällaisia ilmoituksia, jos hän antaa viejämään tulliviranomaisille kirjallisen sitoumuksen, että hän ottaa jokaisesta kauppalasku-ilmoituksesta, josta hänet voidaan tunnistaa, täyden vastuun, niin kuin hän olisi käsin allekirjoittanut sen.

6. Viejä voi laatia kauppalasku-ilmoituksen, kun siinä tarkoitettut tuotteet viedään maasta tai viennin jälkeen, jos se esittää tuojamaassa enintään kahden vuoden kuluessa siitä, kun siinä tarkoitettut tuotteet on tuotu maahan.

22 artikla

Valtuutettu viejä

1. Viejään tulliviranomaiset voivat antaa sellaiselle viejälle, joka harjoittaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden usein tapahtuvaa vientiä, luvan laatia kauppalasku-ilmoituksia tuotteiden arvosta riippumatta. Tällaista lupaa hakevan viejän on annettava kaikki tulliviranomaisten tarpeellisia pitämät takeet tuotteiden alkuperäaseman ja muiden tässä pöytäkirjassa asetettujen vaatimusten täyttymisen tarkastamiseksi.

2. Tulliviranomaiset voivat asettaa valtuutetun viejän aseman myöntämiselle kaikki tarpeellisia pitämänsä edellytykset.

3. Tulliviranomaiset antavat valtuutetulle viejälle tullin luvunumeron, joka merkitään kauppalasku-ilmoitukseen.

4. Tulliviranomaiset valvovat valtuutetun viejän luvankäyttöä.

5. Tulliviranomaiset voivat milloin tahansa peruuttaa luvan. Niiden on tehtävä näin silloin, kun valtuutettu viejä ei enää anna 1 kohdassa tarkoitettuja takeita tai täytä 2 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä taikka muutoin käyttää lupaa väärin.

23 artikla

Alkuperäselvityksen voimassaolo

1. Alkuperäselvitys on voimassa neljä kuukautta siitä päivästä, jona se on annettu viejämaassa, ja se on esitettävä mainitun ajan kuluessa tuojamaan tulliviranomaisille.

2. Alkuperäselvitykset, jotka esitetään tuojamaan tulliviranomaisille 1 kohdassa mainitun esittämismääräajan päätyttyä, voidaan hyväksyä etuuskohtelun soveltamista varten, jos nämä asiakirjat ovat jääneet esittämättä ennen määräajan päättymistä poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.

3. Muissa myöhästymistapauksissa tuojamaan tulliviranomaiset voivat hyväksyä alkuperäselvitykset, jos tuotteet on esitetty niille ennen mainitun määräajan päättymistä.

24 artikla

Alkuperäselvityksen esittäminen

Alkuperäselvitys on esitettävä tuojamaan tulliviranomaisille tässä maassa sovellettavien menettelyjen mukaisesti. Mainitut viranomaiset voivat vaatia alkuperäselvityksen käännöksen ja ne voivat lisäksi vaatia, että tuontitavarailmoitusta täydennetään tuojan vakuutuksella siitä, että tuotteet täyttävät sopimuksen soveltamiseksi vaadittavat edellytykset.

25 artikla

Tuonti osalähetysinä

Jos tuojan pyynnöstä harmonoidun järjestelmän XVI ja XVII jaksoon tai nimikkeisiin 7308 ja 9406 kuuluva harmonoidun järjestelmän yleisessä tulkintasäännössä 2 a tarkoitettu osiin purettu tai kokoamaton tuote tuodaan maahan osalähetysinä tuojavaltion tulliviranomaisten määräämin edellytyksin, tulliviranomaisille esitetään tällaisesta tuotteesta yksi alkuperäselvitys ensimmäistä osalähetystä tuotaessa.

26 artikla

Poikkeukset alkuperäselvityksen esittämisestä

1. Yksityishenkilöiden yksityishenkilöille pikkulähetysinä lähettämät tuotteet ja matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvät tuotteet voidaan tuoda maahan alkuperätuotteina ilman, että alkuperäselvityksen esittämistä vaaditaan, jos kyseessä ei ole kaupallinen tuonti ja tuotteiden on ilmoitettu täyttävän tässä pöytäkirjassa määrätty vaatimukset ja kun ei ole syytä epäillä annetun ilmoituksen todenmukaisuutta. Jos tuotteet lähetetään postitse, tämä ilmoitus voidaan tehdä tulliluetteloon CN22/CN23 tai tähän asiakirjaan liitettävälle erilliselle paperille.

2. Tuontia, joka on satunnaista ja muodostuu ainoastaan vastaanottajien tai matkustajien tai heidän perheidensä henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetuista tuotteista, ei pidetä kaupallisena, jos näiden tuotteiden luonne tai määrä ei viittaa mihinkään kaupalliseen tarkoitukseen.

3. Näiden tuotteiden yhteisarvo ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin 500 euroa pikkulähetysten osalta eikä suurempi kuin 1 200:aa euroa matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvien tuotteiden osalta.

27 artikla

Todistusasiakirjat

Edellä 17 artiklan 3 kohdassa ja 21 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen asiakirjain, joita käytetään todisteena siitä, että EUR.1-tavaratodistuksessa tai kauppalaskuilmoituksessa tarkoitettuja tuotteita voidaan pitää yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alkuperätuotteina ja että ne täyttävät tämän pöytäkirjan muut vaatimukset, voivat olla muun muassa seuraavia:

- a) esimerkiksi viejän tai hankkijan tileihin tai sisäiseen kirjanpitoon sisältyvät välittömät todisteet toimista, jotka tämä on suorittanut tavaroiden tuottamiseksi;
- b) asiakirjat, joilla osoitetaan tuotteiden valmistuksessa käytettyjen aineiden alkuperäasema ja jotka on annettu tai laadittu yhteisössä tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa, jossa näitä asiakirjoja käytetään sisäisen lainsäädännön mukaisesti;
- c) asiakirjat, joilla osoitetaan tuotteiden valmistuksessa käytettyjen aineiden valmistus tai käsittely yhteisössä tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa ja jotka on annettu tai laadittu yhteisössä tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa, jossa näitä asiakirjoja käytetään sisäisen lainsäädännön mukaisesti;
- d) EUR.1-tavaratodistukset tai kauppalaskuilmoitukset, joilla osoitetaan tuotteiden valmistuksessa käytettyjen aineiden alkuperäasema ja jotka on annettu tai laadittu yhteisössä tai entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa tämän pöytäkirjan mukaisesti.

28 artikla

Alkuperäselvityksen ja todistusasiakirjojen säilyttäminen

1. Viejän, joka hakee EUR.1-tavaratodistusta, on säilytettävä 17 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen asiakirjain vähintään kolme vuotta.

2. Viejän, joka laatii kauppalaskuilmoituksen, on säilytettävä tämän kauppalaskuilmoituksen jäljennös ja 21 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen asiakirjain vähintään kolme vuotta.

3. Viejään tulliviranomaisten, jotka antavat EUR.1-tavaratodistuksen, on säilytettävä 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu hakemuslomake vähintään kolme vuotta.

4. Tuojamaan tulliviranomaisten on säilytettävä niille esitetyt EUR.1-tavaratodistukset ja kauppalaskuilmoitukset vähintään kolme vuotta.

29 artikla

Poikkeavuudet ja muotovirheet

1. Pienet poikkeavuudet alkuperäselvityksen merkintöiden ja tuotteiden tuontimuodollisuuksien täyttämiseksi tullitoimipaikassa esitettyjen asiakirjojen merkintöiden välillä eivät sinänsä tee alkuperäselvityksestä mitätöntä, jos asianmukaisesti osoitetaan, että se vastaa tulliviranomaisille esitettyjä tuotteita.

2. Alkuperäselvityksessä olevat selvät muotovirheet kuten lyöntivirheet eivät saa johtaa tämän asiakirjan hylkäämiseen, elleivät nämä virheet ole sellaisia, että ne antavat aiheutta epäillä kyseisessä asiakirjassa annettujen tietojen oikeellisuutta.

30 artikla

Euroina ilmaistut määrät

1. Tämän pöytäkirjan 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 26 artiklan 3 kohdan määräysten soveltamiseksi tapauksissa, joissa tuotteet laskutetaan muuna valuuttana kuin euroina, euroina ilmaistuja määriä vastaavat määrät entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kansallisena valuuttana vahvistetaan vuosittain.

2. Lähetykseen sovelletaan 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 26 artiklan 3 kohdan määräyksiä sen valuutan perusteella, jona kauppalasku on laadittu, yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian vahvistaman määrän mukaisesti.

3. Kansallisena valuuttana käytettävät määrät ovat euroina ilmaistavien määrien vasta-arvot kyseisenä valuuttana euron lokakuun ensimmäisen työpäivän kurssin mukaisesti. Määrät ilmoitetaan Euroopan komissiolle 15 päivään lokakuuta mennessä, ja niitä sovelletaan seuraavan vuoden tammikuun 1 päivästä. Euroopan komissio ilmoittaa entiselle Jugoslavian tasavallalle Makedonialle kyseisistä määristä.

4. Yhteisön tai entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia voi pyöristää ylöspäin tai alaspäin määrää, joka saadaan muunnettaessa euroina ilmaistu määrä sen kansalliseksi valuutaksi. Pyöristykseen tuloksena saatu määrä voi poiketa muuntamisen tuloksena saadusta määrästä enintään viisi prosenttia. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia voi pitää euroina ilmaistun määrän kansallisena valuuttana ilmaistun vasta-arvon muuttumattomana, jos kyseisen määrän muuntaminen 3 kohdassa määrättyinä vuotuisen tarkistuksen ajankohtana ilman mahdollista pyöristystä korottaisi kansallisena valuuttana ilmaistua vasta-arvoa vähemmän kuin 15 prosenttia. Kansallisena valuuttana ilmaistu vasta-arvo voidaan pitää samana, jos kyseinen vasta-arvo alenisi muuntamisen tuloksena.

5. Vakautus- ja assosiaatiokomitea tarkastelee yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian pyynnöstä euroina ilmaistuja määriä. Tätä tarkastelua tehdessään vakautus- ja assosiaatiokomitea harkitsee, onko aiheellista säilyttää näiden arvorajojen reaali vaikutus entisellään. Tätä tarkoitusta varten se voi päättää euroina ilmaistujen määrien muuttamisesta.

VI OSASTO

HALLINNOLLISEN YHTEISTYÖN MENETELMÄT

31 artikla

Keskinäinen avunanto

1. EY:n jäsenvaltioiden ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian tulliviranomaiset toimittavat toisilleen Euroopan yhteisöjen komission välityksellä tullitoimipaikkojensa EUR.1-tavaratodistusten antamiseen käyttämien leimasinten leimanäytteet ja niiden tulliviranomaisten osoitteet, jotka vastaavat EUR.1-tavaratodistusten ja kauppalaskuilmoitusten tarkastamisesta.

2. Sen varmistamiseksi, että tätä pöytäkirjaa sovelletaan oikein, yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia avustavat toisiaan toimivaltaisten tullihallintojen välityksellä tarkastaessaan EUR.1-tavaratodistusten ja kauppalaskuilmoitusten aitoutta sekä näissä asiakirjoissa annettujen tietojen oikeellisuutta.

32 artikla

Alkuperäselvityksen tarkastaminen

1. Alkuperäselvityksen jälkitarkastus suoritetaan pistokokein tai aina kun tuojamaan tulliviranomaisilla on aiheutta epäillä tällaisten asiakirjojen aitoutta, tuotteiden alkuperäasemaa tai muiden tässä pöytäkirjassa määrättyjen vaatimusten täyttymistä.

2. Edellä 1 kohdan määräyksiä sovellettaessa tuojamaan tulliviranomaiset palauttavat viejään tulliviranomaisille EUR.1-tavaratodistuksen ja kauppalaskun, jos se on esitetty, kauppalaskuilmoituksen tai näiden asiakirjojen jäljennökset ja esittävät tarvittaessa perusteet tiedustelun tekemiseen. Jälkitarkastuspyynnön tueksi toimitetaan kaikki asiakirjat ja saadut tiedot, joiden perusteella alkuperäselvityksessä olevia tietoja voidaan epäillä virheellisiksi.

3. Tarkastuksen suorittavat viejään tulliviranomaiset. Tätä varten niillä on oikeus vaatia todistusaineistoa ja tarkastaa viejän tilejä tai tehdä muita tarpeelliseksi katsomiaan tarkastuksia.

4. Jos tuojamaan tulliviranomaiset päättävät lykätä etuuskohtelun myöntämistä kyseisille tuotteille siihen asti, kun tarkastuksen tulokset on saatu, ne voivat luovuttaa tuotteet tuojalle, jos tarpeelliseksi katsotut varmuustoimenpiteet toteutetaan.

5. Tarkastuksen tulokset ilmoitetaan tarkastusta pyytäneille tulliviranomaisille niin pian kuin mahdollista. Näistä tuloksista on käytävä selvästi ilmi, ovatko asiakirjat aitoja ja voidaanko kyseisiä tuotteita pitää yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alkuperätuotteina ja täyttävätkö ne tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.

6. Jos epäilyyn aiheutta antaneessa tapauksessa vastausta ei ole saatu kymmenen kuukauden kuluessa tarkastuspyynnön päivämäärästä tai saadussa vastauksessa ei ole riittävästi tietoja sen ratkaisemiseksi, ovatko kyseiset asiakirjat aitoja tai mikä on tavaroiden tosiasiallinen alkuperä, tarkastamista pyytäneet tulliviranomaiset epäävät etuuskohtelun myöntämisen, paitsi poikkeuksellisissa olosuhteissa.

33 artikla

Riitaisuuksien ratkaiseminen

Jos 32 artiklassa määrättyistä tarkastusmenettelyistä syntyy riitaisuus, jota tarkastusta pyytävät ja sen suorittamisesta vastuussa olevat tulliviranomaiset eivät pysty keskenään sopimaan, tai jos syntyy kysymys tämän pöytäkirjan tulkinnasta, asia saatetaan vakautus- ja assosiaatiokomitean ratkaistavaksi.

Tuojan ja tuojamaan tulliviranomaisten väliset riidat ratkaistaan aina kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti.

34 artikla

Seuraamukset

Seuraamuksia määrätään jokaiselle, joka laatii tai laadituttaa vääriä tietoja sisältävän asiakirjan saadakseen tuotteille etuuskohtelun.

35 artikla

Vapaa-alueet

1. Yhteisö ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia toteuttavat kaikki tarpeelliset toimenpiteet taatakseen, että alkuperäselvityksen seuraamia kaupan kohteena olevia tuotteita, joita kuljetuksen aikana pidetään niiden alueella sijaitsevilla vapaa-alueilla, ei vaihdeta toisiin tavaroihin ja että niille ei suoriteta muita toimenpiteitä kuin niiden kunnan säilyttämiseksi tarkoitettujen tavanomaisien toimenpiteiden.

2. Poiketen 1 kohtaan sisältyvistä määräyksistä, kun EUR.1-todistuksen seuraamia yhteisön tai entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alkuperätuotteita tuodaan vapaa-alueelle ja niitä valmistetaan tai käsitellään siellä, kyseisten viranomaisien on viejän pyynnöstä annettava uusi EUR.1-todistus, jos suoritettu valmistus tai käsittely on tämän pöytäkirjan määräysten mukaista.

VII OSASTO

CEUTA JA MELILLA

36 artikla

Pöytäkirjan soveltaminen

1. Edellä 2 artiklassa käytettyyn ilmaisuun "yhteisö" ei sisälly Ceutaa ja Melillaa.

2. Ceutaan ja Melillaan vietäviin entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alkuperätuotteisiin sovelletaan samaa tullikohtelua, jota sovelletaan yhteisön tullialueen alkuperätuotteisiin Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan Euroopan yhteisöön liittymisestä tehdyn asiakirjan pöytäkirjan n:o 2 mukaisesti. Entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia soveltaa sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien sellaisten tuotteiden tuontiin, jotka ovat Ceutan ja Melillan alkuperätuotteita, samaa tullikohtelua kuin yhteisöstä tuotaviin yhteisön alkuperätuotteisiin.

3. Ceutan ja Melillan alkuperätuotteita koskevaa 2 kohtaa sovellettaessa tätä pöytäkirjaa sovelletaan soveltuvin osin 37 artiklassa asetettujen erityisedellytysten mukaisesti.

37 artikla

Erityisedellytykset

1. Jos seuraavat tuotteet on kuljetettu suoraan 13 artiklan määräysten mukaisesti, pidetään:

1. Ceutan ja Melillan alkuperätuotteina:

- a) Ceutassa ja Melillassa kokonaan tuotettuja tuotteita;

b) Ceutassa ja Melillassa tuotettuja tuotteita, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin a alakohdassa tarkoitettuja tuotteita, jos:

i) näille tuotteille on suoritettu tämän pöytäkirjan 6 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely; tai jos

ii) nämä tuotteet ovat tämän pöytäkirjan mukaisia entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian tai yhteisön alkuperätuotteita, jos niitä on valmistettu tai käsitelty tämän pöytäkirjan 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua riittämätöntä valmistusta tai käsiteltyä enemmän.

2. entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alkuperätuotteina:

a) entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa kokonaan tuotettuja tuotteita;

b) entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa tuotettuja tuotteita, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin a) alakohdassa tarkoitettuja tuotteita; jos

i) näille tuotteille on suoritettu tämän pöytäkirjan 6 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely; tai jos

ii) nämä tuotteet ovat tämän pöytäkirjan mukaisia Ceutan ja Melillan tai yhteisön alkuperätuotteita, jos niitä on valmistettu tai käsitelty tämän pöytäkirjan 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua riittämätöntä valmistusta tai käsiteltyä enemmän;

2. Ceutaa ja Melillaa pidetään yhtenä alueena.

3. Viejän tai tämän valtuuttaman edustajan on tehtävä merkintä "entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia" sekä "Ceuta ja Melilla" EUR.1-tavaratodistuksen 2 kohtaan tai kauppalaskuilmoitukseen. Kun kyseessä ovat Ceutan ja Melillan alkuperätuotteet, on lisäksi tehtävä alkuperäasemaa koskeva merkintä EUR.1-tavaratodistuksen 4 kohtaan tai kauppalaskuilmoitukseen.

4. Espanjan tulliviranomaiset vastaavat tämän pöytäkirjan soveltamisesta Ceutassa ja Melillassa.

VIII OSASTO

LOPPUSÄÄNNÖKSET

38 artikla

Pöytäkirjan muuttaminen

Assosiaationeuvosto voi päättää tämän pöytäkirjan määräysten muuttamisesta.

LIITE I

ALKUHUOMAUTUKSET LIITTEESSÄ II OLEVAAN LUETTELOON

1 huomautus:

Luettelossa asetetaan edellytykset, jotka tuotteiden on täytettävä, jotta niitä voitaisiin pitää tämän pöytäkirjan 6 artiklan mukaisesti riittävästi valmistettuina tai käsiteltyinä.

2 huomautus:

- 2.1 Luettelon kahdessa ensimmäisessä sarakkeessa kuvataan valmis tuote. Ensimmäisessä sarakkeessa on harmonoidussa järjestelmässä käytetty nimikkeen tai ryhmän numero ja toisessa sarakkeessa harmonoidussa järjestelmässä tästä nimikkeestä tai ryhmästä käytetty tavaran kuvaus. Jokaisen kahden ensimmäisen sarakkeen merkinnän osalta on sääntö 3 tai 4 sarakkeessa. Jos ensimmäisen sarakkeen numeron edessä on tietyissä tapauksissa "ex", tämä tarkoittaa, että 3 tai 4 sarakkeen sääntöä sovelletaan ainoastaan 2 sarakkeessa mainittuun nimikkeeseen osaan.
- 2.2 Kun 1 sarakkeessa on koottu yhteen useita nimikkeitä tai mainittu ryhmän numero ja 2 sarakkeessa on tämän vuoksi yleisluonteinen tavaran kuvaus, vastaavaa 3 tai 4 sarakkeen sääntöä sovelletaan kaikkiin niihin tuotteisiin, jotka harmonoidussa järjestelmässä luokitellaan kyseisen ryhmän nimikkeisiin tai johonkin nimikkeistä, jotka on koottu 1 sarakkeeseen.
- 2.3 Kun tässä luettelossa on eri sääntöjä, joita sovelletaan samaan nimikkeeseen kuuluviin eri tuotteisiin, jokaisessa luettelukohtassa on sen nimikkeen tavaran kuvaus, jota viereinen 3 tai 4 sarakkeen sääntö koskee.
- 2.4 Kun kahden ensimmäisen sarakkeen merkinnälle on sääntö sekä 3 että 4 sarakkeessa, viejä voi valintansa mukaan soveltaa joko 3 tai 4 sarakkeessa olevaa sääntöä. Jos 4 sarakkeessa ei ole alkuperäsääntöä, on sovellettava 3 sarakkeen sääntöä.

3 huomautus:

- 3.1 Tämän pöytäkirjan 6 artiklan määräyksiä alkuperäaseman saaneista, muiden tuotteiden valmistuksessa käytettävistä tuotteista sovelletaan riippumatta siitä, onko tämä asema saatu siinä tehtaassa, jossa nämä tuotteet käytetään vai jossakin muussa entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian tai yhteisön tehtaassa.

Esimerkki:

Nimikkeeseen 8407 kuuluva moottori, jonka osalta säännössä määrätään, että mahdollisesti käytettävien ei-alkuperä-ainesten arvo saa olla enintään 40 prosenttia vapaasti tehtaalla -hinnasta, on valmistettu nimikkeeseen ex 7224 kuuluvasta muusta takomalla esimuokatusta seosteräksestä.

Jos tämä esimuokattu teräs on taottu entisessä Jugoslavian tasavallassa Makedoniassa ei-alkuperätuotetta olevasta valanteesta, se on jo saanut alkuperäaseman luettelossa vahvistetun nimikkeen 7224 tuotteita koskevan säännön nojalla. Esimuokattua terästä voidaan pitää moottorin arvoa laskettaessa alkuperätuotteena riippumatta siitä, onko esimuokattu teräs tuotettu samassa tehtaassa tai jossakin muussa entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian tehtaassa. Valanteen, joka ei ole alkuperätuote, arvoa ei siten oteta huomioon laskettaessa käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvoa.

- 3.2 Luettelon säännössä vahvistetaan suoritettavan valmistuksen tai käsittelyn vähimmäismäärä; tästä seuraa, että sen ylittävä valmistus tai käsittely antaa myös alkuperäaseman ja sitä vähempi valmistus tai käsittely taas ei anna alkuperäasemaa. Toisin sanoen, jos säännössä määrätään, että tietyllä valmistusasteella olevia ei-alkuperäaineita saadaan käyttää, on sitä aiemmalla valmistusasteella olevien tällaisten aineiden käyttö myös sallittua, mutta sen sijaan myöhemmällä valmistusasteella olevien aineiden käyttö ei ole.
- 3.3 Kun säännössä määrätään, että "minkä tahansa nimikkeen aineksiä" saadaan käyttää, myös aineksiä, jotka kuuluvat samaan nimikkeeseen kuin tuote, saadaan käyttää ottaen kuitenkin huomioon sääntöön mahdollisesti sisältyvät erityisrajoitukset. Ilmaisulla "valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen . . . aineksista" tarkoitetaan kuitenkin, että ainoastaan sellaisia samaan nimikkeeseen kuin tuote kuuluvia aineksiä saadaan käyttää, joiden kuvaus on erilainen kuin tuotteella on luettelon 2 sarakkeessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3.2 huomautuksen soveltamista.
- 3.4 Kun luettelon säännössä määrätään, että tuote voidaan valmistaa useammasta kuin yhdestä aineksestä, tämä tarkoittaa, että yhtä tai useampaa näistä aineksista saadaan käyttää. Säännössä ei vaadita, että niitä kaikkia käytetään.

Esimerkki:

Nimikkeisiin 5208–5212 kuuluviin kankaisiin sovellettavassa säännössä määrätään, että luonnonkuituja saadaan käyttää ja että muun muassa kemiallisia aineita saadaan myös käyttää. Tämä sääntö ei tarkoita, että on käytettävä molempia; on mahdollista käyttää vain toista näistä aineksista tai molempia yhdessä.

- 3.5 Kun luettelon säännössä määrätään, että tuote on valmistettava tietyistä aineksesta, tämä edellytys ei luonnollisesti estä käyttämästä muita aineksia, jotka ovat luonteeltaan sellaisia, että ne eivät voi täyttää sääntöä. (Katso myös 6.2 huomautus tekstiilien osalta.)

Esimerkki:

Nimikkeen 1904 elintarvikevalmisteita koskeva sääntö, jossa nimenomaan suljetaan pois viljan ja viljatuotteiden käyttö, ei estä kivennäissuolojen, kemikaalien ja muiden lisäaineiden käyttöä, joita ei valmisteta viljasta.

Tätä ei kuitenkaan sovelleta tuotteisiin, joita, vaikka niitä ei voida valmistaa luettelossa nimenomaisesti mainituista aineksista, voidaan valmistaa luonteeltaan samanlaisesta, aiemmalla valmistusasteella olevasta aineksesta.

Esimerkki:

Jos sellaisen kuitukankaasta tehdyn vaateen osalta, joka kuuluu 62 ryhmän nimikkeeseen, ainoastaan ei-alkuperäotetta olevan langan käyttö on sallittua, ei ole mahdollista aloittaa valmistusta kuitukankaasta, vaikka kuitukangasta ei tavallisesti voidakaan tehdä langasta. Tällaisissa tapauksissa lähtöaineksen olisi tavallisesti oltava lankaa edeltävällä asteella, toisin sanoen kuituasteella.

- 3.6 Jos luettelon säännössä määrätään kaksi prosenttimäärää enimmäisarvoksi ei-alkuperäaineksille, joita voidaan käyttää, näitä prosenttimääriä ei saada laskea yhteen. Toisin sanoen kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten enimmäisarvo ei saa koskaan olla suurempi kuin korkein kyseisistä prosenttimääristä. Lisäksi yksittäisiä prosenttimääriä ei saa ylittää niiden nimenomaisten aineiden osalta, joita ne koskevat.

4 huomautus:

- 4.1 Luettelossa käytetyllä ilmaisulla "luonnonkuidut" tarkoitetaan muita kuituja kuin muunto- ja synteetikuituja. Se rajoittuu kehruuta edeltävillä valmistusasteilla oleviin kuituihin ja siihen kuuluvat myös jätteet ja, jollei toisin mainita, kuidut, jotka on karstattu, kammattu tai muulla tavoin valmistettu, mutta joita ei ole kehrätty.
- 4.2 Ilmaisuun "luonnonkuidut" kuuluvat nimikkeen 0503 jouhi, nimikkeiden 5002 ja 5003 silkki, nimikkeiden 5101–5105 villakuidut ja hieno ja karkea eläimenkarva, nimikkeiden 5201–5203 puuvillakuidut ja nimikkeiden 5301–5305 muut kasvitekstiilikuidut.
- 4.3 Ilmaisuja "tekstiilimassa", "kemialliset aineet" ja "paperinvalmistusaineet" käytetään luettelossa kuvaamaan 50–63 ryhmään kuulumattomia aineksia, joita voidaan käyttää muunto-, synteetti- tai paperikuitujen tai -lankojen valmistukseen.
- 4.4 Luettelossa käytettyyn ilmaisuun "katkotut tekokuidut" kuuluvat nimikkeiden 5501–5507 synteetti- tai muuntokuitufilamenttitouvi, synteetti- tai muuntokatkokuidut tai niiden jätteet.

5 huomautus:

- 5.1 Sellaisen tuotteen osalta, johon luettelossa liittyy viittaus tähän huomautukseen, luettelon 3 sarakkeessa vahvistettuja edellytyksiä ei saada soveltaa niiden valmistuksessa käytettyihin perustekstiiliaineisiin, joiden paino yhteensä on enintään 10 prosenttia kaikkien käytettyjen perustekstiiliaineiden yhteispainosta (katso myös 5.3 ja 5.4 huomautus jäljempänä).
- 5.2 Edellä 5.1 huomautuksessa mainittua poikkeusta voidaan kuitenkin soveltaa ainoastaan sekoitetuotteisiin, jotka on tehty kahdesta tai useammasta perustekstiiliaineesta.

Perustekstiiliaineet ovat seuraavat:

- silkki,
- villa,
- karkea eläimenkarva,
- hieno eläimenkarva,

- jouhet,
- puuvilla,
- paperinvalmistusaineet ja paperi,
- pellava,
- hamppu,
- juutti ja muut niinitekstiilikuidut,
- sisali ja muut Agave-sukuisista kasveista saadut tekstiilikuidut,
- kookoskuidut, manilla, rami ja muut kasvitekstiilikuidut,
- synteetikuitufilamentit,
- muuntokuitufilamentit,
- sähköä johtavat filamentit,
- polypropeenista valmistetut synteetikatkokuidut,
- polyesteristä valmistetut synteetikatkokuidut,
- polyamidista valmistetut synteetikatkokuidut,
- polyakrylinitriilistä valmistetut synteetikatkokuidut,
- polyimidistä valmistetut synteetikatkokuidut,
- polytetrafluorieteenistä valmistetut synteetikatkokuidut,
- polyfenylenisulfidista valmistetut synteetikatkokuidut,
- polyvinylikloridista valmistetut synteetikatkokuidut,
- muut synteetikatkokuidut,
- viskoosista valmistetut muuntokatkokuidut,
- muut muuntokatkokuidut,
- segmentoitu polyuretaania oleva lanka, jossa on joustavia polyeetterisegmenttejä, myös kierrepäällystetty,
- segmentoitu polyuretaania oleva lanka, jossa on joustavia polyesterisegmenttejä, myös kierrepäällystetty,
- nimikkeen 5605 tuotteet (metalloitu lanka), joissa on kaistaleita, jotka koostuvat enintään 5 mm leveästä kahden muovikelmun väliin joko värittömällä tai värillisellä liimalla kiinnitetystä, alumiinifoliota tai muovikelmua, myös alumiinijauheella peitettyä, olevasta sydäimestä,
- muut nimikkeen 5605 tuotteet.

Esimerkki:

Nimikkeen 5205 lanka, joka on tehty nimikkeen 5203 puuvillakuiduista ja nimikkeen 5506 synteetikatkokuiduista, on sekoitelanka. Sen vuoksi ei-alkuperätuotteita olevia synteetikatkokuituja, joka eivät täytä alkuperäsääntöjä (joissa edellytetään valmistusta kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta), saa käyttää enintään 10 prosenttia langan painosta.

Esimerkki:

Nimikkeen 5112 villakangas, joka on tehty nimikkeen 5107 villalangasta ja nimikkeen 5509 synteetikatkokuitulangasta, on sekoitekangas. Sen vuoksi synteetikuitulankaa, joka ei täytä alkuperäsääntöjä (joissa edellytetään valmistusta kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta), tai villalankaa, joka ei täytä alkuperäsääntöjä (joissa edellytetään valmistusta karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista), tai näiden kahden lankatyypin sekoitusta saa käyttää, jos niiden yhteispaino on enintään 10 prosenttia kankaan painosta.

Esimerkki:

Nimikkeen 5802 tuftattu tekstiilikangas, joka on tehty nimikkeen 5205 puuvillalangasta ja nimikkeen 5210 puuvillakankaasta, on sekoitetuote ainoastaan, jos puuvillakangas itsessään on sekoitekangas, joka on tehty kahdesta eri nimikkeeseen luokiteltavasta langasta, tai jos käytetyt puuvillalangat itsessään ovat sekoitetuotteita.

Esimerkki:

Jos kyseinen tuftattu tekstiilikangas on tehty nimikkeen 5205 puuvillalangasta ja nimikkeen 5407 synteettikuitukankaasta, on selvää, että käytettävät langat ovat kahta eri perustekstiiliainetta ja tuftattu tekstiilikangas on näin ollen sekoitetuote.

- 5.3 Tuotteissa, joissa on "segmentoitua polyuretaania olevaa, myös kierrepäällystettyä lankaa, jossa on joustavia polyeteerisegmenttejä", tämä poikkeus on tällaisen langan osalta 20 prosenttia.
- 5.4 Tuotteissa, joissa on "kaistaleita, jotka koostuvat enintään 5 mm leveästä kahden muovikelmun väliin liimalla kiinnitetyistä, alumiinifoliota tai muovikelmua, myös alumiinjauheella peitettyä, olevasta sydäimestä", tämä poikkeus on 30 prosenttia tällaisen kaistaleen osalta.

6 huomautus:

- 6.1 Niissä tekstiilituotteissa, joiden kohdalla luettelossa on alaviite tähän huomautukseen, saadaan käyttää, vuoria ja välivuoria lukuun ottamatta, tekstiiliaineita, jotka eivät täytä kyseistä sovitettua tuotetta koskevaa luettelon 3 sarakkeen sääntöä, jos ne luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote ja jos niiden arvo on enintään 8 prosenttia tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta.
- 6.2 Aineksia, joita ei luokitella 50-63 ryhmään, saa käyttää vapaasti tekstiilituotteiden valmistuksessa riippumatta siitä, sisältävätkö ne tekstiilejä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 6.3 huomautuksen soveltamista.

Esimerkki:

Jos luettelon säännössä määrätään, että tietyn tekstiilitavaran, esimerkiksi housujen, valmistuksessa on käytettävä lankaa, tämä ei estä metallitavaroiden kuten nappien käyttöä, koska nappeja ei luokitella 50-63 ryhmään. Samasta syystä se ei estä vetoketjujen käyttöä, vaikka vetoketjut tavallisesti sisältävät tekstiiliä.

- 6.3 Prosenttisääntöä sovellettaessa on käytettyjen ei-alkuperäainesten arvoa laskettaessa otettava huomioon niiden aineiden arvo, joita ei luokitella 50-63 ryhmään.

7 huomautus:

- 7.1 Nimikkeissä ex 2707, 2713-2715, ex 2901, ex 2902 ja ex 3403 ilmaisulla "tietty käsittely" tarkoitetaan seuraavia toimintoja:
- tyhjötislaus;
  - toistotislaus perusteellisen jatkotislausmenetelmän avulla ⁽¹⁾;
  - krakkaus;
  - reformointi;
  - uuttaminen valikoivien liuottimien avulla;
  - käsittely, jossa yhdistyvät kaikki seuraavat toiminnot: käsittely tiivistetyllä rikkihapolla, oleumilla tai rikkiatrioksidilla; neutralointi emäksisillä aineilla; värinpoisto ja puhdistus luonnostaan aktiivisilla maalajeilla, aktivoituilla maalajeilla, aktiivihieillä tai bauksiitilla;
  - polymerointi;
  - alkylointi;
  - isomerointi;

⁽¹⁾ Katso yhdistetyn nimikkeistön 27 ryhmän lisähuomautusta 4 b).

- 7.2 Nimikkeissä 2710, 2711 ja 2712 ilmaisulla "tietty käsittely" tarkoitetaan seuraavia toimintoja:
- a) tyhjötislaus;
  - b) toistotislaus perusteellisen jatkotislausmenetelmän avulla ⁽¹⁾;
  - c) krakkaus;
  - d) reformointi;
  - e) uuttaminen valikoivien liuottimien avulla;
  - f) käsittely, jossa yhdistyvät kaikki seuraavat toiminnot: käsittely tiivistetyllä rikkihapolla, oleumilla tai rikkiatrioksidilla; neutralointi emäksisillä aineilla; värinpoisto ja puhdistus luonnostaan aktiivisilla maalajeilla, aktivoituilla maalajeilla, aktiivihieillä tai bauksiitilla;
  - g) polymerointi;
  - h) alkylointi;
  - ij) isomerointi;
  - k) ainoastaan nimikkeeseen ex 2710 kuuluvien raskasöljyjen osalta rikinpoisto vedyn avulla, jonka tuloksena valmistettujen tuotteiden rikkipitoisuus vähenee vähintään 85 prosenttia (ASTM D 1266-59 T-menetelmä);
  - l) ainoastaan nimikkeeseen 2710 kuuluvien tuotteiden osalta parafiinin poisto muun menetelmän avulla kuin suodattamalla;
  - m) ainoastaan nimikkeeseen ex 2710 kuuluvien raskasöljyjen osalta vetykäsittely suuremmassa kuin 20 baarin paineessa ja suuremmassa kuin 250 °C:n lämpötilassa katalysaattoria käyttäen, muussa kuin rikinpoistotarkoituksessa, kun vety on aktiivisena aineena kemiallisessa reaktiossa. Nimikkeen ex 2710 voiteluöljyjen jatkokäsittelyä vedyn avulla (esimerkiksi vedyn avulla tapahtuva viimeistely eli "hydrofinishing" tai värinpoisto) erityisesti värin tai stabiliteetin parantamiseksi ei kuitenkaan pidetä tietynä käsittelynä;
  - n) ainoastaan nimikkeeseen ex 2710 kuuluvien polttoöljyjen osalta ilmatislaus, jos vähemmän kuin 30 tilavuusprosenttia näistä tuotteista (hävikki mukaan lukien) tislautuu 300 °C:n lämpötilassa ASTM D 86 -menetelmän avulla määritettynä;
  - o) ainoastaan nimikkeeseen ex 2710 kuuluvien raskasöljyjen, muiden kuin kaasuöljyjen ja polttoöljyjen, osalta käsittely suurtaajuudella toimivan sähköisen huiskupurkauksen avulla.
- 7.3 Nimikkeissä ex 2707, 2713–2715, ex 2901, ex 2902 ja ex 3403 yksinkertaiset toiminnot kuten puhdistus, dekantointi, suolan poisto, veden erotus, suodatus, värjäys, merkintä, rikkipitoisuuden lisääminen sekoittamalla tuotteita, joilla on erilaiset rikkipitoisuudet, näiden toimintojen tai niitä vastaavien toimintojen yhdistelmät eivät anna alkuperäisemää.

⁽¹⁾ Katso yhdistetyn nimikkeistön 27 ryhmän lisähuomautusta 4 b).

LIITE II

LUETTELO EI-ALKUPERÄAINEKSIIN SOVELLETTAVISTA VALMISTUS- TAI KÄSITTELYTOIMISTA, JOTKA ON TEHTÄVÄ, JOTTA VALMISTETTU TUOTE VOI SAADA ALKUPERÄASEMAN

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäaineksiin sovellettava valmistus tai käsittely, joka antaa tuotteelle alkuperäaseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
1 ryhmä	Elävät eläimet	Kaikkien käytettyjen 1 ryhmän eläinten on oltava kokonaan tuotettuja	
2 ryhmä	Liha ja muut syötävät eläimenosat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 1 ja 2 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
3 ryhmä	Kalat sekä äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 3 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 4 ryhmä	Maito ja meijerituotteet; linnunmunat; luonnonhunaja; muualle kuulumattomat eläinperäiset syötävät tuotteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 4 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
0403	Kirnupiimä, juoksetettu maito ja kerma, jogurtti, kefiiri ja muu käynyt tai hapattettu maito ja kerma, myös tiivistetty tai maustettu tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta, hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen 4 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja, — käytettyjen nimikkeen 2009 hedelmämehujen (lukuun ottamatta ananas-, limetti- tai greippimehujen) on jo oltava alkuperä tuotteita, ja — käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 5 ryhmä	Muualle kuulumattomat eläinperäiset tuotteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 5 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 0502	Sian ja villisian harjakset ja muut karvat, valmistetut	Sian ja villisian harjasten ja muiden karvojen puhdistus, desinfiointi, lajittelu ja järjestäminen	
6 ryhmä	Elävät puut ja muut elävät kasvit; sipulit, juuret ja niiden kaltaiset tuotteet; leikkokukat ja leikkovihreä	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen 6 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

(1)	(2)	(3)	tai	(4)
7 ryhmä	Kasvikset sekä tietyt syötävät kasvit, juuret ja mukulat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 7 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja		
8 ryhmä	Syötävät hedelmät ja pähkinät; sitrushedelmien ja melonin kuoret	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen hedelmien ja pähkinöiden on oltava kokonaan tuotettuja, ja — käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
ex 9 ryhmä	Kahvi, tee, mate ja mausteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 9 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja		
0901	Kahvi, myös paahdettu tai kofeiiniton; kahvinkuoret ja -kalvot; kahvinkorvikkeet, joissa on kahvia, sen määräästä riippumatta	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista		
0902	Tee, myös maustettu	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista		
ex 0910	Maustesekoitukset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista		
10 ryhmä	Vilja	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 10 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja		
ex 11 ryhmä	Myllyteollisuustuotteet; maltaat; tärkkelys; inuliini; vehnägluteeni; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen viljojen, syötävien kasvien, nimikkeen 0714 juurien ja mukuloiden taikka hedelmien on oltava kokonaan tuotettuja		
ex 1106	Nimikkeen 0713 kuivatusta, silvitystä palkoviljasta valmistetut hienot ja kargeat jauhot sekä jauhe	Nimikkeen 0708 palkokasvien kuivaus ja jauhaminen		
12 ryhmä	Öljysiemenet ja -hedelmät; erinäiset siemenet ja hedelmät; teollisuus- ja lääkekasvit; oljet ja kasvirehu	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 12 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja		
1301	Kumilakat; luonnonkumit ja -hartsit, -kumihartsit ja oleohartsit (esimerkiksi palsamit)	Valmistus, jossa käytettyjen nimikkeen 1301 aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
1302	Kasvimehut ja -uutteet; pektiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit; agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:			

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	<ul style="list-style-type: none"> – kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, modifioidut – muut 	<p>Valmistus modifioimattomista kasvilimoista ja paksunnosaineista</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	
14 ryhmä	Kasvipäriset punonta- ja palmikointiaineet; muualle kuulumattomat kasvituotteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 14 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 15 ryhmä	<p>Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden pilkkoutumistuotteet; valmistetut ravintorasvat; eläin- ja kasvivahat; lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>1501 Sianrasva, myös sianihra (laardi) ja siipikarjanrasva, muut kuin nimikkeeseen 0209 tai 1503 kuuluvat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – luu- ja jäterasvat – muut <p>1502 Nautaeläinten, lampaan tai vuohen rasva, muut kuin nimikkeeseen 1503 kuuluvat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – luu- ja jäterasvat – muut <p>1504 Kala- ja merinisäkäsrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jähmeät jakeet – muut 	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeeseen 0203, 0206 tai 0207 aineksista taikka nimikkeeseen 0506 luista</p> <p>Valmistus nimikkeeseen 0203 tai 0206 sianlihasta tai sian muista syötävistä osista taikka nimikkeeseen 0207 siipikarjan lihasta tai siipikarjan muista syötävistä osista</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeeseen 0201, 0202, 0204 tai 0206 aineksista taikka nimikkeeseen 0506 luista</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 2 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeeseen 1504 aineksista</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 2 ja 3 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja</p>	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 1505	Puhdistettu lanoliini	Valmistus nimikkeeseen 1505 raa'asta villarasvasta	
1506	<p>Muut eläinrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat</p> <p>– jähmeät jakeet</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeeseen aineksista, myös muista nimikkeeseen 1506 aineksista</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 2 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja</p>	
1507–1515	<p>Kasviöljyt ja niiden jakeet:</p> <p>– soija-, maapähkinä-, palmu-, kookos- (kopra-), palmunydin-, babassu-, kiinanpuu- (tung-) ja oiticicaöljy, myrtti-vaha, japaninvaha, jojobaöljyn jakeet ja muuhun tekniseen tai teolliseen käyttöön kuin elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitettuja öljyt</p> <p>– jähmeät jakeet, ei kuitenkaan jojobaöljyn jähmeät jakeet</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p> <p>Valmistus muista nimikkeiden 1507–1515 aineksista</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen kasviainesten on oltava kokonaan tuotettuja</p>	
1516	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, osittain tai kokonaan hydratut, vaihtoesteröidyt, uudelleen esteröidyt tai eläidinoidut, myös puhdistetut, mutta ei enempää valmistetut	<p>Valmistus, jossa:</p> <p>— kaikkien käytettyjen 2 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja, ja</p> <p>— kaikkien käytettyjen nesten on oltava kokonaan tuotettuja. Nimikkeiden 1507, 1508, 1511 ja 1513 aineksia voidaan kuitenkin käyttää</p>	
1517	Margariini; syötävät seokset ja valmisteet, jotka on valmistettu eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista, muut kuin nimikkeeseen 1516 syötävät rasvat ja öljyt sekä niiden jakeet	<p>Valmistus, jossa:</p> <p>— kaikkien käytettyjen 2 ja 4 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja, ja</p> <p>— kaikkien käytettyjen kasviainesten on oltava kokonaan tuotettuja. Nimikkeiden 1507, 1508, 1511 ja 1513 aineksia voidaan kuitenkin käyttää</p>	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
16 luku	Lihasta, kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista valmistetut tuotteet	Valmistus 1 ryhmän eläimistä. Kaikkien käytettyjen 3 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 17 ryhmä	Sokeri ja sokerivalmisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 1701	Ruoko- ja juurikassokeri sekä kemiallisesti puhdas sakkaroosi, jähmeät, lisättyä maku- tai väriainetta sisältävä	Valmistus, jossa käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
1702	<p>Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi (levuloosi), jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunan kanssa sekoitettuna; sokeriväri:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kemiallisesti puhdas maltoosi ja fruktoosi – muut sokerit, jähmeät, lisättyä maku- tai väriainetta sisältävät – muut 	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 1702 aineksista</p> <p>Valmistus, jossa käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten on jo oltava alkuperätuotteita</p>	
ex 1703	Sokerin erottamisessa ja puhdistamisessa syntyvä melassi, lisättyä maku- tai väriainetta sisältävä	Valmistus, jossa käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
1704	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkoinen suklaa)	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	
18 ryhmä	Kaakao ja kaakaovalmisteet	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
1901	<p>Mallasuute; muualle kuulumattomat hie-noista tai karkeista jauhoista, tärkkelyk-sestä tai mallasuutteesta tehdyt elintarvi-kevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaa-kaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 40 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna; muualle kuulumatto-mat nimikkeiden 0401–0404 tuotteista tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vä-hemmän kuin 5 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – mallasuute – muut 	<p>Valmistus 10 ryhmän viljasta</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitel-laan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — Käytettyjen nimikkeen 4 ja 17 ai-nesten arvo ei kuitenkaan saa ylittää 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	
1902	<p>Makaronivalmisteet, kuten spaghetti, ma-karoni, nuudelit, lasagne, gnocchi, ravioli ja cannelloni, myös kypsennetyt tai (li-halla tai muulla aineella) täytetyt tai muulla tavalla valmistetut; couscous, myös valmistettu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – joissa on enintään 20 painoprosenttia lihaa, muita eläimenosia, kalaa, äyriäi-siä tai nilviäisiä – joissa on enemmän kuin 20 painopro-senttia lihaa, muita eläimenosia, kalaa, äyriäisiä tai nilviäisiä 	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen viljojen ja niiden johdannaistuottei-den (paitsi durumvehnän ja sen joh-dannaistuotteiden) on oltava kokonaan tuotettuja</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen viljojen ja niiden johdannaistuotteiden (paitsi durumvehnän ja sen joh-dannaistuotteiden) on oltava ko-konaan tuotettuja, ja — kaikkien käytettyjen 2 ja 3 ryh-män ainesten on oltava kokonaan tuotettuja 	
1903	<p>Tapioka ja tärkkelyksestä valmistetut tapiokankorvikkeet, hiutaleina, jyvänä, hel-misuurimoina, seulomisjäminä tai niiden kaltaisessa muodossa</p>	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeen 1108 pe-runatärkkelyksestä</p>	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
1904	Viljasta tai viljatuotteista paisuttamalla tai paahtamalla tehdyt elintarvikevalmisteet (esim. maissihiutaleet); vilja (ei kuitenkaan maissi) jyvinä tai jyväsina tai hiutaleina tai muulla tavalla valmistettuina jyvinä tai jyväsina (lukuun ottamatta jauhoja), esikypsennetty tai muulla tavalla valmistettu, muualla kuulumattomat	Valmistus, jossa: — nimikkeeseen 1806 kuulumattomista aineksista, — jossa kaikkien käytettyjen viljojen ja hienojen jauhojen (paitsi durumvehnän ja sen johdannaistuotteiden sekä <i>Zea indurata</i> -lajin maissin) on oltava kokonaan tuotettuja, ja ⁽¹⁾ — jossa käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
1905	Ruokaleipä, kakut ja leivokset, keksit ja pikkuleivät (biscuits) sekä muut leipomatuotteet, myös jos niissä on kaakaota; ehtoollisleipä, tyhjät oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi 11 ryhmän aineksista	
ex 20 ryhmä	Kasviksista, hedelmistä, pähkinöistä tai muista kasvinosista valmistetut tuotteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen hedelmien, pähkinöiden ja kasvisten on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 2001	Etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt jamssit, bataatit ja niiden kaltaiset syötävät kasvinosat, joissa on vähintään 5 painoprosenttia tärkkelystä,	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 2004 sekä ex 2005	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt hienoina tai karkeina jauhoina taikka hiutaleina olevat perunat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
2006	Sokerilla säilötyt (valellut, lasitetut tai kandeeratut) kasvikset, hedelmät, pähkinät, hedelmäkuoret ja muut kasvinosat	Valmistus, jossa käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
2007	Keittämällä valmistetut hillot, hedelmähyttelöt, marmelaatit, hedelmä- ja pähkinäsoseet sekä hedelmä- ja pähkinäpastat, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2008	— Pähkinät, lisättyä sokeria tai alkoholia sisältämättömät	Valmistus, jossa käytettyjen nimikkeiden 0801, 0802 ja 1202–1207 alkuperä tuotteita olevien pähkinöiden ja öljysiementen arvo ylittää 60 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

⁽¹⁾ *Zea indurata* -lajin maissiin sovelletaan poikkeusta 31 päivään joulukuuta 2002.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
2009	<p>– Maapähkinävoi; viljaan perustuvat sekoitukset; palmunsydämet; maissi</p> <p>– Muut paitsi muulla tavalla kypsennetyt kuin vedessä tai höyryssä keitetyt, lisättyä sokeria sisältämättömät, jäädytetyt hedelmät ja pähkinät</p> <p>Käymättömät ja lisättyä alkoholia sisältämättömät hedelmämehut, myös rypälemehu, ja kasvismehut, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <p>— kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja</p> <p>— käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <p>— kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja</p> <p>— käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	
ex 21 ryhmä	<p>Erinäiset elintarvikevalmisteet; lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>2101 Kahvi-, tee-, ja mateuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin tai kahviin, teehen tai mateen perustuvat valmisteet; paahdettu juurisikuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutteen, esanssit ja tiivisteen</p> <p>2103 Kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset; sinappijauho ja valmistettu sinappi:</p> <p>– kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset</p> <p>– sinappijauho ja valmistettu sinappi</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <p>— kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja</p> <p>— käytetyn juurisikurin on oltava kokonaan tuotettua</p> <p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Sinappijauhoa tai valmistettua sinappia voidaan kuitenkin käyttää</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista</p>	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 2104	– Keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeiden 2002–2005 valmistetuista tai säilötyistä kasviksista	
2106	Muualla kuulumattomat elintarvikevalmisteet	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — käytettyjen nimikkeen 4 ja 17 aineiden arvo ei kuitenkaan saa ylittää 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 22 ryhmä	Juomat, etyylialkoholi (etanoli) ja etikka; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen viinirypäleiden tai viinirypäleistä saatujen aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
2202	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- tai kasvismehut	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen hedelmäme-hujen (lukuun ottamatta ananas-, limetti- ja greippimehua) on jo oltava alkuperätuotteita	
2207	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus vähintään 80 tilavuusprosenttia; denaturoitu etyylialkoholi (etanoli) ja muut denaturoidut väkevät alkoholijuomat, väkevyydestä riippumatta	Valmistus, jossa: — nimikkeeseen 2207 tai 2208 kuulumattomista aineksista, ja — jossa kaikkien käytettyjen viinirypäleiden tai viinirypäleistä saatujen aineiden on oltava kokonaan tuotettuja tai jos kaikki muut käytetyt ainekset ovat jo alkuperätuotteita, käytetyn arrakin osuus voi olla enintään 5 tilavuusprosenttia	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
2208	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — nimikkeeseen 2207 tai 2208 kuulumattomista aineksista, ja — jossa kaikkien käytettyjen viinirypäleiden tai viinirypäleistä saatujen aineiden on oltava kokonaan tuotettuja tai jos kaikki muut käytetyt ainekset ovat jo alkuperätuotteita, käytetyn arrakin osuus voi olla enintään 5 tilavuusprosenttia 	
ex 23 ryhmä	Elintarviketeollisuuden jätetuotteet ja jätteet; valmistettu rehu; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 2301	Valaasta valmistettu jauho; kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista valmistetut ihmisravinnoksi kelpaamattomat jauhot, jauheet ja pelletit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 2 ja 3 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
ex 2303	Maissitärkkelyksen valmistuksessa syntyneet jätetuotteet (ei kuitenkaan tiivistetty maissinvaleluvesi), kuiva-aineen valkuaisainepitoisuus suurempi kuin 40 painoprosenttia	Valmistus, jossa kaiken käytetyn maissin on oltava kokonaan tuotettua	
ex 2306	Öljykakut ja muut oliiviöljyn erottamisessa syntyneet kiinteät jätetuotteet, joissa on enemmän kuin 3 painoprosenttia oliiviöljyä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen oliivien on oltava kokonaan tuotettuja	
2309	Valmisteet, jollaisia käytetään eläinten ruokinnassa	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen viljojen, sokerin, melassin, lihan tai maidon on jo oltava alkuperätuotteita, ja — kaikkien käytettyjen 3 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja 	
ex 24 ryhmä	Tupakka ja valmistetut tupakankorvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 24 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
2402	Tupakasta tai tupakankorvikkeesta valmistetut sikarit, pikkusikarit ja savukkeet	Valmistus, jossa vähintään 70 painoprosenttia käytetyistä nimikkeen 2401 valmistamattomasta tupakasta tai tupakanjätteistä on jo oltava alkuperätuotteita	
ex 2403	Piippu- ja savuketupakka	Valmistus, jossa vähintään 70 painoprosenttia käytetyistä nimikkeen 2401 valmistamattomasta tupakasta tai tupakanjätteistä on jo oltava alkuperätuotteita	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 25 ryhmä	Suola; rikki; maa- ja kivilajit; kipsi, kalkki ja sementti; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 2504	Kiteinen luonnongrafiitti, jonka hiilipitoisuutta on rikastamalla kohotettu ja joka on puhdistettu ja jauhettu	Kiteisen raakagrafiitin hiilipitoisuuden kohottaminen rikastamalla, sen puhdistaminen ja jauhaminen	
ex 2515	Marmori, ainoastaan sahaamalla tai muulla tavalla leikattu suorakaiteen tai neliön muotoisiksi kappaleiksi tai laatoiksi, paksuus enintään 25 cm	Yli 25 cm paksun marmorin (myös jo sahatun) leikkaaminen sahaamalla tai muulla tavalla	
ex 2516	Graniitti, porfyryri, basaltti, hiekkakivi ja muu muistomerkki- ja rakennuskivi, ainoastaan sahaamalla tai muulla tavalla leikattu suorakaiteen tai neliön muotoisiksi kappaleiksi tai laatoiksi, paksuus enintään 25 cm	Yli 25 cm paksun kiven (myös jo sahatun) leikkaaminen sahaamalla tai muulla tavalla	
ex 2518	Kalsinoitu dolomiitti	Kalsinoimattoman dolomiitin kalsinointi	
ex 2519	Murskattu luonnon magnesiumkarbonaatti (magnesiitti) ilmanpitävissä astioissa ja magnesiumoksidi, myös puhdas, ei kuitenkaan sulatettu magnesiumoksidi (magnesia) tai perkipoltettu (sintrattu) magnesiumoksidi	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Luonnon magnesiumkarbonaattia (magnesiittia) voidaan kuitenkin käyttää	
ex 2520	Erityisesti hammaslääkintäkäyttöön valmistettu kipsi	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2524	Asbestikuidut	Valmistus asbestimineraalista (asbestirikasteesta)	
ex 2525	Kiillejauhe	Kiilteen tai kiillejätteen jauhaminen	
ex 2530	Maavärit, kalsinoidut tai jauhetut	Maavärien kalsinointi tai jauhaminen	
26 ryhmä	Malmit, kuona ja tuhka	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 27 ryhmä	Kivennäispoltoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislauustuotteet; bitumiset aineet; kivennäisvahat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 2707	Korkean lämpötilan kivihiilitervasta tislamalla saatujen kivennäisöljyjen kaltaiset öljyt, joissa aromaattisten aineosien paino ylittää muiden kuin aromaattisten aineosien painon ja joista 250 °C:n lämpötilaan lämmitettäessä tislautuu yli 65 tilavuusprosenttia (myös bensiini- ja bentsoliseokset), voiman tai lämmön tuotantoon tarkoitettut	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾	Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 2709	Raa'at bitumisista kivennäisistä saadut öljyt	Bitumisten aineiden kuivatuslaus	
2710	Maaöljyt ja bitumisista kivennäisistä saadut öljyt, muut kuin raa'at; muualle kuulumattomat valmisteet, joissa on perusaineosana maaöljyjä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä vähintään 70 painoprosenttia	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽²⁾	Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
2711	Maaöljykaasut ja muut kaasumaiset hiilivedyt	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽²⁾	Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
2712	Vaseliini; parafiini, mikrokiteinen maaöljyvaha, puristettu parafiini (slack wax), otsokeriitti, ruskohiilivaha, turvevaha ja muut kivennäisvahat sekä niiden kaltaiset synteettisesti tai muulla menetelmällä valmistetut tuotteet, myös värjätty	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽²⁾	Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

⁽¹⁾ Katso tiettyjä käsittelyjä koskevat erityisedellytykset 7 alkuhuomautuksen 1 ja 3 kohdassa.

⁽²⁾ Katso tiettyjä käsittelyjä koskevat erityisedellytykset 7 alkuhuomautuksen 2 kohdassa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
2713	Maaöljykoksi, maaöljybitumi ja muut maaöljyjen tai bitumisista kivennäisistä saatujen öljyjen jätetuotteet	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
2714	Luonnonbitumi ja -asfaltti; bitumi- tai öljyliuske ja bitumipitoinen hiekka; asfalttiitit ja asfalttikivi	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
2715	Luonnonasfalttiin, luonnonbitumiin, maaöljybitumiin, kivennäistervaahan tai kivennäistervapikeen perustuvat bitumiset seokset (esim. bitumimastiksi ja "cut-backs")	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 28 ryhmä	Kemialliset alkuaineet ja epäorgaaniset yhdisteet; jalometallien, harvinaisten maametallien, radioaktiivisten alkuaineiden ja isotooppien orgaaniset ja epäorgaaniset yhdisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 2805	"Seosmetalli"	Lämpö- tai elektrolyysikäsittelyllä toteutettava valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2811	Rikkitrioksidi	Valmistus rikkidioksidista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 2833	Alumiinisulfaatti	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2840	Natriumperboraatti	Valmistus dinatriumtetraboraattipentahydraatista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

⁽¹⁾ Katso tiettyjä käsittelyjä koskevat erityisedellytykset 7 alkuhuomautuksen 1 ja 3 kohdassa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 29 ryhmä	Orgaaniset kemialliset yhdisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 2901	Asykliset hiilivedyt, voiman tai lämmön tuotantoon tarkoitettut	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2902	Syklaanit ja sykleenit (muut kuin atsuleeni), bentseeni, tolueni ja ksyleeni, voiman tai lämmön tuotantoon tarkoitettut	Puhdistus ja/tai yksi tai useampi tietty käsittely ⁽¹⁾ tai Muut toimenpiteet, joissa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 2905	Tämän nimikkeen alkoholien ja etanolin metallialkoholaatit	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 2905 aineksista. Tämän nimikkeen metallialkoholaatteja voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
2915	Tyydyttyneet asykliset monokarboksyylihapot sekä niiden anhydritit, halogenidit, peroksidit ja peroksihapot; niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista. Käytettyjen nimikkeen 2915 ja 2916 aineiden arvo ei kuitenkaan saa ylittää 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 2932	– Sisäiset eetterit ja niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista. Käytettyjen nimikkeen 2909 aineiden arvo ei kuitenkaan saa ylittää 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
	– Sykliset asetaalit ja sisäiset puoliasetaalit sekä niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

⁽¹⁾ Katso tiettyjä käsittelyjä koskevat erityisedellytykset 7 alkuhuomautuksen 1 ja 3 kohdassa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
2933	Heterosykliset yhdisteet, jotka sisältävät ainoastaan typpiheteroatomien tai -atomeja	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista. Käytettyjen nimikkeen 2932 ja 2933 aineiden arvo ei kuitenkaan saa ylittää 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
2934	Nukleiinihapot ja niiden suolat; muut heterosykliset yhdisteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista. Käytettyjen nimikkeen 2932, 2933 ja 2934 aineiden arvo ei saa kuitenkaan ylittää 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 30 ryhmä 3002	<p>Farmaseuttiset tuotteet; lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>Ihmisveri; terapeuttista, ennalta ehkäisevää tai taudinmäärityskäyttöä varten valmistettu eläimenveri; antiseerumit ja muut verifraktiot sekä modifioidut immunologiset tuotteet, myös bioteknisellä menetelmällä saadut; rokotteet, toksinit, mikro-organismiviljelmät (ei kuitenkaan hiivat) ja niiden kaltaiset tuotteet:</p> <p>– tuotteet, joissa on terapeuttista tai ennalta ehkäisevää käyttöä varten keskenään sekoitettuna kaksi tai useampia aineosia, tai sekoittamattomat tuotteet tällaista käyttöä varten, annostettuina tai vähittäismyymintimuodoissa tai -pakkauksissa</p> <p>– muut</p> <p>– – ihmisveri</p> <p>– – terapeuttista tai ennalta ehkäisevää käyttöä varten valmistettu eläimenveri</p> <p>– – verifraktiot, ei kuitenkaan antiseerumit, hemoglobiini ja seerumiglobuliini</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Tässä tavaran kuvauksessa tarkoitettuja aineksia voidaan myös käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Tässä tavaran kuvauksessa tarkoitettuja aineksia voidaan myös käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Tässä tavaran kuvauksessa tarkoitettuja aineksia voidaan myös käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
3003 ja 3004	<p>-- hemoglobiini, veriglobuliini ja serumiglobuliini</p> <p>-- muut</p> <p>Lääkkeet (ei kuitenkaan nimikkeen 3002, 3005 tai 3006 tuotteet):</p> <p>– nimikkeen 2941 amikasiinista valmistetut</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Tässä tavaran kuvauksessa tarkoitettuja aineksia voidaan myös käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Tässä tavaran kuvauksessa tarkoitettuja aineksia voidaan myös käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 3003 tai 3004 aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <p>— kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 3003 tai 3004 aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja</p> <p>— kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	
ex 31 ryhmä	Lannoitteet, lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3105	<p>Kivennäis- tai kemialliset lannoitteet, joissa on kahta tai kolmea seuraavista lannoittavista aineista: typpeä, fosforia tai kaliumia; muut lannoitteet; tähän ryhmään kuuluvat lannoitteet tabletteina tai niiden kaltaisessa muodossa taikka bruttopainoltaan enintään 10 kg:n pakkauksissa, lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>— natriumnitraatti</p> <p>— kalsiumsyanamidi</p> <p>— kaliumsulfaatti</p> <p>— kaliummagnesiumsulfaatti</p>	<p>Valmistus, jossa:</p> <p>— kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja</p> <p>— kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 32 ryhmä	Parkitus- ja väriutteet; tanniinit ja niiden johdannaiset; värit, pigmentit ja muut väriaineet; maalit ja lakat; kitti sekä muut täyte- ja tiivistystahnat; painovärit, muste ja tussi; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3201	Tanniinit sekä niiden suolat, eetterit, esterit ja muut johdannaiset	Valmistus kasvipärisistä parkitusuutteista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3205	Substraattipigmentit; tämän ryhmän 3 huomautuksessa tarkoitettujen substraattipigmentteihin perustuvat valmisteet ⁽¹⁾	Valmistus minkä tahansa nimikkeen paitsi nimikkeiden 3203, 3204 ja 3205 aineksista. Nimikkeen 3205 aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 33 ryhmä	Haihtuvat öljyt ja resinoidit; hajuste-, kosmeettiset ja toalettivalmisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3301	Haihtuvat öljyt (terpeenittömät tai terpeenipitoiset), myös jähmeät (concretes) ja vahaa poistamalla saadut nesteet (absolutes); resinoidit; uutetut oleohartsit; haihtuvien öljyjen väkevöidyt rasva-, rasvaöljy- ja vahaliuokset tai niiden kaltaiset liuokset, kylmänä uuttamalla (enfleurage) tai maseroimalla saadut; terpeenipitoiset sivutuotteet, joita saadaan poistettaessa terpeenejä haihtuvista öljyistä; haihtuvien öljyjen vesitisleet ja -liuokset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös tämän nimikkeen eri "tuoteryhmän" ⁽²⁾ aineksista. Saman tuoteryhmän aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 34 ryhmä	Saippua ja suopa, orgaaniset pinta-aktiiviset aineet, pesuvalmisteet, voiteluvalmisteet, tekovahat, valmistetut vahat, kiillotus-, hankaus- ja puhdistusvalmisteet, kynttilät ja niiden kaltaiset tuotteet, muovavilumassat, "hammasvahat" ja kipsiin perustuvat hammaslääkinnässä käytettävät valmisteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

⁽¹⁾ Ryhmän 3 huomautuksessa täsmennetään, että kyseessä ovat väriaineisiin perustuvat valmisteet, jollaisia käytetään minkä tahansa aineen värjäämiseen tai aineosina väri valmistetuotannossa, edellyttäen, että niitä ei luokitella muuhun 32 ryhmän nimikkeeseen.

⁽²⁾ Tuoteryhmällä tarkoitetaan tämän nimikkeen nimiketkstin puolipisteellä erotettua osaa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 3507	<p>– muut</p> <p>Muualle kuulumattomat entsyymivalmistukset</p>	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeen 1108 aineksista</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
36 ryhmä	Räjähdyksineet; pyrotekniset tuotteet; tulitikut; pyroforiset seokset; helposti syttyvät aineet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 37 ryhmä	<p>Valokuvaus- ja elokuvausvalmisteen; lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>3701 Valokuvauslevyt ja -laakafilmit, säteilyherkät, valottamattomat, muuta ainetta kuin paperia, kartonkia, pahvia tai tekstiiliä; pikakuva- ja laakafilmit, laakafilmit, säteilyherkät, valottamattomat, myös pakkafilmeinä:</p> <p>– pikakuva- ja laakafilmit, värivalokuvausta varten tarkoitettujen pakkafilmeinä</p> <p>– muut</p> <p>3702 Valokuvausfilmit rullissa, säteilyherkät, valottamattomat, muuta ainetta kuin paperia, kartonkia, pahvia tai tekstiiliä; pikakuva- ja laakafilmit rullissa, säteilyherkät, valottamattomat</p> <p>3704 Valokuvauslevyt, -filmit, -paperi, -kartonki, -pahvi ja -tekstiilit, valotetut mutta kehittämättömät</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 3701 tai 3702. Nimikkeen 3702 aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 3701 tai 3702. Nimikkeiden 3701 ja 3702 aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 3701 tai 3702</p> <p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 3701–3704</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 38 ryhmä	Erinäiset kemialliset tuotteet; lukuun otamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3801	<ul style="list-style-type: none"> – kolloidinen grafiitti suspensiona öljyssä ja puolikolloidinen grafiitti; hiilipitoiset elektrodimassat – grafiitti massana, jossa on seoksena kiennäisöljyjä ja enemmän kuin 30 painoprosenttia grafiittia 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3803	Puhdistettu mäntyöljy	Raa'an mäntyöljyn puhdistus	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3805	Puhdistettu sulfaattitärpättiöljy	Raa'an sulfaattitärpättiöljyn puhdistus tislamalla tai raffinoimalla	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3806	Hartsierit	Valmistus hartsihapoista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 3807	Puutervapiki	Puutervan tislauk	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3808	Hyönteisten torjunta-aineet, rotanmyrkyt, sienitautien ja rikkakasvien torjunta-aineet, itämistä estävät aineet, kasvien kasvua säättävät aineet, desinfiomisaineet ja niiden kaltaiset tuotteet, vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa tai valmiina tai tavaroina (esim. rikitetyt nauhat, sydämet ja kynttilät sekä karpäpaperi)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3809	Viimeistelyvalmisteet, valmisteet, jotka nopeuttavat värjäytymistä tai väriaineiden kiinnittymistä, sekä muut tuotteet ja valmisteet (esim. liistausaineet ja peit- tausaineet), jollaisia käytetään tekstiili-, paperi-, nahka- tai niiden kaltaisessa teollisuudessa, muualle kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3810	Metallipintojen peittäusvalmisteet; sulamista edistävät aineet ja muut apuvalmisteet metallien juottamista tai hitsausta varten; juotos- tai hitsausjauheet ja -tahnat, joissa on metallia ja muita aineita; valmisteet, jollaisia käytetään hitsaus-elektrodien ja puikkojen täyteenä tai päällysteenä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
3811	<p>Nakutusta, hapettumista, hartsiumista tai syöpymistä estävät valmisteet, viskosiiteettia parantavat valmisteet ja muut kivennäisöljyjen (myös bensiinin) ja muiden nesteiden, joita käytetään samaan tarkoitukseen kuin kivennäisöljyjä, lisäainevalmisteet:</p> <p>– voiteluöljyjen lisäainevalmisteet, joissa on maaöljyjä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus, jossa käytettyjen nimikkeen 3811 aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	
3812	Valmistetut vulkanoinnin kiihdyttimet; muualle kuulumattomat kumin tai muovin pehmitinseokset; hapettumisen estoaaineet ja muut kumin tai muovin stabilattoriseokset	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3813	Preparations and charges for fire-extinguishers; charged fire-extinguishing grenades	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3814	Orgaaniset liuotin- ja ohennusaineseokset, muualle kuulumattomat; valmistetut maalin- ja lakanpoistoaineet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3818	Kemialliset alkuaineet, jotka on seostettu (doped) elektroniikassa käyttöä varten, kiekkoina, levyinä tai niiden kaltaisissa muodoissa; kemialliset yhdisteet, jotka on seostettu (doped) elektroniikassa käyttöä varten	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3819	Hydrauliset jarrunesteet ja muut hydraulisessa voimansiirrosta käytettävät nestemäiset valmisteet, joissa ei ole lainkaan tai on vähemmän kuin 70 painoprosenttia maaöljyjä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3820	Jäätymistä estävät valmisteet sekä valmistetut huurteen- ja jäänpoistonesteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla	
3822	Taudinmääritysreagenssit ja laboratorio-reagenssit alustalla, sekä valmistetut taudinmääritysreagenssit ja valmistetut laboratorioreagenssit, alustalla tai ilman sitä, muut kuin nimikkeisiin 3002 ja 3006 kuuluvat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
3823	<p>Teolliset monokarboaksoyylirasvahapot; puhdistuksessa saadut happamat öljyt; teolliset rasva-alkoholit</p> <p>– teolliset monokarboaksoyylirasvahapot; puhdistuksessa saadut happamat öljyt</p> <p>– teolliset rasva-alkoholit</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3823 aineksista</p>	
3824	<p>Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten; kemialliset tuotteet ja kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat; kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden jätetuotteet, muualle kuulumattomat:</p> <p>– seuraavat tämän nimikkeen tuotteet:</p> <p>-- luonnon hartsituotteisiin perustuvat valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten</p> <p>-- nafteenihapot, niiden veteen liukenevattomat suolat ja niiden esterit</p> <p>-- sorbitoli, muu kuin nimikkeeseen 2905 kuuluva</p> <p>-- maaöljysulfonaatit, ei kuitenkaan alkalimetallien, ammoniumin tai etanoliamiinien maaöljysulfonaatit; bitumisista kivennäisistä saatujen öljyjen tiofeenisulfonihapot ja niiden suolat</p> <p>-- ioninvaihtimet</p> <p>-- kaasua imevät aineet tyhjöputkia varten</p> <p>-- alkalinen rautaoksidi, jota käytetään kaasun puhdistuksessa</p> <p>-- valokaasun puhdistuksessa tuotettu ammoniakikikaasuvesi ja käytetty kaasun puhdistusmassa</p> <p>-- sulfonafteenihapot sekä niiden veteen liukenemattomat suolat ja niiden esterit</p> <p>-- sikuna- eli finkkeliöljy ja dippel- eli hirvensarviöljy</p> <p>-- sellaisten suolojen seokset, joilla on erilaiset anionit</p> <p>-- gelatiinipohjaiset monistusmassat, myös paperi- tai tekstiiliainepohjalla</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>

(1)	(2)	(3)	tai (4)
3901– 3915	<p>Muovit alkumuodossa; muovijätteet, -leikkeet ja -romu; lukuun ottamatta nimikkeiden ex 3907 ja 3912 tuotteita, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä:</p> <p>– additiohomopolymeerituotteet, joissa yhden monomeerin osuus on suurempi kuin 99 painoprosenttia polymeerin kokonaispitoisuudesta</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus, jossa:</p> <p>— kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>— käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja ⁽¹⁾</p> <p>Valmistus, jossa käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽¹⁾</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
ex 3907	<p>– Polykarbonaattikopolymeereista ja akryliniiriilubutadienistyreeni- (ABS) kopolymeereista valmistetut kopolymeerit</p> <p>– Polyesteri</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavia aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽¹⁾</p> <p>Valmistus, jossa käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ja/tai</p>	
3912	Selluloosa ja sen kemialliset johdannaiset, muualle kuulumattomat, alkumuodossa	Valmistus, jossa samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3916– 3921	<p>Puolivalmisteet, muovia, ja muovitavarat, lukuunottamatta nimikkeiden ex 3916, ex 3917, ex 3920–ex 3921 tuotteita, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä:</p> <p>– litteät tuotteet, joita on valmistettu enemmän kuin pelkästään pintakäsittelmällä tai leikkaamalla muuhun kuin neliön tai suorakaiteen muotoon; muut tuotteet, joita on valmistettu enemmän kuin pelkästään pintakäsittelmällä</p>	Valmistus, jossa käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

⁽¹⁾ Tuotteiden osalta, jotka on valmistettu sekä toisaalta nimikkeiden 3901-3906 että toisaalta nimikkeiden 3907-3911 aineksista, tätä määräystä sovelletaan ainoastaan siihen ainesryhmään, joka on tuotteessa painoltaan hallitseva.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
<p>ex 3916 ja ex 3917</p> <p>ex 3920</p> <p>ex 3921</p> <p>3922–3926</p>	<p>– muut</p> <p>-- additiohomopolymeerituotteet, joissa yhden monomeerin osuus on suurempi kuin 99 painoprosenttia polymeerin kokonaispitoisuudesta</p> <p>-- muut</p> <p>Profiilit, putket ja letkut</p> <p>Ionomeerilevy tai -kalvo</p> <p>– Regeneroidusta selluloosasta, polyamideista tai polyeteenistä valmistetut levyt</p> <p>Metalloidut muovikalvo</p> <p>Muovitavarat</p>	<p>Valmistus, jossa:</p> <p>— kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>— käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja ⁽¹⁾</p> <p>Valmistus, jossa käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽¹⁾</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <p>— kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>— samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus osittain suolamuotoisesta kestomuovista, joka on eteenin ja pääasiallisesti sinkkiä ja natriumia olevilla metalli-ioneilla osittain neutraloidun metakryylihapon kopolymeeri</p> <p>Valmistus, jossa samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla</p> <p>Valmistus erittäin läpinäkyvistä polyesterikalvoista, joiden paksuus on pienempi kuin 23 mikronia ⁽²⁾</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
<p>ex 40 ryhmä</p> <p>ex 4001</p>	<p>Kumi ja kumitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>Kerrostetut kumikreppilaatat kenkiä varten</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p> <p>Luonnonkumilevyjen laminointi</p>	

⁽¹⁾ Tuotteiden osalta, jotka on valmistettu sekä toisaalta nimikkeiden 3901-3906 että toisaalta nimikkeiden 3907-3911 aineksista, tätä määräystä sovelletaan ainoastaan siihen ainesryhmään, joka on tuotteessa painoltaan hallitseva.

⁽²⁾ Seuraavia pidetään erittäin läpinäkyvinä kalvoina: kalvot, joiden Gardnerin nefelometrillä ASTM-D 1003-16:n mukaisesti mitattu optinen himmeneminen (haittatekijä) on pienempi kuin 2 %.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
4005	Seostettu kumi, vulkanoimaton, alkumuodossa tai laattoina, levyinä tai kaistaleina	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten paitsi luonnonkumin arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
4012	Uudelleen pinnoitetut tai käytetyt pneumaattiset ulkorenkaat, kumia; umpikumi- renkaat, joustorenkaat, vaihdettavat ulkorenkaan kulutuspinnat sekä vannenauhat, kumia – uudelleen pinnoitetut pneumaattiset ulkorenkaat, umpirenkaat tai joustorenkaat, kumia – muut	Käytettyjen renkaiden uudelleen pinnoitus Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, lukuun ottamatta nimikkeen 4011 tai 4012 aineksia	
ex 4017	Kovakumitavarat	Valmistus kovakumista	
ex 41 ryhmä	Raakavuodot ja -nahat (muut kuin turkisinahat) sekä muokattu nahka; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 4102	Lampaan ja karitsan raakanahat, villapeitteettömät	Villan poistaminen villapeitteisistä lampaan ja karitsan raakanahoista	
4104–4107	Nahka, muokattu, villa- tai karvapeitteetön, muu kuin nimikkeen 4108 tai 4109 nahka	Esiparkitun nahan jälkiparkitus tai Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
4109	Kiiltonahka ja laminoitu kiiltonahka; metallipinnoitettu nahka	Valmistus nimikkeiden 4104–4107 nahasta, jos sen arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
42 ryhmä	Nahkatavarat; satula- ja valjasteokset; matkatarvikkeet, käsilaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet; suolesta valmistetut tavarat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 43 ryhmä	Turkisinahat ja tekoturkikset; niistä valmistetut tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 4302	Parkitut tai muokatut turkisinahat, yhdistetyt: – levyt, ristit ja niiden kaltaiset muodot – muut	Yhdistämättömien parkittujen tai muokattujen turkisinahkojen valkaisu tai värjäys leikkuun ja yhdistämisen lisäksi Valmistus yhdistämättömistä parkituista tai muokatuista turkisinahoista	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
4303	Vaatteet, vaateustarvikkeet ja muut turkisnahasta valmistetut tavarat	Valmistus nimikkeen 4302 yhdistämättömistä parkituista tai muokatuista turkisnahoista	
ex 44 ryhmä	Puu ja puusta valmistetut tavarat; puuhiili; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 4403	Karkeasti syrjäyty puu	Valmistus raakapuusta, myös kuoritusta tai karsitusta	
ex 4407	Puu, sahattu tai veistetty (chipped) pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, paksuus suurempi kuin 6 mm, höylätty, hiottu tai sormijatkettu	Höylääminen, hiominen tai sormijatkaminen	
ex 4408	Vaneriviilu, paksuus enintään 6 mm, saumaamalla tehty, ja muu puu, sahattu pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, paksuus enintään 6 mm, höylätty, hiottu tai sormijatkettu	Saumaaminen, höylääminen, hiominen tai sormijatkaminen	
ex 4409	Puu, yhdeltä tai useammalta syrjältä tai pinnalta koko pituudelta muotoiltu, myös höylätty, hiottu tai sormijatkettu: – hiottu tai sormijatkettu – reuna- ja kehyslista	Hiominen tai sormijatkaminen Reuna- ja kehyslistaksi työstäminen	
ex 4410, ex 4413	Puinen reuna- ja kehyslista, myös muotoiltu jalkalista ja niiden kaltainen muotolauta	Reuna- ja kehyslistaksi työstäminen	
ex 4415	Puiset pakkauslaatikot, -rasiat, -häkit, -pytyt ja niiden kaltaiset päällykset	Valmistus määräkokoan leikkaamattomista laudoista	
ex 4416	Drittelit, tynnyrit, sammiot, saavit ja muut tynnyriteokset puusta sekä niiden puuosat	Valmistus halkaisemalla tehdyistä puisista kimmistä, molemmilta lapepinnoilta sahatuista, mutta ei enempää valmistetuista	
ex 4418	– Puiset rakennuspuusepän ja kirvesmiehen tuotteet – Reuna- ja kehyslista	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Puisia solulevyjä, kattopäreitä ja -paanuja voidaan kuitenkin käyttää Reuna- ja kehyslistaksi työstäminen	
ex 4421	Tulitikkutikut; jalkineiden puunaulat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen puusta paitsi nimikkeen 4409 puulangasta	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 45 ryhmä	Korkki ja korkkitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
4503	Luonnonkorkkitavarat	Valmistus nimikkeen 4501 korkista	
46 ryhmä	Oljesta, espartosta tai muista punontatai palmikointiaineista valmistetut tavarat; kori- ja punontateokset	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
47 ryhmä	Puusta tai muusta kuituisesta selluloosaaineesta valmistettu massa; keräyspaperi, -kartonki ja -pahvi (-jäte)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 48 ryhmä	Paperi, kartonki ja pahvi; paperimassa-, paperi-, kartonki- ja pahvitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 4811	Pelkästään saroitettu, viivoitettu tai ruudutettu paperi, kartonki ja pahvi	Valmistus 47 ryhmän paperinvalmistusaineista	
4816	Hiilipaperi, itsejäljentävä paperi ja muut jäljentävät tai siirtopaperit (muut kuin nimikkeeseen 4809 kuuluvat), paperiset vahakset ja offsetlevyt, myös rasioissa	Valmistus 47 ryhmän paperinvalmistusaineista	
4817	Kirjekuoret, kirjekortit, kuvattomat postikortit ja kirjeenvaihtokortit, paperia, kartonkia tai pahvia; paperiset, kartonkiset tai pahviset rasiat, kotelot, kansiot, salkut yms., joissa on lajitelma kirjepaperia, kirjekuoria jne.	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 4818	Toilettipaperi	Valmistus 47 ryhmän paperinvalmistusaineista	
ex 4819	Kotelot, rasiat, laatikot, pussit ja muut pakkauspäällykset, paperia, kartonkia, pahvia, selluloosavanua tai selluloosakuitua	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 4820	Kirjepaperilehtiöt	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 4823	Muu paperi, kartonki, pahvi, selluloosavanu ja selluloosakuituharso, määräkoon tai -muotoon leikattu	Valmistus 47 ryhmän paperinvalmistusaineista	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 49 ryhmä	Kirjat, sanomalehdet, kuvat ja muut painotuotteet; käsikirjoitukset, konekirjoitukset ja työpiirustukset; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
4909	Painetut postikortit ja kuvapostikortit; painetut kortit, joissa on henkilökohtainen tervehdys, onnittelu, viesti tai tiedonanto, myös kuvalliset, myös kirjekuorineen tai koristeineen	Valmistus nimikkeeseen 4909 tai 4911 kuulumattomista aineksista	
4910	Kaikenlaiset painetut kalenterit, myös irtolehtikalenterit: – ikuiset kalenterit tai kalenterit vaihdettavain lehtiöin, jotka on kiinnitetty muulle alustalle kuin paperille, kartongille tai pahville – muut	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus nimikkeeseen 4909 tai 4911 kuulumattomista aineksista	
ex 50 ryhmä	Silkki; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 5003	Silkkijätteet (myös kelauskelvottomat kokongit, lankajätteet ja garnetoidut jätteet ja lumput), karstatut tai kammattut	Silkkijätteiden karstausta tai kampausta	
5004– ex 5006	Silkkilanka ja silkkijätteistä kehrätty lanka	Valmistus ⁽¹⁾ : – raakasilkistä tai silkkijätteistä, karstatuista tai kammattuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä, – karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä muista luonnonkuituista, – kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai – paperinvalmistusaineista	
5007	Kudotut silkki- ja silkkijättekankaat: – joissa on kumilankaa	Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾	

⁽¹⁾ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	– muut	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kookoskuitulangasta, — luonnonkuituista, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuuduista, — kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai — paperista <p>tai</p> <p>Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta</p>	
ex 51 ryhmä	<p>Villa sekä hieno ja karkea eläimenkarva; jouhilanka ja jouhesta kudotut kankaat; lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>5106– 5110</p> <p>Lanka villaa, hienoa tai karkeaa eläimenkarvaa tai jouhta</p> <p>5111– 5113</p> <p>Kudotut kankaat villaa, hienoa tai karkeaa eläimenkarvaa tai jouhta:</p> <p>– joissa on kumilankaa</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p> <p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> — raakasilkistä tai silkkiätteistä, karstatuista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, — kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai — paperinvalmistusaineista <p>Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾</p>	

⁽¹⁾ Katso tekstiililaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	– muut	Valmistus ⁽¹⁾ : — kookoskuitulangasta, — luonnonkuiduista, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, — kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai — paperista tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalante-rointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	
ex 52 ryhmä	Puuvilla; lukuun ottamatta seuraavia: Puuvillalanka ja puuvillaompelulanka Kudotut puuvillakankaat: – joissa on kumilankaa	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote Valmistus ⁽¹⁾ : — raakasilkistä tai silkkijätteistä, karstatuista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, — kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai — paperinvalmistusaineista Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾	

⁽¹⁾ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	– muut	Valmistus ⁽¹⁾ : — kookoskuitulangasta, — luonnonkuituista, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuituista, — kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai — paperista tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	
ex 53 ryhmä	Muut kasviteksiilikuidut; paperilanka ja kudotut paperilankakankaat; lukuun ottamatta seuraavia: 5306– 5308 Lanka, muista kasviteksiilikuiduista valmistettu; paperilanka 5309– 5311 Kudotut kankaat, muista kasviteksiilikuiduista valmistetut; kudotut paperilankakankaat: – joissa on kumilankaa	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote Valmistus ⁽¹⁾ : — raakasilkistä tai silkkijätteistä, karstatuista tai kammattuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuituista, — kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, — paperinvalmistusaineista Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾	

⁽¹⁾ Katso tekstiililaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	– muut	Valmistus ⁽¹⁾ : — kookoskuitulangasta, — luonnonkuiduista, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, — kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai — paperista tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	
5401– 5406	Lanka ja monofilamenttilanka, tekokuitu-filamenttia	Valmistus ⁽¹⁾ : — raakasilkistä tai silkkiätteistä, karstatuista tai kammattuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, — kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai — paperinvalmistusaineista	
5407– 5408	Kudotut kankaat tekokuitufilamenttilankaa: – joissa on kumilankaa	Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾	

⁽¹⁾ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	– muut	Valmistus ⁽¹⁾ : — kookoskuitulangasta, — luonnonkuiduista, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, — kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai — paperista tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	
5501– 5507	Katkotut tekokuidut	Valmistus kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta	
5508– 5511	Lanka, katkottua tekokuitua	Valmistus ⁽¹⁾ : — raakasilkistä tai silkkijätteistä, karstatuista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, — kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai — paperinvalmistusaineista	
5512– 5516	Kudotut kankaat, katkottua tekokuitua: – joissa on kumilankaa	Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾	

⁽¹⁾ Katso tekstiililaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	– muut	Valmistus ⁽¹⁾ : — kookoskuitulangasta, — luonnonkuiduista, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, — kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai — paperista tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	
ex 56 ryhmä	Vanu, huopa ja kuitukangas; erikoislangat; side- ja purjelanka, nuora ja köysi sekä niistä valmistetut tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus ⁽¹⁾ : — kookoskuitulangasta, — luonnonkuiduista, — kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai — paperinvalmistusaineista	
5602	Huopa, myös kyllästetty, päällystetty tai kerrostettu: – neulahuopa	Valmistus ⁽¹⁾ : — luonnonkuiduista, — kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta Kuitenkin: — nimikkeen 5402 polypropeenifilamenttia, — nimikkeen 5503 tai 5506 polypropeenikuituja, taikka tai — nimikkeen 5501 polypropeenifilamenttitouvia, joissa jokainen yksittäinen filamentti tai kuitu on alle 9 desitexiä, niiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

⁽¹⁾ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
5604	<p>– muut</p> <p>Yksinkertainen tai kerrattu kumilanka, tekstiilillä päällystetty; tekstiililangat ja nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet, muovilla tai kumilla kyllästetyt, päällystetyt tai peitetyt tai kumi- tai muovivaippaiset</p> <p>– yksinkertainen tai kerrattu kumilanka, tekstiilillä päällystetty</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <p>— luonnonkuiduista,</p> <p>— kaseiinista tehdyistä katkotuista tekokuiduista, tai</p> <p>— kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta</p> <p>Valmistus tekstiilillä päällystämättömästä yksinkertaisesta tai kerratusta kumilangasta</p> <p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <p>— karstaamattomista, kampaamattomasta tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista,</p> <p>— kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai</p> <p>— paperinvalmistusaineista</p>	
5605	<p>Metalloitu lanka, myös kierrepäällystetty, eli tekstiililanka tai nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet, jotka on yhdistetty lankana, kaistaleena tai jauheena olevaan metalliin tai päällystetty metallilla</p>	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <p>— luonnonkuiduista,</p> <p>— karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista,</p> <p>— kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai</p> <p>— paperinvalmistusaineista</p>	
5606	<p>Kierrepäällystetty lanka sekä kierrepäällystetyt nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet (muut kuin nimikkeen 5605 tuotteet ja kierrepäällystetty jouhilanka); chenillelanka (myös flokki-chenillelanka); chainettelanka</p>	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <p>— luonnonkuiduista,</p> <p>— karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista,</p> <p>— kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai</p> <p>— paperinvalmistusaineista</p>	

⁽¹⁾ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
57 ryhmä	<p>Matot ja muut lattianpäällysteet, tekstiilainetta:</p> <p>– neulahuopaa</p> <p>– muuta huopaa</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <p>— luonnonkuiduista, tai</p> <p>— kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta</p> <p>Kuitenkin:</p> <p>— nimikkeen 5402 polypropeenifilamenttia,</p> <p>— nimikkeen 5503 tai 5506 polypropeenikuituja, taikka</p> <p>tai</p> <p>— nimikkeen 5501 polypropeenifilamenttiovua,</p> <p>joissa jokainen yksittäinen filamentti tai kuitu on alle 9 desitexiä, voidaan käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>— Juuttikangasta saa käyttää pohjana</p> <p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <p>— karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuiduista, tai</p> <p>— kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta</p> <p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <p>— kookoskuitu- tai juutilangasta,</p> <p>— synteetti- tai muuntokuitufilamentti-langasta,</p> <p>— luonnonkuiduista, tai</p> <p>— karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista</p> <p>Juuttikangasta saa käyttää pohjana</p>	
ex 58 ryhmä	<p>Kudotut erikoiskankaat; tuftatut tekstiilikankaat; pitsit; kuvakudokset; koristepunokset; korusompelukset; lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>– joissa on kumilankaa</p>	<p>Valmistus yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾</p>	

⁽¹⁾ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	– muut	Valmistus ⁽¹⁾ : — luonnonkuiduista, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, tai — kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta, tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästämisen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
5805	Käsin kudotut kuvakudokset (kuten gobeliinit, flander-, aubusson-, beauvais- ja niiden kaltaiset kudokset) ja käsin neulatyönä (esim. petit point- tai ristipistoilla) kirjotut kuvakudokset, myös sovitetut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote:	
5810	Koruompelukset metritavarana, kaistaleina tai koristekuvioina	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
5901	Liimalla tai tärkkelyspitoisella aineella päällystetyt tekstiilikankaat, jollaisia käytetään kirjankansien päällystämiseen tai sen kaltaiseen tarkoitukseen; kuultokangas; maalausta varten käsitellyt kankaat; jäykistekangas (buckram) ja sen kaltaiset jäykistetyt tekstiilikankaat, jollaisia käytetään hatunrunkoihin	Valmistus langasta	
5902	Kordikangas ulkorenkaita varten, nailonia tai muuta polyamidia, polyesteriä tai viskoosia olevasta erikoislujasta langasta valmistettu: – jossa on enintään 90 painoprosenttia tekstiiliainetta – muut	Valmistus langasta Valmistus kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta	

⁽¹⁾ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
5903	Muovilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 5902 kuuluvat	Valmistus langasta tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	
5904	Linoleumi, myös määrämuotoiseksi leikattu; lattianpäällysteet, joissa on tekstiiliainepohjalla muu päällyste- tai peitekerros, myös määrämuotoisiksi leikatut	Valmistus langasta ⁽¹⁾	
5905	Seinäpäällysteet tekstiiliainetta: – kumilla, muovilla tai muilla aineilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut – muut	Valmistus langasta Valmistus ⁽¹⁾ : — kookoskuitulangasta, — luonnonkuituista, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkokuista tekokuiduista, — kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta, tai Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
5906	<p>Kumilla käsitellyt tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 5902 kuuluvat:</p> <p>– neulosta</p> <p>– muut synteettikuitufilamenttilangasta valmistetut kankaat, joissa on enemmän kuin 90 painoprosenttia tekstiiliainetta</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <p>— luonnonkuiduista,</p> <p>— karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, tai</p> <p>— kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta</p> <p>Valmistus kemiallisista aineista</p> <p>Valmistus langasta</p>	
5907	<p>Muulla tavalla kyllästetyt, päällystetyt tai peitettyt tekstiilikankaat; teatterikulissiksi, studion taustakankaaksi tai sen kaltaista tarkoitusta varten maalattu kangas</p>	<p>Valmistus langasta</p> <p>tai</p> <p>Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta</p>	
5908	<p>Lampun-, kamiinan-, sytyttimen-, kynttilän- ja niiden kaltaisten tavaroiden sydämet, tekstiiliaineesta kudotut, palmikoidut, punotut tai neulotut; hehkusukat ja pyöröneulottu hehkusukkakangas, myös kyllästetyt:</p> <p>– kyllästetyt hehkusukat</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus pyöröneulotusta hehkusukkakangasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p>	
5909–5911	<p>Tekstiilituotteet ja -tavarat teknisiin tarkoituksiin:</p> <p>– nimikkeen 5911 kiillotuslaikat ja -renkaat, muut kuin huovasta valmistetut</p>	<p>Valmistus langasta taikka nimikkeen 6310 jättekankaista tai lumpuista</p>	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	<p>– nimikkeen 5911 kudotut kankaat, myös huovutetut, jollaisia tavallisesti käytetään paperikoneissa tai muihin teknisiin tarkoituksiin, myös kyllästetyt tai päällystetyt, pyöröneulotut tai päätömät, yksinkertaisin tai moninkertaisin loimin ja/tai kutein kudotut, taikka litteäksi moninkertaisin</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kookoskuitulangasta, — seuraavista aineksista: <ul style="list-style-type: none"> — polytetrafluorieteenilanka ⁽²⁾, — kerrattu polyamidilanka, fenolihartsilla päällystetty, kylästetty tai peitetty, — m-fenyleenidiaminin ja isoftaalihapon polykondensaatiossa saatua aromaattista polyamidia olevista synteettisistä tekstiilikuiduista valmistettu lanka, — polytetrafluorieteenistä valmistettu monofilamenttilanka ⁽²⁾, — poly-p-fenyleenitereftalamidia olevista synteettisistä tekstiilikuiduista valmistettu lanka, — lasikuitulanka, fenolihartsilla päällystetty ja akryylilangalla kierrepäällystetty ⁽²⁾, — kopolyesteri-monofilamentit, jotka on valmistettu polyestereistä sekä tereftaalihaposta, 1,4-sykloheksaanidietanolista ja isoftaalihaposta muodostuneesta hartsista, — luonnonkuiduista, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, tai — kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta <p>Valmistus ⁽¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kookoskuitulangasta, — luonnonkuiduista, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, tai — kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta 	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

⁽²⁾ Tämän aineksen käyttö rajoitetaan paperikoneissa käytettävien kudottujen kankaiden valmistukseen.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
60 ryhmä	Neulokset	Valmistus ⁽¹⁾ : — luonnonkuiduista, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, tai — kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta	
61 ryhmä	Vaatteet ja vaattetustarvikkeet, neulosta: – kahdesta tai useammasta määrämöön leikatusta tai suoraan määrämöön neulotusta neuloskappaleesta yhteen ompelemalla tai muuten yhdistämällä valmistetut – muut	Valmistus langasta ⁽¹⁾ ⁽²⁾ Valmistus ⁽¹⁾ : — luonnonkuiduista, — karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekokuiduista, tai — kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta	
ex 62 ryhmä ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209, ex 6211 ex 6210 ja ex 6216	Vaatteet ja vaattetustarvikkeet, muuta kuin neulosta; lukuun ottamatta seuraavia: Naisten ja tyttöjen vaatteet ja vauvanvaatteet ja vauvanvaattetustarvikkeet, koruomellut Tulensuojavarusteet, aluminoidulla polyesterikalvolla päällystettyä kangasta	Valmistus langasta ⁽¹⁾ ⁽²⁾ Valmistus langasta ⁽²⁾ tai Valmistus langasta, tai valmistus koruompelemattomasta kankaasta edellyttäen, että koruompelemattoman kankaan arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽²⁾ Valmistus langasta ⁽²⁾ Valmistus päällystämättömästä kankaasta, jos sen arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽²⁾	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

⁽²⁾ Katso 6 alkuhuomautus.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
6213 ja 6214	<p>Nenäliinat, hartiahuivit, kaulaliinat ja muut huivit, mantiljat, hunnut ja niiden kaltaiset tavarat:</p> <p>– korusuomellut</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus valkaisuamattomasta yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ ⁽²⁾</p> <p>tai</p> <p>Valmistus langasta, tai valmistus korusuompelemattomasta kankaasta edellyttäen, että korusuompelemattoman kankaan arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽²⁾</p> <p>Valmistus valkaisuamattomasta yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ ⁽²⁾</p> <p>tai</p> <p>Sovittaminen, jota seuraa painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kesto viimeistely, dekantointi, kyllästämisen, parsinta ja noppaus), jos käytettyjen nimikkeiden 6213 ja 6214 painamattomien tavaroiden arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	
6217	<p>Muut sovitetut vaateustarvikkeet; vaatteiden ja vaateustarvikkeiden osat, muut kuin nimikkeeseen 6212 kuuluvat:</p> <p>– korusuomellut</p> <p>– tulensuojavarusteet, aluminoidulla polyesterikalvolla päällystettyä kangasta</p>	<p>Valmistus langasta ⁽²⁾</p> <p>tai</p> <p>Valmistus langasta, tai valmistus korusuompelemattomasta kankaasta edellyttäen, että korusuompelemattoman kankaan arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽²⁾</p> <p>Valmistus langasta ⁽²⁾</p> <p>tai</p> <p>Valmistus päällystämättömästä kankaasta, jos sen arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ⁽²⁾</p>	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

⁽²⁾ Katso 6 alkuhuomautus.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	<p>– välivuorit kauluksia ja kalvosimia varten, määrämuotoon leikatut</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus, jossa:</p> <p>— kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja</p> <p>— kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmista langasta ⁽¹⁾</p>	
<p>ex 63 ryhmä</p> <p>6301–6304</p>	<p>Muut sovitetut tekstiilitavarat; sarjat; käytetyt vaatteet ja muut käytetyt tekstiilitavarat, jalkineet ja päähineet; lumput; lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>Vuode- ja matkahuovat, vuodeliinavaatteet jne.; verhot jne.; muut sisustustavarat:</p> <p>– huopaa, kuitukangasta</p> <p>– muut:</p> <p>– – korusommellut</p> <p>– – muut</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p> <p>Valmistus ⁽²⁾</p> <p>— luonnonkuiduista, tai</p> <p>— kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta</p> <p>Valmistus valkaisuomattomasta yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ ⁽³⁾</p> <p>tai</p> <p>Valmistus korusompelemattomasta kankaasta (muusta kuin neuloksesta), jos sen arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus valkaisuomattomasta yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ ⁽³⁾</p>	
<p>6305</p>	<p>Säkit ja pussit, jollaisia käytetään tavaroiden pakkaamiseen</p>	<p>Valmistus ⁽²⁾:</p> <p>— luonnonkuiduista,</p> <p>— karstaamattomista, kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä katkotuista tekkokuiduista, tai</p> <p>— kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta</p>	

⁽¹⁾ Katso 6 alkuhuomautus.

⁽²⁾ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

⁽³⁾ Neuloskappaleita (määrämuotoon leikattuja tai suoraan määrämuotoon neulottuja) yhteen ompelemalla tai muuten yhdistämällä valmistettujen neulostavaroiden, ei kuitenkaan kimmoisten tai kumilla käsiteltyjen, osalta, katso 6 alkuhuomautus.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
6306	<p>Tavarapeitteet, ulkokaihtimet ja aurinkokatokset; teltat; purjeet veneitä, purjelautoja tai maakulkuneuvoja varten; leirintävarusteet:</p> <p>– kuitukangasta</p> <p>– muut</p>	<p>Valmistus ⁽¹⁾ ⁽²⁾:</p> <p>— luonnonkuiduista, tai</p> <p>— kemiallisista aineista taikka tekstiilimassasta</p> <p>Valmistus valkaisuamattomasta yksinkertaisesta langasta ⁽¹⁾ ⁽²⁾</p>	
6307	Muut sovitetut tavarat, myös vaatteiden leikkuukaaviot	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
6308	Sarjat, joissa on kudottua kangasta ja lan-kaa (ja joissa voi olla myös tarvikkeita), mattojen, kuvakudosten, koruommitujen pöytäliinojen tai lautasliinojen tai niiden kaltaisten tekstiilitavaroiden valmistusta varten, vähittäismyyntipakkauksissa	Jokaisen sarjaan kuuluvan tavarahan on täytettävä se sääntö, jota siihen sovellettaisiin erillisenä sarjaan kuulumattomana tavarana. Ei-alkuperä tuotteita voi kuitenkin sisältyä sarjaan, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 15 % sarjan vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 64 ryhmä	Jalkineet, nilkkaimet ja niiden kaltaiset tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeen 6406 kengänsayhdistelmistä, joissa päällinen on kiinnitetty pinkopohjaan tai muihin pohjaosiin	
6406	Jalkineiden osat (mukaan lukien päälliset, myös jos ne on kiinnitetty pohjiin, muihin kuin ulkopohjiin); irtopohjat, kanta-päätyynyt ja niiden kaltaiset tavarat; nilkkaimet, säärystimet ja niiden kaltaiset tavarat sekä niiden osat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 65 ryhmä	Päähineet ja niiden osat; lukuunottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
6503	Huopahatut ja muut huopapäähineet, nimikkeen 6501 teelmistä (ei kuitenkaan lieriömäisistä) valmistetut, myös vuoratut ja somistetut	Valmistus langasta tai tekstiilikuiduista ⁽²⁾	
6505	Hatut ja muut päähineet, neulotut tai virkatut tai neuloksesta, pitsistä, pitsikan-kaasta, huovasta tai muusta tekstiilimetritavarasta (ei kuitenkaan kaistaleista) tehdyt, myös vuoratut ja somistetut; mitä ainetta tahansa olevat hiusverkot, myös vuoratut ja somistetut	Valmistus langasta tai tekstiilikuiduista ⁽²⁾	
ex 66 ryhmä	Sateenvarjot, päivänvarjot, kävelykepit, istuinkepit, ruoskat, ratsupiiskat sekä niiden osat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

⁽¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevat erityisedellytykset 5 alkuhuomautuksessa.

⁽²⁾ Katso 6 alkuhuomautus.

(1)	(2)	(3)	tai	(4)
6601	Sateenvarjot ja päivänvarjot (myös kävelykeppisateenvarjot, puutarhavarjot ja niiden kaltaiset päivänvarjot)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
67 ryhmä	Valmistetut höyhenet ja untuvat sekä höyhenistä tai untuvista valmistetut tavarat; tekokukat; hiuksista valmistetut tavarat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote		
ex 68 ryhmä	Kivestä, kipsistä, sementistä, asbestista, kiilteestä tai niiden kaltaisesta aineesta valmistetut tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote		
ex 6803	Liuskekivitavarat, myös yhteenpuristettua liuskekiveä	Valmistus työstetystä liuskekivestä		
ex 6812	Asbestista valmistetut tavarat; asbestiin perustuvista sekoituksista tai asbestiin ja magnesiumkarbonaattiin perustuvista sekoituksista valmistetut tavarat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista		
ex 6814	Kiillettävät, myös yhteenpuristettu tai rekonstruoitu kiille, paperi-, kartonki-, pahvi- tai muulla alustalla	Valmistus työstetystä kiilteestä (myös yhteenpuristetusta tai rekonstruoidusta kiilteestä)		
69 ryhmä	Keraamiset tuotteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote		
ex 70 ryhmä	Lasi ja lasitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote		
ex 7003, ex 7004 ja ex 7005	Lasi, jossa on heijastamaton kerros	Valmistus nimikkeen 7001 aineksista		
7006	Nimikkeen 7003, 7004 tai 7005 lasi, taivutettu, reunoista työstetty, kaiverrettu, porattu, emaloitu tai muulla tavalla työstetty, mutta ei kehystetty eikä yhdistetty muihin aineisiin:			
	– lasilevyt (alustat), dielektrisellä ohutkalvolla päällystetyt, SEMI:n ⁽¹⁾ standardien mukaan puolijohtavat	Valmistus nimikkeen 7006 päällystämättömistä lasilevyistä (alustoista)		
	– muut	Valmistus nimikkeen 7001 aineksista		
7007	Karkaistu tai laminoitu varmuuslasi	Valmistus nimikkeen 7001 aineksista		
7008	Monikerroksiset eristyslaselementit	Valmistus nimikkeen 7001 aineksista		

(¹) SEMII – Semiconductor Equipment and Materials Institute Incorporated.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
7009	Lasipeilit, kehystetyt tai kehystämättömät, myös taustapeilit	Valmistus nimikkeen 7001 aineksista	
7010	Lasiset pullot, myös koripullot, tölkit, ruukut, ampullit ja muut astiat, jollaisia käytetään tavaroiden kuljetukseen tai pakkaamiseen; lasiset säilöntätölkit; lasiset tulpat, kannet ja muut sulkimet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote tai Lasiesineiden hiominen, jos hiomatomiin lasiesineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta,	
7013	Lasiesineet, jollaisia käytetään pöytä-, keittiö-, toaletti- tai toimistoesineinä, sisäkoristeluun tai sen kaltaiseen tarkoitukseen (muut kuin nimikkeiden 7010 ja 7018 tavarat)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote tai Lasiesineiden hiominen, jos hiomatomiin lasiesineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, tai Käsinpuhallettujen lasiesineiden käsin tehty koristelu (lukuun ottamatta silkkipainoa), jos käsinpuhallettujen lasiesineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 7019	Lasikuiduista valmistetut tavarat (muu kuin lanka)	Valmistus: — värjäämättömästä raakalangasta (slivers), jatkuvakuituisesta kiertämättömästä langasta (rovings), langasta tai silvotuista säikeistä, taikka — lasivillasta	
ex 71 ryhmä	Luonnonhelmet ja viljellyt helmet, jalo- ja puolijalokivet, jalometallit, jalometallilla pleteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat; epäaidot korut; metallirahat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 7101	Lajitellut luonnonhelmet ja viljellyt helmet, kuljetuksen helpottamiseksi väliaikaisesti lankaan pujotetut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 7102, ex 7103, ex 7104	Luonnonjalo- ja puolijalokivet ja synteettiset tai rekonstruoidut jalo- ja puolijalokivet, valmistetut	Valmistus valmistamattomista jalo- ja puolijalokivistä	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
7106, 7108 ja 7110	Jalometallit: – muokkaamattomat	Valmistus nimikkeeseen 7106, 7108 tai 7110 kuulumattomista aineksista, tai Nimikkeen 7106, 7108 tai 7110 jalometallien elektrolyyttinen, terminen tai kemiallinen erottaminen, tai Nimikkeen 7106, 7108 tai 7110 jalometallien seostaminen toistensa tai epäjalojen metallien kanssa	
ex 7107, ex 7109, ex 7111	Jalometallilla pleteroidut metallit, puolivalmisteina	Valmistus muokkaamattomista jalometalleilla pleteroiduista metalleista	
7116	Tavarat, jotka on valmistettu luonnonhelmistä tai viljellyistä helmistä taikka luonnon-, synteettisistä tai rekonstruoiduista jalo- tai puolijalokivistä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
7117	Epäaidot korut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote ja Valmistus epäjaloa metallia olevista osista, joita ei ole pinnoitettu jalometalleilla, jos kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 72 ryhmä	Rauta ja teräs; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
7207	Välituotteet rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7201, 7202, 7203, 7204 tai 7205 aineksista	
7208– 7216	Levyvalmisteet, tangot ja profiilit, rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7206 valanteista tai muista alkumuodoista	
7217	Lanka, rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7207 välituotteista	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 7218, 7219– 7222	Välituotteet, levyvalmisteet, tangot ja profiilit, ruostumatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7218 valanteista tai muista alkumuodoista	
7223	Lanka, ruostumatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7218 välituotteista	
ex 7224, 7225– 7228	Välituotteet, levyvalmisteet, kuumavalsatut tangot, säännöttömästi kiepitetty; profiilit, muuta seosterästä; ontot poratangot, seosterästä tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7206, 7218 tai 7224 valanteista tai muista alkumuodoista	
7229	Lanka muuta seosterästä	Valmistus nimikkeen 7224 välituotteista	
ex 73 ryhmä	Rauta- ja terästavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 7301	Ponttirauta ja -teräs	Valmistus nimikkeen 7206 aineksista	
7302	Rautatie- tai raitiotieradan rakennusosat, rautaa tai terästä, kuten kiskot, johtokiskot, hammaskiskot, vaihteenkielet, risteyskappaleet, vaihdetangot ja muut raideristeyksien tai -vaihteiden osat, ratapölykyt, sidekiskot, kiskontuolit ja niiden kiilat, aluslaatat, puristuslaatat, liukulaatat, sideraudat ja muut kiskojen asentamiseen, liittämiseen tai kiinnittämiseen käytettävät erityistavarat	Valmistus nimikkeen 7206 aineksista	
7304, 7305 ja 7306	Putket ja profiiliputket, rautaa (muuta kuin valurautaa) tai terästä	Valmistus nimikkeen 7206, 7207, 7218 tai 7224 aineksista	
ex 7307	Putkien liitos- ja muut osat, ruostumatonta terästä (ISO N:o X 5 Cr NiMo 1712), useista osista koostuvat	Taottujen teelmien sorvaaminen, poraus, väljentäminen, kierteittäminen, purseenpoisto ja hiekkapuhallus, jos teelmien arvo ei ylitä 35 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
7308	Rakenteet (ei kuitenkaan nimikkeen 9406 tehdasvalmisteiset rakennukset) ja rakenteiden osat (esim. sillat ja siltaelementit, sulkuportit, tornit, ristikkomasot, katot, katonkehysrakenteet, ovet, ikkunat, oven- ja ikkunankarmat, kynnykset, ikkunaluukut, portit, kaiteet ja pylväät), rautaa tai terästä; levyt, tangot, profiilit, putket ja niiden kaltaiset tavarat, rakenteissa käytettäväksi valmistetut, rautaa tai terästä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 7301 hitsattuja profiileja ei kuitenkaan voida käyttää	
ex 7315	Lumi- ja muut liukuesteketjut	Valmistus, jossa käytettyjen nimikkeen 7315 ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 74 ryhmä	Kupari ja kuparitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	
7401	Kuparikivi; sementoitu kupari (saostettu kupari)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
7402	Puhdistamaton kupari; kuparianodit elektrolyyttistä puhdistusta varten	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
7403	Puhdistettu kupari ja kupariseokset, muokkaamattomat: <ul style="list-style-type: none"> – puhdistettu kupari – kupariseokset ja puhdistettu kupari, joka sisältää muita aineita 	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote Valmistus muokkaamattomasta, puhdistetusta kuparista tai kuparijätteistä ja -romusta	
7404	Kuparijätteet ja -romu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
7405	Kupariesiseokset	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 75 ryhmä	Nikkeli ja nikkelitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	
7501–7503	Nikkelikivi, nikkelioksidisinterit ja muut nikkelin valmistuksen välituotteet; muokkaamaton nikkeli; nikkelijätteet ja -romu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 76 ryhmä	Alumiini ja alumiinitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
7601	Muokkaamaton alumiini	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta tai <p>Valmistus seostamattomasta alumiinista tai alumiinijätteistä ja -romusta termisen tai elektrolyyttisen käsittelyn avulla</p>	
7602	Alumiinijätteet ja -romu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 7616	Alumiinitavarat, ei kuitenkaan metallikangas, ristikko, aitaus-, betoni- ja muut verkot ja niiden kaltaiset tavarat (myös päättömät nauhat), alumiinilangasta valmistetut, sekä alumiinileikkoverkko	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Alumiinilangasta valmistettua metallikangasta, ristikkoa, aitaus-, betoni- ja muuta verkkoa tai niiden kaltaisia tavaroita (myös päättömiä nauhoja) sekä alumiinileikkoverkkoa voidaan kuitenkin käyttää, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	
77 ryhmä	Varattu mahdolliselle tulevalle käytölle harmonoidussa järjestelmässä		
ex 78 ryhmä	Lyijy ja lyijytavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	
7801	Muokkaamaton lyijy: <ul style="list-style-type: none"> – puhdistettu lyijy – muut 	Valmistus raakalyijystä <p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 7802 jätteitä ja romua ei kuitenkaan voida käyttää</p>	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
7802	Lyijyjätteet ja -romu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 79 ryhmä	Sinkki ja sinkkitavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
7901	Muokkaamaton sinkki	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 7902 jätteitä ja romua ei kuitenkaan voida käyttää	
7902	Sinkkijätteet ja -romu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 80 ryhmä	Tina ja tinatavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8001	Muokkaamaton tina	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 8002 jätteitä ja romua ei kuitenkaan voida käyttää	
8002 ja 8007	Tinajätteet ja -romu; muut tinatavarat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
81 ryhmä	Muut epäjalot metallit; kermetit; niistä valmistetut tavarat: – muut epäjalot metallit, muokatut; niistä valmistetut tavarat – muut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen, samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 82 ryhmä	<p>Työkalut ja -välineet sekä veitset, lusikat ja haarukat, epäjaloa metallia; niiden epäjaloa metallia olevat osat; lukuun ottamatta seuraavia:</p> <p>8206 Sarjoiksi vähittäismyyntiä varten pakatut, kahteen tai useampaan nimikkeistä 8202–8205 kuuluvat työkalut</p> <p>8207 Vaihdeettavat työkalut käsityökaluja (myös mekaanisia) tai työstökoneita varten (esim. puristusta, meistausta, kierteittämistä, porausta, avartamista, aventamista, jyrkimistä, sorvaamista tai ruuvinkiertämistä varten), myös metallinvetolevyt, metallipuristussuulakkeet sekä työkalut kallioporausta tai maankairausta varten</p> <p>8208 Koneiden ja mekaanisten laitteiden veitset ja leikkuuterät</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p> <p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 8202–8205 Nimikkeiden 8202–8205 työkaluja voi kuitenkin sisältyä sarjaan, jos niiden arvo ei ylitä 15 % sarjan vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta <p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	
ex 811	<p>Veitset, leikkaavin, myös hammastetuinterin (myös puutarhaveitset), nimikkeeseen 8208), kuulumattomat</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Epäjaloa metallia olevia veitsen teriä ja kahvoja voidaan kuitenkin käyttää</p>	
ex 8214	<p>Muut leikkaamisvälineet (esim. tukan- ja karvanleikkuuvälineet, teurastajien ja talouskäyttöön tarkoitettut liha- ja muut veitset ja hakkurit sekä paperiveitset); manikyyri- ja pedikyyrivälinsarjat ja -välineet (myös kynsiviilat)</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Epäjaloa metallia olevia kahvoja voidaan kuitenkin käyttää</p>	
ex 8215	<p>Lusikat, haarukat, liemikauhut, reikäkauhut, kakkulapiot, kalaveitset, voiveitset, sokeripihdit ja niiden kaltaiset keittiö- ja ruokailuvälineet</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Epäjaloa metallia olevia kahvoja voidaan kuitenkin käyttää</p>	
ex 83 ryhmä	<p>Erinäiset epäjalosta metallista valmistetut tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p>	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 8302	Muut helat, varusteet ja niiden kaltaiset tavarat, rakennuksiin soveltuvat ja itsetoimivat ovensulkimet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 8302 muita aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 8306	Pienoispaasat ja muut koriste-esineet, epäjaloa metallia	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 8306 muita aineksia voidaan kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 84 ryhmä	Ydinreaktorit, höyrykattilat, koneet ja mekaaniset laitteet; niiden osat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 8401	Ydinpolttoaine-elementit	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote ⁽¹⁾	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8402	Höyrykattilat ja muut höyrykehittimet (muut kuin keskuslämmityskattilat, joilla voidaan kehittää myös matalapaineista höyryä); kuumavesikattilat	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8403 ja ex 8404	Keskuslämmityskattilat, muut kuin nimikkeeseen 8402; kuuluvat, ja keskuslämmityskattiloiden apulaitteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan muuhun nimikkeeseen 8403 tai 8404	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8406	Höyryturbiinit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8407	Kipinäsytytteiset iskumäntä- tai kiertomäntämoottorit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

⁽¹⁾ Sääntöä sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2005.

(1)	(2)	(3)	tai (4)
8408	Puristusytytteiset mäntämootorit (diesel- tai puolidieselmootorit)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8409	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeeseen 8407 tai 8408 moottoreissa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8411	Suihkuturbiinimootorit, potkuriturbiinimootorit ja muut kaasuturbiinit	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8412	Muut voimakoneet ja moottorit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 8413	Pyörivät syrjäytyspumput	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 8414	Teollisuustuulettimet, -puhaltimet ja niiden kaltaiset laitteet	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8415	Ilmastointilaitteet, joissa on moottorituu-letin ja laitteet lämpötilan ja kosteuden muuttamista varten, myös ilmastointilaitteet, joissa kosteutta ei voida säätää erikseen	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
8418	Jääkaapit, pakastimet ja muut jäähdytys- tai jäädytyslaitteet ja -laitteistot, sähköllä toimivat ja muut; lämpöpumput, muut kuin nimikkeeseen 8415 ilmastointilaitteet	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 8419	Koneet puu-, paperimassa-, paperi-, kartonki- ja pahviteollisuutta varten	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien aineiden arvo on enintään 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8420	Kalanterikoneet ja muut valssauskoneet, muut kuin metallin ja lasin valssaukseen tarkoitettut, sekä niiden telat	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien aineiden arvo on enintään 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8423	Punnituslaitteet (ei kuitenkaan vaa'at, joiden herkkyys on vähintään 0,05 g), myös painon perusteella toimivat lasku- tai tarkkailulaitteet; punnituslaitteiden kaikenlaiset punnukset	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

(1)	(2)	(3)	tai (4)
8425– 8428	Nosto-, käsittely-, lastaus- tai purkausko- neet ja -laitteet	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen si- sältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8431 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ai- nesteiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen va- paasti tehtaalla -hinnasta
8429	Itseliikkuvat puskutraktorit (bulldozerit ja angledozerit), tiehöylät, raappauskoneet, kaivinkoneet, kauhakuormaajat, maantii- vistyskoneet ja tiejyrät: – tiejyrät – muut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesteiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen si- sältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8431 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ai- nesteiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen va- paasti tehtaalla -hinnasta
8430	Muut maan kivennäisten tai malmien siirto-, höyläys-, tasoitus-, raappaus-, kai- vin-, tiivistys-, junntaus-, louhinta- tai po- rauskoneet ja -laitteet; paalujuntat ja paa- lunylösvetäjät; lumiaurat ja lumilingot	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen si- sältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8431 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ai- nesteiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen va- paasti tehtaalla -hinnasta
ex 8431	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksin- omaan tai pääasiallisesti tiejyrissä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesteiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
8439	Koneet ja laitteet, joilla valmistetaan massaa kuituisesta selluloosa-aineesta tai valmistetaan tai jälkikäsitellään paperia, kartonkia tai pahvia	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien aineiden arvo on enintään 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8441	Muut koneet ja laitteet paperimassan, paperin, kartongin tai pahvin edelleen käsittelyä varten, myös kaikenlaiset leikkukoneet	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen samaan nimikkeeseen kuin tuote luokiteltavien aineiden arvo on enintään 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8444– 8447	Näiden nimikkeiden tekstiiliteollisuudessa käytettävät koneet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 8448	Nimikkeiden 8444 tai 8445 koneiden apukoneet ja -laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8452	Ompelukoneet, muut kuin nimikkeen 8440 kirjannitmakoneet; erityisesti ompelukoneita varten suunnitellut huonekalut, alustat, kotelot ja suojukset; ompelukoneenneulat: – ompelukoneet (ainoastaan lukkotikkikoneet), joiden konevarren paino ilman moottoria on enintään 16 kg ja moottorin kanssa enintään 17 kg	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien konevarren (moottoria lukuun ottamatta) kokoamiseen käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa, ja — käytettyjen langankiristys-, langansieppaus- ja siksakmekanismien on jo oltava alkuperätuotteita	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	<p>– muut</p> <p>8456– 8466 Nimikkeisiin 8456-8466 kuuluvat koneet, työstökoneet sekä niiden osat ja tarvikkeet</p> <p>8469– 8472 Toimistokoneet ja -laitteet (esim. kirjoituskoneet, laskukoneet, automaattiset tietojenkäsittelykoneet, monistuskoneet ja nitomallaitteet)</p> <p>8480 Kaavauskehykset metallinvalua varten; mallipohjat; valumallit; muotit metallia (muut kuin valukokillit), metallikarbideja, lasia, kivennäisaineita, kumia tai muovia varten</p> <p>8482 Kuulalaakerit ja rullalaakerit</p> <p>8484 Tiivisteet, jotka on valmistettu metallilevystä ja muusta aineesta tai kahdesta tai useammasta metallikerroksesta; erilaisten tiivisteiden sarjat ja lajitelmät, pusseissa, rasioissa tai niiden kaltaisissa pakkauksissa; mekaaniset sinetit</p> <p>8485 Koneiden ja laitteiden osat, joissa ei ole sähkökytkinosa, -eristimiä, -käämejä tai -koskettimia eikä muita sähkötekniisiä osia, muualle tähän ryhmään kuulumattomat</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
ex 85 ryhmä	Sähkökoneet ja -laitteet sekä niiden osat; äänen tallennus- tai toistolaitteet, televisiokuvan tai -äänen tallennus- tai toistolaitteet sekä tällaisten tavaroiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

(1)	(2)	(3)	tai (4)
8501	Sähkömoottorit ja -generaattorit (ei kuitenkaan sähkögeneraattoriyhdistelmät)	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8503 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8502	Sähkögeneraattoriyhdistelmät ja pyörivät sähkömuuttajat	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8501 tai 8503 aineiden yhteisarvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 8504	Automaattisissa tietojenkäsittelykoneissa käytettävät virtalähteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 8518	Mikrofonit ja niiden jalustat; kaiuttimet, myös koteloidut; äänitaajuusvahvistimet; sähköllä toimivat äänenvahvistinyhdistelmät	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-aineiden arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäaineiden arvoa 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8519	Levysoittimet (joko sähkövahvistimella tai ilman), kasettisoittimet ja muut äänen toistolaitteet, joissa ei ole äänen tallennuslaitetta	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-aineiden arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäaineiden arvoa 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

(1)	(2)	(3)	tai (4)
8520	Magneettinauhurit ja muut äänen tallennuslaitteet, myös jos niissä on äänen toistolaitte	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8521	Videosignaalien tallennus- tai toistolaitteet, myös samaan ulkokuoreen yhdistettyin videoviritin	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8522	Osat ja tarvikkeet, jotka soveltuvat ainoastaan tai pääasiallisesti käytettäväksi nimikkeiden 8519–8521 laitteisiin	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8523	Valmistettu tallentamaton materiaali äänen tallennukseen tai muiden ilmiöiden vastaavalla tavalla tapahtuvaan tallennukseen, ei kuitenkaan 37 ryhmän tuotteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen ti tehtaalla -hinnasta	
8524	Levyt, nauhat ja muu materiaali, jotka sisältävät äänitallenteita tai muita vastaavalla tavalla tallennettuja ilmiöitä, myös matriisit ja isiöt äänilevyjen valmistusta varten, ei kuitenkaan 37 ryhmän tuotteet:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
	<ul style="list-style-type: none"> – matriisit ja isiöt äänilevyjen valmistusta varten – muut 	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8523 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

(1)	(2)	(3)	tai (4)
8525	Radiopuhelin, radiolennätin-, yleisradio- tai televisiolähettimet, myös yhteenrakennetuina vastaanottimin tai äänen tallennus- tai toistolaittein; televisiokamerat; yksittäisiä kuvia ottavat videokamerat ja muut videosignaalien tallennuslaitteet	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8526	Tutkalaitteet, radionavigointilaitteet ja radiokauko-ohjauslaitteet	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8527	Radiopuhelin-, radiolennätin- tai yleisradiovastaanottimet, myös samaan ulkokuoreen yhdistetyin äänen tallennus- tai toistolaittein tai kelloin	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8528	Televisiovastaanottimet, myös samaan ulkokuoreen yhdistetyin yleisradiovastaanottimin tai äänen tai videosignaalin tallennus- tai toistolaittein; videomonitorit ja videoprojektorit	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8529	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeiden 8525–8528 laitteissa: – jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti videosignaalien tallennus- tai toistolaitteissa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	– muut	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8535 ja 8536	Sähkölaitteet sähkövirtapiiriin kytkemistä, katkaisemista tai suojaamista varten tai siihen liittämistä varten	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8538 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8537	Taulut, paneelit, konsolit, pöydät, kaapit ja muut alustat, joissa on vähintään kaksi nimikkeen 8535 tai 8536 laitetta, sähköistä ohjausta tai sähköjakelua varten, myös sellaiset, joissa on 90 ryhmän kojeita ja laitteita, sekä numeeriset ohjauslaitteet, muut kuin nimikkeen 8517 kytkentälaitteet	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8538 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 8541	Diodit, transistorit ja niiden kaltaiset puolijohdekomponentit; lukuun ottamatta piikiekkoja (wafers), joita ei vielä ole leikattu puolijohdesiruiksi	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8542	Elektroniset integroidut piirit ja mikro-moduulit	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 8541 tai 8542 aineiden yhteisarvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

(1)	(2)	(3)	tai (4)
8544	Eristetty (myös emaloitu tai anodisoitu) lanka ja kaapeli (myös koaksiaalikaapeli) sekä muut eristetyt sähköjohtimet, myös jos niissä on liittimiä; optiset kuitukaapelit, joissa kullakin kuidulla on oma kuorensa, myös jos niihin on yhdistetty sähköjohtimia tai jos niissä on liittimiä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8545	Hiilelektrodit, hiiliharjat, lampunhiilet, paristohiilet ja muut grafiitista tai muusta hiilestä valmistetut tavarat, jollaisia käytetään sähkötarkoituksiin, myös jos niissä on metallia	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8546	Mitä tahansa ainetta olevat sähköeristimet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8547	Sähkökoneiden tai -laitteiden eristystarvikkeet, joitakin vähäisiä valettaessa tai puristettaessa ainoastaan yhteenliittämistarkoituksessa kiinnitettyjä metalliosia (esim. kierteitettyjä hylsyjä) lukuun ottamatta kokonaan eristysaineesta, muut kuin nimikkeen 8546 eristimet; sähköjohdinputket ja niiden liitoskappaleet, epäjaloa metallia, eristysaineella vuoratut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8548	Galvaanisten parien, galvaanisten paristojen ja sähköakkujen jätteet ja romu; käytetyt galvaaniset parit, käytetyt galvaaniset paristot ja käytetyt sähköakut; koneiden ja laitteiden sähköosat, muualle tähän ryhmään kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 86 ryhmä	Rautatieveturit, raitiomootorivaunut ja muu liikkuva kalusto sekä niiden osat; rautatie- ja raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet sekä niiden osat; kaikenlaiset mekaaniset (myös sähkömekaaniset) liikennemerkinantolaitteet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8608	Rautatie- tai raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet; mekaaniset (myös sähkömekaaniset) merkinanto-, turva- tai liikenteenvalvonta- tai -ohjauslaitteet rautateitä, raitioiteita, katuja, teitä, sisävesiväyliä, paikoitustiloja, satamia tai lentokenttiä varten; edellä mainittujen tavaroiden osat	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 87 ryhmä	Kuljetusvälineet ja kulkuneuvot, muut kuin rautatien tai raitiotien liikkuvaan kalustoon kuuluvat, sekä niiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
8709	Itseliikkuvat trukit, joissa ei ole nosto- eikä käsittelylaitteita ja jollaisia käytetään tehtaissa, varastoissa, satama-alueilla tai lentokentillä tavarankuljetukseen lyhyitä matkoja; traktorit, jollaisia käytetään rautatieasemilla; edellä mainittujen ajoneuvojen osat	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8710	Panssarivaunut ja muut panssaroidut taisteluaoneuvot, moottoroidut, myös aseistetut, sekä tällaisten ajoneuvojen osat	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8711	Moottoripyörät (myös mopot) ja apumoottorilla varustetut polkupyörät, myös sivuvaunuineen; sivuvaunut: — joissa on iskumäntäpolttomoottori, iskutilavuus: -- enintään 50 cm ³ -- suurempi kuin 50 cm ³	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-aineiden arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-aineiden arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 8712	<p>– muut</p> <p>Polkupyörät, joissa ei ole kuulalaakereita</p>	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa <p>Valmistus nimikkeeseen 8714 kuulumattomista aineksista</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
8715	Lastenvaunut, lastenrattaat ja niiden kaltaiset lasten kuljettamiseen tarkoitettut laitteet sekä niiden osat	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8716	Perävaunut ja puoliperävaunut; muut kuljetusvälineet, ilman mekaanista kuljetuskoneistoa; niiden osat	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 88 ryhmä	Ilma-alukset, avaruusalukset sekä niiden osat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 8804	Moottoroidut laskuvarjot (rotouchutes)	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 8804 aineksista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8805	Ilma-alusten lähetyslaitteet; lentotukialusten kannella käytettävät jarrutuslaitteet ja niiden kaltaiset laitteet; laitteet maassa tapahtuvaa lentokoulutusta varten;	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

(1)	(2)	(3)	tai (4)
89 ryhmä	Alukset ja uivat rakenteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 8906 alusten runkoja ei kuitenkaan voida käyttää	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 90 ryhmä	Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mittaus-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet; niiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9001	Optiset kuidut ja optiset kuitukimput; optiset kuitukaapelit, muut kuin nimikkeeseen 8544 kuuluvat; laatat ja levyt polarisoivasta aineesta; mitä ainetta tahansa olevat kehystämättömät linssit (myös piilolasit), prismat, peilit ja muut optiset elementit, muut kuin tällaiset elementit optisesti työstämättömästä lasista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9002	Mitä ainetta tahansa olevat kehystetyt linssit, prismat, peilit ja muut optiset elementit, kun ne ovat kojeiden tai laitteiden osia tai tarvikkeita, muut kuin tällaiset elementit optisesti työstämättömästä lasista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9004	Silmälasit ja niiden kaltaiset esineet, näön korjaamiseen, silmien suojaamiseen tai muuhun tarkoitukseen	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 9005	Kiikarit ja kaukoputket sekä niiden jalustat, lukuun ottamatta tähtitieteellisiä linsisikaukoputkia ja niiden jalustoja	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

(1)	(2)	(3)	tai (4)
ex 9006	Valokuvauskamerat; valokuvaussalamalaitteet ja valokuvaussalamalamput, muut kuin sähköisesti sytytettävät salamalamput	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta — kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9007	Elokuvakamerat ja -projektorit, myös jos niissä on äänen tallennus- tai toistolaitteet	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta — kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9011	Optiset mikroskoopit, myös mikrovalokuvausta, mikroelokuvausta tai mikroporjisoitinta varten	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta — kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 9014	Muut navigointikojeet ja -laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
9015	Geodeettiset (myös fotogrammetriset), hydrografiset, oseanografiset, hydrologiset, meteorologiset tai geofysikaaliset kojeet ja laitteet, ei kuitenkaan kompassit; etäisyysmittarit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9016	Vaa'at, joiden herkkyys on vähintään 0,05 g, myös punnuksineen	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9017	Piirustus- tai merkintäkojeet ja matemaattiset laskukojeet (esim. piirustuskojeet, pantografit, astelevyt, harpikot, lasikutit ja laskulevyt); kädessä pidettävät pituuksien mittaukseen käytettävät kojeet (esim. mittatangot ja -nauhat sekä mikrometrit ja työntömitat), muualle tähän ryhmään kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9018	Lääketieteessä, myös hammas- tai eläinlääketieteessä tai kirurgiassa käytettävät kojeet ja laitteet, mukaan lukien skintigrafiset laitteet, muut sähkölääkintälaitteet ja näöntarkastuskojeet:		
	<p data-bbox="344 1223 724 1272">– hammaslääkärintuolit, joissa on hammaslääkintälaitteita tai sylkyastia</p> <p data-bbox="344 1402 416 1429">– muut</p>	<p data-bbox="756 1223 1101 1294">Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 9018 aineksista</p> <p data-bbox="756 1402 906 1429">Valmistus, jossa:</p> <p data-bbox="756 1473 1101 1554">— kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja</p> <p data-bbox="756 1599 1101 1671">— kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	<p data-bbox="1133 1223 1493 1294">Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p data-bbox="1133 1402 1493 1473">Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
9019	Mekanoterapeuttiset laitteet; hierontalaitteet; laitteet psykologisia soveltuvuustestejä varten; otsoni-, happi- tai aerosolihoitolaitteet, teko hengityslaitteet ja muut terapeuttiset hengityslaitteet	<p data-bbox="756 1789 906 1816">Valmistus, jossa:</p> <p data-bbox="756 1861 1101 1933">— kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja</p> <p data-bbox="756 1977 1101 2049">— kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

(1)	(2)	(3)	tai (4)
9020	Muut hengityslaitteet ja kaasunaamarit (ei kuitenkaan suojanaamarit, joissa ei ole mekaanisia osia eikä vaihdettavia suodattimia)	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9024	Koneet ja laitteet aineiden (esim. metallin, puun, tekstiilitavaroiden, paperin tai muovin) kovuuden, lujuuden, kokoonpuristuvuuden, kimmoisuuden tai muiden mekaanisten ominaisuuksien testausta varten	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9025	Densimetrit, areometrit ja niiden kaltaiset uppomittarit, lämpömittarit, pyrometrit, ilmanpuntarit, hygrometrit ja psykrometrit, myös rekisteröivät, sekä näiden kojeiden yhdistelmät	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9026	Kojet ja laitteet nesteiden tai kaasujen virtauksen, pinnan korkeuden, paineen tai muiden vaihtelevien ominaisuuksien mittaamista tai tarkkailua varten (esim. virtausmittarit, pinnan korkeuden osoittimet, painemittarit ja lämmönkulutusmittarit), ei kuitenkaan nimikkeeseen 9014, 9015, 9028 tai 9032 kojeet ja laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9027	Kojet ja laitteet fysikaalista tai kemiallista analyysiä varten (esim. polarimetrit, refraktometrit, spektrometrit sekä kaasuja savuanalysilaitteet); kojeet ja laitteet viskositeetin, huokoisuuden, laajenemisen, pintajännityksen tai niiden kaltaisten ominaisuuksien mittaamista tai tarkkailua varten; kojeet ja laitteet lämpömäärän, äänitason tai valon voimakkuuden mittaamista tai tarkkailua varten (myös valotusmittarit); mikrotomit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9028	Kaasun, nesteen tai sähkön kulutus- tai tuotantomittarit, myös niiden tarkistusmittarit: — osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	– muut	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9029	Kierroslaskurit, tuotannonlaskurit, taksamittarit, matkamittarit, askelmittarit ja niiden kaltaiset kojeet; nopeusmittarit ja takometrit, muut kuin nimikkeeseen 9014 tai 9015 kuuluvat; stroboskoopit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9030	Oskilloskoopit, spektrianalysaattorit ja muut sähkösuureiden mittaus- tai tarkkailukojeet ja -laitteet, ei kuitenkaan nimikkeeseen 9028 mittarit; alfa-, beeta-, gamma-, röntgen-, kosmisen tai muun ionisoivan säteilyn mittaus- tai toteamiskojeet ja -laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9031	Mittaus- tai tarkkailukojeet, -laitteet ja -koneet, muualle tähän ryhmään kuulumattomat; profiiliprojektorit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9032	Automaattiset säätö- tai valvontakojeet ja -laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9033	90 ryhmään kuuluvien koneiden, laitteiden ja niiden osat ja (muualle tähän ryhmään kuulumat)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 91 ryhmä	Kellot ja niiden osat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9105	Muut kellot, joissa ei ole ranne-, tasku- tai niiden kaltaisten kellojen koneistoa	Valmistus, jossa: — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

(1)	(2)	(3)	tai (4)
9109	Muut täydelliset kellokoneistot, kootut	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikkien käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9110	Täydelliset kellokoneistot, kokoamattomat tai osittain kootut (kellokoneistosarjat); epätäydelliset kellokoneistot, kootut; kellojen raakakoneistot	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — edellä mainittuun rajoitukseen sisältyvänä, käytettyjen nimikkeen 9114 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9111	Ranne-, tasku- tai niiden kaltaisten kellojen kuoret ja niiden osat	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9112	Muut kellonkuoret, kellonkotelot ja niiden kaltaiset, muiden tähän ryhmään kuuluvien tavaroiden kuoret tai kotelot sekä niiden osat	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9113	Kellonhihnat ja -rannekkeet sekä niiden osat: – epäjaloa metallia, myös kullattua tai hopeoitua epäjaloa metallia, tai jalometallilla pleteroitua metallia	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
	– muut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
92 ryhmä	Soittimet; niiden osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
93 ryhmä	Aseet ja ampuatarvikkeet; niiden osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 94 ryhmä	Huonekalut; vuoteiden joustin pohjat ja vuodevarusteet, kuten patjat ja tyynyt, sekä niiden kaltaiset pehmustetut sisustustavarat; valaisimet ja valaistusvarusteet, muualle kuulumattomat; valokilvet ja niiden kaltaiset tavarat; tehdasvalmisteiset rakennukset; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
ex 9401, ex 9403	Huonekalut, epäjaloa metallia, joissa on käytetty pehmustamatonta puuvillakangasta, jonka paino on enintään 300 g/m ²	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, tai Valmistus nimikkeen 9401 tai 9403 käyttövalmiiksi sovitetusta puuvillakankaasta, jos: — sen arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja — kaikki muut käytetyt ainekset ovat jo alkuperätuotteita ja ne luokitellaan muuhun nimikkeeseen kuin 9401 tai 9403	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9405	Valaisimet ja valaistusvarusteet, myös hakuvalot ja valonheittimet, sekä niiden osat, muualle kuulumattomat; valokilvet, kuten valaistut merkit ja valaistut nimikilvet, joissa on pysyvästi asennettu valonlähde, sekä niiden osat, muualle kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9406	Tehdasvalmisteiset rakennukset	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 95 ryhmä	Lelut, pelit ja urheiluvälineet; niiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

(1)	(2)	(3)	tai (4)
9503	Muut lelut; pienoismallit ja niiden kaltaiset mallit ajanvietetarkoituksiin, myös mekaaniset; kaikenlaiset palapelit	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
ex 9506	Golfmailat ja niiden osat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Karkeasti muotoiltuja teelmiä golfmailojen päiden valmistusta varten voidaan kuitenkin käyttää	
ex 96 ryhmä	Erinäiset tavarat; lukuun ottamatta seuraavia:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
ex 9601 ja ex 9602	Eläinkunnasta saaduista, kasvi- tai kivennäisveistoaineista tehdyt tavarat	Valmistus saman nimikkeen valmistetuista veistoaineista	
ex 9603	Luudat, harjat ja siveltimeet (lukuun ottamatta varpuluutia ja niiden kaltaisia tavaroita sekä näädän tai oravan karvoista tehtyjä harjoja ja siveltimeitä), käsikäyttöiset mekaaniset lattianlakaisimet, moottorittomat;	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9605	Toaletti-, ompelu- tai kengänkiillotustarvikkeita tai vaatteiden puhdistukseen käytettäviä tarvikkeita sisältävät matkapakkauskset	Jokaisen sarjaan kuuluvan tavarahan on täytettävä se sääntö, jota siihen sovellettaisiin erillisenä sarjaan kuulumattomana tavarana. Ei-alkuperätuotteita voi kuitenkin sisältyä sarjaan, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 15 % sarjan vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9606	Napit, myös painonapit, napinsydämet ja muut näiden tavaroiden osat; napinteelmät	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

(1)	(2)	(3)	tai	(4)
9608	Kuulakärkikynät; huopa-, kuitu- tai muulla huokoisella kärjellä varustetut kynät; täytäkynät ja niiden kaltaiset kynät; monistuskynät; lyijytäkynät; kynänvarret, kynänpitimet ja niiden kaltaiset pitimet; edellä mainittujen tavaroiden osat (myös hylsyt ja pidikkeet), muut kuin nimikkeeseen 9609 kuuluvat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen kynänateria ja niiden kärkiä saa kuitenkin käyttää		
9612	Kirjoituskoneiden värinauhut ja niiden kaltaiset värinauhut, joihin on imeytetty väri tai joita on muuten valmistettu jättämään painantajälkeä, myös keloilla tai kaseteissa; värityynyt, myös jos niihin on meytetty väri, koteloinen tai ilman	Valmistus, jossa: — kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja — kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
ex 9613	Sytyttimet, joissa on pietsosähköinen sytytysjärjestelmä	Valmistus, jossa käytettyjen nimikkeen 9613 ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
ex 9614	Tupakkapiiput ja piipunpesät	Valmistus karkeasti muotoilluista teelmistä		
97 ryhmä	Taideteokset, kokoelmaesineet ja antiikkiesineet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset luokitellaan eri nimikkeeseen kuin tuote		

LIITE III

EUR.1-TAVARATODISTUS JA EUR.1-TAVARATODISTUKSEN HAKEMUS

1. Kummankin lomakkeen koon on oltava 210 × 297 mm; lomakkeen pituus saa kuitenkin olla enintään 5 mm määrämittä pienempi tai enintään 8 mm sitä suurempi. Käytettävän paperin on oltava valkoista, liimakäsiteltyä, hiokkeetonta kirjoituspaperia, joka painaa vähintään 25 g/m². Siinä on oltava vihreä painettu aaltomainen taustakuvio, joka tekee kaikki mekaanisin tai kemiallisin keinoin tehdyt väärennykset havaittaviksi.
2. Sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset voivat varata itselleen oikeuden painaa todistuksia tai voivat antaa ne hyväksytyjen kirjapainojen painettaviksi. Jälkimmäisessä tapauksessa jokaisessa lomakkeessa on oltava maininta tästä hyväksymisestä. Jokaisessa lomakkeessa on oltava kirjapainon nimi ja osoite, tai merkki, josta kirjapaino voidaan tunnistaa. Siinä on myös oltava painettu tai muulla tavoin tehty sarjanumero, josta se voidaan tunnistaa.

TAVARATODISTUS

1. Viejä (nimi, täydellinen osoite, maa)	EUR.1 Nro A 000.000	
	Lukekaa kääntöpuolella olevat huomautukset ennen lomakkeen täyttämistä	
	2. Todistus, jota käytetään etuuskohteluun oikeutetussa kauppavaihdossa ..... <p style="text-align: center;">ja</p> ..... väliillä (mainitkaa asianomaiset maat, maaryhmät tai alueet)	
3. Vastaanottaja (nimi, täydellinen osoite, maa) (merkintä ei pakollinen)	4. Maa, maaryhmä tai alue, jonka alkuperää tavaroiden katsotaan olevan	5. Määrämaa, -maaryhmä tai -alue
6. Kuljetusta koskevat tiedot (merkintä ei pakollinen)	7. Huomautuksia	
8. Järjestysnumero; kollien merkit, numerot, lukumäärä ja laji⁽¹⁾; tavaran kuvaus		9. Bruttomassa (kg) tai muu mitta (l, m³, jne.)
		10. Kauppalaskut (merkintä ei pakollinen)
11. TULLIVIRANOMAISEN TODISTUS Ilmoitus vahvistetaan oikeaksi Vientiasiakirja ⁽²⁾ : Laji ..... n:o ..... Tullitoimipaikka ..... Antamismaa tai -alue .... (Paikka ja aika) ..... (allekirjoitus)		12. VIEJÄN ILMOITUS Allekirjoittanut ilmoittaa, että yllä mainitut tavarat täyttävät tämän todistuksen saamiseksi vaadittavat edellytykset. ..... (Paikka ja aika) ..... (allekirjoitus)

(1) Pakkaamattomien tavaroiden osalta ilmoitetaan kappalemäärä tai tehdään merkintä "irtotavaraa"

(2) Täytetään vain mikäli viejään tai -alueen määräykset sitä vaativat.

<p>13. TARKASTUSPYYNTÖ, lähetetään osoitteeseen:</p>	<p>14. TARKASTUKSEN TULOS</p>
<p>Pyydetään tarkastamaan tämän todistuksen aitous ja oikeellisuus.</p> <p>..... (Paikka ja päiväys)</p> <p style="text-align: right;">Leima</p> <p>..... (allekirjoitus)</p>	<p>Suoritettu tarkastus on osoittanut, että tämä todistus (*)</p> <p>☐ on mainitun tullitoimipaikan antama ja että siinä olevat tiedot ovat oikeita.</p> <p>☐ ei vastaa vaadittuja aitous- ja oikeellisuusedellytyksiä (katso oheisia huomautuksia)</p> <p>..... (Paikka ja päiväys)</p> <p style="text-align: right;">Leima</p> <p>..... (allekirjoitus)</p> <p>(*) Merkitään rasti asianomaiseen kohtaan.</p>

HUOMAUTUKSIA

- Todistuksesta ei saa pyyhkiä pois merkintöjä eikä siihen saa tehdä uusia merkintöjä vanhojen päälle. Mahdolliset siihen tehtävät muutokset on suoritettava viivaamalla yli virheelliset merkinnät ja tarvittaessa lisäämällä halutut merkinnät. Lomakkeen täyttäneen on varmennettava näin tehdyt muutokset ja antamisaan tai -alueen tulliviranomaisen on vahvistettava ne.
- Tavarat on merkittävä tähän todistukseen jättämättä väliin tyhjää riviä, ja kunkin tavaranteen on merkittävä järjestysnumero. Välittömästi viimeisen rivin alle on vedettävä vaakasuora viiva. Käyttämättömät tilat on viivattava siten, että niihin on mahdotonta tehdä myöhemmin lisäyksiä.
- Tavarat ilmaistaan tavanomaisin kaupanimityksin ja riittävän yksityiskohtaisesti, että ne voidaan yksilöidä.

TAVARATODISTUSHAKEMUS

(*) Pakkaamattomien tavaroiden osalta ilmoitetaan kappalemäärä tai tehdään merkintä "irtotavaraa"

1. Viejä (nimi, täydellinen osoite, maa)	EUR.1 Nro A 000.000	
	Luekaa kääntöpuolella olevat huomautukset ennen lomakkeen täyttämistä	
3. Vastaanottaja (nimi, täydellinen osoite, maa) (merkintä ei pakollinen)	2. Hakemus todistusta varten, jota käytetään etuuskohteluun oikeutetussa kauppavaihdossa ..... ja ..... Vastaanottaja (nimi, täydellinen osoite, maa) (merkintä ei pakollinen)	
	4. Maa, maaryhmä tai alue, jonka alkuperää tavaroiden katsotaan olevan	5. Määrämaa, -maaryhmä tai -alue
6. Kuljetusta koskevat tiedot (merkintä ei pakollinen)	7. Huomautuksia	
8. Järjestysnumero; kolloidien merkit, numerot, lukumäärä ja laji (*) ; tavaroiden kuvaus	9. Bruttomassa (kg) tai muu mitta (l, m³, jne.)	10. Kauppalaskut (merkintä ei pakollinen)

VIEJÄN ILMOITUS

Allekirjoittanut kääntöpuolella mainittujen tavaroiden viejä

ILMOITTAA, että nämä tavarat täyttävät oheisen todistuksen saamiseksi vaadittavat edellytykset

MAINITSEE seuraavassa seikat, joiden nojalla nämä tavarat täyttävät mainitut edellytykset:

.....
.....
.....

ESITTÄÄ seuraavat todistusasiakirjat (1):

.....
.....
.....

SITOUTUU esittämään asianomaisten viranomaisten pyynnöstä kaiken sen lisätodistusaineiston, jonka ne mahdollisesti katsovat tarpeelliseksi oheisen todistuksen antamiseksi, sekä tarvittaessa hyväksymään kaikki mainittujen viranomaisten suorittamat, kirjanpitoonsa ja yllä mainittujen tavaroiden valmistusolosuhteisiin kohdistuvat tarkastukset;

PYYTÄÄ, että näille tavaroille annettaisiin oheinen todistus.

.....
(Paikka ja päiväys)

.....
(allekirjoitus)

(1) Esimerkiksi: tuontiasiakirjat, tavaratodistukset, kauppalaskut, valmistajan ilmoitukset jne., jotka koskevat valmistukseen käytettyjä tuotteita tai samassa tilassa jälleenvietyjä tavaroita.

LIITE IV

KAUPPALASKUILMOITUS

Kauppalasku ilmoitus, jonka teksti on jäljempänä, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

Ranskankielinen toisinto

L'exportateur des produits couverts par le présent document [autorisation douanière n° ...⁽¹⁾] déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ...⁽²⁾.

Espanjankielinen toisinto

El exportador de los productos incluidos en el presente documento [autorización aduanera n° ...⁽¹⁾] declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ...⁽²⁾.

Tanskankielinen toisinto

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ...⁽¹⁾), erklærer, at varen, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ...⁽²⁾.

Saksankielinen toisinto

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligungsnr. ...⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nichts anderes angegeben ist, präferenzbegünstigte Ursprungswaren ...⁽²⁾ sind.

Englanninkielinen toisinto

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ...⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ...⁽²⁾ preferential origin.

Italiankielinen toisinto

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento [autorizzazione doganale n. ...⁽¹⁾] dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ...⁽²⁾.

Hollanninkielinen toisinto

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ...⁽¹⁾), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn⁽²⁾.

Portugalinkielinen toisinto

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento [autorização aduaneira n.º ...⁽¹⁾], declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ...⁽²⁾.

Suomenkielinen toisinto

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupano:o . . . ⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja . . . alkuperätuotteita ⁽²⁾.

Ruotsinkielinen toisinto

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr. . . . ⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande . . . ursprung ⁽²⁾.

Kreikankielinen toisinto

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο [άδεια τελωνείου υπ' αριθ. . . . ⁽¹⁾] δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής . . . ⁽²⁾.

..... ⁽³⁾
(Paikka ja päiväys)

..... ⁽⁴⁾
(Viejän allekirjoitus; lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi on selvennettävä)

⁽¹⁾ Kun kauppalaskuilmoituksen laatii tämän pöytäkirjan 22 artiklassa tarkoitettu valtuutettu viejä, tähän kohtaan on erkitävä valtuutetun viejän lupanumero. Kun kauppalaskuilmoitusta ei laadi valtuutettu viejä, suluissa olevat sanat jätetään pois tai kohta jätetään tyhjäksi.

⁽²⁾ Merkittävä tuotteiden alkuperä. Kun kauppalaskuilmoitus liittyy kokonaan tai osittain tämän pöytäkirjan 37 artiklassa tarkoitettuihin Ceutan ja Melillan alkuperätuotteisiin, viejän on selvästi osoitettava ne tunnuksella "CM" asiakirjassa, johon ilmoitus laaditaan.

⁽³⁾ Nämä merkinnät voidaan jättää pois, jos tiedot sisältyvät itse asi kirjaan.

⁽⁴⁾ Tapauksissa, joissa ei vaadita viejän allekirjoitusta, vapautus allekirjoituksesta merkitsee myös vapautusta allekirjoittajan nimen merkitsemistä.

PÖYTÄKIRJA N:o 5**keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta tulliasioissa***1 artikla***Määritelmät**

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa tarkoitetaan:

- a) "tullilainsäädännöllä" Euroopan yhteisön ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian alueilla sovellettavia säännöksiä tai määräyksiä, jotka koskevat tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakuljetusta ja asettamista mihin tahansa tullimenettelyyn mukaan luettuina kielto-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteet;
- b) "pyynnön esittävällä/esittäneellä viranomaisella" toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka sopimuspuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka pyytää avunantoa tämän pöytäkirjan mukaisesti;
- c) "pyynnön vastaanottavalla/vastaanottaneella viranomaisella" toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka sopimuspuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka vastaanottaa pyynnön avunannosta tämän pöytäkirjan mukaisesti;
- d) "henkilötiedoilla" kaikkia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa yksilöä koskevia tietoja;
- e) "tullilainsäädännön vastaisella toimella" mitä tahansa tullilainsäädännön rikkomista tai yritystä rikkoa kyseistä lainsäädäntöä.

*2 artikla***Soveltamisala**

1. Sopimuspuolet antavat toisilleen apua toimivaltaansa kuuluvilla aloilla tässä pöytäkirjassa määrättyjen tapojen ja edellytysten mukaisesti varmistaakseen erityisesti tullilainsäädäntöä rikkovia toimia ehkäisemällä, tutkimalla ja torjumalla, että tätä lainsäädäntöä sovelletaan oikein.

2. Tässä pöytäkirjassa tarkoitettu avunanto tulliasioissa koskee niitä sopimuspuolten hallintoviranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia soveltamaan tätä pöytäkirjaa. Se ei rajoita rikosasioissa annettavaa keskinäistä avunantoa koskevien sääntöjen soveltamista. Avunannon piiriin eivät myöskään kuulu tiedot, jotka on saatu oikeusviranomaisten pyynnöstä käytettyjen valtuuksien perusteella, elleivät nämä viranomaiset ole ennakolta hyväksyneet kyseisten tietojen luovuttamista.

3. Tämän pöytäkirjan soveltamisalaan ei kuulu tullien, verojen ja sakkojen kantamisessa annettava avunanto.

*3 artikla***Pyynnöstä annettava apu**

1. Pynnön vastaanottanut viranomainen toimittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä kaikki tarvittavat

tiedot, jotta tämä voi varmistaa, että tullilainsäädäntöä sovelletaan oikein, mukaan luettuina tiedot havaituista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai saattaisivat olla tullilainsäädännön vastaisia.

2. Pynnön vastaanottanut viranomainen ilmoittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä:

- a) onko toisen sopimuspuolen alueelta viedyt tavarat tuotu asianmukaisesti toisen sopimuspuolen alueelle, ja yksilöi tarvittaessa tavaroihin sovelletun tullimenettelyn;
- b) onko toisen sopimuspuolen alueelle tuodut tavarat viety asianmukaisesti toisen sopimuspuolen alueelta, ja yksilöi tarvittaessa tavaroihin sovelletun tullimenettelyn.

3. Pynnön vastaanottanut viranomainen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä lainsäädäntönsä mukaisesti tarvittavat toimet varmistaakseen, että erityinen valvonta kohdistetaan:

- a) luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joiden perustellusti uskotaan osallistuvan tai osallistuneen tullilainsäädännön vastaisiin toimiin;
- b) paikkoihin, joihin tavaroita on koottu tai voidaan koota varastoitaviksi siten, että on perusteltua uskoa, että tavarat on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa.
- c) tavaroihin, joita kuljetetaan tai voidaan kuljettaa siten, että on perusteltua uskoa, että ne on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa.
- d) kuljetusvälineisiin, joita käytetään tai voidaan käyttää siten, että on perusteltua uskoa, että ne on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa.

*4 artikla***Oma-aloitteinen avunanto**

Sopimuspuolet antavat omasta aloitteestaan toisilleen apua lainsäädäntönsä mukaisesti, jos ne pitävät sitä tullilainsäädännön oikean soveltamisen kannalta tarpeellisena, erityisesti välittämällä saamiaan, seuraavia asioita koskevia tietoja:

- toimet, joilla rikotaan tai näytetään rikkovan tullilainsäädäntöä ja joilla saattaa olla merkitystä toiselle sopimuspuolelle,
- tullilainsäädännön vastaisissa toimissa käytettävät uudet keinot tai menetelmät,

- tavarat, joiden tiedetään olevan tullilainsäädännön vastaisten toimien kohteena,
- luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden perustellusti uskotaan osallistuvan tai osallistuneen tullilainsäädännön vastaisiin toimiin,
- kuljetusvälineet, joita perustellusti uskotaan käytetyn tai käytettävän tai voitavan käyttää tullilainsäädännön vastaisissa toiminnaissa.

5 artikla

Tiedoksiannot

Pyynnön vastaanottanut viranomaisen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä oman lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki sellaiset tarvittavat toimenpiteet:

- sellaisten asiakirjojen toimittamiseksi, tai
- sellaisten päätösten ilmoittamiseksi,

jotka ovat peräisin pyynnön esittäneeltä viranomaiselta ja kuuluvat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan, vastaanottajalle, joka asuu pyynnön vastaanottaneen viranomaisen alueella tai on sijoittautunut sinne.

Asiakirjojen toimittamista tai päätösten ilmoittamista koskevat pyynnot on tehtävä kirjallisesti jollakin pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai tämän hyväksymällä kielellä.

6 artikla

Avunpyyntöjen muoto ja sisältö

1. Tässä pöytäkirjassa tarkoitettavat pyynnot on tehtävä kirjallisesti. Pynnön täyttämiseksi tarvittavat asiakirjat liitetään pyyntöön. Myös suulliset pyynnot voidaan hyväksyä, jos se asian kiireellisyyden perusteella on tarpeen, mutta ne on viipymättä vahvistettava kirjallisesti.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on esitettävä seuraavat tiedot:
  - a) pyynnön esittänyt viranomainen;
  - b) pyydetty toimenpide;
  - c) pyynnön tarkoitus ja aihe;
  - d) asiaan liittyvä lainsäädäntö ja muu oikeudellinen aineisto;
  - e) mahdollisimman tarkat ja laajat tiedot tutkimuksen kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä;

- f) yhteenveto asiaa koskevista merkittävistä seikoista ja jo suoritetuista tiedusteluista.

3. Pyynnot on esitettävä pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä. Tätä vaatimusta ei sovelleta asiakirjoihin, jotka seuraavat 1 kohdan mukaista pyyntöä.

4. Jos pyyntö ei täytä edellä määrättyjä muotovaatimuksia, sen korjaamista tai täydentämistä voidaan vaatia; sillä välin voidaan määrätä toteutettaviksi varotoimenpiteitä.

7 artikla

Pyyntöjen täyttäminen

1. Pynnön vastaanottanut viranomaisen toimii avunpyynnön täyttämiseksi toimivaltansa ja käytettävissä olevien voimavarojensa mukaan samalla tavoin kuin se toimisi omaan lukuunsa tai saman sopimuspuolen muiden viranomaisten pyynnöstä ja toimittaa sillä jo olevia tietoja sekä tekee tai teettää tarkoituksenmukaisia tutkimuksia. Tätä määräystä sovelletaan myös muihin viranomaisiin, joille pyynnön vastaanottanut viranomaisen on välittänyt pyyntönsä, kun se ei voi toimia itse.

2. Avunantopyynnot täytetään pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti.

3. Sopimuspuolen toimivaltaiset viranomaiset voivat toisen sopimuspuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin saada pyynnön vastaanottaneelta tai 1 kohdan mukaisesti valtuutetulta muulta viranomaiselta näiden toimipaikassa tietoja, jotka koskevat tullilainsäädäntöä tosiasiallisesti tai mahdollisesti rikkovia toimia ja joita pyynnön esittänyt viranomaisen tarvitsee tämän pöytäkirjan soveltamiseksi.

4. Sopimuspuolen toimivaltaiset viranomaiset voivat toisen sopimuspuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin olla läsnä tämän alueella suoritettavissa tutkimuksissa.

8 artikla

Tietojen välityksessä käytettävä muoto

1. Pynnön vastaanottanut viranomaisen ilmoittaa tiedustelujen tulokset pyynnön esittäneelle viranomaiselle kirjallisesti ja liittää mukaan tarvittavat asiakirjat, oikeaksi todistetut asiakirjajäljennökset tai muut vastaavat asiakirjat.

2. Nämä tiedot voivat olla sähköisessä muodossa.

3. Asiakirjojen alkuperäiskappaleita voidaan pyytää ainoastaan tapauksissa, joissa oikeiksi todistetut jäljennökset eivät riitä. Alkuperäiskappaleet on palautettava mahdollisimman pian.

9 artikla

Poikkeukset velvollisuudesta antaa apua

1. Avunannosta voidaan kieltäytyä tai sen antamiselle voidaan asettaa edellytyksiä tai vaatimuksia, jos sopimuspuoli katsoo, että tämän pöytäkirjan mukainen avunanto:

- a) todennäköisesti vaarantaisi entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian tai yhteisön sellaisen jäsenvaltion täysivaltaisuuden, jolta on tämän pöytäkirjan mukaisesti pyydetty apua; tai
- b) todennäköisesti uhkaa yleistä järjestystä, turvallisuutta tai muita keskeisiä etuja erityisesti 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa; taikka
- c) loukkaa elinkeino-, liike- tai ammattisalaisuutta.

2. Pyyntöön vastaanottanut viranomaislainen voi lykätä avun antamista, jos se katsoo avunannon häiritsevän meneillään olevia tutkimuksia, syytetoimia tai oikeuskäsittelyjä. Pyyntöön vastaanottaneen viranomaisen on tällöin neuvoteltava pyynnön esittäneen viranomaisen kanssa sen selvittämiseksi, voidaanko apua antaa sen tarpeellisina pitämiä edellytyksiä tai vaatimuksia noudattaen.

3. Jos pyynnön esittävä viranomaislainen pyytää apua, jota se ei itse voisi pyydetäessä antaa, se huomauttaa tästä seikasta pyynnössään. Pyyntöön vastaanottanut viranomaislainen saa tällöin päättää, miten se vastaa tällaiseen pyyntöön.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa pyynnön vastaanottaneen viranomaisen päätös ja sen perustelut on ilmoitettava pyynnön esittäneelle viranomaiselle viipymättä.

10 artikla

Tietojen vaihto ja luottamuksellisuus

1. Kaikki tiedot, jotka annetaan missä tahansa muodossa tämän sopimuksen mukaisesti, ovat luonteeltaan luottamuksellisia tai rajoitettuun käyttöön tarkoitettuja riippuen kunkin sopimuspuolen alueella sovellettavista säännöistä. Niihin sovelletaan virallista salassapitovelvollisuutta ja niille on taattava tiedot vastaanottaneen sopimuspuolen asiaa koskevassa lainsäädännössä sekä yhteisön toimielimiin sovellettavissa vastaavissa säännöksissä samanlaisille tiedoille säädetty suoja.

2. Henkilötietoja saa toimittaa ainoastaan, jos ne vastaanottava sopimuspuoli sitoutuu suojelemaan niitä vähintään samalla tavalla kuin tiedot toimittava sopimuspuoli suojeleisi niitä kyseisessä tapauksessa. Tätä varten sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen voimassa olevat sääntönsä, tarvittaessa mukaan luetuna yhteisön jäsenvaltioissa voimassa olevat säännökset.

3. Tämän pöytäkirjan mukaisesti saatujen tietojen käytön tullilainsäädännön rikkomista koskevissa oikeudenkäynti- tai hallintomenettelyissä katsotaan olevan tämän pöytäkirjan mukaista. Tästä syystä sopimuspuolet voivat käyttää tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti saatuja tietoja ja tutkittuja asiakirjoja näyttönä todistusasiakirjoissa, kertomuksissa ja lausunnoissa sekä oikeudelle esitettyjen kanteiden ja syytteiden yhteydessä. Tällaisesta käytöstä ilmoitetaan viipymättä tiedot toimittaneelle tai asiakirjat käyttöön antaneelle toimivaltaiselle viranomaiselle.

4. Saatuja tietoja saa käyttää yksinomaan tässä sopimuksessa määrättyihin tarkoituksiin. Jos toinen sopimuspuoli haluaa käyttää tietoja muihin tarkoituksiin, sen on hankittava tiedot toimittaneelta tulliviranomaiselta kirjallinen ennakkosuostumus. Tietojen käytössä on noudatettava tämän viranomaisen asettamia rajoituksia.

11 artikla

Asiantuntijat ja todistajat

Pyyntöön vastaanottaneen viranomaisen virkailija voidaan valtuuttaa annetussa valtuutuksessa olevin rajoituksin esiintymään asiantuntijana tai todistajana oikeudenkäynti- tai hallintomenettelyissä, jotka koskevat tässä pöytäkirjassa tarkoitettuja asioita, sekä esittämään esineitä taikka asiakirjoja tai niiden virallisesti oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, joita mahdollisesti tarvitaan näissä menettelyissä. Todistamis- tai kuulemispyynnössä on ilmoitettava selvästi, minkä oikeus- tai hallintoviranomaisen edessä, minkä asian johdosta ja minkä aseman tai ominaisuuden perusteella virkailijaa kuullaan.

12 artikla

Avunannosta aiheutuvat kustannukset

Sopimuspuolet eivät vaadi toisiltaan korvausta tämän pöytäkirjan soveltamisesta aiheutuvista kustannuksista lukuun ottamatta tapauksen mukaan asiantuntijoiden ja todistajien sekä tulkkien ja kääntäjien kustannuksia silloin, kun nämä eivät ole julkishallinnon palveluksessa.

13 artikla

Täytäntöönpano

1. Tämän pöytäkirjan täytäntöönpano annetaan entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian tulliviranomaisten ja Euroopan yhteisöjen komission toimivaltaisten yksikköjen sekä soveltuvin osin yhteisön jäsenvaltioiden tulliviranomaisten tehtäväksi. Ne päättävät kaikista pöytäkirjan soveltamisessa tarvittavista käytännön toimenpiteistä ja järjestelyistä ottaen huomioon voimassa olevat erityisesti tietosuojaa koskevat säännöt. Ne voivat suositella toimivaltaisille elimille muutoksia, joita niiden käsityksen mukaan pitäisi tehdä tähän pöytäkirjaan.

2. Sopimuspuolet neuvottelevat keskenään ja ilmoittavat sen jälkeen toisilleen yksityiskohtaisista täytäntöönpanosäännöistä, jotka vahvistetaan tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti.

14 artikla

Muut sopimukset

1. Euroopan yhteisön toimivallan ja sen jäsenvaltioiden toimivallan huomioon ottaen tämän sopimuksen määräyksistä voidaan todeta seuraavaa:

- ne eivät vaikuta kansainvälisistä yleissopimuksista tai muista sopimuksista johtuviin sopimuspuolten velvollisuuksiin,
- niitä pidetään yksittäisten jäsenvaltioiden ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian välillä tehtyjä tai mahdollisesti tehtäviä keskinäistä avunantoa koskevia sopimuksia täydentävinä, ja

— ne eivät vaikuta niiden yhteisön säännösten ja määräysten soveltamiseen, jotka koskevat tämän pöytäkirjan perusteella saatujen, yhteisölle mahdollisesti merkityksellisten tietojen toimittamista komission toimivaltaisten yksiköiden ja jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välillä.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, tämän pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan tapauksissa, joissa yhteisön yksittäisten jäsenvaltioiden ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian mahdollisten kahdenvälisen keskinäistä avunantoa koskevien sopimusten määräykset ovat ristiriidassa tämän pöytäkirjan määräysten kanssa.

3. Sopimuspuolet pyrkivät ratkaisemaan tämän pöytäkirjan soveltamista koskevat kysymykset vakautus- ja assosiaatiosopimuksen 114 artiklassa perustetussa vakautus- ja assosiaatiokomiteassa käytävissä neuvotteluissa.

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyriytysten ja sijoituspalveluyriytysten lisävalvonnasta ja neuvoston direktiivien 73/239/ETY, 79/267/ETY, 92/49/ETY, 92/96/ETY, 93/6/ETY ja 93/22/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 98/78/EY ja 2000/12/EY muuttamisesta

(2001/C 213 E/07)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2001) 213 lopull. — 2001/0095(COD)

(Komission esittämä 24 päivänä huhtikuuta 2001)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 47 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

ottavat huomioon Euroopan keskuspankin lausunnon,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Nykyisessä yhteisön lainsäädännössä on kattava yksittäisten luottolaitosten, sijoituspalveluyriytysten ja vakuutusyriytysten sekä pankkiryhmään kuuluvien luottolaitosten, sijoituspalveluyriytisyryhmään kuuluvien sijoituspalveluyriytysten ja vakuutusyriytisyryhmään kuuluvien vakuutusyriytysten eli homogeenista rahoitustoimintaa harjoittavien ryhmien toiminnan vakauden valvontaa koskeva säännöstö.
- (2) Rahoitusmarkkinoiden kehityksen vuoksi syntyy eri rahoitussektoreiden palveluja ja tuotteita tarjoavia rahoitusryhmiä, joita kutsutaan finanssiryhmittymiksi. Tällaiseen ryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, sijoituspalveluyriytysten ja vakuutusyriytysten toiminnan vakauden erityistä valvontaa ei toistaiseksi ole olemassa koko ryhmän tasolla varsinkaan ryhmittymätason vakavaraisuusarvoseman ja riskikeskittymien, ryhmittymän yriytysten välisten liiketapahtumien ja johdon sopivuuden ja luotettavuuden osalta. Osa näistä ryhmittymistä kuuluu suurimpiin rahoitusmarkkinoilla toimiviin rahoitusryhmiin ja tarjoavat palveluita maailmanlaajuisesti. Tällaisen ryhmittymän ja varsinkin siihen kuuluvien luottolaitosten, sijoituspalveluyriytysten ja vakuutusyriytysten joutuminen rahoitusvaikeuksiin voisi aiheuttaa vakavaa häiriötä rahoitusjärjestelmän toiminnalle ja vaikuttaa yksittäisiin talletajiin, vakuutusnottajiin ja sijoittajiin.

(3) Komission rahoituspalveluiden toimintasuunnitelmassa ⁽¹⁾ mainitaan toimia, joita tarvitaan rahoituspalveluiden yhteinäismarkkinoiden loppuunsaattamiseksi, ja toimintasuunnitelmaan sisältyy finanssiryhmittymien toiminnan vakauden lisäsäätelyn kehittäminen, jolla vaikutetaan nykyisen toimialakohtaisen lainsäädännön puutteisiin ja toiminnan vakautta uhkaaviin lisäriskeihin, jotta monialaista rahoitustoimintaa harjoittavien rahoitusryhmien valvontajärjestelmät saataisiin vakaiksi. Näin kunnianhimoinen tavoite voidaan saavuttaa ainoastaan vaiheittain. Finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyriytysten ja sijoituspalveluyriytysten lisävalvonnan perustaminen muodostaa yhden näistä vaiheista.

(4) Muillakin kansainvälisillä foorumeilla on todettu, että finanssiryhmittymille on kehitettävä asianmukaista valvontaa.

(5) Ollakseen tehokasta finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyriytysten ja sijoituspalveluyriytysten lisävalvontaa on sovellettava kaikkiin ryhmittymiin niiden rakenteesta riippumatta. Lisävalvonnan on katettava kaikki toimialakohtaisessa rahoituslainsäädännössä yksilöity rahoitustoiminta ja kaikkien yriytysten, jotka harjoittavat pääasiassa tätä toimintaa, on kuuluttava sen soveltamisalaan.

(6) Toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava arvioida koko ryhmän tasolla finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyriytysten ja sijoituspalveluyriytysten rahoitustilanne erityisesti vakavaraisuuden osalta, johon kuuluu omiin varoihin kuuluvien rahoitusvälineiden moninkertaisen käytön eliminointi, riskikeskittymät ja ryhmänsisäiset liiketoimet.

(7) Finanssiryhmittymiä johdetaan usein liiketoimintalinjojen pohjalta, mikä ei aina ole täysin yhteensopivaa ryhmittymän oikeudellisen rakenteen kanssa. Tämän kehityksen huomioon ottamiseksi johtamista koskevia vaatimuksia olisi laajennettava edelleen.

(8) Toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava keinot saada finanssiryhmittymän yriyksiltä lisävalvonnan harjoittamisen kannalta tarpeelliset tiedot.

⁽¹⁾ KOM(1999) 232 lopullinen.

- (9) Luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten valvonnasta vastuussa olevien viranomaisten välistä yhteistyötä on lisättävä; tähän sisältyy myös tilapäisten yhteistyöjärjestelyjen kehittäminen samaan finanssiryhmittymään kuuluvien yritysten valvonnasta vastuussa olevien viranomaisten välille.
- (10) Kun kyseessä on finanssiryhmittymä, joka tarjoaa monen sektorin palveluita ja usein myös valtiorajojen yli, asianomaisille valvontaviranomaisille on periaatteessa nimitettävä koordinaattori.
- (11) Luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset ja vakuutusyritykset, joiden pääkonttori on yhteisössä, voivat kuulua finanssiryhmittymään, jonka pääkonttori on yhteisön ulkopuolella; tällaisiin säännelyihin yrityksiin on myös tarpeen soveltaa vastaavaa, asianmukaista lisävalvontajärjestelmää.
- (12) Suunnitellun toiminnan tavoitetta, joka on sääntöjen laatiminen luottolaitosten, vakuutusyritysten ja sijoituspalveluyritysten lisävalvontaa varten, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden tasolla, vaan se voidaan suunnitellun toiminnan vaikutukset ja laajuus huomioon ottaen saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen, ja säädetään ainoastaan niistä vähimmäisvaatimuksista, jotka ovat tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Tässä direktiivissä määritellään vähimmäisstandardit, mutta jäsenvaltiot voivat säätää tiukemmista säännöistä.
- (13) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet yhteisön oikeuden yleisinä periaatteina.
- (14) Koska tämän direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet ovat menettelystä komissiolle siirrettyä toimeenpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁽¹⁾ 2 artiklassa tarkoitettuja laajakantoisia toimenpiteitä, niistä olisi päätettävä kyseisen päätöksen 5 artiklassa vahvistettua sääntelymenettelyä noudattaen.
- (15) Luottolaitoksia, vakuutusyrityksiä ja sijoituspalveluyrityksiä koskevia voimassa olevia toimialakohtaisia säännöksiä on täydennettävä vähimmäissäännöksillä erityisesti siten, että voidaan välttää säännelyjen yritysten toimintaedellytysten epätasapuolisuus sekä sääntelyn katvealueiden hyväksikäyttö toimialakohtaisten säännösten välillä ja finanssiryhmittymäkohtaisten ja toimialakohtaisten säännösten välillä. Sen vuoksi olisi muutettava muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 24 päivänä heinäkuuta 1973 annettua ensimmäistä neuvoston direktiiviä 73/239/EY⁽²⁾, henkivakuutuksen ensivakuutusliikkeen

aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 5 päivänä maaliskuuta 1979 annettua ensimmäistä neuvoston direktiiviä 79/267/EY⁽³⁾, muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta sekä direktiivien 73/239/EY ja 88/357/EY muuttamisesta 18 päivänä kesäkuuta 1992 annettua neuvoston direktiiviä 92/49/EY (kolmas vahinkovakuutusdirektiivi)⁽⁴⁾, henkivakuutuksen ensivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta sekä direktiivien 79/267/EY ja 90/619/EY muuttamisesta 10 päivänä marraskuuta 1992 annettua neuvoston direktiiviä 92/96/EY (kolmas henkivakuutusdirektiivi)⁽⁵⁾, sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävästä 15 päivänä maaliskuuta 1993 annettua neuvoston direktiiviä 93/6/EY⁽⁶⁾ ja sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla 10 päivänä toukokuuta 1993 annettua neuvoston direktiiviä 93/22/EY⁽⁷⁾ sekä vakuutusyrityksryhmään kuuluvien vakuutusyritysten lisävalvonnasta 27 päivänä lokakuuta 1998 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 98/78/EY⁽⁸⁾ ja luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta 20 päivänä maaliskuuta 2000 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2000/12/EY⁽⁹⁾. Yhdenmukaistaminen on mahdollista saavuttaa ainoastaan vaiheittain ja sen on perustuttava tarkkoihin selvityksiin,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

LUKU I

TAVOITTEET, MÄÄRITELMÄT JA SOVELTAMISALA

1 artikla

Tavoite

Tässä direktiivissä määritellään lisävalvontaa koskevat säännöt säännellyille yrityksille, jotka ovat saaneet toimiluvan direktiivin 73/239/EY 6 artiklan, direktiivin 79/267/EY 6 artiklan, direktiivin 93/22/EY 3 artiklan 1 kohdan tai direktiivin 2000/12/EY 4 artiklan mukaisesti ja jotka kuuluvat finanssiryhmittymään. Tällä direktiivillä muutetaan myös tarvittavia toimialakohtaisia sääntöjä, joita sovelletaan näihin säännelyihin yrityksiin.

⁽³⁾ EYVL L 63, 13.3.1979, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 95/26/EY (EYVL L 168, 18.7.1995, s. 7).

⁽⁴⁾ EYVL L 228, 11.8.1992, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2000/64/EY (EYVL L 290, 17.11.2000, s. 27).

⁽⁵⁾ EYVL L 360, 9.12.1992, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2000/64/EY.

⁽⁶⁾ EYVL L 141, 11.6.1993, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 98/33/EY (EYVL L 204, 21.7.1998, s. 29).

⁽⁷⁾ EYVL L 141, 11.6.1993, s. 27, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2000/64/EY.

⁽⁸⁾ EYVL L 330, 5.12.1998, s. 1.

⁽⁹⁾ EYVL L 126, 26.5.2000, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2000/28/EY (EYVL L 275, 27.10.2000, s. 37).

⁽¹⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ EYVL L 228, 16.8.1973, s. 3, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2000/26/EY (EYVL L 181, 20.7.2000, s. 65).

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1. "luottolaitoksella" direktiivin 2000/12/EY 1 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua luottolaitosta;
2. "vakuutusyrityksellä" direktiivin 73/239/EY 6 artiklassa, direktiivin 79/267/EY 6 artiklassa tai direktiivin 98/78/EY 1 artiklan b kohdassa tarkoitettua vakuutusyritystä;
3. "sijoituspalvelu-yrityksellä" direktiivin 93/22/EY 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sijoituspalvelu-yritystä mukaan luetuina direktiivin 93/6/EY 2 artiklan 4 kohdassa tarkoitettut yritykset;
4. "säännellyllä yrityksellä" luottolaitosta, vakuutusyritystä tai sijoituspalvelu-yritystä;
5. "jälleenvakuutusyrityksellä" tarkoitetaan direktiivin 98/78/EY 1 artiklan c kohdassa tarkoitettua jälleenvakuutusyritystä;
6. "toimialakohtaisilla säännöillä" säänneltyjen yritysten toiminnan vakauden valvontaan liittyvää yhteisön lainsäädäntöä, erityisesti direktiivejä 73/239/EY, 79/267/EY, 98/78/EY, 93/6/EY, 93/22/EY ja 2000/12/EY;
7. "rahoitussektorilla" pankki- ja/tai vakuutus- ja/tai sijoituspalvelusektoria; "pankki-, vakuutus- ja/tai sijoituspalvelusektorilla" luonnollisten henkilöiden ja/tai oikeushenkilöiden tarjoamaa toimintaa, jota koskevat toimialakohtaiset säännöt;
8. "emoyrityksellä" direktiivin 83/349/EY⁽¹⁾ 1 artiklassa tarkoitettua emoyritystä tai muuta yritystä, jolla valvontaviranomaisen näkemyksen mukaan on tosiasiallinen määräävä vaikutus toisessa yrityksessä;
9. "tytäryrityksellä" direktiivin 83/349/EY 1 artiklassa tarkoitettua tytäryritystä tai muuta yritystä, jossa toimivaltaisten viranomaisten näkemyksen mukaan emoyrityksellä on tosiasiallinen määräävä vaikutus; tytäryrityksen kaikkien tytäryritysten katsotaan myös olevan emoyrityksen tytäryrityksiä;
10. "omistusyhteydellä" neuvoston direktiivin 78/660/EY⁽²⁾ 17 artiklan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua omistusyhteyttä tai välitöntä tai välillistä vähintään 20 prosentin omistusta yrityksen äänivallasta tai pääomasta;
11. "ryhmällä" kahta tai useampaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joiden välillä on läheinen sidos;
12. "läheisellä sidoksella" direktiivin 92/49/EY 1 artiklan 1 kohdassa, direktiivin 92/96/EY 1 artiklan m kohdassa, direktiivin 93/22/EY 1 artiklan 15 kohdassa tai direktiivin 2000/12/EY 1 artiklan 26 kohdassa tarkoitettua läheistä sidosta, sekä:
  - a) tilannetta, jossa toimivaltaisten viranomaisten mukaan yhdellä näistä henkilöistä on tosiasiallinen määräävä vaikutus toiseen henkilöön;
  - b) tilannetta, jossa henkilöitä yhdistää direktiivin 78/660/EY 17 artiklan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu omistusyhteys;
  - c) tilannetta, jossa henkilöitä yhdistää direktiivin 83/349/EY 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu suhde;
13. "finanssiryhmittymällä" ryhmää, joka 3 artiklan edellytysten mukaan täyttää seuraavat ehdot:
  - a) sen pääasiallinen toiminta on rahoituspalveluiden tarjoaminen rahoitussektorilla;
  - b) siihen kuuluu vähintään yksi säännelty yritys, joka on saanut toimiluvan direktiivin 73/239/EY 6 artiklan, direktiivin 79/267/EY 6 artiklan, direktiivin 93/22/EY 3 artiklan 1 kohdan tai direktiivin 2000/12/EY 4 artiklan mukaisesti;
  - c) siihen kuuluu vähintään yksi vakuutus- tai jälleenvakuutuslalla toimiva yritys ja vähintään yksi toinen yritys, joka toimii eri rahoitussektorilla;
  - d) sen monialainen toiminta c alakohdassa tarkoitettulla rahoitussektorilla on merkittävä;
14. "monialan rahoitushallintayhtiöllä" emoyritystä, joka on muu kuin säännelty yritys ja joka muodostaa finanssiryhmittymän yhdessä tytäryhtiöidensä kanssa, joista vähintään yksi on säännelty yritys, jolla on pääkonttori yhteisössä, ja muiden yritystensä kanssa;

⁽¹⁾ EYVL L 193, 18.7.1983, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 222, 14.8.1978, s. 11.

15. "toimivaltaisilla viranomaisilla" jäsenvaltion kansallisia viranomaisia, joilla on lain tai asetuksen suomat valtuudet valvoa luottolaitoksia ja/tai vakuutusyhtiöitä ja/tai sijoituspalveluyhtiöitä;
16. "ryhmänsäisillä liiketoimilla" kaikkia liiketoimia, joissa finanssiryhmittymään kuuluvat säännellyt yritykset ovat riippuvaisia suoraan tai välillisesti saman ryhmän toisista yrityksistä tietyn velvoitteen täyttämiseksi riippumatta siitä, perustuuko se sopimukseen tai maksuun vai ei;
17. "riskikeskittymällä" kaikkia riskejä, joista syntyvä mahdollinen tappio kohdistuu finanssiryhmittymän yrityksiin ja jotka ovat niin suuria, että ne vaarantavat finanssiryhmittymän säännelyjen yritysten vakavaraisuuden tai rahoitusaseman yleisesti ja jotka voivat aiheutua vastapuoli- tai luottoriskistä, sijoitus-, vakuutus-, tai markkinariskistä, muista riskeistä tai näiden riskien yhdistelmästä tai vuoro-vaikutuksesta.

3 artikla

Finanssiryhmittymän määrittelyssä käytettävät kynnyservat

1. Ryhmän toiminnan katsotaan olevan pääasiallisesti rahoituspalveluiden tarjoaminen 2 artiklan 13 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla, jos ryhmän säännelyjen ja ei-säännelyjen rahoitusalan yritysten konsolidoitujen ja/tai yhteenlaskettujen taseiden loppusumma on yli 50 prosenttia suhteessa koko ryhmän konsolidoidun ja/tai yhteenlasketun taseen loppusummaan tilinpäätöksen perusteella laskettuna.

Jos ryhmän johdossa on säännelty yritys ja jos 2 artiklan 13 kohdan b, c ja d alakohdan ehdot täyttyvät, ryhmää pidetään finanssiryhmittymänä ryhmän suhdeluvusta riippumatta.

2. Jotta ryhmän eri rahoitussektoreilla tapahtuvan toiminnan voidaan katsoa olevan merkittävää 2 artiklan 13 kohdan d alakohdassa tarkoitettulla tavalla, seuraavien kahden suhteen keskiarvon on oltava yli 10 prosenttia: pienimmän rahoitussektorin taseen loppusumman suhde ryhmän säännelyjen ja ei-säännelyjen yritysten konsolidoidun ja/tai yhteenlasketun taseen loppusummaan tilinpäätöksen perusteella ja pienimmän rahoitussektorin vakavaraisuusvaatimusten suhde edellä mainittujen säännelyjen ja ei-säännelyjen yritysten kokonaisvakavaraisuusvaatimukseen.

Finanssiryhmittymän pienin rahoitussektori on se, jonka keskiarvo on pienin. Pankki- ja sijoituspalvelusektoria tarkastellaan yhdessä keskiarvoa laskettaessa. Vakavaraisuusvaatimukset lasketaan toimialakohtaisten sääntöjen ja tämän direktiivin säädösten mukaisesti.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdan tarkoituksia varten asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset voivat yhteisesti sopia, että:

- a) 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa yritystä ei tarvitse lukea mukaan suhdelukuja laskettaessa;
- b) suhdelukuja pienennetään äkillisten järjestelmämuutosten välttämiseksi, erityisesti jos ryhmä on rajatapauksena jäämässä finanssiryhmittymän määrittelyn ulkopuolelle;
- c) taseen loppusummaan perustuva kriteeri korvataan erityistapauksessa yhdellä tai useammalla seuraavista parametreistä tai yksi tai useampi niistä lisätään laskuperusteisiin, jos toimivaltaiset viranomaiset pitävät näitä parametrejä erityisen tärkeinä: tulorakenne ja taseen ulkopuoliset toimet.

4 artikla

Soveltamisala

1. Rajoittamatta toimialakohtaisten valvontasäännösten soveltamista jäsenvaltioiden on säädettävä finanssiryhmittymään kuuluvien 1 artiklassa tarkoitettujen säännelyjen yritysten lisävalvonnasta tässä direktiivissä tarkoitettussa laajuudessa siinä tarkoitettulla tavalla.

2. Lisävalvontaa sovelletaan seuraaviin yrityksiin finanssiryhmittymän tasolla 5–13 artiklan mukaisesti:

- a) säännelty yritys, joka on finanssiryhmittymän johdossa;
- b) säännelty yritys, jonka emoyritys on monialan rahoitushallintayhtiö, jonka pääkonttori on yhteisössä;
- c) muihin finanssiryhmittymään kuuluviin säännelyihin yrityksiin, joita yhdistää direktiivin 83/349/ETY 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu suhde.

Jos finanssiryhmittymä kuuluu alaryhmänä toiseen finanssiryhmittymään, joka täyttää ensimmäisen alakohdan vaatimukset, jäsenvaltiot voivat soveltaa 5–13 artiklan säännöksiä ainoastaan jälkimmäiseen ryhmään ja direktiivin viittaukset ryhmään ja finanssiryhmittymään ymmärretään silloin viittauksiksi tähän jälkimmäiseen ryhmään.

3. Säänneltyyn yritykseen, johon ei sovelleta 2 kohdan mukaista lisävalvontaa ja jonka emoyritys on säännelty yritys tai monialan rahoitushallintayhtiö, jonka pääkonttori on yhteisön ulkopuolella, sovelletaan lisävalvontaa finanssiryhmittymän tasolla 14 artiklassa säädetyssä laajuudessa ja säädetyllä tavalla.

4. Jos henkilöillä on omistus- tai pääomayhteyksiä yhteen tai useampaan säänneltyyn yritykseen tai merkittävä määräysvalta sellaisissa yrityksissä ilman omistus- tai pääomayhteyttä muissa kuin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset päättävät, muodostavatko nämä yritykset yhdessä muiden yritysten kanssa finanssiryhmittymän ja missä laajuudessa ne sellaisen muodostavat ja harjoitetaan säännelyjen yritysten osalta lisävalvontaa ja missä laajuudessa sitä harjoitetaan.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen yritysten on tarjottava rahoituspalveluita rahoitussektorilla ja täytettävä 2 artiklan 13 kohdan b, c ja d alakohtien ehdot. Toimivaltaiset viranomaiset tekevät päätöksensä ottaen huomioon tällä direktiivillä säädetyn lisävalvonnan tavoitteet.

5. Lisävalvonnan harjoittaminen finanssiryhmittymän tasolla ei missään mielessä tarkoita, että toimivaltaisten viranomaisten olisi valvottava monialan rahoitushallintayhtiöitä, finanssiryhmittymän kolmannessa maassa sijaitsevia säänneltyjä yrityksiä tai finanssiryhmittymän ei-säänneltyjä yrityksiä yksittäisinä yritysina.

II LUKU

LISÄVALVONTA

1 J a k s o

Rahoitusasema

5 artikla

Vakavaraisuus

1. Toimivaltaisten viranomaisten on harjoitettava finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten vakavaraisuuden lisävalvontaa 2 jakson 2–5 kohdassa ja liitteessä I säädettyjen säännösten mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta toimialakohtaisten säännösten soveltamista.

2. Jäsenvaltioiden tai asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten on vaadittava, että finanssiryhmittymään kuuluvilla säännellyillä yrityksillä on finanssiryhmittymän tasolla omia varoja, jotka vastaavat aina vähintään liitteen I mukaisesti laskettuja vakavaraisuusvaatimuksia.

Jäsenvaltioiden tai toimivaltaisten viranomaisten on myös vaadittava, että säännellyillä yrityksillä on riittävä vakavaraisuuspolitiikka finanssiryhmittymän tasolla sekä asianmukaiset sisäiset valvontamekanismit vakavaraisuuden osalta.

Lisävalvonnasta vastaavat toimivaltaiset viranomaiset valvovat ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettuja vaatimuksia 2 jakson mukaisesti.

Näiden viranomaisten on huolehdittava siitä, että ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu laskelma tehdään vähintään kerran vuodessa; sen voivat tehdä joko säänneltyt yritykset, monialan rahoitushallintayhtiö tai toimivaltaiset viranomaiset.

Säänneltyt yritykset tai monialan rahoitushallintayhtiö toimittavat asianomaiselle toimivaltaiselle viranomaiselle laskelman tulokset tai laskelmassa tarvittavat tiedot.

3. Tämän artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen vakavaraisuusvaatimusten laskemiseksi valvontaan sisällytetään seuraavat yritykset: direktiivin 93/6/ETY 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut yritykset, direktiivin 98/78/EY 3 artiklan

2 kohdassa tarkoitettut yritykset ja direktiivin 2000/12/EY 1 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan 5 ja 23 alakohdassa tarkoitettut luottolaitokset, rahoituslaitokset ja pankkitoimintaa avustavia palveluja tuottavat yritykset.

4. Jäsenvaltiot tai lisävalvonnan harjoittamisesta vastuussa olevat toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää jättää yrityksen pois lisävakavaraisuusvaatimuksen laskennasta seuraavissa tapauksissa:

- jos yritys sijaitsee kolmannessa maassa, jonka lainsäädäntö estää tarvittavien tietojen siirron sanotun kuitenkin rajoittamatta niiden toimialakohtaisten sääntöjen soveltamista, jotka koskevat toimivaltaisten viranomaisten velvollisuutta kieltää toimilupa, jos niiden valvontatoimien harjoittaminen estyy;
- jos yrityksen merkitys on vähäinen finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten lisävalvonnan tavoitteiden kannalta;
- jos yrityksen sisällyttäminen laskentaan olisi finanssiryhmittymän lisävalvonnan tavoitteiden kannalta epätarkoituksenmukaista tai harhaanjohtavaa.

Jos laskennan ulkopuolelle on kuitenkin jäämässä useita yrityksiä ensimmäisen alakohdan b kohdan nojalla, yritykset on sisällytettävä laskelmaan, jos niiden yhteismerkitys ei ole vähäinen.

Jos toimivaltaiset viranomaiset jättävät jonkin säännellyn yrityksen pois laskennasta jossakin ensimmäisessä alakohdassa säädettyistä tapauksista, sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, jossa yritys sijaitsee, voivat pyytää finanssiryhmittymän johdossa olevalta yritykseltä tietoja, joista saattaa olla apua säännellyn yrityksen valvonnassa.

5. Jos vakavaraisuusasema ei finanssiryhmittymän tasolla täytä 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määriteltyjä vaatimuksia tai jos muut 2 kohdan vaatimukset eivät täyty, tai jos vaatimukset täyttyvät, mutta vakavaraisuus voi silti olla vaarannettuna, finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten valvonnasta vastaavien toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että nämä yritykset ja tarpeen vaatiessa ryhmän muut yritykset toteuttavat tarpeelliset toimet tilanteen korjaamiseksi mahdollisimman nopeasti.

Asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset koordinoivat valvontatoimensa tarpeen vaatiessa.

6 artikla

Ryhmänsisäiset liiketoimet ja riskikeskittymät

1. Toimivaltaisten viranomaisten on harjoitettava finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten sisäisten liiketoimien ja riskikeskittymien lisävalvontaa 2–6 kohdassa, 2 jaksossa ja II liitteessä säädettyjen säännösten mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta toimialakohtaisten säännösten soveltamista.

2. Jäsenvaltioiden tai asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten on vaadittava, että säännellyillä yrityksillä on riittävät riskienhallintamenettelyt ja sisäiset tarkastusmekanismit mukaan luettuina luotettavat raportointi- ja laskentamenettelyt finanssiryhmittymän sisäisten liiketoimien ja suurten riskikeskittymien määrittämiseksi, mittaamiseksi, seuraamiseksi ja valvomiseksi tarkoituksenmukaisella tavalla.

Lisävalvonnasta vastaavat toimivaltaiset viranomaiset valvovat näitä menettelyjä ja mekanismeja.

3. Jäsenvaltioiden tai asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten on vaadittava säänneltyjä yrityksiä tai monialan rahoitushallintayhtiöitä ilmoittamaan säännöllisesti ja vähintään vuosittain lisävalvonnasta vastaavalle toimivaltaiselle viranomaiselle kaikki merkittävät finanssiryhmittymän sisäiset liiketoimet sekä merkittävät riskikeskittymät finanssiryhmittymän tasolla tässä artiklassa ja II liitteessä säädetyllä tavalla.

Näitä ryhmän sisäisiä liiketoimia ja riskikeskittymiä koskee yleisvalvonta, jota harjoittavat lisävalvonnasta vastaavat toimivaltaiset viranomaiset 2 jakson mukaisesti.

4. Ennen kuin yhteisön lainsäädännön yhteensovittaminen on edennyt pidemmälle, jäsenvaltiot voivat asettaa määrällisiä rajoja tai sallia toimivaltaisten viranomaisten asettaman määrällisiä rajoja tai ryhtyä muihin valvontatoimiin, joilla päästään samoihin tavoitteisiin finanssiryhmittymän ryhmäsisäisten liiketoimien ja finanssiryhmittymän tasolla syntyvien riskikeskittymien osalta.

5. Jos finanssiryhmittymän johdossa on monialan rahoitushallintayhtiö, finanssiryhmittymän suurimman rahoitussektorin ryhmän sisäisiä liiketoimia ja riskikeskittymiä koskevia toimialakohtaisia sääntöjä sovelletaan tähän sektoriin kokonaisuudessaan monialan rahoitushallintayhtiö mukaan luettuna.

6. Jos finanssiryhmittymän säännellyt yritykset eivät noudata 2–5 kohdassa tarkoitettuja vaatimuksia, finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten valvonnasta vastaavat toimivaltaiset viranomaiset varmistavat, että nämä yritykset ja tarvittaessa ryhmän muut yritykset toteuttavat aiheelliset toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi mahdollisimman nopeasti.

Jos ryhmän sisäiset liiketoimet tai riskikeskittymät uhkaavat säänneltyjen yritysten rahoitusasemaa, toimivaltaiset viranomaiset toteuttavat aiheelliset toimenpiteet.

Tarpeen vaatiessa asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset koordinoivat valvontatoimensa.

2 J a k s o

Lisävalvontaa tukevat toimet

7 artikla

Lisävalvonnan harjoittamisesta vastuussa olevat toimivaltaiset viranomaiset (koordinaattori)

1. Varmistaakseen finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten asianmukaisen lisävalvonnan, asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten on nimitettävä keskuudestaan koordinaattori, joka tarpeen vaatiessa koostuu useammasta kuin yhdestä toimivaltaisesta viranomaisesta ja joka on vastuussa lisävalvonnan koordinoinnista ja harjoittamisesta.

2. Asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset, mukaan luettuna sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, jossa monialan rahoitushallintayhtiö on perustettu, pyrkivät sopimaan, kuka niiden joukosta toimii koordinaattorina.

Jos sopimukseen ei päästä välittömästi, koordinaattorina toimii toimivaltainen viranomainen tai toimivaltaiset viranomaiset seuraavien ehtojen perusteella:

a) jos finanssiryhmittymän johdossa on säännelty yritys, koordinaattorin tehtävää hoitaa toimivaltainen viranomainen, joka on myöntänyt kyseiselle säännellylle yritykselle toimiluvan asianomaisten toimialakohtaisten sääntöjen mukaisesti;

b) jos finanssiryhmittymän johdossa ei ole säännelty yritys, koordinaattorin tehtävää hoitaa toimivaltainen viranomainen, joka valitaan seuraavien periaatteiden mukaisesti:

i) jos säännellyn yrityksen emoyritys on monialan rahoitushallintayhtiö, koordinaattorin tehtävää hoitaa toimivaltainen viranomainen, joka on myöntänyt kyseiselle säännellylle yritykselle toimiluvan asianomaisten toimialakohtaisten sääntöjen mukaisesti;

ii) jos useammalla kuin yhdellä säännellyllä yrityksellä, jolla on pääkonttori yhteisössä, on emoyrityksenään sama monialan rahoitushallintayhtiö, ja yksi näistä yrityksistä on saanut toimiluvan jäsenvaltiossa, jossa monialan rahoitushallintayhtiö on perustettu, koordinaattorin tehtävää hoitaa siinä jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen säännellyn yrityksen toimivaltainen viranomainen;

jos kuitenkin finanssiryhmittymä toimii pääasiassa eri rahoitussektorilla kuin ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuna jäsenvaltiossa toimiluvan saanut säännelty yritys, lisävalvontaa harjoittaa koordinaattoriryhmä, joka muodostuu edellisessä alakohdassa mainitusta viranomaisesta ja siitä toimivaltaisesta viranomaisesta, joka on myöntänyt toimiluvan säännellylle yritykselle, jonka taseen loppusumma on suurin tärkeimmällä rahoitussektorilla;

jos useampi kuin yksi säännelty yritys, jotka toimivat eri rahoitussektoreilla, on saanut toimiluvan jäsenvaltiossa, jossa monialan rahoitushallintayhtiö on perustettu, koordinaattorin tehtävää hoitaa tärkeimmällä rahoitussektorilla toimivan säännellyn yrityksen toimivaltainen viranomainen;

jos finanssiryhmittymän johdossa on useampi kuin yksi eri jäsenvaltioissa perustettu monialan rahoitushallintayhtiö ja kussakin näistä jäsenvaltioista on säännelty yritys, koordinaattorin tehtävää hoitaa sen säännellyn yrityksen toimivaltainen viranomainen, jonka taseen loppusumma on suurin, jos nämä yritykset toimivat samalla rahoitussektorilla, tai tärkeimmällä rahoitussektorilla toimivan säännellyn yrityksen toimivaltainen viranomainen;

iii) jos useammalla kuin yhdellä säännellyllä yrityksellä, jolla on pääkonttori yhteisössä, on emoyrityksenä sama monialan rahoitushallintayhtiö, eikä mikään näistä yrityksistä ole saanut toimilupaa jäsenvaltiossa, jossa monialan rahoitushallintayhtiö on perustettu, koordinaattorin tehtävää hoitaa se toimivaltainen viranomainen, joka on myöntänyt toimiluvan sille säännellylle yritykselle, jonka taseen loppusumma on suurin tärkeimmällä rahoitussektorilla;

iv) jos finanssiryhmittymä on ryhmä, jolla ei ole emoyritystä johdossa, koordinaattorin tehtävää hoitaa se toimivaltainen viranomainen, joka on myöntänyt toimiluvan sille säännellylle yritykselle, jonka taseen loppusumma on suurin tärkeimmällä rahoitussektorilla.

3. Finanssiryhmittymän lisävalvonnasta vastaava koordinaattori ilmoittaa nimeämisestään toisten asianomaisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja komissiolle.

8 artikla

Koordinaattorin tehtävät

1. Koordinaattorin lisävalvontatehtäviin kuuluvat:

- tarpeellisten tai olennaisen tärkeiden tietojen keruun ja levittämisen koordinointi jatkuvassa toiminnassa ja kriisitilanteissa, mukaan luettuna sellaisten tietojen levittäminen, jotka ovat tärkeitä toimivaltaisen viranomaisen valvontatehtävän kannalta toimialakohtaisten sääntöjen nojalla;
- rahoitustilanteen arvioiminen ja erityisesti vakavaraisuussääntöjen noudattamisen ja riskikeskittymien ja ryhmänsäisten liiketoimien seuranta ja valvonta 5 ja 6 artiklassa esitetyn mukaisesti;
- finanssiryhmittymän rakenteen, organisaation ja sisäisten valvontajärjestelmien arviointi;

d) valvontatoimien suunnittelu ja koordinointi sekä jatkuvassa toiminnassa että kriisitilanteissa yhteistyössä asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Lisävalvonnan helpottamiseksi koordinaattorilla, finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten toimialakohtaisesta ryhmänlaajuudesta valvonnasta vastaavilla toimivaltaisilla viranomaisilla ja asianomaisilla muilla toimivaltaisilla viranomaisilla on oltava koordinaatiojärjestelyt valmiina. Koordinaattorille voidaan antaa lisätehtäviä koordinaatiojärjestelyssä.

2. Se, että nimitetään koordinaattori, jolle on uskottu erityiset tehtävät finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten lisävalvonnassa, ei vaikuta toimivaltaisten viranomaisten toimialakohtaisten sääntöjen mukaisesti tehtäviin ja velvollisuuksiin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisuutta delegoida yhteisön lainsäädännössä säädettyjä erityisiä valvontavaltuuksia ja -velvollisuuksia.

9 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten yhteistyö ja tietojen vaihto

1. Finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten valvonnasta vastuussa olevien toimivaltaisten viranomaisten on toimittava läheisessä yhteistyössä. Nämä viranomaiset, riippumatta siitä, onko ne nimetty samassa jäsenvaltiossa, toimittavat toisilleen toisen toimivaltaisen viranomaisen valvontatehtävän harjoittamisen kannalta olennaisen tärkeitä tai merkityksellisiä tietoja sekä koordinaattorille 8 artiklassa määriteltyjen tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisia tietoja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta valvontaviranomaisten toimialakohtaisten sääntöjen mukaisia velvollisuuksia. Toimivaltaiset viranomaiset toimittavat pyynnöstä kaikki merkitykselliset tiedot ja oma-aloitteisesti kaikki olennaisen tärkeät tiedot.

Yhteistyöllä huolehditaan vähintään seuraavia seikkoja koskevien tietojen keruusta ja vaihdosta:

- ryhmän rakenteen, kaikkien finanssiryhmittymään kuuluvien suurimpien yritysten sekä ryhmän säänneltyjä yrityksiä valvovien toimivaltaisten viranomaisten yksilöiminen;
- finanssiryhmittymän toimintastrategia mukaan luettuina merkittävät yritysostot ja rakennemuutokset;
- finanssiryhmittymän rahoitustilanne, erityisesti sen vakavaraisuus, ryhmänsäiset liiketoimet, riskikeskittymät ja kannattavuus;
- finanssiryhmittymän tärkeimmät osakkeenomistajat ja johto;
- organisaatio, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan järjestelmät finanssiryhmittymän tasolla;

- f) menettelyt tietojen keräämiseksi finanssiryhmittymän yrityksiltä ja tietojen todentamiseksi;
- g) haitallinen kehitys säännellyissä yrityksissä tai finanssiryhmittymän muissa yrityksissä, joka voisi vaikuttaa säänneltyihin yrityksiin vakavasti;
- h) tärkeimmät seuraamukset ja poikkeustoimet, joihin toimivaltaiset viranomaiset ovat ryhtyneet toimialakohtaisten sääntöjen tai tämän direktiivin säännösten mukaisesti.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat myös vaihtaa tietoja seuraavien viranomaisten kanssa tarpeen vaatiessa niiden finanssiryhmittymän säänneltyjä yrityksiä koskevien tehtävien suorittamiseksi toimialakohtaisissa säännöissä säädettyjen säännösten mukaisesti: keskuspankit, muut toimielimet, joilla on samanlaisia tehtäviä rahapoliittisina viranomaisina, ja tarpeen vaatiessa muut maksujärjestelmien valvonnasta vastuussa olevat viranomaiset.

Asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset kuulevat toisiaan ennen kuin päättävät seuraavista asioista, jos nämä päätökset ovat merkittäviä toisten toimivaltaisten viranomaisten valvontatehtävien kannalta:

- a) toimivaltaisten viranomaisten hyväksyntää tai lupaa edellyttävät muutokset finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten omistus-, organisaatio- ja johtorakenteessa;
- b) toimivaltaisten viranomaisten määräämät merkittävät seuraamukset tai poikkeustoimet.

Toimivaltaiset viranomaiset voivat poikkeuksellisissa olosuhteissa päättää olla vaihtamatta tiettyjä tietoja tai olla kuulematta toisiaan, jos tietojen vaihtoa tai kuulemista pidetään epätarkoituksenmukaisena näissä poikkeuksellisissa olosuhteissa.

2. Koordinaattori voi kehottaa sen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia, jossa emoyritys sijaitsee ja jotka eivät itse harjoita 7 artiklan mukaista valvontaa, pyytämään emoyritykseltä tietoja, jotka ovat merkityksellisiä koordinaattorin 8 artiklassa määriteltyjen koordinoitavien harjoittamisen kannalta, ja toimittamaan ne koordinaattorille.

Jos 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut tiedot on jo annettu toimivaltaiselle viranomaiselle toimialakohtaisten sääntöjen mukaisesti, lisävalvonnan harjoittamisesta vastuussa olevat toimivaltaiset viranomaiset voivat kääntyä edellisen viranomaisen puoleen saadakseen tiedot.

3. Jäsenvaltiot antavat valtuudet 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen vaihtoon toimivaltaisten viranomaisten kesken ja toimivaltaisten viranomaisten ja muiden viranomaisten kesken. Sellaista finanssiryhmittymään kuuluvaa yritystä koskevien tietojen keruu tai hallussapito, joka ei ole säännelty yritys, ei tarkoita missään mielessä, että toimivaltaisten viranomaisten edellytettäisiin toimivan näiden yksittäisten yritysten valvojana.

Lisävalvonnan puitteissa saatuja tietoja ja erityisesti tässä direktiivissä säädettyä toimivaltaisten viranomaisten keskinäistä ja toimivaltaisten viranomaisten ja muiden viranomaisten välistä tietojenvaihtoa tämän direktiivin säännösten mukaisesti koskee toimialakohtaisissa säännöissä määritellyt salassapitovelvollisuutta ja luottamuksellisten tietojen välittämistä koskevat säännökset.

10 artikla

Sisäiset valvontamekanismit

Toimivaltaisten viranomaisten on huolehdittava siitä, että kaikissa 4 artiklan mukaisen lisävalvonnan piiriin kuuluvissa yrityksissä on riittävät sisäiset valvontamekanismit lisävalvonnan kannalta tärkeiden tietojen tuottamiseksi.

11 artikla

Tiedonsaantioikeus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden oikeudenkäyttöalueella ei ole oikeudellisia rajoitteita, jotka estäisivät lisävalvonnan piiriin kuuluvia luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä vaihtamasta keskenään lisävalvonnan kannalta merkityksellisiä tietoja.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että lisävalvonnan harjoittamisesta vastuussa olevilla toimivaltaisilla viranomaisilla, on oltava oikeus saada lisävalvonnan kannalta merkityksellisiä tietoja lähestymällä joko suoraan tai epäsuorasti finanssiryhmittymän yrityksiä.

12 artikla

Todentaminen

Jos toimivaltaiset viranomaiset haluavat tätä direktiiviä soveltaessaan joissakin nimienomaisissa tapauksissa todentaa toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan säänneltyyn tai sääntelemättömään finanssiryhmittymään kuuluvan yrityksen tiedot, niiden on pyydetävä kyseessä olevan toisen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia suorittamaan todentaminen.

Saadessaan tällaisen pyynnön viranomaisten on toimivaltansa puitteissa vastattava siihen joko suorittamalla todentaminen itse, antamalla tilintarkastajan tai asiantuntijan suorittaa todentaminen tai antamalla pyynnön esittäneen viranomaisen suorittaa se itse.

Jos pyynnön esittänyt toimivaltainen viranomainen ei suorita todentamista itse, se voi pyytää saada olla mukana todentamisessa.

13 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten lisävaltuudet

1. Siihen asti kunnes toimialakohtaisia sääntöjä yhdenmukaistetaan lisää, jäsenvaltioiden on säädettävä, että niiden toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet ryhtyä tarpeelliseksi katsomiinsa valvontatoimiin, joilla vältetään siltä, että finanssiryhmittymän säännellyt yritykset kiertävät toimialakohtaisia sääntöjä, tai joilla puututaan niiden kiertämiseen.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että monialan rahoitus-hallintayhtiöille tai niiden tosiasiallisille johtajille, jotka rikkovat tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi annettuja lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä, voidaan määrätä rangaistuksia tai toimia, joiden tarkoituksena on lopettaa todetut rikkomukset tai niiden syyt, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäsenvaltioiden rikosoikeudellisten säännösten soveltamista. Tietyissä tapauksissa tällaiset toimenpiteet voivat edellyttää tuomioistuinten toimia. Toimivaltaisten viranomaisten on toimittava läheisessä yhteistyössä varmistaakseen, että edellä mainitut rangaistukset tai toimet tuottavat toivotut tulokset.

3 J a k s o

Kolmannet maat

14 artikla

Euroopan unionin ulkopuolella olevat emoyritykset

1. Rajoittamatta toimialakohtaisten säännösten soveltamista asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset todentavat 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa, ovatko säännellyt yritykset, joiden emoyrityksen pääkonttori on yhteisön ulkopuolella, sellaisessa kolmannen maan toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa, joka vastaa tämän direktiivin lisävalvontaa koskevia säännöksiä 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen säänneltyjen yritysten osalta. Todentamisen suorittaa se toimivaltainen viranomainen, joka olisi vastuussa lisävalvonnasta, jos 2 kohtaa sovellettaisiin. Jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle ja muille jäsenvaltioille kustakin tapauksesta, jossa vastaava valvonta on tunnustettu tai aiotaan tunnustaa. Jos kahden kuukauden aikana siitä, kun jäsenvaltioille ja komissiolle on ilmoitettu asiasta, jokin jäsenvaltio tai komissio esittää vastalauseen valvonnan vastaavuudesta, komissio saattaa asian käsiteltäväksi 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa menettelyssä. Kyseisen jäsenvaltion on toteutettava aiheelliset toimenpiteet kyseisen menettelyn mukaisesti tehtyjen päätösten täytäntöönpanemiseksi.

2. Jos tällaista vastaavaa valvontaa ei ole, jäsenvaltiot soveltavat säänneltyihin yrityksiin analogisesti 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen säänneltyjen yritysten lisävalvontaa koskevia säännöksiä. Vaihtoehtoisesti toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa jotakin 3 kohdassa esitettyä menetelmää.

3. Jäsenvaltiot voivat sallia, että niiden toimivaltaiset viranomaiset soveltavat muita menetelmiä varmistaakseen, että fi-

nanssiryhmittymän säännellyillä yrityksillä on tarpeellinen lisävalvonta. Ainakin finanssiryhmittymän toimialakohtaisesta ryhmänlaajuisesta valvonnasta vastuussa olevien toimivaltaisten viranomaisten on sovittava näistä menetelmistä ja tarpeen vaatiessa myös muiden asianomaisten viranomaisten on sovittava niistä. Toimivaltaiset viranomaiset voivat erityisesti vaatia monialan rahoitushallintayhtiön perustamista, jonka pääkonttori on yhteisössä, ja soveltaa tämän direktiivin säännöksiä tämän hallintayhtiön johtaman finanssiryhmittymän säänneltyihin yrityksiin. Menetelmillä on saavutettava tässä direktiivissä tarkoitettua lisävalvonnan tavoitteet, ja jäsenvaltioiden on ilmoitettava menetelmistä muille jäsenvaltioille ja komissiolle, jonka jälkeen sovelletaan 1 kohdan menettelyä.

15 artikla

Yhteistyö kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten kanssa

1. Direktiivin 2000/12/EY 25 artiklan 1 ja 2 kohtaa ja direktiivin 98/78/EY 10 a artiklaa sovelletaan soveltuvin osin neuvoteltaessa sopimuksista yhden tai useamman kolmannen maan kanssa finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten lisävalvonnan harjoittamisen tavoista.

2. Komissio, pankkialan neuvoo-antava komitea ja vakuutuskomitea tarkastelevat 1 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen tulosta ja siitä johtuvaa tilannetta.

III LUKU

KOMISSIOLLE SIIRRETTY TOIMIVALTA JA KOMITEAMENETTELY

16 artikla

Komissiolle siirretty toimivalta

Komissio hyväksyy 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen tähän direktiiviin tehtävät tekniset mukautukset seuraavilla alueilla:

- 2 ja 3 artiklassa tarkoitettujen määritelmien selventäminen rahoitusmarkkinoiden kehityksen huomioon ottamiseksi tämän direktiivin soveltamisessa;
- 2 ja 3 artiklassa tarkoitettujen määritelmien selventäminen tämän direktiivin yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi yhteisössä;
- terminologian yhdenmukaistaminen ja direktiivien määritelmien laatiminen säänneltyjä yrityksiä ja niihin liittyviä asioita koskevan yhteisön tulevan lainsäädännön mukaisesti;
- 5 artiklan vakavaraisuusvaatimusten ja liitteen I teknisten periaatteiden selventäminen ja mukauttaminen rahoitusmarkkinoiden ja toiminnan vakauden valvontatekniikan kehityksen huomioon ottamiseksi.

17 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa finanssiryhmittymäkomitea, joka koostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtaja on komission edustaja.
2. Ensimmäiseen kohtaan viitattaessa sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 artiklassa määrättyä sääntelymenettelyä kyseisen päätöksen 7 ja 8 artiklan mukaisesti.
3. Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika on kolme kuukautta.

IV LUKU

VOIMASSA OLEVIEN DIREKTIIVIEN MUUTTAMINEN

18 artikla

Direktiivin 73/239/ETY muuttaminen

Muutetaan direktiivi 73/239/ETY seuraavasti:

1. Lisätään 8 artiklan 1 kohdan e alakohtaan seuraava alakohta:

”Jos vakuutusyrityksen liiketoimintaa johtavat yhdessä henkilöt, jotka on nimitetty eri oikeudellisissa yksiköissä, tai jos eri oikeudellisissa yksiköissä nimitetyillä henkilöillä on olennainen vaikutus vakuutusyrityksen liiketoimintaan, ensimmäisen alakohdan säädöksiä sovelletaan myös näihin henkilöihin soveltuvin osin.”

2. Lisätään 12 a artikla seuraavasti:

”12 a artikla

1. Toisen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia kuullaan ennen kuin toimilupa myönnetään vakuutusyritykselle,

- a) joka on toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen vakuutusyrityksen tytäryhtiö, tai
- b) joka on toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen vakuutusyrityksen emoyrityksen tytäryhtiö, tai
- c) jossa määräysvalta on samalla luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä kuin toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneessa vakuutusyrityksessä.

2. Luottolaitosten tai sijoituspalveluyritysten valvonnasta vastaavia toisen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia kuullaan ennen kuin toimilupa myönnetään vakuutusyritykselle,

- a) joka on yhteisössä toimiluvan saaneen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen tytäryhtiö, tai
- b) joka on yhteisössä toimiluvan saaneen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen emoyrityksen tytäryhtiö, tai
- c) jossa määräysvalta on samalla luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä kuin yhteisössä toimiluvan saaneessa luottolaitoksessa tai sijoituspalveluyrityksessä.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten on kuultava toisiaan erityisesti arvioidessaan osakkeenomistajien sopivuutta ja saman ryhmän toisen yrityksen johtamiseen osallistuvien johtajien mainetta ja kokemusta. Viranomaisten on ilmoitettava toisilleen kaikki osakkeenomistajien sopivuutta ja johtajien mainetta ja kokemusta koskevat tiedot, jotka ovat merkityksellisiä toisten toimivaltaisten viranomaisten, toimiluvan myöntämisen sekä toimintaehtojen noudattamisen jatkuvan arvioinnin kannalta.”

3. Lisätään 16 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

”Solvenssimarginaalista vähennetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY (*) 1 artiklan 1 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa muissa vakuutusyrityksissä, jälleenvakuutusyrityksissä, luotto- ja rahoituslaitoksissa olevat omistusyhteydet, jotka ylittävät 10 prosenttia niiden pääomasta, sekä etuoikeudeltaan huonommassa asemassa olevat saamiset ja muut tässä kohdassa, direktiivin 79/267/ETY 18 artiklan toisen alakohdan 1 alakohdan 5 ja 6 luetelmakohdassa ja direktiivin 2000/12/EY 35 artiklassa ja 36 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut välineet, joita vakuutusyrityksellä on vakuutusyrityksissä, jälleenvakuutusyrityksissä, luotto- ja rahoituslaitoksissa, joiden kunkin pääomasta se omistaa yli 10 prosenttia. Jos toisen luotto- tai rahoituslaitoksen tai vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksen osakkeet ovat hallussa tilapäisesti taloudellisen auttamistoimen seurauksena, jossa on kyse tuon laitoksen uudelleenjärjestelystä ja pelastamisesta, toimivaltainen valvontaviranomainen voi myöntää poikkeuksia tämän säännöksen soveltamisesta. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin säätää, että yksittäisen yrityksen solvenssimarginaalin laskemisessa vakuutusyritysten, joita koskee Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/78/EY (**) tai 2001/.../EY mukainen lisävalvonta, ei tarvitse vähentää edellä mainittuja osuuksia, etuoikeudeltaan huonommassa asemassa olevia saamia tai välineitä yrityksissä, jotka kuuluvat lisävalvonnan alaan.

(*) EYVL L 126, 26.5.2000, s. 1.

(**) EYVL L 330, 5.12.1998, s. 1.”

19 artikla

Direktiivin 79/267/EY muuttaminen

Muutetaan direktiivi 79/267/EY seuraavasti:

1. Lisätään 8 artiklan 1 kohdan e alakohtaan seuraava alakohta:

”Jos henkivakuutusyrityksen liiketoimintaa johtavat yhdessä henkilöt, jotka on nimitetty eri oikeudellisissa yksiköissä, tai jos eri oikeudellisissa yksiköissä nimitetyillä henkilöillä on olennainen vaikutus henkivakuutusyrityksen liiketoimintaan, ensimmäisen alakohdan säädöksiä sovelletaan myös näihin henkilöihin soveltuvin osin.”

2. Lisätään 12 a artikla seuraavasti:

”12 a artikla

1. Kyseisen toisen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia kuullaan ennen kuin toimilupa myönnetään henkivakuutusyritykselle,

- a) joka on toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen henkivakuutusyrityksen tytäryhtiö, tai
- b) joka on toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen henkivakuutusyrityksen emoyrityksen tytäryhtiö, tai
- c) jossa määräysvalta on samalla luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä kuin toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneessa henkivakuutusyrityksessä.

2. Luottolaitosten tai sijoituspalveluyritysten valvonnasta vastaavia kyseisen toisen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia kuullaan ennen kuin toimilupa myönnetään henkivakuutusyritykselle,

- a) joka on yhteisössä toimiluvan saaneen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen tytäryhtiö, tai
- b) joka on yhteisössä toimiluvan saaneen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen emoyrityksen tytäryhtiö, tai
- c) jossa määräysvalta on samalla luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä kuin yhteisössä toimiluvan saaneessa luottolaitoksessa tai sijoituspalveluyrityksessä.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen toimivaltainen viranomaisten on kuultava toisiaan erityisesti arvioidessaan osakkeenomistajien sopivuutta ja saman ryhmän toisen yrityksen johtamiseen osallistuvien johtajien mainetta ja kokemusta. Viranomaisten on ilmoitettava toisilleen

kaikki osakkeenomistajien sopivuutta ja johtajien mainetta ja kokemusta koskevat tiedot, jotka ovat merkityksellisiä toisten toimivaltainen viranomaisten, toimilupien myöntämisen sekä toimintaehtojen noudattamisen jatkuvan arvioinnin kannalta.”

3. Lisätään 18 artiklaan seuraava alakohta:

”4. Solvenssimarginaalista vähennetään muissa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY (*) 1 artiklan 1 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa vakuutusyrityksissä, jälleenvakuutusyrityksissä, luotto- ja rahoituslaitoksissa olevat omistusyhteydet, jotka ylittävät 10 prosenttia niiden pääomasta, sekä etuoikeudeltaan huonommasta asemasta olevat saamiset ja muut tässä kohdassa, direktiivin 73/239/EY 16 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan 7 ja 8 luetelmakohdassa ja direktiivin 2000/12/EY 35 artiklassa ja 36 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen välineet, joita vakuutusyrityksellä on vakuutus- ja jälleenvakuutusyrityksissä, luotto- ja rahoituslaitoksissa, joiden kunkin pääomasta se omistaa yli 10 prosenttia. Jos toisen luotto- tai rahoituslaitoksen tai vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksen osakkeet on hallussa tilapäisesti taloudellisen auttamistoimen seurauksena, jossa on kyse tuon laitoksen uudelleenjärjestelystä ja pelastamisesta, toimivaltainen valvontaviranomainen voi myöntää poikkeuksia tämän säännöksen soveltamisesta. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin säätää, että yksittäisen yrityksen solvenssimarginaalin laskemisessa vakuutusyritysten, joita koskee Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/78/EY (**) tai direktiivin 2001/.../EY mukainen lisävalvonta, ei tarvitse vähentää edellä mainittuja osuuksia, etuoikeudeltaan huonommasta asemasta olevia saamia tai välineitä yrityksissä, jotka kuuluvat lisävalvonnan alaan.

(*) EYVL L 126, 26.5.2000, s. 1.

(**) EYVL L 330, 5.12.1998, s. 1.”

20 artikla

Direktiivin 92/49/EY muuttaminen

Lisätään direktiivin 92/49/EY 15 artiklaan seuraava 1 kohdan a alakohta:

”(1a) Jos 1 kohdassa tarkoitettujen osuuksien ostaja on toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saanut vakuutusyritys, luottolaitos tai sijoituspalveluyritys tai sellaisen yrityksen emoyritys tai luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on määräysvalta sellaisessa yrityksessä, ja jos yrityksestä tulee mainitun yritysoston myötä ostajan tytäryritys tai ostaja saa siinä määräysvallan, yritysostoa on arvioitava direktiivin 73/239/EY 12 a artiklassa tarkoitetuissa ennakkolauseissa.”

21 artikla

Direktiivin 92/96/ETY muuttaminen

Lisätään direktiivin 92/96/ETY 14 artiklaan seuraava 1 a kohta:

”(1a) Jos 1 kohdassa tarkoitettujen osuuksien ostaja on toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saanut vakuutusyhtiö, luottolaitos tai sijoituspalveluyhtiö tai sellaisen yrityksen emoyhtiö tai luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on määräysvalta sellaisessa yrityksessä, ja jos yrityksestä tulee mainitun yritysoston myötä ostajan tytäryhtiö tai ostaja saa siinä määräysvallan, yritysostoa on arvioitava direktiivin 79/267/EY 12 a artiklassa tarkoitetuissa ennakkolausunnoissa.”

22 artikla

Direktiivin 93/6/ETY muuttaminen

Korvataan direktiivin 93/6/ETY 7 artiklan 3 kohdan ensimmäinen ja toinen luetelmakohta seuraavasti:

— rahoitushallintayhtiö on rahoituslaitos, jonka tytäryhtiöt ovat joko yksinomaan tai pääasiassa sijoituspalveluyhtiöitä tai muita rahoituslaitoksia, joista ainakin yksi on sijoituspalveluyhtiö, ja joka ei ole Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/.../EY (*) tarkoitettu monialan rahoitushallintayhtiö,

— monialan hallintayhtiö on emoyhtiö, joka on muu kuin rahoitushallintayhtiö tai sijoituspalveluyhtiö tai direktiivissä 2001/.../EY tarkoitettu monialan rahoitushallintayhtiö, jonka tytäryhtiöistä vähintään yksi on sijoituspalveluyhtiö,

(*) EYVL L ...”

23 artikla

Direktiivin 93/22/ETY muuttaminen

Muutetaan direktiivi 93/22/ETY seuraavasti:

1. Lisätään 3 artiklan 3 kohdan ensimmäiseen alakohtaan seuraava lause toiseen luetelmakohtaan:

”Jos sijoituspalveluyhtiön liiketoimintaa johtavat yhdessä henkilöt, jotka on nimitetty eri oikeudellisissa yksiköissä, tai jos eri oikeudellisissa yksiköissä nimitetyillä henkilöillä on olennainen vaikutus sijoituspalveluyhtiön liiketoimintaan, näitä säännöksiä sovelletaan myös näihin henkilöihin soveltuvin osin.”

2. Lisätään 6 artiklaan seuraavat kohdat:

”Luottolaitosten tai vakuutusyhtiöiden valvonnasta vastaavia kyseisen jäsenvaltion toimivaltaista viranomaista kuullaan ennen kuin toimilupa myönnetään sijoituspalveluyhtiölle,

- a) joka on yhteisössä toimiluvan saaneen luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön tytäryhtiö, tai
- b) joka on yhteisössä toimiluvan saaneen luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön emoyhtiön tytäryhtiö, tai
- c) jossa määräysvalta on samalla luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä kuin yhteisössä toimiluvan saaneessa luottolaitoksessa tai vakuutusyhtiössä.

Ensimmäisessä ja toisessa kohdassa tarkoitettujen toimivaltaisten viranomaisten on kuultava toisiaan erityisesti arvioissaan osakkeenomistajien sopivuutta ja saman ryhmän toisen yrityksen johtamiseen osallistuvien johtajien mainetta ja kokemusta. Viranomaisten on ilmoitettava toisilleen kaikki osakkeenomistajien sopivuutta ja johtajien mainetta ja kokemusta koskevat tiedot, jotka ovat merkityksellisiä toisten toimivaltaisten viranomaisten, toimiluvan myöntämisen sekä toimintaehtojen noudattamisen jatkuvan arvioinnin kannalta.”

3. Korvataan 9 artiklan 2 kohta seuraavasti:

”2. Jos 1 kohdassa tarkoitettujen osuuksien ostaja on toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saanut tai sellaisen yrityksen emoyhtiö tai henkilö, jolla on määräysvalta sellaisessa yrityksessä, ja jos yrityksestä tulee mainitun yritysoston myötä ostajan tytäryhtiö tai ostaja saa siinä määräysvallan, yritysostoa on arvioitava 6 artiklassa tarkoitetuissa ennakkolausunnoissa.”

24 artikla

Direktiivin 98/78/EY muuttaminen

Muutetaan direktiivi 98/78/EY seuraavasti:

1. Korvataan 1 artiklan g), h), i) ja j) kohta seuraavasti:

”g) ’osakasyhtiöllä’ yritystä, joka on joko emoyhtiö tai muu yritys, jolla on omistusyhteys toisessa yrityksessä, tai yritystä, joka on sidoksissa toiseen yritykseen direktiivin 83/349/EY 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua suhteen kautta;

h) 'sidosityksellä' joko tytäryritystä tai muuta yritystä, jossa toisella yrityksellä on omistusyhteys, tai yritystä, joka on sidoksissa toiseen yritykseen direktiivin 83/349/ETY 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun suhteen kautta;

i) 'vakuutushallintayhtiöllä' emoyritystä, jonka pääasiallisena toimintana on hankkia ja pitää hallussaan osuuksia tytäryrityksistä, jotka ovat yksinomaan tai pääasiallisesti vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksiä tai kolmannen maan vakuutusyrityksiä ja joista vähintään yksi on vakuutusyritys ja joka ei ole Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/. . /EY (*) tarkoitettu monialan rahoitushallintayhtiö;

j) 'sekavakuutushallintayhtiöllä' emoyritystä, joka ei ole vakuutusyritys, kolmannen maan vakuutusyritys, jälleenvakuutusyritys, vakuutushallintayhtiö tai direktiivissä 2001/. . /EY tarkoitettu monialan rahoitushallintayhtiö ja jonka tytäryrityksistä vähintään yksi on vakuutusyritys;

(*) EYVL L . . ."

2. Lisätään 6 artiklan 3 kohtaan seuraava virke:

"Jos pyynnön esittänyt toimivaltainen viranomainen ei suorita todentamista itse, se voi pyytää saada olla mukana todentamisessa."

3. Korvataan 8 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

"Jäsenvaltioiden on vaadittava, että vakuutusyrityksillä on riittävät riskienhallintamenettelyt ja sisäiset valvontamekanismit mukaan luettuina luotettavat raportointi- ja laskentamenettelyt 1 kohdassa säädettyjen liiketoimien määrittämiseksi, mittaamiseksi, seuraamiseksi ja valvomiseksi tarkoituksenmukaisella tavalla. Jäsenvaltioiden on myös vaadittava vakuutusyrityksiä ilmoittamaan merkittävät liiketoimet vähintään vuosittain toimivaltaisille viranomaisille. Toimivaltaiset viranomaiset valvovat näitä menettelyjä ja mekanismeja."

4. Lisätään seuraava 10 a artikla:

"10 a artikla

Yhteistyö kolmannen maan toimivaltaisten viranomaisten kanssa

1. Komissio voi joko jäsenvaltion pyynnöstä tai omasta aloitteestaan ehdottaa neuvostolle yhden tai useamman kol-

mannen maan kanssa tehtävien sopimusten neuvottelemisesta, jotka koskevat lisävalvonnan harjoittamisen keinoja:

a) sellaisten vakuutusyritysten osalta, joissa on osakasyrityksinä 2 artiklassa tarkoitettuja yrityksiä, joiden pääkonttorit ovat kolmannessa maassa, ja

b) kolmannen maan vakuutusyritysten osalta, joissa on osakasyrityksinä 2 artiklassa tarkoitettuja yrityksiä, joiden pääkonttori on yhteisössä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuilla sopimuksilla pyritään erityisesti takaamaan, että:

a) jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset saavat sellaisten vakuutusyrityksen lisävalvonnassa tarvitsemansa tiedot, joiden pääkonttori on yhteisössä ja joilla on tytäryrityksiä ja osuuksia yhteisön ulkopuolella olevissa yrityksissä,

b) kolmansien maiden toimivaltaiset viranomaiset voivat saada sellaisten vakuutusyrityksen lisävalvonnassa tarvitsemansa tiedot, joiden pääkonttori on niiden alueella ja joilla on tytäryrityksiä tai osuuksia yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa sijaitsevilla yrityksillä.

3. Komissio ja vakuutuskomitea tarkastelevat 1 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen tulosta ja siitä syntyvää tilannetta."

5. Lisätään liitteessä I olevan 1 kohdan B alakohtaan seuraava kohta:

"Jos joidenkin vakuutusryhmän yritysten välillä ei ole pääomasidoksia, toimivaltainen viranomainen määrittelee, mikä suhteellinen osuus on otettava huomioon."

25 artikla

Direktiivin 2000/12/EY muuttaminen

Muutetaan direktiivi 2000/12/EY seuraavasti:

1. Muutetaan 1 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 9 kohta seuraavasti:

"9. 'omistusyhteydellä konsolidoinnin perusteella tapahtuvan valvonnan soveltamisessa' direktiivin 78/660/ETY 17 artiklan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettua omistusyhteyttä tai vähintään 20 prosentin suoraa tai välillistä omistusta yrityksen äänioikeudesta tai pääomasta;"

b) Korvataan 21 ja 22 kohta seuraavasti:

"21. 'rahoitusalan hallintayhtiöllä' rahoituslaitosta, jonka tytäryhtiöt ovat yksinomaan tai pääasiallisesti luotto- tai rahoituslaitoksia, ja tällaisista tytäryrityksistä vähintään yksi on luottolaitos, ja joka ei ole Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/.../EY (*) tarkoitettu monialan rahoitushallintayhtiö;

22. 'monialan hallintayhtiöllä' emoyritystä, joka on muu kuin rahoitushallintayhtiö tai luottolaitos tai direktiivissä 2001/.../EY tarkoitettu monialan rahoitushallintayhtiö ja jonka tytäryrityksistä vähintään yksi on luottolaitos;

(*) EYVL L ..."

2. Lisätään seuraava virke 6 artiklan 1 kohdan toiseen alakohdtaan:

"Jos luottolaitoksen liiketoimintaa johtavat yhdessä henkilöt, jotka on nimetty eri oikeudellisissa yksiköissä, tai jos eri oikeudellisissa yksiköissä nimitetyillä henkilöillä on olennainen vaikutus luottolaitoksen liiketoimintaan, näitä säännöksiä sovelletaan myös näihin henkilöihin soveltuvin osin."

3. Lisätään 12 artiklaan seuraavat kohdat:

"Vakuutusyritysten tai sijoituspalveluyritysten valvonnasta vastaavia asianomaisia toimivaltaisia viranomaisia kuullaan ennen kuin toimilupa myönnetään luottolaitokselle,

a) joka on yhteisössä toimiluvan saaneen vakuutusyrityksen tai sijoituspalveluyrityksen tytäryhtiö, tai

b) yhteisössä toimiluvan saaneen vakuutusyrityksen tai sijoituspalveluyrityksen emoyhtiön tytäryhtiö, tai

c) jossa määräysvalta on samalla luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä kuin yhteisössä toimiluvan saaneessa vakuutusyrityksessä tai sijoituspalveluyrityksessä.

Ensimmäisessä ja toisessa kohdassa tarkoitettujen toimivaltainen viranomaisten on kuultava toisiaan erityisesti arvioidessaan osakkeenomistajien sopivuutta ja saman ryhmän toisen yrityksen johtamiseen osallistuvien johtajien mainetta ja kokemusta. Viranomaisten on ilmoitettava toisilleen kaikki osakkeenomistajien sopivuutta ja johtajien mainetta ja kokemusta koskevat tiedot, jotka ovat merkityksellisiä toisten asianomaisten toimivaltainen viranomaisten, toimiluvan myöntämisen sekä toimintaehtojen noudattamisen jatkuvan arvioinnin kannalta."

4. Korvataan 16 artiklan 2 kohta seuraavasti:

"2. Hankinnan arvioimisen yhteydessä on järjestettävä 12 artiklassa tarkoitettu ennakko kuuleminen, jos 1 kohdassa tarkoitettun osuuden hankkija on luottolaitos, vakuutusyritys tai sijoituspalveluyritys, jonka toimilupa on myönnetty toisessa jäsenvaltiossa, tai se on toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen, vakuutusyrityksen tai sijoituspalveluyrityksen emoyritys tai luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on määräysvalta toisessa jäsenvaltiossa toimiluvan saaneessa luottolaitoksessa, vakuutusyrityksessä tai sijoituspalveluyrityksessä, ja yrityksestä, josta hankkija aikoo hankkia osuuden, tulisi hankinnan myötä hankkijan tytäryhtiö tai hankkija saisi siinä määräysvallan."

5. Muutetaan 34 artiklan 2 kohta seuraavasti:

a) Korvataan ensimmäisessä alakohdassa 12 ja 13 alakohta seuraavasti:

"12. omistusyhteydet muissa luotto- ja rahoituslaitoksissa ja vakuutus- ja jälleenvakuutusyrityksissä, joiden pääomasta se omistaa enemmän kuin 10 prosenttia, sekä etuoikeudeltaan huonommassa asemassa olevat saamiset, 35 artiklassa tarkoitettujen välineet ja direktiivin 73/239/EY 16 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan 7 ja 8 luetelmakohdassa ja direktiivin 79/267/EY 18 artiklan toisen alakohdan 1 alakohdan 5 ja 6 luetelmakohdassa tarkoitettujen välineet, joita luottolaitoksella on sellaisissa luotto- ja rahoituslaitoksissa ja vakuutus- ja jälleenvakuutusyrityksissä, joiden pääomasta se omistaa yli 10 prosenttia;

jos toisen luotto- tai rahoituslaitoksen tai vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksen osakkeet on saatu tilapäisesti haltuun taloudellisen auttamistoimen seurauksena, jossa on kyse tuon laitoksen uudelleenjärjestelystä ja pelastamisesta, toimivaltainen valvontaviranomainen voi myöntää poikkeuksia tämän säännöksen soveltamisesta;

13. omistusyhteydet muissa luotto- ja rahoituslaitoksissa ja vakuutus- ja jälleenvakuutusyrityksissä, joiden pääomasta se omistaa enintään 10 prosenttia sekä etuoikeudeltaan huonommassa asemassa olevat saamiset, 35 artiklassa tarkoitettujen välineet ja direktiivin 73/239/EY 16 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan 7 ja 8 luetelmakohdassa ja direktiivin 79/267/EY 18 artiklan toisen alakohdan 1 alakohdan 5 ja 6 luetelmakohdassa tarkoitettujen välineet, joita luottolaitoksella on muussa kuin 12 kohdassa tarkoitetuissa luotto- ja rahoituslaitoksissa ja vakuutus- ja jälleenvakuutusyrityksissä, jos kyseisten omistusyhteyksien, etuoikeudeltaan huonommassa asemassa olevien saamisten ja välineiden yhteismäärä on enemmän kuin 10 prosenttia luottolaitoksen omista varoista ennen 12 alakohdan ja tämän alakohdan erien vähentämistä."

- b) korvataan toisen alakohdan ensimmäinen virke seuraavasti:

”Jäsenvaltiot voivat määrätä, että laskettaessa omia varoja, joita ei ole konsolidoitu, ei luottolaitosten, joita valvotaan konsolidoinnin perusteella tai direktiivin 2001/.../EY mukaisen lisävalvonnan perusteella, tarvitse vähentää omistusyhteyksiään toisissa luotto- tai rahoituslaitoksissa tai vakuutus- tai jälleenvakuutusyrityksissä, jotka kuuluvat konsolidoitaviin yrityksiin tai lisävalvonnan alaan.”

6. Muutetaan 54 artikla seuraavasti:

- a) Lisätään 1 kohtaan seuraava kolmas alakohta:

”Jos yritykset ovat sidoksissa direktiivin 83/349/ETY 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa suhteessa, toimivaltaisen viranomaiset voivat määritellä, kuinka konsolidointi suoritetaan.”

- b) Poistetaan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan kolmas luetelmakohta.

7. Lisätään seuraava 55 a artikla:

”55 a artikla

Ryhmäsisäiset liiketoimet monialan hallintayhtiöiden kanssa

Rajoittamatta tämän direktiivin V osaston 2 luvun 3 jakson soveltamista jäsenvaltiot säätävät, että jos yhden tai useamman luottolaitoksen emoyritys on monialan hallintayhtiö, näiden luottolaitosten valvonnasta vastaavat toimivaltaiset viranomaiset harjoittavat luottolaitoksen ja monialan hallintayhtiön ja sen tytäryritysten välisten liiketoimien yleisvalvontaa.

Toimivaltaisten viranomaisten on vaadittava, että luottolaitoksilla on riittävät riskienhallintamenettelyt ja sisäiset tarkastusmekanismit, luotettavat raportointi- ja laskentamenettelyt mukaan luettuina, emoyrityksenä toimivan monialan hallintayhtiön ja sen tytäryritysten liiketoimien määrittämiseksi, mittaamiseksi, seuraamiseksi ja valvomiseksi tarkoitukseenmukaisella tavalla. Toimivaltaisten viranomaisten on vaadittava luottolaitosta ilmoittamaan kaikista muista näiden yritysten kanssa tehdyistä merkittävistä liiketoimista kuin 48 artiklassa tarkoitettua liiketoimista. Toimivaltaiset viranomaiset valvovat näitä menettelyjä ja merkittäviä liiketoimia.

Jos yllämainituista ryhmän sisäisistä liiketoimista aiheutuu uhkaa luottolaitoksen rahoitusasemalle, laitoksen valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen toteuttaa aiheelliset toimenpiteet.”

8. Lisätään 56 artiklan 7 kohtaan seuraava virke:

”Jos pyynnön esittänyt toimivaltainen viranomainen ei suorita todentamista itse, hän voi pyytää saada olla mukana todentamisessa.”

9. Lisätään seuraava 56 a artikla:

”56 a artikla

Kolmannessa maassa sijaitseva emoyritys

Jos luottolaitosta, jonka emoyritys on luottolaitos tai rahoitushallintayhtiö, jonka pääkonttori on yhteisön ulkopuolella, ei valvota konsolidoinnin perusteella 52 artiklan säännösten mukaisesti, toimivaltaiset viranomaiset todentavat, valvovatko kolmannen maan toimivaltaiset viranomaiset luottolaitosta konsolidoinnin perusteella tavalla, joka vastaa 52 artiklassa säädettyjä periaatteita. Todentamisen suorittaa toimivaltainen viranomainen, joka olisi vastuussa konsolidoidusta valvonnasta, jos 2 alakohtaa sovellettaisiin. Jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle ja muille jäsenvaltioille kustakin tapauksesta, jossa vastaava valvonta on tunnustettu tai aiotaan tunnustaa. Jos kahden kuukauden aikana siitä, kun jäsenvaltioille ja komissiolle on ilmoitettu asiasta, jokin jäsenvaltio tai komissio esittää vastalauseen valvonnan vastaavuudesta, komissio saattaa asian käsiteltäväksi päätöksen 1999/468/EY 5 artiklassa tarkoitettussa menettelyssä. Kyseisen jäsenvaltion on toteutettava aiheelliset toimenpiteet kyseisen menettelyn mukaisesti tehtyjen päätösten täytäntöönpanemiseksi.

Jos vastaavaa valvontaa ei ole, jäsenvaltiot soveltavat luottolaitokseen analogisesti 52 artiklan säännöksiä.

Jäsenvaltiot voivat vaihtoehtoisesti sallia, että toimivaltaiset viranomaiset soveltavat muita tarkoituksenmukaisia valvontamenetelmiä, joilla saavutetaan luottolaitosten konsolidoidun valvonnan tavoitteet. Asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten on sovittava näistä menetelmistä. Asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset voivat erityisesti vaatia sellaisen rahoitushallintayhtiön perustamista, jolla on pääkonttori yhteisössä, ja soveltaa konsolidoitua valvontaa koskevia säännöksiä kyseisen rahoitushallintayhtiön konsolidoituun asemaan. Menetelmillä on saavutettava tässä direktiivissä tarkoitettu lisävalvonnan tavoitteet, ja jäsenvaltioiden on ilmoitettava menetelmistä muille jäsenvaltioille ja komissiolle, jonka jälkeen sovelletaan 1 kohdan menettelyä.”

V LUKU

27 artikla

LOPPUSÄÄNNÖKSET

Voimaantulo

26 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään [. . .]. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

28 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

LIITE I

VAKAVARAISUUS

Finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu lisävakavaraisuus lasketaan tässä liitteessä kuvattujen teknisten periaatteiden mukaisesti ja soveltaen yhtä tässä liitteessä kuvatuista menetelmistä.

1. TEKNISET PERIAATTEET

1. Lisävakavaraisuuden laskemisen tapa ja laajuus

Kun finanssiryhmittymän lisävakavaraisuusvaatimus lasketaan käyttämällä menetelmää 1 ("tilinpäätösten konsolidointi"), ryhmän yritysten omat varat ja vakavaraisuusvaatimukset lasketaan käyttämällä vastaavia toimialakohtaisia säännöksiä konsolidoinnin tavasta ja laajuudesta erityisesti siten kuin direktiivin 2000/12/EY 54 artiklassa ja direktiivin 98/78/EY liitteessä I olevan 1 kohdan B alakohdassa on määrätty.

Kun laskennassa käytetään menetelmää 2 tai 3 ("Vähentäminen ja yhteenlaskeminen", "Vaatimuksen vähentäminen"), laskennassa otetaan huomioon emoyrityksen tai sellaisen yrityksen suhteellinen osuus, jolla on omistusosuus ryhmän toisessa yrityksessä. "Suhteellinen osuus" tarkoittaa yrityksen suorassa tai välillisessä omistuksessa olevaa osuutta merkitystä pääomasta.

Tytäryrityksen koko vakavaraisuusvaje on kuitenkin käytetystä menetelmästä riippumatta otettava huomioon, kun yritys on tytäryritys ja sillä on vakavaraisuusvaje tai jos kyseessä on ei-säännelty rahoitussektorin yritys, laskennallinen vakavaraisuusvaje. Jos toimivaltaiset viranomaiset katsovat tässä tapauksessa, että pääomasta osan omistavan emoyrityksen vastuu rajoittuu tarkasti ja yksiselitteisesti tähän pääomaosuuteen, toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa luvan ottaa tytäryrityksen vakavaraisuusvaje huomioon suhteellisesti.

Jos finanssiryhmittymän yritysten välillä ei ole pääomayhteyksiä, toimivaltaisten viranomaisten on määriteltävä, mikä suhteellinen osuus on otettava huomioon, ottaen huomioon olemassa olevista yhteyksistä syntyvät vastuut.

2. Riippumatta II kohdassa tarkoitetuista finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten lisävakavaraisuuden laskennassa käytetyistä menetelmistä, toimivaltaisten viranomaisten on varmistettava, että seuraavia periaatteita sovelletaan:

- i) omien varojen laskennassa käytettävien erien moninkertainen käyttö finanssiryhmittymän tasolla ("pääoman moninkertainen hyväksikäyttö") sekä epäasiallinen omien varojen luominen ryhmän sisällä on estettävä;

varmistaakseen, että omia varoja ei käytetä moninkertaisesti hyväksi eikä luoda ryhmän sisällä, toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava asianomaisissa toimialakohtaisissa säännöksissä määrättyjä asiaankuuluvia periaatteita analogisesti;

- ii) kunkin finanssiryhmittymässä edustettuna olevan eri rahoitussektorin vakavaraisuusvaatimukset katetaan vastaavien toimialakohtaisten säännösten mukaisilla omien varojen erillä, kunnes toimialakohtaiset säännökset yhdenmukaistetaan; finanssiryhmittymän lisävakavaraisuusvaatimusten noudattamisen todentamisessa voidaan käyttää ainoastaan niitä omien varojen eriä, jotka täyttävät kunkin toimialan säännösten mukaiset kelpoisuusvaatimukset (ns. monialainen pääoma);

jos toimialakohtaisissa säännöksissä on rajoituksia tietyille monialaisen pääoman kelpoisuusvaatimukset täyttävälle omien varojen välineille, näitä rajoja sovelletaan soveltuvin osin laskettaessa omia varoja finanssiryhmittymän tasolla;

laskettaessa omia varoja finanssiryhmittymän tasolla toimivaltaiset viranomaiset ottavat huomioon myös omien varojen siirrettävyyden ja saatavuuden ryhmän eri oikeudellisten yksiköiden välillä vakavaraisuussääntöjen tavoitteiden mukaisesti;

jos ei-säännellylle rahoitussektorin yritykselle lasketaan laskennallinen vakavaraisuusvaatimus tämän liitteen II kohdan mukaisesti, laskennallinen vakavaraisuusvaatimus tarkoittaa sitä pääomavaatimusta, joka yrityksen olisi täytettävä asianomaisten toimialakohtaisten säännösten mukaisesti, jos se olisi kyseisen rahoitussektorin säännelty yritys; monialan rahoitushallintayhtiötä kohdellaan finanssiryhmittymän tärkeimmän rahoitussektorin toimialakohtaisten sääntöjen mukaisesti.

II. TEKNISET LASKENTAMENETELMÄT

Menetelmä 1: Tilinpäätösten konsolidointi

Finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten lisävakavaraisuus lasketaan konsolidoidun tilinpäätöksen perusteella.

Lisävakavaraisuus lasketaan seuraavien summien erotuksena:

- i) finanssiryhmittymän omat varat laskettuna ryhmän konsolidoidun aseman perusteella; laskennassa käytetään eriä, jotka täyttävät omien varojen kelpoisuusehdot toimialakohtaisten säännösten mukaisesti;

ja

- ii) kunkin ryhmässä edustettuna olevan rahoitussektorin vakavaraisuusvaatimusten summa; kunkin eri rahoitussektorin vakavaraisuusvaatimukset lasketaan toimialakohtaisten säännösten mukaisesti.

Toimialakohtaisilla säännöksillä tarkoitetaan erityisesti direktiivin 2000/12/EY V osaston 3 lukua luottolaitosten osalta, direktiiviä 98/78/EY vakuutusyritysten osalta ja direktiiviä 93/6/ETY luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten osalta. Ei-säännellylle rahoitussektorin yrityksille, jotka eivät sisälly edellä mainittuihin toimialakohtaisiin vakavaraisuusvaatimuskäsitteisiin, lasketaan laskennallinen vakavaraisuusvaatimus.

Erotus ei saa olla negatiivinen.

Menetelmä 2: Vähentäminen ja yhteenlaskeminen

Finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten lisävakavaraisuus lasketaan ryhmän kunkin yrityksen tilinpäätöksen perusteella.

Lisävakavaraisuus lasketaan seuraavien summien erotuksena:

- i) finanssiryhmittymän kunkin säännellyn ja ei-säännellyn yrityksen omien varojen summa; laskennassa käytetään eriä, jotka täyttävät omien varojen kelpoisuusehdot asianomaisten toimialakohtaisten säännösten mukaisesti;

ja

- ii) seuraavien summa:

— ryhmän kunkin säännellyn ja ei-säännellyn yrityksen vakavaraisuusvaatimukset; vakavaraisuusvaatimukset lasketaan asianomaisten toimialakohtaisten säännösten mukaisesti; ja

— muissa ryhmän yrityksissä omistettujen osuuksien kirjanpitoarvo.

Ei-säännellyille yrityksille lasketaan laskennallinen vakavaraisuusvaatimus. Omat varat ja vakavaraisuusvaatimukset otetaan huomioon niiden suhteellisen osuuden mukaisesti tämän liitteen I kohdan mukaisesti.

Erotus ei saa olla negatiivinen.

Menetelmä 3: Vaatimuksen vähentäminen

Finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten lisävakavaraisuus lasketaan ryhmän kunkin yrityksen tilinpäätöksen perusteella.

Lisävakavaraisuus lasketaan seuraavien summien erotuksena:

i) emoyrityksen tai finanssiryhmittymän johdossa olevan yrityksen omat varat; laskennassa käytetään erää, jotka täyttävät omien varojen kelpoisuusehdot asianomaisten toimialakohtaisten säännösten mukaisesti;

ja

ii) seuraavien summa:

- i kohdassa tarkoitetun emoyrityksen tai johdossa oleva yrityksen vakavaraisuusvaatimus, ja
- seuraavista suurempi: edellisen ryhmän muissa yrityksissä omistamien osuuksien kirjanpitoarvo ja näiden yritysten vakavaraisuusvaatimus; jälkimmäisten vakavaraisuusvaatimukset otetaan huomioon niiden suhteellisen osuuden mukaisesti tämän liitteen I kohdan mukaisesti.

Ei-säännellyille yrityksille lasketaan laskennallinen vakavaraisuusvaatimus. Arvostettaessa erää, joita voidaan käyttää lisävakavaraisuuden laskennassa, osuuksia voidaan arvostaa pääomaosuusmenetelmällä direktiivin 78/660/ETY 59 artiklan 2 kohdan b alakohdan vaihtoehdon mukaisesti.

Erotus ei saa olla negatiivinen.

Menetelmä 4: Menetelmien 1, 2 ja 3 yhdistelmä

Toimivaltaiset viranomaiset voivat soveltaa menetelmien 1, 2 ja 3 yhdistelmää tai näistä kahden yhdistelmää.

---

*LIITE II***RYHMÄNSISÄISIÄ LIIKETOIMIA JA RISKIKESKITTymiÄ KOSKEVIEN SÄÄNNÖSTEN TEKNINEN SOVELTAMINEN**

Koordinaattori, finanssiryhmittymän säänneltyjen yritysten ryhmänlaajuisesta toimialakohtaisesta valvonnasta vastaavat viranomaiset ja tarpeen vaatiessa asianomaiset muut toimivaltaiset viranomaiset yksilöivät ja sopivat keskenään, millaista liiketoimista ja riskeistä tietyn finanssiryhmittymän säännellyt yritykset raportoivat ryhmänsisäisiä liiketoimia ja riskikeskittymiä koskevan 6 artiklan 3 kohdan säännösten mukaisesti. Liiketoimi- ja riskityyppisiä määriteltessään toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon finanssiryhmittymän nimenomainen ryhmä- ja riskienhallintarakenne. Merkittävien 6 artiklan mukaisesti raportoitavien ryhmänsisäisten liiketoimien ja merkittävien riskikeskittymien yksilöimiseksi asianomaiset toimivaltaiset viranomaiset määrittelevät lakisäateisiin omiin varoihin ja/tai teknisiin säännöksiin perustuvat asianmukaiset kynnysarvot.

Valvoessaan ryhmänsisäisiä liiketoimia ja riskikeskittymiä lisävalvonnasta vastuussa olevat toimivaltaiset viranomaiset valvovat erityisesti mahdollista leviämiskäsiä finanssiryhmittymässä, eturistiriitojen riskiä, toimialakohtaisten sääntöjen kiertämisestä aiheutuva riskiä ja riskitasoa tai -määrää.

Jäsenvaltiot voivat sallia, että niiden toimivaltaiset viranomaiset soveltavat finanssiryhmittymän tasolla toimialakohtaisten ryhmänsisäisiä liiketapahtumia ja riskikeskittymiä koskevien sääntöjen säännöksiä erityisesti toimialakohtaisten sääntöjen kiertämisen estämiseksi.

Ehdotus neuvoston asetukseksi yhteiseen kalastuspolitiikkaan sovellettavasta valvontajärjestelmästä annetun asetuksen (ETY) N:o 2847/93 muuttamisesta

(2001/C 213 E/08)

KOM(2001) 201 lopull. — 2001/0096(CNS)

(Komission esittämä 27 päivänä huhtikuuta 2001)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 37 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Yhteiseen kalastuspolitiikkaan sovellettavasta valvontajärjestelmästä 12 päivänä lokakuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2847/93 ⁽¹⁾ 21 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden ja komission on keskeytettävä kalastaminen silloin, kun kiintiön alaisten saaliiden katsotaan täyttäneen kyseisen kiintiön.
- (2) Kun neuvosto laatii suunnitelman vakavassa ehtymisvaarassa olevan kalakannan tai kalakantaryhmän elvyttämiseksi, on erittäin tärkeätä ottaa käyttöön kalastusalusten toiminnan valvomiseen tähtäviä lisätoimenpiteitä näiden kantojen kalastusedellytysten noudattamisen takaamiseksi.
- (3) Sen jälkeen, kun jäsenvaltiolle tai yhteisölle myönnetty kalakannan tai kalakantaryhmän kiintiö on täyttynyt ja kalastuksen jatkaminen on kielletty, toteutettavien toimenpiteiden tehokkaan soveltamisen varmistamiseksi on tarpeen kieltää sellaisten pyydysten käyttö ja pitäminen aluksella, joilla voidaan saada sivusaaliina näitä kalakantoja tai kalakantaryhmiä kyseessä olevalla alueella.

(4) Pyydykset, joiden käyttö ja pitäminen kalastusaluksilla kielletään, mainitaan elvytysuunnitelmia koskevissa neuvoston asetuksissa.

(5) Näin ollen olisi asetus (ETY) N:o 2847/93 muutettava,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetuksen (ETY) N:o 2847/93 seuraavasti:

Lisätään 21 artiklaan 3 a kohta seuraavasti:

”3 a Kun jäsenvaltio ja/tai komissio kieltää 2 tai 3 kohdan mukaisesti elvytysuunnitelman alaisen kalakannan tai kalakantaryhmän kalastuksen, sen on myös kiellettävä 2 tai 3 kohdassa säädetystä päivämäärästä alkaen sellaisten pyydysten käyttö ja pitäminen kalastusaluksilla, jotka mainitaan elvytysuunnitelmia koskevissa neuvoston asetuksissa pyydysinä, joilla voidaan saada sivusaaliina elvytysuunnitelman alaisia kalakantoja tai kalakantaryhmiä.”

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

⁽¹⁾ EYVL L 261, 20.10.1993, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 17 päivänä joulukuuta 1998 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 2846/98 (EYVL L 358, 31.12.1998).

Ehdotus neuvoston direktiiviksi rehukasvien siementen, viljakasvien siementen ja siemenperunoiden pitämisestä kaupan annettujen direktiivien 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 66/403/ETY muuttamisesta

(2001/C 213 E/09)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2001) 186 lopull. — 2001/0089(CNS)

(Komission esittämä 28 päivänä huhtikuuta 2001)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 37 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Seuraavia siementen ja lisäysaineiston pitämisestä kaupan annettuja direktiivejä olisi jäljempänä esitetyistä syistä muutettava:

— rehukasvien siementen pitämisestä kaupan 14 päivänä kesäkuuta 1966 annettu neuvoston direktiivi 66/401/ETY (1),

— viljakasvien siementen pitämisestä kaupan 14 päivänä kesäkuuta 1966 annettu neuvoston direktiivi 66/402/ETY (2),

— siemenperunoiden pitämisestä kaupan 14 päivänä kesäkuuta 1966 annettu neuvoston direktiivi 66/403/ETY (3).

(2) Siementen myymistä irtotavarana loppukuluttajalle koskevan väliaikaisen kokeilun järjestämisestä tehdyn päätöksen 94/650/EY (4) mukaisesti järjestettiin tietyin edellytyksin väliaikainen kokeilu, jonka tavoitteena oli arvioida, vaikuttaako siementen myyminen irtotavarana loppukuluttajalle epäsuotuisasti siementen laatuun verrattuna direktiivien 66/401/ETY ja 66/402/ETY mukaisessa nykyisessä järjestelmässä saavutettuun laatuun.

(3) Kokeilusta saadut tulokset ovat osoittaneet, että tietyin edellytyksin toteutetulla siementen myymisellä irtotavarana loppukuluttajalle ei ole epäsuotuisia vaikutuksia siementen laatuun.

(4) Samaa päätelmää voidaan soveltaa myös direktiivin 66/403/ETY mukaisiin siemenperunoihin.

(1) EYVL 125, 11.7.1966, s. 2298/66. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 98/96/EY.

(2) EYVL 125, 11.7.1966, s. 2309/66. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 1999/54/EY.

(3) EYVL 125, 11.7.1966, s. 2320/66. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission päätöksellä 1999/742/EY.

(4) EYVL L 252, 28.9.1994, s. 15. Päätös sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission päätöksellä N:o 2000/441/EY (EYVL L 176, 15.7.2000, s. 50).

(5) Tämän vuoksi on aiheellista sallia pysyvästi siementen myyminen irtotavarana loppukuluttajalle edellyttäen, että erityisiä edellytyksiä noudatetaan, ja direktiivit 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 66/403/ETY olisi muutettava vastaavasti.

(6) Koska direktiivien 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 66/403/ETY täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet ovat menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY (5) 2 artiklassa tarkoitettuja hallintotoimenpiteitä, ne olisi hyväksyttävä kyseisen päätöksen 4 artiklassa säädetyn hallintomenettelyn mukaisesti,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Muutetaan direktiivi 66/401/ETY seuraavasti:

Lisätään 10 c artiklan jälkeen artikla seuraavasti:

”10 d artikla

1. Edellä 8, 9 ja 10 artiklan säännöksistä poiketen jäsenvaltiot voivat säätää sulkimeen ja pakkausmerkintöihin liittyvien säännösten yksinkertaistamisesta myytäessä siemeniä irtotavarana loppukuluttajalle.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisen poikkeuksen soveltamista koskevat edellytykset määritellään 21 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

Komission päätöksen 94/650/ETY 2 artiklassa säädettyjä edellytyksiä on noudatettava kunnes kyseiset toimenpiteet on vahvistettu.”

2 artikla

Muutetaan direktiivi 66/402/ETY seuraavasti:

Lisätään 10 artiklan jälkeen artikla seuraavasti:

”10 a artikla

1. Edellä 8, 9 ja 10 artiklan säännöksistä poiketen jäsenvaltiot voivat säätää sulkimeen ja pakkausmerkintöihin liittyvien säännösten yksinkertaistamisesta myytäessä siemeniä irtotavarana loppukuluttajalle.

(5) EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisen poikkeuksen soveltamista koskevat edellytykset määritellään 21 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

Komission päätöksen 94/650/ETY 2 artiklassa säädettyjä edellytyksiä on noudatettava kunnes kyseiset toimenpiteet on vahvistettu.”

3 artikla

Muutetaan direktiivi 66/403/ETY seuraavasti:

Lisätään 10 artiklan jälkeen artikla seuraavasti:

”10 a artikla

1. Edellä 8, 9 ja 10 artiklan säännöksistä poiketen jäsenvaltiot voivat säätää sulkimeen ja pakkausmerkintöihin liittyvien säännösten yksinkertaistamisesta myytäessä siemeniä irtotavarana loppukuluttajalle.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisen poikkeuksen soveltamista koskevat edellytykset määritellään 19 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

Komission päätöksen 94/650/ETY 2 artiklassa säädettyjä edellytyksiä on noudatettava kunnes kyseiset toimenpiteet on vahvistettu.”

4 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 1 päivänä syyskuuta 2001. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niitä virallisesti julkaistaessa niihin on liitettävä viittaus tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitettuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset komissiolle.

5 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

6 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

**Ehdotus neuvoston asetukseksi riisin yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EY)
N:o 3072/95 muuttamisesta**

(2001/C 213 E/10)

KOM(2001) 169 lopull. — 2001/0085(CNS)

(Komission esittämä 2 päivänä toukokuuta 2001)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 37 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvoston asetuksen (EY) N:o 3072/95 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1667/2000 ⁽²⁾, 6 artiklan 3 kohdan viimeisessä alakohdassa säädetään, että korvaukset maksetaan 16 päivän lokakuuta ja 31 päivän joulukuuta välisenä aikana meneillään olevan markkinointivuoden alettua.
- (2) Tukijärjestelmästä tiettyjen peltokasvien viljelijöille 17 päivänä toukokuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1251/1999 ⁽³⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1672/2000 ⁽⁴⁾, 8 artiklan 1 kohdassa säädetään 16 päivän marraskuuta ja 31 päivän tammikuuta väliseksi ajaksi ajoittuvasta maksukaudesta.
- (3) Tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevasta yhdenmukaistamisesta hallinto- ja valvontajärjestelmästä 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3508/92 ⁽⁵⁾,

sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1593/2000 ⁽⁶⁾, 6 artiklan 10 kohdassa säädetään yhdestä pinta-alatukea koskevasta hakemuksesta.

- (4) Asetuksen (ETY) N:o 3508/92 7 artiklassa säädetään, että yhdenmukaistamisjärjestelmä koskee kaikkia jätettyjä tukihakemuksia. Jäsenvaltioiden toteuttaman maksujen käsittelyn yksinkertaistamiseksi pinta-alatukien maksamista koskevat määräajat on aiheellista yhdenmukaistaa,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetukset (EY) N:o 3072/95 seuraavasti:

Korvataan 6 artiklan 3 kohdan viimeisessä alakohdassa olevat päivämäärät "16 päivä lokakuuta" ja "31 päivä joulukuuta" vastaavasti päivämäärillä "16 päivä marraskuuta" ja "31 päivä tammikuuta".

2 artikla

Tämä asetukset tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2001.

Tämä asetukset on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

⁽¹⁾ EYVL L 329, 30.12.1995, s. 18.

⁽²⁾ EYVL L 193, 29.7.2000, s. 3.

⁽³⁾ EYVL L 160, 26.6.1999, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 193, 29.7.2000, s. 13.

⁽⁵⁾ EYVL L 355, 5.12.1992, s. 1.

⁽⁶⁾ EYVL L 182, 21.7.2000, s. 11.

Ehdotus neuvoston asetukseksi siemenalan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 2358/71 muuttamisesta ja siemenalalla myönnettävän tuen määrän vahvistamisesta markkinointivuosiksi 2002/03 ja 2003/04

(2001/C 213 E/11)

KOM(2001) 244 lopull. — 2001/0099(CNS)

(Komission esittämä 4 päivänä toukokuuta 2001)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 37 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2358/71 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 2371/00 ⁽²⁾, 3 artiklan 2 kohdassa säädetään, että tuen suuruus vahvistetaan ottaen huomioon tarve taata tasapaino yhteisössä tarpeellisen tuotantomäärän ja tämän tuotannon myyntimahdollisuuksien välillä. Markkinointivuodesta 1994/95 alkaen yhteisön siementuotanto ja siementen vienti ovat jatkuvasti kasvaneet. Yhteisön siemenvarastot ovat kasvaneet niin suuriksi, että siemenmarkkinoiden tasapaino on vaarassa häiriintyä.
- (2) Tämän vuoksi on aiheellista ottaa käyttöön siementuotannon vakautusmekanismi, jollaista sovelletaan jo riisinsiementen tuotantoon. Vakautusmekanismilla olisi vahvistettava enimmäismäärä, jolle voidaan myöntää yhteisön tukea ja joka määritellään erikseen vahvistettavan viitejakson aikana korjattujen satojen keskimäärien perusteella.
- (3) Asetuksen (ETY) N:o 2358/71 liitteessä mainitaan Lolium perenne L. -lajin hyvin talvenkestävät, myöhäiset tai keskimyöhäiset lajikkeet, uudet lajikkeet ja muut lajikkeet sekä heikosti talvenkestävät, keskimyöhäiset, keskiaikaiset tai aikaiset lajikkeet. Koska tämä erottelu ei ole enää perusteltua näiden lajikkeiden ulkomarkkinoiden hintojen perusteella, erottelu pidetään liitteessä voimassa väliaikaisesti markkinointivuosiksi 2000/01 ja 2001/02, siltä osin kuin on kyse yhteisössä sovellettavien tukitasojen vahvistamisesta, sekä näiden tukien välinen ero. Sen vuoksi on aiheellista lakkauttaa Lolium perenne L. -lajin siementen jaottelea kolmeen lajikeryhmään ja vahvistaa yhtenäisen tukitaso.
- (4) Asetuksen (ETY) N:o 2358/71 liitteessä tarkoitettujen, markkinointivuosina 2002/03 ja 2003/04 kaupan pidettävien siementen yhteisön markkinatilanteen ja sen odotetta-

vissa olevan kehityksen vuoksi ei ole mahdollista taata tuottajille kohtuullisia tuloja. Kyseisille siemenille olisi myönnettävä tuotantotukea.

- (5) Asetuksen (ETY) N:o 2358/71 3 artiklan 2 kohdassa säädetään, että tuen määrä on vahvistettava ottaen huomioon toisaalta tarve taata tasapaino yhteisössä tarpeellisen tuotantomäärän ja tämän tuotannon myyntimahdollisuuksien välillä ja toisaalta näiden tuotteiden hinnat ulkomarkkinoilla.
- (6) Näiden perusteiden soveltamisesta seuraa, että markkinointivuosina 2002/03 ja 2003/04 sovellettavien tukien määrät vahvistetaan liitteessä osoitetuille tasoille,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Korvataan asetuksen (ETY) N:o 2358/71 3 artiklan 4a kohta seuraavasti:

”4a) Tukikelpoinen siementen enimmäismäärä yhteisössä vahvistetaan 5 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen. Määrä jaotellaan tuottajajäsenvaltioittain.

Enimmäismäärä määritetään erikseen vahvistettavan viitejakson aikana korjattujen satojen keskimäärien perusteella, lukuun ottamatta riisinsiemeniä”.

2 artikla

Asetuksen (ETY) N:o 2358/71 3 artiklassa tarkoitettut, siemenalalla markkinointivuosiksi 2002/03 ja 2003/04 myönnettävät tuet vahvistetaan tämän asetuksen liitteen mukaisesti.

3 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä heinäkuuta 2002.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

⁽¹⁾ EYVL L 246, 5.11.1971, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 275, 23.10.2000, s. 1.

LIITE

MARKKINOINTIVUODET 2002/03 JA 2003/04

Yhteisössä sovellettavat tuet

(euroa/100 kg)

CN-koodi	Tavaran kuvaus	Tuen määrä	
		2002/03	2003/04
	1. CERES		
1001 90 10	Triticum spelta L.	14,37	14,37
1006 10 10	Oryza sativa L.		
	— Pitkäjyvätiset lajikkeet, joiden jyvien pituus on yli 6,0 millimetriä ja joiden pituuden ja leveyden välinen suhdeluku on vähintään 3.	17,27	17,27
	— Muut lajikkeet, joiden jyvien pituus on yli tai alle 6,0 millimetriä tai 6,0 millimetriä ja joiden pituuden ja leveyden välinen suhdeluku on pienempi kuin 3.	14,85	14,85
	2. OLEAGINEAE		
1204 00 10	Linum usitatissimum L. (kuitupellava)	28,38	28,38
ex 1204 00 10	Linum usitatissimum L. (öljypellava)	22,46	22,46
ex 1207 99 10	Cannabis sativa L. Cannabis sativa L. (lajikkeet, joiden tetrahydrokannabinolipitoisuus on enintään 0,2 prosenttia)	20,53	20,53
	3. GRAMINEAE		
ex 1209 29 10	Agrostis canina L.	75,95	75,95
ex 1209 29 10	Agrostis gigantea Roth.	75,95	75,95
ex 1209 29 10	Agrostis stolonifera L.	75,95	75,95
ex 1209 29 10	Agrostis capillaris L.	75,95	75,95
ex 1209 29 80	Arrhenatherum elatius (L.) P. Beauv. ex J. S. et K. B. Presl.	67,14	67,14
ex 1209 29 10	Dactylis glomerata L.	52,77	52,77
ex 1209 23 80	Festuca arundinacea Schreb.	58,93	58,93
ex 1209 23 80	Festuca ovina L.	43,59	43,59
1209 23 11	Festuca pratensis Huds.	43,59	43,59
1209 23 15	Festuca rubra L.	36,83	36,83
ex 1209 29 80	Festulolium	32,36	32,36
1209 25 10	Lolium multiflorum Lam.	21,13	21,13
1209 25 90	Lolium perenne L.	30,99	30,99
ex 1209 29 80	Lolium x boucheanum Kunth	21,13	21,13
ex 1209 29 80	Phleum Bertolinii (DC)	50,96	50,96
1209 26 00	Phleum pratense L.	83,56	83,56
ex 1209 29 80	Poa nemoralis L.	38,88	38,88
1209 24 00	Poa pratensis L.	38,52	38,52
ex 1209 29 10	Poa palustris et Poa trivialis L.	38,88	38,88
	4. LEGUMINOSAE		
ex 1209 29 80	Hedysarum coronarium L.	36,47	36,47
ex 1209 29 80	Medicago lupulina L.	31,88	31,88
ex 1209 21 00	Medicago sativa L. (ekotyypit)	22,10	22,10
ex 1209 21 00	Medicago sativa L. (lajikkeet)	36,59	36,59
ex 1209 29 80	Onobrichis viciifolia Scop.	20,04	20,04
ex 0713 10 10	Pisum sativum L. (partim) (rehuherne)	0	0
ex 1209 22 80	Trifolium alexandrinum L.	45,76	45,76
ex 1209 22 80	Trifolium hybridum L.	45,89	45,89
ex 1209 22 80	Trifolium incarnatum L.	45,76	45,76
1209 22 10	Trifolium pratense L.	53,49	53,49
ex 1209 22 80	Trifolium repens L.	75,11	75,11
ex 1209 22 80	Trifolium repens L. var. giganteum	70,76	70,76
ex 1209 22 80	Trifolium resupinatum L.	45,76	45,76
ex 0713 50 10	Vicia faba L. (partim) (härkäpapu)	0	0
ex 1209 29 10	Vicia sativa L.	30,67	30,67
ex 1209 29 10	Vicia villosa Roth.	24,03	24,03

Ehdotus neuvoston päätökseksi otsonikerrosta heikentävistä aineista tehdyn Montrealin pöytäkirjan neljännen muutoksen tekemisestä

(2001/C 213 E/12)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2001) 249 lopull. — 2001/0101(CNS)

(Komission esittämä 8 päivänä toukokuuta 2001)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 174 artiklan 4 kohdan ja 133 artiklan yhdessä sen 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen virkkeen ja 3 kohdan ensimmäisen alakohdan kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Yhteisö on ottaen huomioon vastuunsa ympäristöstä tullut päätöksellä 88/540/ETY ⁽²⁾ otsonikerroksen suojelua koskevan Wienin yleissopimuksen ja otsonikerrosta heikentäviä aineita koskevan Montrealin pöytäkirjan osapuoleksi sekä hyväksynyt mainitun pöytäkirjan ensimmäisen muutoksen päätöksellä 91/690/ETY ⁽³⁾, sen toisen muutoksen päätöksellä 94/68/EY ⁽⁴⁾ ja sen kolmannen muutoksen päätöksellä 2000/646/EY ⁽⁵⁾.
- (2) Tuoreimpien tietojen mukaan otsonikerroksen riittävä suojele edellyttää, että otsonikerrosta heikentävien aineiden kauppaa valvotaan tiukemmin kuin on määrätty Montrealin pöytäkirjassa, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 1997, ja samojen tietojen perusteella olisi otsonikerrosta heikentävien aineiden ja erityisesti osittain halogenoitujen kloorifluorihilivetyjen ja uusien aineiden tuotannon valvontaa lisättävä.
- (3) Tätä valvontaa varten Montrealin pöytäkirjan osapuolet hyväksyivät Beijingissä joulukuussa 1999 mainitun pöytäkirjan neljännen muutoksen.
- (4) Komissio osallistui yhteisön puolesta neuvotteluihin ja hyväksyi tämän muutoksen.

(5) Yhteisö on toteuttanut toimenpiteitä muutoksen koskemalla alalla, erityisesti otsonikerrosta heikentävistä aineista 29 päivänä kesäkuuta 2000 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 2037/2000 ⁽⁶⁾, ja koska sillä on yksinomainen toimivalta toteuttaa toimenpiteitä, joilla säännellään yhteisön ja kolmansien maiden välistä kauppaa, sen olisi tehtävä kyseistä alaa koskevat kansainväliset sitoumukset.

(6) Yhteisön on tarpeen hyväksyä Montrealin pöytäkirjaan tehty neljäs muutos, koska sen määräykset liittyvät valvottavien aineiden tuotantoon ja kauppaan yhteisön ja muiden osapuolten välillä ja yhteisö vastaa niiden täytäntöönpanosta,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Hyväksytään yhteisön puolesta otsonikerrosta heikentäviä aineita koskevan Montrealin pöytäkirjan neljäs muutos.

Muutoksen teksti on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

Neuvoston puheenjohtaja valtuutetaan nimeämään henkilö(t), jo(i)lla on oikeus tallettaa yhteisön puolesta neljännen muutoksen hyväksymisasiakirja Yhdistyneiden kansakuntien pääsihteerin huostaan otsonikerroksen suojelua koskevan Wienin yleissopimuksen 13 artiklan ja Montrealin pöytäkirjan neljännen muutoksen 3 artiklan määräysten mukaisesti.

3 artikla

Tämä päätös julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

⁽¹⁾ EYVL C 21 E, 25.1.2000, s. 9.

⁽²⁾ EYVL L 297, 31.10.1988, s. 8.

⁽³⁾ EYVL L 377, 31.12.1991, s. 28.

⁽⁴⁾ EYVL L 33, 7.2.1994, s. 1.

⁽⁵⁾ EYVL L 272, 25.10.2000, s. 26.

⁽⁶⁾ EYVL L 244, 29.9.2000, s. 1.

LIITE

OTSONIKERROSTA HEIKENTÄVIÄ AINEITA KOSKEVAN MONTREALIN PÖYTÄKIRJAN MUUTOKSET

1 artikla

Muutokset

A. 2 artiklan 5 kappale

Korvataan pöytäkirjan 2 artiklan 5 kappaleessa ilmaisu "2 A-2 E artiklassa" ilmaisulla "2 A-2 F artiklassa".

B. 2 artiklan 8 kappaleen a kohta ja 11 kappale

Korvataan pöytäkirjan 2 artiklan 8 kappaleen a kohdassa ja 11 kappaleessa ilmaisu "2 A-2 H artiklassa" ilmaisulla "2 A-2 I artiklassa".

C. 2 F artiklan 8 kappale

Lisätään pöytäkirjan 2 F artiklan 7 kappaleen jälkeen seuraava kappale:

"Osapuolen, joka tuottaa yhtä tai useampaa näistä aineista, on varmistettava, että sen kahdentoista kuukauden jakson aikana, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2004, ja jokaisen sitä seuraavan kahdentoista kuukauden jakson aikana, liitteessä C lueteltujen I ryhmän valvottavien aineiden tuotannon arvioitu määrä ei ylitä vuodessa seuraavien määrien keskiarvoa:

- a) määrä, joka saadaan, kun lasketaan yhteen liitteessä C lueteltujen I ryhmän valvottavien aineiden kulutuksen arvioitu määrä vuonna 1989 ja 2,8 prosenttia liitteessä A lueteltujen I ryhmän aineiden kulutuksen arvioidusta määrästä vuonna 1989; ja
- b) määrä, joka saadaan, kun lasketaan yhteen liitteessä C lueteltujen I ryhmän valvottavien aineiden tuotannon arvioitu määrä vuonna 1989 ja 2,8 prosenttia liitteessä A lueteltujen I ryhmän aineiden tuotannon arvioidusta määrästä vuonna 1989.

Kotimaisten perustarpeiden tyydyttämiseksi 5 artiklan 1 kappaleen mukaisesti toimivien osapuolten tuotannon arvioitu määrä voi kuitenkin ylittää tämän enimmäismäärän enintään 10 prosentilla liitteessä C lueteltujen I ryhmän valvottavien aineiden tuotannon arvioidusta määrästä, niin kuin se on määritelty edellä."

D. 2 I artikla

Lisätään pöytäkirjan 2 H artiklan jälkeen seuraava artikla:

"2 I artikla: Bromikloorimetaani

Osapuolen on varmistettava, että sen kahdentoista kuukauden jakson aikana, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2002, ja jokaisen sitä seuraavan kahdentoista kuukauden jakson aikana, liitteessä C lueteltujen III ryhmän valvottavien aineiden kulutuksen ja tuotannon arvioitu määrä ei ylitä nollaa. Tämän kohdan määräyksiä sovelletaan, jolleivät osapuolet päättä, että tuotanto tai kulutus on sallittua siinä määrin kuin se on tarpeen osapuolten sopimien välttämättömien käyttötarkoitusten toteuttamiseksi."

E. 3 artikla

Korvataan pöytäkirjan 3 artiklassa ilmaisu "2, 2 A-2 H" ilmaisulla "2, 2 A-2 I".

F. 4 artiklan 1 quin ja 1 sex kappale

Lisätään pöytäkirjan 4 artiklan 1 qua kappaleen jälkeen seuraavat kappaleet:

"1 quin. Kunkin osapuolen on 1 päivästä tammikuuta 2004 kiellettävä liitteessä C lueteltujen I ryhmän valvottavien aineiden tuonti valtioista, jotka eivät ole tämän pöytäkirjan osapuolia.

1 sex. Kunkin osapuolen on yhden vuoden kuluessa tämän kappaleen voimaantulosta kiellettävä liitteessä C lueteltujen III ryhmän valvottavien aineiden tuonti valtioista, jotka eivät ole tämän pöytäkirjan osapuolia."

G. 4 artiklan 2 *quin* ja 2 *sex* kappale

Lisätään pöytäkirjan 4 artiklan 2 *qua* kappaleen jälkeen seuraavat kappaleet:

"2 *quin*. Kunkin osapuolen on 1 päivästä tammikuuta 2004 kiellettävä liitteessä C lueteltujen I ryhmän valvottavien aineiden vienti valtioihin, jotka eivät ole tämän pöytäkirjan osapuolia.

2 *sex*. Kunkin osapuolen on yhden vuoden kuluessa tämän kappaleen voimaantulosta kiellettävä liitteessä C lueteltujen III ryhmän valvottavien aineiden vienti valtioihin, jotka eivät ole tämän pöytäkirjan osapuolia."

H. 4 artiklan 5–7 kappale

Korvataan pöytäkirjan 4 artiklan 5–7 kappaleessa ilmaisu "liitteessä A ja liitteessä B, liitteessä C lueteltujen II ryhmän ja liitteessä E lueteltujen" ilmaisulla "liitteissä A, B, C ja E lueteltujen".

I. 4 artiklan 8 kappale

Korvataan pöytäkirjan 4 artiklan 8 kappaleessa ilmaisu "2 A–2 E artiklan, 2 G ja 2 H artiklan" ilmaisulla "2 A–2 I artiklan".

J. 5 artiklan 4 kappale

Korvataan pöytäkirjan 5 artiklan 4 kappaleessa ilmaisu "2 A–2 H artiklan" ilmaisulla "2 A–2 I artiklan".

K. 5 artiklan 5 ja 6 kappale

Korvataan pöytäkirjan 5 artiklan 5 ja 6 kappaleessa ilmaisu "2 A–2 E artiklassa" ilmaisulla "2 A–2 E artiklassa ja 2 I artiklassa".

L. 5 artiklan 8 *ter* kappaleen a kohta

Lisätään pöytäkirjan 5 artiklan 8 *ter* kappaleen a kohdan loppuun seuraava virke:

"Tämän kappaleen mukaisesti toimivan osapuolen on 1 päivästä tammikuuta 2016 noudatettava 2 F artiklan 8 kappaleessa määrättyjä valvontatoimia ja käytettävä näiden valvontatoimien noudattamisen perustana vuoden 2015 tuotantonsa ja kulutuksensa arvioitujen määrien keskiarvoa."

M. 6 artikla

Korvataan pöytäkirjan 6 artiklassa ilmaisu "2 A–2 H artiklan" ilmaisulla "2 A–2 I artiklan".

N. 7 artiklan 2 kappale

Korvataan pöytäkirjan 7 artiklan 2 kappaleessa ilmaisu "liitteessä B ja liitteessä C lueteltujen" ilmaisulla "liitteessä B lueteltujen sekä liitteessä C lueteltujen I ja II ryhmän".

O. 7 artiklan 3 kappale

Lisätään pöytäkirjan 7 artiklan 3 kappaleen ensimmäisen virkkeen jälkeen seuraava kappale:

"Osapuolen on toimitettava sihteeristölle tilastotiedot liitteessä E mainitun valvottavan aineen vuotuisesta määrästä, joka on käytetty karanteenikäsittelyihin ja laivausta edeltäviin käsittelyihin."

P. 10 artikla

Korvataan pöytäkirjan 10 artiklan 1 kohdassa ilmaisu "2 A–2 E artiklassa" ilmaisulla "2 A–2 E artiklassa ja 2 I artiklassa".

Q. 17 artikla

Korvataan pöytäkirjan 17 artiklassa ilmaisu "2 A–2 H artiklan" ilmaisulla "2 A–2 I artiklan".

R. Liite C

Lisätään pöytäkirjan liitteeseen C seuraava ryhmä:

"Ryhmä Aine Isomeerien määrä Otsonia kuluttavaa ominaisvaikutusta ilmaiseva kerroin

III ryhmä

CH₂BrCl bromikloorimetaani 1 0,12".

2 artikla

Suhde vuoden 1997 muutoksiin

Valtio tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestö ei voi tallettaa näitä muutoksia koskevaa ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjaansa, jollei se ole aikaisemmin tallettanut tai jollei se samanaikaisesti talleta osapuolten yhdeksännessä kokouksessa Montrealissa 17 päivänä syyskuuta 1997 hyväksytyjä muutoksia koskevaa asiakirjaa.

3 artikla

Voimaantulo

1. Nämä muutokset tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001, jos otsonikerrosta heikentävistä aineista tehdyn Montrealin pöytäkirjan osapuolina olevat valtiot tai alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestöt ovat tallettaneet ainakin kaksikymmentä tämän pöytäkirjan ratifioimis- tai hyväksymiskirjaa. Jos tämä ehto ei täyty mainittuun päivään mennessä, muutokset tulevat voimaan yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona ehto on täytetty.
  2. Alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön tallettamaa asiakirjaa ei 1 kappaletta sovellettaessa oteta huomioon kyseisen järjestön jäsenvaltioiden tallettamien asiakirjojen lisäksi.
  3. Näiden muutosten tultua 1 kappalessa tarkoitetulla tavalla voimaan, ne tulevat voimaan muiden pöytäkirjan osapuolen osalta yhdeksäntenäkymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona osapuoli on tallettanut oman ratifioimis- tai hyväksymiskirjansa.
-

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi bensiinin ja dieselpolttoaineiden laadusta ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta

(2001/C 213 E/13)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2001) 241 lopull. — 2001/0107(COD)

(Komission esittämä 11 päivänä toukokuuta 2001)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Bensiinin ja dieselpolttoaineiden laadusta ja neuvoston direktiivin 93/12/EY muuttamisesta 13 päivänä lokakuuta 1998 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 98/70/EY ⁽¹⁾ vahvistetaan kaupallisia polttoaineita koskevat ympäristöperusteiset laatuvaatimukset.
- (2) Yhteisön perustamissopimuksen 95 artiklan mukaan komission on perustettava sisämarkkinoiden toteuttamiseen ja toimintaan tähtäävät ja muun muassa terveyttä ja ympäristönsuojelua koskevat ehdotuksensa ympäristönsuojelun korkeaan tasoon.
- (3) Direktiivissä 98/70/EY säädetään kyseisen direktiivin tarkistamisesta ilmanlaatua koskevien yhteisön standardien vaatimusten ja niihin liittyvien tavoitteiden täyttämiseksi sekä sellaisten lisävaatimusten sisällyttämiseksi direktiiviin, joilla täydennetään mainitun direktiivin liitteissä III ja IV jo vahvistetut pakolliset laatuvaatimukset.
- (4) Bensiinin ja dieselöljyn rikkipitoisuuden vähentäminen on yksilöity keinoksi, jonka avulla voidaan edistää edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamista.
- (5) Bensiinissä ja dieselöljyssä olevan rikin heikentävä vaikutus pakokaasujen katalyyttisessä jälkikäsittelyssä käytetyn teknologian tehokkuuteen on osoitettu selvästi.
- (6) Tieliikenteen ajoneuvoissa käytetään yhä enemmän katalyyttisiä jälkikäsittelylaitteita niiden päästörajojen noudattamiseksi, joista säädetään moottoriajoneuvojen ottomootoreiden kaasujen aiheuttaman ilman pilaantumisen estämiseksi toteutettavia toimenpiteitä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetussa neuvoston direktiivissä 70/220/EY ⁽²⁾ ja ajoneuvojen dieselmootoreiden ilman pilaantumista aiheuttavien kaasupäästöjen vähentämistä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetussa neuvoston direktiivissä 88/77/EY ⁽³⁾. Näin ollen bensiinin ja dieselöljyn rikkipitoisuuden vähentäminen vaikuttaa pakokaasupäästöihin todennäköisesti enemmän kuin muiden polttoaineen laatuureiden muuttaminen.
- (7) Vähärikkisempien polttoaineiden käyttöönotto parantaa käyttöön tulossa olevan uuden ajoneuvoteknologian polttoainetehokkuutta, ja niiden käyttö jo olemassa olevissa ajoneuvoissa vähentää tuntuvasti tavanomaisia ilman epäpuhtauspäästöjä. Näiden hyötyjen vastapainona on otettava huomioon rikkittömän bensiinin ja dieselöljyn tuotannosta aiheutuva hiilidioksidipäästöjen lisääntyminen.
- (8) Näin ollen on aiheellista säätää toimenpiteistä, joilla varmistetaan rikkittömien polttoaineiden käyttöönotto ja saatavuus. Verokannustimet ovat tässä yhteydessä osoittautuneet tehokkaaksi keinoksi edistää laadultaan parempien polttoaineiden käyttöönottoa kansallisten tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti.
- (9) Tällä direktiivillä varmistettava rikkittömien polttoaineiden saatavuus luo perustan, jonka varassa autonvalmistajat voivat tehdä merkittäviä lisäsitoumuksia yhteisön uusille autoille asettaman keskimääräisen hiilidioksidipäästötaavoitteen, 120 g/km, saavuttamiseksi, kun voimassa olevia autonvalmistajien kanssa tehtyjä ympäristösitoumuksia tarkastellaan uudelleen vuonna 2003.
- (10) On varmistettava, että rikkittömiä polttoaineita on 1 päivästä tammikuuta 2005 alkaen käytettävissä riittävässä määrin ja maantieteellisesti tasapainoisesti, jotta mahdollistetaan rikkittömiä polttoaineita edellyttävien uusien ajoneuvojen vapaa liike; samalla on kuitenkin varmistettava, että uusien autojen hiilidioksidipäästöjen vähennykset ovat suuremmat kuin rikkittömien polttoaineiden tuotannosta aiheutuvat päästöjen lisäykset.

⁽¹⁾ EYVL L 350, 28.12.1998, s. 58, sellaisena kuin direktiivi on viimeksi muutettuna komission direktiivillä 2000/71/EY (EYVL L 287, 14.11.2000, s. 46).

⁽²⁾ EYVL L 76, 6.4.1970, s. 1. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/1/EY (EYVL L 35, 6.2.2001, s. 34).

⁽³⁾ EYVL L 36, 9.2.1988, s. 33. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 1999/96/EY (EYVL L 44, 16.2.2000, s. 1).

- (11) Olisi säädettävä, että rikittömien polttoaineiden yksinomaiseen käyttöön siirrytään 1 päivästä tammikuuta 2011 alkaen, jotta polttoaineiden valmistajille jää riittävästi aikaa tehdä tarvittavat investoinnit tuotantosuunnitelmien mukauttamiseksi. Yksinomaan rikittömien polttoaineiden käyttö vuodesta 2011 alkaen vähentää myös jo olemassa olevan ajoneuvokannan tavanomaisia epäpuhtauspäästöjä ja parantaa näin ilmanlaatua; samalla varmistetaan, että kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt eivät lisäänty.
- (12) Liikkuviin työkoneisiin ja maataloustraktoreihin asennettavien moottorien päästöjen on oltava niiden rajojen mukaisia, joista säädetään liikkuviin työkoneisiin asennettavien polttomoottoreiden kaasua- ja hiukkaspäästöjen torjuntatoimenpiteitä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 97/68/EY⁽¹⁾ ja pyörillä varustettujen maatalous- ja metsätraktoreiden tyyppihyväksyntää koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetussa neuvoston direktiivissä 74/150/ETY⁽²⁾. Näiden päästörajojen saavuttaminen riippuu jatkossa yhä enemmän kyseisissä moottoreissa käytettävien kaasuoiljien laadusta, ja näin ollen on tärkeää sisällyttää näiden polttoaineiden määrittelmä direktiiviin 98/70/EY.
- (13) On aiheellista luoda yhdenmukainen polttoaineen laadun seuranta- ja raportointijärjestelmä, jotta voidaan arvioida säädettyjen polttoaineen ympäristöperusteisten laatuvaatimusten noudattamista.
- (14) Olisi vahvistettava menettely niiden määritysmenetelmien saattamiseksi ajan tasalle, joilla varmistetaan säädettyjen polttoaineen laatuvaatimusten noudattaminen.
- (15) Direktiivin 98/70/EY säännökset olisi muutettava siten, että otetaan huomioon menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehty neuvoston päätös 1999/468/EY⁽³⁾.
- (16) Olisi säädettävä direktiivin 98/70/EY säännösten uudelleentarkastelusta, jotta voidaan ottaa huomioon ilmanlaatua koskeva uusi yhteisön lainsäädäntö ja siihen liittyvät ympäristötavoitteet sekä uuden epäpuhtauksien puhdistusteknologian kehitys ja vahvistaa tai kumota ajankohta, jolloin on määrä siirtyä käyttämään yksinomaan rikitöntä dieselöljyä, siten, että vältetään kasvihuonekaasujen kokonaispäästöjen lisääntyminen.
- (17) Jäsenvaltioiden olisi vahvistettava säännöt seuraamuksille, joita sovelletaan direktiivin 98/70/EY säännösten rikkomistapauksissa, sekä huolehdittava siitä, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.
- (18) Direktiivi 98/70/EY olisi sen vuoksi muutettava vastaavasti,
- OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:
- artikla 1*
- Muutetaan direktiivi 98/70/EY seuraavasti:
1. Muutetaan 2 artikla seuraavasti:
- a) Poistetaan 2 kohdan toinen alakohta.
- b) Lisätään 3 kohta seuraavasti:
- ”3. ’kaasuoiljilla, jotka on tarkoitettu käytettäväksi liikkuviin työkoneisiin ja maataloustraktoreihin:
- kaikkia raakaöljystä saatavia nesteitä, jotka kuuluvat CN-koodeihin 2710 00 66–2710 00 68 ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi direktiiveissä 97/68/EY ja 74/150/EY, sellaisina kuin ne ovat muutettuina, tarkoitetuissa moottoreissa, sekä joissa
- alle 65 tilavuusprosenttia (mukaan luettuina häviöt) tislautuu 250 °C:ssa mitattuna ASTM D 86 -menetelmällä (tai tislautumisprosenttia ei voida määrittää ASTM D 86 -menetelmällä), ja
- 85 tilavuusprosenttia tai enemmän (mukaan luettuina häviöt) tislautuu 350 °C:ssa mitattuna ASTM D 86 -menetelmällä.”
2. Muutetaan 3 artikla seuraavasti:
- a) Lisätään 2 kohtaan d ja e alakohta seuraavasti:
- ”d) Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2005 niiden alueella pidetään kaupan lyijytöntä bensiiniä, jonka rikkiipitoisuus on enintään 10 mg/kg (ppm), sanotun kuitenkaan rajoittamatta c alakohdan säännösten soveltamista. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tällaista lyijytöntä bensiiniä on saatavilla maantieteellisesti tasapainoisesti ja että se on kaikilta muilta osin liitteen III laatuvaatimusten mukaista.
- e) Jäsenvaltioiden on varmistettava, että viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2011 niiden alueella voidaan pitää kaupan yksinomaan sellaista lyijytöntä bensiiniä, joka on liitteessä III esitettyjen ympäristöperusteisten laatuvaatimusten mukaista, lukuun ottamatta rikkiipitoisuutta, jonka on oltava alle 10 mg/kg (ppm).”

⁽¹⁾ EYVL L 59, 27.2.1998, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 84, 28.3.1974, s. 10. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2000/25/EY (EYVL L 173, 12.7.2000, s. 1).

⁽³⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 1.

3. Muutetaan 4 artikla seuraavasti:

a) Lisätään 1 kohtaan d ja e alakohta seuraavasti:

"d) Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2005 niiden alueella pidetään kaupan dieselöljyä, jonka rikkipitoisuus on enintään 10 mg/kg (ppm), sanotun kuitenkin rajoittamatta c alakohdan säännösten soveltamista. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tällaista dieselöljyä on saatavilla maantieteellisesti tasapainoisesti ja että se on kaikilta muilta osin liitteen IV laatuvaatimusten mukaista.

e) Jollei 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan säännöksistä muuta johdu, jäsenvaltioiden on varmistettava, että viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2011 niiden alueella voidaan pitää kaupan yksinomaan sellaista dieselöljyä, joka on liitteessä IV esitettyjen ympäristöperusteisten laatuvaatimusten mukaista, lukuun ottamatta rikkipitoisuutta, jonka on oltava alle 10 mg/kg (ppm)."

b) Lisätään uusi 5 kohta seuraavasti:

"5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaasuöljyissä, joita pidetään kaupan niiden alueella ja jotka on tarkoitettu käytettäväksi liikkuvissa työkoneissa ja maataloustraktoreissa, rikkipitoisuus on alle 2 000 mg/kg (ppm). Viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2008 suurin sallittu rikkipitoisuus kaasuöljyissä, jotka on tarkoitettu käytettäväksi liikkuvissa työkoneissa ja maataloustraktoreissa, on 1 000 mg/kg (ppm). Jäsenvaltiot voivat kuitenkin edellyttää alhaisempaa 500 mg/kg (ppm) enimmäisrikkipitoisuutta taikka samaa rikkipitoisuutta kuin säädetään dieselpolttoaineille tässä direktiivissä."

4. Korvataan 8 artikla seuraavasti:

"8 artikla

1. Jäsenvaltioiden on seurattava 3 ja 4 artiklassa säädettyjen bensiiniä ja dieselpolttoaineita koskevien vaatimusten noudattamista soveltaen bensiinin osalta eurooppalaisessa standardissa EN 228 ja dieselöljyn osalta eurooppalaisessa standardissa EN 590 tarkoitettuja analyysimenetelmiä.

2. Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön polttoaineen laadun seurantarjestelmä, jonka on oltava vähintään standardin EN ... (lisätään uuden standardin numero, kun standardi on julkaistu) mukainen. Jonkin vaihtoehdoisen polttoaineen laadun seurantarjestelmän käyttö voidaan sallia, jos jäsenvaltiot pystyvät osoittamaan, että tällaisen järjestelmän avulla saadaan laadultaan vastaavanlaisia tuloksia.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava viimeistään kunkin vuoden kesäkuun 30 päivänä tiivistelmä kansallisista polttoaineen laatu tiedoista edellisen kalenterivuoden osalta. Ensimmäinen tiivistelmä on toimitettava viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2002. Tiivistelmä laaditaan standardissa EN ... (lisätään uuden standardin numero, kun standardi on julkaistu) kuvattua rakennetta ja muotoa noudattaen. Lisäksi jäsenvaltioiden on ilmoitettava alueellaan kaupan pidetyn

bensiinin ja dieselpolttoaineen kokonaismäärät sekä kaupan pidetyn, alle 10 mg/kg (ppm) rikkiä sisältävän dieselöljyn ja lyijyttömän bensiinin määrät. Niin ikään jäsenvaltioiden on ilmoitettava sen maantieteellisen alueen laajuus, jolla niiden alueella pidetään kaupan bensiiniä ja dieselpolttoaineita, joiden rikkipitoisuus on alle 10 mg/kg (ppm)."

5. Muutetaan 9 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

"1. Komissio tarkastelee viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2006 uudelleen direktiivin 98/70/EY polttoaineita koskevia laatuvaatimuksia ja ehdottaa tarvittavia muutoksia sen mukaan, mitä vaatimuksia ilmanlaatua koskeva yhteisön lainsäädäntö ja siihen liittyvät tavoitteet kyseisenä ajankohtana ja tulevaisuudessa asettavat. Komissio tarkastelee erityisesti seuraavia seikkoja:

a) Onko tarpeen muuttaa määräpäivää, jona siirrytään käyttämään yksinomaan dieselöljyä, jonka rikkipitoisuus on enintään 10 mg/kg (ppm), jotta kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt eivät lisääntyisi. Tässä tarkastelussa on otettava huomioon jalostamojen prosessiteknologian kehitys, ajoneuvojen polttoainetaloudellisuuden odotettavissa olevat parannukset sekä se, kuinka nopeasti uutta polttoainetehokasta teknologiaa otetaan käyttöön ajoneuvoissa.

b) Mitkä ovat ilman laadun normeja koskevan uuden yhteisön lainsäädännön vaikutukset polysyklisen aromaattisten hiilivetyjen kaltaisten aineiden kannalta.

c) Minkälaiseen tulokseen on päädytty uudelleentarkastelussa, joka suoritetaan ilmassa olevien rikkidioksidin, typpidioksidin ja typen oksidien, hiukkasten ja lyijyn pitoisuuksien raja-arvoista annetun direktiivin 99/30/EY (*) 10 artiklan mukaisesti.

d) Minkälaiseen tulokseen on päädytty tarkasteltaessa uudelleen japanilaisten (**), korealaisten (***) ja eurooppalaisten (****) autonvalmistajien kanssa tehtyjä eri sitoumuksia, jotka koskevat uusien henkilöautojen polttoaineenkulutuksen ja hiilidioksidipäästöjen vähentämistä.

e) Minkälaiseen tulokseen on päädytty direktiivin 99/96/EY 7 artiklan edellyttämässä uudelleentarkastelussa sekä vahvistettaessa pakollinen typen oksidien päästöstandardi raskaiden hyötyajoneuvojen moottoreille.

f) Miten hyvin uusi epäpuhtauksien puhdistusteknologia toimii käytännössä ja minkälaiset kehitystekijät vaikuttavat kansainvälisiin polttoainemarkkinoihin.

(*) EYVL L 163, 29.6.1999, s. 41.

(**) EYVL L 100, 20.4.2000, s. 57.

(***) EYVL L 100, 20.4.2000, s. 55.

(****) EYVL L 40, 13.2.1999, s. 49."

b) Poistetaan 2 kohta.

6. Lisätään 9 a artikla seuraavasti:

"9a artikla

Jäsenvaltioiden on määritettävä seuraamukset, jotka aiheutuvat tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomisesta. Määritettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia."

7. Korvataan 10 artiklan ensimmäinen kohta seuraavasti:

"Tämän direktiivin liitteissä I, II, III ja IV tarkoitettuina määrittymenettelyinä käytetään eurooppalaisten standardien EN 228 ja EN 590 mukaisia analyysimenetelmiä. Mahdolliset muutokset joko standardin EN 228 tai standardin EN 590 testimenetelmiin sitovat jäsenvaltioita ainoastaan, jos uusi menetelmä on vähintään yhtä tarkka ja luotettava kuin sen korvaama testimenetelmä. Jos näiden menetelmien lisämuutokset tekniikan kehitykseen ovat tarpeen, komissio voi tehdä muutoksia 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen."

8. Korvataan 11 artikla seuraavasti:

"11 artikla

1. Komissiota avustaa neuvoston direktiivin 96/62/EY (*) 12 artiklalla perustettu komitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja.

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 artiklassa säädettyä sääntelymenettelyä ja otetaan huomioon mainitun päätöksen 7 ja 8 artikla.

3. Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklassa säädetty määräaika on kolme kuukautta.

(*) EYVL L 296, 21.11.1996, s. 55."

9. Korvataan liitteet I–IV tämän direktiivin liitteessä olevalla tekstillä.

2 artikla

Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2003. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 1 päivästä tammikuuta 2004.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltiot säätävät siitä, miten viittaukset tehdään.

3 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

4 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

LIITE

"LIITE I

OTTOMOOTTOREILLA VARUSTETUISSA AJONEUVOISSA KÄYTETTÄVIEN KAUPALLISTEN POLTTOAINELDEN YMPÄRISTÖPERUSTEISET LAATUVAATIMUKSET

Tyypit: **Bensiini**

Parametri ⁽¹⁾	Yksikkö	Raja-arvot ⁽²⁾	
		Vähimmäisarvo	Enimmäisarvo
Tutkimusoktaaniluku		95 ⁽³⁾	—
Moottorioktaaniluku		85	—
Höyrynpaine, kesäkausi ⁽⁴⁾	kPa	—	60,0 ⁽⁵⁾
Tislaus:			
— haihtunut 100 °C:ssa	% v/v	46,0	—
— haihtunut 150 °C:ssa	% v/v	75,0	—
Hiilivetyanalyysi:			
— olefiinit	% v/v	—	18,0 ⁽⁶⁾
— aromaattiset aineet	% v/v	—	42,0
— bentseeni	% v/v	—	1,0
Happipitoisuus	% m/m	—	2,7
Hapettimet			
— Metanoli (stabilointiaineita lisättävä)	% v/v	—	3
— Etanoli (stabilointiaineet voivat olla tarpeen)	% v/v	—	5
— Isopropyylialkoholi	% v/v	—	10
— Tert-butyylialkoholi	% v/v	—	7
— Isobutyylialkoholi	% v/v	—	10
— Eetterit, joissa on vähintään 5 hiiliatomia molekyyliä kohti	% v/v	—	15
— Muut hapettimet ⁽⁷⁾	% v/v	—	10
Rikkipitoisuus	mg/kg	—	150
Lyijypitoisuus	g/l	—	0,005

⁽¹⁾ Testimenetelminä käytetään standardissa EN 228 määritettyjä menetelmiä. Mahdolliset muutokset standardin EN 228 testimenetelmiin sitovat jäsenvaltioita ainoastaan, jos uusi menetelmä on vähintään yhtä tarkka ja luotettava kuin sen korvaama testimenetelmä.

⁽²⁾ Laatuvaatimuksissa ilmoitetut arvot ovat 'todellisia arvoja'. Raja-arvoja määritettäessä on sovellettu standardia ISO 4259 (Öljytuotteet. Mittaustulosten tarkkuuden määrittäminen ja soveltaminen testimenetelmiin) ja vähimmäisarvoa määrättäessä on otettu huomioon 2R:n minimiero nollan yläpuolella (R = uusittavuus). Yksittäisten mittausten tuloksia on tulkittava standardissa ISO 4259 esitettyjen kriteerien perusteella (julkaistu vuonna 1995).

⁽³⁾ Kaupan voidaan pitää lyijytöntä tavallista bensiiniä, jonka moottorioktaaniluku (MON) on vähintään 81 ja tutkimusoktaaniluku (RON) vähintään 91.

⁽⁴⁾ Kesäkausi alkaa viimeistään 1 päivänä toukokuuta ja päättyy aikaisintaan 30 päivänä syyskuuta. Jäsenvaltioissa, joissa on arktiset olosuhteet, kesäkausi alkaa viimeistään 1 päivänä kesäkuuta ja päättyy aikaisintaan 31 päivänä elokuuta.

⁽⁵⁾ Jäsenvaltioissa, joissa on arktiset olosuhteet, höyrynpaine saa olla kesäkauden aikana enintään 70 kPa.

⁽⁶⁾ Kaupan pidettävän lyijyttömän tavallisen bensiinin olefiinipitoisuus saa olla enintään 21 % v/v.

⁽⁷⁾ Muut monoalkoholit ja eetterit, joiden tislauksen loppupiste ei ole korkeampi kuin standardissa EN 228 määritetty tislauksen loppupiste.

LIITE II

DIESELMOOTTOREILLA VARUSTETUISSA AJONEUVOISSA KÄYTETTÄVIEN KAUPALLISTEN POLTTO-
AINEIDEN YMPÄRISTÖPERUSTEISET LAATUVAATIMUKSETTyyppi: **Dieselpolttoaine**

Parametri ⁽¹⁾	Yksikkö	Raja-arvot ⁽²⁾	
		Vähimmäisarvo	Enimmäisarvo
Setaaniluku		51,0	—
Tiheys 15 °C:ssa	kg/m ³	—	845
Tislaus:			
— 95 %:n (v/v) saanto	°C	—	360
Polysykliset aromaattiset hiilivedyt	% m/m	—	11
Rikkipitoisuus	mg/kg	—	350

(¹) Testimenetelminä käytetään standardissa EN 590 määritettyjä menetelmiä. Mahdolliset muutokset standardin EN 590 testimenetelmiin sitovat jäsenvaltioita ainoastaan, jos uusi menetelmä on vähintään yhtä tarkka ja luotettava kuin sen korvaama testimenetelmä.

(²) Laatuvaatimuksissa ilmoitetut arvot ovat 'todellisia arvoja'. Raja-arvoja määritettäessä on sovellettu standardia ISO 4259 (Öljytuotteet. Mittaustulosten tarkkuuden määrittäminen ja soveltaminen testimenetelmiin) ja vähimmäisarvoa määrättäessä on otettu huomioon 2R:n minimiero nollan yläpuolella (R = uusittavuus). Yksittäisten mittausten tuloksia on tulkittava standardissa ISO 4259 esitettyjen kriteerien perusteella (julkaistu vuonna 1995).

LIITE III

OTTOMOOTTOREILLA VARUSTETUISSA AJONEUVOISSA KÄYTETTÄVIEN KAUPALLISTEN POLTTOAINELDEN YMPÄRISTÖPERUSTEISET LAATUVAATIMUKSET

Tyyppi: **Bensiini**

Parametri ⁽¹⁾	Yksikkö	Raja-arvot ⁽²⁾	
		Vähimmäisarvo	Enimmäisarvo
Tutkimusoktaaniluku		95	—
Moottorioktaaniluku		85	—
Höyrynpaine, kesäkausi ⁽³⁾	kPa	—	60,0 ⁽⁴⁾
Tislaus:			
— haihtunut 100 °C:ssa	% v/v	46,0	—
— haihtunut 150 °C:ssa	% v/v	75,0	—
Hiilivetyanalyysi:			
— olefiinit	% v/v	—	18,0
— aromaattiset aineet	% v/v	—	35,0
— bentseeni	% v/v	—	1,0
Happipitoisuus	% m/m	—	2,7
Hapettimet			
— Metanoli (stabilointiaineita lisättävä)	% v/v	—	3
— Etanoli (stabilointiaineet voivat olla tarpeen)	% v/v	—	5
— Isopropyylialkoholi	% v/v	—	10
— Tert-butyylialkoholi	% v/v	—	7
— Isobutyylialkoholi	% v/v	—	10
— Eetterit, joissa on vähintään 5 hiiliatomia molekyyliä kohti	% v/v	—	15
— Muut hapettimet ⁽⁵⁾	% v/v	—	10
Rikki­pitoisuus	mg/kg	—	50
	mg/kg	—	10 ⁽⁶⁾
Lyijypitoisuus	g/l	—	0,005

⁽¹⁾ Testimenetelminä käytetään standardissa EN 228 määritettyjä menetelmiä. Mahdolliset muutokset standardin EN 228 testimenetelmiin sitovat jäsenvaltioita ainoastaan, jos uusi menetelmä on vähintään yhtä tarkka ja luotettava kuin sen korvaama testimenetelmä.

⁽²⁾ Laatuvaatimuksissa ilmoitetut arvot ovat 'todellisia arvoja'. Raja-arvoja määritettäessä on sovellettu standardia ISO 4259 (Öljytuotteet. Mittaustulosten tarkkuuden määrittäminen ja soveltaminen testimenetelmiin) ja vähimmäisarvoa määrittäessä on otettu huomioon 2R:n minimiero nollan yläpuolella (R = uusittavuus). Yksittäisten mittausten tuloksia on tulkittava standardissa ISO 4259 esitettyjen kriteerien perusteella (julkaistu vuonna 1995).

⁽³⁾ Kesäkausi alkaa viimeistään 1 päivänä toukokuuta ja päättyy aikaisintaan 30 päivänä syyskuuta. Jäsenvaltioissa, joissa on arktiset olosuhteet, kesäkausi alkaa viimeistään 1 päivänä kesäkuuta ja päättyy aikaisintaan 31 päivänä elokuuta.

⁽⁴⁾ Jäsenvaltioissa, joissa on arktiset olosuhteet, höyrynpaine saa olla kesäkauden aikana enintään 70 kPa.

⁽⁵⁾ Muut monoalkoholit ja eetterit, joiden tislauksen loppupiste ei ole korkeampi kuin standardissa EN 228 määritetty tislauksen loppupiste.

⁽⁶⁾ Direktiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti jäsenvaltion alueella on viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2005 oltava kaupan sekä maantieteellisesti tasapainoisesti saatavilla lyijytöntä bensiiniä, jonka rikki­pitoisuus on enintään 10 mg/kg. Viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2011 kaikessa jäsenvaltion alueella kaupan olevassa lyijyttömässä bensiinissä rikki­pitoisuuden on oltava alle 10 mg/kg.

LIITE IV

DIESELMOOTTOREILLA VARUSTETUISSA AJONEUVOISSA KÄYTETTÄVIEN KAUPALLISTEN POLTTO-
AINEIDEN YMPÄRISTÖPERUSTEISET LAATUVAATIMUKSETTyypit: **Dieselpolttoaine**

Parametri ⁽¹⁾	Yksikkö	Raja-arvot ⁽²⁾	
		Vähimmäisarvo	Enimmäisarvo
Setaaniluku		51,0	—
Tiheys 15 °C:ssa	kg/m ³	—	845
Tislaus:			
— 95 % (v/v) saanto	°C	—	360
Polysykliset aromaattiset hiilivedyt	% m/m	—	11
Rikkipitoisuus	mg/kg	—	50
	mg/kg	—	10 ⁽³⁾

⁽¹⁾ Testimenetelminä käytetään standardissa EN 590 määritettyjä menetelmiä. Mahdolliset muutokset standardin EN 590 testimenetelmiin sitovat jäsenvaltioita ainoastaan, jos uusi menetelmä on vähintään yhtä tarkka ja luotettava kuin sen korvaama testimenetelmä.

⁽²⁾ Laatuvaatimuksissa ilmoitetut arvot ovat 'todellisia arvoja'. Raja-arvoja määritettäessä on sovellettu standardia ISO 4259 (Öljytuotteet. Mittaustulosten tarkkuuden määrittäminen ja soveltaminen testimenetelmiin) ja vähimmäisarvoa määrättäessä on otettu huomioon 2R:n minimiero nollan yläpuolella (R = uusittavuus). Yksittäisten mittausten tuloksia on tulkittava standardissa ISO 4259 esitettyjen kriteerien perusteella (julkaistu vuonna 1995).

⁽³⁾ Direktiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti jäsenvaltion alueella on viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2005 oltava kaupan sekä maantieteellisesti tasapainoisesti saatavilla dieselpolttoainetta, jonka rikkipitoisuus on enintään 10 mg/kg. Lisäksi, jollei 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta uudelleentarkastelusta muuta johdu, viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2011 kaikessa jäsenvaltion alueella kaupan olevassa dieselpolttoaineessa rikkipitoisuuden on oltava alle 10 mg/kg."

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tiettyjen vaarallisten aineiden ja valmisteiden markkinoille saattamisen ja käytön rajoituksista annetun neuvoston direktiivin 76/769/ETY muuttamisesta kahdenkymmenennenkolmannen kerran (syöpää tai perimän muutoksia aiheuttaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi luokiteltavat aineet – c/m/r)

(2001/C 213 E/14)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2001) 256 lopull. — 2001/0110(COD)

(Komission esittämä 14 päivänä toukokuuta 2001)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA
EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) EY:n perustamissopimuksen 14 artiklan mukaisesti on luotava alue, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla taataan tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus.
- (2) Euroopan parlamentti ja neuvosto tekivät 29 päivänä maaliskuuta 1996 päätöksen N:o 646/96/EY syöväntorjunnan toimintaohjelman hyväksymisestä kansanterveyden alalla vuosiksi 1996–2000 ⁽¹⁾.
- (3) Terveiden suojelun ja kuluttajien turvallisuuden parantamiseksi syöpää tai perimän muutoksia aiheuttaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi luokiteltuja aineita sekä kyseisiä aineita sisältäviä valmisteita ei saa saattaa markkinoille suuren yleisön käyttöön.
- (4) Direktiivin 76/769/ETY muuttamisesta neljäntoista kerran 20 päivänä joulukuuta 1994 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 94/60/EY ⁽²⁾ vahvistetaan direktiivin 76/769/ETY ⁽³⁾ liitteen I kohtiin 29, 30

ja 31 liittyvässä lisäyksessä luettelo syöpää tai perimän muutoksia aiheuttaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi luokiteltavista, ryhmään 1 tai 2 kuuluvista aineista. Näitä aineita ja niitä sisältäviä valmisteita ei saa saattaa markkinoille suuren yleisön käyttöön.

- (5) Direktiivin 94/60/EY mukaan komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle ehdotuksen kyseisen luettelon täydentämisestä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun on julkaistu vaarallisten valmisteiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 27 päivänä kesäkuuta 1967 annetussa neuvoston direktiivissä 67/548/ETY ⁽⁴⁾ olevan, syöpää tai perimän muutoksia aiheuttaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi luokiteltavia, ryhmään 1 tai 2 kuuluvia aineita sisältävän liitteen I mukauttaminen tekniikan kehitykseen.
- (6) Direktiivin 67/548/ETY ja erityisesti sen liitteen I mukauttamisesta tekniikan kehitykseen kahdenkymmenennen viidennen kerran 15 päivänä joulukuuta 1998 annettu komission direktiivi 98/98/EY ⁽⁵⁾ koskee 20:a ainetta, jotka on äskettäin luokiteltu syöpää tai perimän muutoksia aiheuttaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi, ryhmään 1 tai 2 kuuluviksi aineiksi. Direktiivin 67/548/ETY ja erityisesti sen liitteen I mukauttamisesta tekniikan kehitykseen kahdenkymmenennenkuudennen kerran 19 päivänä toukokuuta 2000 annettu komission direktiivi 2000/32/EY ⁽⁶⁾ koskee kahta ainetta, jotka on äskettäin luokiteltu syöpää tai perimän muutoksia aiheuttaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi, ryhmään 1 tai 2 kuuluviksi aineiksi. Nämä aineet on lisättävä direktiivin 76/769/ETY liitteessä I olevan lisäyksen kohtiin 29, 30 ja 31.
- (7) Syöpää tai perimän muutoksia aiheuttaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi, ryhmään 1 tai 2 kuuluviksi aineiksi direktiivissä 98/98/EY ja direktiivissä 2000/32/EY äskettäin luokiteltujen aineiden riskit ja hyödyt on otettu huomioon.

⁽¹⁾ EYVL L 95, 16.4.1996, s. 9.

⁽²⁾ EYVL L 365, 31.12.1994, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 262, 27.9.1976, s. 201. Direktiivi viimeksi muutettu komission direktiivillä 99/77/EY (EYVL L 207, 6.8.1999, s. 18).

⁽⁴⁾ Vaarallisten valmisteiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 27 päivänä kesäkuuta 1967 annettu neuvoston direktiivi 67/548/ETY (EYVL 196, 16.8.1967, s. 1). Direktiivi viimeksi muutettu 10 päivänä toukokuuta 1999 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 99/33/EY (EYVL L 199, 30.7.1999, s. 57).

⁽⁵⁾ EYVL L 355, 30.12.1998, s. 1.

⁽⁶⁾ EYVL L 136, 8.6.2000, s. 1.

(8) Tätä direktiiviä sovelletaan rajoittamatta niiden yhteisön säännösten soveltamista, joilla vahvistetaan työntekijöiden suojelun vähimmäisvaatimukset. Nämä säännökset sisältyvät toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä 12 päivänä kesäkuuta 1989 annettuun neuvoston direktiiviin 89/391/ETY ⁽¹⁾ ja siihen perustuviin erityisdirektiiveihin, erityisesti työntekijöiden suojelemisesta syöpäsairaudesta aiheuttaville tekijöille altistumiseen työssä liittyviltä vaaroilta 28 päivänä kesäkuuta 1990 annettuun neuvoston direktiiviin 90/394/ETY ⁽²⁾,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Tämän direktiivin liitteessä luetellut aineet lisätään direktiivin 76/769/ETY liitteessä I olevaan, kohtia 29, 30 ja 31 koskevaan lisäykseen.

2 artikla

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset

määräykset viimeistään 31 päivänä heinäkuuta 2002 [yhden vuoden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta]. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 1 päivästä tammikuuta 2003 [18 kuukauden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta].

2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

3 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

4 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

⁽¹⁾ EYVL L 183, 29.6.1989, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 196, 26.7.1990, s.1.

LIITE

Kohta 29 – Syöpää aiheuttavat aineet: ryhmä 2

Aineen nimi	Indeksinumero	EY-numero	CAS-numero
Kobolttidikloridi	027-004-00-5	231-589-4	7646-79-9
Kobolttisulfaatti	027-005-00-0	233-334-2	10124-43-3
Kadmiumfluoridi	048-006-00-2	232-222-0	7790-79-6
Kryseeni	601-048-00-0	205-923-4	218-01-9
Bentso[e]pyreeni	601-049-00-6	205-892-7	192-97-2
2,2'-Bioksiraani; 1,2,3,4-diepoksubutaani	603-060-00-1	215-979-1	1464-53-5
2,3-Epoksiopropan-1-oli; glysidoli	603-063-00-8	209-128-3	556-52-5
2,4-Dinitrotolueeni [1]; dinitrotolueeni [2]; dinitrotolueeni, tekninen laatu	609-007-00-9	204-450-0 [1] 246-836-1 [2]	121-14-2 [1] 25321-14-6 [2]
2,6-Dinitrotolueeni	609-049-00-8	210-106-0	606-20-2
Hydratsiini-tri-nitrometaani	609-053-00-X	414-850-9	—
Atsobentseeni	611-001-00-6	203-102-5	103-33-3
<i>o</i> -Dianisidiinipohjaiset atsoväriaineet; 4,4'-diaryyliatso-3,3'-dimetoksibifenyyliväriaineet paitsi muualla direktiivin 67/548/ETY liitteessä I mainitut	611-029-00-9	—	—
<i>o</i> -Tolidiinipohjaiset väriaineet; 4,4'-diaryyliatso-3,3'-dimetyyli-bifenyyli väriaineet paitsi muualla direktiivin 67/548/ETY liitteessä I mainitut	611-030-00-4	—	—
1,4,5,8-Tetra-aminoantrakiniini; C.I. Disperse Blue 1	611-032-00-5	219-603-7	2475-45-8

Kohta 30 – Perimän muutoksia aiheuttavat aineet: ryhmä 2

Aineen nimi	Indeksinumero	EY-numero	CAS-numero
Kadmiumfluoridi	048-006-00-2	232-222-0	7790-79-6
Kadmiumkloridi	048-008-00-3	233-296-7	10108-64-2
2,2'-Bioksiraani; 1,2,3,4-diepoksubutaani	603-060-00-1	215-979-1	1464-53-5

Kohta 31 – Lisääntymiselle vaaralliset aineet: ryhmä 2

Aineen nimi	Indeksinumero	EY-numero	CAS-numero
Kadmiumfluoridi	048-006-00-2	232-222-0	7790-79-6
Kadmiumkloridi	048-008-00-3	233-296-7	10108-64-2
2,3-Epoksiopropan-1-oli; glysidoli	603-063-00-8	209-128-3	556-52-5
2-Metoksiopropanoli	603-106-00-0	216-455-5	1589-47-5
4,4'-Isobutyrylietyliideenidifenoli; 2,2-bis (4'-hydroksifenyli)-4-metyylipentaani	604-024-00-8	401-720-1	6807-17-6
2-Metoksipropyyliasettaatti	607-251-00-0	274-724-2	70657-70-4
Tridemorfi (ISO); 2,6-dimetyyli-4-tridekyylimorfoliini	613-020-00-5	246-347-3	24602-86-6
Sykloheksimidi	613-140-00-8	200-636-0	66-81-9

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rakennusten energiatehokkuudesta

(2001/C 213 E/15)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2001) 226 lopull. — 2001/0098(COD)

(Komission esittämä 15 päivänä toukokuuta)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

mintasuunnitelman ja vaati, että rakennuslalla toteutetaan erityistoimenpiteitä.

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 175 artiklan,

(6) Olennaisilta osin rakennuksista koostuvan asunto- ja palvelualan osuus energian loppukulutuksesta yhteisössä on yli 40 prosenttia; alan laajentuminen nostaa alan energian kulutusta ja siten myös alan hiilidioksidipäästöjä.

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

(7) Hiilidioksidipäästöjen rajoittamisesta energiatehokkuutta parantamalla (SAVE) 13 päivänä syyskuuta 1993 annetussa direktiivissä 93/76/ETY⁽²⁾ edellytetään, että jäsenvaltiot laativat ja toteuttavat energiatehokkuutta koskevia ohjelmia rakennuslalla sekä raportoivat niistä; direktiivin avulla saavutetut merkittävät edut alkavat nyt näkyä. Tarvitaan kuitenkin direktiiviä täydentävä säädös, jossa vahvistetaan nykyistä konkreettisemmat toimet merkittäviä mutta vielä toteuttamattomien energian säästömahdollisuuksien saavuttamiseksi ja vähennetään jäsenvaltioiden tulosten välillä tällä alalla vallitsevia suuria eroja.

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,

(8) Rakennusalan tuotteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetussa direktiivissä 89/106/ETY⁽³⁾ edellytetään, että rakennuskohteet ja niiden lämmitys-, jäähdytys- ja tuuletusjärjestelmät on suunniteltava ja rakennettava siten, että käytössä tarvittavan energian määrä on pieni kohteen ilmasto-olosuhteet ja asukkaat huomioon ottaen.

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Perustamissopimuksen 6 artiklan mukaan ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset on sisällytettävä yhteisön politiikan ja toiminnan määrittelyyn ja toteuttamiseen.

(9) Rakennusten energiatehokkuutta laskettaessa perustana olisi käytettävä menetelmää, jossa otetaan huomioon lämpöeristyksen lisäksi myös muut yhä merkittävämmiksi käyvät tekijät, kuten lämmitys/ilmastointijärjestelmät, uusiutuvien energialähteiden käyttö ja rakennuksen suunnittelu. Yhteisen lähestymistavan omaksuminen tällaiselle menettelylle, jonka suorittaa pätevä henkilöstö, auttaa osaltaan luomaan yhtäläisen toimintakentän jäsenvaltioiden energiansäästöpyrkimyksille rakennuslalla ja parantaa yhteisön kiinteistömarkkinoiden avoimuutta, kun rakennusten tulevat omistajat tai käyttäjät saisivat energiatehokkuutta koskevia tietoja.

(2) Luonnonvaroihin, joiden harkittuun ja järkevään käyttöön perustamissopimuksen 174 artiklassa viitataan, kuuluvat öljytuotteet, maakaasu ja kiinteät polttoaineet, jotka ovat olennaisia energialähteitä, mutta myös suurimpia hiilidioksidipäästöjen lähteitä.

(3) Energiatehokkuuden parantaminen muodostaa merkittävän osan niistä politiikoista ja toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen Kioton pöytäkirjassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, ja se olisi sisällytettävä kaikkiin lisäsitoumusten täyttämiseen tähtääviin poliittisiin ohjelmiin.

(10) Rakennukset vaikuttavat energiankulutukseen pitkällä aikavälillä, ja tästä syystä uusien rakennusten olisi täytettävä energiatehokkuutta koskevat paikallisen ilmaston mukaan asetetut vähimmäisstandardit. Koska vaihtoehtoisten energiahuoltojärjestelmien tarjoamia mahdollisuuksia ei yleensä tutkita täysimääräisesti, niiden toteutettavuuden järjestelmällinen arviointi on asianmukaista tietyn koon ylittävien uusien rakennusten osalta.

(4) Energian kysynnän hallinta on tärkeä väline, jonka avulla yhteisö voi vaikuttaa maailmanlaajuisiin energiamarkkinoihin ja siten energian toimitusvarmuuteen keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

(5) Neuvosto vahvisti 30 päivänä toukokuuta 2000 ja 5 päivänä joulukuuta 2000 tekemissään päätelmissä⁽¹⁾ energiatehokkuuden parantamista koskevan komission toi-

⁽²⁾ EYVL L 237, 22.9.1993, s. 28.

⁽¹⁾ Neuvoston päätelmät 8835/2000 (30.5.2000) ja 14000/2000 (5.12.2000).

⁽³⁾ EYVL L 40, 11.2.1989, s. 12 (suomen- ja ruotsinkieliset erityispainokset: alue 13, nide 17, s. 185).

- (11) Tietyn koon ylittävien olemassaolevien rakennusten laajamittaiset korjaukset olisi nähtävä mahdollisuutena toteuttaa kustannustehokkaita toimenpiteitä energiatehokkuuden parantamiseksi.
- (12) Tarjoamalla puolueetonta tietoa rakennusten energiatehokkuudesta niiden rakentamisen, myynnin tai vuokraamisen yhteydessä energiasertifiointi auttaa lisäämään kiinteistömarkkinoiden avoimuutta ja rohkaisee siten energiaa säästäviin investointeihin. Sen pitäisi myös helpottaa kannustinjärjestelmien käyttöä. Julkisten viranomaisten rakennusten ja rakennusten, joissa kansalaiset käyvät usein, olisi toimittava esimerkkinä siten, että niissä otettaisiin ympäristö- ja energianäkökohdat huomioon, ja tästä syystä niille olisi suoritettava energiasertifiointi säännöllisin väliajoin. Energiatehokkuutta koskevien tietojen levittämistä kansalaisille olisi tehostettava asettamalla rakennusten energiatodistukset selvästi näkyville. Sisälämpötiloja koskevien virallisten suositusten ja todellisuudessa mitattujen lämpötilojen näkyville asettamisen pitäisi vähentää lämmitys-, ilmastointi- ja tuuletusjärjestelmien väärää käyttöä. Tällä tavoin vältetään tarpeetonta energiankäyttöä ja säilytetään sisätiloissa ulkoilman lämpötilaan verrattuna miellyttävä ilma.
- (13) Pätevän henkilöstön suorittamalla lämmityskattiloiden ja keskusilmastointijärjestelmien säännöllisellä huollolla varmistetaan, että laitteet on säädetty oikein tuotemääritelmien mukaisesti ja että ne toimivat ympäristön, turvallisuuden ja energian kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Koko lämmitysjärjestelmän puolueeton arviointi on asianmukaista suorittaa aina, kun harkitaan järjestelmän vaihtamista kustannustehokkuuteen liittyvin perustein.
- (14) Perustamissopimuksen 5 artiklassa tarkoitetun toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti energiatehokkuutta koskevan standardijärjestelmän ja sen tavoitteiden perustana olevat yleiset periaatteet on vahvistettava yhteisön tasolla, mutta niiden yksityiskohtainen täytäntöönpano olisi jätettävä jäsenvaltioiden tehtäväksi, jotta kukin jäsenvaltio voi valita omaan erityistilanteeseensa parhaiten soveltuvan järjestelyn. Tässä direktiivissä säädetään ainoastaan näiden tavoitteiden saavuttamisen edellyttämistä vähimmäistoimenpiteistä, eikä siihen sisälly muita kuin tämän tarkoituksen kannalta välttämättömiä toimenpiteitä.
- (15) Olisi säädettävä mahdollisuudesta nopeasti mukauttaa rakennusten energiatehokkuuden laskentamenetelmä teknikan kehitykseen ja standardoinnin alalla saavutettavaan kehitykseen.
- (16) Koska tämän direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet ovat menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁽¹⁾ 2 artiklassa tarkoitettuja laajakantoisia toimenpiteitä, toimenpiteistä olisi päätettävä mainitun päätöksen 5 artiklassa säädettyä sääntelymenettelyä noudattaen,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Perustetaan yhteinen sääntelykehys rakennusten energiatehokkuuden parantamiseksi yhteisössä ottaen huomioon ilmasto- ja paikalliset olosuhteet. Tässä direktiivissä säädetään vaatimuksista, jotka koskevat

- rakennusten yhtenäistetyn energiatehokkuuden yhteisen laskentamenetelmän yleistä kehystä,
- vähimmäisstandardien soveltamista uusien rakennusten energiatehokkuuteen,
- vähimmäisstandardien soveltamista sellaisten suurien olemassaolevien rakennusten energiatehokkuuteen, joihin tehdään laajamittaisia korjauksia,
- rakennusten energiasertifiointia sekä sertifiointitodistuksen ja muiden asiaan liittyvien tietojen näkyvää esille asettamista julkisissa rakennuksissa ja
- rakennusten lämmityskattiloiden ja keskusilmastointijärjestelmien säännöllisiä tarkastuksia sekä lämmitysjärjestelmän arviointia rakennuksissa, joissa lämmityskattilat ovat yli 15 vuotta vanhoja.

2 artikla

Tässä direktiivissä käytetään seuraavia määritelmiä:

- rakennus*: rakennus kokonaisuudessaan tai asuntoalalla ne rakennuksen osat, jotka on suunniteltu käytettäväksi erikseen, kuten huoneistot tai paritalot,
- rakennuksen energiatehokkuus*: yhtenä tai useampana lukuna, joiden laskennassa on otettu huomioon eristys, järjestelmien ominaisuudet, suunnittelu ja sijainti, oma energiantuotanto sekä muut tekijät, jotka vaikuttavat energian nettokäyttöön, ilmaistu rakennuksen kokonaisenergiatehokkuus,
- rakennuksen energiatehokkuuden vähimmäisstandardi*: rakennuksen energiatehokkuutta koskeva säännelty vähimmäisvaatimus,
- rakennuksen energiatehokkuustodistus*: virallisesti tunnustettu todistus, jossa ilmoitetaan liitteessä vahvistetun menetelmän mukaisesti suoritettujen rakennuksen energiatehokkuuden laskennan tulokset,
- julkiset rakennukset*: julkisten viranomaisten rakennukset ja rakennukset, joissa kansalaiset käyvät ja joita kansalaiset käyttävät usein, esimerkiksi koulut, sairaalat, julkisen liikenteen rakennukset, sisäliikuntahallit, uimahallit ja vähittäiskaupan rakennukset, jotka ovat kooltaan yli 1 000 m²,

⁽¹⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

6. *yhdistetty lämmön ja sähkön tuotanto*: primääripolttoaineiden samanaikainen konversio mekaaniseksi energiaksi tai sähköksi ja lämmöksi,
7. *ilmastointijärjestelmä*: laitteet, jotka on suunniteltu jäähdyttämään ja käsittelemään ympäröivää ilmaa,
8. *lämmityskattila*: lämmityskattilan rungosta ja polttimesta muodostuva yksikkö, joka on suunniteltu siirtämään palamisessa vapautuva lämpö veteen,
9. *nimellishyötyteho (kilowatteina ilmaistuna)*: valmistajan vahvistama ja takaama suurin mahdollinen lämpöarvo, joka voidaan tuottaa jatkuvassa käytössä valmistajan ilmoittamalla hyötyteholla,
10. *hyötyteho (prosentteina ilmaistuna)*: lämmityskattilan veteen siirretyn lämpötuloksen sekä tuotteen, jonka lämpöarvo on alhaisempi kuin polttoaineen vakiopaine, ja polttoainemäärää ja aikayksikköä kohti ilmaistun kulutuksen välinen suhde,
11. *lämpöpumppu*: laite, joka ottaa lämpöä ympäröivästä ympäristöstä ja toimittaa sen säädeltyn ympäristöön.

3 artikla

Jäsenvaltioiden on vahvistettava rakennusten energiatehokkuuden laskentamenetelmä, jonka yleinen kehys esitetään liitteessä. Menetelmää ja sen määritelmää on kehitettävä edelleen 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

Rakennuksen energiatehokkuus on ilmaistava avoimella ja yksinkertaisella tavalla ja siihen saattaa sisältyä CO₂-päästöjen osoitin.

4 artikla

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että säännölliseen käyttöön tarkoitetut uudet rakennukset täyttävät energiatehokkuutta koskevat vähimmäisstandardit, jotka on laskettu liitteen menetelmäkehityksen mukaisesti. Näiden standardien on sisällettävä sisäilmalle asetetut yleiset vaatimukset, jotta voitaisiin välttää mahdolliset negatiiviset vaikutukset kuten esimerkiksi riittämätön ilmanvaihto. Nämä energiatehokkuutta koskevat standardit on ajantasaistettava vähintään viiden vuoden välein, jotta ne vastaavat rakennusalan tekniikan kehitystä. Jäsenvaltiot voivat jättää näiden vaatimusten ulkopuolelle historialliset rakennukset, väliaikaiset rakennukset, teollisuuslaitokset, korjaamot ja asuinrakennukset, joita ei käytetä tavallisina asuintoina.

Jäsenvaltioiden on varmistettava sellaisten uusien rakennusten osalta, joiden kokonaispinta-ala on yli 1 000 m², että uusiutuvien energialähteiden käyttöön, yhdistettyyn lämmön ja sähkön tuotantoon, kaukolämpöön tai tietyissä olosuhteissa lämpöpumppujen käyttöön perustuvien hajautettujen energiahuoltojärjestelmien asentamisen tekninen, ympäristöön liittyvä ja taloudellinen toteutettavuus arvioidaan ennen rakennusluvan myöntämistä. Arvioinnin tulosten on oltava kaikkien asianomaisten saatavilla tuloksiin tutustumista varten.

5 artikla

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että sellaisten olemassaolevien rakennusten energiatehokkuus, jotka ovat kokonaispinta-alaltaan yli 1 000 m², saatetaan korjausten yhteydessä ajan tasalle siten, että rakennukset täyttävät energiatehokkuutta koskevat vähimmäisstandardit, jos tämä on teknisesti toteutettavissa ja tarkoittaa kustannustehokkaiden investointien tekemistä, toisin sanoen jos lisäkustannukset ovat nykyisellä lainauksen keskikorolla kuolettavissa kahdeksan vuoden kuluessa kertyneenä energian säästönä.

Tätä periaatetta sovelletaan kaikissa niissä tapauksissa, joissa korjausten kokonaiskustannukset ovat yli 25 % rakennuksen nykyisestä vakuutusarvosta.

6 artikla

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että rakennuksia rakennettaessa, myytäessä tai vuokrattaessa energiatehokkuutta koskeva todistus, joka saa olla enintään viisi vuotta vanha, asetetaan mahdollisen ostajan tai vuokralaisen saataville.

Jäsenvaltiot saavat jättää tämän vaatimuksen ulkopuolelle historialliset rakennukset, väliaikaiset rakennukset, teollisuuslaitokset, korjaamot ja asuinrakennukset, joita ei käytetä tavallisina asuintoina.

2. Rakennuksen energiatehokkuutta koskevassa todistuksessa on annettava olennaisia tietoja rakennuksen tuleville käyttäjille. Todistuksessa on esitettävä vertailuarvoja, kuten nykyisiä laillisia standardeja ja parhaita käytäntöjä, jotta kuluttajat voivat vertailla ja arvioida rakennuksen energiatehokkuutta. Todistukseen on liitettävä suosituksia energiatehokkuuden parantamiseksi.

3. Jäsenvaltioiden on vaadittava, että julkisissa rakennuksissa energiatehokkuutta koskeva todistus, joka saa olla enintään viisi vuotta vanha, asetetaan näkyvälle paikalle, josta se on helposti kansalaisten nähtävissä.

Julkisissa rakennuksissa on lisäksi asetettava selvästi näkyville seuraavat tiedot:

- a) sisälämpötilojen vaihteluväli ja tarvittaessa asiaan liittyvät muut ilmastotekijät, kuten suhteellinen kosteus, joista viranomaiset ovat antaneet suosituksensa kyseisen tyyppiselle rakennukselle,
- b) nykyinen sisälämpötila ja muut asiaan liittyvät ilmastotekijät, jotka osoitetaan luotettavan laitteen (luotettavien laitteiden) avulla.

7 artikla

Jäsenvaltioiden on säädettävä toimenpiteistä yli 10 kW:n nimellishyötytehon lämmityskattiloiden säännöllisten tarkastusten toteuttamiseksi liitteen vaatimusten mukaisesti. Näitä vaatimuksia kehitetään ja määritellään edelleen 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

8 artikla

Jäsenvaltioiden on säädettävä tarvittavista toimenpiteistä sellaisen keskusilmastointijärjestelmien säännöllisten tarkastusten toteuttamiseksi, joiden hyötyteho on yli 12 kW liitteen vaatimusten mukaisesti. Näitä vaatimuksia kehitetään ja määritellään edelleen 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

9 artikla

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että rakennusten sertifiointista sekä lämmitys- ja ilmastointijärjestelmien tarkastuksesta on vastuussa pätevä ja riippumaton henkilöstö.

10 artikla

Mahdolliset muutokset, jotka ovat tarpeen liitteen mukauttamiseksi tekniikan kehitykseen, on vahvistettava 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

11 artikla

1. Komissiota avustaa neuvoston direktiivin 92/75/ETY⁽¹⁾ 10 artiklalla perustettu komitea (jäljempänä ”komitea”), joka koostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana toimii komission edustaja.

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 artiklassa tarkoitettua sääntelymenettelyä, ottaen huomioon kyseisen päätöksen 7 ja 8 artiklan säännökset.

3. Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika on kolme kuukautta.

12 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2003.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltiot säätävät siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitettuja kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

13 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

14 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

⁽¹⁾ EYVL L 297, 13.10.1992, s. 16.

LIITE

A. Rakennusten energiatehokkuuden laskennan kehys (3 artikla)

1. Rakennusten energiatehokkuuden laskentamenetelmässä on yhdistettävä seuraavat näkökohdat:

- a) rakennuksen kuoren ja laitteiden lämpöeristys
- b) lämmityslaitteet ja lämpimän veden jakelu
- c) ilmastointilaitteet
- d) tuuletusjärjestelmä
- e) valaistusjärjestelmä
- f) talojen ja asuntojen sijainti ja suunta

2. Laskennassa on otettava huomioon seuraavien näkökohtien myönteinen vaikutus:

- a) aurinkoenergiajärjestelmät ja muut uusiutuvien energialähteiden käyttöön perustuvat lämmitys- ja sähköjärjestelmät
- b) yhdistetyllä lämmön ja sähkön tuotannolla ja/tai kaukolämpöjärjestelmillä tuotettu sähkö

3. Laskentatarkoituksia varten rakennukset olisi jaettava vähintään seuraaviin luokkiin:

- a) yhden asunnon asuinrakennukset
- b) kahden tai useamman asunnon asuinrakennukset
- c) toimistot
- d) koulutusrakennukset
- e) sairaalat
- f) hotellit ja ravintolat
- g) tukku- ja vähittäiskaupan rakennukset
- h) muun tyyppiset energiaa kuluttavat rakennukset

B. Lämmityskattiloiden tarkastusvaatimukset (artikla 7)

Lämmityskattiloiden tarkastuksessa on otettava huomioon energiankulutus ja hiilidioksidipäästöjen rajoittaminen.

Sellaiset lämmityskattilat, joiden hyötyteho on yli 100 kW, on tarkastettava vähintään joka toinen vuosi.

Sellaisten lämmitysjärjestelmien osalta, joiden lämmityskattiloiden nimellishyötyteho on yli 10 kW ja joiden lämmityskattilat ovat yli 15 vuotta vanhoja, jäsenvaltioiden on säädettävä tarvittavista toimenpiteistä koko lämmitysjärjestelmän tarkastamiseksi yhdellä kerralla. Tähän tarkastukseen sisältyy lämmityskattilan tehon arviointi täydellä ja osittaisella kuormituksella ja lämmityskattilan koon arviointi rakennuksen lämmitysvaatimukseen verrattuna, ja sen perusteella toimivaltaiset viranomaiset antavat käyttäjille neuvoja lämmityskattiloiden vaihtamisesta ja vaihtoehtoisista ratkaisuista.

C. Keskusilmastointijärjestelmien tarkastusvaatimukset (artikla 7)

Keskusilmastointijärjestelmän tarkastuksessa on otettava huomioon energiankulutus ja hiilidioksidipäästöjen rajoittaminen.

Tähän tarkastukseen sisältyy ilmastointijärjestelmän tehon arviointi täydellä ja osittaisella kuormituksella ja järjestelmän koon arviointi rakennuksen jäähdytysvaatimukseen verrattuna, ja sen perusteella toimivaltaiset viranomaiset antavat käyttäjille neuvoja ilmastointijärjestelmän tehon mahdollisesta parantamisesta tai järjestelmän vaihtamisesta ja vaihtoehtoisista ratkaisuista.

Ehdotus neuvoston asetukseksi yksityisoikeutta koskevan Euroopan oikeudellisen alueen toteuttamista helpottavien yhteisön toimien yleisistä puitteista

(2001/C 213 E/16)

KOM(2001) 221 lopull. — 2001/0109(CNS)

(Komission esittämä 15 päivänä toukokuuta 2001)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 61 artiklan c alakohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unioni on asettanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää unionia vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvana alueena, jossa henkilöiden vapaa liikkuvuus taataan. Tätä varten yhteisön olisi toteutettava muun muassa yksityisoikeudellisia asioita koskevan oikeudellisen yhteistyön alalla toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta.
- (2) Neuvosto hyväksyi 3 päivänä joulukuuta 1998 neuvoston ja komission toimintasuunnitelman parhaista tavoista panna täytäntöön Amsterdamin sopimuksen määräykset vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen toteuttamisesta (Wienin toimintasuunnitelma) ⁽¹⁾.
- (3) Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi päätelmät "Kohti vapautta, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvaa unionia: Tampereen toimintalinjat".
- (4) Neuvosto hyväksyi 30 päivänä marraskuuta 2000 komission ja neuvoston yhteisen toimenpideohjelman tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamisesta siviili- ja kauppaoikeuden alalla ⁽²⁾.
- (5) Yhteisellä toiminnalla 96/636/YOS perustettiin vuosiksi 1996–2000 oikeusalalla toimivien tuki- ja vaihto-ohjelma (Grotius) ⁽³⁾.
- (6) Neuvoston asetuksella (EY) N:o 290/2001 ⁽⁴⁾ jatkettiin siviilioikeuden alalla toimivaa tuki- ja vaihto-ohjelmaa (siviilioikeuden alaa koskeva Grotius-ohjelma) vain yhden vuo-

den siirtymäkaudeksi odottaessa perusteellisen analysoinnin tuloksia siitä, miten yhteisön toimia ja tukea olisi tulevaisuudessa kohdennettava.

- (7) Yksityisoikeuden alalla tarvitaan joustavat ja tehokkaat yleiset toimien puitteet, jotta EY:n perustamissopimuksessa, Wienin toimintasuunnitelmassa ja Tampereen päätelmissä asetetut kunnianhimoiset tavoitteet voidaan saavuttaa.
- (8) Toimien puitteissa olisi toissijaisuusperiaatteen mukaisesti säädettävä komission aloitteista yksityisoikeuden alan oikeudellista yhteistyötä edistävien ja helpottavien järjestöjen ja elinten tukemiseksi sekä yksittäisten hankkeiden tukemiseksi.
- (9) Euroopan oikeudellisen alueen kehittäminen edellyttää lukuisia toimia ja ne olisi sen vuoksi toteutettava yhteisön tasolla. Toimien suunnittelulle ja toteuttamiselle on hyödyksi, että ne kootaan yhteen yleisiin toimien puitteisiin.
- (10) Toimien puitteet, joilla lisätään jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien ja oikeuslaitosten keskinäistä tuntemusta, poistavat yksityisoikeuden alan oikeudellisen yhteistyön esteitä, mikä parantaa sisämarkkinoiden toimintaa.
- (11) Yksityisoikeuden alan oikeudellista yhteistyötä koskevien yhteisön säädösten moitteettoman täytäntöönpanon ja soveltamisen takaavat toimenpiteet ovat välttämättömiä, ja ne ovat tehokkaampia, jos niitä yhteensovitetaan yleisissä toimien puitteissa.
- (12) Koska jäsenvaltiot eivät voi EY:n perustamissopimuksen 5 artiklassa esitetyn toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti riittävällä tavalla toteuttaa ehdotetun toimen tavoitteita, jotka voidaan tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavan eurooppalaisen ulottuvuuden, odotettujen mittakaavaetujen ja suunniteltujen toimien kerrannaisvaikutusten vuoksi toteuttaa paremmin yhteisön tasolla. Tämä asetys ei ylitä sitä, mikä on tarpeen tätä varten.
- (13) Euroopan unionin jäsenyyteen valmistautuvien ehdokasmaiden osallistuminen toimien puitteisiin on hyödyllistä valmistautumista jäsenyyteen, erityisesti yhteisön voimassa olevan yhteisön lainsäädännön soveltamisvalmiuksien osalta.

⁽¹⁾ EYVL C 19, 23.1.1999, s. 1.

⁽²⁾ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 287, 8.11.1996, s. 3.

⁽⁴⁾ EYVL L 43, 14.2.2001, s. 1.

(14) Menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁽¹⁾ 2 artiklan mukaisesti tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä mainitun päätöksen 3 artiklassa säädettyä neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

(15) Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti eivät Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemaa koskevan pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti osallistu tämän asetuksen antamiseen, eikä asetus sen vuoksi sido niitä eikä sitä sovelleta niihin.

(16) Tanska ei Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti osallistu tämän asetuksen antamiseen eikä asetus sen vuoksi sido sitä eikä sitä sovelleta siihen,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

TAVOITTEET JA TOIMET

1 artikla

Kohde

1. Tällä asetuksella perustetaan 1 päivästä tammikuuta 2002 ja 31 päivään joulukuuta 2006 yleiset puitteet yhteisön toimille helpottamaan yksityisoikeutta koskevan Euroopan oikeudellisen alueen toteuttamista.

2. Tätä asetusta ei sovelleta Tanskaan, Irlantiin ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

2 artikla

Tavoitteet

Toimien puitteilla on seuraavat tavoitteet:

1. oikeudellisen yhteistyön edistäminen pyrkien erityisesti
  - a) takaamaan oikeusvarmuus ja parantamaan oikeussuojan saatavuutta,
  - b) edistämään oikeuden päätösten ja tuomioiden vastavuoroista tunnustamista,
  - c) edistämään tarvittavaa lainsäädännön lähentämistä ja
  - d) poistamaan esteet, jotka johtuvat eroavuuksista yksityisoikeudessa ja riita-asiain oikeudenkäyntimenettelyissä;

2. oikeusjärjestelmien ja oikeuslaitosten keskinäisen tuntemuksen parantaminen;
3. yhteisön säädösten moitteettoman täytäntöönpanon ja soveltamisen takaaminen; ja
4. oikeussuojan saatavuutta, oikeudellista yhteistyötä ja jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmiä koskevan kansalaistiedotuksen parantaminen.

3 artikla

Toimien tyypit

Toimien puitteiden perusteella tuettavien tai toteutettavien toimien on täytettävä ainakin yksi 2 artiklan tavoitteista ja niihin on kuuluttava:

1. komission toimia, tai
2. toimista, joilla annetaan taloudellista tukea valtiosta riippumattomien eurooppalaisten järjestöjen juoksevien menojen kattamiseen 5 artiklassa säädetyn edellytyksin, taikka
3. toimista, joilla annetaan taloudellista tukea yhteisön edun mukaisiin hankkeisiin 6 artiklassa säädetyn edellytyksin.

4 artikla

Kolmansien maiden osallistuminen

Toimien puitteisiin voivat osallistua:

1. Keski- ja Itä-Euroopan ehdokasmaat (KIE-maat) Eurooppasopimuksissa, niiden lisäpöytäkirjoissa, ja asianomaisten assosiaationeuvostojen päätöksissä vahvistettujen edellytysten mukaisesti;
2. Kypros, Malta ja Turkki näiden maiden kanssa tehtävien kahdenvälisten sopimusten mukaisesti; ja
3. muut maat sopimusten ja menettelyjen salliessa.

5 artikla

Valtiosta riippumattomien järjestöjen toimet

Edellä 3 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuihin toimiin voidaan myöntää taloudellista tukea eurooppalaisille valtiosta riippumattomille järjestöille, jotka täyttävät seuraavat edellytykset:

1. niiden on oltava voittoa tavoittelemattomia;
2. niiden toiminnalla on oltava eurooppalainen ulottuvuus ja niiden on pääsääntöisesti koskettava vähintään kahta kolmasosaa jäsenvaltioista;

⁽¹⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

3. niiden päätavoitteena on oltava yksityisoikeutta koskevan oikeudellisen yhteistyön edistäminen.

6 artikla

Erityiset hankkeet

1. Edellä 3 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettuihin erityisiin hankkeisiin kuuluu

- a) koulutus,
- b) henkilövaihto ja työharjoittelu,
- c) tutkimus,
- d) kokoukset ja seminaarit,
- e) tietojen levittäminen.

2. Taloudellista tukea voidaan myöntää myös sellaisiin hankkeisiin, joissa on tarkoitus perustaa uusi, 5 artiklassa eritellyt perusteet täyttävä järjestö.

3. Hankkeita voivat ehdottaa julkiset tai yksityiset laitokset ja järjestöt, mukaan lukien ammatilliset järjestöt ja tutkimuslaitokset sekä oikeusosalalla toimiville perus- tai jatkokoulutusta antavat oppilaitokset.

4. Jotta hankkeelle voidaan myöntää yhteisrahoitusta, sen on koskettava vähintään kolmea sellaista maata, joissa näitä toimien puitteita sovelletaan.

Hankkeissa voi olla mukana toimijoita myös Tanskasta, Irlannista ja Yhdistyneestä kuningaskunnasta, tai ehdokasmaista, joissa hankkeisiin osallistuminen voisi edistää valmistautumista jäsenyyteen, taikka muista maista, jotka eivät osallistu näiden toimien puitteisiin, jos niiden mukanaolo palvelee hankkeen päämääriä.

LUKU II

RAHOITUS, TOTEUTTAMINEN JA MENETTELYT

7 artikla

Rahoitus

1. Budjettivallan käyttäjä vahvistaa vuotuiset määrärahat rahoitusnäkymien rajoissa.

2. Toimia, joille on myönnetty yhteisrahoitusta näiden toimien puitteiden perusteella, ei saa rahoittaa muusta Euroopan yhteisöjen talousarviosta rahoitettavasta ohjelmasta.

3. Periaatteena on, että yhteisön talousarviosta tulevan taloudellisen tuen osuus ei saa ylittää 50 prosenttia 3 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettujen toimien juoksevista menoista eikä 3 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettujen hankkeiden menoista.

8 artikla

Puitteiden toimien toteuttaminen

1. Komissio julkaisee vuosittain, jos mahdollista ennen 30 päivää kesäkuuta, työohjelman, jossa asetetaan seuraavan vuoden tavoitteita ja toimintamuotoja koskevat prioriteetit ja esitetään valinta- ja myöntämisperusteet sekä menettelyt ehdotusten tekemiseksi ja hyväksymiseksi.

2. Komissio antaa vuotuisen työohjelman 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

3. Arvioidessaan ja valitessaan ehdotuksia komissio kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin perusteisiin:

- a) mahdollisuus vaikuttaa 2 artiklassa mainittuihin tavoitteisiin,
- b) ongelmanratkaisuun tähtäävä ote,
- c) eurooppalainen ulottuvuus,
- d) tulosten levittämiseksi suunnitellut toimenpiteet,
- e) täydennettävyyys muiden toteutettujen, parhaillaan toteutettavien tai tulevien toimien kanssa, ja
- f) toimen laajuus erityisesti mittakaavaetujen ja kustannusvaikeuksien kannalta.

4. Komissio vahvistaa toteutettavat toimenpiteet 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

9 artikla

Rahoituspäätökset

1. Komission 3 artiklan 2 tai 3 alakohdan mukaisen rahoituspäätöksen jälkeen tehdään komission ja tuensaajan välillä avustussopimus.

2. Rahoituspäätökset ja niihin perustuvat sopimukset ovat komission taloudellisen valvonnan kohteena ja tilintarkastustuomioistuin tekee niitä koskevia tilintarkastuksia.

10 artikla

Valvonta

1. Komissio varmistaa, että yhteisön rahoittamien toimien toteuttamista säännöllisesti seurataan ja valvotaan. Tämä tehdään komission ja tuensaajan sopimien menettelyiden mukaisesti laadittujen kertomusten perusteella ja siihen voi myös kuulua otannan perusteella paikan päällä tehtäviä tarkastuksia.

2. Tuensaajien on toimitettava komissiolle kertomus jokaisesta toimesta kolmen kuukauden kuluessa toimen päättymisestä. Komissio määrittää kertomuksen muodon sekä siihen sisällytettävät tiedot.

3. Taloudellisen tuen saajien on pidettävä komission saatavilla kaikki kustannuksiin liittyvät tositteet viiden vuoden ajan toimen viimeisen maksuerän suorittamisesta.

11 artikla

Tiedon levittäminen

1. Komissio varmistaa, että vuosittain julkaistaan luettelo tuensaajista ja toimien puitteiden perusteella rahoitetuista toimista, mukaan lukien tuen määrä.

2. Jos tulosten levittäminen ei kuulu 3 artiklan 3 alakohdan perusteella rahoitettavaan hankkeeseen, mutta tulosten levittäminen edistäisi 2 artiklan tavoitteita, komissio voi toteuttaa toimenpiteitä tulosten levittämiseksi.

3. Komissio antaa 12 artiklalla perustetulle komitealle jokaisen vuoden alussa tiedot edellisenä vuonna 3 artiklan 1 alakohdan perusteella toteutetuista toimista.

12 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa komitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja.

2. Viitattaessa tähän kohtaan sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 artiklassa säädettyä neuvoa-antavaa menettelyä ja otetaan huomioon mainitun päätöksen 7 artikla.

13 artikla

Seuraamukset

1. Komissio voi vähentää tiettyyn toimeen myönnettyä taloudellista tukea, keskeyttää sen tai periä sen takaisin, jos se toteaa väärinkäytöksiä tai saa tietää, että toimeen on tehty ilman sen lupaa merkittäviä muutoksia siten, että toimi ei ole sovittujen toteuttamisjärjestelyjen tavoitteiden mukainen.

2. Jos määräaikoja ei noudateta tai jos toimen eteneminen antaa perusteet ainoastaan osittaiselle myönnettyjen määrärahojen käytölle, komissio pyytää asianomaiselta tuensaajalta selityksen määräajassa. Jos tuensaajan vastaus ei ole tyydyttävä, komissio voi peruuttaa taloudellisen tuen loppuosan ja vaatia jo maksettujen määrien välitöntä takaisinmaksua.

3. Kaikki perusteettomat maksut on maksettava takaisin komissiolle. Viivästyskorko voidaan lisätä määriin, joita ei ole maksettu takaisin ajoissa.

14 artikla

Kertomusten antaminen ja arviointi

1. Komissio antaa kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2004 näiden toimien puitteiden täytäntöönpanosta sekä valvonnan, kertomusten ja toiminnan seurannan tuloksista.

2. Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle näitä toimien puitteita koskevan arviointikertomuksen, jonka on oltava ajoissa käytettävissä puitteiden voimassaolon mahdollista jatkamista varten, kuitenkin viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2005. Kertomukseen on sisällytettävä arviointi kustannusvaikutuksista ja suoritusindikaattoreihin perustuva arviointi tavoitteiden saavuttamisesta.

15 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

Ehdotus neuvoston asetukseksi lampaan- ja vuohenliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä

(2001/C 213 E/17)

KOM(2001) 247 lopull. — 2001/0103(CNS)

(Komission esittämä 16 päivänä toukokuuta 2001)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 36 ja 37 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Lampaan- ja vuohenliha-alan yhteistä markkinajärjestelyä koskevia säännöksiä on annettu useissa asetuksissa. Selkeyden vuoksi kyseiset asetukset olisi kumottava ja korvattava uudella asetuksella. Interventiotä koskevista yleisistä säännöistä lampaan- ja vuohenliha-alalla 14 päivänä lokakuuta 1980 annettu neuvoston asetusta (ETY) N:o 2644/80⁽¹⁾, painaviksi ruhoiksi lihotettavien karitsojen määritelmästä 12 päivänä joulukuuta 1989 annettu neuvoston asetusta (ETY) N:o 3901/89⁽²⁾, lampaiden ja vuohien kasvatukselle tietyillä yhteisön epäsuotuisilla alueilla myönnettävästä erityistuesta 14 päivänä toukokuuta 1990 annettu neuvoston asetusta (ETY) N:o 1323/90⁽³⁾, lampaan- ja vuohenliha-alan tuottajapalkkion myöntämistä koskevista yleisistä säännöistä 27 päivänä marraskuuta 1990 annettu neuvoston asetusta (ETY) N:o 3493/90⁽⁴⁾, tuoreiden ja jäädytettyjen lampaanruhojen yhteisön vakiolaatuluokasta 5 päivänä helmikuuta 1991 annettu neuvoston asetusta (ETY) N:o 338/91⁽⁵⁾ sekä lampaan- ja vuohenliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä 3 päivänä marraskuuta 1998 annettu neuvoston asetusta (EY) N:o 2467/98⁽⁶⁾ korvataan tässä asetuksessa vahvistetuilla uusilla järjestelyillä, minkä vuoksi kyseiset asetukset olisi kumottava.

⁽¹⁾ EYVL L 275, 18.10.1980, s. 8.

⁽²⁾ EYVL L 375, 23.12.1989, s. 4. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1266/95 (EYVL L 123, 3.6.1995, s. 3).

⁽³⁾ EYVL L 132, 23.5.1990, s. 17. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 193/98 (EYVL L 20, 27.1.1998, s. 18).

⁽⁴⁾ EYVL L 337, 4.12.1990, s. 7. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 233/94 (EYVL L 30, 3.2.1994, s. 9).

⁽⁵⁾ EYVL L 41, 14.2.1991, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1278/94 (EYVL L 140, 3.6.1994, s. 5).

⁽⁶⁾ EYVL L 312, 20.11.1998, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1669/2000 (EYVL L 193, 29.7.2000, s. 8).

- (2) Maatalouden yhteisen markkinajärjestelyn muoto voi vaihdella tuotteiden mukaan.

- (3) Perustamissopimuksen 33 artiklan tavoitteiden saavuttamiseksi ja erityisesti markkinoiden vakauttamiseksi ja alan maatalousväestön kohtuullisen elintason turvaamiseksi on tarpeen säätää tietyistä toimenpiteistä, jotka helpottavat tarjonnan mukauttamista markkinoiden tarpeisiin. Olisi säädettävä sisämarkkinoita koskevista toimenpiteistä, joihin sisältyy erityisesti lampaan- ja vuohenlihantuottajille maksettava palkkio sekä yksityisen varastoinnin tukijärjestelmä.

- (4) Tuottajille myönnettävän palkkion suuruudessa on otettava huomioon yhteisön tuotantojärjestelmien erikoistuminen. Kutuista maksettava palkkio olisi myönnettävä tuottajille, jotka toimivat tietyillä alueilla, joilla vuohenkasvatus suuntautuu pääasiassa vuohenlihan tuotantoon ja vuohen- ja lampaankasvatusmenetelmät ovat samanlaisia.

- (5) Olisi myös säädettävä lisäpalkkion maksamisesta tuottajille alueilla, joilla lampaan- ja vuohenkasvatukselle ei käytännössä ole vaihtoehtoja. Lisäpalkkion maksu olisi rajoitettava niihin tuottajiin, joiden tilan maatalousmaasta vähintään 50 prosenttia on epäsuotuisilla alueilla, siten kuin ne on määritelty Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta 17 päivänä toukokuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999⁽⁷⁾ mukaisesti.

- (6) Hallinnollisista syistä palkkioiden maksun aikaisin mahdollinen määräpäivä olisi ajoitettava budjettivuoden alkuun. Toivotun taloudellisen vaikutuksen saavuttamiseksi palkkiot on myönnettävä tiettyjen määräaikaisten kuluissa.

- (7) Palkkioiden määrää on syytä voida muuttaa tuotannon, tuottavuuden ja markkinoiden kehityksen perusteella.

- (8) Jotta vältettäisiin tuotannon ja menojen lisääntymisen kannustamista, on tarpeen säilyttää tuottajakohtaiset enimmäismäärät. Kunkin jäsenvaltion palkkioiden kokonaismäärä olisi vahvistettava jo aiemmin vahvistettujen määrien perusteella.

⁽⁷⁾ EYVL L 160, 26.6.1999, s. 80.

- (9) Uusia tuottajia ja vanhoja tuottajia, joiden tuottajakohtainen enimmäismäärä syystä tai toisesta ei ole karjan muutuneen tilanteen mukainen, ei saisi jättää palkkio-oikeuden ulkopuolelle. Sen vuoksi olisi säädettävä kansallisten varantojen hoidosta siten, että varantoja täydennetään ja hallinnoidaan yhteisön perusteiden mukaisesti. Ilman tilan siirtoa tehtävään palkkio-oikeuksien siirtoon olisi samasta syystä sovellettava sääntöjä, joiden mukaan osa siirretyistä oikeuksista pidätetään ilman korvausta ja siirretään kansalliseen varantoon.
- (10) Jäsenvaltioille olisi annettava mahdollisuus sallia palkkio-oikeuksien väliaikainen siirto, jotta tuottajat voivat rajoitetun ajan vähentää tuotantoaan.
- (11) Olisi luotava yhteys herkkien vyöhykkeiden ja alueiden sekä lampaan- ja vuohenkasvatuksen välille tämän tuotannon jatkumisen varmistamiseksi erityisesti alueilla, joilla on vähän muita vaihtoehtoja.
- (12) Interventioimenpiteet toteutetaan yksityisen varastoinnin tukena, joka vaikuttaa vähiten tuotteiden tavanomaiseen kaupan pitämiseen. Tämän tuen asianmukaisen soveltamisen turvaamiseksi komission olisi saatava kaikki tiedot hintojen kehityksestä lampaan- ja vuohenlihan yhteis-markkinoilla.
- (13) Tiettyjen perusteiden täytyessä markkinahintojen osalta yksityisen varastoinnin tuen myöntämisestä olisi pääsääntöisesti päätettävä tarjouskilpailumenettelyllä. Kuitenkin yksityisen varastoinnin tuen myöntäminen tuen ennakkovahvistamisella saattaa parantaa tämän tuen tehokkuutta silloin, kun kiireellinen turvautuminen yksityiseen varastointiin osoittautuu tarpeelliseksi yhdellä tai useammalla hinnanmäärittelyalueella vallitsevan erityisen vaikean markkinatilanteen vuoksi. Näin ollen on tarpeen antaa komissiolle lupa turvautua tuen ennakkovahvistamismenettelyyn tällaisen markkinatilanteen ilmetessä, vaikka kyseiset markkinahintaperusteet eivät täyty.
- (14) Kauppajärjestelmä, johon sisältyy tuontitullijärjestelmä, on periaatteessa yhdessä hinta-, palkkio- ja interventiojärjestelmien kanssa omiaan vakauttamaan yhteisön markkinoita.
- (15) Toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava seurata jatkuvasti tuonti- ja vientikehitystä voidakseen arvioida markkinoiden kehitystä ja mahdollisesti toteuttaakseen tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet. Tämän vuoksi olisi säädettävä tuonti- ja tarvittaessa vientitodistusten käyttämisestä, johon liittyy toimintojen, joita varten todistuksia pyydetään, toteuttamisen varmistava vakuus.
- (16) Tiettyjen maataloustuotteiden tuonnista johtuvien epäsuorien vaikutusten ehkäisemiseksi ja torjumiseksi yhteisön markkinoilla yhden tai useamman tällaisen tuotteen tuonnille olisi tiettyjen edellytysten täytyessä määrättävä lisä-tuontitulli.
- (17) On aiheellista antaa tietyin edellytyksin komissiolle valtuudet avata ja hallinnoida perustamissopimuksen mukaisesti tehdyistä kansainvälisistä sopimuksista tai muista neuvoston antamista säädöksistä johtuvia tariffikiintiöitä.
- (18) Edellä esitetyn järjestelmän täydentämiseksi siinä määrin kuin on tarpeen sen moitteettoman toiminnan kannalta olisi säädettävä mahdollisuudesta kieltää markkinatilanteen vaatiessa kokonaan tai osittain sisäisen tai ulkoisen jalostusmenettelyn käyttö.
- (19) Tullijärjestelmä mahdollistaa luopumisen kaikista muista suojatoimenpiteistä yhteisön ulkorajoilla. Yhteisten hintojen ja tullimaksujen mekanismi voi poikkeuksellisissa olosuhteissa kuitenkin osoittautua riittämättömiksi. Yhteisön olisi sallittava toteuttaa nopeasti kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta yhteisön markkinat eivät jäisi ilman suojaa tällaisten tapausten aiheuttamia häiriöitä vastaan, kun tuonin esteet on poistettu. Tällaisten toimenpiteiden on oltava yhteisön velvoitteiden mukaisia, kansainväliset velvoitteet mukaan luettuina.
- (20) On myös ehkä toteutettava toimenpiteitä, jos hintojen huomattava nousu tai lasku häiritsee tai uhkaa häiritä yhteisön markkinoita.
- (21) Eläintautien leviämistä ehkäisevien toimenpiteiden soveltamisesta aiheutuvat vapaan liikkuvuuden rajoitukset voivat aiheuttaa hankaluuksia yhden tai useamman jäsenvaltion markkinoille. Poikkeuksellisia markkinoiden tukitoimenpiteitä on ehkä otettava käyttöön tällaisten tilanteiden korjaamiseksi.
- (22) Tiettyjen tukien myöntäminen voisi vaarantaa yhteisten hintojen järjestelmään perustuvien yhtenäismarkkinoiden asianmukaisen toiminnan. Tämän vuoksi valtiontukien myöntämistä koskevia perustamissopimuksen määräyksiä olisi sovellettava lampaan- ja vuohenliha-alalla.

(23) Tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavissa toimenpiteissä olisi otettava huomioon yhteisön velvoitteet, myös sen kansainväliset velvoitteet, lampaan- ja vuohenliha-alan yhteisen markkinajärjestelyn mukaiset tavoitteet sekä perustamissopimuksen 33 artiklassa määrätty yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet.

(24) Koska tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet ovat menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁽¹⁾ 2 artiklassa tarkoitettuja hallintotoimenpiteitä, toimenpiteistä olisi päätettävä mainitun päätöksen 4 artiklassa säädettyä hallintomenettelyä noudattaen.

(25) Jäsenvaltioille tämän asetuksen velvoitteiden soveltamisesta aiheutuvat kustannukset kuuluvat yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta 17 päivänä toukokuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1258/1999⁽²⁾ soveltamisalaan.

(26) Lampaan- ja vuohenliha-alan yhteisessä markkinajärjestelyssä on otettava huomioon asianmukaisella tavalla perustamissopimuksen 33 ja 131 artiklassa määrätty tavoitteet.

(27) Lampaan- ja vuohenkasvatuksen ympäristövaikutukset aiheuttavat huolta erityisesti epäsuotuisilla alueilla. Komission olisi laadittava asiasta kertomus saatujen kokemusten perusteella ja liitettävä siihen mahdolliset ehdotukset.

(28) Siirryttäessä asetuksen (EY) N:o 2467/98 järjestelyistä tässä asetuksessa säädettyihin järjestelyihin voi ilmetä vaikeuksia, joita ei käsitellä tässä asetuksessa. Tällaisten vaikeuksien selvittämiseksi komission olisi pystyttävä hyväksymään siirtymätoimenpiteitä. Komission olisi myös voitava ratkaista erityiset käytännön ongelmat.

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Lampaan- ja vuohenliha-alan yhteinen markkinajärjestely sisältää sisämarkkina- ja kauppajärjestelmän, joka koskee seuraavia tuotteita:

⁽¹⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ EYVL L 160, 26.6.1999, s. 103.

	CN-koodi	Tavaran kuvaus
a)	0104 10 30	Karitsat (enintään vuoden ikäiset)
	0104 10 80	Elävät lampaat, muut kuin puhdasrotuiset siitoseläimet ja karitsat
	0104 20 90	Elävät vuohet, muut kuin puhdasrotuiset siitoseläimet
	0204	Lampaan- ja vuohenliha, tuore, jäädytetty tai jäädytetty
	0210 90 11	Lampaan- ja vuohenliha, luullinen, suolattu tai suolavedessä, kuivattu tai savustettu
	0210 90 19	Lampaan- ja vuohenliha, luuton, suolattu, suolavedessä, kuivattu tai savustettu
b)	0104 10 10	Elävät lampaat, puhdasrotuiset siitoseläimet
	0104 20 10	Elävät vuohet, puhdasrotuiset siitoseläimet
	0206 80 99	Lampaan ja vuohen muut syötävät osat, tuoreet tai jäädytetyt, muut kuin farmaseuttisten tuotteiden valmistukseen tarkoitettut
	0206 90 99	Lampaan ja vuohen muut syötävät osat, jäädytetyt, muut kuin farmaseuttisten tuotteiden valmistukseen tarkoitettut
	0210 90 60	Lampaan ja vuohen muut syötävät osat, suolattu, suolavedessä, kuivattu tai savustettu
ex	1502 00 90	Lampaan ja vuohen rasva, muut kuin nimikkeeseen 1503 kuuluvat
c)	1602 90 72	Muut valmisteet ja säilykkeet, jotka on valmistettu lampaan- tai vuohenlihasta tai muista osista, kypsennättömät; kypsennetyistä lihasta tai kypsennetyistä muista eläimenosista sekä kypsennättömästä lihasta tai kypsennättömistä muista eläimenosista tehdyt seka- valmisteet
	1602 90 74	
d)	1602 90 76	Muut valmisteet ja säilykkeet, jotka on valmistettu lampaan- tai vuohenlihasta tai muista osista, muut kuin kypsennättömät tai seka- valmisteet
	1602 90 78	

I OSASTO

SISÄMARKKINAT

2 artikla

Ammattialajärjestöjen ja ammattialojen yhteisten järjestöjen tekemien tarjonnan mukauttamista markkinoiden vaatimuksiin helpottavien aloitteiden rohkaisemiseksi voidaan toteuttaa seuraavat 1 artiklassa tarkoitettuja tuotteita koskevat yhteisön toimenpiteet:

- toimenpiteet, joilla pyritään parantamaan lampaan- ja vuohenkasvatusta;
- toimenpiteet, joilla pyritään edistämään tuotannon, jalostuksen ja kaupan pitämisen parempaa järjestäytymistä;
- toimenpiteet, joilla pyritään parantamaan laatua;
- toimenpiteet, joilla pyritään käytettävien tuotantokeinojen tuntemuksen perusteella mahdollistamaan lyhyen ja pitkän aikavälin ennusteiden laatiminen;

e) toimenpiteet, joilla pyritään helpottamaan markkinahintojen kehityksen seuranta.

Näitä toimenpiteitä koskevat yleiset säännöt vahvistetaan perustamissopimuksen 37 artiklan 2 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen.

I LUKU

SUORAT TUET

3 artikla

Tässä osastossa tarkoitetaan:

- a) "uuhella" kaikkia naaraspuolisia lampaansukuisia eläimiä, jotka ovat karitsoineet vähintään kerran tai ovat vähintään yhden vuoden ikäisiä;
- b) "kutulla" kaikkia naaraspuolisia vuohensukuisia eläimiä, jotka ovat vohlineet vähintään kerran tai ovat vähintään yhden vuoden ikäisiä.

1 J a k s o

Uuhi- ja kuttupalkkio

4 artikla

1. Tuottaja, joka pitää tilallaan uuhia, voi hakemuksesta saada palkkiota uuhien pitämisestä (uuhipalkkiota).

2. Tuottaja, joka pitää tilallaan kuttuja, voi hakemuksesta saada palkkiota vuohien pitämisestä (vuohipalkkiota). Tämä palkkio myönnetään tuottajille, jotka toimivat tietyillä alueilla, joilla tuotanto täyttää seuraavat kaksi perustetta:

- uuhia kasvatetaan ensisijaisesti vuohenlihan tuotantoon,
- lampaiden ja vuohien kasvatustapamenetelmät ovat samanlaiset.

Tällaisten alueiden luettelo laaditaan 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

3. Uuhi- ja vuohipalkkio myönnetään vuosittain tuottajakoh- taisten enimmäismäärien rajoissa tukikelpoista eläintä, kalente- rivuotta ja tuottajaa kohti. Palkkiota on haettava vähintään kymmenestä eläimestä.

4. Palkkion määräksi uuhta kohti vahvistetaan 21 euroa. Lampaanmaitoa tai lampaanmaitopohjaisia tuotteita kaupan pi- tävien tuottajien osalta palkkio uuhta kohti on kuitenkin 16,8 euroa.

5. Palkkion määräksi kuttua kohti vahvistetaan 16,8 euroa.

6. Yksityiskohtaiset säännöt tämän artiklan soveltamisesta annetaan 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä nou- dattaen.

2 J a k s o

Lisäpalkkio

5 artikla

1. Niillä alueilla, joilla ei käytännössä ole vaihtoehtoja lam- paan- ja vuohenkasvatukselle, maksetaan lisäpalkkio. Jäsenval- tioiden on määriteltävä nämä alueet. Lisäpalkkio myönnetään kuitenkin ainoastaan niille tuottajille, joiden tilan maatalous- maasta vähintään 50 prosenttia sijaitsee asetuksen (EY) N:o 1257/1999 mukaisesti määritellyillä epäsuotuisilla alueilla.

2. Lisäpalkkio myönnetään myös tuottajille, joiden eläimet siirtyvät vuodenaikojen mukaisesti laitumelta toiselle edellyt- täen, että:

- a) vähintään 90 prosenttia eläimistä, joista palkkiota haetaan, laiduntaa vähintään 90 peräkkäistä päivää 1 kohdan mukai- sesti määritellyllä tukikelpoisella alueella, ja
- b) tilan keskuspaikka on tarkkaan määritellyllä maantieteelli- sellä alueella, jonka osalta jäsenvaltio on todennut, että vuo- denaikojen mukainen siirtyminen laitumelta toiselle kuuluu perinteiseen lampaan- ja/tai vuohenkasvatukseen ja eläinten siirtyminen on tarpeen siirtolaidunkautisen rehun riittämät- tömän määrän vuoksi.

3. Tämän lisäpalkkion suuruudeksi vahvistetaan 7 euroa uuhta ja kuttua kohti. Lisäpalkkio on myönnettävä samoin edellytyksin kuin mitä on säädetty uuhi- ja vuohipalkkion osalta.

4. Yksityiskohtaiset säännöt tämän artiklan soveltamisesta annetaan 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä nou- dattaen.

3 J a k s o

Yleiset säännökset

6 artikla

Palkkiot maksetaan tuensaajina oleville tuottajille niiden uuhien ja/tai kuttujen määrän perusteella, jotka pidetään tilalla 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen määritet- tävän vähimmäisajan.

Maksut suoritetaan heti kun tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskevasta yhdenmukaisesta hallinto- ja valvontajärjestelmästä an- netussa asetuksessa (ETY) N:o 3508/92 ⁽¹⁾ säädetty tarkastukset on suoritettu mutta aikaisintaan sen kalenterivuoden, jonka osalta palkkioita haetaan, 16 päivänä lokakuuta ja viimeistään seuraavan kalenterivuoden 30 päivänä kesäkuuta.

⁽¹⁾ EYVL L 355, 5.12.1992, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1593/2000 (EYVL L 182, 21.7.2000, s. 4).

7 artikla

Palkkiomääriä voidaan muuttaa tuotannon, tuottavuuden ja markkinoiden kehityksen perusteella perustamissopimuksen 37 artiklan 2 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen.

4 J a k s o

Tuottajakohtaiset enimmäismäärät

8 artikla

1. Jollei 2 ja 3 kohdasta muuta johdu, tuottajakohtaisen enimmäismäärän on 1 päivänä tammikuuta 2002 vastattava tuottajalla 30 päivänä joulukuuta 2001 yhteisön asianmukaisien sääntöjen mukaisesti olleiden palkkio-oikeuksien määrä.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että palkkio-oikeuksien määrä ei niiden alueella ylitä 1 päivästä tammikuuta 2002 alkaen liitteessä I vahvistettuja kansallisia enimmäismääriä ja että 10 artiklassa tarkoitetut kansalliset varannot voidaan säilyttää.

3. Jos 2 kohdan nojalla toteutetut toimenpiteet edellyttävät tuottajakohtaisten enimmäismäärien alentamista, se on tehtävä ilman korvauksia ja tarkistuksesta on päätettävä objektiivisin perustein.

Näissä perusteissa on otettava erityisesti huomioon:

- a) missä määrin tuottajat ovat käyttäneet tuottajakohtaisia enimmäismääriään vuotta 2000 edeltäneiden kolmen viitevuoden aikana;
- b) erityiset luonnonolot tai seuraamukset, joiden vuoksi palkkiota ei ole maksettu tai sitä on alennettu vähintään yhden viitevuoden aikana;
- c) muut poikkeukselliset olosuhteet, joiden vuoksi vähintään yhden viitevuoden aikana maksetut tuet eivät vastaa edellisten vuosien todellista tilannetta.

4. Edellä olevan 2 kohdan mukaisesti toteutetun toimenpiteen perusteella päätetyt palkkio-oikeudet on poistettava.

5. Yksityiskohtaiset säännöt tämän artiklan soveltamisesta annetaan 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

9 artikla

1. Jos tuottaja myy tai muulla tavoin siirtää tilansa, kaikki palkkio-oikeudet voidaan siirtää tilanpidonjatkajalle.

2. Tuottaja voi myös siirtää oikeutensa kokonaan tai osittain muille tuottajille tilaansa siirtämättä.

Jos palkkio-oikeuksia siirretään ilman tilan siirtoa, osa siirretyistä oikeuksista, enintään 15 prosenttia, on palautettava korvauksetta sen jäsenvaltion kansalliseen varantoon, jonka alueella tila sijaitsee, jaettavaksi ilmaiseksi.

Jäsenvaltio voi säätää, että ilman tilan siirtoa tapahtuvat oikeuksien siirrot toteutetaan suoraan tuottajien kesken tai kansallisen varannon kautta.

3. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa tarvittavat toimenpiteet estääkseen palkkio-oikeuksien siirtämisen pois sellaisilta herkiltä vyöhykkeiltä ja alueilta, joilla lampaankasvatus on erityisen tärkeää paikalliselle elinkeinoelämälle.

4. Jäsenvaltiot voivat sallia ennen niiden erikseen vahvistamaa päivämäärää sellaisen palkkio-oikeuksien osan väliaikaisen siirtämisen, jota oikeuksia hallussaan pitävä tuottaja ei aio käyttää.

5. Yksityiskohtaiset säännöt tämän artiklan soveltamisesta annetaan 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

Nämä yksityiskohtaiset säännöt voivat koskea erityisesti:

- a) säännöksiä, joiden avulla jäsenvaltiot voivat ratkaista niiden tuottajien palkkio-oikeuksien siirtoon liittyvät erityiset ongelmat, jotka eivät omista alueita, joilla heidän tilansa sijaitsevat, ja
- b) erityisiä sääntöjä, jotka liittyvät osittaisen siirron kohteena olevien oikeuksien vähimmäismäärään.

10 artikla

1. Jokaisen jäsenvaltion on ylläpidettävä kansallista varantoa palkkio-oikeuksia varten.

2. Edellä 9 artiklan 1 kohdan tai muiden yhteisön säännösten mukaisesti palautetut palkkio-oikeudet on vietävä kansalliseen varantoon.

3. Jäsenvaltioiden on käytettävä kansallisia varantojaan niiden rajoissa palkkio-oikeuksien myöntämiseen erityisesti uusille tai nuorille viljelijöille tai muille ensisijaisessa asemassa oleville tuottajille.

4. Yksityiskohtaiset säännöt tämän artiklan soveltamisesta vahvistetaan 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

III LUKU

YKSITYINEN VARASTOINTI

11 artikla

1. Komissio voi päättää myöntää yksityisen varastoinnin tukea yhdellä tai useammalla hinnanmäärittelyalueella vallitsevan erityisen vaikean markkinatilanteen vuoksi. Hinnanmäärittelyalueella tarkoitetaan:

- Isoa-Britanniaa,
- Pohjois-Irlantia,
- jokaista muuta jäsenvaltiota, kutakin erikseen.

Tuki myönnetään tarjouskilpailumenettelyllä.

Kuitenkin kyseisen tuen myöntämisestä ennakkovahvistamismenettelyllä voidaan päättää silloin, kun kiireellinen turvautuminen yksityisen varastoinnin tukeen osoittautuu tarpeelliseksi.

2. Yksityiskohtaiset säännöt tämän artiklan soveltamisesta annetaan ja yksityisen varastoinnin tuen myöntämisestä päätetään 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

II OSASTO

KOLMANSIEN MAIDEN KANSSA KÄYTÄVÄ KAUPPA

12 artikla

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettuja tuotteita yhteisöön tuotessa tai niitä yhteisöstä vietäessä voidaan vaatia tuonti- tai vientitodistuksen esittämistä.

Tuonti- tai vientitodistus on voimassa kaikkialla yhteisössä.

Jäsenvaltiot myöntävät todistuksen hakemuksesta jokaiselle riippumatta siitä, mihin hakija on sijoittautunut yhteisössä, sanottuna kuitenkin rajoittamatta 15 artiklan soveltamiseksi toteutettuja toimenpiteitä.

Todistusten myöntämisen edellytykseksi voidaan asettaa sellaisen vakuuden antaminen, jolla taataan tuonti- ja vientisitoumuksen toteutuminen todistuksen voimassaoloaikana; ylivoi- maista estettä lukuun ottamatta vakuus menetetään kokonaan tai osittain, jos toimintaa ei toteuteta tässä määräajassa tai se toteutetaan ainoastaan osittain.

2. Luettelo tuotteista, joilta vaaditaan vientitodistus, todistusten voimassaoloaika ja muut yksityiskohtaiset säännöt tämän artiklan soveltamisesta vahvistetaan 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

13 artikla

Edellä 1 artiklassa lueteltuihin tuotteisiin sovelletaan yhteisen tullitariffin mukaisia tulleja.

14 artikla

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettujen tiettyjen tuotteiden tuonnista johtuvien epäsuotuisten vaikutusten ehkäisemiseksi tai torjumiseksi yhteisön markkinoilla yhden tai useamman tällaisen yhteisessä tullitariffissa säädetyn tullin alaisen tuotteen tuonnille määrätään lisätuontitulli, jos komission 4 kohdan nojalla määrittämät edellytykset täyttyvät, paitsi jos tuonti ei todennäköisesti häiritse yhteisön markkinoita tai jos vaikutukset ovat epäsuhteessa asetettuihin tavoitteisiin.

2. Jos tuontihinta alittaa yhteisön Maailman kauppajärjestölle tiedoksi antaman tason ("käynnistyshinta"), voidaan määrätä lisätuontitulli.

Jos tuonnin määrä minä tahansa vuonna, jona 1 kohdassa tarkoitettuja epäsuotuisia vaikutuksia ilmenee tai todennäköisesti ilmenee, ylittää markkinoillepääsymahdollisuuksien tason, joka määritellään prosenttiosuutena kolmen edellisen vuoden vastaavasta kotimaisesta kulutuksesta ("käynnistysmäärä"), voidaan periä lisätuontitulli.

3. Edellä 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaista lisätuontitullia asetettaessa huomioon otettavat tuontihinnat määritetään kyseisen lähetyksen cif-tuontihintojen perusteella.

Tätä varten cif-tuontihinnat tarkistetaan kyseisen tuotteen edustavan maailmanmarkkinahinnan tai tuotteen yhteisön tuonti- markkinoilla vallitsevan edustavan hinnan perusteella.

4. Komissio antaa tämän artiklan soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen. Näissä säännöissä täsmennetään erityisesti tuotteet, joihin lisätuontitulleja voidaan soveltaa.

15 artikla

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitetuille tuotteille perustamissopimuksen 300 artiklan mukaisesti tehdyistä sopimuksista tai mistä tahansa muusta neuvoston säädöksestä johtuvat tariffikiintiöt otetaan käyttöön ja niitä hallinnoidaan 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen annettujen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

2. Kiintiöitä hallinnoidaan soveltamalla yhtä seuraavista menetelmistä tai niiden yhdistelmästä:

- a) hakemusten saapumisjärjestykseen perustuva menetelmä ("ensin tullutta palvelaan ensin" -periaate);
- b) menetelmä, jossa kiintiöt jaetaan suhteessa haettuihin määriin hakemusten jättöhetkellä ("samanaikainen tutkimus" -menetelmä);

- c) perinteisiin kaupan järjestelyihin perustuva menetelmä ("perinteiset/uudet toimijat" -menetelmä).

Myös muita sopivia menetelmiä voidaan käyttää. Niissä on vältettävä kaikenlainen asianomaisten toimijoiden välinen syrjintä.

3. Käytettävässä hallinnointimenetelmässä on tarvittaessa otettava huomioon yhteisön markkinoiden hankintatarpeet ja tarve turvata markkinoiden tasapaino.

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa yksityiskohtaisissa säännöissä:

- a) säädetään vuoden ajalle tarvittaessa sopivasti jaettavista vuosittaisista kiintiöistä;

- b) vahvistetaan sovellettava hallinnointimenetelmä;

- c) määritellään tarvittaessa takeet tuotteen luonteesta, lähtösyystä ja alkuperästä ja jos on aiheellista, perinteisten kaupankäyntimallien säilyttämisestä;

- d) hyväksytään c kohdassa mainitut takeet todistava asiakirja ja

- e) säädetään tuontitodistusten myöntämisedellytyksistä ja voimassaoloajasta.

16 artikla

1. Siinä määrin kuin on tarpeen 1 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden yhteisen markkinajärjestelyn moitteettoman toiminnan kannalta, neuvosto voi komission ehdotuksesta ja perustamissopimuksen 37 artiklan 2 kohdassa määrättyä äänestysmenettelyä noudattaen erityistapauksissa estää sisäisen jalostusmenetelmän käytön osittain tai kokonaan 1 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden osalta.

2. Edellä olevasta 1 kohdasta poiketen ja jos 1 kohdassa tarkoitettu tilanne on poikkeuksellisen kiireellinen ja jos yhteisön markkinat häiriintyvät tai uhkaavat häiriintyä sisäisen tai ulkoisen jalostusmenettelyn vuoksi, komissio päättää tarvittavista toimenpiteistä joko jäsenvaltion pyynnöstä tai omasta aloitteestaan. Neuvostolle ja jäsenvaltioille on ilmoitettava toimenpiteistä, jotka eivät saa olla voimassa enempää kuin kuusi kuukautta ja joita on sovellettava viipymättä. Jos komissio saa jäsenvaltiolta tällaisen pyynnön, se tekee asiasta päätöksen viikon kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

3. Kukin jäsenvaltio voi saattaa komission toteuttaman toimenpiteen neuvoston käsiteltäväksi sen tiedoksi antamista seuraavan viikon kuluessa. Neuvosto voi määräenemmistöllä vahvistaa, muuttaa tai kumota komission päätöksen.

Jos neuvosto ei ole toiminut kolmen kuukauden kuluessa, komission päätös katsotaan kumotuksi.

17 artikla

1. Yhdistetyn nimikkeistön yleisiä tulkintasääntöjä ja nimikkeistön soveltamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä sovelletaan 1 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden luokitteluun. Tämän asetuksen soveltamisesta syntyvä tariffinimikkeistö sisällytetään yhteiseen tullitariffiin.

2. Jollei tässä asetuksessa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä toisin säädetä, kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa kielletään

- a) vaikutukseltaan tulleja vastaavien maksujen kantaminen;

- b) määrällisten rajoitusten tai vaikutuksiltaan vastaavien toimenpiteiden soveltaminen.

18 artikla

1. Jos tuonnin tai viennin kasvun seurauksena yhden tai useamman 1 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden markkinat yhteisössä häiriintyvät tai uhkaavat häiriintyä vakavasti siten, että perustamissopimuksen 33 artiklan tavoitteiden saavuttaminen vaarantuu, kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa voidaan soveltaa aiheellisia toimenpiteitä, kunnes häiriö tai häiriön uhka on väistynyt.

Neuvosto antaa määräenemmistöllä komission ehdotuksesta yleiset säännöt tämän kohdan soveltamisesta ja määrittelee tapaukset ja rajat, joissa jäsenvaltiot voivat toteuttaa suoja-toimenpiteitä.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettu tilanne ilmenee, komissio päättää jäsenvaltion pyynnöstä tai omasta aloitteestaan tarvittavista toimenpiteistä. Se antaa jäsenvaltioille tiedoksi toimenpiteet, joita sovelletaan välittömästi. Jos komissio saa jäsenvaltiolta tällaisen pyynnön, se tekee asiasta päätöksen kolmen työpäivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

3. Kukin jäsenvaltio voi saattaa komission toteuttaman toimenpiteen neuvoston käsiteltäväksi sen tiedoksi antamista seuraavien kolmen työpäivän kuluessa. Neuvosto kokoontuu viipymättä. Se voi määräenemmistöllä muuttaa tai kumota kyseisen toimenpiteen.

4. Tämän artiklan säännöksiä sovelletaan yhteisön velvoitteita noudattaen, kansainväliset velvoitteet mukaan luettuina.

III OSASTO

YLEISET SÄÄNNÖKSET

19 artikla

Jäsenvaltioiden on todettava lammaseläinten hinnat ja lammaseläinten lihan hinnat 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen vahvistettavien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

20 artikla

1. Jos yhteisön markkinoilla todetaan huomattavaa hintojen nousua tai laskua, ja tällainen tilanne näyttää jatkuvan, ja jos tämän vuoksi markkinat häiriintyvät tai uhkaavat häiriintyä, tarvittavia toimenpiteitä voidaan toteuttaa 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

2. Komissio antaa yksityiskohtaiset säännöt tämän artiklan soveltamisesta 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

21 artikla

Eläintautien leviämisen torjuntatoimenpiteistä mahdollisesti aiheutuvien vapaan liikkuvuuden rajoitusten huomioon ottamiseksi voidaan toteuttaa 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen poikkeustoimenpiteitä niiden markkinoiden tukemiseksi, joihin rajoitukset vaikuttavat. Kyseisiä toimenpiteitä voidaan toteuttaa ainoastaan niin laajoina ja niin pitkäksi aikaa kuin on ehdottomasti tarpeen markkinoiden tukemiseksi.

22 artikla

Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, perustamissopimuksen 87, 88 ja 89 artiklaa sovelletaan tämän asetuksen 1 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden tuotantoon ja kauppaan.

23 artikla

Jäsenvaltiot ja komissio antavat toisilleen tiedoksi tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tiedot.

Säännöt tällaisten tietojen toimittamisesta ja jakelusta vahvistetaan 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

24 artikla

1. Komissiota avustaa lampaiden ja vuohien hallintokomitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja.

2. Viitattaessa tähän kohtaan sovelletaan päätöksen 1999/486/EY 4 artiklassa säädettyä hallintomenettelyä ja otetaan huomioon mainitun päätöksen 7 artikla.

3. Päätöksen 1999/468/EY 4 artiklan 3 kohdassa säädetty määräaika on yksi kuukausi.

25 artikla

Komitea voi käsitellä muita kysymyksiä, jotka puheenjohtaja saattaa sen käsiteltäväksi omasta aloitteestaan tai jonkin jäsenvaltion edustajan pyynnöstä.

26 artikla

Erityisten käytännön ongelmien ratkaisemiseksi tarvittavat toimenpiteet vahvistetaan 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

Nämä toimenpiteet voivat asianmukaisesti perusteltuina poiketa joistakin tämän asetuksen säännöksistä.

27 artikla

Asetusta (EY) N:o 1258/1999 ja sen täytäntöönpanemiseksi annettuja säännöksiä sovelletaan jäsenvaltioille tämän asetuksen velvoitteiden täyttämistä aiheutuneisiin menoihin.

28 artikla

Tätä asetusta sovelletaan siten, että perustamissopimuksen 33 ja 131 artiklassa määrätyt tavoitteet otetaan asianmukaisella tavalla huomioon.

29 artikla

Komissio antaa 31 päivään joulukuuta 2005 mennessä neuvostolle ja parlamentille kertomuksen lampaan- ja vuohenkasvatuksen ympäristövaikutuksista erityisesti epäsuotuisilla alueilla sekä palkkiojärjestelmän vaikutuksista. Kertomukseen on liitettävä mahdolliset ehdotukset. Kertomuksessa on erityisesti otettava huomioon jäsenvaltioiden selvitykset asetuksen (EY) N:o 1259/1999 3 artiklassa säädettyjen toimenpiteiden toteutuksesta.

30 artikla

Kumotaan asetukset (ETY) N:o 2644/80, (ETY) N:o 3901/89, (ETY) N:o 1323/90, (ETY) N:o 3493/90, (ETY) N:o 338/91 ja (EY) N:o 2467/98.

Viittauksia kumottuihin asetuksiin pidetään viittauksina tähän asetukseen, ja ne luetaan liitteessä II olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

31 artikla

Toimenpiteet, joilla helpotetaan siirtymistä 30 artiklassa tarkoitettujen asetusten säännösten soveltamisesta tämän asetuksen säännösten soveltamiseen, vahvistetaan 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

32 artikla

1. Tämä asetus tulee voimaan seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

2. Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2002.

3. Asetuksia (ETY) N:o 2644/80, (ETY) N:o 3901/89, (ETY) N:o 1323/90, (ETY) N:o 3493/90, (ETY) N:o 338/91 ja (EY) N:o 2467/98 sovelletaan edelleen markkinointivuosien 2000 ja 2001 osalta.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

LIITE I

TILAKOHTAISET UUHI- JA VUOHIPALKKIO-OIKEUDET

Jäsenvaltio	Oikeudet (x 1 000)
België/Belgique	70
Danmark	104
Deutschland	2 432
Ellas	11 023
España	19 580
France	7 842
Ireland	4 956
Italia	9 575
Luxembourg	4
Nederland	930
Österreich	206
Portugal	2 690
Suomi/Finland	80
Sverige	180
United Kingdom	19 492
Yhteensä	79 164

LIITE II

Vastaavuustaulukko

Asetus (ETY) N:o 1323/90	Tämä asetukset
1 artikla	5 artikla
Asetus (ETY) N:o 3493/90	Tämä asetukset
1 artiklan 1 kohta	—
1 artiklan 2 kohta	—
1 artiklan 3 kohta	—
1 artiklan 4 kohta	3 artiklan a alakohta
1 artiklan 5 kohta	3 artiklan b alakohta
2 artikla	5 artikla
3 artikla	—
4 artikla	—
Asetus (EY) N:o 2467/98	Tämä asetukset
1 artikla	1 artikla
2 artikla	2 artikla
3 artikla	—
4 artikla	19 artikla
5 artiklan 1 kohta	4 artiklan 1 kohta
5 artiklan 2 ja 3 kohta	4 artiklan 4 kohta
5 artiklan 4 kohta	—
5 artiklan 5 kohta	4 artiklan 2 kohta
5 artiklan 6 kohta	6 artikla
5 artiklan 7–10 kohta	—
6 artiklan 1–3 kohta	—
6 artiklan 4 kohdan a alakohta	—
6 artiklan 4 kohdan b alakohta	9 artiklan 1 ja 2 kohta
6 artiklan 4 kohdan c alakohta	9 artiklan 2 ja 3 kohta
6 artiklan 4 kohdan d alakohta	9 artiklan 4 kohta
6 artiklan 4 kohdan e alakohta	—
6 artiklan 4 kohdan f alakohta	9 artiklan 5 kohta
6 artiklan 5 kohta	—
6 artiklan 6 kohta	—
7 artikla	10 artikla
8 artikla	—
9 artikla	—
10 artikla	8 artiklan 2 kohta
11 artikla	—
12 artikla	11 artikla
13 artikla	—
14 artikla	12 artikla
15 artikla	13 artikla
16 artikla	14 artikla
17 artikla	15 artikla
18 artikla	16 artikla
19 artikla	17 artikla
20 artikla	18 artikla
21 artikla	21 artikla
22 artikla	22 artikla
23 artikla	23 artikla
24 artikla	24 artikla
25 artikla	—
26 artikla	25 artikla
27 artikla	28 artikla
28 artikla	—

Ehdotus neuvoston asetukseksi Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta annetun asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 muuttamisesta

(2001/C 213 E/18)

KOM(2001) 253 lopull. — 2001/0104(CNS)

(Komission esittämä 17 päivänä toukokuuta 2001)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 283 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta annetun asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 ⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY, EHTY, Euratom) N:o 2805/2000 ⁽²⁾, ja erityisesti Euroopan yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen 52 artiklan,

ottaa huomioon henkilöstösääntökomitean kuulemisen jälkeen tehdyn komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon yhteisöjen tuomioistuimen lausunnon,

ottaa huomioon tilintarkastustuomioistuimen lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Ylimääräiset toimihenkilöt ovat kaikissa toimielimissä korvaamattoman tärkeitä toimielinten kiireellisten henkilöresurssitarpeiden kannalta erityisesti sellaisten virkamiesten tai väliaikaisten toimihenkilöiden sijaisina, jotka ovat tilapäisesti estyneet hoitamasta tehtäviään (muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen 3 artiklan b alakohta). He voivat myös hoitaa lyhytaikaisia erityistehtäviä henkilöstösäännöissä vahvistettujen korkealuokkaisten vaatimusten mukaisesti. Ylimääräiset toimihenkilöt täydentävät vakinaisten virkamiesten työpanosta sellaisilla erityisaloilla, joilla tarvittavaa asiantuntemusta ei ole muutoin käytettävissä.

(2) Mahdollisuus pidentää ylimääräisen toimihenkilön työsopimuksen kestoaikaa on hyvä keino lisätä toimielinten henkilöstöresurssien käytön joustavuutta.

(3) Mahdollisuus jatkaa ylimääräisen toimihenkilön työsopimuksen kestoaikaa yhtä vuotta pidemmäksi on perusteltu, jotta toimielin voi, silloin kun yksikön etu niin vaatii, varmistaa tietyn jatkuvuuden tehtävien hoitamisessa ja/tai saada kyseisen henkilöstön jäsenen taidoista ja koulutuksesta parhaan mahdollisen hyödyn.

(4) Tämän vuoksi muuta henkilöstöä koskevat palvelussuhteen ehdot olisi muutettava ylimääräisten toimihenkilöiden työsopimusten enimmäiskestoajan pidentämiseksi kolmeen vuoteen,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan Euroopan yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevat palvelussuhteen ehdot seuraavasti:

Korvataan 52 artiklan b alakohta seuraavasti: ”kolme vuotta kaikissa muissa tapauksissa”.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan sen voimaantulopäivästä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

⁽¹⁾ EYVL L 56, 4.3.1968, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 326, 22.12.2000, s. 7.

Ehdotus neuvoston direktiiviksi turvapaikanhakijoiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vähimmäisvaatimuksista

(2001/C 213 E/19)

KOM(2001) 181 lopull. — 2001/0091(CNS)

(Komission esittämä 18 päivänä toukokuuta 2001)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 63 artiklan ensimmäisen kohdan 1 alakohdan b alakohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Turvapaikka-asioita koskeva yhteinen politiikka, johon sisältyy yhteinen eurooppalainen turvapaikkajärjestelmä, on olennainen osa Euroopan unionin tavoitetta muodostaa asteittain vapautteen, turvallisuuden ja oikeuteen perustuva alue, joka on avoin henkilöille, jotka olosuhteiden pakosta joutuvat oikeutetusti hakemaan suojelua yhteisöstä.
- (2) Eurooppa-neuvosto päätti Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 pidetyssä erityiskokouksessaan pyrkiä kohti yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää, joka perustuu 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn, pakolaisten oikeusasemaa koskevan Geneven yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla, täysimääräiseen ja kokonaisvaltaiseen soveltamiseen, ja näin noudattaa palauttamiskiellon periaatetta ja varmistaa, ettei ketään palauteta vainottavaksi.
- (3) Tampereen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän tulisi sisältää lyhyellä aikavälillä turvapaikanhakijoiden vastaanottoedellytyksiä koskevat vähimmäisvaatimukset.
- (4) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Tämän direktiivin tarkoituksena on erityisesti varmistaa, että ihmisarvoa sekä turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten oikeutta turvapaikkaan täysin kunnioitetaan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 1 ja 18 artiklan soveltamista edistetään.
- (5) Perustamissopimuksen 2 artiklan ja 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti tämän direktiivin tavoitteena on eriarvoisuuden poistaminen miesten ja naisten välillä sekä miesten ja naisten välisen tasa-arvon edistäminen.
- (6) Olisi säädettävä turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskevista vähimmäisvaatimuksista, jotka varmistavat heille tavanomaisissa olosuhteissa kohtuullisen elintason ja kaikissa jäsenvaltioissa tasavertaiset elinolosuhteet.
- (7) Turvapaikanhakijoiden vastaanottoedellytysten yhdenmukaistamisen pitäisi vähentää turvapaikanhakijoiden liikkumista jäsenvaltiosta toiseen, mihin erilaiset vastaanottoolosuhteet johtavat.
- (8) Turvapaikanhakijoiden elinolosuhteiden olisi kaikissa tapauksissa oltava kohtuulliset ja niitä olisi parannettava, kun katsotaan, että hakemus voidaan ottaa käsiteltäväksi eikä se ole ilmeisen perusteeton.
- (9) Vastaanottovaatimuksia olisi lisättävä ja niiden tasoa olisi kohennettava menettelyjen kestäessä pitkään, jos menettelyn kesto ei johdu turvapaikanhakijan epäsuotavasta käytöksestä.
- (10) Kun otetaan vastaan henkilöitä, joilla on erityisiä tarpeita, vastaanotossa olisi otettava huomioon nämä tarpeet.
- (11) Säilöön otettujen hakijoiden vastaanotossa olisi otettava huomioon heidän tästä tilanteesta johtuvat tarpeensa.
- (12) Sen varmistamiseksi, että noudatetaan menettelyllisiä vähimmäistakeita, joihin sisältyy mahdollisuus ottaa yhteyttä oikeusapua antaviin järjestöihin tai henkilöihin, oikeusapua antavien järjestöihin ja henkilöiden olisi päästävä kaikkiin majoituspaikkoihin.
- (13) Turvapaikanhakijoiden asianajajien tai muiden oikeudellisten neuvonantajien, Yhdistyneiden kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun ja asianmukaisten valtiosta riippumattomien järjestöjen olisi päästävä kaikkiin paikkoihin, joihin turvapaikanhakijoita on majoitettu.
- (14) Vastaanottojärjestelyjen väärinkäytön mahdollisuus olisi rajoitettava säätämällä niistä syistä, joiden perusteella turvapaikanhakijoiden vastaanottoedellytyksiä voidaan rajoittaa tai peruuttaa ne kokonaan.
- (15) Olisi turvattava kansallisten vastaanottojärjestelyjen ja jäsenvaltioiden keskinäisen yhteistyön tehokkuus turvapaikanhakijoiden vastaanotossa.

- (16) Turvapaikka-asioita koskevat poliittiset ja yhteiskunnalliset näkemykset vaikuttavat yleisellä ja erityisesti paikallisyhteisöjen tasolla olennaisella tavalla turvapaikanhakijoiden elämänlaatuun. Näiden yhteisöjen ja vastaanottokeskusten sopusointuisia suhteita olisi sen vuoksi edistettävä.
- (17) Vähimmäisvaatimusten luonteeseen kuuluu, että jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön tai pitää voimassa suotuisampia säännöksiä kolmansien maiden kansalaisille ja kansalaisuudettomille henkilöille, jotka pyytävät kansainvälistä suojelua jäsenvaltiosta.
- (18) Näin ollen jäsenvaltioita kehoitetaan soveltamaan tämän direktiivin säännöksiä myös menettelyissä, joissa päätetään suojelun myöntämisestä muun kuin Geneven yleissopimuksen perusteella kolmansien maiden kansalaisille tai kansalaisuudettomille henkilöille, joita ei voida pitää pakolaisina.
- (19) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä seuraamuksista, joita sovelletaan tämän direktiivin mukaisesti annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen.
- (20) Tämän direktiivin täytäntöönpanoa olisi arvioitava säännöllisesti.
- (21) Suunnitellun toiminnan tavoitetta, joka on turvapaikanhakijoiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevien vähimmäisvaatimusten laatiminen, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan voidaan suunnitellun toiminnan vaikutukset ja laajuus huomioon ottaen saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistettujen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti. Tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi,
- b) "turvapaikkahakemuksella" pyyntöä, jolla kolmannen maan kansalainen tai kansallisuudeton henkilö pyytää kansainvälistä suojelua jostakin jäsenvaltiosta ja jonka voidaan katsoa perustuvan siihen, että kyseinen henkilö on Geneven yleissopimuksen 1 artiklan A kohdassa tarkoitettu pakolainen. Kansainvälisen suojelun myöntämistä koskevia hakemuksia pidetään turvapaikkahakemuksina, paitsi jos kolmannen maan kansalainen tai kansallisuudeton henkilö nimenomaisesti pyytää muunlaista suojelua, jota voidaan pyytää erikseen;
- c) "hakijalla" tai "turvapaikanhakijalla" kolmannen maan kansalaista tai kansallisuudetonta henkilöä, joka on tehnyt turvapaikkahakemuksen, josta ei vielä ole tehty lopullista päätöstä. Lopullinen päätös on päätös, jonka suhteen on käytetty kaikki neuvoston direktiivin .../.../EY [pakolaisaseman myöntämistä tai peruuttamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista] ⁽¹⁾ mukaiset muutoksenhakumahdollisuudet;
- d) "perheenjäsenillä", jos perhe oli jo muodostunut lähtömaassa, seuraavia hakijan perheenjäseniä:
- i) aviopuoliso tai avopuoliso, jolla on jatkuva suhde hakijaan, jos avopuolisot rinnastetaan aviopuolisoihin sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa hakemus jätettiin tai sitä käsitellään
- ii) edellä i alakohdassa tarkoitettujen puolisoitten tai hakijan lapset, jos nämä ovat naimattomia ja kyseisen henkilön huollettavana riippumatta siitä, ovatko he syntyneet avioliitosta tai avioliiton ulkopuolella tai onko heidät adoptoitu
- iii) muut perheenjäsenet, jos he ovat riippuvaisia hakijasta tai jos he ovat kärsineet erityisen vakavia traumoja tai ovat erityisen lääketieteellisen hoidon tarpeessa;

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

ASIASISÄLTÖ, MÄÄRITELMÄT JA SOVELTAMISALA

1 artikla

Asiasisältö

Tässä direktiivissä säädetään turvapaikanhakijoiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vähimmäisvaatimuksista.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) "Geneven sopimuksella" Genevessä 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehtyä pakolaisten oikeusasemaa koskevaa yleissopimusta, sellaisena kuin se on täydennettyä 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla;

- e) "mukana tulevilla perheenjäsenillä" hakijan perheenjäseniä, jotka oleskelevat samassa jäsenvaltiossa, jossa hakija on tehnyt turvapaikkahakemuksensa;

- f) "pakolaisella" henkilöä, joka täyttää Geneven yleissopimuksen 1 artiklan A kohdan edellytykset;

- g) "pakolaisasemalla" asemaa, jonka jäsenvaltio myöntää pakolaiseksi tunnustetulle henkilölle, joka tällä perusteella pääsee kyseisen jäsenvaltion alueelle;

- h) "tavanomaisella menettelyllä", "nopeutetulla menettelyllä", "menettelyllä, jossa selvitetään, otetaanko hakemus käsiteltäväksi" ja "muutoksenhakumenettelyllä" direktiivissä .../.../EY [pakolaisaseman myöntämistä tai peruuttamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista] säädettyjä menettelyjä;

⁽¹⁾ KOM(2000) 578 lopull.

- i) "ilman huoltajaa tulevilla alaikäisillä" alle 18-vuotiaita henkilöitä, jotka saapuvat jäsenvaltioiden alueelle ilman heistä joko oikeuden tai vakiintuneen käytännön mukaisesti vastuussa olevaa aikuista, niin kauan kuin he eivät tosiasiallisesti ole tällaisen henkilön huostassa; tässä tarkoitetaan myös alaikäisiä, jotka jäävät ilman huoltajaa sen jälkeen, kun he ovat saapuneet jäsenvaltioiden alueelle;
- j) "vastaanottoedellytyksillä" kaikkia jäsenvaltioiden turvapaikanhakijoille tämän direktiivin mukaisesti myöntämiä toimenpiteitä;
- k) "aineellisilla vastaanottoedellytyksillä" vastaanottoedellytyksiä, joihin kuuluvat majoitus, ruoka ja vaatetus luontoisuorituksina, rahallisena etuutena tai maksukuponkien muodossa sekä päiväraha;
- l) "säilöönotolla" sitä, että jäsenvaltio sulkee turvapaikanhakijan rajatulle alueelle, kuten vankilaan, säilöönottokeskukseen tai lentokentän kauttakulkualueelle, jossa hakijan liikkumisvapautta on huomattavasti rajoitettu;
- m) "vastaanottokeskuksella" mitä tahansa paikkaa, jota käytetään yksinomaan turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten joukkomajoitukseen;
- n) "säilöönottokeskuksella" mitä tahansa paikkaa, jota käytetään säilöön otettujen turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan seuraavien perheenjäsentensä majoitukseen; tällä tarkoitetaan myös sellaisia vastaanottokeskuksia, joissa hakijoiden liikkumisvapaus on rajoitettu keskukseen.

3 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä on sovellettava kaikkiin kolmansien maiden kansalaisiin ja kansalaisuudettomiin henkilöihin, jotka hakevat turvapaikkaa jäsenvaltioiden rajalla tai niiden alueella, sekä heidän mukanaan tuleviin perheenjäseniin.

Direktiiviä on sovellettava myös, kun turvapaikkahakemuksen tutkinta tehdään osana menettelyä, jonka tarkoituksena on päättää hakijan oikeudesta tulla laillisesti jäsenvaltion alueelle.

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta jäsenvaltioiden edustustoille esitettyihin diplomaattista suojelua tai alueellista turvapaikkaa koskeviin pyyntöihin.

3. Jäsenvaltiot voivat päättää soveltaa tätä direktiiviä menettelyissä, joissa päätetään suojelun myöntämisestä muun kuin Geneven yleissopimuksen perusteella kolmansien maiden kansalaisille tai kansalaisuudettomille henkilöille, joita ei voida pitää pakolaisina.

4 artikla

Suotuisimmat säännökset

Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön tai pitää voimassa turvapaikanhakijoiden vastaanottoedellytyksiä koskevia suotuisampia säännöksiä, kunhan ne ovat tämän direktiivin mukaisia.

II LUKU

VASTAANOTTOEDELITYKSIÄ KOSKEVAT YLEISET SÄÄNNÖKSET

5 artikla

Tiedottaminen

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava turvapaikanhakijoille sekä heidän mukanaan tuleville täysi-ikäisille perheenjäsenille etuudesta, joihin he ovat oikeutettuja, ja vastaanottoedellytyksiin liittyvistä velvollisuuksista, joita heidän on noudatettava, heti, kun he ovat jättäneet hakemuksensa.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijat saavat tietoa erityistä oikeusapua antavista järjestöistä tai henkilöistä sekä järjestöistä, jotka voivat auttaa heitä saatavilla oleviin vastaanottoedellytyksiin liittyvissä asioissa. Tämä koskee myös terveydenhuoltoa, johon heillä on oikeus.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kullekin hakijan mukana tulevalle täysi-ikäiselle perheenjäsenelle ilmoitetaan yksityisesti oikeudesta tehdä oma erillinen turvapaikkahakemus.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettut tiedot annetaan kirjallisesti ja mahdollisuuksien mukaan kielellä, jota hakijat ymmärtävät.

4. Hakijoille on tiedotettava kielikursseista ja vapaaehtoista paluuta koskevistä järjestelyistä, kun sellaisia on tarjolla.

6 artikla

Asiakirja-aineisto

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoille ja kullekin mukana tulevalle täysi-ikäiselle perheenjäsenelle annetaan heidän omalla nimellään asiakirja, jossa todetaan heidän asemansa turvapaikanhakijana tai turvapaikanhakijan mukana tulevana täysi-ikäisenä perheenjäsenenä, heti, kun he ovat jättäneet hakemuksensa. Jos haltija saa liikkua vapaasti osalla kansallista aluetta tai koko kansallisella alueella, niin asiakirjassa on myös todettava, että haltija oleskelee sen jäsenvaltion, jossa hakemus on jätetty tai sitä käsitellään, alueella laillisesti. Asiakirjassa voidaan myös mainita haltijan oikeus fyysiseen ja psyykkiseen terveydenhuoltoon sekä hänen asemansa työmarkkinoilla.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ilman huoltajaa tuleville alaikäisille annetaan 1 kohdassa tarkoitettua asiakirjaa vastaava asiakirja.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettujen asiakirjat ovat voimassa tai uusitaan siihen asti, kunnes hakijalle on ilmoitettu turvapaikkahakemusta koskevasta päätöksestä. Jäsenvaltioiden on säädettävä mahdollisuudesta uusia asiakirja niin, että se on voimassa muutoksenhakumenettelyn ajan, jos hakija on hakenut päätökseen muutosta tai päätös tutkitaan uudelleen viran puolesta niin, että hakijalle vastainen päätös kumotaan, tai jos hakija on saanut väliaikaisen päätöksen, jolla on lykkäävä vaikutus.

4. Jäsenvaltiot voivat olla soveltamatta tätä artiklaa turvapaikkahakemuksen tutkinnan aikana osana menettelyä, jonka tarkoituksena on päättää hakijan oikeudesta tulla laillisesti jäsenvaltion alueelle.

5. Jäsenvaltiot voivat myöntää turvapaikanhakijalle matkustusasiakirjan, jos vakavat humanitaariset syyt edellyttävät hänen läsnäoloaan toisessa valtiossa.

7 artikla

Liikkumisvapaus

1. Jäsenvaltioiden on annettava hakijoille ja heidän mukanaan tuleville perheenjäsenille yksilökohtainen vapaus liikkua alueellaan tai tietyllä alueella tässä artiklassa säädettyjen edellytysten mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot eivät saa ottaa turvapaikanhakijoita säilöön ainoastaan sen vuoksi, että heidän turvapaikkahakemuksensa on tutkittava. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin ottaa turvapaikanhakijan säilöön tehdäkseen asiassa päätöksen direktiivin .../.../EY [pakolaisaseman myöntämistä tai peruuttamista koskeissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista] [...] artiklassa esitetyissä tapauksissa.

3. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa hakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten vapautta liikkua kansallisen alueen erityisellä alueella ainoastaan, kun se on tarpeen tämän direktiivin panemiseksi täytäntöön tai turvapaikkahakemusten käsittelemiseksi nopeasti.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa jäsenvaltioiden on annettava turvapaikanhakijoille ja heidän mukanaan tuleville täysi-ikäisille perheenjäsenille mahdollisuus saada lupa poistua väliaikaisesti asuinalueeltaan henkilökohtaisista terveys- ja perhesyistä tai heidän hakemuksensa tutkintaan liittyvistä syistä. Väliaikaisia poistumispyyntöjä koskevat päätökset on tehtävä yksilöllisesti, objektiivisesti ja puolueettomasti, ja hakijalle vastaiset päätökset on perusteltava.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoilla on oikeus saattaa 3 kohdan mukaisesti asetetut, liikkumisvapautta koskevat rajoitukset ja 4 kohdassa tarkoitettujen päätösten tuomioistuimen tutkittavaksi ja että heillä on mahdollisuus saada oikeusapua, jonka on maksutonta, jos heillä ei ole varaa maksaa siitä.

6. Jäsenvaltiot voivat vaatia niitä turvapaikanhakijoita, jotka voivat vapaasti valita asuinpaikkansa, ilmoittamaan toimivaltaisille viranomaisille osoitteensa ja ilmoittamaan näille viipymättä mahdollisista osoitteenmuutoksista.

8 artikla

Aineelliset vastaanottoedellytykset

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoille ja heidän mukanaan tuleville perheenjäsenille tarjotaan aineelliset vastaanottoedellytykset III luvun säännösten mukaisesti.

9 artikla

Perhe

Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet perheyhteyden säilyttämiseksi alueellaan, jos hakijoita ja heidän mukanaan tulevia perheenjäseniä majoitetaan kyseisessä jäsenvaltiossa ja hakijat haluavat säilyttää perheyhteyden.

10 artikla

Terveydenhuolto

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että turvapaikanhakijat ja heidän mukanaan tulevat perheenjäsenet saavat fyysistä ja psyykkistä terveydenhuoltoa IV luvun säännösten mukaisesti.

11 artikla

Lääkärintarkastukset

Jäsenvaltiot voivat vaatia, että hakijoille tehdään lääkirintarkastus. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lääkirintarkastuksen suorittavat toimivaltaiset laitokset käyttävät turvallisia ja ihmisarvoa kunnioittavia tutkimusmenetelmiä.

12 artikla

Alaikäisten koulutus ja opiskelu

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että turvapaikanhakijoiden alaikäiset lapset ja alaikäiset turvapaikanhakijat voivat käydä koulua samoin edellytyksin kuin jäsenvaltion kansalaiset, siihen asti kun heitä tai heidän vanhempiaan koskevaa karkottamispäätöstä ei tosiasiallisesti voida panna täytäntöön.

Jäsenvaltiot voivat rajoittaa mahdollisuutta koulunkäyntiin siten, että se koskee ainoastaan yhteiskunnan kustantamaa perusopetusta.

Alaikäisinä pidetään henkilöitä, jotka eivät ole jäsenvaltion, jossa hakemus jätettiin tai sitä käsitellään lainsäädännön mukaan täysi-ikäisiä. Jäsenvaltiot eivät voi kieltää henkilöä jatkamasta keskiasteen koulutusta vain siitä syystä, että hänestä on tullut täysi-ikäinen.

2. Kouluunpääsyä voidaan lykätä enintään 65 työpäivällä siitä päivästä, jona alaikäisen tai hänen vanhempiansa hakemus on jätetty.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitetuille alaikäisille tarjotaan kielikursseja, jos tavallinen koulunkäynti on mahdotonta, koska he eivät osaa kyseisen jäsenvaltion kieltä.

13 artikla

Työllistäminen

1. Jäsenvaltiot eivät saa kieltää hakijoilta eivätkä heidän mukanaan tulevilta perheenjäseniltä pääsyä työmarkkinoille kuutta kuukautta pidempään hakemuksen jättämisestä. Jäsenvaltioiden on säädettävä työmarkkinoille pääsyn edellytyksistä mainitun kuuden kuukauden jakson jälkeen.

2. Työmarkkinoille pääsyä ei saa peruuttaa pelkästään sillä perusteella, että hakemus on hylätty, jos henkilö on hakenut muutosta asiaansa koskevaan päätökseen ja muutoksenhaulla on lykkäävä vaikutus tai jos hakija on saanut päätöksen, jonka perusteella hänen sallitaan jäädä siihen jäsenvaltioon, jossa hakemus on jätetty tai sitä käsitellään, kunnes hakijalle vastaista päätöstä koskeva muutoksenhaku on käsitelty.

3. Hakijalta voidaan evätä pääsy työmarkkinoille, jos hakijan todetaan syyllistyneen 22 artiklassa tarkoitettuun epäsuotavaan käytökseen.

14 artikla

Ammatillinen koulutus

1. Jäsenvaltiot eivät saa kieltää hakijoilta eivätkä heidän mukanaan tulevilta perheenjäseniltä pääsyä ammatilliseen koulutukseen kuutta kuukautta pidempään hakemuksen jättämisestä. Jäsenvaltioiden on säädettävä ammatilliseen koulutukseen pääsyn edellytyksistä mainitun kuuden kuukauden jakson jälkeen.

2. Ammatilliseen koulutukseen pääsyä ei saa peruuttaa pelkästään sillä perusteella, että hakemus on hylätty, jos henkilö on hakenut muutosta asiaansa koskevaan päätökseen ja muutoksenhaulla on lykkäävä vaikutus tai jos hakija on saanut päätöksen, jonka perusteella hänen sallitaan jäädä siihen jäsenvaltioon, jossa hakemus on jätetty tai sitä käsitellään, kunnes hakijalle vastaista päätöstä koskeva muutoksenhaku on käsitelty.

3. Hakijalta voidaan evätä pääsy ammatilliseen koulutukseen, jos hakijan todetaan syyllistyneen 22 artiklassa tarkoitettuun epäsuotavaan käytökseen.

III LUKU

AINEELLISET VASTAANOTTOEDELLYTYKSET

15 artikla

Yleiset säännökset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että aineelliset vastaanottoedellytykset ovat hakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten saatavilla:

- tavanomaisen menettelyn aikana, sellaisen menettelyn aikana, jossa selvitetään, otetaanko hakemus käsiteltäväksi, ja nopeutetun menettelyn aikana siihen asti, kunnes ensimmäisestä hakijalle vastaisesta päätöksestä ilmoitetaan;
- muutoksenhakumenettelyjen aikana silloin, kun hakijalle vastaista päätöstä koskevalla muutoksenhaulla on lykkäävä vaikutus, kunnes muutoksenhaku koskevasta hakijalle vastaisesta päätöksestä ilmoitetaan;
- silloin, kun he ovat saaneet päätöksen, jonka perusteella heidän sallitaan jäädä sen jäsenvaltion rajalle tai alueelle, jossa hakemus on jätetty tai sitä käsitellään, kunnes hakijalle vastaista päätöstä koskeva muutoksenhaku on käsitelty.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä aineellisista vastaanottoedellytyksistä sen varmistamiseksi, että hakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten elintaso on riittävä terveyden ja hyvinvoinnin kannalta, sekä heidän perusoikeuksien suojaamiseksi.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että elintaso toteutuu myös sellaisten henkilöiden osalta, joilla on 23 artiklassa tarkoitettuja erityistarpeita, sekä säilöön otettujen henkilöiden osalta.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseisten erityistarpeiden määrittämisessä otetaan huomioon menettelyn kesto.

3. Aineelliset vastaanottoedellytykset voidaan antaa luontoisuorituksina, rahallisena etuutena tai maksukuponkeina.

4. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa aineellisia vastaanottoedellytyksiä tai peruuttaa ne kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun hakijalle ja hänen mukanaan tuleville perheenjäsenille on myönnetty pääsy työmarkkinoille. Tällaisissa tapauksissa jäsenvaltioiden on myönnettävä heille elintarvikeavustus ja perusosiaaliturva niin kauan kuin he eivät ole taloudellisesti riippumattomia.

16 artikla

Asuminen

1. Asuminen on järjestettävä yhdellä seuraavista tavoista tai niitä yhdistämällä:

- tiloissa, jotka on varustettu nimenomaan hakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten majoittamista varten heidän hakemuksensa käsittelyn ajaksi sellaisen menettelyn yhteydessä, jonka tarkoituksena on ratkaista, onko heillä oikeus tulla laillisesti jäsenvaltion alueelle;

- b) vastaanottokeskuksissa;
- c) yksityiskodeissa, erillisissä asunnoissa tai hotelleissa;
- d) myöntämällä hakijoille rahallinen avustus tai maksukupongi, joka on riittävä majoituksen saamiseen yksityisillä markkinoilla.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitetuilla tavoilla majoitetuilla hakijoilla ja heidän mukanaan tulevilla perheenjäsenillä on

- a) mahdollisuus saada ensiapuluonteista fyysistä ja psyykkistä terveydenhoitoa ja välittömästi tarvitsemaansa hoitoa;
- b) perhe-elämän suoja ja yksityisyyden suoja;
- c) mahdollisuus pitää yhteyttä ulkomaailmaan, ainakin sukulaisiin, oikeudellisiin avustajiin, YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun edustajiin ja alalla toimiviin valtiosta riippumattomiin järjestöihin.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoilla ja heidän mukanaan tulevilla perheenjäsenillä on sukupuolisen koskemattomuuden suoja 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuissa tiloissa.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoiden alaikäiset lapset tai alaikäiset hakijat majoitetaan yhdessä vanhempiensa kanssa tai muun aikuisen perheenjäsenen kanssa, joka on heistä vastuussa joko lain tai vakiintuneen käytännön mukaan. Hakijoiden alaikäisten lasten tai alaikäisten hakijoiden, joilla on siinä jäsenvaltiossa, jossa hakemus on jätetty tai sitä käsitellään, täysi-ikäisiä perheenjäseniä, jotka ovat heistä vastuussa, on voitava asua perheenjäsentensä luona koko sen ajan kun he oleskelevat maassa.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoita siirretään yhdestä majoituspaikasta toiseen ainoastaan silloin, kun se on tarpeen heidän hakemuksensa käsittelyn vuoksi tai turvallisuussyistä. Jäsenvaltioiden on annettava hakijoille mahdollisuus ilmoittaa oikeudellisille avustajilleen siirrosta ja uudesta majoituspaikasta.

5. Vastaanottokeskusten henkilöstöllä on turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten ominaisuuksien ja erityistarpeiden vuoksi oltava erityiskoulutus tai soveltuva työkokemus. Heitä sitoo salassapitovelvollisuus.

6. Jäsenvaltiot voivat ottaa hakijat mukaan päättämään vastaanottokeskusten aineellisista voimavaroista ja ilmapiiriin vaikuttavista tekijöistä muodostamalla heidän keskuudestaan valittuja neuvoo-antavia elimiä tai neuvostoja, joissa on molempien sukupuolten edustajia tasapuolisesti.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että turvapaikanhakijoiden oikeudelliset avustajat tai muut oikeudelliset neuvonantajat,

YK:n pakolaisasioiden päävaltuutetun edustajat ja alalla toimivat valtiosta riippumattomat järjestöt pääsevät kaikkiin majoitus-tiloihin. Näiden henkilöiden pääsyä majoitustiloihin voidaan rajoittaa ainoastaan keskusten ja hakijoiden turvallisuuteen liittyvistä syistä.

8. Edellä 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen majoituksen on oltava hakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten käytettävissä, kun heidän on odotettava vähintään 12 tuntia päätöstä siitä, onko heillä oikeus päästä alueelle.

17 artikla

Avustusten tai maksukuponkien enimmäismäärä

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että aineelliset vastaanottoedellytykset kattavien avustusten tai maksukuponkien kokonaismäärä on riittävä, jotta hakijat ja heidän mukanaan tulevat perheenjäsenet eivät vajoa köyhyyteen.

Sellaisissa tapauksissa, joissa avustuksiin tai maksukuponkeihin oikeutetut hakijat saavat asua sukulaisten tai ystävien luona, jäsenvaltiot voivat antaa heille 50 prosenttia avustuksista tai maksukupongeista, joihin heillä on oikeus tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi säädetyn kansallisen lainsäädännön mukaan.

2. Jäsenvaltiot voivat päättää olla maksamatta päivärahaa silloin, kun turvapaikanhakijat on otettu säilöön.

18 artikla

Aineellisia vastaanottoedellytyksiä koskevat valitukset ja riidat

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoilla ja heidän mukanaan tulevilla perheenjäsenillä on pääsy riippumattomaan virastoon, joka voi käsitellä valituksia ja sovittaa riitoja, jotka koskevat 15, 16 ja 17 artiklassa säädettyjä aineellisia vastaanottoedellytyksiä.

19 artikla

Osallistuminen kustannuksiin

1. Jäsenvaltiot voivat vaatia hakijoita, joilla on siihen varaa, osallistumaan aineellisten vastaanottoedellytystensä kustannuksiin tai maksamaan ne kokonaan itse. Päätökset siitä, että aineellisia vastaanottoedellytyksiä ei anneta maksutta on tehtävä yksilöllisesti, objektiivisesti ja puolueettomasti, ja ne on perusteltava.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoilla on oikeus saattaa 1 kohdassa tarkoitettujen päätösten tuomioistuimen tutkittavaksi ja että heillä on mahdollisuus saada oikeusapua.

IV LUKU

21 artikla

FYYSINEN JA PSYKKINEN TERVEYDENHUOLTO

20 artikla

Fyysinen ja psyykinen terveydenhuolto tavanomaisten menettelyjen aikana

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijat ja heidän mukanaan tulevat perheenjäsenet saavat yleislääkärin antamaa hoitoa, psyykkistä hoitoa ja välittömästi tarvittavaa terveydenhoitoa:

- a) tavanomaisen menettelyn aikana, kunnes ensimmäisestä hakijalle vastaisesta päätöksestä ilmoitetaan;
- b) muutoksenhakumenettelyjen aikana silloin, kun hakijalle vastaisesta päätöstä koskevalla muutoksenhaulla on lykkäävä vaikutus, kunnes muutoksenhakua koskevasta hakijalle vastaisesta päätöksestä ilmoitetaan;
- c) silloin, kun hakijat ja heidän mukanaan tulevat perheenjäsenet ovat saaneet päätöksen, jonka perusteella heidän salitaan jäädä sen jäsenvaltion rajalle tai alueelle, jossa hakemus on jätetty tai sitä käsitellään, kunnes ensimmäistä hakijalle vastaista päätöstä koskeva muutoksenhaku on käsitelty.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa jäsenvaltioiden on täytettävä niiden turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten erityistarpeet, jotka ovat raskaana olevia naisia, alaikäisiä, psyykkisesti tai fyysisesti vammautuneita taikka raiskauksen tai muun sukupuolisen väkivallan uhreja.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja tilanteita varten jäsenvaltioiden on säädettävä, millä edellytyksillä hakijat ja heidän mukanaan tulevat perheenjäsenet saavat terveydenhoitoa, jonka tarkoituksena on ehkäistä aiemmin todetun sairauden paheneminen.

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa jäsenvaltiot voivat vaatia sellaisia hakijoita, joilla on varaa siihen, osallistumaan fyysisen ja psyykkisen terveydenhoitonsa kustannuksiin tai maksamaan ne kokonaan itse. Päätökset siitä, että fyysistä ja psyykkistä terveydenhoitoa ei anneta maksutta on tehtävä yksilöllisesti, objektiivisesti ja puolueettomasti, ja ne on perusteltava.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoilla on oikeus saattaa 4 kohdassa tarkoitettut päätökset tuomioistuimen tutkittavaksi ja että heillä on mahdollisuus saada oikeusapua.

Fyysinen ja psyykinen terveydenhuolto muiden menettelyjen aikana

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoilla ja heidän mukanaan tulevilla perheenjäsenillä on mahdollisuus saada ensiapuluonteista fyysistä ja psyykkistä terveydenhoitoa ja välittömästi tarvittavaa hoitoa sen menettelyn aikana, jossa selvitetään, otetaanko hakemus käsiteltäväksi, nopeutetun menettelyn aikana ja sellaisen menettelyn yhteydessä, jonka tarkoituksena on ratkaista, onko heillä oikeus tulla laillisesti jäsenvaltion alueelle.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa jäsenvaltioiden on täytettävä niiden turvapaikanhakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten erityistarpeet, jotka ovat raskaana olevia naisia, alaikäisiä, psyykkisesti tai fyysisesti vammautuneita taikka raiskauksen tai muun sukupuolisen väkivallan uhreja.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja tilanteita varten jäsenvaltioiden on säädettävä, millä edellytyksillä hakijat ja heidän mukanaan tulevat perheenjäsenet saavat terveydenhoitoa, jonka tarkoituksena on ehkäistä aiemmin todetun sairauden paheneminen.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos päätöstä jättää hakemus käsittelemättä ilmeisen perusteettomana ei ole tehty 65 työpäivän kuluessa hakemuksen jättämisestä, hakijoilla ja heidän mukanaan tulevilla perheenjäsenillä on sama mahdollisuus terveydenhuoltoon kuin tavanomaisen menettelyn aikana.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, jos muutoksenhakua koskevaa päätöstä ei ole tehty 65 päivän kuluessa siitä, kun muutoksenhausta on annettu ilmoitus, sen menettelyn, jossa selvitetään, otetaanko hakemus käsiteltäväksi, aikana ja nopeutetun menettelyn aikana, että hakijoilla ja heidän mukanaan tulevilla perheenjäsenillä on sama mahdollisuus terveydenhuoltoon kuin tavanomaisen menettelyn aikana.

6. Jäsenvaltiot voivat vaatia hakijoita, joilla on siihen varaa, osallistumaan fyysisen ja psyykkisen terveydenhuoltonsa kustannuksiin tai maksamaan ne kokonaan itse. Päätökset siitä, että fyysistä ja psyykkistä terveydenhoitoa ei anneta maksutta on tehtävä yksilöllisesti, objektiivisesti ja puolueettomasti, ja ne on perusteltava.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoilla on oikeus saattaa 6 kohdassa tarkoitettut päätökset tuomioistuimen tutkittavaksi ja että heillä on mahdollisuus saada oikeusapua.

V LUKU

VASTAANOTTOEDELLYTYSTEN RAJOITTAMINEN TAI PERUUTTAMINEN

22 artikla

Vastaanottoedellytysten rajoittaminen tai peruuttaminen epäsuotavan käytöksen vuoksi

1. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa vastaanottoedellytyksiä tai peruuttaa ne,

a) jos turvapaikanhakija on kadonnut tai vähintään 30 työpäivän ajan ilman perusteltua syytä laiminlyönyt ilmoittautumisvelvollisuutensa tai ei ole noudattanut pyyntöä toimittaa tietoja tai kutsua saapua henkilökohtaiseen haastatteluun. Kun kadonnut hakija on jäljitetty tai hän ilmoittautunut vapaaehtoisesti asianomaiselle viranomaiselle katoamisensa jälkeen, tehdään perusteltu päätös, joka perustuu katoamisen syihin, vastaanottoedellytysten myöntämisestä uudelleen kokonaan tai osittain. Menettelyn kestosta johtuvia vastaanottoedellytyksiä ei myönnetä;

b) jos hakija peruuttaa hakemuksensa;

c) jos hakija on kätkenyt varojaan ja saanut näin ollen aiheutonta etua myönneistä aineellisista vastaanottoedellytyksistä;

d) jos hakijaa pidetään uhkana kansalliselle turvallisuudelle tai jos on vakavaa aiheutta epäillä, että hakija on tehnyt sotarikoksen tai rikoksia taikka rikoksen tai rikoksia ihmisyyttä vastaan tai jos turvapaikkahakemuksen käsittelyn yhteydessä on ilmeisen vakavia syitä katsoa, että hakijaan on sovellettava Geneven yleissopimuksen 1 artiklan F kohdassa mainittuja perusteita.

2. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa aineellisia vastaanottoedellytyksiä tai peruuttaa ne,

a) jos hakija tai hänen mukanaan tuleva perheenjäsen on toistuvasti käyttäytynyt väkivaltaisesti tai uhkaavasti vastaanottokeskuksessa tehtäviään hoitavia henkilöitä kohtaan tai muita keskuksissa oleskelevia henkilöitä kohtaan;

b) jos hakija tai hänen mukanaan tuleva perheenjäsen ei noudata päätöstä, jossa heidän edellytetään oleskelevan asianomaisen viranomaisen määräämässä paikassa.

3. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa aineellisia vastaanottoedellytyksiä silloin, kun hakija estää huostassaan olevia alaikäisiä käymästä koulua tai osallistumasta joillekin tavanomaiseen opinto-ohjelmaan kuuluville tunneille.

4. Edellä 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen vastaanottoedellytysten rajoittamista tai peruuttamista koskevien päätösten on perustuttava yksinomaan asianomaisen henkilön henkilökohtaiseen käytökseen ja suhteellisuusperiaatteeeseen. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että nämä päätökset tehdään yksilöllisesti, objektiivisesti ja puolueettomasti, ja ne on perusteltava.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijoilla on oikeus saattaa tässä artiklassa tarkoitettut päätökset tuomioistuimen tutkittavaksi ja että heillä on mahdollisuus saada oikeusapua maksutta, jos heillä ei ole varaa maksaa siitä.

6. Ensiapuluonteista terveydenhoitoa ja välittömästi tarvittavaa hoitoa ei saa rajoittaa eikä peruuttaa.

VI LUKU

HENKILÖT, JOILLA ON ERITYISTARPEITA

23 artikla

Peruseriaate

1. Jäsenvaltioiden on otettava huomioon sellaisten henkilöiden erityistilanne, joilla on erityistarpeita, kuten alaikäiset, ilman huoltajaa tulevat alaikäiset, vammaiset, vanhukset, raskaana olevat naiset, yksinäiset naiset, jotka ovat kohdanneet lähtömaassa merkittävää lakiin perustuvaa sukupuoleen liittyvää syrjintää, yksinhuoltajat alaikäisine lapsineen ja seksuaalisen väkivallan tai hyväksikäytön uhrit, kansallisessa lainsäädännössään, jolla pannaan lukujen III, IV ja V aineellisia vastaanottoedellytyksiä sekä fyysistä ja psyykkistä terveydenhuoltoa koskevat säännökset täytäntöön.

2. Edellä mainittua 1 kohtaa sovelletaan yksinomaan henkilöihin, joilla on todettu olevan erityistarpeita, kun heidän tilanteensa on arvioitu yksilöllisesti.

24 artikla

Alaikäiset

1. Jäsenvaltioiden on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu pannaan täytäntöön tämän direktiivin alaikäisiä koskevia säännöksiä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikenlaisten väärinkäytösten, laiminlyöntien, hyväksikäytön, kidutuksen tai julman, epäinhimillisen ja halventavan kohtelun uhriksi joutuneille tai aseellisista selkkauksista kärsineille alaikäisille annetaan kuntoutusta. Toipumisen ja uudelleen yhteiskuntaan sopeutumisen helpottamiseksi on kehitettävä soveltuvia mielen-terveyspalveluita ja tarvittaessa annettava pätevää psyykkistä ja sosiaalista neuvontaa.

25 artikla

Ilman huoltajaa tulevat alaikäiset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ilman huoltajaa tulevalle alaikäiselle nimitetään mahdollisimman nopeasti holhooja, jonka on varmistettava, että alaikäisen tarpeet todella täytetään pantaessa tämän direktiivin säännöksiä täytäntöön. Asianomaisten sosiaaliviranomaisten on säännöllisesti tarkistettava tilanne.

2. Ilman huoltajaa tulevat alaikäiset turvapaikanhakijat on siitä lähtien, kun heille myönnetään pääsy jäsenvaltion alueelle, siihen asti, kunnes heidän on lähdettävä siitä jäsenvaltiosta, jossa hakemus jätettiin tai sitä käsitellään sijoitettava ensisijaisesti

- a) täysi-ikäisten perheenjäsenien luokse;
- b) sijoitusperheeseen;
- c) alaikäisten majoittamiseen tarkoitettuihin keskuksiin;
- d) muuhun alaikäisille soveltuvaan majoitukseen.

Sisarukset on pidettävä yhdessä. Ilman huoltajaa tulevien alaikäisten asuinjärjestelyjä koskevat muutokset on rajoitettava mahdollisimman vähiin.

3. Jäsenvaltioiden on yritettävä jäljittää ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten perheenjäsenet mahdollisimman nopeasti, jos se on lapsen edun mukaista. Silloin kun alaikäisen tai hänen läheisten sukulaistensa elämä tai koskemattomuus saattaa olla uhattuna, varsinkin jos sukulaiset ovat jääneet lähtömaahan, on huolellisesti varmistettava, että kyseisiä henkilöitä koskevien tietojen keruu, käsittely ja välittäminen tapahtuu luottamuksellisesti heidän turvallisuuttaan vaarantamatta.

4. Ilman huoltajaa tulevien alaikäisten parissa työskentelevien henkilöiden on saatava sopiva koulutus, joka vastaa näiden alaikäisten tarpeita.

26 artikla

Kidutuksen ja järjestelmällisen väkivallan uhrit

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kidutuksen, järjestelmällisen väkivallan, raiskauksen ja muun sukupuoleen liittyvän väkivallan tai muiden vakavien väkivaltaisuuksien uhrit majoitetaan tarvittaessa erityisiin keskuksiin, jotka on tarkoitettu traumoja saaneille henkilöille, tai että he pääsevät osallistumaan erityisiin kuntoutusohjelmiin. Traumaperäisestä stressireaktiosta kärsiville henkilöille on tarvittaessa annettava mahdollisuus käyttää erityisiä mielenterveys- palveluja.

VII LUKU

VASTAANOTTOJÄRJESTELYJEN TEHOSTAMINEN

27 artikla

Yhteistyö

1. Tämän direktiivin täytäntöönpanon edellyttämää hallinnollista yhteistyötä varten kunkin jäsenvaltion on nimitettävä kansallinen yhteysviranomainen ja toimitettava tämän osoite komissiolle, joka toimittaa sen muille jäsenvaltioille. Jäsenvaltioiden on toteutettava yhteistyössä komission kanssa aiheelliset toimenpiteet, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat toimia suoraan yhteistyössä, muun muassa vierailujen järjestämiseksi, ja vaihtaa keskenään tietoja.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle säännöllisesti ja mahdollisimman nopeasti tiedot vastaanottoedellytysten kattamien henkilöiden lukumäärästä, sukupuolesta ja iästä sekä täydelliset tiedot 6 artiklassa tarkoitettujen asiakirjojen tyy-pistä, nimestä ja muodosta.

28 artikla

Yhteensovittaminen

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisten viranomaisten ja muiden kansallis- tai paikallistason turvapaikanhakijoiden vastaanottajien, myös valtiosta riippumattomien järjestöjen toiminta yhteensovitetaan tämän direktiivin mukaisesti.

29 artikla

Paikallisyhteisöt

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toteutetaan aiheelliset toimenpiteet, joiden avulla voidaan edistää sopusointuisia suhteita paikallisyhteisöjen ja niiden alueella sijaitsevien vastaanottokeskusten välillä, jotta voidaan välttää turvapaikanhakijoihin kohdistuva rasittava ja sukupuolinen syrjintä ja muukalaisvihaa ilmentävät teot.

30 artikla

Järjestelmän ohjaus, seuranta ja valvonta

Jäsenvaltioiden on annettava säännöt, jotka koskevat vastaanottoedellytysten ohjaamista, seuranta- ja valvontaa, sen varmistamiseksi, että

- a) ne vastaavat kansallisen vastaanottojärjestelmän vastaanottoedellytyksiä;
- b) kaikkien keskusten palvelut vastaavat toisiaan;
- c) asianomaisella henkilöstöllä on riittävä koulutus.

Kyseisissä säännöissä on säädettävä 18 artiklassa tarkoitettua virastosta, säännöllisistä tarkastuksista, vastaanottoedellytyksiä koskevista suuntaviivoista ja toimenpiteistä vastaanottojärjestelmän mahdollisten puutteiden korjaamiseksi.

31 artikla

Henkilöstö ja varat

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että viranomaisilla ja tätä direktiiviä noudattavien järjestöjen edustajilla on riittävä peruskoulutus sekä miestä että naispuolisten hakijoiden ja heidän mukanaan tulevien perheenjäsenten tarpeisiin vastaamiseksi.

2. Jäsenvaltioiden on myönnettävä riittävät varat tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi annettujen kansallisten säädösten yhteydessä.

VIII LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

32 artikla

Syrjintäkielto

Jäsenvaltioiden on pantava tämän direktiivin säännökset täytäntöön ilman sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, omaisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää.

33 artikla

Kertomukset

Komissio toimittaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2004 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta jäsenvaltioissa ja tekee tarvittaessa ehdotuksia sen muuttamisesta.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kaikki tämän kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot, myös 27 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut tilastotiedot ja tiedot 29 artiklassa tarkoitettujen toimien tuloksesta, viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2004.

Kertomuksen esittämisen jälkeen komissio laatii vähintään viiden vuoden välein Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta jäsenvaltioissa.

34 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamusjärjestelmästä, jota sovelletaan tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen ja toteutettava seuraamusten täytäntöönpanon varmistamiseksi kaikki tarvittavat toimenpiteet. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, suhteellisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava näistä säännöksistä komissiolle viimeistään 35 artiklassa säädettyyn päivään mennessä ja ilmoitettava niiden muutokset mahdollisimman pian.

35 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2002. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tämän direktiivin täytäntöönpanoon liittyvien kansallisen lainsäädännön keskeiset säännökset kirjallisina komissiolle.

36 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

37 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Muutettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tiettyjen vaarallisten aineiden ja valmisteiden markkinoille saattamisen ja käytön rajoituksia koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 1976/769/ETY muuttamisesta kahdenkymmenennen kerran (lyhytketjuiset klooratut parafiinit)

(2001/C 213 E/20)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2001) 268 lopull. — 2000/0104(COD)

(Komission esittämä 18 päivänä toukokuuta 2001 EY:n perustamissopimuksen 250 artiklan 2 kohdan nojalla)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Rajoitukset, joita tietyt jäsenvaltiot ovat hyväksyneet tai joita ne suunnittelevat PARCOM-yleissopimuksen (maalta peräisin olevan meren pilaantumisen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen) puitteissa tehdyn päätöksen 95/1 perusteella lyhytketjuisten kloorattujen parafiinien käyttöön, vaikuttavat suoraan sisämarkkinoiden toteutumiseen ja toimintaan. Tämän vuoksi on tarpeen lähentää jäsenvaltioiden tämän alan lainsäädäntöä ja näin ollen muuttaa direktiivin 1976/769/ETY ⁽³⁾ liite I.
- (2) Lyhytketjuiset klooratut parafiinit luokitellaan ympäristölle vaarallisiksi, koska ne ovat hyvin myrkyllisiä vesiliöille ja saattavat vaikuttaa pitkällä aikavälillä haitallisesti vesiympäristöön.
- (3) Komissio on aineiden vaarojen arvioinnista ja valvonnasta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/1993 mukaisesti antanut suosituksen erityistoimenpiteistä lyhytketjuisten kloorattujen parafiinien käytön rajoittamiseksi erityisesti metallintyöstönesteissä ja nahkatuotteiden viimeistykseen tarkoitetuissa tuotteissa vesiympäristön suojelemiseksi.
- (4) Lyhytketjuisten kloorattujen parafiinien muita tunnettuja käyttötapoja tarkastellaan uudelleen uuden tutkimustiedon valossa erityisesti lyhytketjuisia kloorattuja parafiineja sisältävien tuotteiden päästöjen osalta.
- (5) Myrkyllisyyttä, ekomyrkyllisyyttä ja ympäristöä käsittelevä tiedekomitea antoi 27 päivänä marraskuuta 1998 lausunnon suosituksessa mainituista lyhytketjuisten kloorattujen parafiinien käytön riskeistä.

(6) Tämän direktiivin säännökset eivät vaikuta työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemisesta työpaikalla annettuun yhteisön lainsäädäntöön, erityisesti toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä annettuun neuvoston direktiivin 1989/391/ETY ⁽⁴⁾ ja työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemisesta työpaikalla esiintyviin kemiallisiin tekijöihin liittyviltä riskeiltä annettuun neuvoston direktiivin 1998/24/EY ⁽⁵⁾ soveltamiseksi,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Muutetaan direktiivin 1976/769/ETY liite I tämän direktiivin liitteen mukaisesti.

2 artikla

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2001 [vuoden kuluttua sen voimaantulosta]. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Niiden on sovellettava näitä säännöksiä 1 päivästä heinäkuuta 2002 [kahdeksantoista kuukauden kuluttua tämän direktiivin voimaantulosta].

2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

3 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

4 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

⁽¹⁾ EYVL C 337 E, 28.11.2000, s. 138.

⁽²⁾ EYVL C 116, 20.4.2001, s. 27.

⁽³⁾ EYVL L 262, 27.9.1976, s. 201, direktiivi sellaisena kun se on viimeksi muutettuna komission direktiivillä 1999/77/EY (EYVL L 207, 6.8.1999, s. 18).

⁽⁴⁾ EYVL L 183, 29.6.1989, s. 1.

⁽⁵⁾ EYVL L 131, 5.5.1998, s. 11.

LIITE

Lisätään direktiivin 1976/769/ETY liitteeseen I seuraava kohta

<p>"XXX Alkaanit, C₁₀-C₁₃, kloori- (lyhytketjuiset klooratut parafiinit) CAS-nro 85535-84-8</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Markkinoille saattaminen kielletty käytettäväksi aineina tai valmisteiden ainesosina<ul style="list-style-type: none"> — metallin työstössä — nahan rasvausseoksissa. 2. Ennen 1 päivää tammikuuta 2003 Euroopan komissio tarkastelee lyhytketjuisten kloorattujen parafiinien muita tunnettuja käyttötapoja uudelleen jäsenvaltioiden ja OSPAR-komission kanssa lyhytketjuisten kloorattujen parafiinien terveys- ja ympäristöriskejä koskevan mahdollisen uuden ja asian kannalta merkityksellisen tutkimustiedon valossa. Euroopan parlamentille tiedotetaan tämän tarkastelun tuloksista."
---	--

Muutettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lentoliikenteen harjoittajien korvausvastuusta onnettomuustapauksissa annetun asetuksen (EY) N:o 2027/97 muuttamisesta ⁽¹⁾

(2001/C 213 E/21)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2001) 273 lopull. — 2000/0145(COD)

(Komission esittämä 21 päivänä toukokuuta 2001 EY:n perustamissopimuksen 250 (2) artiklan nojalla)

⁽¹⁾ EYVL C 337 E, 28.11.2000, s. 68.

ALKUPERÄINEN EHDOTUS

MUUTETTU EHDOTUS

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

Ei muutoksia

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 80 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) lento-onnettomuuksiin joutuneille matkustajille maksettavien korvausten asianmukainen taso on tarpeen varmistaa osana yhteistä liikennepolitiikkaa.

(1) On tärkeää varmistaa lento-onnettomuuksiin joutuneille matkustajille maksettavien korvausten asianmukainen taso osana yhteistä liikennepolitiikkaa.

(2) Montrealissa sovittiin 28 päivänä toukokuuta 1999 tiettyjen kansainvälistä ilmakuljetusta koskevien sääntöjen yhtenäistämistä tehtävästä yleissopimuksesta, jossa vahvistetaan uudet maailmanlaajuiset säännöt korvausvastuusta kansainvälisissä ilmakuljetuksissa tapahtuvien onnettomuuksien yhteydessä. Näillä säännöillä korvataan vuonna 1929 tehdyn Varsovan yleissopimuksen ja sen myöhempien muutosten säännöt.

Ei muutoksia

(3) Joidenkin yhteisön ulkopuolisten maiden lentoliikenteen harjoittajien osalta Varsovan yleissopimus voi olla edelleen voimassa Montrealin yleissopimuksen rinnalla rajoittamattoman ajan.

(3) Edellä mainitussa Montrealin yleissopimuksessa määrätään rajoittamattomasta korvausvastuusta lentomatrustajien kuolemantapausten ja loukkaantumisten yhteydessä.

(4) Edellä mainitussa Montrealin yleissopimuksessa määrätään rajoittamattomasta korvausvastuusta lentomatrustajien kuolemantapausten ja loukkaantumisten yhteydessä.

(4) Yhteisö on allekirjoittanut Montrealin yleissopimuksen ja ilmaissut aikomuksensa tulla sen sopimuspuoleksi.

(5) Yhteisö on allekirjoittanut Montrealin yleissopimuksen ja ilmaissut aikomuksensa tulla sen sopimuspuoleksi hyväksymällä sen lopullisesti.

ALKUPERÄINEN EHDOTUS

- (5) Lentoliikenteen harjoittajien korvausvastuusta onnettomuustapauksissa annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2027/97 ⁽¹⁾ on muutettava sen saattamiseksi Montrealin yleissopimuksen mukaiseksi ja luotava näin korvausvastuuta kansainvälisissä ilmakuljetuksissa koskeva yhtenäinen järjestelmä.
- (6) Sisäisillä ilmailumarkkinoilla ei enää erotella kansallisia ja kansainvälisiä kuljetuksia, minkä vuoksi Euroopan yhteisön sisällä on aiheellista soveltaa samantasoista ja -luonteista korvausvastuuta sekä kansainvälisissä että kansallisissa kuljetuksissa.
- (7) Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti on toivottavaa ryhtyä toimiin yhteisön tasolla yhtenäisten sääntöjen luomiseksi kaikille yhteisön lentoliikenteen harjoittajille.
- (8) Turvallisessa ja nykyaikaisessa ilmakuljetusjärjestelmässä matkustajien kuolemantapausten ja loukkaantumisten yhteydessä on aiheellista soveltaa rajoittamattoman korvausvastuun järjestelmää.
- (9) Matkatavaroiden katoamiseen, vahingoittumiseen tai tuhoutumiseen ja myöhästymisestä johtuviin vahinkoihin liittyvillä yhtenäisillä korvausvastuun rajoilla, joita sovelletaan kaikkiin yhteisön lentoliikenteen harjoittajien toteuttamiin matkoihin, varmistetaan yksinkertaiset säännöt sekä matkustajille että lentoyhtiöille, ja niiden avulla matkustajat voivat todeta, milloin tarvitaan lisävakuutuksia.
- (10) Yhteisön lentoliikenteen harjoittajien olisi epäkäytännöllistä soveltaa erilaisia korvausvastuujärjestelmiä verkostojensa eri reiteillä, ja tämä olisi myös matkustajien kannalta monimutkaista.
- (11) Onnettomuuksien uhrien ja heidän huollettaviensa lyhyen aikavälin taloudellista tilannetta on toivottavaa helpottaa välittömästi onnettomuuden jälkeen.
- (12) Montrealin yleissopimuksen 50 artiklassa edellytetään sopimuspuolten varmistavan, että lentoliikenteen harjoittajat ovat riittävästi vakuutettuja. Tätä säännöstä noudatettaessa on tarpeen ottaa huomioon yhteisön lentoliikenteen harjoittajien toimiluvista 23 päivänä heinäkuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2407/92 ⁽²⁾ 7 artikla.

MUUTETTU EHDOTUS

- (6) Lentoliikenteen harjoittajien korvausvastuusta onnettomuustapauksissa annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2027/97 ⁽¹⁾ on muutettava sen saattamiseksi Montrealin yleissopimuksen mukaiseksi ja luotava näin korvausvastuuta kansainvälisissä ilmakuljetuksissa koskeva yhtenäinen järjestelmä.
- (7) Sisäisillä ilmailumarkkinoilla ei enää erotella kansallisia ja kansainvälisiä kuljetuksia, minkä vuoksi Euroopan yhteisön sisällä on aiheellista soveltaa samantasoista ja -luonteista korvausvastuuta sekä kansainvälisissä että kansallisissa kuljetuksissa.
- (8) Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti on toivottavaa ryhtyä toimiin yhteisön tasolla yhtenäisten sääntöjen luomiseksi kaikille yhteisön lentoliikenteen harjoittajille.
- (9) Turvallisessa ja nykyaikaisessa ilmakuljetusjärjestelmässä matkustajien kuolemantapausten ja loukkaantumisten yhteydessä on aiheellista soveltaa rajoittamattoman korvausvastuun järjestelmää.
- (10) Matkatavaroiden katoamiseen, vahingoittumiseen tai tuhoutumiseen ja myöhästymisestä johtuviin vahinkoihin liittyvillä yhtenäisillä korvausvastuun rajoilla, joita sovelletaan kaikkiin yhteisön lentoliikenteen harjoittajien toteuttamiin matkoihin, varmistetaan yksinkertaiset ja selkeät säännöt sekä matkustajille että lentoyhtiöille, ja niiden avulla matkustajat voivat todeta, milloin tarvitaan lisävakuutuksia.
- (11) Yhteisön lentoliikenteen harjoittajien olisi epäkäytännöllistä soveltaa erilaisia korvausvastuujärjestelmiä verkostojensa eri reiteillä, ja tämä olisi myös matkustajien kannalta monimutkaista.
- (12) Onnettomuuksien uhrien ja heidän huollettaviensa lyhyen aikavälin taloudellista tilannetta on toivottavaa helpottaa välittömästi onnettomuuden jälkeen.
- (13) Montrealin yleissopimuksen 50 artiklassa edellytetään sopimuspuolten varmistavan, että lentoliikenteen harjoittajat ovat riittävästi vakuutettuja. Tätä säännöstä noudatettaessa on tarpeen ottaa huomioon yhteisön lentoliikenteen harjoittajien toimiluvista 23 päivänä heinäkuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2407/92 ⁽²⁾ 7 artikla.

⁽¹⁾ EYVL L 285, 17.10.1997, s. 1.⁽²⁾ EYVL L 240, 24.8.1992, s. 1.⁽¹⁾ EYVL L 285, 17.10.1997, s. 1.⁽²⁾ EYVL L 240, 24.8.1992, s. 1.

ALKUPERÄINEN EHDOTUS

- (13) Kaikkien lentoyhtiöiden kuljetusehtoihin olisi sisällyttävä onnettomuustapauksissa sovellettavat korvausvastuusäännöt, ja kyseisten tietojen olisi aiheellista olla helposti matkustajien saatavilla.
- (14) Kaikille matkustajille on toivottavaa toimittaa perustiedot heihin sovellettavista korvausvastuusäännöistä, jotta he voivat tarvittaessa ottaa lisävakuutuksen ennen matkaa.
- (15) Tässä asetuksessa vahvistettavia rahamääriä on tarpeen tarkastella uudelleen inflaation ja Montrealin yleissopimuksen korvausvastuun rajojen mahdollisten tarkistusten perusteella,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 2027/97 seuraavasti:

1. Korvataan asetuksen nimi seuraavasti:

”Neuvoston asetus (EY) N:o 2027/97 lentoliikenteen harjoittajien korvausvastuusta”.

2. Korvataan 1 artikla seuraavasti:

”1 artikla

1. Tässä asetuksessa säädetään yhteisön lentoliikenteen harjoittajien velvollisuudesta suorittaa korvausta matkustajan kuolemasta tai fyysisestä loukkaantumisesta silloin, kun kuoleman tai loukkaantumisen aiheuttanut onnettomuus on tapahtunut ilma-aluksessa tai ilma-alukseen nousemisen tai siitä poistumisen yhteydessä.

2. Tässä asetuksessa laajennetaan tiettyjen kansainvälistä ilmakuljetusta koskevien sääntöjen yhtenäistämistä tehdyn Montrealin yleissopimuksen tietyt määräykset koskemaan kaikkia yhteisön lentoliikenteen harjoittajien maksumista vastaan suorittamia henkilöiden ja näiden matkatavaroitten kuljetuksia yhden jäsenvaltion sisällä sijaitsevien kohteiden väliset kuljetukset mukaan luettuina. Tätä asetusta sovelletaan myös kaikkiin yhteisön lentoliikenteen harjoittajien maksutta suorittamiin henkilöiden ja matkatavaroitten kuljetuksiin.”

MUUTETTU EHDOTUS

- (14) Kaikkien lentoyhtiöiden kuljetusehtoihin olisi sisällyttävä onnettomuustapauksissa sovellettavat korvausvastuusäännöt, ja kyseisten tietojen olisi aiheellista olla helposti matkustajien saatavilla.
- (15) Kaikille matkustajille on toivottavaa toimittaa perustiedot heihin sovellettavista korvausvastuusäännöistä, jotta he voivat tarvittaessa ottaa lisävakuutuksen ennen matkaa.
- (16) Tässä asetuksessa vahvistettavia rahamääriä on tarpeen tarkastella uudelleen inflaation ja Montrealin yleissopimuksen korvausvastuun rajojen mahdollisten tarkistusten perusteella,

Ei muutoksia

1. Korvataan asetuksen nimi seuraavasti:

”Neuvoston asetus (EY) N:o 2027/97 lentoliikenteen harjoittajien korvausvastuusta matkustajien ja heidän matkatavaroitensa ilmakuljetuksen yhteydessä”.

Ei muutoksia

”1 artikla

1. ”Tällä asetuksella pannaan täytäntöön Montrealin yleissopimuksen matkustajien ja matkatavaroitten ilmakuljetuksia koskevat määräykset ja säädetään tietyistä lisäehdoista. Siinä myös laajennetaan näiden määräysten soveltamisala jäsenvaltion sisäisiin kuljetuksiin.”

Poistetaan

ALKUPERÄINEN EHDOTUS

MUUTETTU EHDOTUS

3. Muutetaan 2 artikla seuraavasti:

i) Korvataan c alakohta seuraavasti:

"c) 'korvaukseen oikeutetulla henkilöllä' matkustajaa tai luonnollista henkilöä, joka sovellettavan lainsäädännön mukaisesti on matkustajan sijaan oikeutettu korvaukseen;"

ii) Poistetaan d alakohta:

iii) Korvataan f alakohta seuraavasti:

"f) 'Varsovan yleissopimuksella' Varsovassa 12 päivänä lokakuuta 1929 allekirjoitettua eräiden kansainvälistä ilmakuljetusta koskevien sääntöjen yhtenäistämistä tehtyä yleissopimusta eli Varsovan yleissopimusta sellaisena kuin se on muutettuna Haagissa 28 päivänä syyskuuta 1955 ja Guadalajarassa 18 päivänä syyskuuta 1961 tehtyä Varsovan yleissopimusta täydentävää yleissopimusta;"

iv) Lisätään g alakohta seuraavasti:

"g) 'Montrealin yleissopimuksella' Montrealissa 28 päivänä toukokuuta 1999 allekirjoitettua tiettyjen kansainvälistä ilmakuljetusta koskevien sääntöjen yhtenäistämistä tehtyä yleissopimusta."

v) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

"2. Tässä asetuksessa olevat käsitteet, joita ei määritellä 1 kohdassa, ovat samat kuin Montrealin yleissopimuksessa käytetyt käsitteet."

4. Korvataan 3 artikla seuraavasti:

"3 artikla

1. Matkustajan kuolemasta tai loukkaantumisesta aiheutuvaan yhteisön lentoliikenteen harjoittajan korvausvastuuseen sovelletaan Montrealin yleissopimuksen 17, 20 ja 21 artiklan määräyksiä.

2. Asetuksen (ETY) N:o 2407/7 artiklassa tarkoitetun vakuutusvelvollisuuden käsitetään edellyttävän, että yhteisön lentoliikenteen harjoittaja on vakuutettu sellaiseen rajaan saakka, joka riittää varmistamaan, että kaikki korvaukseen oikeutetut luonnolliset henkilöt saavat täydellisen sen määrän, johon he ovat oikeutettuja tämän asetuksen mukaisesti."

Ei muutoksia

i) Korvataan c alakohta seuraavasti:

"c) 'korvaukseen oikeutetulla henkilöllä' matkustajaa tai henkilöä, joka sovellettavan lainsäädännön mukaisesti on matkustajan sijaan oikeutettu korvaukseen;"

ii) Korvataan d alakohta seuraavasti:

"d) 'matkatavaralla', ellei sitä ole toisin määritelty, Montrealin yleissopimuksen 17 artiklan 4 kohdassa olevan määritelmän mukaista sekä kirjattua että kirjaamatonta matkatavaraa;"

Ei muutoksia

2. Asetuksen (ETY) N:o 2407/92 7 artiklassa tarkoitetun vakuutusvelvollisuuden käsitetään siltä osin, kuin se liittyy matkustajia koskevaan korvausvastuuseen, edellyttävän, että yhteisön lentoliikenteen harjoittaja on vakuutettu sellaiseen rajaan saakka, joka riittää varmistamaan, että kaikki korvaukseen oikeutetut luonnolliset henkilöt saavat täydellisen sen määrän, johon he ovat oikeutettuja tämän asetuksen mukaisesti."

ALKUPERÄINEN EHDOTUS

MUUTETTU EHDOTUS

5. Lisätään 3 a artikla seuraavasti:

Ei muutoksia

"3 a artikla

1. Myöhästymisestä johtuvasta vahingosta ja matkatavaroitten tuhoutumisesta, katoamisesta, vahingoittumisesta tai viivästymisestä kuljettamisen yhteydessä aiheutuvaan yhteisön lentoliikenteen harjoittajan korvausvastuuseen sovelletaan Montrealin yleissopimuksen 19, 20, 22 (1, 2, 5 ja 6 kohta) ja 31 artiklan määräyksiä.

2. Lisämaksu, jonka yhteisön lentoliikenteen harjoittaja voi pyytää Montrealin yleissopimuksen 22 artiklan 2 kohdan mukaisesti matkustajan tehdessä erityisen ilmoituksen perille toimittamiseen liittyvästä etuudesta, perustuu tariffiin, joka on sidoksissa kyseisten matkatavaroitten kuljetuksesta ja vakuuttamisesta aiheutuviin ylimääräisiin kustannuksiin, jotka ylittävät sellaisen matkatavaran kustannukset, joka on arvioitu enintään korvausvastuun rajan mukaisesti. Tariffi ilmoitetaan pyynnöstä matkustajille.

3. Yhteisön lentoliikenteen harjoittajan on ilmoitettava matkustajalle neljäntoista päivän kuluessa tämän artiklan säännöksiä koskevan valituksen vastaanottamisesta, että tämän valitus on vastaanotettu ja sitä arvioidaan parhaillaan."

Poistetaan

6. Korvataan 4 artikla seuraavasti:

Ei muutoksia

"4 artikla

Tämä asetus ei:

- merkitse, että yhteisön lentoliikenteen harjoittaja olisi ainoa korvausvastuussa oleva osapuoli.
- vaikuta siihen, onko tämän asetuksen säännösten mukaisesti korvausvelvollisella henkilöllä oikeutta esittää vaatimuksia muiden henkilöiden suhteen."

7. Korvataan 5 artiklan 2 kohta seuraavasti:

"2. Kuolemantapauksessa kyseisen ennakkomaksun on oltava vähintään 16 000 erityistä nosto-oikeutta vastaava määrä euroina matkustajaa kohti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 kohdan soveltamista."

8. Korvataan 5 artiklan 3 kohta seuraavasti:

"3. Ennakkomaksun suorittaminen ei merkitse korvausvastuun tunnustamista, ja se voidaan vähentää yhteisön lentoliikenteen harjoittajan korvausvastuun perusteella maksettavista myöhemmistä määristä, mutta se on maksettava takaisin ainoastaan Montrealin yleissopimuksen 20 artiklassa määrätyissä tapauksissa tai jos henkilö, jolle ennakkomaksu suoritettiin, ei ollut korvaukseen oikeutettu henkilö."

ALKUPERÄINEN EHDOTUS

8. Korvataan 6 artikla seuraavasti:

”6 artikla

1. Yhteisön lentoliikenteen harjoittajan kuljetusehdoissa on otettava huomioon 3, 3 a ja 5 artiklan säännökset.

2. Lentoliikenteen harjoittajien on varmistettava, että matkustajille annetaan pyydettyä riittävästi tietoa 3, 3 a ja 5 artiklan säännöksistä yhteisön lentoliikenteen harjoittajien toimipaikoissa, matkatoimistoissa ja lähtöselvityspisteissä sekä myyntipisteissä.

3. Varsovan ja Montrealin yleissopimusten mukaisten tietovaatimusten lisäksi lentoliikenteen harjoittajien on toimitettava yhteisössä lentoliikennepalveluja ostaville kuluttajille kirjallinen ilmoitus, jossa selostetaan yksinkertaisesti ja ymmärrettävästi

— kyseisellä lennolla sovellettava lentoliikenteen harjoittajan korvausvastuun raja kuolemantapauksessa tai loukkaantumisen yhteydessä, jos tällainen raja on olemassa;

— kyseisellä lennolla sovellettava lentoliikenteen harjoittajan korvausvastuun raja matkatavaran tuhoutumisen, katoamisen tai vahingoittumisen yhteydessä sekä varoitus, että kyseistä määrää arvokkaammista matkatavaroista olisi mainittava lentoyhtiölle lähtöselvityksessä tai matkustajan olisi vakuutettava ne ennen matkaa;

— kyseisellä lennolla sovellettava lentoliikenteen harjoittajan korvausvastuun raja myöhästymisestä aiheutuneen vahingon yhteydessä.

4. Jos yhteisön lentoliikenteen harjoittajat huolehtivat kaikista kuljetuksista, kirjallisessa ilmoituksessa mainittujen rajojen on oltava ne, jotka vahvistetaan tässä asetuksessa,

MUUTETTU EHDOTUS

9. Korvataan 6 artikla seuraavasti:

Ei muutoksia

2. Kaikkien yhteisössä lentoliikennepalveluja myyvien lentoliikenteen harjoittajien on varmistettava, että matkustajille annetaan kaikissa myyntipisteissä, puhelinmyynti ja Internetin välityksellä tapahtuva myynti mukaan luettuina, yhteenveto tärkeimmistä matkustajiin ja matkatavarihin sovellettavista korvausvastuusäännöistä sekä tietoa korvausvaatimuksen jättämisen määräajoista ja mahdollisuuksista ottaa matkatavaroita koskeva lisävuutus. Noudattaakseen tätä ilmoitusvelvoitetta yhteisön lentoliikenteen harjoittajien on käytettävä tämän asetuksen liitteenä olevaa ilmoitusta.

3. Edellä 2 kohdan mukaisten ilmoitusvaatimusten lisäksi kaikkien lentoliikenteen harjoittajien on toimitettava jokaiselle yhteisössä lentoliikennepalveluja ostavalle kuluttajalle kirjallinen ilmoitus, jossa selostetaan:

Ei muutoksia

4. Kaikilla yhteisön lentoliikenteen harjoittajien liikennöimillä lennoilla 2 ja 3 kohdassa säädetyn ilmoitusvelvoitteen mukaisesti mainittujen rajojen on oltava ne, jotka vahvistetaan tässä asetuksessa, ellei yhteisön lentoliikenteen harjoittaja vapaaehtoisesti sovelta korkeampia rajoja. Kaikilla yhteisön ulkopuolisten lentoliikenteen harjoittajien liikennöimillä lennoilla tämän artiklan 2 ja 3 kohtaa sovelletaan vain yhteisöön, yhteisöstä tai sen sisällä tehtäviin kuljetuksiin.”

ALKUPERÄINEN EHDOTUS

MUUTETTU EHDOTUS

5. Tämän artiklan 3 kohdan noudattamatta jättäminen ei vaikuta kuljetussopimuksen olemassaoloon tai voimassaoloon, mutta sopimukseen sovelletaan joka tapauksessa tämän asetuksen sääntöjä.”

Poistetaan

9. Korvataan 7 artikla seuraavasti:

”7 artikla

Komissio laatii kuuden vuoden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta kertomuksen asetuksen soveltamisesta. Komissio tarkastelee erityisesti tarvetta tarkistaa Montrealin yleissopimuksen asiaa koskevissa artikloissa mainittuja määriä taloudellisen kehityksen mukaan.”

10. Korvataan 7 artikla seuraavasti:

Ei muutoksia

Komissio laatii kolmen vuoden kuluessa tämän asetuksen soveltamisen aloittamispäivästä kertomuksen asetuksen soveltamisesta. Komissio tarkastelee erityisesti tarvetta tarkistaa Montrealin yleissopimuksen asiaa koskevissa artikloissa mainittuja määriä taloudellisen kehityksen ja ICAO:n suositusten mukaan.”

2 artikla

Ei muutoksia

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenäkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Sitä sovelletaan siitä päivästä, jona se tulee voimaan tai siitä päivästä, jona Montrealin yleissopimus tulee voimaan, sen mukaan, kumpi näistä on myöhempi.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

LIITE

6 ARTIKLAN 2 KOHDAN MUKAINEN ILMOITUS**Yhteisön lentoliikenteen harjoittajien korvausvastuu matkustajille**

Tässä ilmoituksessa esitetään yhteenvedo yhteisön lentoliikenteen harjoittajien soveltamista Euroopan yhteisön lainsäädännön ja Montrealin yleissopimuksen mukaisista korvausvastuusäännöistä.

Säännöt perustuvat 28 päivänä toukokuuta 1999 tehtyyn Montrealin yleissopimukseen, joka on pantu yhteisössä täytäntöön (muutetulla) asetuksella (EY) N:o 2027/97. Ilmoitus on yhteenvedo, ja sitä ei voida käyttää mainitun lainsäädännön tulkitsemiseen. Jos lainsäädäntö ja tämä ilmoitus ovat keskenään ristiriitaiset, noudatetaan ensisijaisesti asetuksen (EY) N:o 2027/97 säännöksiä.

Matkustajia kehoitetaan varmistamaan, että heillä on matkustaessaan riittävä vakuutusurva, joka täydentää heidän lakisääteisiä oikeuksiaan.

Korvaus kuolemantapauksissa ja loukkaantumisten yhteydessä

Matkustajien kuolemantapausten ja loukkaantumisten yhteydessä ei ole olemassa mitään korvausvastuun ylärajaa. Alle 100 000 erityisnosto-oikeuden vahingoissa (likimääräinen summa paikallisena valuuttana) lentoliikenteen harjoittaja ei voi kieltäytyä korvausvastuusta tai alentaa sitä. Tätä määrää suuremmissa vahingoissa lentoliikenteen harjoittaja voi puolustautua vaatimuksia vastaan osoittamalla, että se ei aiheuttanut vahinkoa huolimattomuudella eikä muulla tavalla.

Ennakkomaksut

Jos matkustaja kuolee tai loukkaantuu, lentoliikenteen harjoittajan on suoritettava ennakkomaksu välittömistä taloudellisista tarpeista huolehtimiseksi. Kuolemantapauksessa tämän ennakkomaksun on oltava vähintään 16 000 erityisnosto-oikeutta (likimääräinen summa paikallisena valuuttana).

Matkustajalle myöhästymisestä aiheutuvat vahingot

Myöhästymistapauksissa lentoliikenteen harjoittaja on korvausvastuussa, paitsi jos se on ryhtynyt kaikkiin asianmukaisiin toimiin myöhästymisen välttämiseksi tai jos tällaiset toimet olivat mahdottomia toteuttaa. Myöhästymisten aiheuttamien vahinkojen osalta korvausvastuu rajoitetaan 4 150 erityisnosto-oikeuteen (likimääräinen summa paikallisena valuuttana).

Matkatavarat

Matkatavaran tuhoutumisesta, katoamisesta, vahingoittumisesta tai myöhästymisestä johtuvan vahingon osalta lentoliikenteen harjoittajan korvausvastuu on enintään 1 000 erityisnosto-oikeutta (likimääräinen summa paikallisena valuuttana) matkustajaa kohti. Lentoliikenteen harjoittaja ei voi kiistää korvausvaatimuksia kirjatun matkatavaran osalta, vaikka se ei olisi itse aiheuttanut vahinkoa, paitsi jos vahinko aiheutuu matkatavaran viallisuudesta. Käsimatkatavaran osalta lentoliikenteen harjoittaja on korvausvelvollinen vain itse aiheuttamistaan vahingoista.

Matkustaja voi sopia korkeammista kirjattua matkatavaraa koskevan korvausvastuun rajoista lentoliikenteen harjoittajan kanssa tekemällä erityisen ilmoituksen ja suorittamalla lisämaksun.

Matkatavaroita koskevat valitukset

Tapauksissa, joissa vahinkoja on aiheutunut kirjatulle matkatavaralle, matkustajan on lähetettävä kirjallinen valitus lentoliikenteen harjoittajalle seitsemän päivän kuluessa matkatavaran vastaanottamisesta. Myöhästyneen matkatavaran osalta matkustajan on lähetettävä kirjallinen valitus lentoliikenteen harjoittajalle 21 päivän kuluessa siitä, kun matkatavara on toimitettu hänelle.

Sopimuksen tehneen yhtiön ja lennon liikennöineen yhtiön korvausvastuu

Jos lentoa liikennöivä yhtiö ei ole sama kuin sopimuksen tehnyt lentoliikenteen harjoittaja, jonka nimi tai koodi mainitaan matkalipussa, matkustajalla on oikeus lähettää vahinkoihin liittyvä vaatimus tai valitus kumpaankin tahansa yhtiöön.

Oikeustoimia koskeva määräaika

Mahdollisiin vahingonkorvausta koskeviin oikeustoimiin on ryhdyttävä kahden vuoden kuluessa siitä, kun ilma-alus saapui tai sen oli määrä saapua määränpäähensä.